Lakos Alfréd

1908

Megjött a százezerforintos Goya-kép! Irta Lakos Alfréd Budapesti Napló jún. 25.

A százezerforintos Goya-kép. Irta Lakos Alfréd. Magyar Szó jun. 27.

1908

Beteljesedett művásárlási „jövendölés". (A Szépműv. Múzeum új Goya-képe.) Irta Lakos Alfréd. Budapesti Napló május 24.

Nordau Miksa a Goya-képről. Irta Lakos Alfréd Budapesti Napló júl. 10.

1908.

1908

Vászon, méretei 123 : 106·5 cm. — Mündler: XIV. 7. Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

a) Az Esterházy-Képtárban. 1835: VIII. 15. *F. Ribalta:* Die heil. Catharina vertheidiget die christliche Religion in Gegenwart des Kaisers Maxentius. — 1844: VIII. 24. *F. Ribalta:* Die heilige Catharina vertheidigt stb. — 1865, 1866, 1867, 1869: XIV. 7. *F. Ribalta:* Szent Katalin Maxentius császár előtt a keresztény hitet védi.

b) Az Orsz. Képtárban. 1871: XIV. 7. *F. Ribalta:* Szent Katalin Maxentius császár előtt a keresztény hitet védi. — 1873: XIV. 6. *F. Ribalta:* Die heilige Catharina vertheidigt stb. — 1876, 1878, 1879: XVI. 665. *F. Ribalta:* Szent Katalin védelmezi a keresztény vallást Maxentius császár jelenlétében. — 1881: 776. *F. Ribalta:* Alexandriai szent Katalin. — 1888: XXII. 773. *F. de Ribalta:* Alexandriai szent Katalin vitatkozása. — 1896, 1897: XXII. 773. *F. de Ribalta:* Alexandriai szent Katalin. — 1897: XXII. 773. *F. de Ribalta:* Die heilige Catharina von Alexandrien. — 1898: XXII. 773. *F. de Ribalta:* Sainte Catherine d'Alexandrie. — 1901, 1904: XXII. 773. *F. de Ribalta:* Alexandriai szent Katalin.

Lakos Alfréd

Kelet Figyelő
1948. nov. 5.

A lengyelországi ellenállás festője

1898-ban, a Dreyfus-ügy legviharosabb napjaiban, egy fiatal magyar festő érkezett Párisba. Az ifjú művészt, Lakos Alfrédnak hívták. Érzékeny, igazságra szomjas lelkére erős hatást gyakorolt a nagy pör és miközben egyetlen kenyérkereseti lehetőségként a Le Rire-nek és a többi francia ujságoknak karrikaturákat rajzolt, kis párisi szobájában az üldözöttek sors-tragikumával foglalkozott.

Azóta sok esztendő telt el. Lakos Alfréd, aki most hetvennyolc éves és hatvan esztendős festői jubileumát ünnepli, nem szünt meg örök problémájával, a zsidóüldözés kérdésével foglalkozni és jelenleg a lengyelországi ellenállás és a magyar munkaszolgálatos élet fájdalmasan szomorú epizódjait jeleniti meg művein. A kis társbérleti szobában mindenfelé képek. A felgyujtott varsói gettó, a végeláthatatlan deportált sorok, a közelmult drámai napjait idézik, de vádlóan tekint a világra az a két fénykép is az asztalon, amely a művész fiait ábrázolja. Őszhajú, könnyesszemü édesanyjuk halkan mondja: »A drágáim Voronyezsnél tüntek el«.

BERENDI ILONA

Lakos Alfréd vázlata
Menet c. kompozíciójához

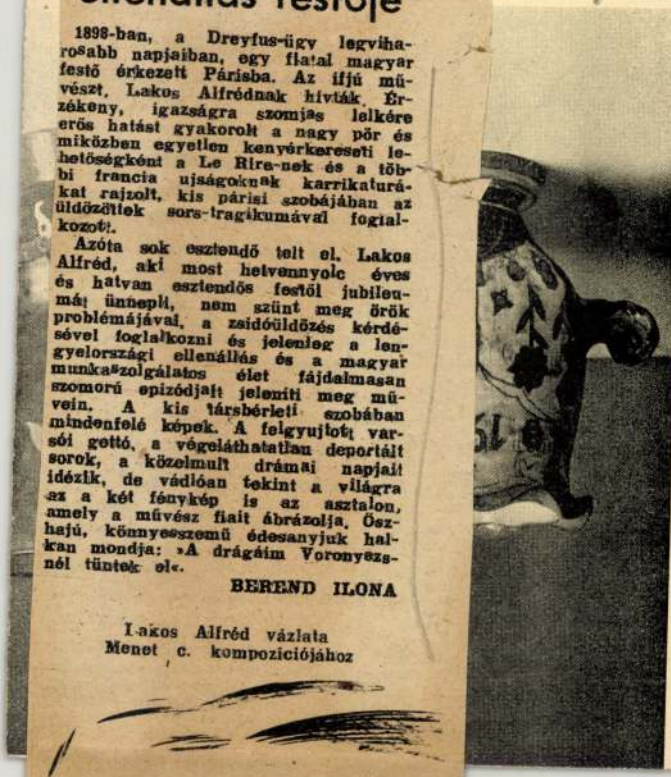

ZTÁLY, TANÁR : ORBÁN ANTAL

Érdemes tudomásul vennünk azokat a nyilatkozatokat, melyeket a sajtónak e különféle munkásai itt-ott tettek.

Iljics Geodorovics Róbert például ezeket irta rólunk:

«A magyar metropolisban való két napi tartózkodásom alatt legjobban meglepett az a lángoló hazafiság, mely a társadalom minden rétegében — a legmagasabban ép úgy, mint a legalacsonyabban — egyenlő erővel lobog. Ez lesz az oka bizonyára annak a csodálatos fejlődésnek, a melyet Magyarország rövid idő alatt elért. Az ország polgárai itt közösen munkálkodnak a haza javára, de kegyeletük visszaszáll a mult idők nagy napjaiba is, hogy azokból erőt és lelkesedést merítsenek.»

Kudriavczev, a «Krasnojarski Jenisei» czimű szibériai lap szerkesztője ezeket irja:

«A magyarok ezzel az ezredéves kiállítással fényesen bebizonyították, hogy a hazaszeretet csodákat mivelhet. Magyarországot sikereiért megirigyelheti minden európai birodalom. Különösen megkapó volt reám nézve az ország sok természeti szépsége: a hegyek és sziklák, a rohanó patakok és a sürű erdők, a melyek emlékeztetnek engem szeretett hazámra: Szibériára».

Dr. *Markov* Alexis ezeket irja:

«Miután nagyobb utat tettem a végtelenül nagy Oroszországban, Magyarország úgy tünt fel nekem, mint egy gyönyörű rózsakert, a melyben az emberek és a természet együtt működtek, hogy az életet oly széppé tegyék, a milyen csak lehet.»

J. Gieysztor, egy szt.-pétervári mezőgazdasági szaklap szerkesztője ezeket irja:

«A történelmi kiállítás kincsesháza a multnak, iskolája a jövőnek.»

Scseptilnikova asszony ezeket irja:

«A csodálatos, költői ország, a szivélyes fogadtatás, melyet már a magyar határnál az első napon tapasztaltunk, sokáig fognak élni emlékezetünkben. Az első napon úgy éreztük már, hogy egy tündérországba érkezünk. És ez az érzés egyre erősbödött. Ez a fényes város, a kiállítás csodái, ezeregyéjbeli látványosságok, elbüvölő álomba ringattak, a melyből nehezemre esik majd fölébredni.»

EGYVELEG.

* **A legvéresebb háború** újabb időkben az amerikai Egyesült-Államok polgárháborúja volt, hol 2·2 millió részt vett katona közül 110,070, azaz öt százaléknál több veszett el, holott a többi háborúkban — még a porosz-franczia hadjáratban is — csak két százalék a halott. Az amerikai háborúban egy csatában elesettre jutott két ember, ki vagy a kórházban vagy a fogságban pusztult el s ezenkivül több ezeren vesztették el életüket baleset következtében, minők lórugás, vízbe fuladás, robbanások s más efféle. Igen természetes, hogy egyes csatákban sokkal nagyobb is volt a veszteség arányszáma. Így a porosz franczia hadjáratban Mars-la-Tournál a westfali harmadik ezrednek fele elhullott, Gettysburgban pedig a pennsylvániai ezrednek 76 százaléka.

* **Különös kőszénbánya.** Amerikában a hóhiány miatt mult tavaszszal igen sok folyó teljesen kiapadt vagy legalább elsekélyesedett. Az Ohió folyó medre is kiszáradván, több hajóromot találtak benne s egy helyen, hol több szénnel telt bárka sülyedt el, a homokban valóságos kőszéntelepet fedeztek fel, melyet csakhamar kiaknáztak.

* **Khinában** az ugyanazon családnevet viselő emberek nem házasodhatnak össze, még ha semmi rokonság nincs is köztük.

* **A harisnyákat** legelőször Olaszországban kezdték használni 1100 körül.

* **Az alligátorok** igen lassan nőnek. 15 éves korukban még csak ⅔ méter hosszúak. A 4 méter hosszú alligátor legalább 75 éves.

* **A körtefa** nagyobb s tartósabb, mint az almafa; 2—300 évig is terem s nem ritkán oly nagyra nő, mint az erdei fák.

* **A Nilus áradása** a régi rege szerint azokból a könnyekből ered, melyeket Isis hullat Osiris sírja fölött. A régi gúlákon egyes feliratok jelzik azt a napot, mikor Isis sír.

* **A virágok színei.** Schubler számítása szerint 1000 virág közül 284 fehér, 226 sárga, 220 piros, 141 kék, 75 ibolyaszínű, 36 zöld, 12 narancsszínű, 4 barna és 2 fekete. A fehér szín éjszak felé szaporodik.

* **Fogjóslat** is van már. Amerikában akadtak különczök, kik azt állítják, hogy a fogakból is meg lehet ismerni az emberek jellemét épen úgy, mint az arczvonásokból, a tenyér és kéz alakjából s más effélékből.

* **A gabona csirázó képessége** újabb kisérletek szerint különböző időkben szünik meg. A rozs már 10 esztendő mulva vetésre teljesen alkalmatlan; a buza tovább megtartja csirázó képességét; mig a zab és árpa 10 év mulva is csak oly jó csirázó képességgel bir, mint az első éves mag.

* **Az Atlanti-oczeánon** újabban két svéd tengerész egy 18 láb hosszú csónakon akar New-Yorkból Havre-be átkelni.

* **Japán** népessége az újonnan hozzácsatolt Formoza sziget lakosságával együtt már meghaladja a 45 milliót s így Európában csak Orosz- és Németország népesebb nála, az egész földgömbön pedig még csak Khina, Kelet-India és az amerikai Egyesült-Államok. Területére nézve is nagy ország Japán; körülbelől Spanyolországgal egyenlő.

* **A waterlooi csata** évfordulója alkalmából a német császár angol ezredének, az első királyi dragonyos ezrednek, igen csinos arany babérkoszorút küldött, melynek bársony szalagján a waterlooi csata napja s az ő nevének kezdőbetüi vannak. A koszorút az ezred zászlójára erősitik.

* **A legnagyobb földbirtok** jelenleg egy franczia részvénytársaságé Amerikában, Louisiania államban. A birtok a Vörös-folyó (Red-river) vidékén fekszik, hoszsza 160 kilométer, szélessége 40 kilométer. Főleg czukornádat, kukoriczát, gyapotot és rizst termesztenek rajta. Egymástól 5—6 kilométer távolságban vannak az egyes tanyák, melyeken összesen 1200, többnyire néger munkás lakik, kik minden gazdasági munkát géppel végeznek, de azért mintegy 40 ezer igás lovat és szarvasmarhát is foglalkoztatnak. Az óriási telepnek 58 kilométer hosszú vasutja s 483 kilométernyi csatornahálózata van, melyeken három kis gőzhajó jár.

* **Faure** franczia elnök szenvedélyesen gyűjti az autografokat. Gyűjteménye, különösen híres írók s feltalálók névaláirásaiból, bámulatosan nagy.

* **A krokodil** már nagyon ritka Egyiptomban. Ujabban az angolok dongolai expedicziója nagyon megzavarta őket s tömegestűl vonultak a Nilus felső vidékére.

* **A Niagara vizesésnek** ipari czélokra történt fölhasználása példájára most a Montreal melletti hatalmas Lachin vizesést is villamerő előállítására rendezték be.

* **Nyugat-Afrikában** új vasutat épitenek Sierra Leoux angol gyarmatban. A vasut csak 10 kilométer hosszú lesz, de később tovább akarják folytatni.

GRÓF SZTÁRAY IRMA.

GRÓF PEJACSEVICS TÓDORNÉ.

BÁRÓ RADVÁNSZKY GÉZÁNÉ.

FÉNYKÉPEK AZ EZREDÉVI ÜNNEPÉLYEKRŐL. — Strelisky fölvételei után.

Prokopiev Basil.

Bodarevskája Anna.

Lipskerov Iván.

Asahina.

Gurland Ilja.

Iljics Róbert.

Vassilevskij Ipolite.

Bajenov Miklós.

Kogan Márk.

Munstein Leó.

Bodarevski Miklós.

OROSZORSZÁGI HIRLAPIRÓK BUDAPESTEN. — Lakos Alfréd rajzai.

Iljics Róbert Szent-Pétervár legismertebb alakjai közé tartozik s «Le Flaneur» név alatt irt szellemes tárczái révén nagy népszerűségnek örvend. Korábban a szabadelvű «Peterburgski Vjedomosti» czímű nagy lap oszlopos embere volt, most pedig főkép a «Herold»-ba dolgozik. Nagy hírre tett szert Franczia- és Németországról irt könyveivel, s most Magyarországról szándékozik nagyobb munkát irni.

Dr. *Bajenov Miklós* szentpétervári egyetemi magántanár és kórházi főorvos, kiváló elmegyógyász és szakíró, a ki Európa nagy részét beutazta s előttem többek közt ezt a nyilatkozatot tette: Túlzás nélkül mondom, hogy az európai fővárosok közül, a melyeket ismerek, egyedül Budapestet lehet Párishoz hasonlitani.

Gurland Ilja, a moszkvai egyetem jogi karának magántanára, a moszkvai «Novostidnja» munkatársa és «Arseny» álnév alatt jeles elbeszélő iró.

Prokopiev Basil, a szentpétervári «Novoje Vremja» munkatársa, 45 éves s már 25 éve hirlapiró; igen művelt és élénk tollu iró.

Bodarevski Miklós, jeles orosz festő, a ki gyakran nyert kitüntetést a kiállításokon képeivel, különösen mint arczképfestő igen jól ismert; nagyon érdeklődött a magyar festészet iránt s nem győzte annak általa alig sejtett fejlettségét magasztalni.

Bodarevskája Anna. Az előbbinek felesége, a ki szintén festészettel foglalkozik s a «Semlja» czímű folyóirat rendes rajzolója. Nagyon lelkesült Magyarországért, melynek — mint mondá — kedves emléke örökké élni fog benne.

Kogan Mark, a moszkvai «Kurjer» közgazdasági napilap szerkesztője s a moszkvai kerület tanfelügyelője. Lapja a kereskedelmi és nemzetgazdasági téren nagy tekintélynek örvend s Moszkvának vizvezetékkel való ellátása is főkép az ő tevékenységének köszönhető. Megismervén állapotainkat, itt léte alatt nagy magyarbarát lett Kogan, minek többek közt azzal adott kifejezést, hogy egy emlékkönyvbe eme szavakat irta be: «Elien a Madiar Orsag!»

Munstein Leo, fiatal költő, ki a moszkvai «Novostidnjá»-ba «Lolo» név alatt a napi eseményekre vonatkozó verseket szokott irni. Itt léte alatt is irt egyik lakoma alkalmával egy orsz verset, mely magyar fordításban igy hangzik:

«Üdvözöllek téged szép főváros,
Mely szabad vagy, mint a madár.
Üdvözöllek lelkes, hatalmas, nép,
Iszom érted és a szabadságért!»

Lipskerov Iván, egy moszkvai sportlap kiadója és a «Zemlja» czímű képes lap munkatársa. Ez igy nyilatkozott Magyarországról: «Életkedv, forró szív, határtalan hazaszeretet az, a mit találtam ebben a csodálatos szép országban».

Jakovlev Miklós, a «Voronejki Vestnik» munkatársa. Cseh származású ipa, ki most Oroszországban él, valamikor a Kossuth segédtisztje volt.

Asahina, japáni ember, a «Tokio Nisi-Nisi Sin-Bum» czimű lap szerkesztője Tokióban. Most a moszkvai koronázáson jelen levén, az orosz irókkal ő is ellátogatott hozzánk. Lapja nagy elterjedtségnek örvend Japánban, a mennyiben mintegy 40,000 előfizetője van. Asahina igen kellemes és művelt úri ember. Jól ir angolul és érti a német nyelvet is.

Moszkvából jött vendégeink közül ezuttal ezeket mutathatjuk be; rajtok kivül az orosz sajtónak még több kiváló munkása meglátogatta fővárosunkat. Ez orosz irók látogatásának erkölcsi sikere kétség kivül mielőbb érezhető lesz az orosz sajtóban is, mely bizony eddig nem valami barátságos hangon tárgyalta a magyar ügyeket s igen könnyen megnyitotta hasábjait ismert apró ellenségeink szemen szedett rágalmainak.

*

„SZABAD MŰVÉSZET.“

(Peczeparti panoptikum.)

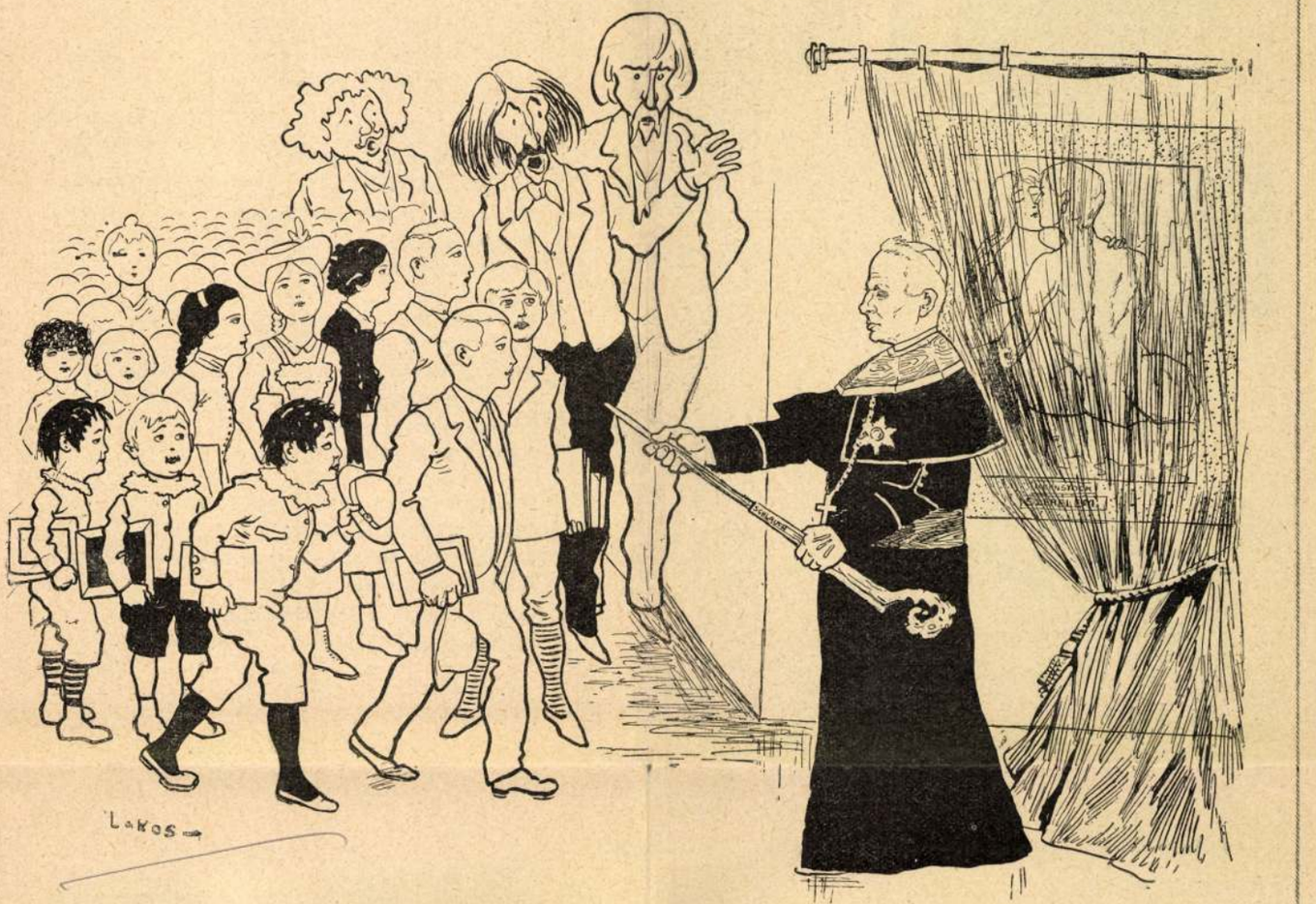

Sch—ch. **Vissza, gyerekek!... Ne engedjétek ide a kisdedeket!...**

Szabad művészek. **Abczug Lex Heintze! Reakczió! Ikonoklaszta! Rafael és Michel Angélo a Vatikánban, — s minket kidobnak Nagyváradról! Botrány!**

† ALDSI.

Meghalt ő, ki tréfálgatott
Tiszák körül vetekedve . . .
Hej! beborult a Tiszáknak,
Élni hát mért volna kedve?

Vigécziádák.

Beborult szegény vigéczeknek, — üldözik a vig élczek.

+

Jobb ma egy vig élcz, mint holnap két vigécz.

+

Nem olyan fekete a Mór, mint a milyenre festik, — feketébb.

+

Vigécz-sóhaj: Oh nagy Hegedüs, lettél volna te csak egy Mór, ki féltékenykedik az ő mezei kedveseire!

+

Mit biztosit az uj törvény? — őszereseknek uj jövedelmet.

+

Rossz vigécz, ki nem tud megélni egy — ház nélkül.

+

Mi különbség vigécz és képviselő között? Utóbbi potyajegygyel utazik.

Versikék.

I.

Csúnya dolog művaj, műtej,
Műborral fest átalag,
Ámde semmivel sem szebb ám
A nagyhangu műharag!

II.

Elmondják a szpicseiket,
S hazamennek a legények . . .
Sándor-utczai csárdában
Mikor — kontóznak szegények?

III.

Tanitó-verésre jött
Kedve szegény vaknak . . .
Csakis vak ülhet fel
Szemtelen szavaknak!

A merénylet.

Döntnökök. **Sajnos, nem dönthetjük le! — pedig még föl sem emelték.**

Két szobor.

Két szobort kiván a nemzet:
A hit-bajnok Bethlenét
És azét, ki Cserhalomnak
Zengte büszke énekét.

Nagy volt Bethlen, — kegyeletlen
Gaztettet nem érdemel,
S mégis, mégis a szobrára
Kúszik némely törpe fel.

Sárt szórnak a más szoborra,
Szidják rút illetlenül . . .
De a dalnok mosolyog csak,
És áll *rendületlenül.*

Ám egyszerre csak megszólal:
«Fejdelem, dicső alak,
Lásd, a rám dobott sárból hogy
Építgetik szobrodat!»

MEDDIG TŰRÖD?...

Meddig tűröd, édes hazám, meddig még,
Hogy rajtad élő s tőled idegen nép,
Szász és oláh megrugdosson tégedet,
Kiknek adál boldog fészket,
Rengő kalászt, édes mézet,
Láng bort és hó kenyeret?

Meddig tűröd, hogy e hálátlan hordák
Szent kebleden jogaidat tiporják? . . .
S a szégyenpirt hogy lobbantsák mindegyre,
Hogy lobbantsák büntetlenül,
Annyi századon keresztül
Szeplőtelen képedre?

Lovagias voltál, s az vagy, oh hazám!
Ez a legfőbb bűnöd ma is igazán.
Mert most is adsz e kakuk-faj szavára;
S nem gondolsz a lassan folyó,
Öntestedet szétromboló
Tőlük ásott aknára!

Nem, pedig már eljött rég az ideje,
Hogy a bűnös büntetését elvegye;
S hogy már egyszer legyen résen a magyar:
S itt, e véráztatta földön,
Meg ne tűrje, ki nyelvünkön
Megtanulni nem akar!

Krónikás.

Kultur-rébusz.

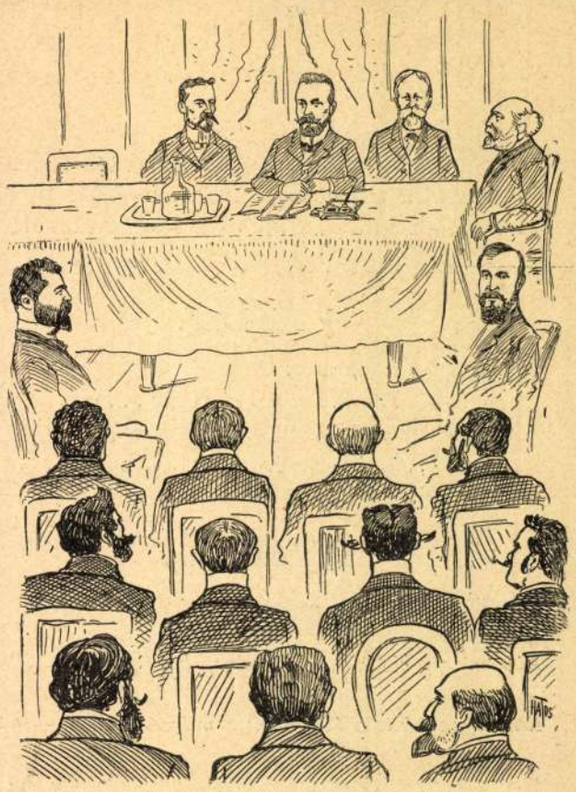

Hol volt a jókedvü generális, mint díszelnök, a Vörösmarty-szoborbizottság vasárnapi alakuló gyülésén?

mélység érzetét felkölthette, mint előtte senki. Nála a tér kibővült és alakjainak fesztelensége nemcsak lelki, de valósággal fizikai is volt. Segítségére volt rajzbeli tudása, mely átszelések és rövidítések segélyével a vonalak kifejező erejét a lehetőség határáig kiaknázta. Egyrészt tónusos érzéke, mely a konturnélküli kép megkisérléséig vitte, másrészt rajzoló készsége a japán tájkép nagy mesterévé tette. Hokuszái nagyszerűségét Utamaro ingeniuma nélkül méltányosan értékelni nem lehet.

Utamaro a művészete kedvéért élt és dolgozott. Kritikusai nem mulasztják el az ellentétet, hogy nappal kiadója házában szorgoskodott és éjjel mulatni indult a zöld teaházak felé. Elevenen megőrzött emlékképeket, átélt és izgalmas létükben megmaradt dús benyomásokat vetített munkáiba. A gyönyör országában járt ő. Virág és asszony volt körülötte és csupa mosolylyal kínálkozott minden. Fajának örömet szemelő sajátossága kiválasztódott benne és Utamaro hajszolta a gyönyör élményeit. A művész egoizmusa volt benne, mely követelt az élettől annyit, hogy túlostúl megteljék és egy nemzedék minden lelki rebbenését a maga bensejében végiglássa. A siker melegében lett nagygyá, terebélyessé. Később kissé elhamarkodta már a dolgát, de tőrőlmetszett művészereje a félmunkában is kitört. Úgy van, hogy ami ránk maradt tőle, a kultura összegéhez tartozik: színes foltba, alakba szorult élet, az, mely minden érzékünkkel megragadható, a miénk és a másé az ösztönök közössége folytán. Az Isten kegyelméből való művészet eltörli a faji határokat.

EISLER MIHÁLY JÓZSEF DR.

GARAY ÁKOS VÁZLATKÖNYVÉBŐL

a mintarajzis kola előtt
– Kit tartasz Te a legnagyobb magyar minőségnek?
– Azt nem lehetcsak ny megmondani; – – az attól
f ny, kia vallási, közoktatásügyi miniszter

KOBER LEO RAJZA

Művészet 1908.

Interviews

DR. SZABÓ GÉZA: KÖRSÉTA MŰVÉSZEINK MŰTERMÉBEN.

Ködös, párás, hideg délelőtt. Ilyenkor a világítás vagy inkább a szürke homály nem nagyon serkent művészi alkotásra. Gondoltam, most nem zavarok senkit a munkájában, körsétát teszek művészeink műtermében. Hadd lássuk, mit dolgoznak és főkép, mit gondolnak ezekben a szomoru időkben azok, akiknek mestersége mindig fölötte állott minden mulandó politikának.

Az Akácfa-utcában rég nem virágzanak már az akácok, szomoruan merengenek a kopasz fák a magasba, talán a szép virágos multra gondolnak, mialatt lábukat befreccsenti a lucskos sár.... Ennek a szűk utcának egyik negyedik emeletén van *Katona* Nándor műterme, az egyetlen kiemelkedő momentum, amely valaha dísztáblával fogja megajándékozni ezt a vidéket. «Ebben a házban lakott és dolgozott a Tátra fenségének legnagyobb festője.» Most véletlenül nem tátrai képeket látok a műtermében, hanem gyönyörü balatoni részleteket.

— A Balatonhoz mentem pihenni és ez a pihenésem gyümölcse.

A szemem megakadt egy kis papirdarabon, amelyen héber szöveget fedeztem fel. Közelebb megyek hozzá, tenyérnagyságu négyszögletes cédula és rajta finom apró betükkel, gyönyörü héber kalligrafiával leirva *Gabirol* hires vallásos verse: שוכני בתי חומר למה תשאו עין

«Agyagház lakói, mit néztek gőgös szemmel?»

— Honnan való ez, mester?

A mester nem felel, csak nézi, nézi a papirdarabot egyre fokozódó megindultsággal. Majd könnyek szivárognak szemeiből és végigszántanak ősziilő szakállán. Sejteni kezdem, hogy ifjúkori emlékről van szó.

— Tiz-tizenkét éves gyerek lehettem, amikor ezt leirtam egy késmárki Mizrachtábla számára. Akkor jól értettem a nehéz héber szöveget is.

És elgondolom, ez a pálya a kis késmárki zsinagógából indult ki, milyen út lehetett ez a fejedelmek és hercegek palotáiig, melyeknek gyüjteményei között Katona Nándor képei helyet foglalnak. A kis fiu Mizrachképeket rajzol, héber betüket ró szebben mint a legjobb tórairó, zsinagógiai figurás falitáblákat farag papirból, de néhány ecsetvonással egy szivardoboz hátára megrögziti a késmárki rabbi áhitatos csendes emelkedettségének fenségét ugyanazzal a művészi erővel, amellyel később a lomnici csucs áhitatát és a hegyi patak zugó imáját varázsolta a vászonra. Lehet-e ezt a minden akadályon keresztül törő faji erőt mesterségesen alányomni?

A ködös szürkeségben nem sokban különbözik az Aradi-utca az Akácfa-utcától. Pedig itt már közeljárunk a villa-negyedhez, az előkelő Bajza-utcához és a szellős városligethez. De most a Bajza-utca is sáros, a villák körül sincs virágillat és a liget fáinak diszét is elsorvasztja a tél. Az Andrássy-utról és az Aradi-utcából van bejárat *Magyar-Mannheimer* Gusztáv műtermébe. Bekopogok. A mester gyönyörü olasz tájképet fest. Egy pillanatra megszállt a vágy Itália kék ege után. Milyen szép is volna Nápolyban leheverni a tengerparton, vagy áthajózni Capriba, becsónakázni a tenger sziklái közt a tündéri Grotta Azurrába, — a kék bar-

Fényes Adolf: Téli táj.

Adolf Fényes: Winter. Paysage d'hiver.

Mult és jövő

1921. jan.—febr.

Heller Andor : Magyar-Mannheimer Gusztáv arcképe.
Portrait Magyar-Mannheimers. Portrait du Magyar-Mannheimer.

langba. Álmok, álmok, szinte mesébe valók. Mikor a mester ott járt és vászonra vetette virtuóz vázlatait, akkor egy lira 95 fillér volt, néhány koronáért átszöktünk Velencébe, Firenzébe, de ma .... a mester mindenesetre ma is megengedheti ezt magának. Ép előttem vette meg egy olasz vendég egy kis képét 15000 liráért, mint jó matematikus csakhamar kiszámitottam, hogy ez a mi pénzünkön majdnem 200.000 koronát tesz ki! No meg itt vannak a tanitványai! Magyar-Mannheimer sohasem fogadott el fizetőtanitványt, csak talentumos szegény fiukkal bibelődik mindig, akiket lelkesen felkarol és valóságos extázissal beszél róluk:

– Itt a kis Heller. Szegény zsidó szobafestő gyereke, alig tizennégy éves, de nincs ebben az országban művész, aki nálánál jobban tudna rajzolni. Hát tehet ez a zsidó gyerek róla, hogy tehetsége van?

– Itt a kis Hatvani, egy zsidó szinész zseniális fia, micsoda perspektiva, micsoda jövő. Tessék jól megnézni ezeket a rajzokat!

A kis tanitványok persze nincsenek jelen a dicséretnél, még el találnának bizakodni. Az egyik állványon finom miniatür olajfestményeket látok szignálás nélkül.

– Hát ezeknek ki a szerzője?

A mester elfogultan mondja.

– A leányom. Nem is tudtam, hogy fest. Titkolta előttem. Egyszerre csak meglepett kész dolgokkal.

– Mindenesetre nem kell nagyon messze kutatni a forrás után.

Az Aradi-utcából a Nagymező-utcába kissé hosszu az ut. De szivesen teszem meg a rossz időben is az Ernst-Muzeum szomszédságáig, *Fényes* Adolf műtermébe. A mester kollektiv kiállitásra készül. Szinte elbarrikádozza magát a külvilágtól. Még bejutni is nehéz. A szolga előbb jól végigmér: sok időt rabolsz-e el a mester drága idejéből. Megnyugtatom: csak egy pillanat az egész! Erre kinyitja az ajtót. A mester hosszu fehér köpenyben áll és dolgozik. Nyájasan fogad és zavartalanul folytatja munkáját. Egy nagy bibliai vásznon dolgozik. Fényes Adolf lelke megfürdött bibliai motivumokban, legutóbbi kollektiv kiállitása is, amelynek legszebb darabjait a Mult és Jövő annak idején bemutatta, biblikus jellegü volt, persze a maga sajátos egyéni stilusa és felfogása szerint. Talán a sivár jelenből menekül a lelke a legendás multakhoz.

Nem zavarom sokáig. Néhány percig elbeszélgetünk, aztán sietek tovább, ki a Lehel-utcába, *Lakos* Alfrédhez, a bibliai képek régi mesteréhez. A falon egy nagy Mordecháj-vázlat. Ugy látszik, kedvenc témája ez. Legutóbbi nagy Mordecháj-képe a külföldre került, ahol számtalan reprodukciója van forgalomban. Most ujra megfestette ezt a tárgyat, de egészen uj beállitásban. Mellette egy másik bibliai kép: «József

Heller Andor: Magyar-Mannheimer Nelly arcképe
A. Heller: Portrait der Malerin Nelly Magyar-Mannheimer.
A. Heller: Portrait de la femme peintre Nelly Magyar-Mannheimer.

találkozása atyjával.» Aztán egy »Menekült«, egy »Csendélet« régi héber könyvekkel és egyéb zsidó motivumokkal.

— Ha nem festettem volna biblikus témákat, talán divatosabb festő lettem volna, de én fiatalkorom óta rajongással csüngtem a Biblián és fanatikusan küzdöttem a zsidó témák egyenjogusitásáért a művészetben. Nincs művészebb tárgy egy igazi átszellemült öreg zsidónál. Ezt Rembrandt és más klasszikus mesterek is hirdették. De nálunk jó sokáig fáztak a zsidó témáktól. Talán ezentúl máskép lesz.

Minden bizonnyal máskép lesz. Polnay Jenő volt miniszter szalonjában a legexponáltabb helyen lóg Lakos Alfréd megragadó képe, melyen egy menekült öreg zsidó péntekesti gyertyákat gyújt útközben a szabadban. Miért ne lehetne az öreg zsidó ép úgy művészi disze egy szalonnak, akár egy öreg hollandus, vagy öreg spanyol?!

Bibliai képek után kutatva a Nagy János-utcába vitt az utam *Rottmann* Mozart műtermébe. A Mult és Jövőnek 8—9 évvel ezelőtt megjelent Rottmann-száma a biblikus kompoziciók hatalmas sorozatát mutatta be a mestertől. Sámson, Jób stb. mellé a zsidó genreképek sorakoztak, ifju talmudisták könyvbe elmerülve, vagy imában elmerengve. Most épen egy «Sámson és Delila» kompozición dolgozik és egyéb biblikus tervek is foglalkoztatják. De persze, emellett készülnek a pompás női portrék, Rottmann művészetének e leghálásabb termései. Most is ott ül a szép női modell az emelvényen, arcán látszik, hogy trónuson képzeli magát, a karjáról selyem, brokát, bársony redőzik alá. Micsoda kép lesz ez, ha teljesen elkészül!

A Nagy János-utca és a Kelenhegyi-ut olyan messze van egymástól, mint Makó Jeruzsálemtől. Mégis ezt az egy utat még megteszem. Ott a művész-telep vagy művész-ház, ahol több kiváló művészünknek van műterme. Bekopogok először az öreg *Glatter* Ármin mesternél. Mindjárt sejti, hogy valami publikációról van szó, és ezt ő nem szereti. Világéletében dolgozott, de csak csendben, minden külső zaj nélkül.

«Dolgozom és hagyjatok békében:»

A fia, *Glatter* Gyula, szinte gyerekkorában már az arisztokrácia festője volt és László Fülöp sikerei felé haladt, de szintén nem szeretett magáról beszéltetni. Már ezt az apjától örökölte.

Egy emelettel feljebb van Hermann Lipót műterme. Szines mitológiai képek köröskörül.

Hatvani János: A baba. Johann Hatvani: Die Puppe. — La poupée.

Az egyik sarokban Elijáhu próféta legendája, a másikban Jákob küzdelme az angyallal. Szépen megférnek egymás mellett a bibliai és a mitológiai vásznak.

— A Mult és Jövő feladata — mondja a mester —, hogy művészeinket a Biblia szeretetére nevelje. A renaissance nagy művészei nemcsak a Bibliát, de még a későbbi zsidó hagyományt is feldolgozták, mint pl. a Mózes gyermekkorára vonatkozó legendákat, a mai zsidó művészek pedig minden nép hagyományaihoz közelebb állanak, mint a zsidóhoz.

A szomszédban van *Gárdos* Aladár szobrászi műterme. Az ifju mester ép kollektiv kiállitásra készül és most persze nem akar elébe vágni a saját sikerének.

«Majd ráérünk beszélni a kiállitás után!»

El akartam menni más szobrászokhoz is, de közben megtudtam, hogy a legtöbb kikeresztelkedett. Ugy látszik, a szobrászok közt jobban dühöngött ez a «járvány», mint a festő-

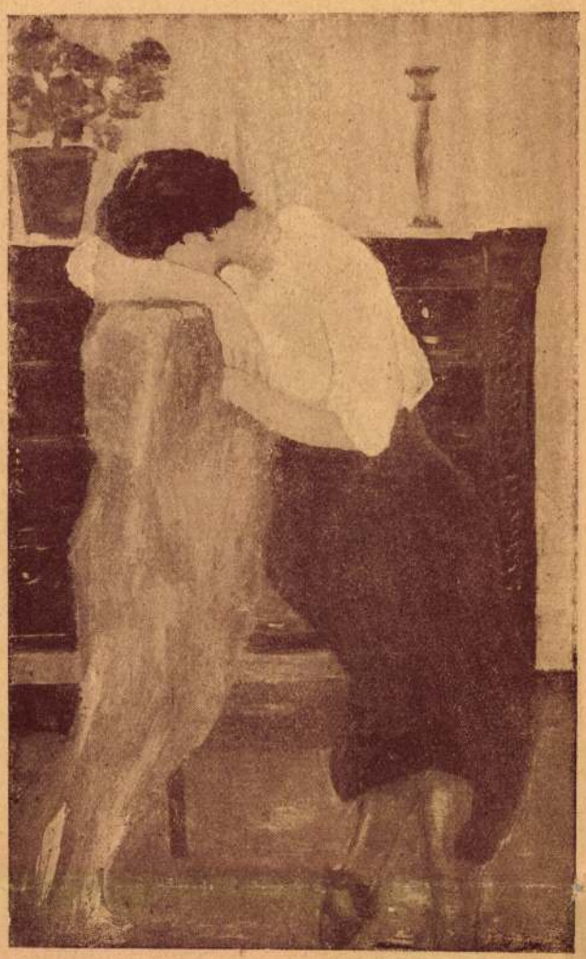

Magyar Mannheimer Nelly: Borongva.
Nelly Magyar-Mannheimer: Sinnend. Fêvant.

művészek között, habár utóbbiakból is szép számmal szedte az áldozatait. És minthogy valamennyi zsidó művészt ugy sem tudtam egyszerre meglátogatni, ugy gondoltam, hogy előbb érdeklődöm és megcsinálom a pontos statisztikát, melyik művész zsidó még és melyik nem, nehogy véletlenül egyikét-másikát zavarba hozzam és arra a kényes vallomásra kényszeritsem:

— Én, sajnos, már nem vagyok izraelita.

A «MULT ÉS JÖVŐ» JUBILEUMÁRA.

Minden az évek körül forog,
Azért hát bátran jubiláljatok.
Ugar volt mindig, amit törtetek,
Járjon a szerencse mindig veletek.

1920. december 24.

KISS JÓZSEF

BACH JENŐ:
A MULT ÉS JÖVŐ ÉS A VIDÉK.

Szivem mélyéből köszöntöm a «Mult és Jövő»-t megjelenésének első tizéves fordulóján. *Ebben az ünnepségben szeretettel és lelkesedéssel vesz részt az egész ország zsidósága*, amely a Mult és Jövőt mindjárt első megjelenésekor szivébe fogadta. Az első utjelző oszlopnál megállunk egy pillanatra és visszatekintünk a befutott pályára, az elvégzett munkára, az elért eredményre. S mindegyikünk, akik a zsidóság ügyét szivünkön viseljük, örömmel látjuk, hogy a Mult és Jövő azt a célt, amelyet maga elé tűzött, nemcsak hiven szolgálja, hanem Isten segitségével el is éri.

Feladatául tüzte ki, hogy a magyar zsidóságot felrázza aléltságából, kiragadja tudatlanságából és a zsidóság iránti közömbösségéből; oda törekszik, hogy öntudatot ébreszen a multjáról teljesen megfeledkezett és önmagát alábecsülő zsidóság lelkében; odavezeti a tudás fájához, hogy meritsen az ősök szellemének kiapadhatatlan forrásából, amely Jákob törzsének gyökereit szüntelenül áztatja, táplálja, s igy minden időben bőséges termését adja. Megismerteti velünk a tórának etikai fönségét, megszólaltatja zengzetes magyar nyelvünkön a zsoltárok égbeszárnyaló könyörgéseit, a példabeszédek tanitásait, az énekek énekének költészetét, a prédikátorok és Jób bölcsészetét, de nemcsak a mohlepte sirokat nyitja meg és nemcsak a régmultat idézi lelkünk elé, hanem bemutatja nekünk a jelen zsidóságának kulturáját is. *Itt ismerkedünk meg kiváló művészeinkkel, iróinkkal, tudósainkkal, költőinkkel, itt látjuk a zsidó szellemnek szüntelen vibrálását, folytonos mozgását, oktató erejét.*

A politikát, igen helyesen mellőzi. A művészet, a tudomány, a valláserkölcs fölötte áll a politikai harcoknak, sőt a különböző vallásfelekezeteknek is egyformán nevelő, irányitó, lelket-szivet nemesitő eszköze. Azért szerzett a Mult és Jövő hiveket és tisztelőket a nem zsidók között is, akik örömmel gyönyörködtek a zsidó géniusz művészi és etikai alkotásaiban. A Mult és Jövő nem tért el egyenes utjáról sem jobbra, sem balra, nem osztott és nem kapott sebeket, ellenkezőleg, minden száma előmozditotta a felekezeti békét, a zsidóság megbecsülését polgártársai előtt. Mert nem a harc és agresszivitás, a polémia a célja, hanem a próféta szerint: hogy megnyissa a vakok szemeit, hogy Isten szellemét oltsa a fásult szivekbe, hogy a biblia nemes ihletével illesse az üres lelkeket. Ez pedig csendes, zajtalan, békés munkát igényel, mely ugy halad kijelölt

KÜLFÖLDI KRITIKÁK PATAI JÓZSEF HERZL-KÖNYVÉRŐL. Az egész világsajtó a legnagyobb melegséggel méltatja Patai József nagy Herzl-biografiáját.

A berlini „*Jüdische Rundschau*“ írja többek között: „Von den bisher erschienenen Biographien aber ist die vor kurzer Zeit in Herzls Geburtsstadt Budapest von dr Josef *Patai* besorgte die umfangreichste. Beim Durchblättern des stattlichen, prunkvoll ausgestatteten und graphisch mustergültigen Bandes *bedauert man nur, dass diese Biographie nicht in einer im jüdischen Volke mehr verbreiteten Sprache abgefasst ist*... In Patais Biographie ist Herzls Abstammung und Kinderzeit in einem Masse berücksichtigt, wie man es bisher noch nirgends getan hat. Die Portraitreproduktion von Theodor Herzls Grosseltern väterlicher und mütterlicherseits, das Mädchenbildnis seiner Mutter Jeanette, die Reproduktion der ersten Schulzeugnisse von Theodor Herzl sind in Patais Herzl-Biographie zum ersten Male der Öffentlichkeit übergeben. Patai bemüht sich, alles Material aus dem privaten, künstlerischen und politischen Wirken Theodor Herzls durch eine Zusammenfassung der Vergessenheit zu entreissen. Diese Absicht erscheint ausserordentlich unterstützt durch die *fast lückenlose Aufnahme aller vorhandenen Bilder, die auf Theodor Herzl Bezug haben. Das Buch dürfte ein Schmuckstück jeder ungarischen-jüdischen Bibliothek werden und verdient auch ausserhalb Ungarns Beachtung.* Die Biographie ist im Verlage „Pro Palästina“ erschienen und Dr. Ignatz Friedmann, dem Vorsitzenden der Ungarischen Jewish Agency, gewidmet.“

A Herzl-könyv megrendelhető a „Mult és Jövő“ kiadóhivatala útján, Budapest, V., Vilmos császár út 34. Telefon Aut.: 199—55. Ára fűzve 16 P, díszkötésben 20 P. A „Mult és Jövő“ előfizetőinek 25 százalék kedvezmény.

AZ ERDÉLY-BÁNÁTI RABBIEGYESÜLET május hó 30-án tartotta meg kongresszusát Brassóban, amelyen megjelentek majdnem kivétel nélkül Erdély-Bánát zsidó hitközségeinek főrabbijai és rabbijai. A rabbigyűlést dr. *Lővy* Ferenc marosvásárhelyi főrabbi, mint elnök hívta egybe és ő tett jelentést elődjének, néhai dr. *Eisler* Mátyás cluji főrabbi, a Rabbiegyesület volt elnökének elhalálozása óta történt eseményekről és tett intézkedésekről. A hitoktatás intenzivebbé tétele, valamint az ifjúsági istentiszteletek rendszeresítése, megfelelő hittani tankönyvek szerkesztése, a hitélet kimélyítése, mint elsőrangú feladatok szerepelnek a rabbikar feladatai között. Majd megalakították, azaz újból megválasztották az új tisztikart és dr. *Lővy* Ferenc elnök buzdító zárszavaival ért véget Erdély-Bánát rabbijainak impozáns gyűlése.

TISBI ILLÉS VERSKÖTETE, „Sötét percek éneke“ a napokban jelent meg. Részletes méltatására visszatérünk.

A PESTI IZRAELITA NŐEGYLET KÖZGYŰLÉSE kemesmihályfalvai Deutsch Antalné elnöklete alatt. Az elnöki megnyitó után dr. *Halom* Dezsőné előljáró üdvözölte az elnökasszonyt, majd *Breuer* Ármin főtitkár dr. *Bacher* Vilmosnét, az egyesület volt előljáróját és *Steinberger* Jakabné volt választmányi tagot parentálta el. Ezután előterjesztette az 1931. évről szóló jelentést. A közgyűlés ezután köszönetet szavazott az elnökségnek, a választmánynak és a főtitkárnak, valamint a sajtónak, végül megválasztották a számvizsgáló bizottságot.

LAKOS ALFRÉD ALBUMA. *Lakos* Alfréd összegyűjtött kiválóbb zsidótárgyú kompozícióiból, mintegy 30—40 darabból albumot készül kiadni. A kiváló festőművész, kinek híre az ország határain túl is széles körökben elterjedt, a zsidó élet jeleneteit, örömét és szenvedéseit, valamint a Biblia számos jelenetét örökíti meg az albumban.

HÁZASSÁG.

Sussmann Anna, Sussmann rabbi úr leánya, vasárnap tartotta esküvőjét *Reinitz* Józseffel, a pétervásári főrabbi fiával, a Kazinczy-utcai templomban.

Csányi Rózsi és *György Dezső dr.* (Budapest) május hó 24-én a Dohány-utcai izr. templomban tartották meg esküvőjüket.

HALÁLOZÁS.

A budai hitközség és szentegylet volt kiváló elnöke, Grünwald Samu elhunyt. Igazán jótékony, melegszívű, lelkes zsidó ember szállt vele sírba. Halálát özvegye, szül. Sugár Antónia, leánya, Vikár Gézáné szül. Grünwald Ilonka, veje, Vikár Géza kormányfőtanácsos, unokái és kiterjedt rokonság gyászolja.

Dr. *Bánóczi* Józsefnek, a feledhetetlen magyar zsidó irodalomtörténet-tudósnak özvegye 69 éves korában elhúnyt. Nagy részvét mellett temették a rákoskereszturi temetőben előkelő közéleti szereplőkből, irodalmi és politikai kitünőségekből álló gyászoló közönség jelenlétében.

Nagy részvéttel kísérték utolsó útjára a tragikus véletlennek áldozatul esett *Freund* Lászlót, *Freund* Zsigmond cinkográfus fiát, akit oly fiatalon ragadott el a halál.

NYARALTATÁSI AKCIÓ. Reichmann Mór városi tanító vezetése alatt leányok és fiúk üdülőtelepe működik nagy sikerrel Balatonbogláron bérelt villában. Szigorúan rituális. Prospektust küld: Reichmann Mór városi tanító, Kecskemét, Lestár tér 1.

A GENERÁLI SZÁZÉVES JUBILEUMA. Kivételesen szép ünnepet ült a Triesti Általános Biztosító Társulat, mely száz évvel ezelőtt, 1831 december 26-án alakult és mindjárt megalakulásakor hazánkban is megkezdte működését, megvetve alapját a magyar biztosítás fejlődésének. Az intézet tevékenysége nemcsak a biztosítási intézmény sziklaszilárd kiépítésében, hanem a magyar közgazdasági életre jelentékeny hatású intézetek, köztük a Magyar Általános

Belvárosi Leányinternátus

magaslati gyermeknyaraltatása a Bakony legszebb részén, nagy fenyőerdők között. * Strandfürdő. * Kitünő ellátás. Gondos felügyelet. * Havonta 110 pengő.

Váci-utca 72 (Szerb-utca sarok) * Telefon: 84-6-53

NEIGER J.

rituális étterme

Budapest, VI., Teréz-körút 4

Lakodalmak és bankettek részére külön díszterem! Ujonnan átalakítva

Kitünő 4 fogásos ebédet házhoz szállítunk P 1.80-ért

SIRKÖVEK

a legolcsóbb árban kaphatók

TELEFON: JÓZSEF 414—92

BOROS ÉS KOHN sirkőraktárában

Budapest, VII., Károly-körút 17. Orczy-ház

Mult és Jövő
1932. XXII. Jun.

Takarékpénztár Rt. és a Magyar Jég- és Viszontbiztosító új vezetőség állt a magyarországi igazgatóság élére, mely Rt. megalapításával is megnyilvánul. A világháború után a múltak hagyományait a modern kor követelményeivel egyesíti és ebben a szellemben vezetett munkájával biztosítja a Generali vezető pozicióját a hazai biztositás terén. A hatalmas világintézet biztosítéki alapja 1.471,000.000 lírát, az életbiztosított tőke több, mint 6 milliárd lirát, kárfizetései pedig az alapítástól kezdve 10 milliárd líra körüli összeget tesznek ki. A hatalmas összegekben megnyilvánuló eredmény annak a bizalomnak köszönhető, melyet a Generali a biztosított felek milliói körében száz év alatt magának kivívott és ez teszi a Generali százéves jubileumát a magyar közgazdasági élet jelentős eseményévé.

PÁLYÁZAT. A Magyar Izr. Kézmű- és Földművelési Egyesület tanoncotthonában 12 és kertészképzőtelepén 16 ingyenes bennlakó növendék nyer felvételt. Pályázhatnak 14—17 éves ipari és mezőgazdasági pályára alkalmas, ép és egészséges, árva és szegény fiúk. Mindkét intézmény bennlakó növendékeinek felvételéhez a középiskola négy osztályának sikeres elvégzése elengedhetetlen kellék. A kérvényt — melyhez születési, iskolai, ujraoltási és szegénységi bizonyítvány csatolandó — az egyesület központi irodájában (VII., Damjanich-utca 48.) kell folyó év július 1-ig benyujtani. Az évvégi iskolai bizonyítványt egyelőre a félévi értesítő helyettesíti. Ezenkívül felvételt nyer 20 tanoncotthoni künnlakó növendék. E helyekre benyujtandó kérvényhez ugyancsak a fentemlített okmányok szükségesek. A kertészképzőtelepre korlátolt számban felvételt nyernek az ellátást megtérítő növendékek is. Felhívja továbbá az egyesület a különböző szakmájú iparosokat, hogy amennyiben tanoncra van szükségük, ebbeli igényüket az egyesület központi irodájában (VII., Damjanich-utca 48.) jelentsék be. *Az Elnökség.*

A NAGYVÁRADON 40 ÉVE FENNÁLLÓ és régóta hirnévnek örvendő Grosz-féle orth. kóser vendéglő Timisoara—Temesvárt (Lloyd-sor 11. sz.) egy a minden igényeknek megfelelő vendéglőt nyitott, melyet olcsó árainál, elsőrendű ételeinél és pontos kiszolgálásánál fogva az odautazó bel- és külföldi hittestvéreink figyelmébe és pártfogásába ajánljuk. A vendéglő dr. Schück Bernát temesvár—józsefvárosi orth. főrabbi úr felügyelete alatt áll.

ISKOLAI JUTALOMKÖNYVÜL *kedvezményesen megrendelhetők a Mult és Jövő könyvei.* A Biblia képekben 500 illusztrációval. A Feltámadó Szentföld 200 illusztrációval. Patai József: Herzl 100 illusztrációval. Patai: Kabala, chaszid-legendák. Sass Irén: Énekek éneke. Bibliai regény. Patai Edith: Engem is hív a föld. Mult és Jövő kiadóhivatala, Vilmos császár-út 15, Vadász-u. 11.

MÁTRAHÁZA - MÁTRAFÜREDEN NYARALNI AKARÓK részére kitűnő házikoszt kiszállítását vállalja ifj. *Klein* Sámuel orth. kóser kifőzés és falatozó. Gyöngyös, Hanisz-tér 2., Luby-ház.

„Té" az egyetlen harisnyatartó csat, amely lazán és biztosan kapcsol és azért **nem tépi a harisnyát, szimpla réteggel sem nyilhat ki, a testhez nem ér, nem piszkolódik, finom és elegáns, tartósságánál fogva a legolcsóbb,** olyan, amilyent a hölgyek régen várnak.

* **Minden üzletben és fiizösnél kapható!** * **Magyar találmány!** * **Magyar gyártmány! Törv. védve!**

FIGYELEM!

A Fränkel-féle orth. כשר penzió és étterme Siófokon

az idei szezónra két helyen nyilt meg

István-u. 4. sz., a Vilma-telepen és **Batthyány-u. 21. sz., a fürdőtelepen.**

Előjegyzés és érdeklődés: **Fränkel** orth. כשר penzió és éttermében Budapest, VII., Rombach-utca 11. Telefon J. 372-57

POLLÁK SAROLTA kozmetikus legmodernebb szépségápoló intézete. Hajszálak kiirtása arcról, karról. Szemölcsirtás. Hámlasztások. Bérletrendszerű arcápolás. Esti kikészítés. „MIRACLE" krém, puder, szappan hatása bámulatos. Ránctalanít, üdít, szépít, fehérít. Szétküldés utasítással. Díjtalan tanácsadás (Prospektus). VI., Andrássy-út 38, I. em. Párisi áruházzal szemben.

Sirkövek Budán, Margittánál 59-es villamos végállomás a Farkasréti zsidótemetővel szemben

Telefon: Aut. 572-59

Perzsa szőnyeg

Antikbutor

Műtárgyak alkalmi vételekből!

ANTIKART R. T.

IG.: STERNBERG Z. J.

VII., DOB-UTCA 31. SZÁM

Felelős szerkesztő és kiadó: DR. PATAI JÓZSEF. Kiadóhivatali igazgató: VIRÁG GYULA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, V., Vilmos császár-út 34

Hungária Hirlapnyomda R. T. Budapest. Felelős: Schmidek Géza.

LAKOS ALFRÉD

74a	Könycsendélet	olajf.	Mgtul.
74b	Könyvcsendélet	olajf.	300,—

Nemzeti Szalon

Csendélet kiáll. 1932 febr-márc

1912.

anuár 1-jén Amsterdamban

ban, jobbrafordultan ülve és szembe-
it a kandalló tüzénél melegiti. Hosz-
usza és szakálla őszbevegyült, szeme
prémes zöld kabát és ugyanilyen bar-
t diszű székén innen, egy kis asztal-
sonkával, a mely mellett vizes korsó,
ünik szemünkbe. A háttérben balról, a
ól boritott hegyes vidékre nyerünk ki-
tató fölött hagymafüzér lóg. Jelzése
elirata pedig: »IANVARIVS«

5:24.1 cm.-- Lelt.sz.4201.-- Értéke
nácz stomfai esperes plébános hagyo-
október 14-én (1580-910).-- Elfogad-
án (109-911). -- Bejelentetett 1913

Sz.n.769-912
1809-912-34
Át.lelt.8737. 8747

71

LAKOS ALFRÉD
festő, grafikus (1870-1961)

Székely, Lotz és Greguss voltak mesterei, majd Münchenben és Párizsban képezte magát. Párizsban kezdett illusztrációkat és karikatúrákat készíteni külföldi és magyar lapok számára.

Magyar könyvművészeti törekvések a századfordulón
MTA MKCS és a Petőfi Irod Muz.közös kiadványa Bp.1975.

Lakos Alfréd

hauzabb ideig

Lakott Ujpesten

Ugró 462. l.

Zólyomi várfelügyelőség

4 szám
1908.

A

Műemlékek
Országos Bi

A ./. alatt
azon aláratos inditva
teljesiteni kegyeskedje
ben foglalt-és a mi
gyon tekintetbe vehet
az kis közoktatásügy

Lakos Alfréd

l. Művészi Ipar

1891. 217. l.

sorrend megváltozik: 1. kék, 2. sárga, 3. zöld, ... 8. fehér és így tovább. A könyvek kötésének háta viszont több mezőre van osztva, melyek mindegyike egy-egy állványt képvisel, ilyen formán: a hát alulról számított első mezője jelenti az első állványt, a második mező a második állványt stb. Ha már most valamely kötés első hátmezőjében email festékkel kék szín van fölrakva, az illető könyv az első állvány második polczára való s ha véletlenségből máshová dugjuk be, vagy a festék-pötty szine, vagy helyzete legott szembe ötlik s felhivja a tévedésre figyelmünket.

Magától értetődik, hogy a nyilt polczrendszerű könyvtárakban a könyvek szisztematikusan csoportosítva vannak elraktározva: Lambethben a Dewey-féle deczimális rendszer, Islingtonban a Brown-féle illeszkedőrendszer szerint. Az egyes csoportokat az állványokra kifüggesztett, szembeötlő felirások jelölik. A szépirodalmi anyag rendesen a szerzők betürendjében van felállítva.

Maga a kikölcsönzés nyilvántartása, mint már említettük, csak kis részben történik a Cotgreave-féle indikátor segélyével. Az ujabb könyvtárak szinte kizárólag a *laprendszert (Card-system)* fogadták el.

Lakos Alfréd

festő

Művészi Ipar

1892. 220 l.

781.

I

369.

781. Bartolomé Estéban Murillo.

Sz. Sevillában 1618-ban. † ugyanott 1682-ben.

Féfi képe.

Mellig látható, kissé jobbra fordult. Simára fésült haja, szemöldöke és kis szakálla őszbevegyült, szeme sötétbarna, álla beretvált. Galléros inget, fekete kabátot és köpenyt visel.

Vászon, méretei 57 : 43 cm. — Mündler: XIV. 30.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

a) Az Esterházy-Képtárban. 1835: VII. 25. *D. Velasquez:* Portrait eines Mannes. — 1844: VII. 30. *D. Velasquez:* Männliches Bildniss. — 1865, 1866, 1867, 1869: XIV. 30. *D. Velasquez:* Férfi-arczkép.

b) Az Orsz. Képtárban. 1871: XIV. 30. *D. Velasquez:* Férfi-arczkép. — 1873: XIV. 23. *B. Murillo:* Bildniss des Malers. — 1876, 1878, 1879: XVI. 694. *B. Murillo:* A festő

Lakos Alfréd

1. Patai József dr.
A biblia népében.
II. kiad. Bp. é.n.

6. l.

Multak és Jövő

1916. jún
1922. febr.

tának. A pokoli zsivajban menekül a vad. Fölröffen a disznó. Futásnak ered az őz. Megbúvik a róka. Ághoz símul az evet. Szárnyára kel a vadgalamb. Riadtan fut a fajd. Elnémul a haris. Nyúl rezgeti meg a bokrot. Szarvas suhan el a fák alatt. Él, mozog, rémül, menekül minden lakója az erdőségnek.

A gyűrű egyre szűkül. A tisztás-szél egyre közelebb esik. A főúri csoport feszülten figyeli: merről suhan a lomb, merről recseg a gally, merről közeledik a vad. Széjjel a fák alatt, a királyi íjászok felajzott íjjal lesik a dúvadat.

Egyszerre csak megzördül a bokor. Szétdől a magas perje. Ijedt rögéssel, vaddisznó fut a tisztáson át. Nyomában az emse. Fehércsíkos malackái hozzá símulva bújnak a fűben. Az íjak feszülnek. A nyilak suhogva szállnak. Megtorpan a vad és oldalában rezgő nyillal, végigterül a süppedő gyepen.

Királyi gím jelenik meg a sötétlombú fák keretében. A királyi vadat királyi vadászok fogadják. Surrog, sziszeg a nyil és egy aranyos szárnyú penge áll meg a gím szügyében, mire az térdreroskadva, vérrel festi be körülötte az avart. A szíjon tartott vérebek üvöltenek. Rohannának a vadhoz, de a pecérek erősen tartják. Várni kell! Várni, míg jönnek a kisebb vadak.

MULT ÉS JÖVŐ

ZSIDÓ IRODALMI, MŰVÉSZETI, TÁRSADALMI ÉS KRITIKAI HAVI FOLYÓIRAT MEGJELENIK MINDEN HÓ KÖZEPÉN.

ELŐFIZETÉSI DIJ EGÉSZ ÉVRE: 600 KOR. SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, VI., RÉVAY-UTCA 14. SZÁM.

SZERKESZTI: DR. PATAI JÓZSEF * XII. ÉVFOLYAM, 1922. ÁPRILIS.

DR. FISCHER GYULA: GOLDZIHER IGNÁC EMLÉKEZETE.

(Felolvastatott az IMIT. 1922 február 22-én tartott irodalmi estjén.)

Idézzük azt a férfiút, kinek hamvait immár három hosszú hónapja, hogy átadtuk az anyaföld télies ölének; aki állandóan kerülte a nyilvánosságot és megvonultan élt dolgozószobájában, kérleljük őt: lépjen most közénk, jelenjen meg körünkben, hadd szemléljük életét, szellemét, egyéniségét, munkásságát. Mert közelsége oly jótékony és meleg, oly éltető és elevenítő, hogy aki társaságában megfordult, szinte elképzelhetetlen előtte, hogy ez a csupa élet, csupa akarat és erő, csupa mély gondolat és fenkölt érzés, ez a csupa szikrázó ötlet és jókedvember — nincsen többé.

De a halál, ez a mindenható zsarnok, mégis csak gyöngébb az emlékezésnél; ettől nem foszthat meg bennünket, ezt nem tépheti ki lelkünkből. Goldziher professzor! . . . Magam előtt látom délceg, karcsú termetét, melyet egy Goethe-fej koronázott, dús fehér hajzattal; látom a halvány, hosszúkás arcot, a nagy gondolkozót jellemző nyilt, domború homlokkal, a szénfekete szemeket, melyekben majd a súlyos komolyság sötétlett, majd a pajkos mosoly világított; látom a szépen ívelt, kivételes energiáról tanúskodó orrot és alatta a beszédes, büszke szájat, melyből önkéntelen elokvenciával áradt a szó. Egész megjelenése a tiszta fajsemitát árulta el, mondjuk: a tiszta fajarabot, minőt alkalmam volt csodálni, mikor Cairóban az Al-Azhár-egyetemet látogattam meg, vagy mikor a judeai sivatagban jártam a beduinok sátrai között. Külsejébe, mely már fiatal korában vonta magára a figyelmet és könnyed, lebegő, ringó járásába, melyet az utolsó években is megtartott, mikor pedig annyit szenvedett, testileg is, lelkileg is, nemes külsejébe egyszerűen beleszeretett Eötvös József báró, ki mint Magyarország lángeszű kultuszminisztere maradt felejthetetlen és mint filozófus, mint író, költő és prófétalelkű államférfiú vált ki kortársai közül. Benső barátság kapcsolta őt a még csak huszonegy éves doktor Goldziherhez, ki akkor már egyetemi magántanár volt és kinek híre akkor már beszárnyalta Európát. Annyira foglalkozott vele, hogy mikor kurára ment Karlsbadba, titkárának lelkére kötötte leveleiben, hogy pedig Goldziherre vigyázzon, de nagyon vigyázzon.

Szülei ugyanabban a házban laktak az enyéimmel, a Király-utcában 36 alatt, földszint, tőszomszédságban, összejárós volt a két család; és élénken emlékszem, hogy mint ötéves gyermek nagy kíváncsisággal bámultam meg egy, rendesen a déli órákban a kapu alatt megállott, elegáns fogatot, melyből egy gyenge testalkatú, lágynézésű ember Goldziherék lakása felé tartott lassú léptekkel. Anyjától tudtuk meg, hogy ez az úr: Eötvös József báró, a miniszter. Egyszerre ezek a sűrű látogatások elmaradtak; a miniszter állami ösztöndíjjal az oriens-be küldte Goldzihert, hogy a helyszínen: Egyptomban, Sziriában és Palesztinában tanulmányozza az iszlám tudományt. Cairóban, az arab világ leghíresebb és legnagyobb egyetemén, melynek tizezer hallgatója van és háromszáz tanára, az arab világ legtudósabb seikjei, az Al-Azhár-egyetemen Goldziher volt az egyetlen és egyedüli európai idegen, kinek meg volt engedve az előadások rendes meghallgatása, — sem azelőtt,

sem azóta másnak nem. És itt nem egyszer esett meg az a különösség, hogy *az ő* Korán-magyarázata, nehéz, a megfejtéssel dacoló helyek kiderítése vagy egy kommentátor értelmezésének az a megvilágítása, amelyet *ő adott*, a véglegesen döntő maradt, annak ellenére, hogy a tanár más véleményt nyilvánított előzőleg. A tanárok, tudományuknak fáklyái, a Korán-titkok megfejtői, alázattal és bámulattal hajoltak meg előtte, az ifjú európai seik előtt.

Hathavi távollét után hazatért 1874-ben és akkor rendes professzorrá akarja kinevezni Eötvös, amit azonban ennek bekövetkezett halála megakadályozott. Utódja megígérte ugyan neki, hogy majd ő legközelebb megvalósítja az elhúnyt szándékát, — de nem valósította meg. Látnivaló, hogy ígéreteket már akkor tettek és nem váltottak be. Mikor ennek, — hogy is mondjam csak, — ennek a miniszteri feledékenységnek híre elterjedt, a legkiválóbb egyetemek kitárták kapuikat a hazájában ünnrekedt Goldziher előtt. De ő mindent elutasított. És bár ezek a meghívások évtizedeken át megismétlődtek Heidelbergből, Bécsből, Prágából, Lipcséből, Strassburgból, Königsbergből, Cambridgeből és Cairóból, ahová a khedive küldöttség által hivatta meg páratlan könyvtárának igazgatójává, — itt maradt a hazában, melyet szeretett és melyhez ragaszkodott egészen az önfeláldozásig. Csak

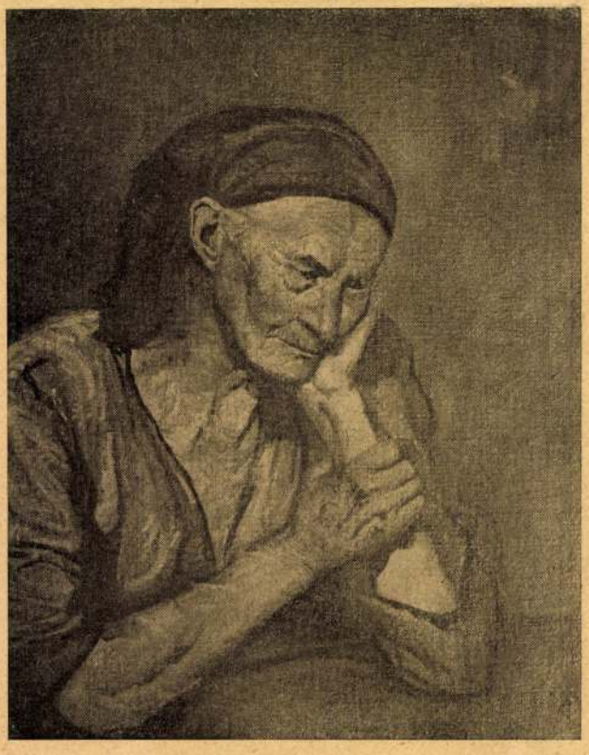

Lakos Alfréd: Gond.

Alfred Lakos: Sorge. *Alfred Lakos: Soucis.*

hírneve, tekintélye, dicsősége hagyta el az ország határait és telepedett meg széles a világon, — ő maga nem. És kerek harminc évi várás után lett nyilvános rendes egyetemi professzor, pedig közben a Tudományos Akadémia levelező, majd rendes és igazgatósági tagjává választotta meg.

Goldziher már zsenge gyermekkorában keltett feltünést. A székesfehérvári zsidó gyülekezeté a büszkeség, hogy kebelében született. 1850 junius 22-ikén, a zsinagógai időszámítás szerint 5610 tamuz 12-ikén pillantotta meg a napvilágot. Atyja, ki kereskedő volt, de tanult ember és anyja, szelidlelkű és okos asszony, igen vallásosan nevelték és igen gondosan taníttatták. A szokatlanul tehetséges gyermek már négy éves korában részesült a bibliaoktatásban és házi tanítójánál, Freudenberg Mózes Wolfnál, kit mindvégig éppoly áhitattal és hálával emlegetett, mint későbbi nagy egyetemi tanítóját, a világhírű lipcsei orientálistát: Fleischer Leberecht Henriket, hatéves korától tizenkét éves koráig a talmudot és a zsidó irodalom klasszikus müveit tanulmányozta. Erről tanúskodik az a művecskéje, melyet tizenkét éves korában német nyelven írt és mely nyomtatásban jelent meg e cím alatt: „Szichasz Jiczchók. Abhandlung über Ursprung, Eintheilung und Zeit der Gebete, von Ignatz Goldziher, Gymnasialschüler in Stuhlweissenburg. Meiner theuern Grossmutter, Frau Therese Berger, aus Liebe und Dankbarkeit gewidmet. Pest, 1862." A művecske el van látva előszóval és bevezetéssel, tizenkilenc lapra terjed és kilenc paragrafusra oszlik, az anyag beosztása és kezelése a tudomány legszigorúbb követelményeinek felel meg és a fölvetett tárgy megoldása kifogástalan. És idézi a talmud legkülönbözőbb traktátusait, Maimonides törvénykodexét, Alfászi Izsák kommentátorát, Juda Halévi vallásbölcsészeti művét: Cuzári, Ibn Ezra bibliamagyarázatát, Abudirhám rituális munkáját, Izsák ben Séset és Simon ben Czemach Durán responzumait, Menachem ben Zerach kompendiumát, Chizkija da Silva (Peri chádás) és Jair Hájim Bacharach, valamint Élia Wilna munkáit és végül a Sulchan-Arukh kodexet annak kommentárjaival. Egy tizenkét éves gyermek tudja és írja ezeket. Félelmetes tünemény! Olvasás közben nem egyszer borzongás futott végig rajtam. És a tizenkét éves gyermek véleményt nyilvánít, nézetet fejt ki, ítéletet mond és polemizál keményen és önállóan, egy akkor keletkezőben levő vallásos párt ellen. E jelenség értékelése céljából mondok egy közelebb eső példát: Tegyük föl, hogy egy tizenkét éves fiú egy közgazdasági kérdést tárgyal és idézi Adam Smith, Stuart Mill, Roscher, Moleschott, Caro, Sombart, Knapp és Helfferich nagy müveit és ezenkivül kiböngészi Sólón és Heródotos, Platón és Arisztóteles, Hume és Locke, Hobbes és Spi-

noza, Leibniz és Kant egy-egy idevágó gondolatát.

Goldziher azonban elégette a példányokat, csak egyetlenegyet őrizett meg, de ezt is olyan jól, hogy emberi szem nem látta. Halála után úgy ásta ki az elárvult könyvtárból, egy eldugott zúgból, fia: doktor Goldziher Károly, műegyetemi magántanár.

Barmiczvá-ünnepe szenzáció volt. A ciszterci gimnázium egész tanártestülete és tanulóifjúsága vonult fel a székesfehérvári szép, tágas templomban, ahol a nagytudományú doktor Zipser Mayer rabbi engedélyével a tizenhárom éves fiú a szószékről tartotta saját fogalmazványú, németnyelvű barmicvá-beszédét, telisdeddtele bölcseleti és erkölcsi gondolatokkal és egyuttal hemzsegve a bibliai, talmudi és midrási citátumoktól. Ime egynéhány passzus ízelítőül. „A porszülöttnek testi fejlődése hasonlít a pillangó metamorfózisához. Valamint az álca hernyóvá, a hernyó bábbá és csak a báb pillangóvá változik át, úgy a gyermekből fiú lesz, a fiúból ifjú, az ifjúból férfiú és végül a férfiúból aggastyán. Ez az öt fokozat eléggé ismeretes, ezért fölösleges minden további megvilágítás."

Vagy máshelyütt: „Köztudomású, hogy semmisem létesül egyszerre, minden jelenséget kell, hogy átmenetek előzzenek meg. Igy vagyunk az ember szellemével is. Ennek sincs meg mindjárt az a képessége, hogy az ember olyan szellemi életet kezdhessen általa, minőt érettebb korban élnie kell; azért rá van utalva az ember szellemi fejlődésre és úgy látszik ezért nem említi a Szentírás az ember teremtésénél, az első jelentésben, e szót: „nismasz chájim", élet lelke, hanem csak később, a második és bővebb jelentésben, amelyben az emberről, mint tökéletes lényről beszél, amivé csak a lélek által lesz."

Vagy ez: „Ha szemléljük az ember életét, akkor be fogjuk látni, hogy az ember sajátképi célja a szellemi uralom a test fölött és hogy teremtésének alapoka és végcélja az alkotó Isten törvényeinek teljesítése, miként a bölcs Kohelet is így zárja könyvét: „Minden elmélkedésnek összefoglaló végső tétele ez: Félied Istent, teljesítsd parancsait, mert ez az ember feladata és ez teszi őt méltóvá, hogy a természet ura legyen". Egy tizenhárom éves gyermek tudja és írja ezeket, — oly korban, melyben a mai fiúk (sajgó szívvel tapasztalom) gyámoltalan makogást visznek végbez, ha az imádságos könyvet tesszük eléiük és olyan elemi kérdésekre: ki volt Ábrahám, ki volt Mózes, mit értünk e szó alatt: thóra vagy e szó alatt: tehillim, vagy a legképtelenebb feleleteket adják vagy semmilyent.

„Ünnepi igéretet teszek", — igy szól a gyermektudós e beszéde vége felé, — „hogy, amennyire csak tőlem telik, Istent fogom szolgálni, alázatos híve fogok maradni és ezáltal eleget tenni bölcseink szavának: ‚Amely ember szivét és szemét az erénynek szenteli, az az Istenségé'. (Wenn der Mensch sein Herz und Auge der Tugend weihet, so gehört er der Gottheit an.) Be is váltotta igéretét. Egész életében és egész életével megszentelte Isten nevét, megdicsőítette a zsidóságot és a tudományt.

Nem sokkal ezután szülei Pestre jöttek lakni; itt a református gimnáziumban, tizenhat éves korában, érettségizett és hat évvel utóbb Török Pál, református püspök, személyesen ajánlja föl neki az egyházhatóság nevében a theológiai főiskola hébertárgyú tanszékét. El is fogadta, de csak egy évre, mert külföldi tanulmányútra indult. Felsőgimnáziumi éveiben folytatta talmudstudiumát Bacher Vilmossal együtt Brill Sámuel Löw-nél, hitközségünk megdicsőült, nagyhírű, klasszikus műveltségű rabbinátusi elnökénél, ki barátságába és szeretetébe fogadta az ifjút és halála napjáig őrizte azt meg számára. De ugyanakkor Goldzihernek is akadt két tanítványa, vele egyivású ifjak, kik a papi pályára szándékoztak lépni. Szorgalmasan tanultak is nála, de utóbb meggondolták és más élethivatást választottak: az egyik hírneves filozófus és kiváló esztétikus lett: Alexander Bernát, a másik a hazai irodalom és filozófiai tudomány ékessége, az IMIT aranytollú titkára: Bánóczi József.

Érettségi után Goldziher Vámbéry Ármin tanítványa az egyetemen, kinél a perzsa és török nyelvet sajátítja el; de ekkor is intenzive folytatta talmudi tanulmányait Brillnél, amellett, hogy a

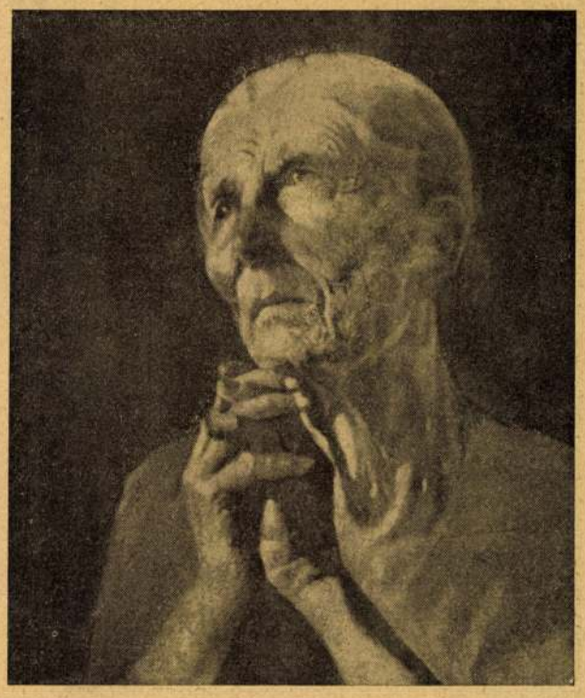

Lakos Alfréd: Kétségbeesés.
Alfred Lakos: Verzweiflung. *Alfred Lakos: Désespoir.*

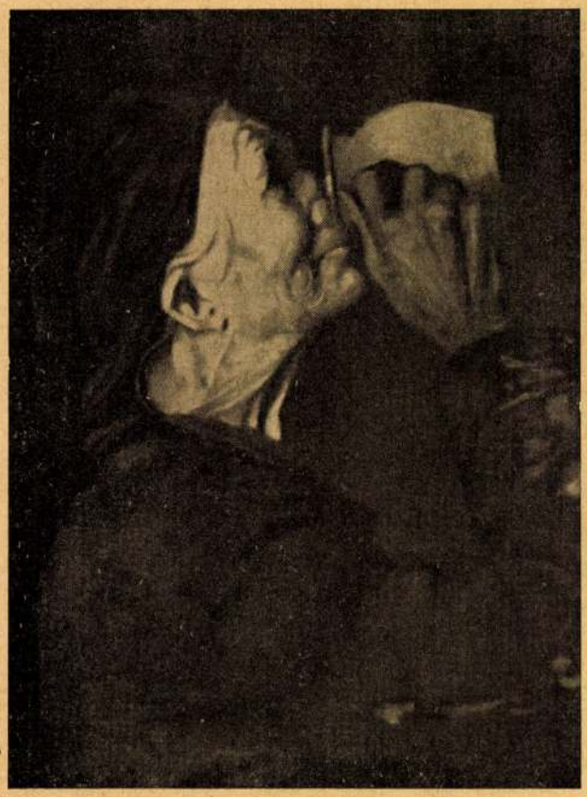

Lakos Alfréd: Szomjuság.
Alfred Lakos: Durst. *Alfred Lakos: Soif.*

török mesevilág híres termékeit fordítja le magyar szépirodalmi folyóiratok számára. 1869—70-ben Lipcsében látjuk, ahol Fleischernek, a nagy arabistának, legkitünőbb tanítványa. Nála tesz doktorátust 1870-ben, huszéves korában és a mesternek nyolcvannyolcadik évében beállott haláláig legmeghittebb barátja maradt. Innen Berlinbe, Leydenbe és Bécsbe megy, mindenütt a bibliothékákban, a szó szoros értelmében pihenést nem ismerő szorgalommal dolgozva és egész életére csodáló barátokat szerezve. Hazatérte után egyik tudományos munka éri a másikat, mint szőlőgerezden a bogyók és az orientálista világ nem szabadult az ámulattól ekkora szorgalom, tudás, termékenység és munkabírás láttára. Még halála napján is jelent meg egy szép tanulmány: Die Medizin bei der Arabern. Wensinck, leydeni tanár „Goldziher's letztes Werk" című nekrológusában ezeket írja: „Lesújtó tudat az, hogy a nagy kutató, aki megalapította és örök alapokra helyezte az iszlám tudományt, immár sohasem fogja a tollat kezébe venni. Nekünk, fiatalabbaknak, azonban az a tisztünk, hogy hálával vegyük a kegyelmet, mely megengedte neki életműve betetőzését. Fenkölt és nagy példaképünk fog ő maradni minden időkre."

Goldziher ötvenkét évi munkásságát népszerű előadás keretében ismertetni, lehetetlen vállalkozás. Nem is merem. Hiszen magának az iszlám tudománynak mezői végeláthatatlanok; csak egy Goldziher volt képes azokat végigjárni, átfogni és megmívelni — oly tökéletességgel, mint senki más a világon. A Koránt és az abból kifejlett tudományt: az iszlám nyelvészetet és költészetet, vallástörténetet és dogmatikát, jogtudományt és lexikográfiát, exegézist és vallásbölcseletet és a tradiciótannak, a mohammedán tudomány erdőségének e legsziklásabb és legbozótosabb részét: a hagyományok ezer és ezer tételének, e tételek hiteles vagy nem hiteles voltának, átszármaztatóik neveinek, korának, életefolyásának, vallásos irányának és kulturideológiájának ismeretét, — mindezt fejében hordozta hézagtalan biztossággal. Első auktoritás volt. Amit ő írt, az írva volt; amit ő megállapított, az megállapítás volt; amit ő mondott, az mondva volt. Ahhoz nem lehetett hozzányulni, azt nem lehetett vitatni, még kevésbbé megcáfolni. Fischer, lipcsei tanár, egy hibát akar kijavítani, melyet állítása szerint Goldziher egy arab kézirat szövegének lemásolásában elkövetett és örömében, hogy végre mégis sikerült Goldziherre is egyszer ráhibázni, azt írja: „Néha bizony a jó Homeros is alszik". Goldziher azzal válaszol, hogy sajnálatára mégis csak Fischer tévedett, ki rosszul olvasta a szót, — nézze csak meg mégegyszer; ami pedig a jó Homeros alvását illeti, — „az én barátaim", — úgymond, — „tudják, hogy én álmatlanságban szenvedek gyermekkorom óta".

Az 1889-ben, Stockholmban, a tudós svéd Oszkár király védnöksége alatt, megtartott orientálista világkongresszuson résztvettek az összes nemzetek leghíresebb tudósai. Voltak köztük számosan arabok, aranytól és gyémántoktól ragyogó ruhában, kaukázusiak és örmények uszályos köntösben és asszonyos frizurával, törökök, perzsák hosszú, hófehér burnuszokban és borzalmasan villogó szemük fölött ékszeres turbánnal. A teremben együtt volt az 500 főnyi gyülekezet, — csak egy hiányzott még: Goldziher. Izgatottan, türelmetlen feszültséggel várták őt, kiről tudták, hogy a tudós társaság legtündöklőbb világossága. Mikor aztán belépett és daliás, imponáló alakja megjelent az ajtóban, mindnyájan önkéntelenül fölálltak. És azonnal elbüvölte őket néhány sziporkázó megjegyzéssel és egyszerű magatartásával; még azok az exotikus keleti vendégek is, kiknek civilizálatlanságától és féktelenségétől mindenki húzódott, neki egy szavára engedelmeskedtek és úgy csüngtek rajta, mint pásztorán a nyáj. Beszélt mindegyikükkel a maga dialektusán.

Ezen a kongresszuson kapta ő, mint az orientalisták legnagyobb mestere, a király által alapított nagy aranyérmet.

(Befejezése a következő számban.)

TELEKES BÉLA: A KÖNNYEK ÖZÖNE.

Elűlt az első vész: a vizözön . . .
De a bűn nem veszett bele. —
A második vész volt a vérözön . . .
De a bűn nem tűnt el vele. —
A harmadik lesz a legnagyobb özön,
A bűnt az győzi végre le, —
A harmadik: a könnyek özöne!

A vizözön, — az özönvíz után
Hamar vidúltak a föld népei:
„Uj vizözöntől" — mondták, — „félni kár!
Tornyot kell, égbenyulót épiteni,
Mit semmiféle ár nem önthet el . . .
S min kileshetjük: isten terve mi!"
S raktak csodatornyot Kelet mezején
S föl, Istent lesni surrantak legott . . .
De szédülőn megbomlott mindegyik,
Uj, más-más nyelven mind mást dadogott . . .
Azóta sem értjük egymást, emberek . . .
Szeretet helyett értünk haragot . . .
És jött az irtó harc, — a vérözön.

S a vérözön, — az özönvér után
Túltenni akartak a győztesek Istenen:
„Többé" — mondták, — „ily harc nem dulhat itt!
Rakjunk őrtornyot! S résen szüntelen!
S izgága népre hurkot, min hona
Börtönné zárul! . . . A béke örök legyen! . . ."
S raktak csodatornyot győztes Nyugaton —
S nem győzik vetni éj-nap a hurkokat
S őr s őrzött összegabalyodva liheg, —
Itt titalom, ott féltés fojtogat . . .
Kiki rab, kiki senyved, csak patkány s féreg
[hizik . . .
Mert embert ember ma sem ért . . . Oh, bábeli
[kárhozat!
És minden tönkreenyész . . . És jön a
[könnyözön.

A könnyözön, — ha majd mindenki sir!
Mert mindenkinek már csak gyásza van
És minden bűnök Bábel-tornyait
Könny mossa alá s elmossa nyomtalan.
Oh, könny könnyet majd szótlan is megért
S egy fájdalomban egy váltság fogan:
Szeretik majd egymást, vezekelve mind
S gyógyítják egymás szörnyű sebeit
S egyet mond egy-szájként mindannyi seb:
„Beh magasra vágytatok s a vágy beh mélyre
[vitt!"
Am legmélyebb bánathoz a menny legközelebb.
Lehajlik ide s megsegit Isten itt!
. . .Majd — egyszer, — ha mindenki sirni fog!

Mert az első vész volt a vizözön,
De a bűn nem veszett bele.
A második volt most a vérözön,
De a bűn nem tünt el vele.
A harmadik lesz a legnagyobb özön,
A bűnt az győzi végre le,
A harmadik, a könnyek özöne!

DÁVID KIRÁLY 133. ZSOLTÁRA.

Óh nézd, mily szép, mily kedves,
Óh mondd, nem gyönyörűség-e,
Ha atyafiak igy együtt
Lakoznak egyetértve?!
Mily örömöknek árja —
Akárcsak a drága balzsam,
Mely Áronnak fejéről omlatta illatát,
Le végig, a hullámos, fehér szakállon át
A prémszegélyü köntös
Legaljáig le, lassan!
Mint a Hermon hegyének
Hullongó harmatozása,
Mely Sion ormaira
Csillogást hinteget . . .
Mert most és mindörökké
Áldást áldásra
Küld oda az Ur
S szép, boldog életet!

Lakos Alfréd: Tanulmány.
Alfred Lakos: Studie. *Alfred Lakos: Étude.*

STEINBERG JEHUDA: TUDÓS ASSZONY CHANNA.

— *A nagy héber író hátrahagyott novelláiból.* —

Szomszédasszonyok előtt sohasem szokott dicsekedni nagy tudásával, sohasem fitogtatta előttük a zsidó írásokban való nagy jártasságát. Habár minden szombat és ünnepnap eljöttek hozzá, hogy egy „zsidó szót" halljanak tőle. Channa szerényen magyarázott nekik és sokszor látszott rajta, hogy irígyli a szomszédasszonyokat, akik nem tudnak semmit.

„A tudás gyarapodásával gyarapodik a szenvedés" — mondotta Bölcs Salamon és senkisem értette ezt meg jobban, mint Channa asszony.

Nem törődik vele, ha Elijákum, a „csufolkodó", aki gyakran ellátogat a férjéhez, gunyolódik is rajta és „*félhim*"-nek nevezi. Ellenkezőleg, mosolyog rajta — talán ez az egyetlen alkalom, amikor férjére mosolyog — és azt gondolja magában: „elég, hogy legalább félig-meddig bevallja".

Cseppet sem bántja az sem, hogy a férje közönséges idióta és éppen csak hogy vallásos, istenfélő ember. Ellenkezőleg: nem is tudja elképzelni, hogyan fért volna meg egy tető alatt olyan emberrel, aki magasabbrendű és tanultabb nálánál.

Nagyon tiszteli Bölcs Salamont és azt hiszi, hogy senkisem hatolt úgy bele szavainak értelmébe, mint ő, de nem tudja neki megbocsátani azt a mondatot, hogy „asszonyt ezer között sem találtam". És azt hiszi, hogy Salamon ezt akkor mondotta, miután már feleségül vette Pharao leányát . . .

Nagyon vigyáz a vallási törvényekre és tiszteli Izrael bölcseit. Csak egyért neheztel reájuk, mert kimondották, hogy „az asszony kezemunkája a férjeé".

Amit módjában van tenni, azt megteszi: szombat és ünnepnap este ő is elmondja boros serleggel a *kiddust*, háromszor naponta imádkozik éppen úgy, mint a férfiak.

De mégis, mikor elérkezik a pészach-este, ő előkészít mindent, még a szédertálat is elrendezi, de a szédert át kell adnia — a férjének.

Minden szombaton délután kihallgatja a gyermekeit, mit tanultak egész héten a chéderben, de a husvéti „négy kérdést" nekik kell kérdezniök — a fiúknak!

Nagy gyönyörűsége telik benne, amikor a férje vallási kérdésekkel fordul hozzá, például, hogy meddig szabad a holdat köszönteni, mert ő nem olyan jártas ezekben a dolgokban.

De fájdalom tölti el a lelkét, amikor pontos számítás után, elmondja neki a terminust és a férje kimegy és ugrál a hold előtt, azután hazatér és „jó hónap"-ot kíván neki — és az asszonynak csak az *ámen* kell reá mondania.

Olykor pénteken délután, amikor el van foglalva a szombatra való főzéssel-sütéssel, hirtelen eszébe jut, hogy milyen kevés és jelentéktelen vallási parancsolatot hagytak az asszonyok számára és akkor elönti a düh, mérgesen lefekszik az ágyba és reászól a férjére, hogy válassza el a kovászból a *challa*-darabot, ő pedig nézi meszsziről, hogyan bibelődik a férfi a kovásszal és mosolyog magában.

Általában uralkodik a férje fölött és mindig haragos arcot mutat neki, habár tudja, hogy jámbor ember, jó ember és mi több — jó férj, aki tiszteli és szereti a feleségét, akár csak egy talmudtudós és mindenben követi a tanácsát, mint egy igazi *amhaarec*. Sokszor megsajnálja őt, amikor eszébe jut, hogy mennyi megalázásban és szenvedésben részesíti, hiszen sohasem hall tőle egyetlen meleg szót sem, amint a szerető feleségtől illenék. Úgy bánik vele mindig, mint „bűnös"-sel. Ha nincs oka, hogy kiabáljon vele, akkor hallgat és úgy tesz, mintha a férje nem is volna a szobában. Elképzeli, hogy élete nehéz és keserű.

De akkor mintegy mentegetni kezdi magát önmaga előtt: másképp nem lehet *férfiakkal* beszélni!

Még a fiait is megkülönbözteti leánygyermekeitől. A leányok iránt elnéző jó anya, fiait pedig megbünteti minden csekélységért. Ha a leányok kiszolgálják fitestvéreiket vagy ha csak odanyujtanak nekik valamit, Channa asszony reájuk kiált:

— Még ráértek uraskodni! Mikor felnőttök, feleséget vesztek cselédül!

A jótékonyságtól és vendégszeretettől tartózkodni szokott, habár valójában nem rossz szivű. De van oka reá, amit olykor a szomszédasszonyok előtt sem hallgat el:

— Nem akarom gyarapítani a férfiak túlvilági jutalmát! Ugyis jut nekik elég!

Nagyon nehezen szokta megengedni, hogy a férje olykor meghívja jó embereit a szombat harmadik lakomájához vagy a szombatbúcsúztatóra. És ha megengedi, sok pálinkát készít elő és gyönyörködve nézi, amint a férfiak lerészegednek . . .

De sohasem sikerült még a férjének keresztülvinni, hogy egy chanukai lakomára hivhasson vendégeket, habár chanukára esett apja halálának évfordulója.

A chanuka nyolc napján általában nagy haraggal volt tele Channa asszony lelke. Még a szomszédasszonyokat sem tűrte meg, ha átjöttek hozzá, hogy beszéljen nekik a chanukai csodákról.

Minden kérdésükre csak röviden és mérgesen felelt:

— Bizonyára történtek ott nagy csodák, de nem biztos, hogy kinek volt az érdeme! A férfiaké semmiesetre sem!

— Hiszen biztos, hogy egy asszony érdeme volt az egész, — mondja az egyik, — hiszen Judit ölte meg Holofernest...

Channa asszony türelme megszakad:

— Judit, Judit követte el azt a dőreséget...

A körülállók hallgatják nagy tisztelettel, habár kissé csodálkoznak is a különös kijelentésen. Channa pedig, minthogy egyszer belekezdett, nem tudja a gondolatát elhallgatni:

— És a férfiak még dicsérik és magasztalják őt és lakomákat adnak tiszteletére! Mintha minden jó lett volna! minden tisztességes és becsületes! . . . de fő, hogy hasznuk volt a dologból! Hát Debóra, Mirjam és Chulda *ilyen módon* segítettek Izraelen? . . .

És hirtelen másik kérdés villan meg agyában:

— Lehetséges-e, hogy az ilyen nagy asszonyok nem írtak volna olyan bölcs dolgokat, mint például Salamon?

És Channa asszony hajlandó hinni, hogy a régi nemzedékekből maradt bölcsességek nagy része, — az, amit a bölcs asszonyok írtak, — elveszett. A férfiak elsikkasztották.

És szeretné, ha elmondhatná ezeket a kételyeket az együgyű szomszédasszonyoknak. De tudja, hogy rettenetes bűn, afféle lázítás a szentírás hitelessége ellen. És tudja, hogy a jeruzsálemi szinhedrion idejében ilyen bűnért halál járt volna neki. Azután fél a túlvilági ítélettől is. Még a poklot és a mennyországot is hatalmukba kerítették a férfiak!

És Channa asszony mérgesen hallgat . . .

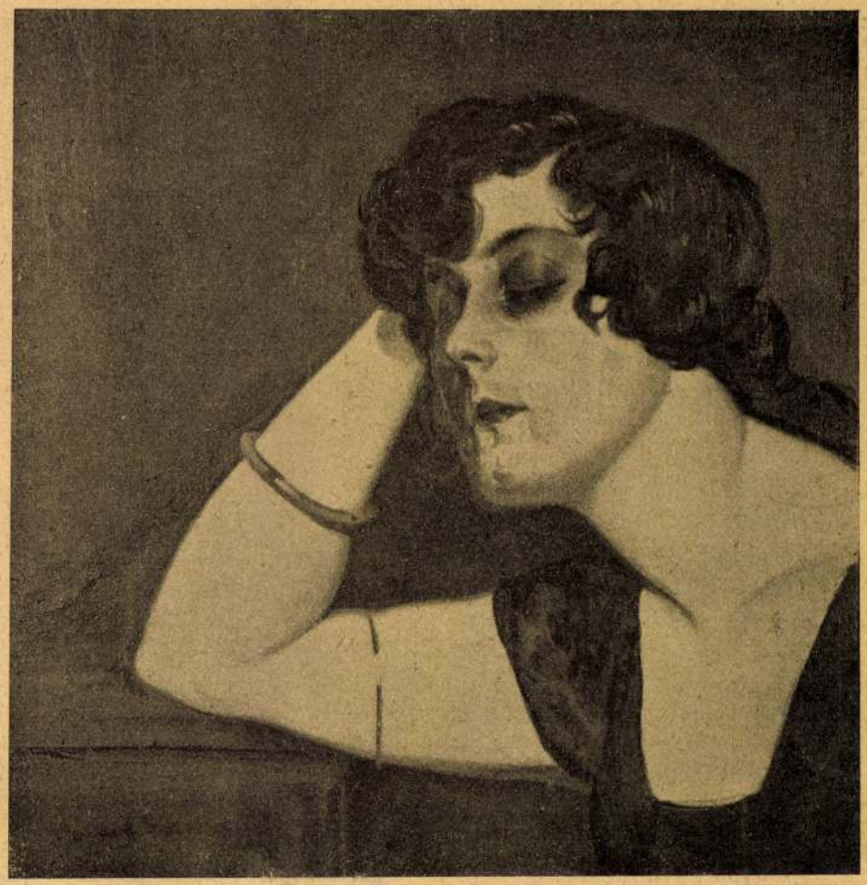

Alfred Lakos: Träumerei.

Lakos Alfréd: Merengés.

Alfred Lakos: Rêverie.

A MULT ÉS JÖVŐ KIÁLLÍTÁSAI.

Amint a Mult és Jövő jelezte, szerkesztőségünk a közeli napokban folytatja a békeesztendők alatt meghonosított kiállítások sorozatát, amely nemcsak a magyar zsidóságnak, hanem az egész országnak kultureseménye volt. Legutolsó kiállításunkat a vallás- és közoktatásügyi miniszter nyitotta meg és a kiállított zsidó művészek alkotásaiból több műtárgyat és képet vásárolt a Szépművészeti Muzeum is. Ma nem várjuk, hogy a kultuszminiszter nyissa meg a kiállításunkat, de hisszük, hogy az öntudatára ébredt zsidóság mérlegelni és értékelni fogja törekvéseinket és a világhírű zsidó művészek örökbecsű alkotásaival igyekszik gazdagítani képtárát. Kiállításra kerülnek Fritz Léderer Rúth-illusztrációi, Hermann Struck tanulmányai, Jakob Steinhardt és Josef Budko, a legünnepeltebb zsidó grafikusok munkái és végül Fingesten, a berlini művész alkotásai, kinek nagyszerű képeiről a mult hónapban hoztunk számos reprodukciót. A megnyitás napját hetilapunk fogja közölni.

MANUELLO: CSAK HÁROM NAP.

Csak három nap az élet.
Mint árny tünt el a tegnap
Gyorsan múlik a ma,
Holnapot éj födi még.

KISS JÓZSEF HATRAHAGYOTT KIADATLAN VERSE.

LŐW LIPÓT EMLÉKEZETE.*

Halála évfordulóján. 1876 október 13.

Öldöklő angyal szerte jára,
Halálos árnyék járt nyomába,
És cédrusok halomra dőltek.
Ó, gyászos éve volt a földnek:
Mit Duna-Tisza árja mos;
A végzetes sort te kezdéd meg,
Kit ma elgyászol fohász, — ének, —
Egy éve most, — egy éve most!

„A tudomány fölkentje ment el!"
Sóhajtott föl százezer ember:
„Meghalt a hős, a reformátor!"
Zokogott föl egy egész tábor
Közel s távolban annyian;
De e g é s z n e m z e t ajka súgta,
Merűlve gyászba, néma búba:
„Az én igaz és hű fiam".

Pedig bölcsője nem itt rengett
S mely ajkán oly édesen zengett
A honi nyelv — zamatos teljjel
Nem szivta be az anyatejjel,
Nem gügyögé, mint gyermek azt:
De szive reszketett utána.
És úgy felitta azt magába,
Mint harmatot a friss haraszt.

Idegen volt soká, sokáig —
És küzdte kétes, zord csatáit
A fénynek a sötétség ellen,
Mint egy illési Titánszellem;
Haragvón, zordan, egyedül! . . .
Volt pillanat: győzött a kétely:
„Ó végy, uram, végy magadho', végy el!
A te szolgád már kimerült".

Mert en-faja, örök gyalázat!
Volt első, ki ellene lázadt,
Meghurcolák nevét a sárba; —
Kiközösitve, megdobálva,
A nagyság és fény útja ez . . .
Gyógyirt lehelni száz sebére,
Eljött a Múzsa szép testvére,
Ki árnyat, gondot ellegyez.

Bűvös ölén a Tudománynak,
Számára új ifjúság támadt,
Buvár lelke a ködbe mélyedt
S avult, penészült régiségek
Nyitját kutatta vakmerőn,
A holt betű neki föléledt
És beszélt csodabölcseséget,
Mely tova cseng — örök időn.

S eljött a nap, amely meghozta
Küzdése bérit kamatozva.
Börtön megnyilt, békók szétmáltak,
Ünnep volt — a világosságnak.
Világraszóló ünnepe!
És bár e napot várva, lesve,
Setét haját a dér megeste:
Ismét megifjodott vele!

Dicsőitnélek óda-szárnyon,
De fáj a seb még — csak hadd fájjon! —
Az ajk szöglete meg-megmoccan,
S még nem nézhetjük képed hosszan
Köny nélkül a terem falán — —
Mozdulat, hang még élve élnek,
S tieid még, álmodnak véled! . . .
Az óda-hangra még korán! . . .

Fülünkbe csendül szavad érce,
Mint pattogott, ah élc az élcre!
Szikrázó elméd szivárványa
A sziporkákat miként hányja,
Örök forrásból pazaron. —
Emitt a szék, — amott az asztal —
És itt a könyv, — már nem marasztal,
Te túl vagy a végső lapon.

Hősök húnynak, — regék születnek:
Maholnap te is úgy jelensz meg,
Mint a szent harcok bajnok-árnya,
Emberfölötti magasságba.
Fejeden a honvédcsákó.
Pirosló vér lengő taláron. — —
Mint tünemény, — miként egy álom,
Csataködből fel-felszálló!! —

* *Felolvastatott a Szegedi Olvasó Egylet által rendezett Löw-ünnepélyen 1876 október 13-án.*

LAKOS ALFRÉD: VISSZAEMLÉKEZÉSEK.

Mélyen tisztelt szerkesztő úr fölszólít, hogy zsidó tárgyú művészeti élményeimről adjak néhány adatot és visszaemlékezést. Éppen harminc éve, hogy föltettem magamban, zsidó művész akarok lenni. A képzőművészeti főiskolát már elvégeztem akkor, hol Székely Bertalan művészi tudása volt reám nagy hatással. Székely csakhamar kompozitőr tehetségnek deklarált és munkámat az egyik növendék-kiállításon az első figurális díjjal tűntette ki.

Sokáig mint illusztrátor kerestem meg kenyeremet és ezen úton eljutottam Budapest, Wien, München, Berlin és Páris legelőkelőbb lapjaihoz is, hol rajzaim egy évtizeden át gyakran keresettek és kedveltek is voltak. De előttem mindig komoly festészeti célok lebegtek, különösen az a szándékom, hogy az akkoriban szinte már kiélt és nemzetközileg sokfelé megúnt zsánerfestészetet, zsidó témáimmal fogom gazdagítani.

Első ilyen nagyobb festményem a „Gyászoló zsidók" volt. Akkor még sehol hirét sem hallottam, semmiféle zsidótárgyú művészetnek, bár, mint később megtudtam, voltak már annak elszórtan egyes úttörői a hatvanas években is. Például a frankfurti Oppenheimer. Ezt az első zsidótárgyú festményemet, melyet husz év előtt az Uj Idők is, más lapok is reprodukcióban bemutattak, az első baseli cionista konferencia vezetősége is (1902) kölcsönkérte, mintegy dekorációnak a konferencia tartamára. Ugy tudom. Josef Israeltől, Lilientől és az angol mester Solomon I. Solomontól, valamint még néhány zsidó festőtől kértek akkor ilyen műveket a baseli kiállításra. Egyébként ezt a festményemet a „Mult és Jövő" is évekkel ezelőtt bemutatta.

Nem vagyok kizárólagosan hive a l'art pour l'art elvének, bár ilyen szempontból is sokat festettem, de az a nézetem, hogy különösen korunkban, szükség van oly művészetre is. amely a l'art pour l'art eszközeivel ugyan, de a szívhez és értelemhez is szólni tud. Szerintem a művészet tiszta eszközeivel leginkább és legbékésebben lehetne a gyülölködést leszerelni és az ellentéteket kiegyenlíteni, minden téren. De ezt csak sok művész teheti meg, mert egy fecske nem csinál nyarat. Ha Európában száz Weresczagin működött volna a háború ellen, akkor bizonyára nem lett volna háborús atmoszféra. A művész, hacsak nem él valamely boldog, paradicsomi korszakban, nem kapcsolhatja ki magát korának szerencsétlenségéből és ha szive van, nem járhat ilyenkor a felhők között a l'art pour l'art művészete kultiválásáért.

Visszatérve mélyen tisztelt szerkesztő úr kivánságára, elmondhatom, hogy nehéz, sokáig küzdelmes zsidó művészeti pályámon, a nehézségek dacára, amelyek az ily témák emancipálása elé tornyosulnak, (hisz elsősorban egy közömbös korban, maguk a zsidók is évtizedeken át közömbösen nézték ezt az úttörést) mégis számos zsidó kompoziciót festettem meg. Számos ily témámat a Műcsarnok is, a Nemzeti Szalon is elfogadta kiállításaira az utóbbi másfél évtizedben. A zsidó művészeti téma tehát immár emancipálva van. És ennek a ténynek a jelen-

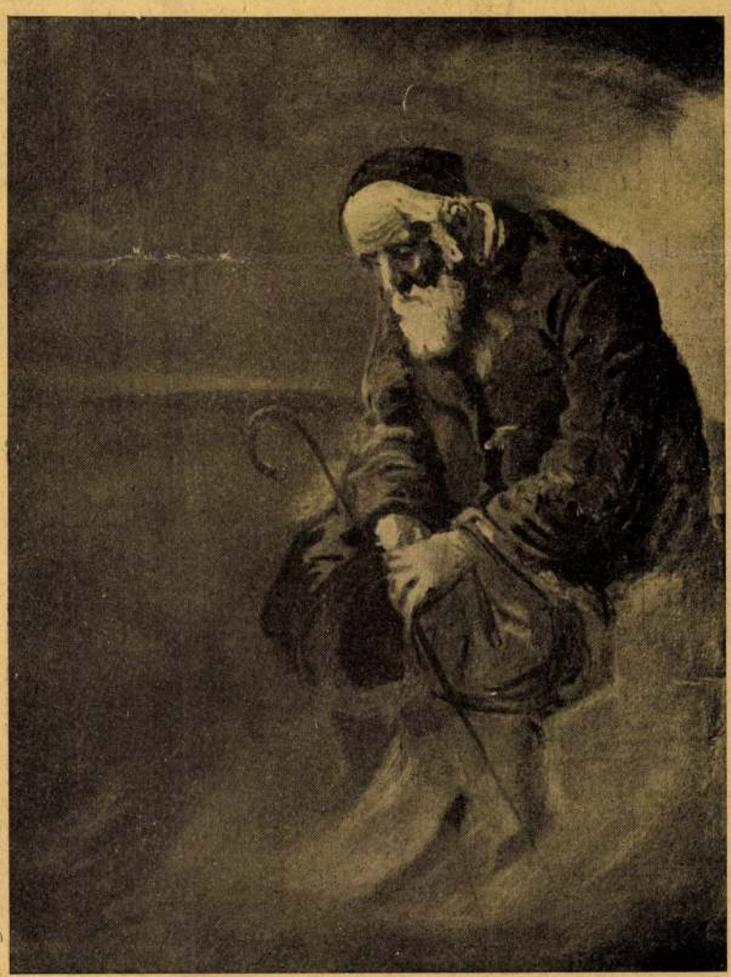

Lakos Alfréd: A hontalan.

Alfred Lakos: Heimatlos. *Alfred Lakos: Sans foyer.*

tőségét csak az becsülheti fel a maga teljességében, aki tudja, milyen küzdelmet kellett folytatnia a „Mult és Jövő"-nek, amikor a zsidó művészet programmjával indult hódító útjára.

Témáimat nemcsak a zsidó nép mai, még meglevő vallásos életéből, vagy szokásaiból szoktam meríteni. A zsidó nép mai üldözöttsége és szenvedései mellett a biblia gyönyörű témái is gyakran lekötötték figyelmemet. Így megfestettem Mordechaj diadalmenetén kivül (1912—13, Műcsarnok) Józsefet, mint álomfejtőt a börtönben, József és Jákob viszontlátásainak jelenetét és hasonlókat.

Legelső zsidótárgyú munkám egy allegórikus illusztráció volt, amely pontosan harminc év előtt jelent meg a mainzi „Israelit" műmellékleteként e lap fennállásának jubileuma alkalmából. Egy zsidó aggastyánt ábrázol, aki egy ifjúnak a Tórára mutat. Címe volt: „Izrael pajzsa".

Akkor e munkámat „*S. Halevy*" héber nevemmel láttam el. Ifjú voltam még és telve a szülői házból magammal hozott kulturális és zsidó vallásos emlékekkel, azokkal a szép, meleg és bensőséges, székesfehérvári, a szülői házban látott tiszta zsidó emlékekkel, amelyekből egész életemen át meríthetnék gyönyörű, zsidótárgyú kompozíciókat.

Talán valamikor elismerik, hogy a festőművészet nemcsak a szemek és idegek gyönyörére, nemcsak lakásdiszitésre van hivatva, hanem mint a társadalmi béke és nemzetközi megértés eszköze nemzetközi nyelvénél és kifejező erejénél fogva elsőrangú tényező lehet. Előttem mindig ilyen célok lebegtek, midőn a művészetben a témákat követeltem. Lyka Károly elve az, hogy a művész legyen őszinte, mindenki adja önmagát, ne szimuláljon és ne utánozzon idegen meglátásokat, vagy utánérzéseket. Akkor igaz művész lesz. Lykának ezt a nagyszerű elvét alkalmaztam önmagamra is. Zsidó vagyok, tehát zsidó művészetet űzhetek csak teljes őszinteséggel. De ez nem zárja ki a zsidó művészből sem az egyetemesre, az általános emberire való törekvést, mert hisz ennek kizárása az igazi zsidó szellemmel is ellenkezik. Számos magyar és hazafias tárgyú képet is festettem, ilyen tárgyú illusztrációt pedig számtalant. Egyik legelső nagyobb hazafias tárgyú képem volt a „Kossuth halálhíre", melyet 1894-ben, Kossuth halálakor festettem Münchenben, s amelyet a „Mult és Jövő" 1916-ban bemutatott. A „Gyászoló zsidók"-at, ezt a szomorú, de a zsidó lelkületet szépen megvilágító témát azóta három kisebb variációban is megfestettem, új meg új kompozicionális csoportosítással. A „Zsidó gyászházban" című festményem, melyet a „Mult és Jövő" jelen száma reprodukál, egyik kisebb, de egészen új variációja e régi témámnak. A zsidó életnek számtalan jelenetét festettem meg ezenkivül.

Sokfelé ismert, számtalan tárlaton is bemutatott (külföldi előkelő műgyűjtőkhöz is sokfelé eljutott) könyvcsendélet-festményeimmel, régi zsidó foliánsaimmal is az éppen uralkodó, de már elcsépelt csendéletkép-kultuszt akartam új csendéletmotivumokkal gazdagítani. És különös! Ezeket a könyvcsendéleteimet a közönség is, a műgyűjtők is sokkal rohamosabban fogadták be, mint kifejezetten zsidó témáimat. Pedig többnyire ezek is zsidó, régi, rongyos, szakadozott zsidó könyvek voltak, amelyeknél az elsárgult papirlapok és a kopott, antik bőrkötések, a könyvlapok lapozódó mozgása volt az a festői elem, amely az újszerűség erejével hatott, mint a könyv festői kiaknázása. A kritika mindenkor melegen fölkarolta ezeket a könyvcsendéleteimet.

Pedig ezt is zsidó témáimnak köszönhetem. Akkor jöttem reá erre a csendélet-műfajra, midőn talmudistáimat, vitába merült öregeket és ifjakat festettem és észrevettem, mennyi festőiség, mennyi régi hangulat árad ki e könyvekből, ha azokat, kellően csoportosítom önálló festményekké.

Talmudistákat ábrázoló, vagy imádkozó zsidóimat is igen sokféleképp variáltam, számtalan ilyen festményem volt a pesti tárlatokon s a kritika mindenkor elismerte azok festőiségét és művészi kvalitásait, a budapesti közönség azonban akkoriban a futuristaság felé evező művek pártolásával volt elfoglalva. Azóta javult a helyzet.

Volt idő, hogy más, zsidó művészkollégáimat is meg akartam nyerni hazánkban a zsidótárgyú és a klasszikus irányt ébren tartó kompozicionális művészetnek. Az egyedülállást egy új tartalmú művészetben az emberek furcsának látják. S akkor nem létezett még Berlinben sem az ismert „Jüdischer Kunstverlag". Reinhardt Károlyt, Benczúrnak egy tehetséges tanítványát próbáltam inspirálni a zsidó témákra. Reinhardt egy ilyen témát (Jákob halála) meg is festett, de nem volt vele sikere. Reinhardt, akit csak ez az egy kép kapcsolt bele a zsidóságba, elkeseredetten fakadt ki:

— Kikeresztelkedem és Prohászka lesz a keresztapám!

Ezt meg is cselekedte, de a jó sorsot így se tudta magához láncolni. Alig egy év leforgása alatt meghalt.

Valaha, párisi küzdő és tanulmányidőmben láttam Párisban a Dreyfus-idők viharait, láttam a legműveltebb európai nemzet tombolását, mely szerencsére már elült, de beleláttam a népek lelkületeinek kráterеibe és tengereibe és odakonkludáltam akkor is magamban, hogy a zsidó tehetségeknek isteni hivatottsága egy belsőséges zsidó irodalmi és művészeti kultura megteremtése. Ennek a munkának egyik szerény munkásaként lettem én is zsidó művész.

KISS ARNOLD: NOÉMI.

IVÁN GOLL.

I.

Oly nehezen hordozom végzetes örökét
Bibliás anyáimnak,
Próféta asszonyaimnak,
S az én királynőimnek.

Sötét évszázakból oly hatalmasan zúgnak
Az isten-évek,
A templom-évek,
A ghettó-évek.

Meghasadt szivemben oly bomlottan énekelnek
A „Jahrzeit"-ünnepek,
A mennyei ünnepek,
A halottas ünnepek.

Oly mélyről kiáltanak forró véremben
A pátriárkák,
A hősök,
És fiaik!
Halljad Izrael! Adonáj volt a te Istened,
Adonáj egy volt!

II.

A tavaszi népnek leánya vagyok én!
Áhitatot és áldozatot pazarul szórva
Örvényembe sodortam én a földet.
Az én imádságom: emberi echója volt
Az Aszphódélosz-énekeknek,
Az olajfa-symphóniáknak,
Az én egem fellegesen domborult
A fehérre kivirult hegyek fölött,
És sötétre-alvadt tavaimban menny csillagai
Tükröződtek mélységes csillanással.
Minden férfiu büszkén emelte
Cédrushomlokát,
Minden ifju egy-egy vándorló
Sudaras akácfa volt!
Izrael oly jámbor volt s oly békés
Akár egy tavaszi domboldal.
Kenet és olaj illatositotta tagjait,
És nagy-nagy szemében
Isten mosolygott!
Áldozat volt a pátriárkák beszéde,
S angyalok voltak az égnek válasza rája.
Minden lány-panaszkodás: egy gerlepár,
Minden asszony-könyörgés: szőke kis bárány,
És a harcosok harsány csata-fogadalma
Kosoknak vérében, sötét füsttel
Gomolygott szállva magasba.
S édes szöllőhegyekben táncok
Cimbalom-ujjongatással
Koszorúzták dallal az évet.

III.

Én vagyok a talmud népének lánya,
Oh templom! ahol a réz-gyertyatartók
Mint fák, úgy bontották ki hét karjaik,
Ahol mese-csillagok helyett
Örök ámpolnák nyugtalaniták
A misztikus éjjelt.
Arany serlegekben fogva tartották Istent.
Papjainak brokát és bibor volt jussuk.
Porphir-árkádokban mint koporsókban
Feküdt a haldokló égbolt.
Amikor Izrael leszállott dombjairól;
Sziklapárkányokon zúzta sebesre
Őszülő hajjal koszorús homlokát,
Szirtfokon törte véresre remegő térdeit.
A nap feketén, szenesre kiégve
Függött lomhán a tompa utcák fölött.
Csak egy kicsiny lámpa hintett árva sugarat
A templom népe fölébe.
Oh Izrael! elomló hegycsúcs!
Öregedő gletser!
Irásban, kabála misztikumban
Hidegen magyaráztad
Az égnek pörlő pöreit!
De kővé meredt a lelked,
S jéggé fagyott a szived!

IV.

Én vagyok a gettó népének lánya!
A mormogó, koldus rabbiknak lánya!
Az elárvultak, a sirásóknak lánya!
Tompa pincegádorokban, homályos odúkban,
Csöpögő boltozatok nyirkos falai közt,
Spanyol tornyokban és román barlangokban
Sinylődtem én.
Hol van Elohim?!
Oh ti Kodósim!
Jaj! Jaj! Jaj!
Hol van Adonaj?
Rozzant oltáron ráztok ti pálmát!
Tapadó innyel sirtok panaszos zsoltárt!
Litániákkal és hangos jajokkal
Úgy akarjátok ti fölszabaditani az Istent!
Foltos kaftánban vagy kicsinyes ügyü
Hitközségi garasos tanácstermekben
Úgy utánozzátok ti az ősök szent gesztusait!
A véres pogromokban, a börtön bilincseiben
Cyklopsi városok gyilkos negyedeiben
Úgy vélitek magatok öröklő népnek,
S meghalni nem tudtok, nem akartok!
Oh népem!
Mámorlelkü nővéreknek és eszme-szárnyas
Támadj föl népem! *fivérek népe!*
Hagyd abba tompa dalaid!
Temesd el a panaszok, a jajok Istenét!
Halljad Izrael!

V.

Halljad!
Neked szellemed van.
Neked szellemed van, amelyet vérrel
És Istennel tápláltál egykor!
Neked szellemed van,
Amelyet a teremtés minden tüzében

Tisztára salaktalanitottál!
Neked szellemed van,
Amelyet minden tengereken
És minden vándorutakon
Hordoztál világokon által!
Neked szellemed van,
Amelyet az emberiség minden philosophiája,
Minden poézise, minden geometriája,
Minden művész-ihlete forrásnak ismer.
A te szellemed: az örök, az egyetlen szellem.

Halljad Izrael!
A te szellemed hadd világitsa át az öt kontinenst!
A te szellemed hadd legyen mestere a négy elemnek!
A te szellemed hadd hóditsa meg a három birodalmat!
A te szellemed hadd szabadítsa föl a két embert!
A te szellemed, az egyetlen egy!

Halljad Izrael!
A te szellemeddel föl fogod te ébreszteni
A világnak minden halottjait:
A te szellemed kapu az édenkerthez,
A te szellemed győz a Nirvána fölött,
A te szellemed bárka az Elysiumhoz,
A te szellemed! a te megismerésed! a te mindentudásod!

Halljad Izrael!
A te szellemed a ragyogó ujjászületés,
A te szellemed a régi Isten,
A régi Isten, aki megujra
Megifjitja az emberiséget.
A te szellemed az élet.
Halljad Izrael! a te szellemed: az Isten!
A te szellemed egyetlen egy!

VI.

Ujholdra föl akarok támadni én!
Fekete-kék hajfürtjeim dió-olajjal akarom kenni én!
Csillagtiszta csókkal kedvesemet úgy akarom fogadni én!

Uj holdra vándor-útra akarok kelni én!
Az ég fölött szerelmem üdvét akarom hirdetni én!
És a földön szerelmem győzelmét akarom ültetni én!

Ujholdra táncolni akarok én!
Az embereket álmukból föl akarom ébreszteni én!
A városok fölött uj fényt akarok gyujtani én!

Ujholdra föl akarok támadni én!
Hamvából mint Phoenixet magasztos szellemem ki akarom emelni én!
A régi hitnek a megismerés nevét akarom adni én!

Alfred Lakos: Flüchtlinge.

Lakos Alfréd: Menekültek.

Alfred Lakos: En fuite.

LAKOS ALFRÉD MŰTERMÉBEN.

Az istván-úti ház első emeletén hatalmas hangok zenéje fogad. Józan, hideg, rideg a ház, nagyvárosi bérkaszárnya, de a zene elborítja, feledteti minden ridegségét. Kétszer csengetünk Lakos Alfréd műtermének ajtaján. A zene hirtelen elhallgat és bájos, sötétfürtű fiatal leány nyit ajtót. Márta, a művész leánya, szintén művésznő, ő zongorázott az imént. — Zene és festészet közel feküsznek egymáshoz, némely művészi teoria szerint nagyon közel, mert hisz minden művészet alapja a zene. De persze most nem gondolok ilyen elvi kérdésekkel: az apa festői tehetsége a leányában, mint zenei tehetség ütközött ki. Csak így, ilyen egyszerűen formulázom magamban a tételt és aztán körüljárok a műteremben. Lakos Alfréd sokat dolgozott mióta találkoztunk vele. És a sokat nem a képek és vásznak nagy számára értem, hanem arra a művészi munkára, amely megelőzi a vásznat és az ecsetet, a tárgyat és a színeket — és amely mélyen, a művészi lélek legmélyén folyik. Lakos Alfréd fejlődése az utóbbi időkben óriási haladást mutat. Művészete leegyszerűrödött, színei nemes, egységes tónust képeztek. Némelyik vászna egyszerű klasszikus hatást tesz így a maga zöldes-fekete tónusával és ködös, borongós világításával. „A gyászoló zsidók" Lakosnak egyik régi szívbeli témája, amelynek megoldását különböző kombinációkban kísérelte meg. Itt bő tere nyílt kitünő kompoziciós tehetségének érvényesítésére. A nemes egyszerűségre való törekvés új és új köntösbe öltöztette ezt a témát, és ennek a művészi gondolatnak mindenik állomása egyben a művész fejlődésének is új alapját jelezte. Egy régebbi kompozicióján a régi zsidó viseletü alakok festői csoportosításának hangulatkeltésével akarta a zsidó gyászt szimbolizálni a művész, mai számunk műmellékletén azonban minden külső dekorativ elem nélkül tisztán belső hatásokra alapozva, nemes egyszerűségben, kevés mozgással éri el témájának teljes kicsengését. Még a gyászoló családot látogató idegen sem valami dekorativ külsővel ható öreg zsidó, hanem egyszerű, szegény külsejű falusi ember, aki így nem kerül a kép középpontjába, hanem hangulatosan kiegészíti a gyászoló család csöndes rembrandti szomorúságát.

Másik kedvenc témája Lakosnak a „menekülő zsidó". Ezt a témát a legutóbbi művei között is különböző megkapó variációban találjuk. Talán legmeghatóbb az az öreg zsidópár, amint a földön ülve visszagondolnak a régi szép időkre és szemük régi péntek esték boldogságába révedez el. Ugyanilyen értékesek és épp így klaszszikus alkotások mellé állíthatók többi öreg fejei, amelyekben egész hosszú, szenvedésekkel teli

Lakos Alfréd a műtermében.
Alfred Lakos im Atelier. *Alfred Lakos dans l'atelier.*

életet éreztet meg a művész az öreg arcok tagozott, apró és mély ráncokkal felszántott felületében. Néhány kedves, meleg interieurt is láttunk, de természetesen a legnagyobb érdeklődéssel a művész zsidó fejeit, zsidó tárgyú képeit szemléltük. Lakos Alfréd talán az egyetlen művészünk, aki céltudatosan, az önérzetes zsidó tudatosságával műveli nálunk a zsidó témájú művészetet. Hosszú éveken át és hosszú évekkel ezelőtt, Lakos Alfréd tollal és ecsettel küzdött a zsidó művészetért és ezért a zsidóság szeretete és hálája kell hogy kisérje értékes munkásságát.

Dr. Szabó Géza.

SALIM AL-SIBZI: SZENDERGETT ÉDESEN...

Szendergett édesen és felriadt:
„Ki csókolt meg? ki bántja álmomat?"
S midőn meglátott engem, letagadta:
„Csak álom volt, csak álom káprázatja".
S szóltam: „Ha álom volt, ki tette hát
Bal ujjadra az aranykarikát?"
És hallgatott, mert tudta, szóm igaz,
Hallgatott, tudta, csak én voltam az.
Befödte arcát s haja fürtjeit,
S tudtam, pirul: tudtam, szégyenkezik.
De leple mögül arca fényt vetett,
Mint nap, ha áttör zord fellegeket.

SZÉKELY NÁNDOR: DÓVIDL ASSZONYT KERES.

Dóvidl megállt a hitközség hatalmas elnökének ajtaja előtt. Lábát jobbra is, balra is odadörzsölte a küszöbhöz, egyet köhintett és az illendőség szerint kopogtatott. Belülről monoton morgás hallatszott. Az elnök az üzleti nyereségét számolta össze hosszú számoszlopon és nem hagyta magát kizökkenteni munkájából. Dóvidl körülnézett az udvaron. Kerek virágágyak emelkedtek a földből, mint serdülő szűzi testen két szégyenkező halom. Az udvart selymes pázsittakaró borította be. Az elvirágzott rózsaszirmokat elsodorta a szél s mint tarka szálakat szőtte a zöld pázsit közé. Az égen aranyozott szélű, szürke felhők siklottak tova és a levegőben ökörnyál futott versenyt az elsuhanó felhőkkel. Dóvidl sóhajtva nézett a felhők után:

— Könnyű nektek! — gondolta. — Jöhettek, mehettek, nem kell sem felmondás, sem búcsúzás, sem utiköltség, sem előleg, csak felkapaszkodtok a szelek hátára és mentek... De nekem!... Nekem fel kell mondanom, össze kell spórolnom az utiköltséget a harmadik osztályú jegyre, el kell búcsúznom az elnöktől, az alelnöktől, a titkártól és minden valamirevaló bálbosztól, ha nem akarom, hogy azt mondják utánam: elment, mint a tolvaj, aki magával viszi a becsületét . . . Különben, mit törődöm én azzal, amit mögöttem suttognak? Látom én még valaha ezeket az embereket, ha egyszer elmentem innen? . . . Nem . . . Soha! . . .

Ismét kopogott az ajtón. Kicsit hevesebben, türelmetlenebbül, határozottabban. Ugyanaz a morgás, értelmetlen hadarás hallatszott. Sem a „herein!" sem a „szabad!"

— Ha nem akarja, hát nem akarja! — mondta Dóvidl és vállat vont. — Én el akartam búcsúzni, de ha ő nem akar, nekem mindegy... Igaz, hogy előleget szerettem volna kérni, mert mégis csak más dolog, ha vonaton utazom az első faluig mint gyalog . . . De hát így is jó . . . Azért nem töltöm el Villányon a fiatal éveimet . . .

Mégegyszer körülnézett a tágas udvaron.

— Talán meglátok valakit, akitől elbúcsúzhatom, mielőtt nekimegyek a világnak! — gondolta.

Sehol egy lelket nem látott. A nagy udvar csendes és néma volt! Csak a távoli országútról vetődött néha arrafelé egy-egy sebesen haladó szekér zörgése. Dóvidl kilépett a kapun. Az utcán egy pillanatig eltünődött, vajjon haza menjen-e, hogy elbúcsúzzék kvártélyt adó asszonyától, a sámesnétól. Nem ment haza.

— Amilyen erőszakos az az asszony, meg a lánya, még lebeszélnek! . . . Dehogy maradok én Villányon . . . Maholnap huszonöt esztendős leszek és még nincs egy csöndes vacka a világnak, amely az enyém lenne és ahol nyugodtan hajthatnám le fejemet . . . Persze, a sámesné megfogott volna a nyurga lányának . . . Azért tanultam én az ujhelyi reb Wolfnál, hogy a villányi samesz lányát vegyem el . . . Azért jósolta meg a mágócsi róf, hogy nagyobb leszek, mint Kárniól, a pécsi kántor, akit egyenesen Amerikába vittek . . . Azért adta a Teremtő azt a hangot a torkomba, a tudást az agyamba, a jámborságot a szivembe, hogy a villányi sámesz lányával éljem le az életemet? . . . Nem, az nem lehet . . .

És Dóvidl, vállára vetette kis batyuját, melyben egész vagyona volt és nekivágott az útnak. Gyalog. Künn, a hosszan kígyózó országúton otthon érezte magát Dóvidl, az aranyhangú kántor. Szabad volt, mint a feje fölött elsuhanó felhő, mint a levegőt hasító, dalos kedvű társa, a pacsirta. Amikor a szél cirogatta arcát és a napsugár a hátát perzselte, érezte jól magát Dóvidl, a bujdosó sorsú ősök ivadéka. Amikor valamelyik faluban énekelt, akkor már az motoszkált az agyában, mily gyönyörűen fogja a következő falu templomában elzokogni a szent melódiákat. Nem volt „zitzflásch"-a. Seholsem érezte jól magát. Mindig csak az ismeretlen emberek, idegen vidék, soh'sem látott arcok, új házak, szokatlan utcák vonzották. Ha egy hétig énekelt valahol, már tovább szeretett volna állni. De azért három hónapig kihúzta mindenütt. „Kitapasztalta" a helyét, vizsgálódott, kutatott, keresett valamit és ha üresnek találta a falut, továbbállt. Egyszer éjjel, másszor nappal. Eddig mindig vonaton, de most, hogy az elnöktől nem tudott előleget kapni, gyalog. Asszonyt keresett Dóvidl, melegszivű, csillogó szemű, puhaszájú asszonyt, aki megérti az ő nagy tudását, aki nyakába tud borulni szerelmesen, a keblére simulni odaadón és a szájához tapadni forrón. Az ő szájához, amelyből azok a csodálatosan zengő melódiák szállanak fel a magasba. Talán talált is valahol Dóvidl asszonyt, aki megcsodálta az ő tisztán csengő, emberi sziveken uralkodó csengő hangját. De ezek a lányok olyanok voltak, akiknek a hódoló elismerésére nem volt kíváncsi. Vagy a sámesznek a lánya, vagy valamelyik más airach lánya járt el szombatonkint a templomba, hogy gyönyörködjék Dóvidl hangjában. De ezeket Dóvidl sohasem vette észre. Más faluban meg eljött az elnök lánya, vagy az előljáró lánya, a templomba. De azok meg oly rútak voltak, hogy Dóvidl nem tudott énekelni, ha rájuk nézett. Még ha tüsebovkor jöttek volna el, annak Dóvidl *művészi* szempontból tán örült is volna. Legalább annál nagyobb fájdalommal és keserűséggel tudja elsírni a panaszos szent zsolozsmákat, ha rájuk néz. De

Házasság.

Folyó hó 7-ikén vezette oltárhoz Kisujszálláson, ifj. *Bordács Tamás* földbirtokos, Bordács Tamás földbirtokos fia, *Csegey János* ügyvéd, földbirtokos leányát, *Irénkét.* — Az esketést a menyasszony nagybátyja, Kiss Ferenc theológiai tanár végezte. Tanuk voltak: dr Kiss Sámuel ügyvéd és Kiss Ferenc theológiai tanár. Koszorus leányok voltak: Lukács Iluska, Kiss Erzsike, Csatáry Margitka. Vőfélyek: Kiss Miklós, Jókuthy Endre, Bordács István.

Steiner Zsigmond, az S. és W. Hoffmann cég belgrádi fiókjának irodafőnöke, eljegyezte *Neuberger Otty* kisasszonyt Lugosról. (Minden külön értesítés helyett.)

Dr *Kunfi Zsigmond,* ismert nevü szocialista iró, házasságot kötött *Rónai Erzsébettel.*

Berkovits Zoltán, Apa, eljegyezte *Weisz* Vilmos nagykereskedő leányát, *Gizikét,* Husztról.

Héber Dezső Szolnok, eljegyezte *Ackermann Lujzát,* — *Sajó Ödön* Budapest, eljegyezte *Ackermann Jankát,* Tiszafüreden. (Minden külön értesítés helyett.)

Sebessy Ilonkát, eljegyezte *Bodó József* Szentendrén.

Steinitz Ernő szerszámgyáros, Budapest. (Nagyszombat), eljegyezte *Korniss Margitkát,* Korniss Gábor műszaki nagykereskedő leányát Budapesten. (Minden külön értesítés helyett.)

Márkus Lily, a kiváló zongoraművésznő, Márkus József volt főpolgármester leánya és Márkus Emilia unokahuga, e hó folyamán férjhez megy. Az esküvőről a család a következő jelentést adta ki: Márkus József, Budapest székesfőváros nyugalmazott főpolgármestere és neje Feigler Janka, örömmel jelentik leányuknak: *Márkus Lilynek Umheiser Gyulával* február hó 23-án, hétfőn déli 12 órakor a budapest-belvárosi róm. kath. plébánia-templomban történő egybekelését.

—

Halálozás.

Bessenyői *Beőthy Algernonné,* szül. *Gencsy Malvin* vasárnap Budapesten meghalt. A hetvennyolc éves matrona a felesége volt Beőthy Aldzsinak, Tisza Kálmán egykori neves bihari gárdistájának, a nagy trefacsinálónak, akiről számos jóizü vidám történet kering. Beőthy Pál, a képviselőház elnöke az édesanyját, a Horváth, őrgróf Pallavicini, gróf Csáky, báró Patay, Gencsy és Oláh-családok pedig rokonukat gyászolják a boldogultban, akinek temetése kedden délután három órakor lesz a kerepesi-uti temető halottas-házából.

Magyarzsákodi és harasztosi *Horváth János* nyug. p. táv. felügyelő, élete 66-ik évében, f. hó 9-én elhunyt. Temetése 10-én d. u. fél 4 órakor lesz az ev. ref. egyház szertartása szerint a kerepesi-uti temető halottas-házából.

Hátsik Ignác, magy. államvasuti felügyelő, f. hó 9-én meghalt. Temetése folyó hó 11-én, d. u. 3 órakor a budai vizivárosi régi (Uj szent János-kórház mögötti) izr. temető halottasházából lesz.

Ványi Lajos földbirtokos, Hajdu vármegye törvényhatósági bizottságának tagja, a lótenyésztési bizottságnak éveken át volt elnöke, Földesen, ötvenkét éves korában, szivszélhüdés következtében hirtelen meghalt. Halála megyeszerte nagy részvétet keltett.

A nagybecskereki kegyes-tanitórendi társház tagjai gyászlapon tudatják, hogy rendtársuk, *Balázsi József,* kegyes-tanitórendi áldozópap, tiszteletbeli kormánytanácsos, házfőnök, főgimnáziumi igazgató, febr. 8-án, korának 69-ik, szerzetesi életének 48-ik, áldozópapságának 43-ik, igazgatóságának 29-ik, tanári müködésének 45-ik évében elhunyt.

Molvay Aladár jogszigorló meghalt február 3-án Pusztamérgesen, 25 éves korában.

Dr *Riesz Jakab,* Torontálmegye árvaszéki elnöke, hétfőn hatvan éves korában Nagybecskereken meghalt.

Özv. *Krantz Edéné* szül. Friedrich Terézia f. hó 7-én, életének 82-ik évében elhunyt Budapesten.

Kressinszky Márton gyógyszerész f. hó 8-án, életének 75-ik évében elhunyt Budapesten.

Özv. lipóci *Keczer Lászlóné,* szül. tóthváradjai Korniss Riza e hó 2-án meghalt Kassán.

Császár Béla marosvásárhelyi itélőtáblai birót és nejét, Henter Juliskát, az a lesujtó csapás érte, hogy 15 éves, reményteljes *Béla* fiuk, hosszas szenvedés után február 6-án meghalt.

Özv. *Niertit Károlyné* szül. Nitsch Klára febr. hó 7-én életének 73-ik évében elhunyt Budapesten. Temetése hétfőn volt Apc-Zagyvaszántón.

Wehner Gyuláné szül. Barczen Gáborka életének 64-ik, házasságának 43-ik évében, febr. 8-án elhunyt. Temetése kedden, f. hó 10-én, délután 3 órakor lesz a kerepesi-uti temető halottasházából.

Rudass N. Jánosné, szül. verebélyi Marssó Gizella, élete 63-ik évében elhunyt Budapesten.

—

x **Fővárosi Orfeum — Pavillon Mascotte.** Az uj és rendkivül változatos és szórakoztató müsor Waldmann igazgató legjobb müsorai közé tartozik. Tortola Valencia, a nemzetközi varieté-világ e kiválósága, Merian csodás ügyességgel játszó kutyaszinháza, Georg Bauer, a szellemes rögtönző és az „1813" cimü férfinégyes olyan akviziciók, amelyekre még a newyorki varieték is büszkék lehetnének. A Pavillon Mascotte müsora hasonlóképen remek. A tangó-paródia, amelyet a Les Severus kettős ad elő, hatalmas nevetést kelt. Az Orfeum előadásai 8-kor, a Pavillonéi 11-kor kezdődnek. Éjfél 1 óra után oda szabad a bemenet.

x **Uj cimbalom.** Mogyoróssy Gyula hangszergyáros (Budapest, Rákóczi-ut 71.), feltalálta az acélszerkezetü pedálcimbalmot, mely a hangot csodásan szépen tartóssá teszi és igy a cimbalmot a legtökéletesebb hangszerek közé emelte. Ismertetést ingyen küld a feltaláló.

x **A Házasság.** Gyakorlati, társadalmi és jogi megoldások, a szükséges beadványokkal. Irta: dr Vargay István ügyvéd, tanár. A vaskos kötet (424 oldal) ára 5 korona, ajánlott bérmentes küldéssel 5 kor. 55 fillér. Kapható Légrády Testvérek könyvkiadóhivatalában Budapest, V., Váci-körut 78. és minden nagyobb könyvkereskedésben.

Tanügyi rovat.

A Főiskolai szociális telep megnyitása. Igen fényes keretben nyilt meg vasárnap a Főiskolai szociális telep patronage osztálya Ujpesten, az intézmény székházában. Az ünnepélyen dr *Bartha György* és dr *Torday Géza* ismertették a patronage-tevékenység jelentőségét, majd hangverseny, tea és tánc szórakoztatta a megjelent közönséget, melynek soraiban ott láttuk gróf Apponyi Sándornét, gróf Festetich Pálnét, báró Inkey Józsefnét, gróf Károlyi Gyulánét, gróf Károlyi Lászlónét, gróf Zichy Jánosnét, gróf Zichy Sarolta a fővédnökök közül, Tauffer tanárt, dr Miklós Antal polgármestert s Ujpest és Rákospalota közönségének számos előkelőségét. — A szociális telep egyébként a maga nemében egyedüli lévén, Angliát kivéve, a kontinensen, a legnagyobb érdeklődést kelti müködése iránt.

Léghajózás és repülés.

A távrepülés és időtartam világrekordját ismét megjavitották.

Tizenhat óra husz percig a levegőben.

Még egy hete sincs, hogy *Langer* berlini pilóta uj időtartam rekordot teremtett, midőn a johannisthali aerodromban 14 óra 8 percig repült egyfolytában. Erre a bámulatraméltó erdeményre licitált rá szombaton egy másik német pilóta: *Ingold,* aki azonban nem érte be azzal, hogy egy aerodrom felett keringjen, hanem az elzászi Mühlhausenből felszállva mintegy 1700 kilométert repült leszállás nélkül és összesen 16 óra 20 percet töltött a levegőben. Ingold reggeli 7 óra 25 perckor startolt azzal a szándékkal, hogy Königsberget elérje. Naumburg, Risa, Torgau és Forst felett repült el, de a tervezett irányt nappal a köd, éjjel pedig a beállott sötétség miatt képtelen volt betartani és igy történt, hogy éjjeli 11 óra 50 perckor Fürstenriedbe érkezett, ahol sikerült is szerencsésen kikötnie. Ingold ugyanazon az Aviatik-biplanon repült, amelyen Stoeffler a National Flugspende első dijját nyerte el. Repülésére 600 liter benzint és 60 liter olajat vitt magával és mintegy 110 kilométer átlagos sebességgel haladt.

Vajon mit szólnak ehhez majd a franciák? Hosszu életü lesz-e a legfrissebb keletü megismételt és fokozott nagyságu német diadal?

De még érdekesebb kérdés: mikor kisérlik meg legelőször az Atlanti Oceán átrepülését. Mert *Langer* és *Ingold* hosszu lélekzetü levegőutazásai méltán tekinthetők egy amerikai—európai repülésnek reményekre jogositó előgyakorlatainak.

—

A világkörüli repülőverseny. Az amerikai Aero-Club kérésére a Panama világkiállitás bizottsága a tervezett földkörüli repülés diját négymillió dollárra emelte föl, a repülés időtartamát pedig kilenczven nap helyett százhusz napban határozta meg, tehát harminc nappal meghosszabbitotta.

Táviratok.

Berlin, febr 9. Franken porosz igazságügyminiszteriumi igazgatót az elzász-lotharingiai igazságügy- és vallásügyi miniszterium alállamtitkárává nevezték ki.

Berlin, febr 9. A német centrumpárt elnöksége tegnap ismét megalakult. Elnökké Span képviselőt választották meg.

Stockholm, febr. 9. Az Aftenbladed jelentése szerint Gusztáv Adolf király szombaton délben közölte a honvédelem kérdésében elfoglalt álláspontját. A kormány tagjai ma tanácskozásra gyültek egybe.

Közgazdaság.

—

Táviratok.

—

Amerikai tőzsdék zárlatai.

Newyork.		febr. 9	febr. 7.	febr. 6.
Buza	locobuza	102—	101½	101½
	májusra	100⅝	100⅜	100¼
	julius	97¼	97⅛	97—
	szeptemberre	—	—	—
Tengeri	májusra	68⅝	69—	69⅜
Chicago.				
Buza	márciusra	—	—	—
	májusra	93⅜	93¼	93¼
Tengeri	februárra	65⅜	66⅛	66½

Newyork, febr. 9. Gyapot Newyorkban helyben 12.55 (12.65 tegnap), gyapot márc.-ra 12.08 12.19), gyapot máj.-ra 11.77 (11.84). gyapot New-Orleansban helyben $12^{15}/_{16}$ ($12^{11}/_{16}$), petroleum stand white Newyorkban 8.75 (8.75), petroleum stand white Philadelphiában 8.75 (8.75), petroleum Refined in Cases 11.25 (11.25), petroleum Credit Balances at Oil City 2.50 (2.50).

Chicago, febr. 9. (Zárlat.) Zsir máj.-ra 11.—. (tegnap 11.05), zsir jan.-ra 11.20 11.25). szalonna short clear 11.25 (11.25), sertéshus máj.-ra 22.65 (22.77).

—

A bécsi gabonatőzsdéről.

Bécs, február 9. *(Saját tudósitónktól.)* A külföldi piacokról érkezett jelentésekre az üzlet ugy a kenyérmagvakban, mint a takarmánynemüekben gyenge volt. A szombati árnivók maradtak érvényben.

A bécsi értéktőzsdéről.

Bécs, február 9. *(Saját tudósitónktól.)* A mult hét szilárd alapirányzata a mai tőzsdére is átment, bár az üzleti tevékenység intenzitásban kissé veszitett, mert a spekuláció a részben kevésbbé megnyugtató politikai hirek benyomása alatt és a külföldi biztatás hiányában tartózkodóan viselkedett. Nagyobb érdeklődés csak a keleti vasuti és a dohányrészvények iránt mutatkozott, amelyeknek árfolyama lényegesen emelkedett. A vasértékek általában szilárdak maradtak és a szénpapirok drágultak. Ezzel szemben gyengébbek voltak csekély kivétellel a gépgyári, fegyvergyári, Poldi kohó- és petróleumrészvények. A két hitel- és az államvasuti részvény sem tudta szombati árnivóját jól tartani. A befektetési és járadékpiacon az irányzat nyugodt üzletmenet mellett elég barátságos volt s az értékek a magyar járadék kivételével, mely nehány fillérrel olcsóbbodott, némi javulással jól tartották árfolyamukat. A devizák és valuták közül a párisi deviza kissé drágult, mig a többi olcsóbbodott.

2 óra 30 perckor zárult: Osztrák hitelrészvény 646. Magyar hitelrészvény 852. Anglo bank 349.50. Bécsi bankegyesület 539.50. Laenderbank 534.50. Unió-bank 615. Osztrák-magyar államvasut 719.50. Déli vasut 108.50. Keleti vasut 912. Alpesi bányarészvény 825. Rimamurányi vasmü 673. Skoda részvény 761. Dohány részvény 440.50. Májusi járadék 84.60. Osztrák korona 84.85. Magyar korona 83.70. Magyar aranyjáradék 102.65. Német birodalmi márka 117.32. 3 százalékos déli vasuti elsőbbség 249. Török sorsjegyek 231. Osztrák Lloyd 633.

Az utótőzsde zárlata. Osztrák hitelrészvény 646.—. — Magyar hitelrészv. 852.25. — Anglo bank 349.25 — Bécsi bankegyesület 539.25 Unio bank 614.— — Länderbank 535.— — Osztrák magyar államvasut 719.50. — Déli vasut 108.25 — Skoda-részvény 762.— — Dohányrészvény 440.50 — Rimamurányi vasmü 671.75 — Alpesi bányarészv. 824.75 — Májusi járadék 84.60 — Magyar aranyjáradék 102.75 — Magyar koronajáradék 83.70 — Török sorsjegyek 230.—. — Német birodalmi márka 117.36 — Német birod. márka ultimore 117.35. — Orosz járadék —.—.

—

Az uj sertéshizlaló telep ellen.

A *Pesti Hirlaptól* megindított agitáció az uj sertéshizlaló-telep ellen nemcsak az érdekelteket mozgatta meg, hanem az ország széles rétegeiben is figyelemet keltett. Észrevették, hogy a kormány kegyelméből most már a közélelmezés problémái kerülnek bankkézre, miután ebben az országban már mindent meghóditott. Az élelmezéssel kapcsolatos *szociálpolitikai* kérdések, amelyeknek helyes megoldásától a népnek nemcsak megélhetése, de egészséges állapota is függ, ezután a nagy bankok igazgatósági szobáiban kerülnek megvitatásra és dönteni fognak a husból, a lisztből, a kenyérből összegyülemlett nyereség hovafordításának dolgában, a tőlük megszokott nagylelkűséggel.

— **(Vonatösszeütközés.)** Brassóból jelentik, hogy a budapesti gyorsvonat, mely féltizenegykor érkezik oda, a külvárosi állomás keresztezésénél belefutott a zernesti személyvonatba. A személyvonat, Brassóból jövet, a külvárosi állomásnál meg akart állni. Az ör állitólag később adta a jelt és az álomáson tul ment, ugy hogy vissza kellett tolni, hogy az utasok felszállhassanak. Ebből kilenc perces késés keletkezett és emiatt találkozott a személyvonat a gyorssal. A személyvonat mozdonyvezetője és fütője azt állitja, hogy a pálya szabadnak volt jelezve. A gyorsvonat fütője ugyanezt mondja. *Lázár Lajos* állomásfönök kijelentette, hogy a gyorsvonat elött tilosra állt a jelzötábla. Az összeütközésnél *Dajka János*, a személyvonat fütője, életveszélyesen, *Belváry Károly*, a gyorsvonat mozdonyvezetője és *Molnár István*, a személyvonat vonatvezeője könnyebben megsebesültek. A személyvonat utasai közül többen kisebb-nagyobb sérülést szenvedtek. Hogy nagyobb szerencsétlenség nem történt, az csak annak köszönhető, hogy a hatalmas gyorsvonat egyszerüen eltolta utjából a könnyü vicinálist. *Reinis* brassói rendőrkapitány öt orvossal azonnal megjelent a baleset szinhelyén, ahol bekötözték a megsérült vasutasok sebeit. Az utasok valamennyien tovább folytatták utjukat.

— **(Lipót király hagyatéka.)** A belga állam, a három királyleány s Lujza hercegnö hitelezöi között kötött egyezség már befejezettnek tekinthetö, miután azt az összes érdekeltek aláirták. Még csak a parlament jóváhagyása hiányzik, erre pedig azért van szükség, mert az állam több mint tizenhat millió franknyi összegröl mond le a királyleányok javára. Egyidejüleg fogják végrehajtani azokat az ajándékozási és örökösödési szerzödéseket is, melyeket Lipót király annakidején a belga állammal kötött. A király az államra hagyta összes birtokait s ennek ellenében csak azt kötötte ki, hogy leányai külön-külön évi hetvenötezer frank évjáradékot kapjanak. Ezek közé a birtokok közé tartoznak az elhalt királynak a francia Rivierán fekvö gyönyörü villái s óriási kertei is, melyeknek értéke meghaladja a tizmillió frankot. A francia törvények szerint azonban idegen állam francia földön nem szerezhet ingatlant, kivéve azt a területet, melyen a követségi palota épült. Igy tehát most olyan nehézségek merültek fel, melyeket majd diplomaciai uton kell elsimitani. Belgium azt az ajánlatot tette, hogy a telkeken szanatóriumot épittet beteg gyarmati hivatalnokok számára és az intézö-személyzetet olyan egyénekből válogatja össze, kik a francia törvények uralma alatt állanak. — Mihelyt ezeket a dolgokat véglegesen rendezik, a belga kormány javasolni fogja az országgyülésnek, hogy a föváros valamelyik nagyobb terén II. Lipót király emlékére hatalmas lovasszobrot emeljenek.

— **(Letartóztatták a román szocialisták vezérét.)** A tulcseai rendörség letartóztatta a román szocialisták vezérét, dr *Rakovszkyt*. A letartóztatást a vizsgálóbiró is megerösitette. Rakovszky a tulcseai szocialista klubban beszédet tartott, amelyben be akarta jelenteni, hogy az általános választásoknál mint a párt jelöltje szándékozik fellépni. Alig kezdte meg azonban beszédét, a nagyszámu hallgatóságban kellemetlen feltünést keltett, hogy több rendör van jelen a teremben. A szocialista klub vezetösége kérlelte a rendöröket, hogy távozzanak, de azok hivatkoztak az utasitásukra és vonakodtak a termet elhagyni. Rakovszky erre a vizsgálóbiróhoz ment, hogy panaszt tegyen. Amikor visszatért a klubba és a terembe akart lépni, egy rendörtisztviselö letartóztatta és felszólitott, hogy igazolja magát. *Rakovszky* ezt megtagadta, mire a rendörtisztviselö felszólitotta a rendöröket, hogy kisérjék Rakovszkyt a rendörségre. Ott megmotozták és töltött browningot találtak nála. A vizsgálóbiró elrendelte Rakovszky letartóztatását hivatalos személyek megsértése miatt. Rakovszkyn kivül hivei közül másokat is letartóztattak. A párt bukaresti vezetösége megjelent *Bratianu* miniszterelnöknél és panaszt tett az eljárás ellen.

— **(A szülöi gondatlanság áldozatai.)** Kassán *Bajnis Edéné* munkásnö vasárnap délelött eltávozott lakásáról és felügyelet nélkül hagyta három éves leánykáját és másfél éves fiát. A kályhából kipattant szikra meggyujtotta a szalmazsákot és a gyermekek ruhája is tüzet fogott. Sikoltozásukra a szomszédok feltörték az ajtót és orvost hivattak, aki azonban csak a leánykát tudta megmenteni, a kis fiu belehalt sulyos égési sebeibe. Az anya ellen megindították a vizsgálatot.

— **(A hóhér mint jelenvolt.)** A jobbmódu vidéki gazdák között még mindig akadnak olyanok, akik gyermekeik lakodalma alkalmával ugyancsak kitesznek magukért, olyan cécót rendezve, hogy az egész környék arról beszél. Ilyen lakodalom folyt le a napokban Fadd tolnamegyei községben ahol Gutai János birtokosgazda fia vette feleségül Fehér János birtokos szép leányát Mariskát. Az ünnepi lakoma a nagyvendéglö termeiben ment végbe, körülbelül háromszázhatvan meghivott jelenlétében. Az egyik násznagy egy takarékpénztári pénztáros, a másik pedig egy nagy földbirtokos volt, a község elitjéből A vendégek között sok volt az uriember, aminthogy a községnek majdnem egész intelligenciája résztvett az ünnepségen. Miután pedig Fadd községben a számot tevö szereplöknek egyike az országos hirü Bali Mihály, az állami hóhér, hát igen természetes, hogy a jelenvoltak közül ö sem maradt ki. Mint alkalmi tudósitónk irja, a halálos itéletek végrehajtója mindvégig ott mulatott a negyvennyolc óráig tartó lakodalomban s igen kedélyesen elbeszélgetett, talán nevezetesebb eseteiröl is említést téve. A hóhér által is megtisztelt mulatság alkalmával a jóétvágyu vendégek hat darab hizott disznót, két gyönge borjut, egy tehenet, 352 szárnyast, 150 korona értékü cukrászsüteményt és hatszáz darab fonott kalácsot fogyasztottak el, megiván rá tiz hektó rizlingbort, kétszázötven üveg ásványvizet és jónehány pohár feketét, amely husz kiló kávét emésztett föl.

— **(A Borsszem Jankó)** legutóbbi számának szerkesztöi üzenetében felel azon cikkemre, amelyet a Pesti Hirlap február 5-iki számába irtam a torzkép becsületéröl. Nem tudom kivenni ez üzenetből, hogy beismerés, cáfolat, vagy belemagyarázás akar-e lenni, amennyiben az üzenet kifejti, hogy Andrássyt és Vázsonyit a Borszem Jankó is mindenkor nagyra becsülte. Lehet, hogy én nem értek a karrikaturához, de viszont akkor a Borszem Jankó sem ért, mert én, aki a karrikatura homályos beszédeit még olvasni sem tudom, sok száz rajzomat közöltem sok ezernyi rajzaim közül a B. J.-ban is. Annyira nem áll az, hogy a Borsszem Jankó nem kiváncsi az én politikai nézeteimre, hogy éveken keresztül nemcsak párisi, berlini és müncheni elsörangu élclapoknak voltam száz és száz rajzommal, kizárólag eredeti ötleteimmel munkatársa, de a hazai lapokban megjelent sok ezernyi karrikaturáim közül, száz és száz eredeti, politikai rajzom, mindannyi saját ötletem. 1891-töl 1905-ig, tehát tizennégy éven keresztül a Borsszem Jankóban is napvilágot látott, ergo a B. J. is honorálta az én politikai ötleteimet, vagy irányomat. Miután pedig tiz esztendeje lemondtam minden karrikaturista ambicióról és köztudomás szerint csakis festö és mükritikus vagyok, hát ugyan ki szólhatna ehhez a kérdéshez nálamnál több jogcimmel, minekutánna mindig elvek, meggyözödés és a karrikatura tisztes volta szerint müködtem valaha és mindig kerülni tudtam ugy az elvtelen, gyári karrikaturázást, mint a pikáns lapokba való munkálkodást?

Miután a B. J. negyvenhét éves liberális multjára hivatkozik, én viszont kijelentem, hogy ezt a multat, amelyhez egy parányit én is hozzátartozom régi müködésemmel, — egy cseppet sem bántottam, sött a jelenlegi Borsszem Jankót sem. Nem a negyvenhét éves multat, hanem a *mult heti számot*, Andrássy kidobatásának — szerintem kéjelgö megrajzolását, — a B. J. utólagos üzenete szerint, — ezt a „keserü szatirát" — inkrimináltam csupán. És nemcsak a B. J.-röl tudnék ily inkriminálo cikkeket irni, hanem szinte valamennyi pesti élclapról. Még *balkánbarát* (görög propagandikusnak látszó) karrikaturákat is tudnék kijegyezni más lapokból. *Ebből csak arra következtetek, hogy a kritikai anarchia ugy müvészi, mint politikai szempontból ma általános a pesti élclapoknál.* Ezt ezerszeresen lehet bizonyitani. Miután a B. J. kifejti, hogy nem kiváncsi az én nézeteimre, én is kijelentem, hogy cikkemet nem a B. J. számára, hanem a nagyközönségnek irtam és igy én sem vagyok kiváncsi arra, hogy mit szól hozzá a Borsszem Jankó — a jelenlegi, — nem a 47 éves. *Lakos Alfréd.*

— **(Letartóztatott kém.)** Milanoból jelentik, hogy az olasz-osztrák határon az osztrák határrendörség letartóztatta Tranto olasz gyalogsági hadnagyot kémkedés gyanuja alatt. A hatóságok titkolódzása miatt még nem tudnak részleteket arról, hogy a hadnagyot tulajdonképen mivel vádolják.

— **(Hajókatasztrófa.)** Párisból jelentik, hogy a *Lutetia* francia postagözösnek a *Dimitriosz* nevü görög szállitógözössel történt összeütközése alkalmával kilenc ember a vizbefult. Valamennyien egy mentöcsónakon voltak, amely felborult.

— **(Román tengerésztiszt öngyilkossága.)** Focsániból jelentik, hogy Jou Fülöp, a román haditengerészet föhadnagya és a Bucegiu állami kereskedelmi gözös másodparancsnoka, a gyorsvonat egy másodosztályu fülkéjében revolverlövéssel véget vetett életének.

— **(Az óvatos polgármester.)** Egyik vidéki városunkban a tanitók arra határozták el magukat, hogy a felnött analfabétákat az irás és olvasás tudományára tanitják. Ugy látszik, hogy a tanitók vállalkozása szélesebb körben keltett érdeklödést, mert az irni-olvasni nem tudó emberek szép számmal jelentkeztek s ugy beültek az iskolapadokba, mint annak a rendje. Az esetröl a város polgármestere is értesülést szerzett s alighanem ugy okoskodott hogy az iskolába összegyülö öreges legények esetleg kocsmai hangulatba esnek és kihágások rendezésében gyakorolják magukat. Hogy tehát az esetleges bajokat meggátolja, ugy intézkedett, hogy a tanórák alatt az iskolában a detektivek is megjelenjenek A tanitók azonban nyomban tiltakoztak a polgári biztosok jelenléte miatt s azoknak kiadták az utat, ámbátor talán annak a lehetösége sem volt kizárva, hogy a polgármester az ö detektivjeit azért küldte oda, hogy a betüvetésben nagyobb gyakorlatra tegyenek szert.

— **(A föváros közbiztonsága.)** A székesföváros közigazgatási bizottságának ülésén terjesztette elö a budapesti magyar királyi államrendörség az elmult január hóról szóló jelentését. E jelentés szerint a bünügyi osztály az elmult hónapban összesen 3808 bünügyi eset nyomozását fejezte be. Ezek közül 1185 volt bünteti, 2623 vétség, 228 irányult az ember élete és testi épsége ellen, 3278 a vagyon ellen és 302 volt az egyéb fajta bünselekmények száma. A vagyon ellen irányult bünselekmények közül 1076 volt bünteti, 2202 vétség, 1783 volt a lopások, 349 a sikkasztások és 297 a csalások száma. E számadatokban bemutatott bünselekményekből kifolyólag az államrendörség az elmult hónap folyamán 227 egyént helyezett elözetes letartóztatásba. A rendörfogház és toloncügyosztálynál az elmult hónapban összesen 1430 egyén került közigazgatási elbánás alá.

— **(Robbanás a fütöházban.)** Az arad-csanádi egyesült vasutak aradi fütöházában benzinrobbanás történt. Heidrich Károly lakatos benzint akart tölteni egy forrasztó-lámpába, de oly közel volt a kályhához, hogy a benzin fölrobbant és Heidrich sulyosan összeégett. A közelben dolgozó munkások is megsebesültek, köztük Heidrich bátyja is sulyosan összeégett, aki pedig mintegy öt méter távolságra dolgozott, de a benzin lángja ide is kicsapott. Gyure Mátyás váltóör épen a robbanás alkalmával lépett a terembe és ö is komoly sérüléseket szenvedett. Heidrich Károly haldoklik.

— **(A kiutasitott levelezö.)** Bécsböl jelentik: *Hilma* pasa bécsi török nagykövet táviratot intézett kormányához, amelyben felvilágositást kért *Kniest*, a N. Fr. Presse konstantinápolyi levelezöje letartóztatásának okairól. Gróf *Pallavicini* nagykövet tudatta a külügyminiszteriummal, hogy sem a lapnak a magatartása, sem pedig levelezöjének személye nem szolgáltathat okot kiutasitásra. Amennyire ö a levelezöt ismeri, sohasa tanusitott olyan magatartást, hogy ilyen sulyos megrendszabályozás indokolt lenne és végül ama reményének adott kifejezést, hogy ezt az ügyet minél elöbb békésen fogják elintézni.

— **(Párbaj két apache közt.)** Párisból jelentik ezt a különös történetkét: A minap este egy autó állott meg a Montmartre egyik utcájának villamos lámpája alatt. Két elegáns férfi ugrott ki könnyedén az autóból, kezükben tört villogtatva. Ebben a pillanatban az egyik férfi revolverböl három lövést intézett az utitársa ellen, mire az autóban ülö hölgy megparancsolta a soffönnek, hogy a leggyorsabb iramban meneküljön. A lövés zajára két rendör termett a helyszinen s a lövöldözö férfi után rohant, aki menekülni igyekezett, de a rendörkutya csakhamar ártalmatlanná tette. Még néhány lövést tett a rendörökre, de azok megfékezték és lefegyverezték. A rendörségen cinikus hangon elöadta, hogy vetélytársával, akivel egy nöt szeretnek s aki nem tud kettöjük közt választani, formális párbajt akart vivni. Vetélytársával és a szeretett hölgygyel autóba ültek, hogy majd az erödítményeken kivül megvivják a párbajt, de a feleuton oly türelmetlenség vett erött rajtuk, hogy mindketten leugrottak az autóból, hogy mihamarább elintézzék az ügyet. Minthogy ellenfele jóval erösebb volt nála, orozva lelötte. Sem a maga, sem a társa nevét nem akarta elárulni, de a megejtett nyomozás kideritette, hogy az elfogott ember rég keresett veszedelmes gonosztevö.

— **(Lopás a templomban.)** A ferencrendiek templomának a szolgája vasárnap reggel észrevette, hogy a templom falán elhelyezett gyüjtöperselyt, amelyben a fövárosi szegényház javára gyüjtenek, valaki ellopta. Följelentést tett a rendörségen, amely nyomozza a perselytolvajt.

— **(Ródli-baleset.)** Vasárnap délután a Mátyás király-hegy oldalán levö ródlipályán Ripay Henrik tizenkilenc éves betüszedö ródlizás közben egy árokba zuhant és a ballábát törte. Az Irgalmasok kórházában ápolják.

nyomdát, hogy úgy igazítsa ki, amint én javítottam, egy vessző, egy betű, egy gondolatjelig — és nevezetesen a magános c helyett kérem mindenütt *cz*-t szedetni — ez conditio sine qua non — készebb vissza lépek a kiadástól — én itt ép e könyvben küzdök a nyelvhibák ellen, melyek közt a magános c-t a legcsodálatraméltóbb megfejthetlen észbeli eltévelyedésnek tartom, és a saját könyvemben űzzön belőlem a gúnyt az ellenfél, mely hogy nem tud helyesírást sem, bizonysága az, hogy az akadémiát követő nyomdai javítnokok, mindenütt urat szedetnek úr helyett, holott vannak szavak, mint nyúl, úr stb. melyek a nevezőben hosszúk, a többi esetben rövidek — p. o. nyúl nyulé, nyulat, úr, uré, urat stb.

Egy szóval, kérem, ne akarjon engem a nyomdai javítnok pellengérre állítani — szedjék ugy, amint kijavítottam.

Üdvözlöm szeretettel

tisztelő híve

Vajda János.

Magányos, megvonult életéről száz apró adomát mesélnek. Szegénységben élt, de a szegénység nem nyomta le azokról a magaslatokról, melyekre költői ihlete fölemelte. Olthatlan láng égett benne a maga elé tűzött nagy célok kiküzdésére és ezeknek elérésében nem a szegénysége gátolta, de az a nagy ür, a mely közte és a között a közönség közt tátongott, a melyhez szózatait intézte.

Vajda Jánost, hogy a halál elvitte az élők sorából, beleállította a nagy magyar költők panteonjába, a hol nincs többé elmúlás, nincsen halál. Költeményei közül azok, a hol zord fenségü, nagy gondolatai és prófétikus lelke a leghívebben megnyilatkozik, a magyar irodalom igazi és egészen különálló kincsei közé tartoznak. Ezekért a becses ajándékokért pedig az utókor bizonyára több elismeréssel fog adózni a nagy költőnek, mint a mennyit kortársai juttattak néki L.

Helén. Egy kissé borzas, egy kissé hamiskás, egy kissé szentimentális, egy kissé kacér és nagyon fiatal — ez Helén. Ismered őt jól, jámbor olvasó. Elcsavarta elégszer a fejedet. Nem is mindig Helénnek hívják. Néha Lotti, néha Henriette, Milike vagy Böske, már a hogy éppen keresztelték — de mindig Éva.

Nem is mindig nyakig begombolt téliruhában van. Láttad őt már hófehér selyemblúzban, kecses lawn-tennis-öltözékben, kivágott báliruhában, sőt talán még igéző pongyolában is.

És bájosnak, kedvesnek találod mindig és szívesen engedted, hogy elcsavarja a fejedet. Sőt rosszul esnék, ha már nem tenné, mert akkor már a te neved — *bácsi!*

És Helén vagy Lotti, vagy Henriette, nagy tisztelettel hajlik meg a bácsi előtt — de oh, már nem tréfálkozik veled. Te pedig azt a nagy tiszteletet kívánod, hogy vinné el az ördög s édes-örömest lemondanál róla a fiatal leányka egy szívből jövő hamis pillantásáért!

—

Ki hibázta el? Már az úgy szokott lenni; vadász-ember soha ki nem fogy a vadászat esélyeinek a megbeszelésében és a vadászkalandjainak az elbeszélésében. Csodálatos, hihetetlen dolgok történnek a vadászemberekkel, de az még nem történt meg, hogy ha valami hiba történt, azt ő hibázta volna el.

Ebben a szent meggyőződésben él Gelei Péter bátyánk is, a ki azt állítja, hogy az ő kedves komája, Korponay Gábor koma az oka, hogy az a szép őzbak úgy elszaladt, hogy még azt se mondta: bikkmaj!

— Már mint én? védekezik Korponay Gábor koma, — Én, a ki soha életemben nem hibáztam el még egy nyulat sem? Röptében lelövöm a fecskét — azt hiszem, tudjátok! Bizony, hiába akarod rám kenni, mert éppen te hibáztad el a dolgot, kedves Péter komám!

És míg a többiek — azok csak kocavadászok — farkasétvágygyal falatoznak, addig a két szenvedélyes vadász olyan hévvel vitatkozik egymással, hogy még enni is elfelejtenek. a mint az látható képünkön, melyet Neogrády Antal rajzolt az *Uj Idők* számára.

—

SZÍNHÁZ.

Operette az operában. Jótékonycélú előadás volt kedden a dalszínházban. A nemzeti színház és a dalszínház nyugdíjintézete javára előadták a *Tabarin felesége* című drámát, a melyben *Márkus* asszony ismert művészetével játszotta a címszerepet, aztán pedig *Suppé* régi egyfölvonásos operettjét, a *Tíz leány és egy férj sem* címüt. Ebben a nemzeti szinház és az opera kiválói közül néhányan statisztáltak. Érdekes est volt mindenképpen és meg volt a művészin kívül az anyagi sikere is. Jövő héten ismétlik az előadást a hírlapírók nyugdíjintézete javára.

—

Rózsaszinü levelek. Mikor egy gondos apa, a ki leányát még a szellőtől is félti, titokban szép asszonynyal levelezget, a vígjáték tradiciói szerint ki van téve annak a veszedelemnek, hogy a levelek éppen annak a kezébe kerülnek, a kinek azokat legkevésbbé szánta: a saját leánya kezébe. Ez történt azokkal a levelekkel is, a miket *Gerő* Károly vígjátékában, a melyet kedden adtak először a Vígszínházban, *Csengei* közjegyző úr írt *Tarnai* Klára asszonynak. De az osztó igazság meg úgy akarja, hogy a leány is levelezzen titokban egy valakivel, annak a leveleit meg az apa kapja meg. Ebből különböző félreértések támadnak, a melyek hathatósan és sokszor humorosan elősegítik a bonyodalmat. A darab annak idején megfordult a Vígszínház pályázatán és dicséretet nyert. Megérdemelte jól rajzolt és érdekesen eljátszható alakjaiért, meg kellemes tónusáért, a mi kedélyből és humorból leszürődik. A nőszerepeket *Lánczy* Ilka, *Nikó* Lina, *Delli* Emma és *Varsányi* Jolán játszották, úgy, hogy a szerzőnek meg a közönségnek egyaránt öröme telt bennök, a férfiszerepekben *Hegedüs, Gál, Balassa, Góth* és *Tapolczai* érdemelték ki azt, a mit a szerző a pályázaton nyert: dicséretet.

—

Ninette. A jó öreg Lecoq, a ki már sok kellemes estét szerzett a népszinház közönségének, a mult héten ismét ellátogatott hozzánk. Magával hozta finom és bájos múzsája egyik szülöttét, a ki nem olyan vállalkozó szellemü, mint az *Angol asszony leánya*, nem olyan pikáns, mint a *Nap és Éj*, de finom modorú és nagyon behízelgő kedvességü. *Ninette* a neve. Jól fogadták, szívesen hallgatták dalait és meg is ujráztattak egynéhányat. De nem is csoda, mikor a két női főszerepet *Hegyi* Aranka, és *Komáromi* Mariska játszotta. Az egyik egy rokokó asszonykát, a ki szellemes, szerelmes, elragadó és igéző. Nos hát, ezek a kvalitások olyan személyesítőre találtak Hegyi Arankában, hogy Párisban sem akadnánk párjára. Komáromi Mariska egy fiatal, szende leányt adott, a kinek sokat kell énekelnie. Ravasz kópé ez a Lecoq, hogy éppen Komáromi Mariskának írt olyan sok szép nótákat, a kiről mindenki tudja, hogy csengőbb és édesebb hang kevés van az övénél az európai színpadokon. *Solymosi*-nak egy öreg vidéki nemes alakja jutott, a miből ő igazi művészi tőkét kovácsolt magának. Valószínünek látjuk, hogy Lecoq operettje jubilálni fog nálunk.

IRODALOM.

Regruták és más katonák. A katonaéletnek nemrég nálunk speciális irója akadt *Sajó* Aladár személyében, a ki mialatt leszolgálta önkéntesi évét, nemcsak polgári kötelességének tett eleget, de a múzsát is szolgálta. Érdekes megfigyeléseket tett, tanulmányozta a katonaélet pszihológiáját és tapasztalásait most egymásután értékesíti csinos, élvezetes és az érdeklődést lebilincselő könyvek alakjában. Most megjelent kötete, *Regruták és más katonák*, már a harmadik e nemben, de ő mindig új oldaláról ismerteti azt a

mikáját, — a hol az élet és halál rejtélyei tiszta és nagyszerű érzésekben szállnak a magános próféta-emberek lelkébe.

Nem élt benn az életvásárban: kerülte annak tarka, csilingelő bábjátékos bódéit, S azért az életvásár zajából annyi ezer név közül sohasem hangzott ki az ő neve. A milyen magános próféta volt a költészetében, olyan magános, a köznapi életen kívül álló volt az ő egyénisége. Nem is értették meg egymást soha, a napi élet és ő. Azok a pontok, a miken ő állt, s a honnan megitélte az alatta elnyúló széles látóhatárt, elérhetlen magaslatok valának az aktuális kortársakra nézve. Ritkán szólalt meg. Ha aztán megjelent valamely költeménye, az emberek egy percre megálltak s figyeltek: a pusztában kiáltónak szava, hatalmas erejével, mély gondolataival, sokszor márványból vágott fenségével kizökkentette a köznapi hajszából azokat, a kik még megtudták érteni szavát. Úgy néztek rá, mint valami megmagyarázhatatlan jelenségre, a mely leszállt ismeretlen magas latokról, idegen és felséges világból, hogy hosszú időközökben odadobjon valami becses kincset az apró koncokért marakodó emberek közé.

A napi élettől való különállása adja meg a kulcsot az ő tiszta lelke nagy naivitásának megértéséhez. Csak ideálisan magas gondolatok járták be agyát: nem csoda, hogy a napi élet aprólékosságai ezerágú hinárfonadék gyanánt fogták körül, valahányszor egy lépést akart tenni a kortársai közé. Ritkán esett meg és csupa csalódással járt ez. A nagy közönséget hidegen hagyták azok az eszmék, a melyeket ő nagy hévvel óhajtott annak körében propagálni. Vajda János, Petőfi és Vörösmarty kortársa a nyolcvanas és kilencvenes években folytatni akarta a negyvenes években megkezdett mozgalmat a magyarság és nemzeti önérzet érdekében. A legutóbbi időben ez volt élete legnagyobb vágya és ebben a vágyában fájdalmasan csalódott. Az ő eszméi nem tudtak olyan intenzív lelkesedést kelteni ma, mint a hogy egykoron, a szabadságharc fegyvercsörrenése közepette keltettek. A költő az ő tiszta nagy naiv lelkével nem értette meg s nem is érthette meg, hogy magyar ember előtt más egyéb feladatok is állhatnak, mint a magyarság minden egyéb érdeket túlszárnyaló kultusza. Ez fájt neki, s ebben a fájdalomban bizonyára nem állt egyedül. De senki ezt a fájdalmat oly mélyen nem érezte, mint ő, a negyvennyolcas ideálista időkből fönmaradt lelkes próféta. Mások, ha életük egyetlen nagy céljának folytonos kudarcával állnak szemben, talán föladták volna a küzdelmet. Vajda, a világtól elvonult költő, a ki megközelíttetlen magaslatokról dirigálta a magyarságért folytatott hadjáratát, nem adta föl a küzdelmet élete utolsó napjáig sem. Legutolsó korszakát mi sem jellemzi jobban mint az ő utolsó könyve. A *Magyarság és nemzeti önérzet* cím alatt (Budapest, 1896. Singer és Wolfner kiadása) gyüjtötte egybe a mai kóros áramlatokat és céda ízlést ostorozó cikkeit. Valóságos keresztes hadjáratot vélt indíthatni ezzel a könyvvel. A kiadóhoz írt levelében azt írja erről:

— Azt hiszem, hatása megközelítené, sőt mert a kedvező itélet szinte általános, meghaladná a harminchárom év előtt általam kiadott röpiratot. Egyébként ez a mű nem röpirat jellegü, nem mulékony érdekü, tíz—húsz éven át is aktuális lesz, sőt még tovább is...

Az a röpirat, a mire itt Vajda céloz, harminchárom év előtt óriási föltünést keltett Magyarországon, ezer ellenséget szerzett neki s arra kényszerítette, hogy elhagyja Budapestet.

Persze, akkor más idők jártak, az embereket más ideálok, más eszmék foglalkoztatták. A tavaly kiadott új kötetnek nemcsak hogy nem volt sikere, de jóformán tudomást sem vett róla a közönség. A kiadók díszes kiadásban hozták a piacra, nem ugyan, mint Vajda kívánta, tízezer példányban, hanem csak néhány százban s ezek közül is alig kelt el tíz darab.

Vajda János a ravatalon.

Vajda sehogy sem tudta magának megmagyarázni ezt a sikertelenséget. Sőt kételkedett abban is, vajjon a közönség körében csakugyan oly kevés érdeklődés mutatkozik legujabb könyve iránt. Egy nap elküldött a kiadókhoz azzal a kérelemmel, hogy juttassanak a kezéhez néhány példányt abból a műből, — ha ugyan még van belőle. Persze, hogy volt még bőven, holott Vajda abban abiztos hitben élt, hogy az egész kiadás elfogyott.

Ez az eset elevenen illusztrálja azt, hogy mennyire kívül állt Vajda János a mi napi életünkön, mennyire elvesztek az ő ideális szempontból s ideális magaslatokról küldött próféciái a közönségnek nagy tömegében.

De azért mégis bízott eszméinek győzelmében, nagy szeretettel ápolta azokat és kívánta, hogy gondolatai a legtökéletesebb formában, művei a legkifogástalanabb külalakban jelenjenek meg az előtt a közönség előtt, mely őt ilyen látható módon mellőzte. A költőművész megható naivitása és nagy szeretete nyilatkozik meg ebben a gondosságban. Ennek jellemzésére álljon itt a legújabb könyve kiadóihoz intézett levele, mely minden tekintetben érdekes, az aprólékosságaival együtt, melyek megvilágítják azt, a mit róla föntebb mondottunk.

A levél így szól:

Igen tisztelt kedves kiadó úr!

Ma reggel vettem a levonatot, s ma már küldöm vissza kijavítva. De kérem szeretettel, méltóztassék utasítni a

Uj Idők 1897. III. 5.

házas, törvényszéki bírót örök életére harcias jellel látott el. A tisztet nem lehetett kitúrni, azzal nem lehetett rosszul bánni, nem beszélt soha szerelemről és szíve érzéseit leginkább azzal fejezte ki, hogy Tündér Ilona előtt produkálta magát a két rattlerével. (Sőt a kis kutyákat végül neki is adta.) A tiszt szundítgatott az üvegházban, mert a tavaszi egzercirozások miatt igen keveset lehetett aludnia, pogácsát kért és Ilonának, az ujjával megfenyegetve, mindössze azt mondta: »No, no!« És egy nap százszor is: »Kisztihand!« A tiszt: várt.

Paralel a tiszttel, sőt a leggyakrabban azzal együtt egy királyi ügyész is járt a házhoz. Chászár Árpád, a legelső úr a városban, a ki lóháton ment a hivatalba és oly tiszta ember volt, hogy a cipője fölött télen is fehér kamásnit viselhetett. Ezért, de sok másért is, hallatlan tiszteletnek örvendett, de a hölgyeknek nem igen imponált, már két felesége vált el tőle. Azért nem volt a tóparti városban leány, a ki el ne ment volna hozzá. Az ügyész mint amatőr jelentkezett, leginkább azért, mert állása és tekintélye megkövetelte, hogy ott és elől legyen Tündér Ilonánál. A viszonyban — mert viszonynak vette igen egyoldalu udvarlását — a melegházba való járkálásban legjobban érdekelte az, hogy volt hová, nagyobb távolságra menni, lóháton. Törte is a fejét hogy mi lesz, ha elveszi a leányt? Nem mehet végig a gyalogjárókon, köztetszés és általános figyelem között az érsekkertbe. Együtt fognak nagyobb sétakocsizásokat tenni.

Igazi szerelmes is akadt kettő. Az egyik, a mokány, talán a legszebb barna férfi, a ki a fekete magyar földön termett. Mindig tüzes, mindig ingerült, minden percben hajlandó valakit agyonütni, vagy magát agyonüttetni egy nagylelkü fellobbanásában. Kalandos természet mint Dumas pére valamelyik, legjobbik lovagja, a ki apai örökét részint hercegek barátnéival, világra szóló szépségü primadonnákkal, részint ragyás csapláros-lányokkal mulatta el. Tartozott mindenkinek, de dúsgazdag anyjától nem kért és nem fogadott el egy krajcárt sem, inkább beállott cirkuszba lovásznak és a mikor innen kitették a szűrét, elment egykori öregbéréséhez, parasztruhát öltött, annak rendje és módja szerint vágta a rendet és ha lovat venni bement a vásárra, nem ismerte meg az úri barátjait. És hogy teljesen paraszterkölcsök szerint éljen, búcsúk alkalmával verekedett, börtönben is ült, sőt a végén elvett egy citromképű, csitrihaju parasztleányt. Szegény asszony elhalt mellőle épp abban az időben, a mikor nagyságos asszony lehetett volna, a mikor az ura bronzszínü nyakába örökség útján megint egy óriási vagyon akadt.

A betyár — mert így hívták ezt az igazi nagyurat — minden teketória nélkül el akarta vinni Tündér Ilonát. Az öregeknek szólt, miután a leánynyal egyszer-kétszer beszélt:

— Adják ide. Soha egy korty bort nem iszom, ha ideadják. Kártyához nem nyúlok. Adják nekem, ha nem adják, elraboltatom!

Félni lehetett tőle, hogy meg is valósítja fenyegetését. Éjszakánkint, régi parasztpajtásaival a kert körül cirkált. Egy holdas estén be is mászott az udvarba, a hol Tündér Ilona egymagában sétált, mert most, hogy a tavasz egészen kinyílt, nem tudott az öregekkel egy időben lefeküdni.

A lány nem ijedt meg tőle. Rászólt a komondorokra, hogy le ne húzzák az éjjeli vendéget.

— Itt vagyok! szólt a betyár. Jösz-e velem?

— Nem!

— Miért nem!

— Mert nem szeretlek!

A férfi megfogta a leánynak mind a két kezét:

— Meghalsz akkor itten.

Ilona sikoltani akart, de nem tudott. A kutyák pedig félreismerve a jelenetet és ostoba észszel egy nekik szimpatikus szerelmi idillre gondolva, diszkréten hátravonultak.

Mélységes, édes és borzalmas csend.

— Te is meghalsz, én is! szólt a betyár úr újra és eleresztette a Tündér Ilona holthideg kezeit. Az ott állott előtte, a holdfényben, félig nyitott szemekkel. Az arca, a nyitott melle oly fehér, egészen egy szín fehér selyem éjjeli köntösével. Nem mozdult, nem élt.

— Mért nem szeretsz! mondd, suttogta gyűlöletteljes és kérlelő szóval a férfi.

— Mert nem tudok szeretni! mondta lassan, tagolva, feltörő könyek közepette a leány.

A betyár megrendült, csaknem arcára bukott. Aztán összeszedte magát és elment arra, a merről jött. Ment, ment és újra nekivágott még az éjjel a bor és szerelem tengerének.

— Férjhez fogok menni! mondta Tündér Ilona másnap az ebédnél. (Folyt. köv.)

Vajda János.

Meghalt vasárnap, — kedden eltemették. A föld visszakérte őt magának, mert a telhetetlen fekete földnek mindegy, hogy megvetjük-e az ő rögeit s feltörünk a Montblanc ragyogó magaslatára, vagy itt rójjuk-e le életünket a silány élet süppedékei közt. Vajda János ott járt, fönn a magasban, zord fenségü régiókban, a hol a föld nem terem magából színes, apró virágokat, hanem a hol hatalmas vonalakban látni a világ dina-

Vajda János.

utonálló, véresszemű csavargónak kiöltözködve, vagy fiatal piktorlegényeket ráncosképű, pápaszemes festőasszonynak átformálódva. A germán emberek, a kiknek vérükben van a céhrendszer, a felvonulások, csoportosulások, kompániák szervezésével kezdik meg a farsangi bolond életet, valóságos önfeláldozással robotolván a mások mulattatására; — odalenn az olaszok finom, könnyed és elegáns formájú tréfák, kalandocskák, találkákkal töltik be farsangtájt Áve Mária idejétől reggelig...

E kétféle temperamentum szerint alakulnak aztán a díszesebb öltözékek, a maszkok is. Délen az egyszerű előkelőség, a szépség, a vezérlő motivum, északon a jellemzetesség, a hív utánzás. Münchenben láttam egy sárgaképű gályarabot, (a magánéletben miniszteri titkár volt), a ki a Fastnacht három napján át fáradhatlan vonszolta maga után az ötven kilós vasláncokat. Ez egészen német dolog, a mire olasz ember nem volna képes. Viszont Firenzében látni ennivaló, pehelykönnyü Colombinákat és fürge Arlecchinókat, a kiknek minden mozdulata önkénytelen báj és a kiknek a mások mulattatása helyett az a céljuk, hogy egy sor édes emléket szerezzenek a bőjti napok idejére.

Ilyen a germán és ilyen a latin karnevál, az összes karneválosdinak két főtipusa. Kiki a maga temperamentuma szerint válogathat közülük.

Tündér Ilona.

Írta: BRÓDY SÁNDOR. (Folytatás.)

Soha idegen ember nem csókolta meg és lelkében úgy élt a csók fogalma, mint egy rossz, sőt komikus szokásé. Még halványan, sejtelemképpen sem élt benne az a kultusz, a melylyel fiatal leányok — a csókot — nagy áradozással és tudattalan kábultsággal körülveszik — a míg ajkuk érintetlen. Nem volt benne meg a lányok vágya, hű lenni ahhoz, a kit még nem is ismernek és megőrizni arcuk szüzességét, egynek, az elsőnek, a kinek majd mondani lehessen: engem te előtted nem csókolt meg senki! Az embereknek jobb időkből, régi-régi időkből való szép szokása, nyilván az angyaloktól tanult erkölcse a csók, az, a melyet neki megigért a férfi, megütötte és megalázta, mint a hogy megüt egy urat az igért verés. A torka összeszorult, a kezét visszavonta, piros szín áradt el kemény homlokán:

— Megálljon! mondá, alig tudva lélegzeni is. És ebben a pillanatban született meg szívében az első asszonyos érzés: kegyetlenkedni egy férfiúval, elbolondítani, megalázni, meghurcolni, ha kell, kacérsággal.

A költő másnap elutazott, de hamar visszajött és azonnal jelentkezett. Mint jóismerős, mint rokon kopogtatott, elhozta a munkáit, az öregeknek ajándékot hozott, apró japáni virágcserepeket, ezüst öntöző kannát, sok kedves csecsebecsét vásárolt Ilonának. Az öregek elég szívesen látták, a leányon azonban ismét csak nem lehetett látni, mit gondol. Örült a holmiknak, rakosgatta, játszott velük, de igen hamarosan elszökött a vendég elől és nem lehetett megtalálni. És ezután alig lehetett egy-egy pillanatra egyedül találni. Ilyenkor pedig még kevésbbé beszélhetett vele mint máskor, a férfi minden kérdésére, minden megjegyzésére azt mondta:

— Nem tudom!
— Szeret-e már egy kicsinyt?
— Nem tudom.
— Gyűlöl-e még?
— Nem tudom.
— Lehet-e reményem?
— Nem tudom.
— Mik a tervei a jövőre nézve? Akar-e ünnepelt, első és boldog asszonya lenni a világnak? Vagy el akar itt hervadni az ostoba azaléákkal?
— Nem tudom!

Összeszorított ajakkal mondta; komolyan, néha türelmetlenül, egyszer-egyszer mosolyodva, sőt némi kis kacérsággal.

»Csak több regényt olvasott volna; az a baj, hogy alig olvasott egy-kettőt!« gondolta magában az immár nagyon vagyonos költő és elhatározta magában, hogy majd visszaadja a leánynak a kölcsönt, ha már egyszer a felesége lesz. Ettől a momentumtól azonban távolabb volt mint valaha, sőt sürgős és nagy veszedelem támadt arra nézve, hogy Tündér Ilonát elveszik közvetetlenül az orra előtt. A mint híre ment, hogy nagyban és komolyan udvarol a kertészleánynak, a tóparti melegházat egyszerre udvarlók serege lepte el, az öreg kertész nagy boszúságára és a mamuska igaz örömére a ki lánya mellett, a míg mozdulatlanul trónolt a leanderek között, mosolyogva, némán, állva, kötötte a fehér harisnyákat.

Sok kérő.

Jött egy jogász, az Ilona gyóntató atyjának, egy joviális barátnak az öcscse. Vidám kis diák volt; az utcán lesett rá, mise után, mindjárt hazakisérte és minden haladás nélkül azonnal szerelmet vallott. Rá se nézett Tündér Ilonára, voltaképpen nem is látta, egy nagy városban nagy tömegben rá se ismert volna. Húsz éves, az asszonyi nem általános, de igen pozitív szerelmével van tele a szíve, ez a tüzes szív, ennek a tüzes szívnek vallott szerelmet. Ezt szívesen hallgatta Ilona, maga is nézte, hogy templomból kijövet ott van-e, vár-e rá? Ott volt, várt, haza kísérte, mindig csak kísérte. A lánynyal csaknem egykorú volt a fiú, lehetett vele beszélgetni, mindent tudott, a mi a városban történt, mind elmondta, sőt többet is, iszonyúakat hazudott, lehetett vele pajtáskodni. Mindig éjjeli zenét igért, de hiába fenyegetődzött, nem volt pénze és a cigányok abban az időben és ott nem hiteleztek a diákoknak. Kénytelen volt Tündér Ilona versekkel megelégedni, a melyeket a szegény jó fiú Tóth Kálmánból kiírt és a maga céljaira átalakított. A költőnek barátkozni kellett a diákkal és néha együtt vártak Ilonára, az egyik részre akármilyen megalázó volt is ez.

A diák azzal rontotta el a dolgát, hogy mindjárt házasodni akart. Támaszkodva arra, hogy kellő szerencsével öt év alatt bírósági aljegyző lehetett volna belőle, bátyjával, a joviális baráttal megkérette Ilona kezét és a míg ez a kérelem térben és időben lefolyt, addig homályos megjegyzéseket tett a városban egy kézről, a mely csaknem, félig, már neki igértetett.

Itten a diák szűrét kitették és Ilona nem beszélt többé hozzá. Közben azonban volt más, sőt mások is. Egy nem szabályos orru katonatiszt, a ki mielőtt ismerte volna, már párbajozott érte és egy ártatlan,

Lakos Alfréd: Bár-Micvah

dorgáló dörgő Chazon Jesájáhu a népéhez. Amikor gyermekét kór gyötri, Steinthal a szombat esti dallammal, hammavdil bén kódes lechól dallamával ringatja álomba. Amikor Páris előkelő egyházában a Salvum fac regem énekét hallgatja, kiérzi, mennyire illenék ez a dallam az adón ólamhoz. Ez a nemes, erős zsidó érzés hatja át írásait is, akár az ősi zsidóság, a zsidó faj sajátosságait, akár a Szentírás mélységeit, akár a Szentírás utáni zsidóság fejlődését kutatja.

Steinthal az ősi zsidóságról.

Steinthal kora vetette föl a fajelméletet. Renan a sémi faj jellegéből kívánta levezetni a monotheismust. Az Egyistenbe vetett hit, úgy vélte a fényes író, korántsem oly fajnak az alkotása, melynek vallás dolgában magasabbra emelkedtek eszméi; ellenkezőleg oly fajnak a terméke, melynek kevés a vallásos szükséglete. A monotheismus szűk, rideg, kevéssé hajlékony szellemből ered. Mint a vallásnak minimuma, hit és gyakorlat dolgában, leginkább alkalmazkodhatik a kóbor nomádokhoz. A zsidók pedig, folytatja Renan, miben sem különböztek a többi sémi néptől, csak annyiban szerencsésebbek a többieknél, hogy megőrizték a fajbeli szegénységet, hogy arisztokráciájuk, prófétáik és papjaik megóvták az eredeti szegényes fajvallást, holott fajrokonaik ezt mythos-szá gazdagították.

Steinthal, kit párisi tartózkodása óta Renanhoz személyes kötelék is fűzött, igen találó gúnynyal szedi széjjel ezt a fajelméletet, mely a próféták hitét Egyistenben úgy tünteti föl, mint faji elmaradottságukat. Steinthal maga is — s ezen az úton ma már nem követjük föltétlenül — vallotta a fajelméletet s kereste a sémitáknak faji sajátosságát. Ő abban látja, hogy a sémi faj odaadásra, rajongásra hajlik, hogy lelke ügyeit, a vallást komolyan veszi. Komoly rajongása vitte az őskori sémität Thammuz és Cybele szenvedélyes kultuszára, komoly rajongása viszi a mai zsidót arra, hogy Jómkippurkor akár 24 óra hosszat böjtölve, sőt végig állva imádkozzék. Gyakran ezt a sémi komolyságot helytelenül fölfogott hitre pazarolták, így keletkezett a Moloch emberáldozó borzalma, Astarte szeméremáldozó förtelme. Ezt a sémi komolyságot viszont a próféták az igaz vallásos megismerésre fordították. Az Egyistenben való hitet a próféták nem a sémi őskorból őrizték meg, hanem ők teremtették. Ez a kinyilatkoztatás.

Renan szerint a monotheismus a sémi ősállapot, a mythos a későbbi gazdagodás. Steinthal szerint (ez egyúttal főtétele Goldziher professzor első nagy könyvének, mely a mythosról szól) az eredeti, az általános mythos, — a zsidó fejlődés, a tökéletesedés: a monotheismus. Steinthal úgy véli, meg tudjuk lesni Szentírásunkban az átmenetet a mythosról a monotheismusra. Megleshetjük zsoltárunkban (XIX, 6), mely a napról mondja: „az mint a vőlegény kiindul menyezete alól, örül mint a hős, hogy befutja pályáját." A búcsút a mythostól egy betű jelzi: a Kaf, mely azt jelenti „mint". A mythos-hivő ember úgy vallja, hogy a nap valóban hős, ki

Múlt és Jövő
1923. nov.

befutja az eget, valóban völegény, ki óceánbeli menyasszonyához siet. A mythos gyermeteg néphitet szemléltet, a zsoltárban tisztult hit s a néphiten fölülemelkedő költői fönség nyilatkozik meg.

Steinthal — némi túlzással — úgy látja, hogy a sémi fajnak egész rendeltetése Izraelben teljesedett. Babylonia, Assyria, sőt Egyiptom minden csodájánál többet ér egy lap a Szentírásból.

Steinthal a Szentírásról.

Steinthalt hatalmasan és állandóan vonzotta a Szentírás. Előadásait, írásait áthatja a bibliaismeret, a bibliatisztelet. Néplélektani vizsgálódásaiban is a Szentírásból szeret kiindulni. A Zeitschrift für Völkerpsychologie némikép bibliatudományi folyóiratszámba is mehet. Irásaiból megvilágítást nyer a Szentírásnak számos könyve és problémája, nevezetesen: az őstörténet, a Józsefről szóló elbeszélés, a tiz ige, Bileam, a tóra ötödik könyve, a Sámson-mondák, a legrégibb próféták (Ámosz, Hósea), a zsoltárok (kivált a 8., 19., 90., 92. és 130.), a Siralmak könyve, Eszther, Dániel könyve.

Az ősi zsidóság egész történetében Steinthalt szinte csak a prófétaság és a papság foglalkoztatja. Nem vágyik arra, hogy Salamon pazar építményeit, Ahab király elefántcsontpalotáját kiássák. Amikor ismeretessé válik Mésának, Moab királyának diadaloszlopa, Steinthal borzad attól a gondolattól, hogy Izráelnek valamely királya hasonlóan elkérkednék pusztításaival, kegyetlenkedéseivel. Örül a siloei föliratnak, mert ez számot ad alagútásásról, vízvezetékről. Ennek Jesája is örülhetett. A politika itt kisebb jelentőségű. Mert Steinthal mélynek és igaznak itéli Bileam szavát Izraelről: a népek közé nem számítja magát. Steinthal úgy látja, hogy valójában és bensőleg Izrael sohasem volt nép, sohasem volt más mint ami ma: vallásközösség, külsőleg is csak addig maradt meg népnek, míg vallásos közösséggé nevelni kellett.

Steinthal a próféták egyéniségét is rajzolja, Ámósznak hatalmas nagyságát, Hóseának gyöngéd bensőségét. De kivált a prófétai eszmét szereti a Szentírásból kihüvelyezni. Megfigyeli, hogy míg a Föld egyéb lényeinek teremtése nyugvópontra jut azzal a hozzátétellel: Isten látta, hogy jó, — az ember teremtése után elmarad ez a „Ki tób". Az ember nem keletkezésénél jó, a jóságot nem születési ajándékul kapja, az embernek jóvá *lennie*, fejlődnie, tökéletesednie kell. Szintúgy mint ahogy a népek táblájában, a nemzetek leszármaztatásában nem az a lényeges, hogy a népek, az emberek testvérek, mert mind Ádámtól, mind Noétől erednek. A lényeges az, hogy az emberek, a népek testvérekül tudják, érezzék magukat, egymást, hogy testvérekké legyenek. A próféták nem azt hirdetik, hogy a nemzetek megszünnek, hanem hirdetik, hogy mint külön nemzetek is valamennyien Isten gyermekei, Isten vallói lesznek: így szól Isten áldása: áldassék népem Miczrájim, kezem műve Assúr, örökségem Izrael. (Jesája XIX, 25). Más népek nem alkottak mondát arról, hogy egykor egységes volt az emberiség.

Hasonlóan, néplélektani és összehasonlító mythologiai avatottsággal megállapítja Steinthal, hogy a történelmileg jelentős nagy népek arról sem alkottak mondát, miként keletkeztek a különböző nyelvek, sem a görögök, sem a perzsák, sem a németek. Ide vonható észt, amerikai, ausztráliai elbeszélések jelentőség nélkül valók. A sokistenséggel járt a soknyelvűség: minden népnek megvannak a maga istenei, megvan a maga nyelve. Az Egyistenbe vetett prófétai hit azt tanítja, hogy az emberiség egységes s ezért fölveti a kérdést, miért hogy nyelvükben különböznek a népek.

Raffael: Józsefet eladják testvérei

Joseph wird von seinen Brüdern verkauft *Joseph vendu par ses frères*

Ugyancsak a prófétai fölfogás nyilatkozik meg a teremtés előadásában. A pogányok imádják az eget, a világosságot, a napot, a tengert, a földet. Mindezt, mondja a próféta, Isten alkotta s ti leborultok olyasmi előtt, ami alacsonyabbrendű mint magatok. Minden „jehi", minden „legyen": legyen világosság, legyen égboltozat, legyen nap, legyen tenger, legyen föld, minden ily teremtő „legyen" lerombol egy-egy pogány vallásrendszert.

Steinthal (Über den Atheismus)

Szerkesztői mondanivalók.

Fajszi révész. Ügyesen, hangzatosan van irva; csak az a kár, hogy a fajszi révészt a költemény csak emlegeti, de nem jellemzi. Öreg ember, vagy ügyefogyott? Ilyenformát sejtünk, de hogy a szerző akaratával-e, vagy akarata ellenére, nem tudjuk.

Csingi lingi lengetegi csárda. Ha majd az én koporsómat. A népdalok rhythmusa lüktet bennük; dalszövegnek alkalmasak is volnának, de magukban nem igen állhatnak meg.

Megösztökélnek. Gondosan átdolgozva, szép vers válnék belőle; most azonban annyi az oda nem illő kifejezés benne, hogy a nagy közönség nem tudná élvezni.

Szótlan, titkon. Tehetség nyomait árulja el.

A jobb ország. Az égettek. Az eredeti, gondolkodó főre vall; de verselése nagyon fogyatékos. Ez a főhibája a fordításnak is. A nyelv is erőltetett. *A jobb ország* két első sora például igy hangzik:

«Anyám, te, hogy van egy jobb ország,
S lakóit boldogoknak mondád.»

Első olvasásra alig érti meg az ember. Freiligrath, a kitünő műfordító, ki Heman Feliciából sokat fordított, ezt a két sort igy adja vissza:

«Ein besseres Land nennst du entzückt!
Seine Kinder, sagst du, sind reich und beglückt?»

Ha már ... Még hányszor mondjam ... Kétségtelen, hogy sokszor egy kis versből, sőt egyetlen strófából meg lehet itélni a szerző tehetségét. De csakis akkor, ha a vers vagy nagyon jó, vagy nagyon rosz. A két véglet közt fekvő számtalan fokozat nem mindig ád elég támpontot itéletünknek. A beküldött két költemény tehetségre vall, de kissé dagályos. Azonban még igy is beválhatnak valamely divatvagy tisztán szépirodalmi lapba.

Nem közölhetők: *Milleniumi stanzák.* Eszmei tartalma kevés, kidolgozása középszerű. — *Dal Mariettához.* Gyönge kisérlet. — *Nézzed rózsám. Ugyan édes.* Legfölebb a másodiknak néhány sora, melyben elég erős a magyar rhythmus lüktetése, árul el némi költői tehetséget; különben mind a két vers nagyon gyarló, izetlen. — *Napról-napra.* Lelki állapotot akarna festeni, de nagyon bizonytalan kézzel teszi. — *Keresem a multat.* Hangulatos kis vers, csak az a kár, hogy a gondolat nincs világosabban kifejezve.

SAKKJÁTÉK.

1961. számu feladvány. Kellner Fr.-től.

(I. dijat nyert feladvány.)

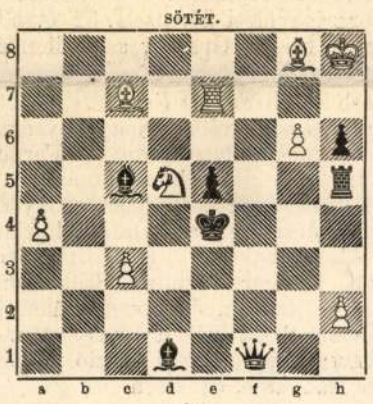

Világos indúl s a harmadik lépésre matot mond.

Az 1649. sz. feladvány megfejtése Svann J.-től.

Világos.	*Sötét.*	*Világos.*	*a.*	*Sötét.*
1. Bc8—f8	Hf3—d4 (a)	1.		Fc6—b5 (b)
2. Vc5—e5 +	f6—e5:	2. Vc5—e3 +		t. sz.
3. Hf7—g5 mat.		3. H v. F mat.		

Világos.	*Sötét.*
1.	Fc6—d7
2. Hf7—g5 +	t. sz.
3. V mat.	

Az 1950. sz. feladvány megfejtése Feigl M.-tól

Világos.	*b.*	*Sötét.*
1. Vh3—h8		t. sz.
2. Megfelelőleg mat.		

Helyesen fejtették meg: *Budapesten:* K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács J. — *Sárospatakon:* Gérecz Károly. — *Csomonyán:* Németh Péter. — *Vaskapun:* Dr. Balassa Zoltán. — *A pesti sakk-kör.*

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 27-ik számában közölt képtalány megfejtése: *Az idő nagyon sok sebet meggyógyit.*

Heti naptár, julius hó.

Nap		Kath. prot. naptár	Görög keleti naptár
19	Vasárnap	D. 8. L. M. ü.	7 F. 8. M. Tam.
20	Hétfő	Illés próféta	8 N. Prokóp
21	Kedd	Dániel próf.	9 Pongrácz
22	Szerda	Mária Magdolna	10 Nik. 45 vt.
23	Csütörtök	Apollinár	11 Eufémia
24	Péntek	Krisztina vt.	12 Prokol
25	Szombat	Jakab ap.	13 Gábor főan.

Hold változás. Holdtölte: 24-én este 7 ó. 1 pkor.

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós.
(L. Egyetem-tér 6. szám.)

Foulard-selymet 60 krtól 3 forint 35 krig méterenkint — japáni, chinai, stb. a legujabb mintázattal és szinekben, u. m. fekete, fehér és szines **Henneberg-selymet** 35 krtól 14 frt 65 krig méterenkint sima, csíkos, koczkázott mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőségben és 2000 szín és mintázattal) a megrendelt áru **postabér- és vámmentesen a házhoz szállítva és mintákat postafordultával küld: Henneberg G.** (cs. k. udv. szállító) **selyemgyára Zürichben.** Svájczba czimzett levelekre 10 kros, levelező-lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. 6571

„EGYETÉRTÉS"

POLITIKAI NAPILAP.

Csávolszky Lajos, felelős szerkesztő. | 1896. XXX. évfolyam. | **Kossuth Ferencz,** főmunkatárs.

Az Egyetértés nem dolgozik a hatásvadászat olcsó eszközeivel, hogy magának egyszerre, tömegesen csakhamar ujra elmaradó, uj előfizetőket szerezzen, hanem mindenkor kellő szinvonalon álló közleményei, gyors, pontos és minden tekintetben megbizható tudósitásai által iparkodik régi, jó hirnevét mint hazánk legelső rangu napilapja állandóan fentartani, hogy ez uton ne csak régi előfizetőit kapcsolja állandóan magához, hanem közönségét uj hóditások által évről-évre maradandóan meg is szaporitsa.

Hogy ezt a czélt elérjük, erre nézve legnagyobb támaszunk a lap nagy terjedelme. Az Egyetértés egyetlen egy oldalon majdnem annyi betüt képes közölni, mint a kisebb lapok három egész oldalon s igy az Egyetértés egy rendes 8 oldalos lapja annyi közleményt tartalmaz, mintha a kisebb lapok 24 oldalon jelennek meg, a mi azonban csak ünnepnapokon történik. Ilyenkor az Egyetértés 12—20, illetőleg a kisebb alakban számitva 36—60 oldalnyi terjedelmü.

Csakis a lap ily nagy méretei teszik lehetővé, hogy az Egyetértés mindenről oly bő és részletes tudósitásokat közölhet, a milyeneket egy más lap sem nyujthat közönségének. Igy általánosan ismeretes, hogy az Egyetértés **országgyülési tudósitásai** e nemben a legtökéletesebbek, nemcsak a tudósitások kimeritő volta folytán, hanem annál a tárgyilagosságnál és részrehajlatlanságnál fogva is, mely e tudósitásokat minden pártszinezetü olvasó előtt is élvezetessé teszi. Egy másik nagy erőssége a lapnak rendkivül bő **tárcza- és regényrovata.** Az Egyetértés állandóan két kitünő regényt közöl egyszerre, részint eredetit, részint a modern világirodalom remekeiből válogatva elsőrangu műforditók forditásában. Az egy év alatt közölt regények 400—500 nyomtatott ivre, vagyis 40—50 rendes regénykötetre rugnak. Ily 40—50 kötet regény bolti ára legalább ugyanannyi forint. Ha most még tekintetbe vesszük az Egyetértésnek mindenkor közéletünk kitünőségei és elsőrangú publicisták által irott **vezérczikkeit** és egyébb **politikai közleményeit, bő hirrovatait, eredeti táviratait** az ország és a világ minden részében levő saját levelezőitől, továbbá a vasárnaponkint megjelenő s egy-egy szaklapot pótló «Irodalom», «Tanügy» és «Mezőgazdaság» czimü országos hirü rovatokat s végül az Egyetértés legjobban informált **közgazdasági, ipar** és **mezőgazdasági** rovatait és megbizható tőzsdei tudósitásait, bátran mondhatjuk, hogy az Egyetértés a hazai sajtónak egyetlen organuma, mely az intelligens közönség minden osztályának igényeit a legteljesebb mértékben kielégiteni képes.

Mindezen előnyök daczára az Egyetértés előfizetési ára a legmérsékeltebb:

Egész évre	**20 frt —**
Fél évre	**10 « —**
Negyed évre	**5 « —**
Egy hóra	**1 « 80**

Előfizetések legczélszerübben postautalványon az Egyetértés kiadóhivatalához **Budapest, papnövelde-utcza 8.** intézendők.

RAJECFÜRDŐ A KÁRPÁTOKBAN

Vasuti állomás Zsolna.

(MAGYAR GASTEIN)

(női specificum). Vasas, timsós hévviz- és vaslápfürdők. Ujonnan berendezett hidegvizgyógyintézet. — Szénsavasfürdők Keller rendszere szerint. Szénsavas vasas ivóforrások. Posta, távirda. Vasuti állomás: Zsolna; onnan kocsin egy óranyira. A t. közönséget kérjük, az érkezést előzetesen tudatni. Prospektust készséggel küldünk. **Az igazgatóság.**

Az ásványvizek királya
Borszéki Borviz
BUDAPESTI FŐRAKTÁR
FRUM ISTVÁN utóda
WERNER ADOLFNÁL
VI. Eötvös-utcza 48.
MINDENÜTT KAPHATÓ!

ŐS BUDAVÁRA

a főváros legelőkelőbb látványos mulatóhelye

(a kiállitással kapcsolatban)

május 1-én megnyilt. — Nyitva délelőtt 10 órától reggelig.

Bérletjegyek az évadra 6 frt.

Kaphatók: Ős Budavárában (állatkert). Előjegyezhetők: «Millenium» utazási és ellátási vállalatnál (Gizella-tér 4.), valamint a *Telefon-Hirmondó* városi irodájában (Andrássy-ut 30.).

Vese, húgyhólyag, húgydara és köszvény-bántalmak ellen, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által

a Lithion-forrás

Salvator

kitünő sikerrel rendelve lesz.

Húgyhajtó hatású!

Kellemes izü! Könnyen emészthető!

Kapható ásványvizkereskedésekben és gyógyszertárakban.

A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

Budapesten, főraktár Édeskuty L. urnál.

Legjobb és leghirnevesebb pipere hölgypor: a **La VELOUTINE**

Különleges Rizspor
BISMUTTAL VEGYITVE
CH. FAY, ILLATSZERÉSZ,
PARIS — 9, rue de la Paix, 9 — PARIS.

Plasticon, Andrássy-ut 69.

Igen tisztelt asszonyom!

Mélyen tisztelt uram!

Kötelességünket teljesitjük, ha tisztelettel értesitjük, hogy a régi műcsarnok palotájában, **Andrássy-ut 69. szám,** a hol a **„PLASTICON"** vállalat mutatja be az ő művészies látványosságait, megnyitották a

KALIFA tündérkertjét.

Az ezeregy éj csudás regéi irják le a költői művészetnek ezt az alkotását. A szemnek káprázatos látványossága ez a kert. Pazarul ékesitve keleti növényekkel, illatos virágokkal.

A Kalifa tündérkertjét

és a „PLASTICON"-t

nézze meg mindenki!

Budapest. 1896. évi május hó.

„PLASTICON", a műcsarnok régi palotája, Andrássy-ut 69.

Magyar kir. államvasutak.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak kezelése alatt álló h. é. vasutakon 1895. évi deczember 1-től érvényes közös árudijszabáshoz a IV. pótlék jelenik meg, mely 1. a fődijszabás általános részének kiegészitését, 2. a dijtételek érvényen kivül helyezését és módositását, 3. kivételes dijszabás felvételét, 4. állomásnév változtatást, 5. nyomdahiba helyesbitéseket, 6. állomási dijszabások kiegészitését, végül 7. a forgalomnak még át nem adott fehér- és tolnamegyei, valamint a kaposvár-fonyódi h. é. vasutak árudijszabását tartalmazza. Ezen pótlék 1896 julius hó 15-én a fentnevezett két h. é. vasutra nézve azonban azok megnyitása napjával lép érvénybe; példányai a magy. kir. államvasutak dijszabási szakosztályában példányonként 20 fillérért kaphatók.

Budapest, 1896 julius hó 6-án.

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

MARGIT-CRÉME

hirneves, az elegáns hölgyek által használt arczcréme (nem zsiros kenőcs) rövid idő alatt ifjitja és szépiti az arczot, eltávolit az arczról mindennemü bőrtisztátlanságot.

Egyedüli szer szeplő, májfoltok, pattanások, bőratka (mitesser) ellen. Bámulatos hatása abban rejlik, hogy a bőrre kenve az által rögtön felvétetik és ez okozza azon csodás átalakulást, hogy szeplővel vagy májfoltokkal teljesen fedett arcz 3—4 nap alatt alabástrom fehérré lesz.

Mivel nem zsiros — nappal is alkalmazható, — a crémevel bekent bőrön a hölgypor remekül tapad. Ára 50 kr. 1 frt. **Margit-szappan ára 35 kr. — Margit-hölgypor, fehér, rózsa és créme szinben ára 60 kr. — Margit-fogpép 50 kr.**

FÖLDES KELEMEN gyógyszertára,
Aradon, Deák Ferencz-utcza 11. sz.
Főraktár **BUDAPESTEN, Török József,** Király-utcza.

Alakok a népünnepről.

A zenekar a szekéren.

A NEMZETKÖZI POSTA- ÉS TÁVIRÓ KONFERENCZIA TAGJAINAK KIRÁNDULÁSA KECSKEMÉTRE. — Erdélyi fényképei.

* **A leleplezett fakirok.** Harmadfél hónap óta vannak nálunk Budapesten a fakirok, a kiknek az a feladatuk, hogy egy üvegkoporsóban fölváltva aludjanak egyfolytában két hétig nappal és éjszaka. Voltak mindjárt kezdetben kétkedők, a kik ezt nem akarták elhinni, de a reklám dolgozott a keletiek mellett, és senki nem ellenőrizte őket. Pár nappal ezelőtt a két fakir (Bheema Sena Prata és Ghopal Khrisna) és Ős-Budavára igazgatósága között differenciák merültek fel, az élelmes indusok kivonultak és elhelyezkedtek az Andrássy-uti panoptikumban. Ide áttéve alvási működési körüket, felügyelőbizottság alakult, melynek feladata volt ügyelni a fakirok alvása felett, mert hire járt, hogy valaki meg akarja őket álmukban mérgezni. És ime egyik éjjel, mikor már a panoptikum csöndes volt és látogató nem jött, az «alvó fakir» kimászott szekrényéből, leült a pamlagra, rágyujtott egy czigarettára és mosolygott a világ felett, melyet olyan könnyen be lehet csapni, azután társával együtt hozzáfogott a vacsorához. A felügyelő-bizottság tagja, a ki véletlenül nem aludt, észre vette ezt, a panoptikum titkárját hivta, majd a rendőrséget értesítették. A másik fakir azt állította, hogy ő igenis éjjelenként fölkeltette alvó kollegáját magikus büvészettel, de csak azért, hogy hipnotikus álmában baja ne essék, reggel aztán megint elaltatta. Éjjel egy órakor a rendőrség kihallgatta a fakirokat s miután jegyzőkönyvet vettek fel, szabadon bocsátották őket. Lakos Alfréd a helyszinén rajzolta le a két fakirt, midőn egyik az üvegszekrényben aludt s a másik mellette őrködött.

A magyar kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint az Oraviczáról való kirándulásoknak megkönnyítése érdekéből folyó évi julius hó 15-ével kezdve a nyári évad hátra lévő tartamára *Oravicza* és *Anina* között mindkét irányban egy-egy személyszállító tehervonat fog az alábbi menetrend szerint forgalomba helyeztetni: Oravicza indulás reggel 3 óra 39 percz, Anina érkezés reggel 6 óra 55 percz. — Anina indulás d. u. 5 óra 5 percz, Oravicza érkezés este 8 óra 43 p.

HALÁLOZÁSOK.

Gr. Sztáray István, a nagy-bereznai kerület képviselője, elhunyt élete 38-ik évében Sztárán. Halála nagy részvétet kelt, mert a gróf orgyilkosság áldozata. E hó 13-ikán éjjel ágyában, az ablakon keresztül lőtték le. Néhai gr. Sztáray Viktor fia volt, s elvégezvén a keleti akadémiát, diplomácziai pályára lépett, a szófiai konzulságnál hosszabb ideig is szolgált, de jelentékeny örökség szállván rá, hazajött. A jelenlegi országgyülésre a nagy-bereznai kerület képviselővé választotta, s a kormánypártban foglalt helyet. Rokonszenves modoráért minden körben szerették. Csak a télen nősült, s fiatal özvegyével, szül. b. Horváth Ilonával még édes anyja is gyászolja.

Curtius Ernő, a berlini egyetem nagyhirű tanára, régiségbuvár és történetiró, akadémiánk külső tagja, kinek több művét magyarra is lefordították, meghalt Berlinben, 82 éves korában. Nagy irodalmi munkásságot fejtett ki, kivált a görög művelődés történetében. 1843-ban lépett tanári pályára a berlini egyetemnél s ez időben III. Frigyes császárnak nevelője volt.

Hitrovo Mihály, az egykori bukaresti követ, a pánszláv eszmék, orosz diplomaták egyik legismertebb alakja, meghalt Pétervártt. A Balkán-országokat, illetőleg azoknak nyughatatlan elemeit ő igazgatta, s Bulgáriában az összeesküvések szálai mind az ő kezéből indultak ki. Az eszközökben válogatós nem volt. 1890-ben Sztambulov kormánya közzé tett sok okiratot Hitrovo diplomácziai működéséről, s ekkor az orosz kormány Japánba küldte követnek. Onnan most a czár koronázására tért haza.

Kastovszky János, nyug. számtanácsos és budapesti egyetemi rendkivüli tanár elhunyt 67 éves korában Lucsivna fürdőben, honnan holttestét Budapestre hozták. Lengyel származású volt s az ötvenes években jött hozzánk, hol megmagyarosodott. Ő volt az első, ki az államszámviteltanról magyar nyelven könyvet irt, s a budapesti egyetemen mint rendkivüli tanár szintén ő tanította először. Pár évvel ezelőtt hagyta el az egyetemi széket, mikor dr. Bochkor Károly foglalta el helyét.

Elhunytak még: Iváchnófalvi Rády Ubald, negyvennyolczas honvédhadnagy, Liptóvármegye volt főlevéltárnoka, 83 éves, Liptó-Kis-Palugyán. — Kenessey János, ügyvéd és földbirtokos, volt megyei törvényszéki biró, 85 éves korában, Felcsuthon. — Z. Horváth Gyula, ügyvéd 60. évében Zala-Egerszegen. — Vizner Pál, nyug. kir. tanfelügyelő Váczon, 63 éves. — Szvoboda Antal, épitész, 77 éves korában, Gyöngyösön. — Seeliger Károly, könyvkereskedő, a hatvanas évek elején Szepesmegyében megindított «Zipser Anzeiger» és később «Zipser Bote» czimű hetilapnak megalapitója és kiadója, Lőcsén, 78 éves korában. — Podraczky János, eperjesi kereskedő, megyei és városi bizottsági tag, Eperjesen. — Ziskó György, a bodóhegyi ág. hitv. ev. gyülekezet felügyelője. — Schlosser Albert, élete 58-ik évében Rozsnyón. — Moravszky Kálmán, járásbirósági tisztviselő, 35 éves, Zsolnán. — Szilágyi Károly, gyógyszerész, Pelsőczön, 54 éves korában. — Nesztl Gyula, mű- és czímfestő-mester Budapest. — Schwarzenberg Mór, győr—sopron—ebenfurti vasut nyug. felügyelője, életének 41-ik évében, Szombathelyen. — Prockl János, a fővárosi szocziálisták egyik vezére, a munkás-gyülések és sztrájkok szónoka, ki királysértésért fogságot is szenvedett, s a kit elvtársai az utóbbi időkben nem szocziálistához való dolgokkal vádoltak, Budapesten. — Zeyk Albert, miniszteri tanácsos és az «Adria» tengerhajózási társaság miniszteri biztosa, 70 éves korában, Czéczkén. — Horváth Mór, ügyvéd, volt országgyülési képviselő, 52 éves korában, Szabadkán. — Smolka Gusztáv, számellenőr, 59 éves korában, Leányfalván.

Özv. idősb Zilahi Farnos Elekné, született Arkosi Benkő Mária, 79-ik évében, Nagy-Enyeden s nagy rokonság, az unokák közt pedig dr. Farnos Dezső sepsi-szentgyörgyi kollegiumi tanár, dr. Farnos Árpád Alsó-Fehérmegye tb. főorvosa gyászolja. — Özv. Kránitz Józsefné, szül. Darás Alojzia, 88 éves korában, Alsó-Páhokon. — Özv. Blaskovich Kálmánné szül. Krieger Karolina, Székesfehérvárott, 56. évében. — Hoholin Józsefné, született Blazek Eleonora, élete 21-ik évében Budapesten. — Papp-Szilágyi Livia, Papp-Szilágyi László miniszteri titkár, 6 éves leánykája, Ujpesten.

A LELEPLEZETT FAKIROK. — Lakos Alfréd rajza.

Tudósok értekezlete a köztársasági elnöknél

Szakasits Árpád köztársasági elnök a magyar tudományos élet legkiválóbb képviselőivel megbeszélést folytatott és az értekezleten *Ortutay* Gyula kultuszminiszterrel együtt megjelent mintegy 60 tudós, a Tudományos Tanács, valamint a budapesti és vidéki egyetemek vezetői.

Szakasits Árpád köztársasági elnök rámutatott, hogy népi demokráciánk a legfontosabb politikai és gazdasági problémák megoldása után egyre erőteljesebben fordul a kultúrpolitika kérdései felé. A szocializmus építésének útján tudományos életünk fejlődése előtt is új lehetőségek nyílnak meg. A népi demokráciának tudományos téren most az a fontos feladat jutott osztályrészül, hogy ledöntse azokat a korlátokat, amelyek a haladószellemű tudomány útjában állanak és összekösse a tudományt az eleven élettel, kivigye a tömegek közé, ahonnan új serkentést és ösztönzést kaphat. Gondoskodni fognak a tudományos kutatáshoz szükséges eszközökről és tudományos káderekről. A tudományt csak a tervszerű szocialista építés szabadíthatja ki az önző magánérdekek bilincseiből.

— Tudósainknak látni kell — mondotta —, hogy óriási feladatok és lehetőségek állanak előttük: helyük az országot hősiesen építők magyar nép oldalán van. Azt szeretnők, ha tudósaink könyvtárainkat, laboratóriumainkat, klinikáinkat minél magasabb színvonalra emelnék és élharcosaivá válnának annak a lázas építőmunkának, melyet népi demokráciánk folytat, országunk és népünk jobb jövőjéért.

A köztársasági elnök ezután felhívta a megjelenteket, hogy baráti körben tárják fel problémáikat, javaslataikat. *Németh* Gyula, a Pázmány Péter Tudományegyetem rektora, felszólalásában kiemelte, hogy az egyetemi reform igen kedvező hatással van az ifjúság tanulmányi előmenetelére. *Fogarassy* Béla egyetemi tanár szerint a sajtónak nagyobb teret kellene biztosítani a természettudományi közleményekre, ezáltal tudósaink kilépnének az elefántcsonttoronyból és közelebb jutnának a tömegekhez.

Buzágh egyetemi tanár kérte, tehermentesítsék a tudósokat az adminisztratív munkától. *Ernst* Jenő pécsi egyetemi tanár középeurópai tudományos folyóirat megjelentetését indítványozta. *Michailich* Győző egyetemi tanár szólalt még fel. Többen elítélték azokat a tudósokat, akiket megfélemlített a külföldi propaganda és külföldre távozva most talajukat vesztve, nem tudják munkásságukat megfelelő keretekben kifejteni.

Alexits György a Tudományos Tanács főtitkára a tudósok alacsony fizetését tette szóvá és sérelmezte, hogy tudományos kutatásokra kevés pénz jutott. Ez a helyzet most megváltozik. A tudományos élet tervszerű irányítására megalakult a Magyar Tudományos Tanács, amely elkészíti nagyszabású tervezetét és annak megvalósítására megfelelő anyagi feltételeket is fognak teremteni.

Szakasits Árpád köztársasági elnök kifejtette azt a reményét, hogy a magyar tudományos társadalom összejöveteleit a jövőben is folytatja.

Kevesebb a közlekedési baleset Budapesten

Münnich Ferenc rendőraltábornagy a főkapitányság elmult havi működéséről szóló jelentésében megemlíti, hogy januárban 6582 bűnügyben folytattak nyomozást. Előfordult 2 rablógyilkosság, 3 szándékos emberölés, 3 gondatlanságból okozott emberölés, 319 betörés, 3 rablás, 1795 lopás, 859 csalás, 816 sikkasztás, 53 zsarolás. A vagyon elleni bűncselekmények kapcsán bejelentett kárösszeg meghaladta az 5.8 millió forintot, de a nyomozás során eddig csak 436.000 forint térült meg. A bűnügyi osztály 1139 személyt vett őrizetbe. Az adatokból kitűnik, hogy a januári bűncselekmények száma vagy az előző haviak színvonalán mozog, vagy azoknál valamivel több. A rendőrség életvédelmi osztálya 122 öngyilkossági kísérletet elkövető személy ügyével foglalkozott. A mult hónapban 129 elmebeteget utaltak zárt intézetbe.

Az internálótábor létszáma a hó végén 2378 személy volt, a hó folyamán 238-an szabadultak.

A közlekedési rendészeti osztály nagy szigorúsággal végzi a gépjárművezetők vizsgáztatását. A mult hónapban 476 vizsgára jelentkezett közül csak 240 kapta meg a soffőrigazolványt. A közlekedési balesetek száma ismét csökkent. Villamos 37, autó 103, lovaskocsi 21, HÉV és a vasút 16 balesetet okozott. A balesetek közül 29 halálos kimenetelű volt. 57 esetben a gyalogosok gondatlansága okozta a szerencsétlenséget, 82 esetben a vezetők vigyázatlansága, 15 esetben ittasság.

A kábítószereket ellenőrző szerv tovább folytatta a gyógyszertári razziákat és 456 hamisnak látszó orvosi receptet foglalt le.

Az erkölcsrendészeti osztály 163 nőt és 1 férfit helyezett egészségügyi felügyelet alá, jelenleg 1585 személyt tartanak egészségügyi felügyelet alatt. Az erkölcsrendészet terén a hónapok óta tartó javulás folytatódott.

Rendőrségi hírek

Falbontásos betörést

követett el az Akácfa-utca 9-es számú házban lévő bőrkereskedésben *Fenyves* Ferenc 29 éves munkakerülő. Az üzletből egy zsák felsőbőrt lopott, az utcán azonban igazoltatták detektívek. Kiderült, hogy néhány nap előtt szabadult a börtönből. Letartóztatták.

Triciklit loptak

a Tolbuchin-körúti csarnok elől *Vámosi* Lajos és *Bihari* Sándor segédházfelügyelők. A triciklin lévő sertésárut eladták, a pénzen úgy berugtak, hogy még a triciklit is elvesztették. Mindkettőjüket elfogták.

Hütlen kezelés

miatt tett feljelentést a Sertés- és Zsiradékforgalmi N. V., mint a Húsipari Munkavállalók Termelő és Értékesítő Szövetkezet jogutódja a szövetkezet volt igazgatósága ellen. A nyomozás során kiderült, hogy dr *Nánásy* Barna és *Kőszegi* Izsó, valamint *Gremsperger* Ferenc nyersbőrkereskedő 1945-ben 120 millió pengővel belépett a szövetkezetbe. 1946-ban igazgatósági tagoknak választották meg magukat. A stabilizáció után az inflációs pengő tőkéjüket önkényesen a nyúlbőr árát alapul véve, valorizálták, nem véve figyelembe a Nemzeti Bank valorizációs átszámítási táblázatát. A jogos 62.000 forint helyett így 347.000 forintot állapítottak meg tőkeként. Ezt a tőkét azután 1948 márciusában, amikor a szövetkezet nemzeti vállalattá való átalakulása várható volt, kivonták. Mindhármuk ellen eljárás indult. A nyomozás egyébként még folyik.

Kétezer forintot sikkasztott

barátja édesanyjától *Tolnai* Endre, aki az előző rezsimben katonatiszt volt. Azzal vette át a pénzt, hogy a nagytrafikból árut hoz az asszony részére, akinek trafikja van. A pénzt elitta. Őrizetbe vették.

Bútorvásárlás ürügyével

kerestek fel lakásokat *Engelmayer* László 19 éves munkakerülő és fiatalkorú társa. Amig egyikük a bútorok vételéről tárgyalt, a másik ellopta, ami a kezeügyébe került. Kétízben be is törtek lakásokba, az egyik helyről 20.000 forint értékű ékszert és ruhaneműt, a másik helyről pedig nagymennyiségű élelmiszert vittek el. Betörtek még a Képzőművészeti Főiskola egyik tantermébe is. A betörésből származó ékszereket megtalálták *Koszka* János Alsóerdősor 34-es számú házban lakó orgazdánál. A két betörőt orgazdájukkal együtt letartóztatták.

Súlyos visszaélésekre

hívta fel a figyelmet a Magyar Szőlősgazdák és Gyümölcstermelők Egyesületének felszámolásához kirendelt miniszteri biztos. A nyomozás megállapította, hogy az egyesület vezetői 1947-ben megbízást kaptak a földművelésügyi minisztériumtól az országos pajzstetű akció lebonyolítására és erre a célra 700.000 forint célhitelt kaptak. A pénzen gépjavítóműhelyt, valamint egy 150 holdas mintagazdaságot kellett volna létesíteni, ehelyett mintagyümölcsöst csináltak és annak profitját elköltötték. A pajzstetű akció céljaira kiutalt rézgálic nagy részét is saját gyümölcsösükben használták fel. A főkapitányság bűnügyi osztálya őrizetbe vette *Szőcs* Sándor igazgatót és *Szakácsi* Gyulát, *Macskási* István igazgató ellen eljárás indult. Dr Reismann Zoltán igazgató megszökött, őt körözik.

Az értelmiségi nagygyűlés tudósításának folytatása a 3. oldalról

Mindszenty József bűncselekményei az egész világ nyilvánossága előtt és a minden jogállamban elfogadott perrendtartás mellett lefolytatott bűnper során megcáfolhatatlanul beigazolódtak. Ekként a Mindszenty-ügy valójában nem oka, hanem ürügye a nemzetközi reakció támadó hadjáratának. A Mindszenty-ügy az imperialista háborús uszítás egyik legfontosabb alkatelemévé vált: az utóbbi időkben az imperialisták a Mindszenty-ügy ürügyén folytatják régi hadjáratukat a magyar népi demokrácia és rajta keresztül az emberiség békéje és demokratikus fejlődése ellen. A Mindszenty-ügy harci riadójára sorakoznak most fel az amerikai imperialisták vezényszavára a béke és demokrácia minden rendű és rangú ellensége, a Mindszenty-ügy ürügyén akarják elterelni az egyetemes emberiség igazi és legnagyobb problémájáról, a béke és a szabadság védelméről a figyelmet.

A Magyar Értelmiség Nemzeti Bizottsága ünnepélyesen felemeli szavát az imperialisták merénylete ellen. Tiltakozunk, mint egy független és szuverén nemzet értelmisége, a hazánk ügyeibe történő beavatkozások és a mi erőfeszítéseinkkel is felemelkedő országunkat gyalázó támadások ellen. Megvédjük hazánk függetlenségét az imperialista beavatkozási kísérletekkel szemben az Achesonok, Bevinek és mások illetéktelen törekvéseivel szemben. A szabadságot ne akarják védelmezni azok, akik saját népük elnyomói és más népek hóhérai! És ne akarják védelmezni mi ellenünk, akik a mi szabad magyar hazánkban népünk oldalán építjük jövendőnket. Felhívjuk a testvér Értelmiségi Nemzeti Bizottságokat és rajtuk keresztül az egész világ demokratikus értelmiségét, hogy csatlakozzék állásfoglalásunkhoz és lépjen fel a Mindszenty-ügy ürügyén folyó uszítás ellen. Tiltakozzék és bélyegezze meg az egész békeszerető emberiség ellen irányuló ez újabb imperialista merényletet és hívja fel saját országa értelmiségét, hogy tárgyilagos és elfogulatlan vizsgálódás alapján maga győződjék meg a Mindszenty-ügyben az igazságról.

Világ értelmisége! A Mindszenty-ügy az imperializmus és a háborús uszítás legújabb lobogója. Nekünk azonban más lobogónk van: a wroclawi világkongresszus diadalmas zászlója. Haladjunk e zászló alatt harcolva a háborús uszítók ellen! Előre a tartós békéért, a szabadságért és a demokráciáért!» *(MTI)*

Nyelvszegényítés

Aki nem tudja, mi a nyelvszegényítés, olvassa el az alább következő (a mai nyelvhasználatból vett) példamondatokat és az utánuk zárójelbe tett megjegyzéseket. Akkor megtudja.

«Az idei eredmény haladás a mult évivel *szemben.*» (A mult évihez *képest,* a mult évihez *hasonlítva, mérve, viszonyítva.)* «Érzékeny vagyok a hideggel *szemben.*» (A hideg *iránt.)* «Ilyen követelés nem érvényesíthető az állammal *szemben.*» (Az állam *ellen,* az állam *terhére, rovására.)* «Gyáva szökési módot választott a felelősségre vonással *szemben.*» (A felelősségre vonás *elől.)* «Türelmet kérünk az érdemesekkel *szemben.*» (Az érdemesek *részére.)* «Ez sértés az ifjúsággal *szemben.*» (Az ifjúságra *nézve.)* «Ezzel *szemben* én azt mondom.» (Én *viszont* azt mondom.) «A négy könyv a három elsővel *szemben* vegyes tartalmú.» (A három elsővel *ellentétben.)* «A *t* hang a *d* hanggal *szemben* szabályos jelenség.» (A *d* hang *helyett* vagy *helyén.)*

E hevenyében összeszedett mondatok mindegyikében a *szemben* egy-egy odaillőbb szó helyét bitorolja. Tizennégy szóét egy! Hát ez a nyelvszegényítés. S ez még nem minden: a *szemben*-szenvedélynek áldozatul esnek ragos határozóink is. Íme: «A mult értékeivel *szemben* való kételkedés.» (A mult értékei*ben* való kételkedés.) «Az alkalmazott a gazdával *szemben* felelős.» (A gazdá*nak* felelős.) «Kritizáló megjegyzéseket tett a jelenlévőkkel *szemben.*» (A jelenlevők*re.)* «A reformmal *szemben* más a véleménye.» (A reform*ról* más a véleménye.)

Néha a *szemben* csak dísz, mint muskátli az ablakban. «Nem lesz könnyű dolga vele *szemben.*» A *szemben* teljesen fölösleges. «A prímás elvesztette csatáját a köztársasággal *szemben.* Itt sincs szükség a *szemben*-re. «Azokkal *szemben* mint népbutítókkal *szemben* kell eljárni.» Kétszer is *szemben,* pedig egyszer sem kell, ha így írjuk: Azokkal mint népbutítókkal kell elbánni. Egyébként: Azok *ellen* népbutítás miatt kell eljárni. «A nőkkel *szemben* fennálló hátrányos helyzet.» Milyen egyszerű így: A nők hátrányos helyzete.

A *szemben* jelentése szemközt, átellenben. Például: Az ajtóval *szemben* van egy felirat. Vagy képként: A halállal *szemben* is megőrizte nyugalmát. Minek tágítani fogalmi körét más szók rovására? Egy szó mint száz: a *szemben* meggondolatlan használata — mint láttuk — a nyelvszegényítés biztos útja. Ezért állást foglalunk a *szemben*-nel szemben, azazhogy a *szemben* könnyelmű használata ellen.

Gy. Gömöri Jenő

A „tiszta” idegesség

Egyre jobban apad az igazi, hamisítatlan «ős»-idegesek száma és egyre kevesebben kérkedhetnek azzal, hogy nincs semmi bajuk — csak idegesek. Vizsgáló reflektoraink fényében, a modern kutató-eljárások éles tükrében csakhamar meglátjuk az idegességről panaszkodók kellemetlen állapotának igazi okát, szervi hátterét és fenntartóját. Nincs olyan betegség, amely ne lehetne idegesség kiváltója. Általában lappangó, még ki nem fejlődött, tüneti domborulatában még nem eléggé élesen jellemezhető betegség jelentkezik először „idegesség” formájában. Akárhány fertőző betegség is idegességgel kezdődik, nem is szólva az anyagcserebajokról, mirigyzavarokról stb. Ha a röntgent elmulasztjuk, nem csodálkozhatunk, ha akárhány idegesség gümőkórnak bizonyul.

Mindazonáltal létezik valódi, „tiszta” idegesség, mint ahogy a tapasztaltak nem kételkednek a felől, hogy vannak igazságok, van igazság és van tiszta igazság, „szín”-igazság. Egy modern orvosi Kant sok érdekes részletet leplezhetne le a „tiszta idegesség kritikája” címen megírandó művében. Kétségtelen, hogy az ember tisztára megbolondulhat. A jószemű nép itt is kitűnően különböztet: az egyikre csak azt mondja, bolond, a másikra: tiszta bolond, tisztára megbolondult.

A tiszta idegesség túlérzékenységben, nyugtalanságban és félelmi érzetekben mutatkozik, amelyek olyan fokot érhetnek el, hogy a szenvedő gyakran elviselhetetlennek érzi életét. Az ideges hármas terhet hord, hármas küzdelmet folytat: viaskodik a külvilággal, állandóan harcolni kell önmagával és mindezek tetejébe túlsok energiát fektet ezekbe a küzdelmekbe, a szükséges erőnek sokszorosát tékozolja el, azaz pazarol a tartalékjaival. Ezért olyan fontos az idegesek, a tiszta idegesek nevelése, átképzése, az ökonómikus életstílusra való beállítása, áthangolása. Az idegeseket csak jól ki kell tanítani, hogy *értelmük belátó erejére támaszkodjanak,* hogy győztesek lehessenek idegyengeségükkel folytatott harcukban. A tiszta idegeseknek gyógypedagógiára, célszerű, világos, okos vezetésre kell támaszkodniok, — szinte meg kell tanulniok az úszást a számukra mélyvíznek, ijesztőnek látszó életfolyamban, hogy minél előbb felszabadulva, győzzék az iramot örökletes tehertételük ellenére. Az értelmes, fölényes magatartás a legfontosabb cél. Az értelmes ideges győz. Megtanulja, hogy nem a nagy dolgokon kell elkezdeni az idegtréninget, hanem a legkisebbekben! Aki a hétköznapi, apró idegességeket gyomlálja ki, aki a harcot a legkisebb hibák ellen folytatja, az ér el leghamarabb céljához. Az idegesnek valósággal gyomlálnia kell önmagán, mert a sok idegbojtorján elfojtja szellemi életének nemesebb hajtásait, felemészti belső életének tápláló nedveit. A napi élet ezer alkalmat szolgáltat az idegtréningre. Minden villamosmegálló egy kis idegszanatórium lehet, ha tudsz bánni magaddal. És itt van a titok nyitja: a sajátmagaddal való bánásmód! Aki embertársaival tud bánni, aki másokkal szemben okos, tapintatos, figyelmes, az több sikerre számíthat, mint a nyers, faragatlan fickó. De aki békében akar élni önmagával, annak egy másik etikett-formával is meg kell barátkoznia. Az idegek is tapintatot, figyelmet kérnek. A tiszta idegesnek pedig háborgó hullámokat kell elcsendesítenie. Az idegeket lehet és kell nevelni. A jól idomított idegrendszer életed boldogságának egyik főerőssége!

Dr Weninger Antal

Újabb kedvezmény a Magyar Nemzet olvasóinak

K. H. Sz.

A *Magyar Vasárnap* K. H. Sz.-divatakciójában nagy sikerevolt a 2. sz. borítéknak, amely gyermekholmi, pizsamák, tommynadrágok szabásmintáit tartalmazza. Az olvasók levelei elragadtatva számolnak be arról, hogy kitűnő szabásminták és részletes varrási utasítások segítségével játszva készítették el a bájos ruhadarabokat gyerekeiknek. Számítva a nagy érdeklődésre, idejekorán gondoskodtunk megfelelő számú K. H. Sz.-borítékról a *Magyar Nemzet* olvasói számára is, akik a mellékelt megrendelő-szelvény ellenében a 4 forintos ár helyett 2 forintért kaphatják meg kiadóhivatalunkban (V., Bajcsy-Zsilinszky-út 34), amely kívánatra postán is elküldi a kért borítékot.

K. H. SZ. (Kis Házi Szabász) MEGRENDELŐ

Kérem részemre a K. H. Sz. ....

számából ...... darabot megküldeni.

Név: ....

Pontos cím: ....

....

Olvasható írást kérünk.

Hekus Lonci az ítélőtábla előtt

A budapesti ítélőtábla szerzői jogi tanácsa, *Haasi* Andor elnökletével folytatólagosan tárgyalta azt a pert, amelyet *Király* Dezső, a *Szabad száj* szerkesztője indított *Ehrenthal* Teddy, a Royal Revü Varieté igazgatója és *Turay* Ida színművésznő ellen, amiatt, mert a Royal Varieté 1948 január 31-én bemutatott revüjében Turay Ida a lap által megteremtett *Hekus Lonci* népszerű alakját egy jelenet keretében színpadra vitte és ezzel *szerzői jogbitorlást követett el.*

A pernek az az előnye, hogy a *Szabad száj* 1947 novemberében matinét rendezett, amelyen Turay Ida is fellépett, mint Hekus Lonci, nagy sikerrel adva elő azt a kuplét, amelyet Király Dezső írt számára. Ezt a számot Turay azután több helyen, hangversenyeken, szilveszteri kabaréban is előadta, a szerző engedélyével és a felléréshez való hozzájárulásért Király Dezsőnek szerzői jogdíjat is fizetett.

A számnak akkora sikere volt, hogy néhány hét mulva a Royal Varieté is iratott valakivel egy szcenírozott jelenetet, amelynek Hekus Lonci volt a főszereplője és ennek előadását Turay Idára bízta.

A jelenetet csak egyszer adták elő, mert a bemutató után illetékes hely tanácsára le kellett a műsorról venni, miután a kisérő szöveget több szempontból kifogásolták.

Ezekután indult meg a szerzői jogbitorlás miatti per. A perben úgy az igazgató, mint a színésznő azzal védekeztek, hogy a jelenetben nem a *Szabad száj* által népszerüsített Hekus Lonci alakját akarták színpadra vinni, hanem általában a női rendőrt.

Hivatkoztak továbbá arra, hogy Turay Ida megjelenése nem volt azonos a *Szabad száj*-ban történt ábrázolással, a felperes viszont azzal érvelt, hogy a Varieté műsorában Turay Idát, mint Hekus Loncit hirdették ki és a színpadon is mint Hekus Lonci mutatkozott be.

A budapesti törvényszék ezután a keresetet elutasította, mert arra az álláspontra helyezkedett, hogy bár a Hekus Lonci alakja kétségtelenül igényt tarthat a szerzői jogi védelemre, de nem sikerült bebizonyítani azt, hogy Turay a *Szabad száj* alakját vitte volna a színpadra.

Király Dezső fellebbezése folytán került azután az ügy a budapesti ítélőtáblára, amely széleskörű bizonyítást folytatott le. Az ujságközlemények alapján többen jelentkeztek Király Dezsőnél, kihallgatásukat kérve.

A bizonyítási eljárás keretében a tábla ismertette a *Szabad száj* szerkesztősége által adott nyilatkozatot, amely azt bizonyította, hogyan született meg Hekus Lonci népszerű figurája és hogy ez a szellemi alkotás magától Király Dezsőtől származik. A felperes továbbá becsatolta *Zonai* Béla egyetemi nyilvános rendes tanár szakvéleményét, amely a Hekus Lonci elnevezéssel és a kérdés nyelvészeti oldalával nagyon érdekesen foglalkozik.

A többi kihallgatott tanuk viszont azt vallották, Turay Ida teljes mértékben leutánozta a *Szabad száj* figuráját, bő nadrágban lépett fel, a zubbony ugyanolyan karcsúnak volt átalakítva, mint ahogy az a rajzon szerepel.

Kihallgatták többek között *Kirá yhegyi* Pál írót, az ismert konferenszié is, aki elmondotta, hogy ő jelen volt a *Szabad száj* régebbi matinéján és már akkor megállapította, hogy Turay Ida mindenben a *Szabad száj* alakját másolta le. Magát a számot is azzal kezdte, hogy ő a Hekus Lonci, de ettől is eltekintve lehetetlen volt másra gondolni, mint arra, hogy a *Szabad száj* alakját személyesíti meg és az egész szám beállítása is arra mutatott. Véleménye szerint egy pillanatig sem lehetett kétséges, hogy a művésznő a *Szabad száj* figuráját akarta utánozni.

A tábla ezekután további bizonyítást rendelt el és a legközelebbi tárgyaláson több nézőt fog kihallgatni, kihallgatja továbbá Turay Idát is, akinek nyilatkoznia kell abban a kérdésben is, hogyha színpadon magát Hekus Loncinak nevezte, akkor hogyan lehetséges, hogy még sem akarta Hekus Loncit ábrázolni?

Hekus Lonci neve a nyelvész-szakértő megvilágításában

A szakértői vélemény ismertetése után kihallgattak több nézőt is, akik a kérdéses bemutatón jelen voltak. Ezek között a Varieté egyik alkalmazottja megjelenített, megrajzolt elképzelés. A jassz nyelv neveket kitalál, de alakokat nem.

2. Irodalmi eredetre való az is, hogy a Hekus Lonci elneve-

Vidéki hetilap a – Rivierán...

Valamikor régesrégen, tán a kilencszázas évek során, amikor bold. Károly bátyám (Polgári Károly) a „Délvidéki Színikerület"-ben direktoroskodott, tehát jóval, mielőtt a pozsonyi színház igazgatója lett, meleg barátság fűzte dr *Brájjer* Lajoshoz, aki nemcsak nagy művészbarát, de Nagybecskereken, a „*Torontál*" című hetilapnak is agilis szerkesztője volt. *Brájjer* dr sokat járt külföldön is és egyszer, amikor a francia Rivieráról tért haza, büszkén mesélte, hogy lapja: a „Torontál", olyan elterjedt ujság hogy még *ott is közkézen forog* ..

— Ugyan, ugyan?! Hát az hogy lehet? — kérdeztük.

— Szavamra mondom — mesélte tovább *Brájjer* Lajos dr —, ahogy ott sétáltam, egyszerre csak hallom, hogy a *rikkancs*, hóna alatt egy csapat világlappal, így kiabálgat:

— The Theims, The World, Newyork-Herald, *Torrontal*, stb.. Persze boldog megilletődöttséggel vettem tőle egy példányt és lestem veszik-e lapomat más magyarok is?..,

Nincs tovább.

Tegnap este — azaz egy híján ötven évvel később — a Fészekben, művészek, írók társaságában, hogy, hogy nem, szóba kerül a délvidéki magyar színjátszás. Valamelyikünk megemlíti a „Torontál" című színházbarát lapot is, mire megszólal a mellettem ülő *Lakos* Alfréd, a kitűnő festőművész:

— Hej, hej, nagyszerű *mókát* csináltam és annakidején, annak a lapnak a szerkesztőjével és lapjával a francia rivierián; nem is tudom, hogy hívják a szerkesztőjét?!. .

— Dr *Brajjer* Lajosnak — mondom én.

— Igen, igen, folytatja *Lakos*. Szóval ott üdültünk mind a ketten s ahogy elváltunk, az az ötletem támadt: a „Torontál" néhány példányát átadom a francia rikkancsnak; adtam neki néhány centimest, jól betanítottam, hogy ejtse ki a Torontál nevet és messziről intettem neki, hogy mikor kiabáljon teljes torka szakadtából. Amikor aztán *Brájjer* dr ott sétált, a fiú bömbölte:

— The World, Newyork Herald, *Torrontall*..

— Hát így történt!

Polgár Géza

Csökken az élelmiszerhamisítás

A főváros Közegészségügyi Intézete és az Élelmiszervizsgáló Intézet legújabb jelentéseiből kitűnik, hogy az élelmiszerhamisítás sok esete csökkenőben van. 581 megvizsgált tejmintából csak 45 volt kifogásolható, 181 lisztmintából 12, 117 hentesáruból 25, 126 tejtermékből 37 minta minősége nem volt megfelelő.

Két rendelet a közalkalmazottakról

Két fontos, a közszolgálati alkalmazottakat érintő rendeletet közöl a hivatalos közlöny szombati száma. Az egyik rendelet megállapitja, hogy áthelyezés esetén a fokozatos előlépésre vonatkozó jogszabályok alkalmazandók és magasabb szakba tartozó állásra kinevezés esetén sem lehet az alkalmazottat olyan fizetési osztályba kinevezni, mely az eddigi fizetési osztályt, illetve fizetési fokozatot, több mint kettővel haladja meg. A rendelet nem vonatkozik az ítélőbírák és államügyészek fizetési fokozatára.

A másik rendelettel megállapítja a közszolgálati alkalmazottak díjazását belföldi hivatalos kiküldetések esetén. I. lakáspénzosztályba tartozók 24, II.-ba 22, III.-ba tartozók 18 forint napidíjat kapnak, I. osztály 26, II. osztály 23, III. osztályba soroltak 15 forintot számíthatnak fel igazolt kiadások címén.

Eredményes a nemibetegségek elleni küzdelem

Figyelemreméltó a tisztifőorvos legújabb jelentésének az a fejezete, amely a nemibetեggondozásról szól. Megállapítja a jelentés, hogy a nemibetegek száma csökken és mélyen alatta van a mult évi aránynak is. A penicillin hatásossága változatlanul magas, januárban a penicillinnel kezelt betegek 94 százaléka azonnal meggyógyult. E téren a helyzet javulását bizonyítja az a körülmény is, hogy a Kun-utcai nemibetegek zárt osztálya, amely a multban állandóan túlzsúfolt volt, s már előkészületeket tettek az osztály bővítésére, most az ágyak egyharmad része üres.

A VÉRZŐ VÁROS

Pék voltam a pokolban

Akkor már hetek óta éltem a zsandárhajszolta betyár bujdosó életét. Fától fáig menekültem; induló századból maradó századba csúsztam át, kaszárnyákban és védett házakban kerestem menedéket, aludtam istállóban és bombázott ház levegőben lógó romjai között, ami éppen akadt. Családomat elvitték, egyedül voltam. Nem sokat törődtem élettel-halállal, csak egyet tudtam biztosan: nem megyek el Budapestről. A szovjet csapatok Vecsésnél járlak. Ha nem mehettem eléjük, előlük vinni nem hagytam magam.

De elfogyott alólam az utolsó munkásszázad is. Kint álltam az utcán, se lakásom, se ennivalóm, se pénzem, se papirom. A hamis papír akkor már nem is sokat számított. Ebben az időben már minden kereszténynek be kellett vonulni. Elhatároztam, hogy keresztény alkalmatlansági bizonyítványt szerzek és megpróbálok állást keresni legalább lakással, és lehetőleg távol a szakadatlan razziáktól.

Két napot villamoson töltöttem, zsebemben egy csomó apróhirdetéssel. Ez volt egész szökésem legnehezebb két napja, szakadatlanul az utcán, máig sem értem, hogyan csúsztam át az állandó igazoltató gyűrűkön. Második nap a Nyugati előtt más villamosra szálltam, mert az egész téren folytak az igazoltatások. Két állomással odébb vettem észre, hogy rossz irányba megyek, s ugyanakkor elől is, hátul is felszállt a kocsiba két-két rendőr. Most nem szállhattam le, mert úgy éreztem, ez gyanus lenne s már azon törtem a fejem, mivel igazoljam magam, mesével-e, vagy munkaszolgálatos zsoldkönyvvel. Közben a rendőrök leültek és — nem történt semmi. Ha most visszagondolok rá, nem is volt olyan veszélyes a helyzet, csakhogy a kis bajt is óriásinak láttatják a felajzott idegek, s ha az ember bajban van, ott is veszélyt szimatol, ahol nincs.

Valahol szereztem egy ócska szerelőruhát és lopott SS-sapkát nyomtam a fejembe. Egész jól Tarnkappe lett belőle. Láthatatlanná tett a cirkáló nyilasok, katonai őrjáratok és rendőrök előtt, csak a németek maradtak változatlanul veszélyesek.

Jártam az apróhirdetések után szakadatlanul, de nem tudtam elhelyezkedni. Egyik helyen már betöltötték az állást, máshol nem alkalmaztak, mert katonaköteles vagyok, megint másutt iratokat követeltek. Lassan beláttam, hogy kénytelen vagyok átmenni Budára, bár szerettem volna Pesten bevárni a szovjet hadsereget.

Az egyik ujságban már harmadik napja láttam a *Weiser* József-pékség hirdetését. Kifutót kerestek kenyér-ellátással. Akkor már csábított a kenyér. Meg aztán Pesten már semmiféle búvóhelyet nem tudtam felkutatni. Igy szombat reggel átmentem a Böszörményi-útra a sütődébe. A főnök otthon volt, röviden elintézett. Nem alkalmazhat, mert be kell vonulnom és ő minden nap nem vehet fel más kifutót. Kettőt már elvittek.

Egy pillanat alatt elhatározásra jutottam. Nekivágni — vagy-vagy!

— Weiser úr, legyen szíves egy percre, négyszemközt szeretnék önnel beszélni.

Kimegyünk az udvarra és röviden elmondok neki mindent. Zsidó vagyok, engem behívni nem fognak, vegyen fel kifutónak, hiszen nem kell tudnia az igazat. Saját felelősségemre lógok, ameddig lehet, ha lebukom, őt nem keverem bele. Az irataim valamelyik községben odavesztek... Vállalok minden munkát, munkaidő nem számit, este, éjjel, reggel, pékségben, kihordásban vagy adminisztrációban kell segítenem, mindenre vállalkozom.

Elgondolkozva nézett rám s én pattanásig feszült idegekkel figyeltem. Most vagy felvesz, vagy azonnal megy jelenteni a szemben lévő tábori csendőrparancsnokságra, esetleg a nyilaspártba. Megpróbáltam az emberi hiúságra apellálni.

— Úgy látom, Weiser úr komoly, rendes ember, tehát nyiltan beszélek. Ki akartak vinni Németországba, mint munkaszolgálatost, megszöktem és most bármely percben elfoghat a rendőr. Weiser úrban emberi látok, nem pedig embervadászt és nem félek, hogy átad a hatóságoknak.

Merően nézett rám pár pillanatig, mielőtt megszólalt.

— Nézze, holnaptól kezdve sütni fogok az I. Hadtápnak és megpróbálom a „pártnál" és a hadtestnél elintézni, hogy magát, mint munkaszolgálatost, vezényeljék a pékségbe segítségül.

Weiser úr szavai meghatottak és megijesztettek. Kérlem, ne tegye ezt, mert minden elveszett, ha valahol is megemlíti, hogy zsidót akar még foglalkoztatni. Budapesten sehol nincsenek már munkaszolgálatosok, még a hadügyminisztérium által vezényelt pontokról, hadiüzemekből s a legfontosabb és nélkülözhetetlen helyekről is elvitték a zsidókat. Ha ilyesmiről említést tesz valahol, rögtön értem küldenek és deportálnak, jobb'k esetben bedobnak a getóba.

Közben a másik kifutója sem jött munkába, egy-két nap elég volt neki a pékségből. Emberre pedig szükség volt. Igy azt mondta, jöjjek másnap délután háromra, akkor megmondja, mit határozott.

Újra nekivágni hát a végtelen útnak, vissza Pestre. Az út, különösen a budai rész, hemzseg az SS-ektől és tarkállik a kakastollaktól. Nagyon lassú a villamos és nagyon hosszú az út, különösen az átszállásnál. Rendszerint igyekeztem kifogni egy két német katonát és megpróbáltam szóba elegyedni velük. Még ez volt a legbizlonságosabb. Német katonákat (rajtam is SS-sapka, szerelőruha) a hűbéres csendőr, vagy a szolga nyilas nem merészelt igazoltatni.

Kifutó másnap sem jelentkezett s így hétfőn reggel 6 órakor munkába állhattam a Böszörményi-út 36/a alatti pékségben. Főnököm megigérte, hogy hadiüzemi felmentést szerez a részemre. Akkor délután mindjárt felajánlott egy kenyeret, mint mondta — „addig is, míg munkába áll, legyen mit ennie, tudom, a levegőben lóg mostan" — de még egy kenyeret sem mertem magammal vinni az utazás veszélyei miatt.

Még egyszer meg kell tehát kísérelni a besurranást egy romos ház padlásszobájába. Még egy éjszaka, még egy végeérhetetlen utazás Pestről Budára. De reggel 6 órakor ott állok a Böszörményi-úton és zörgetek a péküzem ajtaján.

Azt hittem, még mindenki alszik, de nagy meglepetésemre már javában folyt a munka. A segédek, kisegítőmunkások mint az őrdögök rohannak, mintha égetően sürgős lenne minden. A munka tényleg gyors is volt — így ment karácsonyig — nekem azonban, aki most láttam először, még százszorosan gyorsabbnak tünt.

Mivel komolyan akartam dolgozni, elhatároztam, hogy ha már pékségbe kerültem, ki is tanulom a kenyérsütést, odamentem a legrokonszenvesebbnek látszó segédhez és mondtam neki, hogy szeretnék segíteni, de lehetőleg olyan munkában, ahol a szakmát is megtanulom. Természetesen a saját hatáskörében ad munkát, hogy neki kevesebb dolga legyen és így első tevékenységem a kenyérsütés terén a «vekni» hajtogatás. Azonban nem vagyok elég gyors. Kertész vagyok, az én szakmámban csak a nyugodt, figyelmes munkát ismerik. Igy a szakmunkát egyelőre mellőzném kell. Különben is látom, hogy a másik kifutó közben már rakja a kosárba a kenyeret és nekem is szól, hogy segítsek neki, én vele megyek, megismerkedni a fűszeresekkel, akikhez majd kihordom a kenyeret.

Hét órakor el is indulunk. A tanuló is úr fölöttem. Dirigál, ide vigyek be öt kenyeret, oda tizet, ilt ezt csináljam, ott azt. Már csak azért sem szólhattam, mert magam még semmit sem tudtam volna elintézni. Közben 11 óra is elmult. Mikor fogok reggelizni? A kölyök szemtelenül nevet, hogy miért nem kértem bent kenyeret, a fűszeresnél lophatnánk hozzá almát, de most már csak várjam meg az ebédet. Hogy miket gondoltam az úton hazafelé, nem emlékszem rá, csak azt tudom, hogy hallgattam. Már az első nap megfogadtam, hogy a kölyökkel minél kevesebbet fogok érintkezni. Holnap már úgyis magam megyek a kosárral, mert csak egy jó triciklink van.

Első héten nem sokat ettem. Eleinte faltam a friss kenyeret, de lassan hiányozni kezdett a főtt étel. Nyilvános helyre nem merek bemenni, jegyeim nincsenek s ha ezt a kérdést firtatni kezdik, könnyen kitörhetem a nyakam. Inkább veszek gyümölcsöt. Amennyire szeretem, elélnék rajta akármeddig. De 35 pengő egy kiló alma és 85 pengő a heti fizetés. Próbálok mást venni, de se lekvár, se sajt, se egyéb gyomortöltő nincs az üzletekben. Végül a tanuló visz el egy étkezdébe, ahol nem kérnek jegyet, a koszt elég jó és aránylag nem is drága. Az öreg tulajdonos nagyothall, a jegyeimről költött meséből főleg azt érti meg, hogy majd néha-néha ő is kap egy-egy kenyeret jegy nélkül. Az ebéd sajnos sohasem tart lépést az étvágyammal. Az asztalon kis tábla: «Ezen helyiségben ilyen és ilyen számú rendelet értelmében sárgacsillagos egyéneket nem szolgálhatunk ki.» Ez különösen jó étvágyat csinál...

Fischer Sándor

★

A napló folytatását keddi számunkban közöljük.

Rendelet az engedély nélkül eltávozottak bejelentéséről

A hivatalos közlöny szombati száma ismerteti az ország területéről engedély nélkül eltávozott személyek bejelentésére és visszahagyott vagyonuk kezelésére vonatkozó kormányrendeletet. Amennyiben a lakók betűsoros nyilvántartásának vezetésével megbízott személy tudomást szerez arról, hogy valaki a jogszabályok megszegésével vagy kijátszásával külföldre távozott, vagy külföldi állam kormányától a magyar kormány engedélye nélkül bármilyen politikai jellegű tisztséget vagy megbizatást elvállal, avagy valamely külföldi politikai jellegű szervezet tagjává lesz, ezt a körülményt *köteles az Államvédelmi Hatóságnak bejelenteni.*

Az ország területének elhagyását, vagy a jogszabályok kijátszását jelenti, ha a hatósági megbízás folytán külföldre távozott magyar állampolgár a megbízás teljesítéséhez szükséges idő lejárta után Magyarországra nem tért vissza, vagy ha a külföldre távozott állampolgár útlevelének vagy más útiokmány megszerzésénél, illetve felhasználásánál *a magyar hatóságot félrevezeti.*

A vállalat alkalmazottja köteles az államvédelmi hatóságnak bejelenteni, ha tudomást szerez arról, hogy a tulajdonos vagy vezető a vállalati tőkét — akár fokozatosan is — kivonja. A rendeletben érintett személyek vagyonát az államvédelmi hatóság zár alá helyezi és az egyes vagyontárgyakról pontos leltárt készít. A zár alá helyezett vagyon elkobzása haladéktalanul megindítandó. Az illetékes miniszter a vagyonkimutatás alapján elrendelheti a vállalat felosztalását is. A részvénytársaságnak, illetőleg korlátolt felelősségű társaságnak az a tagja, aki a részvények legalább felerészének tulajdonosa, a vállalatvezető kirendelése előtt keletkezett tartozásokért egész vagyonával felelős.

Színházi szenzációk a
SZÍNHÁZ és Mozi
szerdán megjelenő következő számában
Ára 2 forint

Tavasz — Lakos Alfréd rajza

A megmaradt ibolyacsokor

akarna kelni egyhamar az asztal mellől, lustán majszolt, mintha kérődzött volna s terhére volt a leány sürgése. Ahogy a lomha pillantása elkísérte egy-egy utjára, rosszakarat volt nézésében. Valami olyas, ahogy a paraszt nézi az úrfélét. A leány fölötte állott mindenképpen. Vasárnap délutánonkint könyveket olvasott. Ezt nem igen értette s anélkül, hogy meg tudta volna mondani, hogy miért, lassankint konok gyűlölettel telt el iránta.

Mikor a leány készen volt a munkájával, kis fekete kabátot vett magára, a fejére kendőt kötött s bement a gyerekekért. A két leányt kézen fogta, a kis fiut előrebocsátotta és megindult velük.

Még a lépcsőn lehetett, amikor kijött a konyhába az asszony. Kémlelve nézett körül, mintha pókhálót keresne, vagy valami kis szennyet s a dada is vele együtt, pislogott körül, mint akinek szintén az ellenőrzés a föladata. Valamint morgott is, amiből csak annyit lehetett megérteni: a kisasszony. Ez a leánynak szólott, bizonyosan valami olyast konstatált, hogy nem valami nagy a rend. Az asszony bólintott s a sarokban egy kis fekete ládára mutatott.

— Huzza csak ide azt a ládát!

A dada kicibálta a ládát a konyha közepére és a zárat szimatolta körül. Az asszony megemelintette a fedelet. Nyitva volt.

— Tartsa, — mondta a dadának. Az tartotta a födelet, az asszony pedig idegenkedve pillantva a ládába, meg a kezeire, mintha undorodnék az efféle cók-móktól lassan kezdte el kiszedegetni a ládából a holmit. Legfölül valami szoknya volt, fekete, alul zsinórral szegett, egy kicsit kopott. Aztán egy könyv Zolától. Az asszony félrelökte.

— Pfuj, disznóságokat olvas!

A dada szipákolt s újra morgott valamit, aztán fehér ruhák következtek, sok zsebkendő, egy cselédhez nem is illik annyi, meg ingek, alsószoknyák, amiket mind szétteregetett a nagyságos asszony, aztán egy kis selyemzacskó megtöltve rózsalevéllel, egy pár viseltes topánka, kefék, többek közt fogkefe is, amin újolag megbotránkozott a dada, egy bluz, kötények . . . Az asszony mindent kirámolt, de hiába. Aztán egy kis szekrényre bukkant. Diadalmas remény villant föl a szemeiben s a konyha aszfaltjára telepedve, az ölébe vette a szekrényt. Be volt zárva, de a zárban volt a kulcs s az asszony sovány ujjai belemarkoltak a sok apróság közé. Azonban hiába kutatott, a gyűrű nem igen akart előkerülni.

— Jól eldugta, — mondta — és most már még vadabb kapzsisággal kutatott a ládában.

— Értik azt az ilyenek, — jegyezte meg a dada.

Pántlikák voltak egy csomóban összehajtogatva, aztán egy csomag levél keskeny szalaggal átkötve, egy kis kalamáris, hordóforma, aminek a tetejét le lehet csavarni, tollak, néhány skatulyában tű, cérna, hárászok, alább összegöngyölve egy megkezdett kézimunka, valami kis asztalterítő féle, egy pár fakó keztyü is akadt egy sarokban, legalul pedig egy nagy ív papir feküdt összehajtogatva. A nagyságos asszony ezt is kibontotta. Amint belepillantott, mintha megbabonázta volna az írás, úgy nekimeresztette a szemeit az olvasásnak. Aztán a térdeire csapta az írást és kiabálni kezdett: — Jézus Máriám, Jézus . . . — Egyszerre fölugrott és szaladt az urához.

— Hallod, ide nézz! Ide . . . — A papirost verte és egyszerüen a nyitott könyvre ült az íróasztal mellett. — Ide nézz . . .

Az ura elvette az írást, belepillantott, jobban megnézte, meghatottság telepedett az arcára s míg a fejét csóválta a különös eseten, mintha kifelé beszélt volna valakinek: — Szegény, szegény . . .

Az asszony erre méregbe jött.

— Mit szegény? Miféle szegény. Tanítónő és elmegy cselédnek. Az ilyen teremtés csak hitvány lehet. Betolakodik a becsületes emberek házába. Nem is tudom, hogy mit akar . . .

— Úgy vettem észre, hogy kenyeret.

Tavasz — Lakos Alfréd rajza

Lássa, kisasszony, a fák rügyeznek, a fecskék megjöttek, ismét egy tavasz . . .

Uj Idők 1901. VII.

— Poklot, ismerem én az efféle népet. A cseléd legyen cseléd, nem pedig kisasszony.

A férfi megint a papirosra nézett s mosolyogva bökött az ujjával arra a rubrikára, ahol a kalkulusok voltak bevezetve.

— S csupa jeles. Neked nem volt ilyen.

Az asszony fölugrott s csunyán rikácsolva kiabált:

— Nem ám. Az ilyenek kacérkodnak a tanárokkal. — Hirtelen eszébe jutott valami. — Reád is másképpen néz, mint másra.

— Mert én becsületesen bánok el vele.

— Én talán nem?

— Nem.

— Úgy? Hát keressen jobb asszonyt magának. Kidobom.

Az ura már egyéb írások között keresgélt s türelmetlenül szólott hátra hogy ezzel aztán vége legyen a sok beszédnek.

— Hát dobd ki.

Künn csöngettek s az asszony kiszaladt az előszobába ajtót nyitni. A leány jött meg a gyerekekkel. Nem is engedte tovább, hanem az ajtóban kiabált rá:

— Maga tanítónő!

A leány fehér lett, mint a fal, aztán meg hirtelen tűz gyúlt ki az arcán. Előbb ijedten rebegett magában: — honnan tudja, honnan? — aztán kiegyenesedett s nagyot nyelve, rekedten felelt:

— Az vagyok.

— Mindjárt megkapja a könyvét. Elmehet.

A leány rámeresztette a szemeit az asszonyra. Hirtelenében nem értette, hogy mit mondott.

— De kérem . . .

— Ne kérjen semmit. Egy-kettő, Isten áldja meg.

A leányban egyszerre lobbot vetett a büszkeség s kiegyenesedve felelt az asszonynak.

— Elmegyek, de nem tudtam, hogy az bűn . . .

— A tanítónő menjen az iskolába.

A leány kacagni kezdett, de olyan furán, hogy a kis szőke fiu kiszaladt s rémülten kezdett el kiabálni az ajtóban.

— Kati, Kati, mit csinál . . .

A kacagást most már sírás váltogatta föl s egy-egy csendes percet fölhasználva, lihegve beszélt a leány.

— De ha nincs iskola. De ha nem neveztek ki sehova. Ha nem volt protekcióm . . . Valahogy csak élni kell . . .

Az asszony otthagyta. Indult befelé s az ajtóból visszaszólott.

— Hát csak éljen, de nekem nem kell kisasszony . . .

Spanyol kalap háncsszínü szalmából, mályvavirággal

Lakos Alfréd

Műkedvelők

Prolog műkedvelő előadásokhoz

Hölgyeim, uraim, lányok és menyecskék,
Kívánok önöknek szerencsés jóestét!
Én a Prológ vagyok. Műkedvelő szintén.
Még a nyárfalevél se remeg úgy, mint én.
Vagyok tudniillik szörnyü lámpalázas,
Mint eskövő napján a fiatal házas.
Önök előtt állva még Duse is dadog —
Én pedig csak szerény műkedvelő vagyok.

Fantáziám színes, tudományom számos,
Egyik kezem hímez, másik kezem hámoz.
Azzal amit néha porcellánra festek,
Budára lehetne átkergetni Pestet.
Verem a zongorát, mint gyermekét apja
S vagyok, amint látják, ma Thália papja.
De felém a siker csillaga nem ragyog,
Mert — bocsánat e szóért — műkedvelő vagyok

Ajkamon ha felcseng néha egy-egy ének,
Olyat nem hallottak se ifjak, se vének!
Két hónapnál tovább egy szomszéd se türi —
Mintha bizony nem így kezdte volna Küry!
Ha darabot írnék, bármilyen vigyázva,
Nem kerülne színre, csak — a Várszínházba'.
Halhatatlanságom nem gátolja nagy ok,
Csak épp az a fátum, hogy — műkedvelő vagyok!

Rendezhetnék sikert, én is úgy, mint mások,
Hisz arra valók a tenyeres pajtások!
Nem is kéne lecke több csak egy pár heti
S hírem, nevem — lábam lenne Sahareti.
De mint éles kasza a száraz lucernát:
Úgy vágna le engem Alexander Bernát.
Mért tolakszom oda, ahová a nagyok —
Én aki csak szerény műkedvelő vagyok.

Így vagyunk de hányan! ki művész, ki piktor,
Klára klárinétoz, verseket ír Viktor;
Kit homlokon csókol a Múzsa, kit nyakon —
Műkedvelő vagyok és fáj minden tagom.
Mint minden szép arcnak van egy kis hiánya,
Mint minden Chimaynak egy kóbor cigánya,
Minden írónak egy ki nem adott cikke —
Van minden apának egy Jan Kubelikje!
Az én fiam Heine — habár még csak gagyog,
Én is anya — pardon! — műkedvelő vagyok,

És akárki mit mond, nincsen szégyen ebben,
Mert mikor az éjnek ködfüggönye lebben
S kezdődik a játék, kezdődik az élet:
Úgyis minden ember műkedvelővé lett.
Minden ember-élet egy-egy jó szerep lesz.
Van ki vidám arccal tragédiát leplez,
Van aki mulattat, bár a szíve vérzik . . .
Hogy vége lesz rögtön, azt helyesen érzik.

Hölgyeim, uraim, ez a méla akkord,
Érjék el, kivánom, a legvégsőbb aggkort.
S érjenek meg ennél sokkal nagyobb hatást —
Szerepemnek vége. Adieu. Jó mulatást!

MAKAI EMIL.

Az kormány is — jót akarva, — nem jó törvényt gyártott,
Az bortermelőknek avval nagyon sokat ártott.
Járik majd a dalos szedők a szüreti tánczot,
De csak mi ne látnánk soha dohány s borfinánczot!
Egy kérdésöm is lenne most, — ne vögye kend zokon, —
Az kis kutya a többivel — a képeken — rokon?
Hogy mindétig ottan kullog, — s vagy a könnye pottyan,
Vagy szagól vagy nyalakodik, — ha a kulacs kottyan.
Azt is kérdik tülem a kik ujságot olvasnak,
Mi haszna ott — még manap is! — a kétfejü sasnak?
S tán közeli rokonság az kettőnek a sora,
Hun egyiknek még csak fiók — kacskaringós orra?

Szögedi Paprika.

— **Kornétás.** Keményen fujja. De az öreg beszámoló gulyást nagyon is komolyan veszi. — **Pécs, H.** Uj bor a régi tőkéről. Sora kerül a pium desideriumoknak is, meghallgatván a «Magyarság» szózatát — **Szász-Régen.** Félreértés forgott fenn a nyári változások miatt. A kimaradást most vesszük észre; B. I. válasza a régi interpelláczióra a jövő héten. — **Szeged, K. M.** Intabuláltuk primo loco. — **R—y.** A kései őszi rózsák most hadd viruljanak tövistelenül. Csak minél bővebb produkcziót. — **Y—ts.** Felettébb környülményes modora kerülgetése az elménczkedésnek, hogy ne mondjuk modoros. Maradjunk a szokott természetes derültségnél. Az utolsó rigmus kapja az elsőséget. — **Szeged, B.** Dupplex dos, mindketten jól szólalván meg. — **Győr. S. G.** Végre sikerült. Most már csak előre. — **K. J.** Eredeti alakitás; de leirás kellene az illusztrácziókhoz. — **Több kéziratról** a jövő számban.

Önkéntesek felvonulása. Szembeötlő élénk sürgés-forgás teszi feltünővé a Belváros Sütő-utczáját; meglett koru öreg urak csinos, elegáns fiatal urakkal — élénk diskurzus között — pertraktálnak valami dolgot, mig végre a a jó hirnevü *Blum és Társa* czég egyenruházati intézetében eltünnek, honnét egy pár negyedóra mulva a fiatal urak nagy megelégedést visszatükröző arczczal — távoznak. A kiváncsi közönség nagysokára rájön, hogy ezen fiatal urak: az október elsején bevonulandó önkéntesek. kik ez alkalomra egyenruháikat szerzik be hazánk immár a fejlődés magas fokán álló egyenruházati intézeteinél, melyek között elsősorban emlitendő és egyenruhák beszerzésére mint legmegbizhatóbb forrás ajánlható a fentemlitett *Blum és Társa szerb, királyi és ő császári és királyi Fensége József főherczeg udvari szállitói, egyenruházati* czég, kinek a Belvárosban, Sütő-utcza 2. szám alatt levő egyenruházati intézetét a közös hadsereg, a m. kir. honvédség és egyáltalán az egyenruhát viselő nagy közönség a méltán megérdemelt pártfogásban részesiti, mert valóban ezen czég a lelkiismeretes, tisztességes eljárása, előzékenység és figyelmes kiszolgálás által a legmesszebbmenő pártfogásra és ajánlásra a legnagyobb mértékben rászolgál.

Az Éden-szinház bemutatkozása A *Somossy*-féle mulató deszkáiról még mindig számüzve vannak a chansonettek, a kuplék s egyéb artista-attrakciók. A könnyed muzsa hajlékába bevonult az *Éden-szinház*, az ő titokzatos mutatványaival: szemkápráztató grandes fontaines lumineusses-jével, mozgó- és élőképeivel, továbbá számos, itt föl sem sorolható, de igen szép látványosságok sorozatával. Az Éden-szinház érdekes és lebilincselő műsorával igazán kiérdemelte elnevezését és igazgatója *Schenk* azt a sok tapsot, mely ma a müsor minden száma után fölhangzott. A hosszu, de érdekes müsor számai, — ugy a szemfényvesztő dolgok mint a többiek is, — bámulatosan izléses kivitelükkel tünnek föl s lebilincselik a közönség figyelmét.

Tisztelt reakczió és Közvélemény!

Ez kell a magyarnak!

I. Bolond Istók.

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS
a
„BOLOND ISTÓK"
humorisztikus képes hetilapra.

A «**Bolond Istók**», a legnagyobb és legdiszesebb magyar élczlap, uj évtől **huszonharmadik** évfolyamban jelenik meg.

Előfizetési feltételek:

október—deczember végeig ... 4 korona.

Előfizetések, legczélszerübben posta-utalványnyal, a kiadóhivatalnak küldendők: *Budapest, egyetem-utcza 4.*

Felkérjük mindazon t. előfizetőinket, kiknek előfizetésök lejárt, azt megujitani sziveskedjenek, hogy a szétküldésben akadály ne legyen. *A Bolond Istók kiadóhivatala.*

Magyar királyi államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

Az alulirott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére 1901., 1902. és 1903. években szükséges évenkint mintegy 2600 métermázsa bükkfakátrányolaj szállitását biztositani kivánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet. Az ajánlati minta, valamint a szállitásokra vonatkozó részletes módozatok, valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag- és leltárbeszerzési (AIII) szakosztályánál (Budapest, Andrássy-ut 73. szám, II, emelet 43. ajtó) kaphatók. A szabályszerüen kiállitott ivenkint egy koronás magy. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb folyó évi október hó 18-án déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál benyujtandók, vagy postán oda küldendők és a boriték ezen külczimmel látandó el: «Ajánlat 132046/900 számhoz.» Ugyanezen időpontig átadandók ugyanott a kötelező minőségi minták is. Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag értékének 5%-a legkésőbb folyó évi október hó 17-én déli 13 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő. Később benyujtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és nem a részletes módozatok betartása mellett állittatnak ki, nem vétetnek figyelembe. Budapest, 1900. évi szeptember hóban. *Az igazgatóság.*

TÁRSADALOM.

NEMES INDOK.

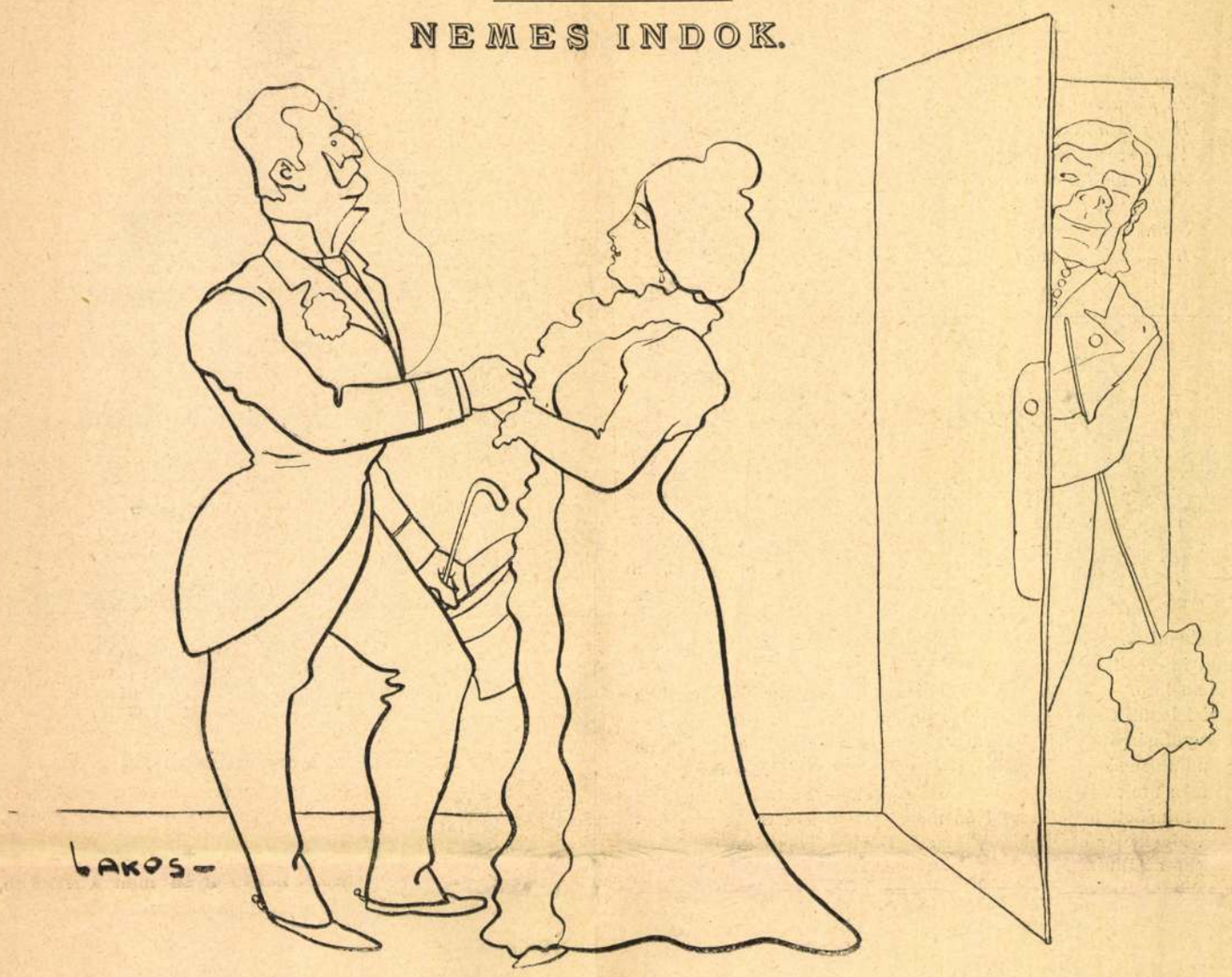

— Édesem, sietnem kell. Már öt óra, férjed meglephet, — hat órakor pedig a becsületbiróságban kell részt vennem ...

Szögedi tanyai levél.

(Iskolásos — s mi egy s másos.)

Az aranyos búzaszömet nem látni a zsáktú,
Csak úgy hemzsög most a város a sok kis diáktú.
Ki kő előbb bogozni a mögkötött madzagot,
Hogy möglássuk nem aszott-e? az kis búzamagot.
Az exámen mutati mög, nem esett e hiba,
Hogy mit tőtött tanitó úr az boglyas buksiba?!
Mert ha konkoj, mög vadborsó van csak beleszedve,
Akkó párbaj! politika! ahun van csak kedve.
No hát nincs is könnyü dóguk az tanár uraknak,
Mikó az nagy tudománynak alapkövet raknak.
Szófogadást egy-kettőbe mij nehezen verök;
Hát még annyi hamis, boglyas, csökönyös rossz gyerök!
Könnyen lőhet mögolvasni közülök a jókat;
Mögérdemlik tanár úrék a komenciókat!
Itt is szük az iskolaház, — ott is szük a terröm,
Uramisten! annyi gyerök hun és mibü terröm?!
Az iskola — aszondik, — hogy mindönfelé kevés,
Pedig hány főszenteléskó vót mán ivás, evés!
Mit panaszlik, hogy hibája van itt nálunk annak,
Ha diákok Budapestbe csak ugy kimarannak;
Mikó az leégöttekel nem lőhet jót tönni,
Mert zarándokútra köllött az uraknak mönni.
Az öreg jó pógármester — álgya mög az Isten! —
Húsz koronát akart anni, hogy rajtuk segitsen;
De aszonta egy szenátor: nincs alapja annak!
Most is templomépitésre legelőt kiannak.
Ha az város húsz koronát mégis adakozna,
Az van annyi: mintha egy úr, egy nap imádkozna.
Szengellért — ott Velenczébe, — tudom, beszámitja.
Hej! — az embör az jó Istent hiába ámitja! — —
Mi pedig az kis templomot Szatymazon épitjük,
Hogy szegénységünktű telik, pingáljuk, szépitjük.
Igaz, hogy benn mise alatt, csak kevesen térünk,
De azér az jó Istennél mindnyájan elférünk!
Aszondik, hogy «hőgy» — pedig hát a szőlő csak halmos;
Feszíti mán az hürokat az rokkant czimbalmos!
Nem esött a szép szőlőnek — hála Isten! — kára;
Csak mán az homoki bornak vóna egy kis ára.
Verje is mög az jó Isten a taliánokat!
Csúffá tötték külországba az magyar borokat.
Most mán messze országokba félannyit se viszneк.
S talán meg a tokajinak, aszúnak se hisznek.
Minek is, hogy az ujságok mingyá beleszónak,
És nagy hangon ilyen dógot mingyá kidobónak.

ESTÉTŐL REGGELIG

Döntő külpolitikai vita a francia kamarában. Döntő ülése volt tegnap a francia kamarának. A képviselőház külpolitikai vitája elé nagy érdeklődésel tekintettek, mert bizonyosra vették, hogy *Laval* miniszterelnök és külügyminiszter nagy beszédet mond, amely jobbra vagy balra eldönti sorsát a francia politikának. *Laval* beszédének feltünő része volt az, amelyben végérvényesen lekötötte magát amellett, hogy Franciaország szárazon, vizen és levegőben kitart Anglia mellett. Majd ismertette *Laval* a legutóbbi béke-kisérleteket és beszédét igy fejezte be: „Akármi történjék is, kitartok lelkes és fáradhatatlan munkám mellett, amelybe a béke érdekében belefogtam."

A francia kamara további ülésében a külpolitikai interpellációkat mondták el és meglehetősen éles támadásokat intéztek a *Laval*-kormány ellen, sőt nem egyszer hangos jelenetekre is került sor. A tegnapi nap folyamán a bizalmi szavazatra még nem került a sor, de számolnak azzal, hogy esetleg *Laval* ez alkalommal nem kapja meg a kamarában a többséget.

* * *

Serédi hercegprimás a szervilizmusról. Karácsony ünnepén *Serédi* biboros hercegprimás XI. Pius pápa különleges megbizatása alapján az esztergomi bazilikában pontofikált, ünnepi mise után pápai áldost osztott és szentbeszédet mondott. A hercegprimás beszédében többek között ezeket mondotta: „Sajnos, a századok folyamán az emberiség eltávolodott Krisztustól és megvalósult a modern rabszolgaság, a szervilizmus. A mai kegyetlen viszonyok között megalázó rabszolgaságba jutott a földmüves, iparos, kereskedő, szintugy a tisztviselők és egyéb alkalmazottak is, akik csak ugy látják biztositva állásukat és kenyerüket, ha a szervilizmus jármába hajtják fejüket. Isten nem akarja a szolgaságot, amelyet az emberek gonoszsága tart fenn a földön."

* * *

Uruguay megszakitotta a diplomáciai viszonyt a szovjettel. Uruguay kormánya elhatározta, hogy Szovjetoroszországgal megszakitja a diplomáciai viszonyt. A montevideói szovjetkövetnek rövidesen kiadják az utlevelét. Ennek az elhatározásnak oka az, hogy az uruguayi kormány megállapitotta, hogy Uruguayban a szovjet meg nem engedett propagandát üz.

* * *

Eckhardt és Hegymegi nem fogadják el az amnesztiát. A kormányzói amnesztiával kapcsolatbai, amelynek hatálya tudvalevőleg kiterjed *Eckhardt* Tiborra és *Hegymegi-Kiss* Pálra is, Eckhardt Tibor és Hegymegi-Kiss Pál nyilatkoznak, amelyben bejelentik, hogy az amnesztia hatálya alá esni nem kivánnak. Eckhardt Tibor a továbbiakban még kijelenti, hogy a vád tárgyává tett akkori nyilatkozatát teljes egészében fenntartja, azt megismétli és felkéri az igazságügyminisztert, hogy ellene az eljárást folytassa le.

* * *

Lindbergh Délfranciaországba költözik. *Lindbergh* ezredes, aki tudvalevően kivándorolt Amerikából, Délfranciaországban szándékozik letelepedni és három évre már kis is bérelt egy villát, amely egy ismert amerikai milliomos tulajdona. A villa nagy pálmakert közepén fekszik és lenyulik a tengerhez.

* * *

Tegnap temették el Paul Bourget. Paul *Bourget*, a vilghirü francia regényiró, több napig tartó agónia után, szerdára virradó éjjel meghalt. Pénteken temették el.

* * *

Gömbös 49 éves. *Gömbös* Gyula miniszterelnök most töltötte be életének negyvenkilencedik évét. Ez alkalomból a miniszterelnököt szükebb hozzátartozói üdvözölték. Gömbös miniszterelnök egyébként pénteken kétnapos vadászatra vidékre utazott.

* * *

Szolnok utolsó közgyülése. Szolnok város képviselőtestülete pénteken tartotta utolsó rendkivüli közgyülését, amelyen vitéz Kmetty György felolvasta Jász-Nagykun-Szolnok vármegye törvényhatósági bizottságának határozatát, amely a város önkormányzatának felfüggesztését és képviselőtestületének feloszlatását indokoltnak tartja. Ezután felolvasta a belügyminiszter leiratát az önkormányzat felfüggesztéséről és a képviselőtestület feloszlatásáról. A rendkivüli közgyülés a belügyminiszter leiratát tudomásul vette.

Szivárványt láttak Szegeden. Szegeden és környékén ez évben még nem esett hó, az időjárás határozottan tavaszias. Pénteken anélkül, hogy eső lett volna, hatalmas szivárvány ivelte át a láthatárt. Az ez időszakban kivételesen ritka természeti tüneménynek rengeteg nézője volt.

* * *

Halálos autószerencsétlenség. *Légrády* Mihály hatvanéves hódmezővásárhelyi mészáros pénteken délután Budapestről ötödmagával hazaindult tehergépkocsin. A nemzetközi gépkocsi-uton Sári község határában a tehergépkocsi az árokba fordult. Légrády Mihály koponyatörést és más sulyos sérüléseket szenvedett. Utitársai csak könnyebben sérültek meg. Légrády a kórházba való szállitás közben meghalt.

* * *

Bevették a lengyelek utlevelét az Erdőskárpátokban. Az Erdőskárpátok területén élő lengyelek körében nagy megdöbbenést keltett az a hatósági intézkedés, hogy valamennyi lengyel alattvaló utlevelét bevonták. Az intézkedést azzal indokolták, hogy egyszerü utlevél-revizióról van szó. Az intézkedés többezer kisebbségi lengyel állampolgárt érint.

Akik a legtöbb szavazatot kapják: Merle Oberon, a szép angol primadonna, uj filmje, a Fekete angyal főszerepében.

Ma Merle Oberon kapta a legtöbb szavazatot az Esti Kurir filmversenyén

Nem lehet panasz — bőven akad feldolgozandó anyag az *Esti Kurir* filmversenyén. Talán még soha nem volt ekkora érdeklődés pályázataink iránt, százával érkeznek a levelek,

a verseny száz dija

rengeteg érdeklődőt vonz.

Pályázatunk célja, hogy a mozilátogatók szavazataiból *összeállithassuk a magyar közönség kedvenceinek névsorát.* Akinek beküldött pályázata legjobban megközeliti a többi szavazók véleménye által kialakuló névsort — *megkapja jutalmát.* Természetesen nem kell a lista első tizenöt helyezettjének neveit hajszálpontossággal megjelölni, akkor is résztvesz a versenyben és számithat a pályadijra, hacsak néhányat jelöl meg.

A verseny első dija

100 pengő,

de van tiz

10 pengős dijunk

is, *nyolcvan dij nyertese pedig értékes ajándékot kap.* Ékszerek, arany- és ezüsttárgyak, lakásberendezési cikkek, festmények, szobrok, pipereholmik, női- és uridivatáruk, élelmiszercsomagok, mozijegyek, a sztárok dedikált fényképei szerepelnek még a dijak dus listáján.

A sztárverseny listájának helyezettjei is kapnak dijat, őket és filmjeiket

ezüstkoszorukkal, serleggel, plakettel tüntetjük ki.

A sztárverseny céljaira különben a *Hunnia-filmgyár*, a *Royal-filmszinházak igazgatósága* és más szakmai fórumok is ajánlottak fel értékes dijakat.

A mai nap nagy meglepetése — *Merle Oberon «kiugrása».* A mai pályázatok nagyrészében *ő vezeti a listát*, a legtöbb levél őt és *Korda* Sándort emlegeti.

«Tegnap láttam a Fekete Angyalt — irja például Vörös Márton segédhivatali igazgató-helyettes —, mondhatom, pedig én lelkes és állandó mozilátogató vagyok, hogy ez a produkció igen mély nyomot hagyott a lelkemben. Merle Oberon nemcsak szép nő, de igen nagy szinésznő is . . .»

A mai levelekben már mind gyakrabban szerepel *«a legelegánsabb amerikai filmprimadonna»*

Kay Francis

neve is. Persze a reá szavazók többsége — *férfi.* Ő a férfiak sztárja, az egyik leviliró — különben ismertnevü festőmüvész — meg is jegyzi, hogy *«a tökéletes asszonyiság»* portréját róla lehetne mintázni.

Greta *Garbo* vezető poziciójat persze nem döntögeti senki, de igen örvendetesen szaporodnak a magyar filmsztárok szavazatai is. *Rökk* Marikáról például ezt irja egyik lelkes nézője: *Taub* Eszter, aki rögtön közli velünk, hogy tizenhat esztendős divatrajzoló-gyakornok:

— Nem is értem, hogy lehet gondolkozni azon, hogy ki kapjon dijat? Hát persze, hogy a Marika, először is, másodszor is, harmadszor is! És tessék kérem megirni, hogy az a magyar dal, amelyet a Könnyü lovasság-ban énekel, kapható-e gramofonlemezen, mert nagyon szeretném megvenni...

A magyar sztárok listáján erős favorit *Az uj földesur* szép primadonnája: *Lázár* Mária is. A magyar férfisztárok listáját továbbra is *Jávor* Pál és *Kabos* Gyula vezetik.

Az énekes front névsora igen mozgalmas. A nők között

Alpár Gitta vezet

eddig még *Grace Moore*-nál is több szavazatot kapott. A férfiak közül *Gigli* javára billen a mérleg — már együtt fut *Kiepurával.*

Bécsből is érkezett pályázat — *Balasch* Mitzi küldte. Hibás magyarsággal irott nagyon aranyos levelében

Miriam Hopkins

mellett tör lándzsát.

— «Én már láttam Londonban az ő szines filmjét, abban «egészen megfőzött», ha ugyan Pesten még mindig igy mondják . . .»

A német filmgyártás hiresen szép vampjának

Brigitte Helmnek

nevét is sokszor leirták a pályázók, akiket kérünk, hogy a boritékra feltétlenül irják rá a *«FILMPÁLYÁZAT»* megjelölést. A pályázat határideje: *január 6.* A leveleket az *Esti Kurir* szerkesztőségébe *(V., Vilmos császár ut 34)* kell beküldeni.

Mindenkire lehet szavazni, olyanra is, akinek filmjeit eddig csak külföldön játszották, de különben a közönség kedvencei közé számit akár a szinpadról vagy a hangverseny-dobogóról is.

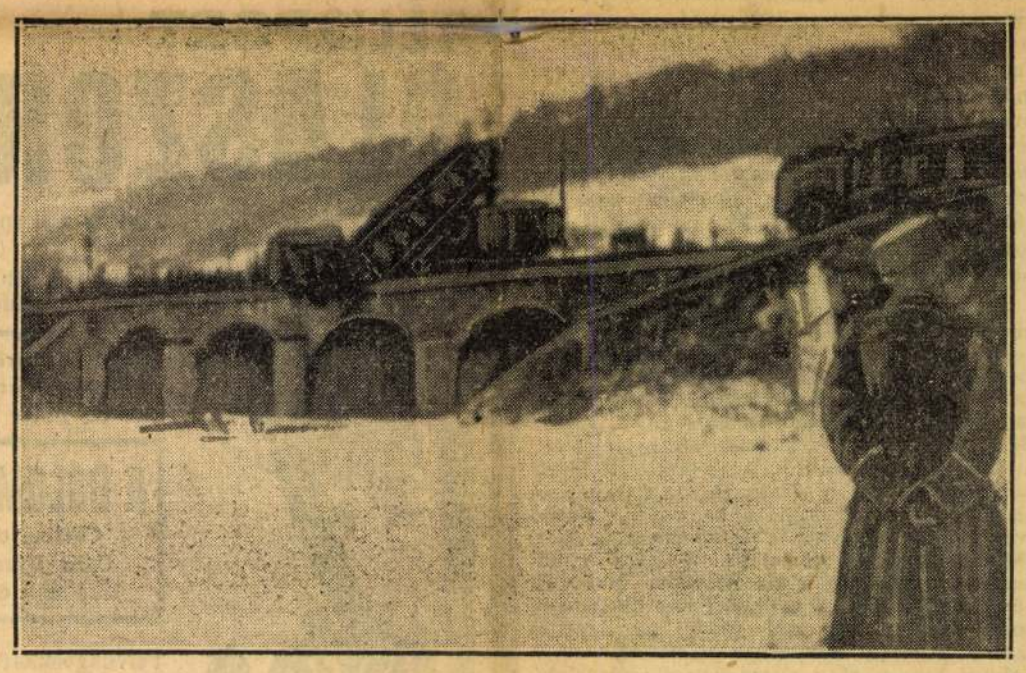

A borzalmas németországi vasuti katasztrófa első képe: a szétroncsolt vonat a Saale folyó hidján.

Valódi és utánzati

ÉKSZEREK

a legtökéletesebb kivitelben. Bálokra, eskövőkre, estélyekre mindennemü ékszereket és utánzatokat csekély dijért kölcsönbe adunk.

Ujévi ajándékok

nagy választékban, pl. valódi 14 kar. arany karóra, 3 évi jótállással P 17.50, valódi ezüst poudrie- és fésü-garnitura P 9.80. Aranyat, brilliánst, ezüstöt magas áron veszünk és jutányosan cserélünk. Vidékre utánvéttel.

GYÉMÁNTHÁZ

cégtulajdonos: Dr. Kendéné,

VII., Rákóczi-ut 56. szám

A belga király a legszigorubb inkognitóban ujra Londonba érkezett

London, december 28.

(Az Esti Kurir távirata.) Alig néhány hét leforgása alatt most másodszor érkezett a legszigorub inkognitóban a belga király *Londonba.* Az uralkodó megérkezése után

szinte nyomtalanul eltünt

és sehol sem akarják megmondani, hol tartózkodik. A belga nagykövetségen kijelentették, hogy *a király nem lakik a palotában* és nem ismerik az uralkodó utazásának célját. Az a szemésztanár, akivel *Lipót* király állitólag meg akarja vizsgáltatni magát, jelenleg *nem tartózkodik Londonban* és rendelőjében senki sem tud arról, hogy a *belga* uralkodó konzultációra érkezett volna *Londonba.*

Ilyen körülmények között makacsul tartja magát az a hiresztelés, hogy a belga uralkodó titokzatos látogatása

politikai célokat szolgál

és az olasz-abesszin háboruval áll összefüggésben. Politikai körökben arra következtetnek, hogy a *belga király,* aki közeli rokonságban áll az olasz királyi családdal, azért jött *Angliába,* hogy a *Laval—Hoare*-féle béketárgyalások mellett hangulatot csináljon.

Páris, december 28.

III. Lipót belga király titokzatos londoni utazásának Párisban általában politikai jelentőséget tulajdonitanak és azt hiszik, hogy a király ismét közvetiteni akar az olasz-angol ellentét ügyében. Pontos adatok azonban teljesen hiányoznak.

Két tejtolvaj életregénye a bíróság előtt

Érdekes lopási bünpert tárgyalt ma *Fenessy* Ferenc dr. törvényszéki biró. *Rácz* István 24 éves állásnélküli fiatalember és egy 15 éves fiatalkoru voltak a vádlottak. A kir. ügyészség többrendbeli lopás vétsége miatt emelt ellenük vádat, üzletekben élelmiszert és egyéb tárgyakat loptak és a lakások elöl, mintegy tiz esetben *ellopták a tejesüveget tejjel együtt.* Az egyik lopásnál tettenérték őket és letartóztatásba kerültek.

Mindkét vádlott beismerő vallomást tett, Kihallgatásuk során valóságos kis regény bontakozott ki. A fiatalkoru édesapja a háboruban orosz fogságba került és

orosz nőt vett el feleségül.

Ebből a házasságból született a fia, aki később szüleivel együtt Makóra került. Makón az orosz asszony megismerkedett Rácz Istvánnal, akinek édesapja vendéglős és *a nála tizenegy évvel fiatalabb, állásnélküli*

fiatalemberrel Budapestre szökött.

Magukkal hozták az Oroszországban született fiut is.

Budapesten nehéz volt munkát találni, Rácz hiába próbált elhelyezkedni, seholsem sikerült, az asszony párpengős takaritást vállalt, de ebből nem jutott elég kenyérre. A 15 éves Károly beállt inasnak egy üzletbe, azonban nem becsülte meg magát s apróbb lopásokat követett el. Ezután Rácz Istvánnal együtt eszelték ki a többi lopást és — mint Rácz a tárgyaláson vallotta — *az értelmi szerző tulajdonképpen a fiatal fiu volt.* Ő adta az álkulcsot, amellyel a kirakatok lakatját felnyitották és ő volt az ügyesebb a tejlopásnál is. Megállapitást nyert, hogy gyufát, kefeket, keztyüket, élelmiszereket loptak a város különböző helyein, részint a nyitott ládákból, részint a felfeszitett kirakatokból. Makón egy kerékpárt is elemeltek.

A fiatalkoru zokogva ismerte be a vádiratban felsorolt lopásokat és azzal védekezett, hogy *éhes volt és ezért lopott.* Kihallgatták tanuképpen a gyerek édesanyját is, aki azt kérte, a bíróság ne itélje javitó nevelésre.

— Miből akarják eltartani a gyereket? — érdezte a biró. — Hiszen maguknak sincs mit enni?

— *Visszamegyünk az uramhoz,* aki utánunk jött és majd együtt dolgozunk — válaszolta tört magyarsággal az orosz származásu asszony.

Ezután kihallgatták a tanukat, majd *Kurovszky* Lajos dr. ügyészségi alelnök a fiatalkoru javitóba való utalását kérte és inditványozta Rácz megbüntetését is.

— *Ennek a bünpernek az*

oka a szerelem

— kezdte védőbeszédét *Jobbágy* Lajos dr., aki a per tragikus hátterére mutatott rá és a fiatalkoruval szemben csupán dorgálást inditványozott.

A törvényszék itéletében bünösnek mondotta ki ugy Rácz Istvánt, mint a fiatalkorut és ezért *Rácz Istvánt négyhónapi fogházbüntetésre* itélte, a fiatalkorut pedig *javitóintézetbe utalta.* Az indokolás szerint a züllésnek indult gyerekre nézve kivánatos a javitóintézet, mert otthon, édesanyja mellett nincs meg a szükséges szigoru felügyelet és a megélhetési lehetőség.

Az itélet nem jogerős, a fiatalkoru addig, amig az ügy jogerős befejezést nyer, az átmeneti javitóba kerül.

A szervilizmust

bélyegezte meg szentbeszédében Magyarország hercegprimása; ezt a „modern rabszolgaságot", amelyet „általában a hatalmon levők követelnek, vagy türnek meg müködési körükben és amelynek következtében a függő viszonyban levő ember megaláz-kodik, hizeleg és feladja emberi méltóságát." És külön elszomoritó, hogy a potentátok, akik rendszerint más erejére, hatalmára és vagyonára támaszkodva követelik meg a szégyenletes szervilizmust — kifelé meg alkalmazottaik, vagy tisztviselőik hüséges szeretetével képesek dicsekedni! „Az ilyen potentátok közbecsülése és tisztessége csak hatalmuk végéig tart, — folytatta a hercegprimás — a hatalom megszünése után azok fordulnak ellenük, akik addig legjobban hizelegtek nekik..." Bár okulnának a legnagyobb magyar katolikus egyházi tekintély bölcs és emberséges szavain azok, akik a szégyenletes szervilizmust tekintélytisztelet cimén szokták müvelni és megkövetelni!

— **Adomány,** Özv. *Korein* Gyuláné Sashalomról 2 pengőt küldött *J. J.*-nek, aki az adományt szerkesztőségünkben átveheti.

Két fontos kuriai döntés. A hivatalos lap mai száma a Kurja jogegységi tanácsának két érdekes döntvényét közli. Az egyik szerint *élelmiszeráruk hátralékos vételárának behajtása iránt* folyamatba tett végrehajtási eljárás során a napidijaknak, a napszám vagy hétszám szerint fizetett munkabéreknek és szakmánymunkabéreknek *napi 5 pengőt meg nem haladó részét végrehajtás alá vonni nem lehet.* — A másik döntvény szerint az olyan per, amelyet az 1927: XXI. törvénycikk rendelkezései szerint baleset ellen biztositott vagy balesetbiztositási kötelezettség alá eső munkavállaló üzemi balesetéből folyóan maga a munkavállaló vagy annak családtagja a munkaadó ellen kártérités iránt indit, *akkor sem tartozik a társadalombiztositási biráskodás utjára,* ha a követelés nem az 1927: XXI. törvénycikk 90. paragrafusában foglalt rendelkezéseknek megfelelő, jogerős büntetőbirósági itéletre van alapitva.

— **A „Cobden"** gazdasági és társadalmi folyóirat decemberi száma *Halasi-Fischer* Ödön szerkesztésében megjelent. *Éber* Antalnak Matlekovics Sándorról szóló tanulmányán kivül közli gróf *Hoyos* Miksa, Julius *Meinl, Szegedy* István, *Pongrácz* Kálmán, *Neumann* Lajos, *Vámos* Béla cikkeit a bel- és külföldi közgazdasági élet kiemelkedő eseményeiről. A *Szellemi élet* cimü rovatban dr. *Fischer* Annie, *Halász* Gábor, *Rostás* László, *József* Attila a könyvpiac, *Fenyő* Iván a képzőmüvészet és *Görög* Margit a zenei élet eseményeiről számol be. Érdekes tanulmányt irt *Ignotus* a kis Roswitha Bitterlich bécsi kiállitásáról. A gazdasági élet dinamikája cimü rovaton kivül, mely ezuttal az Egyesült Izzó és a Tröszt mérlegének elemzését közli, a Cobden Szövetségben megtartott előadások bő kivonata, Nemzetközi Gazdasági Folyóiratszemle s a magyar világgazdasági jelzőszámok táblázata egésziti ki a rendkivül tartalmas kötetet.

Véres családi dráma a halomutcai sörgyárban

Megdöbbentő gyilkossági kisérlet történt ma reggel a Halom-utcai *Dreher*-sörgyárban. A gyár munkásai egyszerre arra lettek figyelmesek, hogy *egy asszony sikoltozva, véresen összerogy, s mellette egy férfi áll, aki a kezében tartott véres szerszámmal hadonász.* A férfit lefogták és értesitették a kőbányai rendőrkapitányságot, ahová előállitották a támadó férfit, *Jungwirth* István 28 éves bádogost, aki a sörgyárban dolgozik. Kihallgatása során elmondta, hogy három hónap óta különváltan él feleségétől s minthogy *az asszony nem akart hozzá visszatérni, boszszut akart állni rajta.* Jungwithnét a Horthy Miklós-kórházba vitték, ahol az orvosok megállapitották, hogy egy *reszelővel okozott három szurt sebe van.* Két szurás a nyakán és a mellén sulyosan megsebesitette. *Állapota életveszélyes. Jungwirthet letartóztatták.*

Évenként kétmillió ember hal meg rákban, amely azonban nem fertőző betegség — állapitja meg Manninger

A *Rák ABC*-je cimen érdekes füzetet irt *Manninger* Vilmos professzor. Mint bevezetésében irja, ezzel a munkával azoknak az érdeklődését akarja felkelteni, akiknek a kezében van a rákos beteg sorsa. «Ezek: falun és tanyán a községi és a körorvos, városban a mindinkább kiveszö háziorvos helyett az egyleti orvos. A rák gyógyitása — folytatja tovább — mai tudásunk szerint rádium nélkül alig végezhető, de — és ez talán még fontosabb — *nemcsak a rádium gyógyitja a rákot.* Sőt, nemcsak a rádium mennyisége szabja meg azt, hogy valamely kórház betegeinek milyen lesz a gyógyulási százaléka. *Az az igazi orvos, aki nem a rákot, hanem a beteget gyógyitja* és csakis ez az orvos tud valóban sikert elérni.»

Mit tudunk a rákról? — veti fel a kérdést az első fejezet cime és *Manninger* professzor őszintén megadja rá a feleletet: «*Semmit: mondják a feketén látók és rosszmájuak; keveset: mondjuk mi,* akiket a rák-kérdés irodalmának követése óvatosságra tanitott.»

Öröklékeny-e a rák? — hangzik a következő fejezet cimében a mindenkit érdeklő kérdés, amelyre *Manninger* többek között igy válaszol: „Igen — és nem. Igen — abból a szempontból, hogy egerek hosszu nemzedékének tanulmányozásakor kiderült, hogy a vizsgálat alapjául szolgáló egércsaládokban két-három százalékig magától jelentkező rák gyakoriságát a rákra hajlamos családok következetes keresztezésével sikerült száz százalékra fokozni. (Maud Slye hires kisérletei.) Abban azonban nem követhetjük a kutató gondolatmenetét, hogy az egerekre törvényszerünek mondott öröklési szabály alapján tiltsuk be rákra állitólag hajlamos családokban a szaporodást. Csak sok nemzedéken át pontosan követett igen nagy számu családfa adhat majd felvilágositást, hogy *emberre is áll-e a Maud Slye-féle szabályszerüség.* Még oly családokban is, amelyekben több rákeset fordult elő, *nemzedékeket ugorhat át az öröklődő tényező.* III. Frigyes és felesége rákban haltak el. Azóta már a második nemzedék érte el a rákos kort — és egyetlenegy rákeset sem jelentkezett ez igen nagy számu családban."

A következő fejezet cime: «*Fertőző-e a rák?*» «*Nem* — felel e kérdésre *Manninger* professzor. — Semmiesetre sem olyan értelemben, mint a kanyaró, a kolera vagy a tüdővész. Mindaz, amit ma a rák keletkezéséről tudunk, azt igazolja, hogy a sejtnek ráksejtté való átalakulását nem valami egységes, kivülről bevitt élő szervezet inditja meg, röviden: *a rák nem fertőző betegség.* Ha csak az utolsó ötven év legmegbizhatóbb kimutatásai alapján számitjuk ki a rákban elhaltak számát, azt találjuk, hogy *évenként a földön hozzávetőleg kétmillió ember hal meg rákban.* Ez ötven év alatt száz millió rákos halálesetet jelent. Ez óriási számból *egyetlenegy esetet sem ismerünk amelyben az átvitel emberről emberre teljes biztossággal lett volna megállapitható.*»

Megállapitja ezután *Manninger,* hogy a rákesetek száma csak abban az arányban szaporodik, ahogyan az emberiség is szaporodik.

A laikus szempontjából is tanulságos füzetben *Manninger* professzor őszintén bevallja, hogy *nem tudják, mi a magyarázata annak a különös jelenségnek, hogy az utolsó emberöltőben a rákhalandóság nem növekedett, hanem csökkent.* Hangoztatja, hogy a legjobban vezetett kórházakban és klinikákon a halált okozó belső rákok egyötödét *ma sem ismerik fel,* nem szabad tehát csodálkozni azon, hogy a rák-megbetegedések statisztikája annyira ingatag alapon áll. Hivatkozik Németország egyik statisztikusának a kijelentésére: *„A rákok valóban az ötvenévesek feletti állomány szabályozójának kell tekintenünk.* Az ő feladatának látszik, hogy az eddig egészségesen maradottak között *nagytakaritást tartson."* Részletesen foglalkozik ezután a füzet a rák fejlődésével, terjedésével, felismerésével és gyógyitásával.

Magyar Magtenyésztési Rt. Budapest—Monor hetijelentése. A magpiac forgalma ezidén, más évektől eltérően, karácsony hetében is elég élénk maradt. A lucerna- és lóheremag iránt a kereslet továbbra is tart és a felkinált tételek könnyen találnak elhelyezésre. Fehérheremagból a készletek megcsappantak, ennek tudható be, hogy kötések már csak szórványosan jönnek létre. A napraforgó-üzlet csendes; a kinálat némileg megerősödött, az árnivó azonban változatlan. A hüvelyesek piacán az utolsó napok nem hoztak említésre méltó változást, csendes a mák-üzlet is.

Hivatalos nyersáru árak ab feladóállomás per 100 kg.: lucernamag 140—150, lóhere 150—158, muharmag 31—32, tavaszi bükköny 31—32, csillagfürt 11—12, mák 82—85, Viktória borsó 25—28, Expressborsó 21—23, ősziborsó 19—20, lencse, nagy 42—47, lencse, közép 36—40, köles, fehér 22—25, napraforgó, fehér 20—21.

— **Lakos Alfréd előadása Tapolcán.** A Tapolcai Izr. Közmüvelődési Kör kulturestélyén *Lakos* Alfréd, az ismert biblikus festő érdekes felolvasást tartott — több festményének bemutatásával — a zsidó biblikus festészet hivatásáról. A tetszéssel fogadott előadáshoz dr. *Halpert* Salamon, Tapolca förabbija s dr. *Friss* Ármin kulturális előljáró szóltak hozzá.

TÉLISPORT

OLASZORSZÁGBAN

Pompás téli sporthelyek ✱ Korcsolya- és hockey-versenyek
Bobsleigh- és ródlipályák

Legmodernebb szállodák minden kategóriában ✱ Minden komfort ✱ Sport- és mondén-rendezések

Mérsékelt áru tartózkodás (szállodai utalványok), **mérséklés automobilutasok számára** (benzinutalványok), **50 és 70% mérséklések az Olasz Államvasutakon**

A DOLOMITOKBAN:
Cortina d'Ampezzo,
Colle Isarco, Ortisei,
Madonna di Campiglio

A PIEMONTI ALPESEKBEN:
Sestriere Claviere

Felvilágositás: **ENIT,** BUDAPEST, IV, VÁCI-UTCA 4,
az Olasz Államvasutak irodái
és az összes menetjegyirodák útján

Lakos Alfréd

Lakos Alfréd festő ugyancsak hithű zsidó voltáról beszél és arról, hogy a Műcsarnok és a Nemzeti Szalon zsürije által történt ismételt elutasítások után maga állította ki „*Gyászoló zsidók*" című festményét. Dicsekszik, hogy sikert aratott vele és a *zsüri terrorja ellen eredményes harcot vívott.* Elmondja, hogy a liberális időkben milyen „tiszteletben részesült egy zsidó ember".

Kecskeméti Vilmos:

Zsidó év könyv 1930-31 -

Somody István:

Zsidó művészek „az antiszemitizmus sötét éjszakájában". Magyarság. 1943. máj. 2.

etlen művész.

századból.

'kérme.

, arczélben és sima karimájú
. Haja és körszakálla rövid,
e: vért és vállravetett mente
onalkeret mentén: »MART.
XLVII.«.

zat, átmérője 4·2 : 3·3 cm. —
- Az 1911 évi római nemzetközi
liklós Ödönnek ajándéka 1912
lfogadtatott 1912 április 23-án
3 márczius 15-én (465–913).

134 **Haeufler J. V.** Buda-Pest, historisch-topographische Skizzen v. *Ofen* u. *Pest* u. deren Umgebungen. Mit chromo-lithographirten Plänen, samt 12 Ansichten u. mehreren Illustrationen. 8° Pest 1854. . . . . 2800.—
Eredeti vászonkötésben. Ritka.

135 **Hartlebens** Historisch-romantischer Polyglottenführer durch die Städte Pest und Ofen . . . In vier Sprachen. Pest, Wien u. Leipzig (1857). 12° 181 l. Függelék: Taschenbuch der . . . Conversations-Sprache . . . 129 l. . . . . 650.—

136 **Hevesi Lajos.** Budapest és környéke. Bpest 1873. 12° 268 l. Számos fametszettel és térképpel. Eredeti vászonkötés . . . . . 250.—

137 **Hornyánszky Viktor.** Budapest. 1902. 8° Számos képpel. Csinos vászonkötés . . . . . 300.—

138 **Hunfalvy János.** Magyarország és Erdély eredeti képekben. Rajzolta *Rohbock Lajos.* 3 kötet. Darmstadt 1856. 1860. 1864. 8°. Diszkötés . . 24,000.—
Az első kötet Buda-Pest és környékét irja le Rohbock népszerüvé lett acélmetszetü képeivel. Hibátlan, hiánytalan gyönyörü példány.

139 **Bilder** aus Ungarn. 8° Pest 1864. 160 l. . . . . 200.—
61—94. old. Pest-Budáról szól. Számos fametszetü képpel.

140 **Beattie William.** The Danube: its history, scenery, and topography. Splendidly Illustrated, from sketches taken on the spot, by Abresch, and drawn by W. *H. Bartlett,* esqu. London *1842.* 4° 176—193. old. Pest-Buda részletes leirása . . . . . 5000.—
Bartlettnek négy igen müvészi acélmetszetü Pest-Buda képével. Félbőrkötésü hibátlan példány.

141 **Kahn Josef.** Das heutige Budapest. Mit Beiträgen von Jókai, Kuzsinszky, Franz v. K. Pulszky etc. Illustrationen v. H. Lakos, L. Richter u. F. P. Zich. 8° Bp. 1895. 259 l. . . . . 250.—

142 **Kahn Josef.** Budapest zur Zeit des Millenniums. Bpest 1896. 8° 413 l. Gazdagon illusztrált, eredeti diszkötésü mü . . . . . 200.—

142 a) **Krücken O.** Budapest in Wort u. Bild. Berlin. 4° 426 l. Számos képpel. Eredeti vászonkötés . . . 1000.—

143 **Márkus Miksa** szerk. Budapest irásban és képben. A Magy. Hirlap naptár-albuma az 1912-ik esztendőre. 4° 166 l. Eredeti szines boritékkal . . . . . 140.—

144 **Ofner** und Pester Wegweiser . . . Zugleich Adressenbuch . . . auf das Gemein-Jahr *1842.* Ofen. 8° 160 l. . . . . 600.—

145 **Palóczy Lipót.** Budapest és környéke. Bp. 1896. 12° 206 l. 3 térképpel . . . . . 300.—

146 **Palugyay Imre.** Buda-Pest sz. kir. városok leírása. Térképpel. 8° Pest 1852. 549 l. fbőr . . . . . 300.—

147 **Patacsich József.** Sz. kir. Pest városának leírása. 8° Pest 1831. 107 l. . . . . 400.—

148 **Patisz Carl.** Beschreibung der königlichen Freistadt *Pesth.* Pesth 1833. 8° . . . . . 300.—

149 **Pester** und Ofner Wegweiser . . . zugleich Adressenbuch . . . auf das Schalt-Jahr *1848.* Ofen. 8° 180 l. 450.—

150 **Prinz Gyula.** Budapest földrajza. Térképekkel. 8° Bp. 123 l. . . . . 200.—

151 **Rath Paul.** Adressbuch der Stadt Pesth auf das Jahr *1803.* Ofen 1803. 12° 198 l. . . . . 1600.—

Rendkivül ritka, teljes példány.

Adreßbuch

der

Stadt Pesth

auf das

Jahr 1803.

Ofen

gedruckt bey Anna Landererin.

152 **Rath Paul.** Adress-Kalender der kgl. Freystadt Pesth auf das Jahr *1805.* Waitzen. 12° 132 l. . . . . 1500.—

Rendkivül ritka, teljes példány.

153 **Rupp Jakab.** Buda-Pest és környékének helyrajzi története. Két térképpel. 8° Pest 1868. 314 l. fbőr . 360.—

154 **Schams Franz.** Vollständige Beschreibung der königlichen Freystadt Pest in Ungarn. Mit einer Kupfertafel. Pest *1821.* 12° 501 l. . . . . 3000.—

Pestnek legértékesebb leirása Blaschke rézmetszetével eredeti boritékban. Ritka.

ALFRED LAKOS: TRAUERNDE JUDEN.

Beilage des Mult és Jövő.

LAKOS ALFRÉD: GYÁSZOLÓ ZSIDÓK.

A „Mult és Jövő" 1922. áprilisi műmelléklete.

ALFRED LAKOS: JUIFS EN DEUIL.

Supplément de Mult és Jövő.

Lázár Alfréd Szárcsfehérvár 1870 ok. 20 Bp 1961 IV.
festő grafikus. Hollósi S. és Szárcsy B. tanítvány
illusztrálással foglalkozott, később főleg zsidó tárgyú
feslmenyeket és csendeleteket állított ki a tarlatóron.
Magyar eletrajzi lexikon

Min chanban Párisban képezte magát tovább.
rajzaival karikatúráival fiatalon nevet szerzett
Nemzeti szalonban Műcsarnokban állandóan szerepet
tájkepcivel csendeleteivel, gyakori tennája gyengér minestele
nek vedélme

Zsidó gyásehárban Olf
Tavasztailat 1923 OMKT-Műcsarnok kat 351

Izraelitá hitközség diszterem 1955 x 18

Lakos Alfréd,
festőművész.

P. H. 1928 VI. 27

— **Lakos Alfréd festőművész kiállítása Székesfehérvárott.** Lakos Alfréd festőművész, aki nemcsak Magyarországon szerzett hirnevet, hanem a külföldön is, szülővárosában, Székesfehérvárott legsikerültebb műveiből kiállitást rendezett, mely vasárnap délután nyilt meg. Már a megnyitás első délutánján nagy közönség látogatta a tárlatot s több kép elkelt.

Pesti Hirlap, 1928. jún. 27.

Lakos Alfréd

festő

Életr. lásd

Schne Juh Fejérom

324. l.

5 Szeptember

Lakos Alfréd

Művészi pártalakulás. (Magyar naturalisták és impresszionistak.) Irta Lakos Alfréd. Budapesti Napló nov. 29.

1907

(Művészet 1908. 71.-l.)

ögött ágyúütegeket és tábori
da vára és városa foglalja el,
s jobbra Pest köti le figyel-
t:

ázószövegnek kezdete: 1. Das Schloss
chiffprucke.

2 cm.

Lakos Alfréd

„Vom Kriegspressequartier genehmigt" (Hiteles harcztéri rajzok) Irta Lakos Alfréd. Pesti Hirlap, január 3. 1915

(Magyarok 1915. 286.l.

620/1934.

Hivatkozással
a budapesti Széchenyi-Lánchi
ben mult évi december hó 7.-é
leiratára, van szerencsém tis
emlékek Országos Bizottsága f
egyhanguan ugy határozott, hc
lom érdekében való lefaragás
A Lánchid Tie
Ádám vezetése alatt 1838-184
gyik legszebb kőhidja

<Lakos Alfréd>

l.

< > Tiszta művészetet!

Mult és Jövő

1939. január 8.

Lakos Alfréd

lásd okv.

l.

Szabad Művészet

1948. 301. l.

(OLASZ?)

KÉPEK
ZÁZAD

és Könyvtári Értesítő, V., 1911., 163. l. — Gerevich: Az Újság, 1916. július 14, 3. lap. — Gerevich: Régi és újabb magyar festők a prímási képtárban. Vasárnapi Újság, 1916. 553. l. — Hekler Antal: A magyar művészettörténelem föladatai. Századok, LV—LVI., 1921—1922., 164. l. — Gerevich: A régi magyar művészet európai helyzete. Bp. 1924., (1. és 2. kép, I. tábla.) — Lepold—Homor

Lakos Alfréd

Révai XX. 534. l.

[illegible]

Reim IX. 534. C.

Lakos Alfred

festő

zvod

z Lázárvók

94. l.

mdk

Lakos Alfréd festő, illusztrátor.

A Magyar Ujság Naptára 1899... valamennyi előfizető ingyen kapja. Bp. 1898. ny. n. 26x18 cm. Halványzöld, rózsaszín, világosbarna, piros, tila kék és arany szinek. Fás, bokros szabad terület. Előtérben bicikliző nő, jobbjában a kormányt baljában ujságot tart lobogtat.

Uz. 6. Sz. K Grafikai Plakatjai Bp. 1961.

45.l

mdlz

Lakos Alfréd

Klubalapító tag volt

Szerk: Demeter Imre: A Feszék
Budapest 1962. 126. l.

Lakos Alfréd

Linek, Márk és Brod művésztársaival illusztrálta a Magyar Hirlap Karácsonyi Albumát, -közli a lap.

A HÉT, Bp. 1897. dec. 12. VIII. évf. 5o. sz. 8o3. lap után következő lapokon.

Lahos Alfréd
festő-

M.D.K.

Méltatás. — „Békehírdet hallgatók"
c. képe a Nemzeti Galéria tulajdoná-
ban van. — Lahos Alfréd 1969 ápr.
15-én elhunyt.

A.Á: Lahos Alfréd
Művészet, 1961. július — 48 l.

Lakos Alfréd

Élet.

Szefelslex. 794. l.

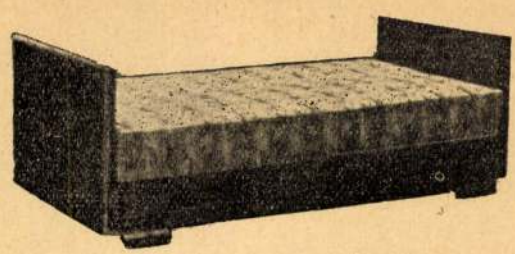

„Fidor" kanapé-ágy fekvő állapotban.

Olyan kényelmet nyujt, mint egy ágy, amelyben ruganyos ágybetét van.

SZABADALOM bej. 14561. sz. a.

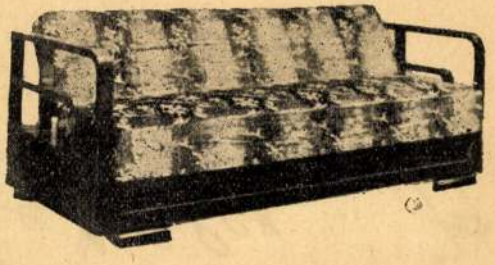

„Fidor" kanapé-ágy ágynemü-tartóval. Szabályozható támlával.

Az ágynemü könnyen berakható, mert az ülés kettéhajlik és igy félsulyt kell emelnünk.
Higiénikus, féregmentes.

„Attila"-nyomda, Ujpest, Árpád-ut 18

Lakos Alfréd

festő

l.

Lex Magyars

331. b. l.

épkeret és lé

S GÁBOR

CGYÁR LERAKATA

APEST

ucca 6 Telefon: 37-0-05

cca 50 „ 34-4-58

cca 15 „ 11-3-40

Lakos Alfréd

FESTÉSZET

Cselekvényes festészet. Írta Lakos Alfréd. Magyar Szó, december 1.

(1905

(Művészet 1906. 71. l.)

Thiers, Adolphe IV. 168.

LAKOS 1. *Alfréd*, festő, * Székesfehérvár 1870. A Mintarajziskolában tanult. Sokszáz rajza jelent meg hazai és külföldi lapokban. Később lemondott az illusztrálásról és évek óta kizárólag festészettel foglalkozik. Állandó kiállítója a Nemz. Szalón és Műcsarnok tárlatainak, zsidótárgyú festményeivel és naturalista könyvcsendéleteivel.

E. G. II. 7. l

694.

694. Laurent de la Hire.

Sz. Párisban 1606-ban. † ugyanott 1656-ban.

Ninos és Semiramis.

Az oszlopcsarnok előtt balról áll Semiramis és vele szemben jobbról látjuk Ninost, a mint a koronát ajánlja fel nejének, hogy egy óráig uralkodjék. Semiramis diademát, vállkendőt, bokáig érő bő ruhát meg kék palástot visel; jobb kezét fiának Ninyasnak fejére teszi, ki mögött egy szakállát fogó ősz férfit és két női alakot látunk; balját pedig felemeli és igy beszél a koronát nyujtó Ninoshoz, kinek fejét virágkoszorú ékesíti és a kinek piros palástját egy ifjú viszi. A háttérben középütt a királyné öt hivét és jobbról a király kiséretét veszszük észre, a melynek tagjai dárdát, lobogót és rudon sast hordanak. A mögöttük emelkedő épület homlokzatán T. GRACCH V. REP. E. F.. GST. HANC TABVL.M IOVI DD. olvasható. Az égbolt felhős s alól balra a mester e jelzését olvashatjuk:

HIRE in. & F. 1616.

Vászon, méretei 138 : 123 cm. — Mündler: I. 34.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

III. 9. *L. de la Hire:*

I.

318.

Lakos Alfréd

koll. Gyállítás Szentesen.

Alföldi Ellenrék

1912. dec. 5. (Lakos-Koncz tárlat.)

U. 44

500.000 P

Jutalom:

300.000 P

FŐNYEREMÉNYEK:

200.000 P

100.000 P

50.000 P

40.000 P

30.000 pengő

25.000 pengő

és sok nyeremény à

20.000, 15.000, 10.000, 5.000, 4.000, 3.000 pengő stb.

A készpénznyeremények összege egy sorsjáték alatt, mely 5 osztályból áll,

7 millió 722.000

pengő.

1933. 12867. LÉGRÁDY TESTVÉREK, BUDAPEST

a 200.000 peng

sorsjegyekre sz

A XXXI. m. kir. osz

50

Egyetlen

arra, hogy kis ös

A melléke

nek számait tarta

a kiválasztott szer

megrendelje, hogy

Nyeren

Egész so

ar. P 2

Abban a

hogy a nagy nyer

Minden másod

Nagy nyer

-1.- M.D.K.

LAKOS Alfréd festő

91-évében meghalt

A Mintarajz iskolában Székely Bertalan kitüntetett tanítványa

Münchenben és Párizsban nézette magát tovább

Magyar Nemzet 1961. ápr. 18. 6. l.

./.

 M. D. K.

LAKOS Alfréd festő

Hazai és külföldi lapokban megjelent sok szám rajzával és karikatúrájával már fiatalon vevet nyerzett

A Nemzeti Szalon és Műcsarnok kiállításain állandóan szerepelt tájképeivel és csendéleteivel ./.

Magyar Nemzet 1961. ápr. 18. 7. l.

—3.— M. D. K

LAKOS Alfréd festő

gyakran volt témája a gyengék,
a védtelenek védelme, a háború
bom szenvedő ember ábrázolása

Lakos Alfréd festőművész halála

Magyar Nemzet 1961. ápr. 18. 7. l.

Lakos Alfréd

Egyedül, olaj.
Orosz-Lengyelországban, olaj.

Nemzeti Szalon
1915. szept.
Őszi kiáll.

Lakos Alfréd

1889/90 - 1892/93

Ferkèpzomfoiskèvk

107. l.

Lakos Alfréd

Nemzeti Szalónban rendezett csendéletkiállításon részvett.

BH. 932. II. 21.

Lakos

Nemzeti Szalon csendéletkiállításán szerepelt.

8oú. 932. II. 23.

Lakos
(Lowy) Alfréd
adat nincs
1889/90 I. rendőgl
1889/90 II " —
1890/91 I–II. " "
szül. Székesfehérvár
1870 Szr. 2 reál, 1 ipar-
rajzisk.
1891/92 fest. ontáj.

La Tène fibula V. 242

Lekos A

illustracioi az

Ossaj Vilag

1892 erfbe

Lakos Alfréd festő,
(Párizs).

V. V. 755/1898.
1898. nov. 22.

Festészet.

„Gyászolók" c. kép.

(Lakos Alfréd-tól).

K. V. 755/1898.

1898. nov. 22.

Lakos Alfréd
Pest
Hajós u. 27

MKSz 1947

Lakos Alfréd
testő

8 órai ügyelő
1924 szept. 7. 6. l.

Lazos Alfréd mür

Prot. rzale

1924. 471 - 72

Lakos Alfréd

festő

Ujv MZsL.

520.l.

Lakos Alfréd

U. 1219

Lakos Alfréd

U. 834

Lakos Alfréd

U. 4021

– Reszthelyi IV. 124.

Lakos Alfréd

1915. sept - kiáll. N. Kanizsa
Egyedül, olasz. 240.—
Orosz-Lengyelországban, olasz. 500.—

1915. dec. kiáll. u. o.
Még egy bepillantás, olasz. 200.—
A kompháboru, olasz. 200.—

Gajzágó Antalné, özv. VIII. 178.

Lakos Alfréd

XXIV. aukció

A Gyűjtő 1915. 173. l.

Bolygó zsidó 300.—

A menekült 200.—

Tisztító háború 100.—

PÜSPÖKI (Gallóföld)

templom

kéne [illegible] VV 1858, 125k.

Lakos Alfréd, festő

Székely Bertalan tanítványa volt.
Elhúnyt 91 éves korában

ápr. 15.-én

-: Hír — Halálozás

10.e

NÉPSZABADSÁG, bp. 1961. ápr. 18.

Lakos A.,festö MDK

Ujpesten élö müvész, a kiállitáson szerepel.

A Raffael-czéh kiállitása.1912./Ujpest-Rákospalota./
Az Ujság.1912.dec.21.

Lakos

"EX-LEX naptár" cimmel a lap "Irodalom" c. rovata beszámol arról, hogy több müvész vidám képekkel illusztrálta a Borsszem Jankó -fent nevezett- naptárát. Közöttük szerepel a müvész is.

Képes Családi Lapok, Bp. 1903. dec. 6.
XXV. évf. 49. sz. 883. lap

Lakos

"Lóverseny" c. közleményt illusztrálta: "Alakok a lóversenyről", "A turf jegyében", "Melyik lóra is kellene tenni? és "Lebukott" c. rajzokkal.

Otthon, Bp. 1896. augusztus hó
392-396. lap

MDK

Lakos Alfréd, festöm.

nála a tárgymegválasztás hagyományos hüsége is feljegyzendö.

Boross Mihály: ...magyar festök csendéletkiállitása. Képzömüvészet.1932. 48.sz. 67.l.

Lakos Alfréd

Szabad Művészet

1950. 9. sz. 366-p.

A m. kir. posta betegségi biztosító intézete gyógyintézet Budafok.

Nyugta

18,– P. azaz Tizennyolc pengő – fillérről,

mely összeget Szentiványi Zolán urhölgytől / úrtól

1934 évi január hó 22-tól február hó 10-ig

esedékes ~~különszoba~~ ápolási 15% díj fejében a mai napon felvettem.

Budafok, 1934 évi január hó 22 n.

Kiss László

gondnok.

A M. KIR. POSTA BETEGSÉGI BIZTOSÍTÓ INTÉZETE GYÓGYINTÉZET BUDAFOK.

417

MDK

Lakos Alfréd

Műtermében egy nagy Mordecháj-vázlat, "József találkozása atyjával" c. műve, "Menekült", "Csendélet" c. művei.

Dr. Szabó Géza: Körséta művészeink műtermében.

Mult és Jövő, 1921. Jan.-Febr. 42-43. lap

MDK

Lakos Alfréd

Szombatköszöntés utközben, repr.

Mult és Jövő. 1921. jan.-febr. 25.1.

MDK

Lakos Alfréd

Vajda János a ravatalon. Lakos Alfréd rajza. Repr.

Uj Idők, 1897. III. 5.sz. 109.lap

MDK

Lakos Alfréd festő

Összegyüjtött zsidótárgyú kompozicióiból, 30-40 darabból albumot készül kiadni.

Mult és Jövő, 1932. XXII. junius. 191.lap

MDK

Lakos Alfréd

A leleplezett fakirok. Lakos Alfréd rajza. Repr.

Vas.Ujs. 1896. 43.évf. 485.lap

Lakos Alfréd, festő MDH

Székely Bertalan egyetlen élő tanítványa.
Kilencvenéves. Hetven éve szerepelt először kiállításon: Münchenben.
Az utóbbi érekben csendéleteket fest. –

– : Székely Bertalan tanítványa 2. l.

ESTI HIRLAP

bp. 1961. márc. 1.

Lukas Alfréd
Istömüvén

Tavassi kiállítás - Műcsarnokban - képéről
szerepel.

Esti Kurir

1929 III. 3

Lakos Alfréd
Istvánnivás

Tavaszi kiállítás – Műcsarnokban. Bécsével
szerepel –

Az Est

1929. III. 3

Lakos Alfréd festö.

Népszava.1924.IX.14. 8.l.

MDK

Lakos Alfréd

Az első tisztelgés, repr.,rajz.

Uj Idők 1900. VII. 5. sz. 113.l.

Laros

az „Uj Szalon" első kiállitásán szerepelt ~~[illegible]~~ alkotásával egész korszakot tükröztetett vissza.

Ezer karikatura
P. N. 931. XI. 15.

Hans Fruehsteiner
P/ 931 K. 15.

Laros

karakteresen forzitott közismert komolyiségeket mutat be az „Ezer karikatura" kiállitáson a Mult és Jövő helyiségében.

(S. Fr.): Két kiállitás.
Est, 931. XI. 15.

MDK

Lakos Alfréd

„Öreg analfabéta asszony leckéje" című képe szerepel az I. Magyar Képzőművészeti Kiállításon.

Berend Ilona: Szobrokban, képekben.

Nők Lapja, Bp. 1950. szeptember 21. [20. l.]

MDK

Lakos Alfréd

Könyvcsendélet Petőfi arcképével, of.

Magyar katona a szabadságért. Főv.Képt. 1951. szept.
3 l.

le. D. K.

LAKOS Alfréd festő

90 éves

A mintarajziskolában Székely Bertalan kitüntetett tanítványa volt

Azután müncheni és párvisi tanulmányok

Magyar Nemzet 1960 (XVI.) 249. sz. 4. l.

okt. 21.

Lakos Alfred MDK

sz. 1870

Résztvett az 195o.évi Első Magyar Képzőmüvészeti Kiállitáson/a természetfestők között emlitve/

Pogány Ö.Gábor:Magyar festészet a XX.században. Bp.1959.67.1.

LAKOS ALFRÉD

Új művészet

1996/ápr

22.0.

1221.FÜLEP LAJOS - GERLÓ

Kedves Gerlótei,

(él/u./tán)

a hétfőn u. kaptam meg levelét,

kedd reggelre odajuttatnom vála

Rónay Mária

Lakos Alfréd: Menet, kompozició-vázlat, rajz

KÉPES FIGYELŐ

1948, 36.sz.

/Berend I.: A lengyel ellenállás festője/

Lakos Alfréd

Nemzeti Szalon csendéleskiállé-
tásán szerepelt.

Esti Kurir 932.II.21.

Lakos Alfréd

Fémjelzett nevek a tárlaton címmel sorolja fel a Művészet c. rovatban közölt beszámoló A Nemzeti Szalon Téli Kiállitásán szereplő művészeket: Zemplényi Tivadar, Heyer Arthur, Kató Kálmán, Sán dor József, Boemm Ritta, Lakos Alfréd és nem utolsó sorban Horvay János, -teszi hozzá a kritika.

A HÉT, Bp. 1916. dec. 24.
XXVII. évf. 52. sz. 755-756. lap.

Lakos Alfred

Erd

Est 1928

23. l

Kolor

Lakos Alfréd

U. 834.

1913. fejezte be nagyszabási zsidó történeti tárgyú képét: Mordechaj diadalmenetét. E kép reprodukciojogát eladta egy alkalmi társulásnak. A társak összevesztek, szétváltak, az egyik pedig elrejtette a képet s még a művésznek sem akarja elárulni hol van.

Egyetértés. 1913. szept. 19. (Egy „eltűnt festmény, képjel.)

A MAGY. KIR. VALLÁS ... OKTATÁSÜGYI MINISZTERIUM
MŰVÉSZETI ÜGYOSZTÁLY

Finányi

miniszteri irodatiszt

Lakos A.

a müncheni Képzőművészeti Akadémia magyar növendéke;

beiratkozás éve 1894.

Jászai Géza: München und die Kunst Ungarns 1800 bis 1945. Ungarn-Jahrbuch, Mainz, 1970 10 1, 149 1

Lakos Alfréd
festő
U. 4021.

Az Est. 1925. okt. 17.
(L. bucsukiállítása.)

Fenti koll. kiáll. a
Sip u. 12. sz. házban
60 műve volt kiállítva,
köztük a Gyászolók,
amelyen 8 életnagyságu
alak van. Hosszab idő-
re Newyorkakészül,
ebből az alkalomból
bucsuzik Budapesttől.
Jelenleg (1948) Buda-
pesten van.

Carton
szénrajz

Opera

Lotz Károly:

3580 Angyal.

Egész alakban és van,
repülés közben ábrázolva
magasra emelte, baljával pedig a v
csipkekorona disziti és lepeljét a
Szénrajz, méretei ~~328~~:~~225~~ cm.
Vétetett az 1905: III. 7-iki
(~~XXX~~213-905)

1905

Opera.

LAKOS ALFRÉD

/ 1870 - /

Aukción:
Alfred Lakos: Lesender Rabbiner.
Öl auf Karton, 22x28 cm. Sign.

Wien, Dorotheum,
453. Kunstversteigerung, 1981 Febr.
Katalogus 382.sz. 51.old.

LAKOS /...?/

1920-as évek

Aukción:
Lakos: Stilleben mit Geige und Bücher.
Öl auf Leinwand, 65x80,5 cm. Sign.,
dat.: /1/928.

Wien, Dorotheum,
633. Kunstauktion, Sept. 1981.
Katalogus 102.sz. 27.old.
Kép: Taf. 95.

LAKOS Alfréd festő

OMIKE 1909–1944

299
301
306
505
527
549
563

Lakos [alföld]
rajzoló

Fővárosi Lapok 1886. máj. 31., 13. sz.
fejléc és karikatúra

Kalmár

Lakos Alfréd
rajzoló

Tőváros Lapok 1896. jun. 7., 16. old.
fejléc, illusztráció, karikatúra

Kalmár

Lakos Alfréd
rajzoló

Fővárosi Lapok 1896. aug. 23., 9-11. o.
fejléc és karikatúrák

Kalmár

Lakos [Alfréd]
rajzoló

Fővárosi Lapok 1896. aug. 15., 9-11o.
fejlés, illusztrációk és karikatúrák

Kalmán

Lakos [Alfréd]
rajzoló

Fővárosi Lapok 1896. aug. 11-12.o.
fejlés és kunkakúár

Kalmár

Lakos [Alfréd]
rajzoló

Fővárosi Lapok 1896. aug. 2. 11–13. o.
karikatúrák

Kalmár!

Lakos Alfréd
rajzoló

Törvényi Lapok 1896. jul. 26, 13-15.
fejlet és illusztrációk, karikatúrák

Kalmár

Lakos [Alfréd]
rajzoló

Fővárosi Lapok 1896 jól. 19., 13-14.
fejléc és karikatúrák

Kalsmár

Lakos [Alfréd]
rajztáló.

Fővárosi Lapok 1896. jul. 18., 3. old.
Karikatúra.

Kalmár

Lakos [Alfréd]
rajzoló

Fővárosi Lapok 1886. jul. 16., 3. sz.
karikatúra.

Kalmár

Lakos Alfréd
rajtoló

Fővárosi Lapok 1896. jul. 12., 13. old.
fejléc, karikatúrák

Kalmár

Lakos [altréd]
rajzoló

Fővárosi Lapok 1896. jul. 12., 3. old.
karikatúra

Kalmár

Lahos Alfréd
rajzoló

Tővárosi Lapok 1896. jul. 5., 13-14.o.
fejlés, karikatúrák

Kalmán

Lakos [Alfréd]
rajzoló

Tőváros Lapok 1896. jún. 26., 13-14.
fejléc, karikatúra

Kalmár

Ladros [alfréd]
rajzoló

Főrévszi Lapok 1886. aug. 30., 9.11. o.
fejléc és karikatúrák.

Kalmár

Lakos Alfréd
rajzoló

Fővárosi Lapok 1886. szept. 6., 13-15.o.
fejléc és arckép

Kalmár

Lakos Alfréd
rajzoló

Fővárosi Lapok 1896. márc. 15., 17. old.
karikatúrák

Kalmár

Lakos Alfréd
rajzoló

Fővárosi Lapok 1896. márc. 15., B. old.
illusztráció.

Kalmár

Lakos Alfréd.
rajzoló

Fővárosi Lapok 1896. márc. 14., 7. old.
(Ujdonságok. Magyar karikatura a Figaróban.)

Kalmán

Lakos Alfréd
rajzoló

Fővárosi Lapok 1896. május 15., 3. old.
karikatúra

Kalmár

Ladrov Alfréd
rajzoló

Fővárosi Lapok 1896. május 22., 14. füzet.
karikatúrák.

Kalmár

Lakos Alfréd
rajztanító

Fővárosi Lapok 1896. febr. 2., 4. old
karikatúra.

Kalmár

Lakos Alfréd
rajzoló

Fővárosi Lapok 1896. febr. 13., V. old.
karikatúra

Kalmár

Lakos Alfréd
rajzoló

Fővárosi Lapok 1896. febr. 23., 9.-10. old.
rajzok

Kalmán

Lako Alfréd
rajzoló

Fővárosi Lapok 1896. máj. 1., 10-11. sz.
karikatúrák

Kalmár

Lakos Alfréd
rajzoló

Fővárosi Lapok 1896. máj. 8., 13-14. old.
divatképek

Kalmár

Lakos [alfréd]
rajzoló

Fővárosi Lapok 1896. máj. 24., 14-15. o.
illusztrációk

Kalmi!

Lakos [alfréd]
rajzoló

Fővárosi Lapok 1896. okt. 18., 17–18. s.
fejlés és karikatúrák

Kalmár

Lakos [Alfréd]
rajzoló

Tőváros Lapok 1886. máj. 10., 14–15. o.
karikatúrák

Kalmán

Lakos Alfréd

rajzoló

Fővárosi Lapok 1896. febr. 1, 3-4. ks.

karikatúrák

Kalmár

Lakos Alfréd
rajzoló

Fővárosi Lapok 1896. máj. 29., 130.
karikatúrák

Kalmár

Lakos Alfréd
rajzoló

Fővárosi Lapok 1886. ajv. 5. 17. old.
illusztrációk

Kalmár

Lakos [alfréd]
rajzoló

Fővárosi Lapok 1896. máj. 17., 13-14. o.
illusztráció

Kalmár

Lakos Alfréd
rajzoló

Fővárosi Lapok 1896. dec. 13., 13-14.
fejléc és karikatúrák.

Kalmár

Lakos Alfréd
vajzoló

Törvényi Lapok 1896. dec. 20., 13–15. old.
fejlés, kontraktúrák

Kalmán

Lakos Alfréd
rajtoló

Fővárosi Lapok 1896. ápr. 19., 13.-15. old.
karikatúrák

Kalmán

Lakos [alfréd]
rajzoló

Tőzvárosi Lapok 1826. nov. 15., 13-14.
fejlés és kavikatúrák

Kalmár

Lakos [Alfréd]
rajzoló

Fővárosi Lapok 1896. nov. 22., 13-16. o.
fejlés és illusztrációk

Kalmár

Lakos Alfréd
rajzoló

Fővárosi Lapok 1896. nov. 29., 13-15. dd.
fejlés és karikatúrák

Kralmán

Lakos Alfréd
rajzoló

Fővárosi Lapok 1886. dec. 6., 13-14. sz.
fejléc és vignetták

Kalmár

Lakos Alfréd
rajzoló

Fővárosi Lapok 1896. ápr. 12., 13. sz.
illusztrációk

Kalmán

Lakos Alfréd
rajtoló

Fővárosi Lapok 1896. okt. 25., 13–15. o.
fejlés és karikatúrák

Kalmi

Lakos Alfréd
rajzoló

Fővárosi Lapok 1896. nov. 1., 13–15. l.
fejlés és karikatúrák

Lakos Alfréd
– rajzoló

Fővárosi Lapok 1896. ápr. 26., 17–19. sz.
karikatura-illusztráció

Lakos [alfréd]
rajzoló

Fővárosi Lapok 1876. máj. 3., 9. old.
fejlés.

Kalmár

Lakos [Alfréd]
rajzoló

Fővárosi Lapok 1896. nov. 8., 13-150.
fejlés és karikatúrák

Kalmi

Lakos Alfréd
rajzoló

Törvényi Lapok 1896. okt. 11., 17-18. o.
fejlés és karikatúrák

Kalmár

Lakos [alfréd]
rajzoló

Törémon Lapok 1886. okt. 4., 13-14. ll.
fejlés és illusztrációk

Kalmán

Lakos [Alfréd]
rajzoló

Fővárosi Lapok 1896. szept. 27. 13-16. o.
fejléc és kezdőbetűk, illusztrációk.

Kálmán

Lakos Alfréd
rajzoló

Tolvajok Lapja 1886. szept. 20., 13-15. old.
fejléc és illusztrációk

Lakos Alfréd
rajzoló

Fővárosi Lapok 1886. szept. 13., 13-16o.
fejlés, karikatúrák, illusztráció

Kalmár

Lakos [Alfréd]
rajzoló

Fővárosi Lapok 1896. jun. 21., 13. old.
kenikatúrák

Kalmár

Lakos [Alfréd]
rajzoló

Fővárosi Lapok 1896. jún. 14., 15. sz.

illusztráció

Kalmár

Lakos Alfréd kiáll.izr.hitközség disz-
terem.1925.okt.18.

Magyar Müvészet 1925.365.o.
Kiállitások.

M.D.K.

Lakos Á.

Rajzát hozza a lap c. nélkül szöveg illusztrációjaként.

Magyar Salon, Bp. 1897. 27. kötet.
1299. lap

M.D.K.

Lakos

Kappa: "Szinházi Krónika" c. rovatát illusztrálta a müvész.

Magyar Salon, Bp. 1897. febr. hó.
26. kötet. 1083. lap

Lakos Alfréd festő

Magyar Müvészet 1925.365.o.
Kiállitások.

MDK

Lakos Alfréd

Könyvcsendélet, of.

Magy. Müvészetért kiáll. r.Mücs. 1940. febr. 17. l.

M.D.K.

Lakos A.

"Hogy készül a karikatura" cimmel tréfás rajz-sorozat.
Repr.-ók

Magyar Salon, Bp. 1895. szept. hó, 23. kötet
1315. lap

MDK.

Lakos Alfred festo

"Öreg anyoka"/olaj/

VI. Magyar Képzomuveszeti Kiallitas
Mücsarnok.1955. 18.l.

MDK

Lakos Alfréd

Öreg anyóka. Olajf. 42x62

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás.Műcsarnok.
1955.Kat. 18.1.

Lakos Alfréd

Upjászolók, olajfestmény

Magyar Képzőművészeti
U.K. áll. Katalógus 1946 jú

MDK

Lakos Alfréd

Gyászolók, olaj

Magyar Képzőművészetért. 1. kiáll.
Ernst Muz. 1946. jul. 12 l.

MDK

Lakos Alfréd

Képzőművészet 1927. I. évf. 1. sz. 13.1.

MDK

Lakos Alfréd

Képzőművészet 1927. I. évf. 1. sz. 13.1.

Lakos Alfréd.

Müveit kiállitotta a Nemzeti Szalon 1924-ben.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Lakos Alfréd

Árverési Csarnok aukció kat.

39 sz. 1927. okt.

~~Balassagyarmat X. 83.~~

MDK

Lakos Alfréd, festöm.

53o. Péntek este. Olf. 6ox8o J.l.j.
53o/a Zsidó templomi jelenet. Olf. 5ox7o

Árv.Csarn. 1932. I.rk.1. 29.1.
61. n. márc

MDK

Lakos Alfréd, festőm.

Csendélet. Olf. Jelz.

Árv.Közl. 1937.4.rk.sz. 28.1.

MDK

Lakos Alfréd, sz. 187o.

Csendélet, olaj

" könyvekkel, festm.

Almássy Teleki, VIII. 1942.

21 1.

MDK

Lakos Alfréd

Csendélet, of.

Árv. Csarnok 1o4. aukc. 1942. máj.
9. 1.

MDK

Lakos Artur, festö.

Csendélet. Jelezve. Vászon.

gr. Almásy-Teleki Éva müv.int. /v.Ernst-Muz./
IX.Müvészeti aukció.1942.máj.lo.-töl kiáll. 18.-án
Kat. 19.l. aukció

MDK

Lakos Alfréd, sz. 187o

Csendélet, of.

Csendélet könyvekkel

Almásy-Tel. Int. 8. aukc. 1942. febr.

21 l.

MDK

Lakos Alfréd

Csendélet, of.

Árverési Közl. 1937. 2.rk.sz. 81.sz. 30 l.

MDK

Lakos Alfréd, festö

Önarckép, olajf.

Az Alkotás Müvészháza XXXII.kiállitásának katalogusa.
"A Müvész Két Arca". 1947.III.9-25.

Lakos Alfréd

Könyv-csemdélet c.
mise repr.

Művészet

1918. 76. l.

Nagyenyedi Bethlen-Kollegium

U. 202

A muzeumok és Könyvtárakat
Nagyméltóságú országos Főfelügyelősége
Budapest.

63-906.
igazg. sz.

A dési magy. kir. áll. főgimnázium
igazgatósága:

beterjeszti a szolnok-doboka megyei történ., irodalmi, etnográfiai társ. Könyvtárának 1905-ki állapotát tartalmazó kimutatásokat.

MDK

Lakos Alfréd

Művészet 1916. 1. 11.1.

MDK

Lakos Alfréd

Gyászolók, olajf.

I.Művészeti Kiall . Kat. 1946.Jul.7.-Jul.28.-i
12.lap

MDK

Lakos Alfréd

Csendéletéhez könyveket vett modellül.

Művészet, 1917. 5.1.

Ibsen Alfred

Gemmeleftiges Kobryvokol vett modelleti.

Kobryvokol. 1917. 5.1.

MDK

Lakos Alfréd, festöm.

az életképet képviseli a III. teremben.

, kiállitás. III. terem.
Müvészet.1918. 3.1.

MDK

Lakos Alfréd

Müvészet 1918. 3.1.

Lakos Alfréd
festő

M.D.K.

Méltatás. — Kossuth halálhire" c. műve, Aratósztrájk c." rajza, „Öreg analfábéta nő lechét ir", „Behehíréhet hallgatók" c. műve, Önarcképe.

— ~~34 lap~~ Művészeti életünk.
Művészet, 1960. december. — 34 l.

Lakos Alfréd

Művésznet 1911. 48

Budapest Székesfőv. I. ker. Községi

Szentiványi

Név: .....

II

Ápuk

MDK

Lakos Alfréd, festő

Öregasszony Of. -

Mücs. - Tav. tárl. 1952 máj. 10 - jun. 4. - Jegyz. 9. l.

Lakos Alfréd festőművész
Magyar Aquarell és Pasztellfestők Egyesülete
VI. kiállitása, 1919 február
Tollvázlat
Menekülők Tollrajz

MDK

Lakos Alfréd, festö

Zsudó gyászházban. Olf.

Tavaszi tárlat.1923 ápr.-máj. OMKT-Mücs. Kat. 35.l.

MDK

Lakos Alfréd, festöm.

Öreg zsidó. Olf.

KMTárs. 1912/13 Téli kiáll. Kat.85.1.

MDK

Lakos Alfréd, festő

Gyászoló zsidók. Olf.
illusztr. részl. 14.1.
" " 15.1.

A "Visszautasítottak Szalonja" 1906 körül. Kat. 18.1.

Lakos Alfréd

Könyv-csendélet, olaj

O.M.K.T. 1918-19. évi kiáll. Mücs. 8 l.

MDK

Lakos Alfréd, graf.

Talmudista gyerek. Cer.rajz.

Mücs.-OMKT Hegedüs L. és Tull Ö. hagyat.kiáll.
és
Akv.- éa Paszt.festők Egyes. és Graf.Egyes. -nek kollekcióiból rendezett kiáll. 1912.márc. Kat.43.l.

MDK

Lakos Alfréd, graf.

Brainin Ruben orosz héber író arcképe. Cer. rajz.

Műcs-OMKT Hegedüs L. és Tuli Ö. hagyat. kiáll.
és
Akv.- és Pszt. festők Egyes. és Graf, Egyes.-nek kollekcióiból rendezett kiáll. 1912. márc. Kat. 47.l.

MDK

Lakos Alfréd: Könyvcsendélet. olf.

OMIKE Téli kiáll.A Budai Izr. Nőegylet helyiségeiben 1944. febr. 21-márc. 19.

MDK

Lakos Alfréd,festöm.

Könvcsendélet. Olf.

A Budai Izr. Nöegyl. helyis.-ben OMIKE képzöm.csop.
1944.febr.21.- márc.19. Kat. téli kiállitása.

MDK

Lakos Alfréd, festöm.

Valahol Oroszországban.	Olf.
Munkaszolgálatos.	"
Interieur.	"

OMZ-MUZ.-OMIKE Képzömüv.csop.V.Kiáll.
1943 szept.24.-okt.17.

MDK

Lakos Alfréd

Régi könyvek, of.

OMIKE IV. kiáll. 1943. ápr.

Lakos Alfréd, festő

MDK

Régi könyvek

OMIKE. – III. Képzőm. kiáll. – 1942 jan. – Tm.

LAKOS ALFRÉD

94. Hajléktalanok, olaj 1200.-

Nemzeti Szalon

1944. jan. 7-ig

téli tárl

anni : Kálvária.

MDK

Lakos Alfréd

Könyvcsendélet. Olajf. Mgt.
Könyvcsendélet. "

Az első magyar representativ csendélet kiállitás katalogusa. Nemzeti Szalon 1932. Febr.-Marc.

MDK

Lakos Alfréd

N. Szal. csop. kiáll. 1924. szept.

MDK

Lakos Alfréd.

a N.Sz.által rend. 63 csop.kiáll. egyik-másikán szerepelt müveivel. 1924.

A Nemz.Szal.4oo-ik jub.és a KÉVE XX-ik kiáll.-a. 1929.febr.

Lakos Alfréd

Kiáll-
Nemzeti Salon
1924. szept.

Föv. képt.

MDK

Lakos Alfréd

Régi könyvek, of.

Könyörgés, of.

N.Szal. őszi tárlat, 1921. szept. 13 l.

Lakos Alfréd, graf. MDK

Tollvázlat.
menekülök. Tollrajz.

Nemz. Szal. - A MABE VI.kiáll. -1919. febr. Kat. 15.1

MDK

Lakos Alfréd

Könyv csendélet, vf.

MAPE 5. kiáll. N. Szal. 1916. nov. 17. 1.

Lakos Alfréd

Könyv csendélet, vizf.

MAPE V. kiáll. N.Szal. 1916. nov. 17 1.

Lakos Alfréd MDK

Könyv csendélet, vizf.

Magyar Aquarellisták és Pasztellfestők
Egyesületének V. kiállitása
Nemzeti Szalon 1916. nov.

MDK

Lakos Alfréd

Eredmény. Csendélet. of.

N.Szal. 1913. tav. 17. 1.

Lakos Alfréd MDK

Talmudista, olf.

Nemzeti Szalon 1909.
II. nyírpegyházi kiáll.

MDK

Lakos Alfréd, festö.

212,213 és 22o. Karrikaturák tollrajzok.

Nemzeti Szalon.19oo.Nemzetközi graf.kiáll. K at. 39.l

Lakos Alfréd

Kunst Museum aukciói

XIII–XIV (1920) 217. 218. sz.

MNK

Lékos Alfréd, festőm.
szül.1870.

Zsidó istentisztelet a gyászházban. Jel.f.j.:
29x49 Lakos A. 923. Fa

Ernst Muz. aukciója. XXVIII. 1924. Kat. 29.1.

MDK

Lakos Alfréd

Önarckép, olaj

Arckép kiáll. Ernst Muz. 1952. aug. 6 l.

MDK

Lakos Alfréd, 187o--

Öreg férfi

Könyvcsendélet

Ernst Muz. 13-14. aukc. 192o.

2o. 1.

MDK

Lakos Alfréd, festö.
/szül. 1870/.

Csendélet hegedüvel. Jelezve. Fa.

1/
Ernst Museum aukciói. 52.sz. II. rész.
1935 nov. -Képek. Kat.11.1.

MDK

Lakos Alfréd

Önarckép, of.

Arckép kiáll. Ernst Muz. 1952. aug. 6 l.

MDK

Atoxép Mádil. Ernst Mus. 1982. aug. 6 1.

Lakos Alfréd

Mücsarnok Zypert

1912. márc. kiák - 130, 146

1912-13. téli kiák - 720

1913-14. téli kiák 792

Zsolnai ferencrendi kolostor és templom VI. 249

Lakos Alfréd

Műcsarnok.
1915-16. téli kiáll. 367
1916. tav. kiáll. 245, 246.
1916-17. téli kiáll. 208.
1917. tav. kiáll. 197, 207
1917-18. téli kiáll. 251
1918. tav. kiáll. 104.
1918-19. téli kiáll
1919-20. téli kiáll. 327
1921. őszi kiáll. 197
1923. tav. kiáll 471.
1927. tav. kiáll 628

Lehel u. 14.

1929. tav. kiáll 200

~~— golyó I. 32.~~

Lakos Alfred

festő

Műcs. Miáll, 1912 tól
Pipics 116 l

ra. Hajá göndör, bajusza kipödrött, álla ki-
kála rövid. Ingének gallérja lehajtott, fe-
kabátjának hajtókája széles. Felirata a
írásának mása: „Andrássy" olvasható,

Andrássy
ůswärtigen Angelegenheiten".
ymásba fonva)
gysága 11.4 Cm.

152/93 № 2

Lakos Alfréd

Könyvcsendélet

Miesarnok 1940 Tavaszi tárlat

Lakos Alfréd MDK

Öreg analfabéta, leckéje, olf.

Műcsarnok 1950. I. Magy. Képzőm. Kiáll.

Lakos Alfréd

* Nácsarnok 1927-es tavaszi tárlatán a Képzőművészek Egyesülete tagjaként szerepelt.

? 1927. IV. 1.

Lakos Alfréd MDK

Öregasszony, olf.

Mucsarnok 1952 Tavaszi Tárlat

Lakos Alfréd

Öreg anyóka, olf.

Műcsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

Lakos Alfréd MDK

Régi könyvek, olf.

Csendélet, olf.

Mücsarnok 1916. tavaszi tárlat

Lakos Alfréd MDK

Olvasó nő, olf.

Műcsarnok 1915-16 téli tárlat

Lakos Alfréd MDK

Zsidó gyászházban, olf.

Műcsarnok 1923 tavaszi tárlat

Lakos Alfréd MDK

Mordecháj diadalmenete, olf.

Műcsarnok 1913-14. téli kiállitás

Jenkins Alfred

Mordecai diadalmenete, olt.

Lakos Alfréd MDK

Csendélet, olf.

Mücsarnok 1919-2o téli kiállitás

Lakos Alfréd MDK

Könyvcsendélet, olf.

Műcsarnok 1927 tavaszi kiállitás

MDK

Lakos Alfréd

Könyvcsendélet, of.

Az 1921.évi őszi kiáll.tárgym. Műcsarnok.1921.nov. 11.1.

Lakos Alfréd MDK

Könyvcsendélet, olf.

Mücsarnok 1918-19. téli kiállitás

Lakos Alfréd

MDK

Csendélet, olf.

Műcsarnok 1919-20. téli tárlat

MDK

Lakos Alfréd, festö

Öreg analfabéta leckéje. Olf.

Mücsarnok.-I.M.Képzöm.Kiáll. 1956. Kat. 5.l.

Lakos Alfréd

MDK

Könyv-csendélet, olf.

Műcsarnok 1918-19. Téli kiállitás.

Lakos Alfréd

MDK

Koldusok, olf.

Műcsarnok 1929 tavaszi kiállitás

Lakos Alfréd

Csendélet, olf.

Nyolcarnok 1919-2o téli kiállitás

Lakos Alfréd MDK

Öreg zsidó, olf.

Műcsarnok 1916-17 téli tárlat

Lakos Alfréd MDK

Könyvcsendélet, olf.

Mücsarnok 1917 xxxxxxx téli tárlat

Lakos Alfréd MDK

Könyvcsendélet, olf.

Műcsarnok 1917 tavaszi tárlat

Lakos Alfréd MDK

Könyvcsendélet, olf.

Mücsarnok 1917 tavaszi tárlat

Lakos Alfréd MDK

Brainin Ruben orosz héber iró arcképe,ceruza

Mücsarnok 1912.Hegedüs L.Tull Ö.Akvarell- és pasztellfestők és a grafikusok egyesülete kiállitásai

Lakos Alfréd
Csendélet, olaj

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-2o. 17 l.

MDK

Lakos Alfréd

Könyvcsendélet.

Tavaszi Tárlat. 1940. ápr.-máj. 25.l.
Műcs.

MDX

Lerroux Alfred

Kõhtvoosendelet.

Tervenet Tartust. 1940. apr.-mai. 25.1.
Mõtse.

MDK

Lakos Alfréd

"Bár-Micvah" c. képe. Repr.

Mult és Jövő, 1923.nov. 293.lap

Lakos Alfréd

Mordechaj diadalmenete
c. képe 1913-ból

Reprodukcióban is
megjelent

Lakos Alfréd, festő

L.: Csontváry Kosztka Tivadar

Romváry Ferenc: Csontváry grafikái 693-698

Jelenkor, Pécs, 1978. júl.-aug. XXI/7-8.

Lakos Alfréd festő.

A Csontváry-hagyatékban van egy kép, amely minden bizonnyal Csontváryt ábrá~~zoly~~zolja: A felső sarokban lévő festő feje felett lebegő, sugarakkal ékített ötágú csillag tréfás utalás a zsenire, az elhivatottságot égi szózattal hírül vevő Csontváryra. Balra lent Lakos Alfréd festő kézjegye olvasható a 894-es dátummal. Tanulmányútjának egyik állomáshelyén találkozhattak. (emlitve)

Romváry Ferenc: Csontváry grafikái.
Jelenkor, 1948. 8.

Lakos Alfréd

Bemutatott műve:

150 sz. „Gyászolók", olaj.

Bologh J.: A „Magyar Képző művészetért" I. művészeti kiállítás, Budapest, 1946. VII.

12 l

Lakos Alfréd

Szombatkőszöntés ut-
közben c. Szépe repr-

Múlt és jövő

1921. jan. febr-

25. l

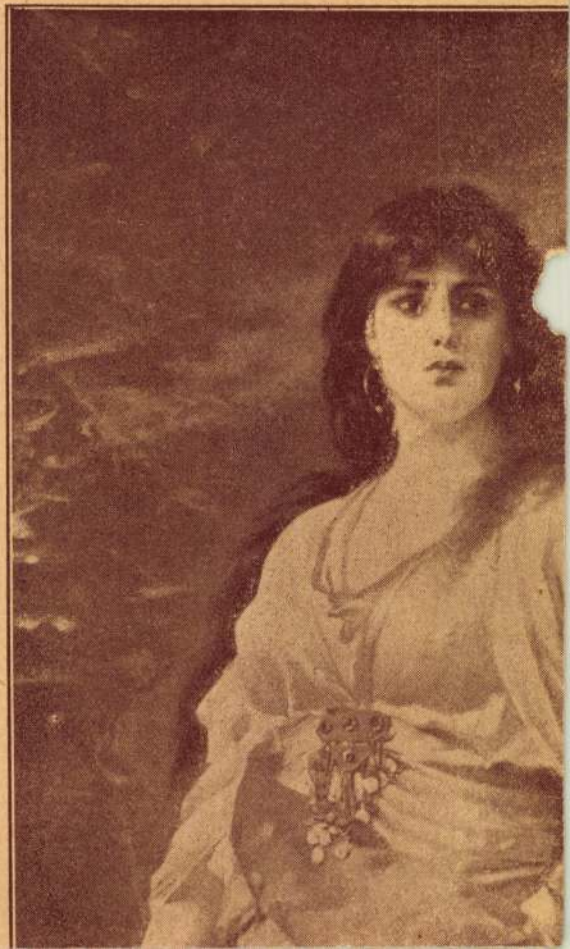

Lakos Alfréd

festő és illusztrátor

szül. 1870. Szélesfehérvár

erőd

Krück. II. 123. 1.

Arad ~~Közmüvelődési~~ palota

~~VI. 153.~~

Lakos Alfréd, festő

Hul. 1870. Szekesfehérvárott. Budapesten, Münchenben és Párisban tanult. Fiatalabb korában sok illusztrációt készített hazai és külföldi képes lapoknak. Főleg csendéleket – s a vidék vallási életéből nagyszerű tárgyi képeket festi.

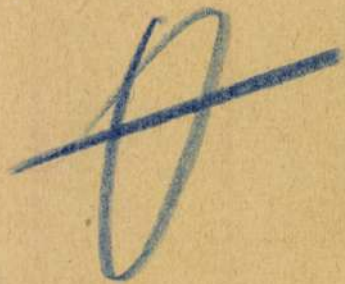

13
Kath. Herm.
Prot. Ida

CSÜTÖRT.
14
Kath. Nagycsüt.
Prot. Tibor

PÉNTEK
15
Kath. Nagypéntek
Prot. Nagypéntek

SZOMBAT
16
Kath. Nagyszom.
Prot. Lambert

Ir. 14 S. Akhari Moth

16. HÉT 1927 · IV · HÓ · ÁPRILIS 30 NAP

Lakos Alfréd

Thieme Becker

XXII - 238. l.

(Lyka)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Lakos Alfréd

szül. Székesfehérvár

1870

Thieme Becker

22 k. 238 l.

Lakos Artur

l.

Ruzicska Herend

57. l

Szabó Mihály, tanár VIII. 64.

Lakos Artur

U. 1009

Lakos Béla

ezüstnüvés

Bp. VII. Síp u. 14.

Nemesfévk 1941

199.l

Lakos Béla

Lakos Béla ezüstárukészítő, VII.
Wesselényi-u. 9. 223-684

Bptávb 1940 szept.

MDK

Lakos Béla a Lakóterv építészmérnöke

tervei alapján még az idén megkezdik az Üllői úti magasházak építését. (a terv makettjéről fénykép repr.)

(képfelirat.)

Érdekes Ujság, Bp. 1958. február 22. 4. l.

Lakos Ernő

készítette a
csernelyi hősi
emlékművet 1935-
ben.

Csiky Borbála
körzeji adattár
36. l.

Lakos Ernő

1926/27 - 1931/32

Ferkèpzomfoiskèvk

107.l.

Lakos Ernő

Nobrászat
1920 – 1923

Éinnisk 1930. 85. l.

Minden jogot fenntartunk.

Lakos Ernő

szobrán

kerzisette a borsod-
nádasdi községi
hősi emlékes 1937

Csikv Borsod

községi adattár
25. l.

Lakos Ernő

tovább 2

~~Füstös Kéltán~~

~~Farzi Hugó~~

~~Füstös Kéltán~~

Lakos Ernő

Lerner István

Pirchala Imre

1931/32-ben iparos-
tanonciskolai rajz-
tanitói Okkvelet
kaptak

Képzőm. Jöv. Erk

1931/32. 126-l

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

Megvan: 21 db.

nincs meg
" "
" "
" "
=

" Nincs meg 4 db.

Összesen: 25 db.

ovember 12én

MDK

Lakos Ernő

szobrász

Szerepelt az 1934 aug. 5-12 közt tartott Miskolci Hét keretében, a Lévay József Közmüvelődési Egyesület 40 éves jubileuma alkalmából rendezett kiállitáson.

Hajdu Béla: Borus idők - napsütések.
Északmagyarország 1964 jan. 26.

Lakos Erzsébet

rapsló

Szabad Művészet

1952. 7. n. 335. l

30/1913. sz.

Nagyméltósá

Kegyelme

A f. é. 96. szám

kozólag sajnálattal kell be

a fregyesvágásai tetőfedés m

előirányoztatott, a mely már

dést a következő hónapban

vasván Nagyméltóságod be

mit tevő legyek. Hatschek.

LAKOS Gyula városi nemák

Trencsén, lovassági laktanya, 1890

Szöngyi 1996 48.

r vm

96, 108, 134, 162, 167,

Lakos N.

l

Schein Pest Buda

15. l

Lakos H

U. 4233. 15 l.

László, I. rő, király aranya

VIII. 124

Lakos Ilona

1931/32

Ferkèpzomfoiskèvk

107 l.

Lakos János

Szentes

mint író és hírlapíró

is működött az

első világháború alatt.

Nagy Imre:

Szentes. Bp. 1928.

246. l.

. évi junius 13án már el-
összeget idéglenes nyugtá-
etem, csak a vár bejáratá-
gi udvar bekeritése maradt
tekintetes Bizottságnál,
gyminisz terinmtól elutasít-
esztésem, hogy ezen rész
l.-
tése végeztetet be ez év
apon Strausz, Ring és társa
én, kiállította a végleges

-én kelt nyugtában felszá-
drony a közbiztonság foko-
kségessé és azért voltam
szegből ezt beszerezni,
u megtakarítottam.

Május hó 14 én

Salamon Ferenc
várfelügyelő

Lakos János

1904/5 - 196/7,
1908/9

Ferkèpzomfoiskèvk
107 l.

MDK

Lakos János

5 képe van a szentesi Csongrád vármegyei Muzeumban.

Nagy Imre: Szentes. Magyar Városok Monográfiája. III. Bp. 1928. 23o l.

Lakos János

festő Szentesen
1919-ben öngyilkos lett.

Impresszionista festő
volt. Ködös levegő,
őszi szükeség, fonyadt
alakok, elesigazott ál-
latokat festett. Nagy ha-
tással volt rá Révész
Imre, aki évenkeit hu-
zamosabb időt töltött
Szentesen.

Nagy Imre

Szentes. Magyar Vá-
rosok Monografiája.
III. Bp 1928. 218. l.

on tiszteletteljes je
érjesztem fel, hogy az z
kezeim között lévő a
dezni, de az ezen költs
összegek nem telnéne

Zólyom 1904. m

1 drb
mell

Lakos Tanos

Jesti

U. 259, 261

1912 Koll. Hall

Hentsen.

Rapsanen: Ohl.
Hentes vidéru alakokat
~~Figurális~~ és
tagakat ~~Repek~~ et fest
~~nagy alföldrös~~

I

Proda

Lakos János

festő

u 798.

Lakos Jenő Pál

Thieme Becker

XXII. 238. l.

(Lyka)

20f
MAGYAR POSTA

Lakos

L. 2. *János Pál*, festő, * Szentes 1883 jún. 26. A rajztanári oklevél megszerzése után a müncheni akadémián Carl Marrnál tanult. Szentesen telepedett le, hol 1912. képeiből gyüjt. kiállítást rendezett. Szentes-vidéki alakokat és tájakat fest naturalista felfogásban.

L. Gy. II. 71

695.

I

319.

695. Nicolas Poussin utánzója.

A mester sz. Villersben 1594-ben. † Rómában 1665-ben.

Mária és Erzsébet. (Luk. 1. r. 40.)

Az előtérben látjuk Erzsébetet, ki a jobbról jövő Mária elé siet, hogy őt fogadja. Mögötte Zakariást veszszük észre, ki jobb kezével háza felé mutat és felhivja az érkezőt, hogy lépjen be. A Madonnát József követi vállán batyuval s baljában bottal. Erzsébet fehér kendőt, sötétkék ruhát és narancssárga felöltőt, Mária barna fátyolt, világoskék palástot és fehér ruhát, Zakariás turbánt és kék köpenyt, József pedig, ki jobb kezével a vállára tett fejsze nyelét fogja, sötétkék köntöst és barna köpenyt visel. A háttér Juda városának környékét mutatja és az égbolt felhős.

Vászon, méretei 68 : 56·5 cm. — Mündler : I. 31.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok :

a) Az Esterházy-Képtárban. 1812 : III. 5. *N. Poussin :* Die Heimsuchung Mariens, der heilige Joseph und der heilige Joachim zu beiden Seiten. — 1815 : I. 17. *N. Poussin :* Die Heimsuchung Mariens, der heilige Joseph und der heilige Joachim zu beiden Seiten. — 1835 : XIV. 10. *N. Poussin :* Die Heimsuchung Mariens. — 1844 : V. 17. *N. Poussin :* Die Heim-

Lakos János Pál

Maler, geb. 26. Juni 1883 in Szentes, absolvierte die Budapester Hochschule für bildende Künste und die Münchener Akademie.

Knackfuß. II. 23. L.

~~Aradi Közművelődési Ház~~

~~építk. segélye~~ ~~V. 270, 304.~~

Lakos János Pál

1910. dec. kiáll. Neuwirth Kalon

Édes álmok, olaff.

Lakoss-nak írva –

1911. máj.–jún. kiáll. m. o.

Égbolt, olaff. 300.–

Tavaszi felhők, olaff. 130.–

1913. ápr. máj. kiáll. m. o.

3 sajkep, olaff.

Életr. röviden

Thieme – Becker

22 Kötet

Trószerszény a XVIII. század elejéről

III. 237

Vasárnap, 1912. november 3. Egyes szám ára 2 fillér. XXXIII. évfolyam 136. szám.

SZENTES és VIDÉKE

POLITIKAI NAPILAP

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

ELŐFIZETÉSI ÁR:
HELYBEN: Félévre . . 4 kor. Negyedévre . 2 kor.
VIDÉKEN: Félévre . 7 K — f. Negyedévre 3 K 50 f.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: SZABÓ JÓZSEF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: SZENTES, PETŐFI-UTCZA 5. szám. Telefonszám 32.
Megjelenik — hétfő kivételével — mindennap.

A király.

Budapest, nov. 2.

Hosszabb távollét után hétfőn megint Budapestre érkezik a király. A hatóság fejei mennek a pályaudvarra fogadtatására. Budapest népe az utvonalon fogja üdvözölni az uralkodót, aki közel egy hónapig fog a magyar fővárosban időzni.

A munkásság is fel fog vonulni. Igy adta ki a a jelszót magyarországi szociáldemokrata párt. Mi sokkal higgadtabbnak, intelligensebbnek és politikailag sokkal érettebbnek tartjuk a munkásságot, semhogy feltehetnők, hogy a munkásságnak ez a felvonulása demonstrációvá növekedhetnék a király ellen.

Mert igaz: érthető a munkásság türelmetlensége, ha követeli a választói reformot. De nem a király volt-e az, aki már a koalíciós kormány idejében hozzájárult a választói reformhoz?... Nem a király volt-e az, aki a trónbeszédben kétszer is kifejezte, hogy a kormánynak elő kell készíteni a választói reformra vonatkozó törvényjavaslatot?

A király szándéka tehát világos és félre nem érthető. De ő alkotmányos uralkodó, aki kormányaira bízta a politikai ténykedést. Ő nem vonható felelősségre azért, hogy a kormányok nem hajtották végre azt, amit ő a trónbeszédben igért. A koalíció sem valósította meg; a Khuen-kormány sem. A jelenlegi kormány is mindez ideig csak az igéret mellett maradt és a megvalósítással folyton késik.

Lehet-e ezért a késedelmezésért a király személyét a politikai küzdelmek forgatagába vonni?... A királyt, ha hosszu távollét után megint a magyar fővárosába jön, nem lehet és nem szabad elkedvetleníteni Nemcsak azért, mert király, hanem, mert egész Európában ő a legnagyobb tekintély és rendit feletlen tisztelettel hajolnak meg előtte az összes hatalmak. Csak éppen a magyar főváros népe fogadná tüntetéssel, ha közébe érkezik?

Valóban: a kormányok büne nem a király büne. Más eszközök állnak rendelkezésre, hogy a kormányt a választói jog beterjesztésére szoritsák, mint a király ellen való esetleges tüntetés. Nemcsak a lojalitás ellen való bün volna ez, hanem olyan politikai vétek is, amelyet semmivel sem lehetne menteni.

Készülődés a delegációra.

Budapest, nov. 2.

Az egész politikai világ nagy érdeklődéssel néz a jövő héten összeülő delegációk elé. Az érdeklődés sulypontja természetesen az ellenzék akciójára nehezedik, mert az események rendkivülisége legelső sorban attól függ, hogy mire fogja magát az egyesült ellenzék elhatározni.

Politikai körökben ugy tudják, hogy az ellenzék nem fog megelégedni a delegációk ellen való egyszerü tiltakozással, hanem nagyobb demonstrációra készül, amelynek méretei ma még beláthatatlanok. Az ellenzék legelső sorban azt akarja elérni, hogy a parlament épületét a delegációk ülése alatt is katonai kordon vegye körül, mert célját elértnek látja abban a pillanatban, amikor az osztrák delegátusok meggyőződést szereztek arról, hogy a munkapárt csak szuronyerdő mögött tudja többségi akaratát érvényesiteni.

De fontos lesz a delegáció a benne elhangzó nyilatkozatok miatt is. A legutolsó delegáció óta lényegesen megváltozott a politikai helyzet és igy valószinü, hogy a balkáni háboru kérdésével nemcsak a delegációkat megnyitó trónbeszéd, hanem Berchtold gróf expozéja is foglalkozni fog.

Lakos János képkiállitása.

Szentes, nov. 2.

Rajztanári oklevéllel és a müncheni akadémiai végzettség után Szentesre, szülővárosába vonult vissza Lakos János.

Itthon léte óta a Nemzeti Szalon állandó kiállitója. Szép elismerésben részesült amikor megválasztották a Nemzeti Szalon művész alapitó-tagjává. Most november 17-én megnyiló kollektiv kiállitásban mintegy 120 darabban mutatja be működésének eredményét mely anyag egy leendő nagyobb pesti kiállitásnak a része

Az Alföldet választotta munkakörének, és mert éppen a müvészet nyelve az, melyet az egész világ egyformán megért, méltányolni kell azt a törekvést, mely lemond mindenről azért, hogy majdan kifejezhesse magát művészetével ugy, hogy használhasson hazájának.

Alkalmam volt látni óriási szorgalmával gyümölcsét s mondhatom minden egyes képe kiforrt művész munka. Földmivelő alakjai a megszólalásig hüek, de különösen tájképei — színhatásuknál fogva is bámulatos szépségüek.

Most kell tehát megmutatni, hogy mennyire haladt Szentes közönsége a kultura terén s ezt müvész-pártolásával tudja legjobban igazolni. Pártolni kell úgy a testületeknek mint az egyeseknek. Lehetővé kell tenni, hogy a támogatással fokozottabb munkást serkentsük.

Bizonyára a vezető férfiak meg fogják találni a módját, hogy a szentesi muzeumnak is jusson a reánk vonatkozó s néprajzi szempontból is jusson a reánk vonatkozó s néprajzi szempontból is megörökitésre méltó képekből.

Nekünk, mivel Lakos János festő művész közülünk való, a mi városunk gyermeke, illik megérteni és kötelességünk segiteni, annál is inkább mert a vidéken is nagy érdeklődést tanúsitanak elsőrangú képei iránt Igy már Aradról már most meghivást kapott, hogy az ottani vármegyeház termében is állitsa ki képeit.

Fordul a hadiszerencse.

Török győzelem.

Szentes, nov. 2.

Várjunk még. Nagyon is elsietve kongatják meg Törökország felett a halálharangot. Temetik, mielőtt még meghalt volna s halotti tort ülnek, mielőtt eltemették. A játszma még tart s a balkáni egyesültek vérvesztesége oly nagy, hogy feljajdulnak a sok győzelemtől.

Az e mult éjjel török győzelemről érkezett hir. Vizánál a török hadervisszaszoritotta a bolgárokat s a konstantinápolyi hadvezetőség nagy haderő csatlakozását jelenti a csataldzsai török csapatokhoz.

Győzött a török.

Páris, nov. 2.

A Havas ügynökség jelenti Konstantinápolyból: Nazim basa generalisszimus tegnap, elsején délután két órakor a következő táviratot küldte: **Hadseregünk jobb szárnya tegnap óta északnyugati irányban nyomul előre Mahmud Muktár basa serege megverte a bolgárokat.** Számos ágyut, valamint municiót zsákmányolt. Parancsot adtam az összes hadtesteknek, hogy offenzivába menjenek át és nyomuljanak előre.

Nazim basának délután háromnegyed ötkor feladott másik távirata igy szól: **Ujból elfoglaltuk Bonar Iszart. Minden oldalról körülzártuk Bonar Iszar környékén a bolgár csapatokat.**

Konstantinápoly, nov. 2.

Az összes lapok egybehangzóan állitják, hogy a keleti hadsereg helyzete kedvező és hogy a bolgárok a törököktől üldöztetve lépésről-lépésre visszavonulnak. A törökök döntő csapásra készülnek.

Katonai körök szerint a csata, melyet a bolgárok kikerülnik igyekeztek, hacsak előre nem látott események nem állnak be, a törökökre kedvező lesz Lehetetlen, hogy a bolgárok, akik deffenzivában tartják magukat, ujból átmehessenek az offenzivába.

A Sabale tudósitója a következőket táviratozza: A **bolgárokat Lüle Burgaszból visszaüzték. A veszteségek**

Schwarcz Mór sütő- és lisztnagykereskedő, Szentes.

Minden órában friss házikenyér. — Gyermekek és gyomorbajosok részére kétszersült.
Elsőrendü műmalmi és saját őrlésü lisztek, korpa, árpadara es kukorica.

Egy métermázsa korpa 15 koronáért kapható. Viszonteladóknak engedmény

mindkét oldalon nagyok, különösen bolgár részről. Az éj folyamán ezernyolcszáz sebesültet szállitottak el a harctérről.

Konstantinápoly, nov. 2.

A minisztertanács éjfélutánig együtt maradt, hogy a hadi helyzetről tanácskozzék és főleg a lüleburgaszi harcokról szóló hireket bevárja. A nagyvezir és több tiszviselő az egész éjszakát a portán töltötték. Éjjeli két óra felé a hadügyi államtitkár a minisztertanácsnak fontos táviratokat hozott tudomására.

Görög-török harcok.

Athén, nov. 2.

Niausta város tizezernyi lakossága, amikor értesült a görög hadseregnek Szaloniki felé előrenyomulásáról, el kergette a török hatóságokat és megizente a görök trónörökösnek, hogy naponkint 25.000 kenyérporciót bocsájt rendelkezésére.

Athén, nov. 2.

Sabund-Zsakis tábornok sürgönyzi: Amoki környékén egy görög és egy török csapat közt harc fejlődött. A görög csapatok magasan fekvő pozíciókat foglaltak el.

Az elsülyedt török páncélos.

Konstantinápoly, nov. 2.

A Szaloniki előtt horgonyzó Teth-I-Bulen török páncélos korvett parancsnoka jelenti: Éjtél felé egy görög torpedónaszád beosont a kikötőbe és két torpedót röpitett a korvett felé, **mely kazánjának felrobbanása után elsülyedt.** A legénység nagyrésze megmenekült.

Ipari szaktanfolyamok Szentesen.

Szentes, nov 2.

A kereskedelemügyi miniszter utasitására m. kir. Technológiai Iparmúzeum igazgatósága egy általános ipari, egy épitőipari és egy szabóipari szaktanfolyamot rendez az 1912—13. tanévben Szentesen. A tanfolyamok vezetésével Torday Lajos iparostanonciskolai igazgatót bizta meg. A tanfolyamok tárgyai és órarendje a következő: Az előadások a gimnázium nagytermében tartatnak. Kezdete november 4-én, hétfő este 7 órakor fizikával.

November hóban: 1. Épitőipari anyagismeret és szakrajz kedd és csütörtök este 6—9-ig, heti 6 óra. 2. Elektromosságtan hétfő és péntek este 7—9-ig, heti 4 óra.

December, január és február hónapokban: 1. Épitőipari szakrajz kedd és csütörtök este 6—9 ig, heti 6 óra 2. Ipari számtan és mértan kapcsolatban üzleti fogalmazással hétfő 6—9-ig és péntek 7—8-ig, heti 4 óra. 3. Üzleti fogalmazás és ipari ügyiratok. Szerda 6—9-ig és péntek 8—9-ig, heti 4 óra.

Márciusban csak épitőipari szakrajz kedd és csütörtök este 6—9-ig, heti 6 óra. Szombat és vasárnap szünet. A szabóipari szaktanfolyam a jövő évi junius végén kezdődik, melyre jelentkezések az ipartestületnél elfogadtatnak.

Ausztria-Magyarország szerepe.

Bécs, nov. 2.

A helyzet a Balkán-félszigeten változófélben van és nem sok időbe telik majd, hogy teljesen meg is fog változni. Sassanov orosz külügyminiszter nyilatkozatai után az a feltevés, hogy a status quo a Balkánon a legnagyobb mértékben veszélyeztetve van, nagyon is megokolt.

A kérdés tehát, mely reánk nézve a külügyi helyzettel szemben a legégetőbb, abban kulminál, hogy milyen szerepet fog vállalni monarchiánk a jövő alakulásaiban? A kérdések teljes komplexumukban még nincsenek tisztázva, legalább annyira nem, hogy mindenben világos képet lehetne azokról alkotni.

Bizonyos, hogy idők során a balkáni államokkal szemben monarchiánk tartózkodott a territoriális terjeszkedéstől s bármilyen nagy volt is a kisértés, ennek a gondolatától távol tartotta magát. Egész gazdaságpolitikája a monarchiának oda irányult, hogy a balkáni államokkal a legjobb viszonyban maradjon s hogy gazdasági érdekeit megóvja.

Külügyi vezetőségünknek ez a programmja ma sem változott meg. Az összes tényezők, akik a külügyi helyzetre befolyással vannak, megegyeznek abban, hogy ez a viszony meg ne változzék.

Akárhogyan változzék is a helyzet a Balkánon, a külügyi vezetőség arra törekszik, hogy intézményes garanciákat kapjon arra vonatkozólag, hogy gazdasági érdekei a Balkán-félszigeten most is, a jövőben is a leghathatósabban megóvassanak.

A SZENTESI MEZŐGAZDASÁGI IPAR ÉS KERESKEDELMI BANK RÉSZVÉNYTÁRSARÁG
KOSSUTH-utca,
AZ EVANGELIKUS TEMPLOM ÁTELLENÉBEN
TAKARÉK-BETÉTEKET
MINDEN LEVONÁS NÉLKÜL
5 százalékkal
KAMATOZTAT ÉS MINDENNEMŰ KÖLCSÖNÜGYLETEKET LEBONYOLIT. 483

Halvacsora!
Ma este az
Ugrai borozóban
tiszai halból készült halvacsora lesz.
526 Tisztelettel
Ugrai Antal

UJDONSÁGOK.

Szentes, nov. 2.

— **A szentesi kir. törvényszék.** Jól értesült forrásból halljuk, hogy a szentesi kir. törvényszék felállitása érdekében megindult mozgalom lassan bár, de előre halad. Pákozdy István kir. járásbiró már gyüjti is a törvénykezési adatokat és szomszédos kollégáihoz ily irányban felhivást intézett. Ugy tudjuk, hogy Fekete Márton országgyülési képviselő is lépéseket tett már ez ügyben s igy reméljük, hogy a jogkereső közönség mielőbb a szentesi kir. törvényszék márványos előcsarnokában fog egymásnak találkát adni.

— **A kunszentmártoni h. é. vasut jövedelme.** A magyar államvasutak igazgatósága a Szentes—kunszentmártoni vasut jövedelmi cimén 2700 koronát szállitott be a városi közpénztárba, mely összeg szabályszerüen bevételeztetett.

— **Az épülő polgári leányiskola.** Leányainknak ezt a kedves, uj otthonát javában épitik a Szabó Testvérek. Ha az időjárás kedvező lesz, a diszes palota még az idén tető alá kerül. Az iskola ellenőrzésével a csongrádmegyei államépitészeti kirendeltség Regdon Gejza kir. főmérnököt bizta meg.

— **Az utolsó nap.** Vasárnap délután 4 órakor bezáródik a szentesi kalotaszegi kiállitás. A finom varrottasok, a remek fafaragványok, a torontáli remek szőnyegek ezután is uri családaink termeit fogják disziteni, mert ami szép volt — pedig mind az volt — kevés hijjával mind elkelt. Elkelt olyan olcsó árakért, hogy az eladásra került áruk reklám számba mentek s bizony a kiállitóknak alig volt haszna rajtuk.

— **Felolvasás a kereskedők egyletében.** A kereskedők egyletének helyiségében f. hó 3-án, vasárnap d. u. 3 órakor Lévai Antal, a kerületi munkásbiztositó pénztár igazgatója, a munkásbiztositási intézmény népszerüvé tétele céljából felolvasást tart. Azt hisszük, meddő munkát fog végezni — Ezzel kapcsolatban megemlitjük, miszerint szükségesnek tartanók, hogy az orvosi váróteremben a betegeknek sorszámot adjanak. Igy egyrészt statisztikai adatokat is nyernének, másrészt pedig elkerülhetnék azt az anomáliát, hogy a váróteremben alkalmazott asszony — tekintet nélkül a betegek érkezésének sorrendjére — a saját bölcs belátása szerint bocsássa be a türelmetlenül várakozókat. Az elégedetlenkedők pedig nem mernek szólni, mert az amugy sem valami nagy népszerüségnek örvendő munkásbiztositó állami intézmény s mint ilyen — szent és sérthetetlen.

— **Nem csurgott, csak csepegett.** Igaz is, csak csepegett az idei bortermés. Kevés bor termett s ami van, az is bicskanyitó. Más években október hónapban százak folytak be hordóhitelesitésből, az idén pedig október hónapban ezen a cimen csak 12 kor. 45 fillér folyt be.

— **Az egyedüli kincstári dohánytermelő.** A szentesi határban csak Károlyi József kereskedő termel kistőkei földjén dohányt. A termés az idén várakozáson felül sikerült s a felmérést a napokban tartja meg a pénzügyőrség.

— **Gazdák figyelmébe.** Dr. Wertheim Aladár törvényhatósági főügyész november hó 3-án, vasárnap délelőtt 10 órakor a Gazdasági Egyesület helyiségében szabadelőadást tart a szántás és mütrágyázásról.

— **Táncmulatság.** A vekerháti határszéli olvasókör november 17-én a vekerháti állami népiskola tantermében a szegény tanulók felruházására és az olvasókör javára jótékonycélu táncmulatságot rendez. Belépődij 1 korona.

— **Az utolsó fertály.** Itt van az utolsó adófertály, mikor már tovább huzni, halasztani nem lehet az adófizetést, vagy legalább is nem tanácsos, mert komoly következményei lesznek. Ajánlatos most azért is befizetni az összes adót, mert a jövőre életbelépő uj adókkal csak ugy jöhet az ember tisztába, ha nem zavarja azt még majd az idei hátralék is. De nem is igen lehet elmaradni ez évben az adóval, mert a pénzügyigazgatóságtól kiküldött titkár felügyelete alatt folyik a végrehajtás, ki nem ismer semmi irgalmat. November 15-ig kamat és költség nélkül fizethetünk.

* **A Zoltán-féle** [illegible]kamájolaj minőség, hatás és iz tekintetében felülmulhatatlan. Nem tartalmaz mézgákat és glycerint, mint az emulsiók és ezért ezekkel ne tévesszük össze. Kapható Zoltán B. gyógytárában Bpest., Szabadság-tér.

— **Tűz.** Mindenszentek éjszakáján éjjel 12 órakor a temető kivilágitott terét rémes fény világitotta be, mely égő szalma-kazalból eredt. A Lőrinc-utca 6 számu háznál gyulladt ki egy szalma-kazal, melyet a gyorsan kivonult tüzoltóság nyomban eloltott.

— **Anyakönyvi hirek.** Születtek 1912. okt. 27-től nov. 3-ig: Tóth László, Miklós Eszter, Németh János, Sebesi Imre, Kecse Nagy Eszter, Szabó halva született fiu, Kardos Lidia, Dósai Molnár Margit, Takács László, Mókos Anna, Batik Zsuzsánna, Pataki András, Tóth Margit, Daucsó Ferencz, Almási Bálint, Gilicze Ilona, Bakai János, Kormos Terézia, Csepregi Lajos. Eljegyzés: Kanász Nagy Imre Dallos Szilágyi Boriskával, Csúcs András Almási Rozáliával, Varga Antal Tábis Ilonával, Veres István Ba'ogh Lidiával. Házasság: Jakoby Dezső Löwy Juliannával, Farkas Mihály Musa Eszterrel, Török László Tóth Magdolnával, Vas Sándor Katona Juliannával. Halálozás: Fazekas Lajos 67 éves, Kulcsár József 89 éves, Őze Imre 79 éves, Molnár Juliánna 10 éves, Lakos Eszter 17 éves, Imsperger József 70 éves, Schulcz Mihály 56 éves, Kóczán Anna 27 éves, Kovács Mária 81 éves, Mezei Ferencz 80 éves.

— **Időjárás.** Igen hüvös és tulnyomóan száraz idő várható.

Dr. FENYVESI ADOLF
ügyvédi irodáját
Kossuth-utca 26. szám alá, az emeletre helyezte át.

EISLER LAJOS
villanyos kávépörköldéje
Szentes .·. (Hariss-ház)
A napnak bármelyik órájában
villanyon pörkölt friss kávé kapható.
A pörkölés a vevő jelenlétében is történhetik, mivel alig néhány percet vesz igénybe.

Szerda, 1913. julius 23. Egyes szám ára 2 fillér. XXXIV. évfolyam, 170 szám.

SZENTES és VIDÉKE

POLITIKAI NAPILAP

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

ELŐFIZETÉSI ÁR:
HELYBEN: Félévre . . 4 kor. Negyedévre . 2 kor.
VIDÉKEN: Félévre . 7 K — f Negyedévre 3 K 50 f

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: SZABÓ JÓZSEF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: SZENTES, PETŐFI-UTCZA 5. szám. Telefonszám 32.

Megjelenik — hétfő kivételével — mindennap.

A forrongó bankáni béke.

Szentes, julius 22.

Mialatt Nisben megindulnak a béketárgyalások, az akadálytalanul előrenyomuló török haderő uj szenzációval szolgál: Enver bég és török lovassága beköltözött Drinápoly elpusztult falai közzé. Bulgária, a balkán oroszlánja, amely a ruméliai Törökországot a Boszporus partjáig szoritotta vissza, a felvonuló ottomán haderő szabad martalékául hagyta azt a mohamedán lakta területet, amelyért hónapokkal ezelőtt ezer sebből vérzett hősi serege.

A midiaénoszi vonal, melyet a londoni reunión a preliminaris béke alapjául jelöltek meg, már ma nem elégiti ki a portát és ha a görög és szerb megváltoztatják a szövetségi szerződés határmegjelölő rendelkezéseit, egyszerüen azért, mert nem várt események következtek el. A várt hòditásnál nagyobb terület kerülvén a kezükbe, a törökök is följogositva érzik magukat az előzetes béke pontjainak megváltoztatására, mert őket meg a szövetség verte le s ha a szövetség a végleges béke megkötése előtt fölbomlott, Bulgáriával szemben annál inkább követelődzhetnek, mert Bulgária nem tud ellenük védekezni.

Mindez eddig a diplomácia örök érvényü irányelvei szerint történik. A nyomorékot, a bénát, a beteget, a szorult helyzetben lévőt megtámadni, kihasználni aljas cselekedet a magánéletben, éleselméjüség és élelmesség a diplomáciában. Természetes, hogy az ilyen eljárást meg is kell okolni, de az azután mindegy, hogy a megokolás a román álláspont szerint van-e s a balkáni egyensuly fönntartásának szükséges voltával támogatja-e a Turtukája-Balcsik vonalig való előrenyomulást, vagy a törökök álláspontja szerint azzal, hogy a bolgárok vonakodnak a megállapitott vonalig felszabaditani a török területet a bolgár megszálló seregtől.

Valóság az, hogy mig a bolgár sereg teljesen demoralizált állapotban az erkölcsi harcképtelenség szinvonalára sülyedt és közvetett békeajánlatok után a győző szerbek és görögök kivánságához képest közvetlenül diktáltatja magának a békét, addig a román sereg és más oldalt a török minden ellenállás nélkül menetelhet Szófia felé.

Az ázsiai rém.

Szentes, julius 22.

Nem ijesztés, hanem megnyugtatás végett irjuk e sorokat.

A belügyminiszter táviratilag értesitette Csongrádvármegye alispánját, hogy Szerbország fővárosában Belgrádban, továbbá Obrenovácz, Lusenovácz és Boljevácz községekben az ázsiai kolera fellépett és bakterologiailag megállapittatott.

Belgrádtól csak a Duna választja el hazánkat s igy majdnem kikerülhetlennek látszik, hogy ezen betegség hozzánk is behurcoltassék.

A fenyegető veszedelemmel szemben a hatósági közegekre hárul azon sulyos és lelkiismeretes feladat, hogy ezen rettenetes betegség veszedelmes jellege terjedési módja és az ellene való védekezés módjára alkalmas módon tájékoztassák a nagy közönséget. „Tudnivalók a koleráról“ cimü ismertető füzetet megküldi a hatóság minden nyilvános helyiségbe, állomásokon, hirdető táblákon kifüggeszteti s a templomból kijövő közönség előtt is kiosztja.

Tartsa mindenki első sorban szem előtt a mértékletességet és tisztaságot.

Kiss Gábor vármegyei főorvos már csaknem az összes községi járványkórházakat megvizsgálta és különös sulyt helyezett azon községekre, ahol Kolera-beteg állomás van. Rendben talált mindent, a bakteriologiailag megvizsgálandó váladékokhoz szükséges edények és ládák beszerzése iránt pedig intézkedett. A rettenetes betegség tehát készen talál bennünket s ha eljut is hozzánk, remélhető, hogy egy pár a dunai és tiszai hajókon behurcolt fertőzött betegnél a kolerának több áldozata most sem lesz.

Csongrádon hajóvizsgáló állomás lesz szervezve. Minden a Dunáról érkező hajó utasai, személyzete, szállitmánya s maga a hajótest is alapos vizsgálat alá lesz véve.

Ha bármelyik folyó meg lesz fertőzve, uj óvintézkedést tartalmazó rendszabályok fognak kibocsájtani.

Mindenesetre tartózkodjék mindenki a Tisza és Körös-viz ivásától.

Kossuth szabadalma.

Budapest, julius 22.

A külpolitikának nagy szüksége van most bölcsekre. Kossuth Ferenc tudja ezt, s egész önzetlenül leteszi minden bölcsességét a monarchia oltárára. Szidja Berchtoldot, szidja Tiszát. Ezeket a szidalmakat olvastuk már a bécsi lapokban s Kossuthot csak dicséret illeti azért, hogy jól válogatja meg az olvasmányait Amig a bécsi sajtó beszél belőle, elég okos dolgokat mond. Mihelyt azonban önállóan kezd gondolkozni, rögtön kompromittálja Szterényit. Kossuth szerint a monarchia külügyminisztere hibát követett el, amikor visszautasitotta az entente-hatalmak desinteressement-ajánlatát.

Kossuth sokáig volt kereskedelmi miniszter Magyarországon, tehát illenék tudnia, hogy miféle következményekkel járhat egy ilyen ajánlat elfogadása. Illenék tudnia, hogy a balkáni erők eloszlása bizony árthat, vagy használhat kereskedelmi érdekeinknek, nem is szólva arról, hogy politikai szempontból is fontos, hogy mekkora hatalmasság a monarchia délkeleti szomszédja. De ne folytassuk a felnőttek oktatását. Kossuth Ferencnek szabadalma van a bölcsességre, tartsuk hát tiszteletben a — szabadalmat.

Talajvizsgálat.

Szentes, julius 22.

A csongrádmegyei vegyvizsgáló állomás müködési körét kiterjeszti a talajvizsgálatra is. Ez a vizsgálat ki fog terjedni az egész vármegyére s a fővegyész és a gazdasági felügyelő fogja teljesiteni.

Hogy a talajvizsgálatot mindenki igénybe vehesse, a földmivelésügyi miniszter által megállapitott dijak a felére lesznek leszállitva.

A vizsgálat során az érdeklődők földjeinek talajösszetétele pontosan megleend állapitva s igy tudhatja mindenki, hogy földjén milyen haszonnövényeket termelhet, a gyönge talajt miként és minő trágyával és minő mennyiségben kell javitani s minő vetésforgót kell alkalmazni.

Sok használatlan talaj kerül okszerü utmutatás utján termőképes állapotba, amely lassanként az intenziv gazdálkodás kincses bányájához fogja vezetni gazdáinkat.

A folyó évi május havi törvényhatósági közgyülésen Fekete Márton képviselő inditványára elhatározta a közgyülés, hogy miután ezen nagyfontosságu intézmény vagyis a talajvizsgálat teljesen uj s szoros összefüggésben áll a mütrágyázással és takarmányozással is, hogy a közönség kellőleg tájékoztatva legyen ennek célja és rendeltetése felől, az ezen intézményre vonatkozó szolgálati és szervezeti szabályzatot nemkülönben a minta küldési és a dijtételek megállapitását magában foglaló füzetet nyomat ki s ezt a közönségnek ingyen bocsájtja rendelkezésére.

A talajvizsgálati dijtételeket az alispán redukálta felére, igazolván ezzel is azt az eddig táplált jó véleményt, hogy a gazdaközönség érdekeit szivén viseli.

Végül a kezdődő mütrágya szezon alkalmával figyelmeztetjük a gazda közönséget, hogy megrendelt mütrágyáikat bocsássák vegyvizsgálat alá, mert hangzatos cégér alatt sokszor értéktelen mütrágyát kapnak. Különösen óva intjük a gazdaközönséget a pozsonyi „Potache“ mütrágyagyár készitményeitől, mely igér ugyan kalit, mitrogént és foszfort és küld helyette oldhatatlan és értéktelen nyers foszfátot.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy ugy mint eddig, továbbra is **naponta kétszer friss sütemény** valamint kitünőnek elismert házi-kenyér

a fehér kenyér kilója 28 fillér, a barna kenyér kilója 24 fillér.

Elsőrendü Hm.-Vásárhelyi műmalmi lisztek, saját őrletésü korpa és darák, üzletemben mindenkor kaphatók.

Friss fejtésü köleskása kilogramonként 28 fillér.

Tisztelettel: Schwarcz Mor, sütőmester.

Az árviz

Szentes, julius 22.

Már-már azt hittük, hogy az árviz megtéve kötelességét, visszavonul medrébe pihenni és ma ujabb és ujabb hirek érkeznek ujabb áradásokról, ujabb pusztulásokról. Ujra kezdődik, amit már elmultnak hittünk. Napról-napra tisztább képét kapjuk annak a pusztulásnak, amit a nekibőszült vizek okoztak és a pusztulás oly óriási, hogy ezzel szemben minden segitség jelentéktelennek tetszik, még a belügyminiszteré is, aki ma leiratban fordult segitségért a fővároshoz és a törvényhatóságokhoz.

Szentesen ugy a Tiszán mint a Hármaskörösön e vizállás apadt. A kitünően megépitett gátak megerősitésére vagy különös védelmi intézkedésekre nem volt szükség. A Hármaskörös vize kezd tisztulni amely az apadásnak csalhatatlan jele. Tegnapról mára a Tisza 10 centiméterrel apadt s a vizállás folytonos csökkenése várható. Sajnos, a kedvezőre vált időjárás folytán beállott apadás már nem segit az elöntött ártéri területeken, a hol a Tisza és Hármaskörös kiöntése csak a szentesi határban százezrekre rugó kárt okozott. A tiszai szigetekben levő gyümölcsösökben az érett kajszin barackot csolnakon szedik le a fáról, a szöllő ültetvényeket pedig három méter magas vizréteg boritja ugy, hogy legmagasabb hajtásaik sem látszanak ki a vizből.

A pusztitó árviz, mely az ország nagy részét elöntötte, Borsodmegyét sem kerülte el. A Tisza és a Sajó után most a patakok is kiöntöttek és elboritották a falvakat. A Tisza mentén lévő borsodmegyei falvak, különösen Dorogma, Bábolna és Tiszakeszi viz alatt állanak. A falvakból jött értesülések szerint eddig harminckét ház összeomlott és az ár három ember holttestét vetette partra.

Szegedről jelentik: A Tisza éjfél óta 3 centimétert apadt, ennek ellenében a folyammérnöki hivataltól érkezett jelentések szerint Szolnokról és Csongádról jelentékeny áradást jelentenek. Mindennek dacára a folyammérnökség véleménye szerint az apadás Szegeden állandó lesz, mert a felső csekély áradás nincs befolyással a szegedi vizállásra.

A folytonos esőzések következtében a Sajó tegnapra veszedelmesen megnőtt és kiöntött, Sajóládházán, Sajóvámoson, Sajópetriben és Sajózsolcán a viz a földeket ellepte. Az uj szántásokat elmosta, a réteket elöntötte a szénát elmosta. Különösen a szénatermésben nagy a kár.

A marostordai árvizkárok megállapitására kiküldött bizottság tegnap, vasárnap, fejezte be munkáját és ma tette meg első jelentését. A bizottság hivalalosan megállapitotta, hogy Marostordán negyvenezer katasztrális holdnyi területet öntött el az ár. A legtöbbet szenvedett Ilyésmező, ahol a hegyekről leszakadt patakok az egész községet elhordták. Az összes kár négymillió korona. Inségesek, akiknek tehát a mai betevő falatjuk sincsen: háromezren vannak.

Értesités.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy gyógyszertáramat a helyiség javitásának ideje alatt ugyanabban a házban, a volt helyiség mellé helyeztem át.

Lehrer Alfréd
gyógyszerész.

1104

A horvátországi bonyodalom.

Budapest, julius 22.

A horvátországi alkotmányos állapotok helyreállitása érdekében ujabb lépés történt. A király Pejacsevich Tivadar grófot horvát miniszterré, Skerlecz Iván bárót pedig, akinek a titkos tanácsosi méltóságot is adományozta, Cuvaj helyébe királyi biztossá nevezte ki.

Tisza István gróf miniszterelnök vasárnap reggel Skerlecz István bárò miniszteri tanácsossal, Latinovits Endre dr. kiséretében Bécsbe utazott, ahol Berchtold gróffal tanácskozott, tegnap pedig Ischlbe ment és jelen volt ma Pejacsevich horvát miniszternek és Skerlecz bárò királyi biztosnak délelőtt tiz órakor végbemenő eskütételén.

Pejacsevich Tivadar gróf ujonnan kinevezett horvát miniszter tegnap Bécsben Berchtold gróf külügyminiszterrel tárgyalt, ma pedig szintén Ischlbe utazott.

Eskütétel után a király külön kihallgatáson fogadta a miniszterelnököt, ki azután visszautazott Bécsbe, hol ismét tárgyalásokat fog folytatni és a hét közepe táján jön vissza Budapestre.

Külön kihallgatáson jelent meg a király előtt a két uj horvát funkcionárius is. Az uj királyi biztos szerdán Bécsben fog időzni, ahol bemutatkozó látogatásokat tesz.

Kenyérár leszállitás!

Ertesitjük a közönséget, hogy az olcsóbb buzaárak folytán félbarna **kenyerünk árát**

24

fillérre szállitottuk le.

A kenyérgyári kenyér tehát mától kezdve ugy gyárunkban és piactér. (Haris-ház) főüzletünkben, valamint

a kenyérgyári viszonteladó kereskedőknél

24

fillérért árusittatik kilónként, a fehérkenyér ára 28 fillér.

Legfinomabb tejes és vajas sütemények:

kifli,

perec,

zsemlye.

valamint **mindennemü különlegességek,** mint luxus sütemények, ünnepi és alkalmi kalácsok, tejes kenyér, pastrana, dessert, zsúrvekni stb.

tiszta tejjel, vajjal

a leggondosabb tisztasággal készülnek a kenyérgyárban.

Kaphatók a gyárban és a viszonteladóknál. Tisztelettel:

Első Szentesi Kenyérgyár Részvénytársaság.

Hölgyek fésülését

házhoz járva, esténként és mindennapi fésülést havi dijazás mellett — 4 évi tanulmányozásom után — a legujabb divat szerint elvállalok. Fésülést alku szerint tanitok. — Csőszi Klárika, III. k. Zrinyi-utca 7,

UJDONSÁGOK.

Szentes, julius 22.

— **Még egyszer „mars az inasiskolába."** E cimmel megjelent két rendbeli közleményünkre Tordai Lajos ipariskolai igazgató ma egy magyarázó nyilatkozatot küldött be, melyet azonban az ügynek csekély jelentőségénél fogva, nem tehetünk egész terjedelmében közzé. Annyit kivánunk csupán megjegyezni, hogy úgy az első közlemény, mint a helyreigazitó második hir magán értesülés utján szerzett téves adatokat tartalmáz s a fenti ügyből kifolyólag az „O sancta..." kifejezést nem adresszáljuk senkinek. Torday Lajos igazgatóról különben az illetékes tényezők jól tudják, hogy a tannncokkal és gazdáikkal szemben mindig a legtelejesebb lojalitással, sőt jóindulattal viseltetik. Még végül csak annyit, hogy a magunk részéről ezt az ügyet teljesen befejezettnek tekintjük.

— **Zárlat feloldás.** Zsiga Ferenc derekegyházoldali 178 számu tanyáján a lépfene betegség megszünvén, az állatok a zárlat alól végleg feloldattak.

— **Munkás alapitvány.** A szentesi takarékpénztár 3000 koronás alapitványt tett oly törvényes házasságban élő mezei munkás javára, ki az idén betegség, vagy baleset miatt az aratási munkálatokban részt nem vehetett. Az évi kamat 120 koronát tesz ki.

— **Ujjitás a távbeszélőnél.** Ausztriában eddig divatban volt, hogy a lumpoló urak a késő órákban felkeresték a telefonkezelőket, hogy ennyi és ennyi órakor telefonon csengesse fel őket. Ezt a diszkrét érintkezést most az osztrák posta- és távirda miniszter betiltotta. Nálunk Magyarországon forditva kellene ezt a rendszabályt alkalmazni, mert a telefonkezelőket a délelőtti, délutáni és esti órákban az előfizetőknek kell édes álmukból felkölteni.

— **A szentesi iparos kör.** A szentesi ujonnan alakult iparos kör nevében Buday János elnök a kör megalakulását bejelentette. Ennek folytán a polgármester felhivta a kör elnökségét, hogy az alakulásról felvett jegyzőkönyvet s alapszabály tervezetet hozzá, 30 nap alatt terjessze be, mivel ennek hiányával a kör működését meg nem kezdheti.

— **Cséplőgép-munkások biztositása.** A földmivelésügyi miniszter elrendelte, hogy a cséplőgép tulajdonosok a cséplőgépeik mellett alkalmazott összes munkásokat, — a gépész kivételével, ki minden esetben a kerületi munkásbiztositó pénztárnál biztositandó, — az országos Gazdasági Munkás Biztositó pénztárnál kötelesek biztositani baleset ellen. Ha a cséplőgép tulajdonosok ezen kötelező baleset biztositást elmulasztják, teljes kártéritési felelősségük fenntartása mellett, kihágási eljárás alá vonatnak s 50—100 koronáig terjedő pénzbüntetéssel sujthatók s ezen kivül tőlük a biztositási dijak utólagosan behajthatók.

— **Utolsó nap.** Ma délután 5 órakor telik le a földadó osztálybasorozási megyei földadó bizottságok határozata ellen a fellebbezési idő. Aki fellebbezni akar a másod foku határozat ellen irásba foglalt s kellőleg indokolt fellebbezését még ma elküldheti, Buócz Károly vármegyei földadó bizottsági előadó, Szeged pénzügyi palota cim alatt. Tudtunkkal eddig a megyei földadó bizottság határozata ellen csak Sváb Sándor fábiáni nagybirtokos nyujtott be fellebbezést.

— **Leszakadt dobogó.** A Mecs Balog-utca 6 számu ház előtt lévő közuti fadobogó még tegnap előtt leszakadt s azóta veszélyes rajta a közlekedés.

— **Toloncuton** özv. Török Pálné, ki valamikor jobb napokat látott, 82 éves korában a budapesti rendőrség tolonc-osztályába került. Az államrendőrség táviratilag kérdezősködik, hogy mint szentesi illetőségűt haza küldheti-e?

Dr. Ullár István arcképe

Szentes, julius 22.

Vettük és kommentár nélkül adjuk a következő sorokat: A katholikus egyházközség dr. Ullár István apátur arcképének megfestését közgyülésben elhatározta. Az olajfestésü kép az érdemdus egyházi férfiut életnagyságban fogja ábrázolni. A közgyülés Várady Lajos elnököt bizta meg a terv végrehajtásával, ki is az arckép megfestésére Lakos János helybeli akadémiai festőművészünket ajánlja. Az illetékes körökhöz tartozó katholikus olvasóinknak figyelmébe ajánljuk e támogatást érdemlő eszmét. Ugy az apát ur érdemes személyisége, mint a fiatal festőművész tehetsége megérdemlik támogatásukat.

A Lakos-Konc-féle mükiállitás alkalmával épp ő méltósága jegyezte meg, hogy festőművészünk kiállitott arcképei arról az örvendetes tényről győznek meg bennünket, hogy a szükséges helybeli müvészi muukálatokat nem kell ezután idegen müvészekre biznunk, mert városunk fiai is már teljesen nivón álló munkát tudnak produkálni. Igazán örülünk, hogy a megbizatásnál épp Lakosra gondoltak, akiről ugyanis tudniillik, hogy a „Zászlónk" c. katholikus szépirodalmi lapnak érdemes munkatársa volt.

Itt jut eszünkbe az az eszme, hogy Koncz szobrászunkat, aki bár akadémiai tanulmánya után nagyobb kompozicióval nem mutatta ki képességét, nem lenne-e kivánatos egy városi ösztöndijjal Münchenbe vagy Párisba küldeni egy évre tanulmányutra, melynek végeztével magát kötelezné egy Tóth József mellszobor elkészitésére, amelyet viszonzásul a városnak ingyen engedne át, (ebben a müfajban ugyanis már több sikerültet alkotott.)

Igy a mi fiatal és tehetséges müvészeink is jutnának hosszu fáradozásaikhoz és tehetségükhöz méltó megbizáshoz szülő városuk részéről.

B. J.

Izléses falragaszok

gyors és olcsó készitését és

kiragasztását

elvállalja

a „Szentes és Vidéke"

könyvnyomdája.
— Telefon 32. —

Ára:
60 fillér

Magyar Nemzet

Vasárnap
1954. október 3
X. év, 234. szám

Az ember és a könyv

Az elmúlt tíz esztendő magyar könyvtermését megragadóan nagy számok, magasra ugró könyvvásárlási és könyvtárforgalmi grafikonok fejezik ki. A legutóbbi esztendő különösen sok eredményt hozott: a kormányprogramm hatására egy év alatt mennyiségileg és minőségileg is *gazdagodott* irodalmunk, *növekedett könyv*kultúránk: az idén *jobb* írások *több* példányban jutnak el az olvasóhoz, mint akár egy vagy két évvel ezelőtt. Minden szám, minden adat népünk olvasási kedvének, műveltségének *emelkedéséről* beszél: arról, hogy Magyarországon ma jóval többet olvasnak az emberek és összehasonlíthatatlanul színvonalasabb olvasnivalót kapnak kezükbe, mint még tíz esztendeje. Büszke örömmel tölt el bennünket ennek a statisztikának minden adata s szívesen idézzük az olvasó parasztot, a könyvvásárló munkást, a könyvtárukkal dicsekedő fiatalokat, a régi kinccseik sorát új kiadványokkal gyarapító tanárt, orvost, mérnököt.

Ember és a könyv igen *közel* került egymáshoz. Gondoljunk csak az első nagy eredményre, az olvasók körének kiszélesedésére. Gondoljunk arra, hogy olvasmányélményeink kitágították kulturális szemhatárunkat: az olvasó — már az, aki hozzáférhetett a könyvekhez — tájékozottabb lett a tudomány, a politika, az irodalom, a művészet kérdéseiben. Felemelkedtek a régen lezárt sorompók s mai életünkbe szabadon áramlik be mindaz, ami értékes az ország és a világ múltjából, mai kultúrájából. Biztató jelek vannak arra is, hogy a betű a lélekbe is behatolt, *eleven erővé* vált. Az, hogy nem egy termelőszövetkezetünk *Petőfi, Ady, József* Attila nevét viseli, hogy honvédeink a volokalamszki hősök történetét mindennapi kalauznak tekintik, hogy egy-egy könyv, elbeszélés gyakran élénk vitát vált ki az olvasók legsűrűjében, azt mutatja, hogy könyvkultúránk kiterebélyesedett és közeledünk ahhoz a korhoz, amikor az ember és a könyv sorsa a *legszorosabban* összefonódik. Talán mindennél jobban példázza az ember és a könyv közeledését a könyvkereskedések forgalmi kimutatása, a könyv olvasásán is túlmenő *vásárlási* kedv.

Könyvkiadásunk azonban sok feladatával adós maradt, nem töltötte be mindig, nem tudta minden téren teljesen betölteni hivatását. Sok emberhez közel került a könyv, a mi jó könyvünk, mégsem mondhatjuk el, hogy már az egész nép olvasó néppé vált. Könyvraktárainkban eladatlan könyvek porosodnak, igen sok még az olyan ember — nem kis számban gazdasági vezetők —, akiknek nem mindennapi lelki táplálékuk az igazi irodalom és nem egy olyan ifjú és öreg olvasó akad, aki szívesebben nyúl értéktelen művekhez, aki még nem jutott elég közel *Jókai, Móricz, Gorkij* világához. Mindez arra figyelmeztet bennünket, hogy olykor megsértettük könyvkiadásunk és könyvterjesztésünk *demokratizmusát*. Számos olyan könyvet adtunk ki, amely nem kell az olvasónak, ugyanakkor hosszú ideig hiányzott könyvesboltjainkból az *És mégis mozog a föld*, nem volt szakácskönyv, népszerű matematika, még ma is kevés a Gorkij-mű, nem kapni Boccacció-t, keresik a *Háború és békét*. Olyan könyvek ezek, amelyeket az *egész* olvasóközönség, vagy egy-egy jelentékeny, valóban *nagyszámú* csoportja kívánt. *Helyes* igényeket nem elégítettünk tehát ki, ezzel elidegenítettük az embert a könyvtől, az állami könyvkiadástól *s néha kultúrpolitikánktól is.*

Hiba volt az is, hogy új irodalmunkat, mindannyiunk *szívügyét*, olykor nem elég leleményesen vittük közel az olvasóhoz: a tavalyi könyvhét író- és könyvnélküli rideg »ünnepe« elriasztó példa erre.

Az idei könyvhét eredményessége elsősorban annak a törekvésnek köszönhető, hogy könyvkiadásunk valóban az olvasók igényeit tartsa szem előtt és ilyen módon is a nemzeti egység erősödését segítse. A kormányprogramm célkitűzéseit valósítják meg a könyvkiadók a példányszám emelésével, a szépirodalmi, ifjúsági, népszerű ismeretterjesztő könyvkiadás megerősítésével, klasszikus és világirodalmi horizontunk tágításával. Az idei könyvhét mintegy gyújtópontja ezeknek a törekvéseknek, de már az első eredményeknek is. Több könyv került a közönség elé, mint tavaly, bővült a választék, méltó helyet kap, *magas színvonalat* képvisel élő irodalmunk is. Az idei könyvünnep már azt bizonyítja, hogy könyvkiadásunk nemcsak megkísérelte, de *eredménnyel* kísérelte meg felszámolni a régebbi hibákat. Az olvasók szélesebb köréhez szól könyvkiadásunk. Célja az, hogy elsősorban élő irodalmunkat népszerűsítse és olyan népszerű szakkönyveket adjon az olvasó kezébe, amelyeket a mindennapi munkában tud hasznosítani. Éppen most, amikor mezőgazdaságunk fellendítésével életszínvonalunk gyors emelése a fő cél, igen nagy jelentősége van a dolgozó paraszt munkáját elősegítő népszerű ismeretterjesztő kiadványoknak. Méltó helyet kap élő irodalmunk: *Gergely* Sándor, *Fazekas* György, *Hegedüs* Géza, *Illés* Béla, *Kovai* Lőrinc, *Méray* Tibor, *Móricz* Virág, *Sarkadi* Imre, *Szabó* Pál, *Sziráky* Judit, *Tamási* Áron, *Vészi* Endre munkái — hogy csak néhányat említsünk a könyvnapra megjelent kötetekből — irodalmunk gazdagodásáról, fejlődéséről tanúskodnak, de arról is, hogy könyvkiadó és könyvterjesztési politikánk még közelebb kíván és tud jutni a széles olvasóközönséghez. Klasszikusaink közül *Balassi, Jókai, Krúdy, Móricz, Móra, József* Attila művei jelennek meg, a világirodalom nagyjainak sorát *Aristophanes* nyitja meg, *Lope de Vega, La Fontaine, Fielding, Puskin,* Mark *Twain* folytatja. A szovjet irodalmat *Majakovszkij, A. Tolsztoj, Erenburg, Panova* képviseli, a haladó nyugati írók közül a többi között Howard *Fast,* André *Stil* könyveit adják ki a könyvhétre. Utcáinkon, tereinken ismét felütik sátraikat könyvterjesztőink s az ünnepek rendezői belátták, hogy ha Móricz Zsigmond is maga árulta és látta el autogrammal könyveit az utcai sátrakban, a mai magyar írók számára sem szégyen *ilyenformán is* szorosabbra fűzni kapcsolataikat az olvasóhoz. Ünnepi estek, viták során kerülnek közelebb egymáshoz az írók és az olvasók, a személyes érintkezés már eddig is gyümölcsöző módszere még jobban kibővül az idei könyvnapokon. Megvan tehát minden lehetőség arra, hogy az idei könyvhét valóban ünnep legyen: a könyvszerető emberek találkozása, újabb lépés előre az igazmondó könyv, a humanista kultúra megszerettetésében.

Az idei könyvhét — az előkészületek alapján — nem csupán a könyvünnepek példájának ígérkezik, de bizonyíték arra is, mekkora *fejlődést* tett meg könyvkultúránk az elmúlt esztendő alatt. A könyvhét őszinte öröme, ünnepi hangulata nem feledtetheti, hogy könyvkultúránk terén még nincs minden rendben. Több ugyan a könyv, de még mindig nem elég, nagyobb a választék, de még mindig ezernyi könyvet keresnek az érdeklődők, gyönyörű kiadványokkal büszkélkedhetünk ugyan, de könyveinkben még mindig igen sok a sajtóhiba, **sokszor gyenge a papír és zavaros az illusztráció.** Jobb lett könyvkiadásunk, de — a könyv nevelő, közvélemény- és ismeretformáló szerepét fokozottabban érvényesítve — kiadóinknak *még jobban* ki kell elégíteniök a közönség igényeit. S igen sok még a tennivaló azon a téren is, hogy **népünket, *minden* olvasót** megtanítsunk *helyesen olvasni*, hogy a betű ne írott malaszt maradjon, hanem *életté* váljék.

Úgy tekinthetjük tehát az idei könyvhetet, mint fontos eredményt a kormányprogramm kulturális célkitűzéseinek megvalósításáért folytatott munkában, de egyúttal kiindulópontot is, *újabb fejlődés kezdetét.* Tíz év tapasztalatait felmérve, az eddig elért jelentős sikerekre támaszkodva a kormányprogramm szellemében tovább kell fejlesztenünk a realista magyar irodalom, a szép és jó magyar könyv kultuszát.

Lontay László

Az ENSZ-ben előterjesztett új szovjet békejavaslat nemzetközi visszhangja

Szombaton újabb ellentétek támadtak a londoni kilenchatalmi értekezleten

1. *Visinszkijnek* a leszerelésre és a tömegpusztító fegyverek eltiltására vonatkozó javaslatait, amelyeket az ENSZ közgyűlésén terjesztett elő, igen élénken kommentálják a nyugati politikai körökben és sajtóorgánumokban. A *Reuter* jelentése szerint: az ENSZ-ben működő nyugati diplomatáknak az a véleménye, hogy »a legújabb szovjet javaslatok a Nyugathoz való határozott közeledést jelentik«. A *londoni rádió közli,* hogy Cabot *Lodge* amerikai küldött kijelentette: »Az Egyesült Államok kész a Szovjetunióval megtárgyalni egy békés célokat szolgáló atomközösség kérdését«.

Angol politikai megfigyelők — jelenti az *MTI* — különösen azt a tényt hangsúlyozzák, hogy a Szovjetunió küldötte »nyomatékkal azt a lefegyverzési tervet jelölte meg javaslatainak alapjául, amelyet Nagy-Britannia és Franciaország júniusban Londonban az ENSZ leszerelési bizottságának albizottsága elé terjesztett«. Selwyn *Lloyd* brit küldött hétfőre halasztotta el a közgyűlés előtt péntekre tervezett beszédét, hogy elég ideje legyen részletesen tanulmányozni Visinszkij javaslatait. Az angol lapok egyrésze vezércikkben vitatja meg a leszerelési javaslatokat. A *Manchester Guardian* arról ír, hogy »bármi legyen Visinszkij beszédének célja, az mindenesetre jelentős«. A lap a javaslatokat »elég érdekesnek« tartja ahhoz, hogy »alaposan megvizsgálják«.

Francia politikai körökben is pozitíven értékelik a legújabb szovjet javaslatokat. Jules *Moch,* az ENSZ-beli francia küldöttség egyik tagja, úgy nyilatkozott, hogy »a szovjet javaslatok esetleg igen nagyjelentőségűeknek bizonyulhatnak«. Az ENSZ-közgyűlésen részvevő francia küldöttség nyilatkozata megállapítja, hogy Visinszkij javaslatai »egy lépést jelentenek a megegyezés felé mutató úton«.

A *Pravda* október 2-i száma *»A népek békéjének és biztonságának érdekében«* címmel vezércikkben foglalkozik az új szovjet békejavaslattal, amely *»újból jelentős mértékben előbbre vitte a békéért és a nemzetközi biztonságért folyó harc ügyét.«* A Pravda cikke rámutat arra, hogy a Szovjetunió újabb lépését őszinte megelégedéssel fogadták a nemzetközi közvélemény széles köreiben. Az ENSZ-közgyűlés több küldöttségének vezetője is figyelemreméltóan nyilatkozott róla.

2. Bár az angol külügyminisztérium szóvivője szombaton reggel még azt a kijelentést tette, hogy a kilenchatalmi értekezlet október 1-i ülésén »ténylegesen elérték a megegyezést«, szombaton délben már olyan hírek terjedtek el az angol fővárosban, hogy *váratlanul újabb nehézségek merültek fel* és ezek következtében sor kerülhet az értekezlet eredetileg tervezett határidejének kitolására. Az Egyesült Államok, Anglia, Franciaország és Nyugat-Németország külügyminisztereinek felfogásai ugyan közelebb jutottak egymáshoz Nyugat-Németország »szuverenitásának« helyreállítása kérdésében, de a nyugatnémet felfegyverkezés problémája terén a különböző álláspontok szombat délben még mindig igen messze voltak egymástól.

A *Parisien Libéré* arról értesül, hogy *Mendès-France ragaszkodik az ellenőrzésnek minden fegyverre vonatkozó kiterjesztéséhez,* viszont a londoni konferencián részvevő többi hatalom főként a tömegpusztító fegyverek nyugatnémetországi gyártását akarja ellenőrzése alatt tartani. *A francia miniszterelnök nem járult hozzá Spaak belga külügyminiszter áthidaló javaslatához sem.* Egy angol szóvivő — Mendès-Francenak ebben a kérdésben elfoglalt álláspontjával foglalkozva — kijelentette, hogy »az értekezlet meghiusulhat, ha Franciaország nem járul hozzá más részvevő államok közvetítő javaslataihoz«. A szombati nap túlnyomó részét azok a tanácskozások vették igénybe, amelyek valamilyen közvetítő megoldás elérésére irányultak.

Az angol sajtó egyrésze bírálja *Eden* angol külügyminiszternek azt a kötelezettségvállalását, amely szerint Nagy-Britannia Európában 44 évig négy angol hadosztályt és egy repülőköteléket hajlandó tartani. A *Daily Express* úgy véli, hogy *Eden meg akarta menteni a londoni értekezletet a kudarctól,* minthogy a kudarc esetleg a nyugatnémet és a francia kormány bukásához vezetett volna. »Gondolkozzanak — írja a lap — milyen árat ajánlott Eden azért, hogy megtartsa Mendès-France és Adenauer magas, de ingatag posztját«. A *Daily Mail* szerint: »Eden javaslata minden olyan angol családot érint, amelynek fia van«. »Ha az a fiú most még gyermek is, amennyiben elérte a hadköteles kort, minden bizonnyal szolgálni fog Európában«.

3. Walter *Lippmann* a *New York Herald Tribune* hasábjain arról ír, hogy Washington az EVK pótmegoldásának kierőszakolásával szeretné megelőzni Nyugat-Németország esetleges közeledését a Szovjetunió felé. »Mindez nem valami képzeletbeli dolog — írja Walter Lippmann. — Erős bizonyítékok vannak arra, hogy a rokonszenv az oroszokkal kötendő alku iránt nemcsak Adenauer ellenzékében, hanem saját koalícióján belül is erősödik.« A cikk azután megállapítja, hogy az Egyesült Államok elvesztette a németek rokonszenvét, amikor azok látták, hogy az Egyesült Államok nem támogatják Németország újraegyesítésének kérdését. »Nem túlzás azt mondani — fejezte be cikkét Walter Lippmann —, hogy mi éppen úgy a német nemzeti érzés elidegenítésének útján vagyunk, mint ahogy elszomorító mértékben máris elidegenítettük magunktól a francia nemzeti érzést.«

Több szónok foglalkozott a szovjet békejavaslatokkal az ENSZ közgyűlésén

New Yorkból jelenti a *TASZSZ:* Az ENSZ közgyűlésének péntek délelőtti teljes ülésén *Deressza,* Abesszínia képviselője *üdvözölte a Szovjetunió küldöttségének új békejavaslatát.* Ecuador képviselője bírálta a Biztonsági Tanácsot, mert az nem volt hajlandó megvizsgálni Guatemala kormányának a Guatemala elleni katonai intervenció miatt benyújtott panaszát. *Barangton,* Burma képviselője kijelentette, hogy a burmai nép üdvözli az indokínai hadműveletek megszüntetéséről kötött egyezményt. Hangoztatta, hogy a koreai és indokínai hadműveletek megszüntetése csak az első lépés azon az úton, hogy helyreállítsák a békét ezekben a körzetekben. A nemzetközi feszültség további enyhítését kívánta és amellett nyilatkozott, hogy *minden szuverén államot vegyenek fel az ENSZ-be.*

A péntek délutáni ülésen *Leme,* Brazília képviselője, *»jó hírnek« nevezte az új szovjet javaslatot, amelyet a brazil küldöttség »érdeklődéssel tanulmányoz«.* Brazília képviselője amellett nyilatkozott, hogy korlátozzák a nagyhatalmak biztonsági tanácsai vétójogát.

Guatemala képviselője beszédében mentegetni próbálta a guatemalai katonai intervenciót, amelynek következtében megdöntötték az ország törvényes kormányát.

Walter Ulbricht beszéde Adenauer londoni magatartásáról

Berlinből jelenti az *MTI:*

Walter *Ulbricht* miniszterelnökhelyettes, Németország Szocialista Egységpártja központi bizottságának első titkára a választási kampány során beszédet tartott a német kérdés békés megoldásának lehetőségéről a böhleni bányászati kombinát műszaki értelmiségének gyűlésén. Többi között kijelentette:

— Adenauer elárulta a német nép nemzeti érdekeit. Adenauer a brüsszeli és a londoni értekezleten tanúsított magatartásával világosan megmutatta, hogy *nem kívánja Németország újraegyesítését.* A bonni kancellár Londonban azt kívánta, hogy Nyugat-Németország az Atlanti Szervezetbe való beillesztése ne csak az újraegységesítésig maradjon érvényben, hanem ezen az időponton túl is. Nyilvánvaló tehát, hogy Adenauer meg akarja hiúsítani a német nemzeti egység helyreállítását.

— Adenauer Bonn—Washington katonai tengely létrehozásáról álmodozik. A német nép azonban olyan *békeömböt kíván,* amely Németországot valamennyi békeszerető államma köti össze. A német nép azt kívánja, hogy *minél előbb tárgyalások kezdődjenek* a valamennyi európai államot magában foglaló kollektív biztonsági rendszer létrehozásáról — hangoztatta Walter Ulbricht.

Ollenhauer az ENSZ-ben előterjesztett új szovjet javaslat fontosságáról

Berlinből jelenti az *MTI:*

Erich *Ollenhauer,* a Német Szociáldemokrata Párt elnöke az angliai Scarboroughban, ahol az úgynevezett Szocialista Internacionálé vezetőségének ülésén vesz részt, nyilatkozatot tett a sajtó képviselői előtt.

A szociáldemokrata párt elnöke ismét állást foglalt a Nyugat és Kelet közötti tárgyalások mellett, majd azt a véleményét fejezte ki, hogy a fegyverkezés nemzetközi korlátozására és a tömegpusztító hadieszközök eltiltására vonatkozó javaslatok, amelyeket *Visinszkij,* a Szovjetunió képviselője csütörtökön az ENSZ közgyűlésén terjesztett elő, fontos lépést jelentenek a nemzetközi feszültség csökkentéséhez vezető úton.

A Szabad Demokrata Párt elnöke azonnali tárgyalásokat követel a Szovjetunióval

Berlinből jelenti az *MTI:*

Nyugatnémet politikai körökben valóságos *szenzációként* hatott Thomas *Dehlernek,* a Szabad Demokrata Párt elnökének pénteken Bonnban közzétett nyilatkozata, amelyben követeli: a bonni kormány kérje fel a nyugati hatalmakat, hogy *kezdjenek haladéktalanul tárgyalásokat a Szovjetunióval* Németország újraegyesítéséről.

A nyilatkozat, amelynek lényege egyezik a Szociáldemokrata Párt többízben kifejezett követelésével, azért keltett nagy feltűnést, mert a Szabad Demokrata Párt a bonni kormánykoalíciónak Adenauer Keresztény Demokrata Uniója után a legnagyobb pártja.

Dehler nyilatkozatában rámutat, hogy *Visinszkijnek* az ENSZ-közgyűlésen elmondott beszéde után a jelenlegi időpont különösen alkalmas a nemzetközi feszültség csökkentését szolgáló tárgyalások megvalósítására.

— Mindenkinek tudnia kell, hogy a londoni értekezleten létrejövő megállapodások Németország újraegyesítésekor érvényüket vesztik — hangoztatta Dehler és hozzáfűzte:

— Adenauernak *fel kell adnia azt az elméletét, hogy »a vasfüggönyön túl« ördögök tanyáznak,* akikkel nem lehet tárgyalni és nem lehet megegyezni.

A kilenchatalmi tárgyalások elhúzódása

Párizsból jelenti az *MTI:*

Az *Union Française d'Information* hírszolgálati iroda londoni különtudósítója közli: Minthogy pénteken este minden várakozás ellenére a fegyverzetek ellenőrzésének kérdése körül újabb nehézségek merültek fel, a legtöbb politikai megfigyelő egyetért abban, hogy a kilenc ország külügyminisztereinek tanácskozásai Nyugat-Németország felfegyverzéséről előreláthatólag nem érnek véget szombaton.

Az amerikai szóvivő közölte, hogy *Dulles* külügyminiszter már aligha repül haza eredeti tervének megfelelően szombaton este Washingtonba; a kilenchatalmi találkozó többi részvevői is *a tárgyalások folytatására készülnek.*

Mendès-France francia miniszterelnök és külügyminiszter lemondta Eure megyében bejelentett beszédét, *Adenauer* bonni kancellár elhalasztotta hétfőre tervezett bonni találkozóját *Menderesz* török miniszterelnökkel és a holland küldöttség is úgy rendezkedett be, hogy hétfő előtt nem térhet vissza Hágába.

Még nem készültünk el a munkával — mondotta *Eden*

angol külügyminiszter újságíróknak a szombat délutáni ülés kezdete előtt.

Elhalasztódott Nagy-Britannia, az Egyesült Államok, Franciaország és Nyugat-Németország külügyminisztereinek szombat délelőttre kitűzött szűkebbkörű tanácskozása is, minthogy a »bonni birodalom« szuverenitásának helyreállításával kapcsolatban is váratlan nehézségek merültek fel az utolsó pillanatban.

A szombat délelőtti teljes ülés után a kilenc külügyminiszter zárt ajtók mögött szűkebbkörű tanácskozást tartott, amelyet megelőzött *Mendès-France* francia miniszterelnök és *Adenauer* kancellár *négyszemközti eszmecseréje.*

A kilenc külügyminiszter zártkörű tanácskozása közel két óra hosszat tartott és kiszivárgott hírek szerint *ez a tanácskozás sem vitte előbbre a dolgokat a végleges megegyezés felé.*

Jóformán Paul Henri *Spaak* belga külügyminiszter az egyedüli a konferencia részvevői közül, aki hajlandó bizonyos derűlátásra, utalva arra, hogy Adenauer kancellár engedményeket tett, amennyiben hozzájárult, hogy Nyugat-Németország területén ne lehessen bizonyos fegyverfajtákat előállítani. Ugyanakkor a többi küldött azt az álláspontot támogatta, hogy egy végleges megegyezés szövegében ne történjék említés »stratégiailag exponált« területekről.

A belga külügyminiszter »mérsékelt derűlátása« azonban gyorsan meghazudtolódott, amikor *Mendès-France miniszterelnök a szombat délelőtti ülésen nem volt hajlandó magáévá tenni a kompromisszumos javaslatot,* amelyet különben *Dulles* amerikai külügyminiszter is támogatott. A francia miniszterelnök továbbra is ragaszkodik bizonyos fegyverfajták gyártási tilalmához Nyugat-Németországban és ahhoz, hogy ezen tilalmat szabatosan juttassák kifejezésre a végleges megegyezésben.

Vasárnap folytatódik a londoni külügyminiszteri értekezlet

Londonból jelenti az *MTI:* A londoni külügyminiszteri értekezletről a szombat esti órákban érkező hírek arról tanuskodnak, hogy a külügyminiszterek több pontban megegyezésre jutottak, de ezek a megegyezések a legtöbb esetben általános jellegűek voltak és nagyon sok fontos kérdés konkrét rendezését bizottságokra bízták.

Hogy a külügyminiszteri értekezlet tizedik, majd azt követő több szombati ülésén sem tudták legyőzni valamennyi nehézséget, erre következtetni lehet az egyes küldöttségek vezetőinek eltérő nyilatkozataiból is. (Figyelemreméltó egyébként, hogy *Mendès-France* francia külügyminiszter »fáradságra« hivatkozva nem vett részt e tizedik ülésen és helyette Roland de *Moustier* külügyi államtitkár és René *Massigli,* Franciaország londoni nagykövete tárgyaltak az ülésen.

Az egyes küldöttségek vezetői közül *Adenauer* például kijelentette az egész napi ülésezés után, hogy: »Minden rendben van.« Egy francia szóvivő lényegesen ovatosabban azt mondta, hogy »még semmi sincs végleg rendezve«. Az olasz küldöttséghez közelálló forrás azt állította, hogy »nagyon szépen haladnak a tárgyalások«. A legóvatosabban az angol küldöttség részéről nyilatkoztak: »Eredmények valósultak meg szombaton — mondották —, de még van hátra tennivaló és *az értekezlet vasárnap is összeül.*«

A kilenc miniszter a fegyvergyártás és ellenőrzés kérdésében az *AFP* jelentése szerint az alábbi pontokban ért el megegyezést:

»Először is Németország kötelezi magát, hogy nem gyárt bizonyos típusú fegyvereket. A kötelezettség, amelyet Németország vállalt, elsősorban azt nem engedi meg számára, hogy atomfegyvereket, vagy gyártásukhoz szükséges termékeket vagy alkatrészeket, kémiai fegyvereket, gáz vagy egyéb fegyvereket, nemkülönben hozzájuk szükséges anyagot, olyan biológiai fegyvereket gyártson, amelyekhez akár rovarokat, mikrobákat, vagy az ellenfél megfertőzését célzó szervezeteket használnak fel. Németország ezen felül nem gyárt messzehordó lövedékeket és fegyvereket, aknákat és irányított lövedékeket, hadihajókat és repülőgépeket«.

Ami az utóbbi fegyverek gyártásának tilalmát illeti »lehetséges a felülvizsgálása«. A felülvizsgáláshoz, ugyancsak az *AFP* jelentéséből kitűnően, a NATO európai haderői főparancsnokának (*Gruenther* amerikai tábornoknak) kezdeményezése szükséges. A felülvizsgálatra tett javaslatot azonban a brüsszeli egyezmény hét tagja közül ötnek jóvá kell hagynia.

Az értekezleten elhatározták továbbá, hogy a fegyverkezés ellenőrzésének megszervezése a brüsszeli egyezmény keretében létesítendő szerv feladata lesz. A döntéseket többségi alapon hozzák.

Végül pedig úgy határoztak, hogy »a fegyvergyártást racionalizáló és felülvizsgáló« szervezet létesítésére tett francia javaslatot kidolgozás céljából a brüsszeli miniszterek bizottsága elé utalták a londoni értekezlet kedvező véleményezésével.

Véget ért az angol Munkáspárt 53. értekezlete

Scarboroughból jelenti a *TASZSZ:* Az angol Munkáspárt 53. évi értekezlete október 1-én befejezte munkáját anélkül, hogy a napirenden szereplő kérdések nagy részét megtárgyalta volna. Az államosítás és a népművelés kérdésével foglalkozó fontos határozati javaslatok az új végrehajtó bizottságnak megvizsgálásra átadott határozati javaslatok közé kerültek.

A záróülés vitája során kifejezésre jutott a Munkáspárt egyszerű tagjainak elégedetlensége a párt vezetőségének politikájával szemben. Ez az elégedetlenség különösen a létfenntartási költségek kérdésével kapcsolatos és a Munkáspárt három helyi szervezete nevében beterjesztett határozati javaslat megvitatásakor volt szembetűnő. A határozati javaslat követelte, hogyha munkáspárti kormány kerül hatalomra, csökkentse a létfentartási költségeket, vezesse be a profitok ellenőrzését és csökkentse a fegyverkezési kiadásokat.

Az angol parlamenti küldöttség a moszkvai városi szovjet ülésén

Moszkvából jelenti a *TASZSZ:* Október 1-én a Szakszervezetek Házának oszlopcsarnokában ülést tartott a moszkvai városi szovjet. Az ülés megvitatta a közellátási helyzetet, és a moszkvai lakosság ellátásának további megjavítását célzó intézkedéseket.

Röviddel az ülésszak megnyitása után megjelent a teremben Lord *Colerain* vezetésével a Szovjetunió Legfelső Tanácsának meghívására a Szovjetunióba érkezett angol parlamenti küldöttség. *Abramov,* az ülés elnöke, a jelenlévők nevében melegen üdvözölte a vendégeket.

A városi szovjet tagjai melegen fogadták Ness *Edwards* alsóházi képviselőnek az angol parlamenti küldöttség helyettes vezetőjének válaszát.

— *Örülni fogunk* — mondotta N. Edwards, — *ha Londonban, Angliában láthatjuk majd a szovjet küldöttséget.*

Abramov, az ülés elnöke köszönetet mondott Edwardsnak és kérte az angol parlamenti küldöttséget, hogy tolmácsolja az angol népnek *a szovjet nép őszinte, baráti érzését és nagyrabecsülését.*

Falpari gépeket sürgős megvételre keresünk. Tapétázó szakmunkást, igen jó munkaerőt keresünk. TATAROZÓ ÉS DEKORÁLÓ VÁLLALAT. SZÍV-UTCA 53

Díszszemle és felvonulás Pekingben a Kínai Népköztársaság megalapításának 5. évfordulóján

Pekingből jelenti az *Új Kína:* Peking pénteken katonai díszszemlével és impozáns felvonulással ünnepelte a Kínai Népköztársaság megalapításának 5. évfordulóját.

Megjelent a díszemelvényen *Mao Ce-tung* elnök, vele együtt *Csu Te,* a köztársaság alelnöke; *Liu Sao-csi,* az országos népi gyűlés elnökségének elnöke és *Csou En-laj,* az államtanács elnöke. A teret mennydörgő tapsvihar és éljenzés reszkettette meg.

A díszemelvényen megjelentek továbbá a tizenegy országból érkezett kormányküldöttségek vezetői: N. Sz. *Hruscsov,* a szovjet küldöttség vezetője, N. A. *Bulganyin,* A. I. *Mikojan* és N. M. *Svernyik,* a küldöttség tagjai; Boleslaw *Bierut,* a lengyel kormányküldöttség vezetője; *Kim Ir Szen,* a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság kormányküldöttségének vezetője; Gheorghe *Apostol,* a román kormányküldöttség vezetője és dr. Petru *Groza,* a küldöttség tagja; *Zamszarangin Szambu,* a mongol kormányküldöttség vezetője; Vaclav *Kopecky,* a csehszlovák kormányküldöttség vezetője; *Hegedüs* András, a magyar kormányküldöttség vezetője; dr. Lothar *Bolz,* a Német Demokratikus Köztársaság kormányküldöttségének vezetője; R. *Damjanov,* a bolgár kormányküldöttség vezetője; *Hoang Minh Ziam,* a vietnami kormányküldöttség vezetője; Behar *Shtylla,* az albán kormányküldöttség vezetője.

Peng Csen pekingi polgármester megnyitó szavai után *Peng Tö-huaj* tábornok, a Kínai Népköztársaság nemzetvédelmi minisztere megszemlélte a szárazföldi, a haditengerészeti és a légierők egységeit. Felolvasta ezután az ország összes fegyveres erőihez intézett napiparancsát. *»A kínai felszabadító néphadsereg dicső kötelessége Tajvan felszabadítása.* Hadseregünknek szorosan kapcsolódnia kell az egész ország népéhez és meg kell kétszereznie erőfeszítéseit, hogy teljes bizonyossággal felszabadíthassuk Tajvant az amerikai imperialisták és Csang Kaj-sek árulópandzsának igája alól. Nem fogunk nyugodni, amíg célunkat el nem értük. *Harcunk igazságos: győzelmünk bizonyos«* — hangzik a többi között a napiparancs.

A díszemelvény előtt ezután felvonultak a katonai alakulatok, majd a lakosság felvonulására került a sor. A színpompás látványt mutató tömeg lelkesen követelte Tajvan felszabadítását.

A kínai nép nemzeti ünnepe este, egymillió ember részvételével tartott utcabállal és tűzijátékkal fejeződött be.

Fogadás a Kínai Népköztársaság moszkvai nagykövetségén

Moszkvából jelenti a *TASZSZ:* Október 1-én *Csang Ven-tien,* a Kínai Népköztársaság moszkvai nagykövete fogadást adott a Kínai Népköztársaság kikiáltásának 5. évfordulója alkalmával.

A fogadáson megjelentek a Szovjetunió Kommunista Pártja és a szovjet kormány vezetői: L. M. *Kaganovics,* G. M. *Malenkov,* V. M. *Molotov,* M. G. *Pervuhin,* M. Z. *Szaburov* és K. J. *Vorosilov.*

Kínai részről a fogadáson megjelentek a kínai nagykövetség felelős munkatársai, megjelentek továbbá a baráti országok nagykövetségének vezetői, valamint Nagy-Britannia, Jugoszlávia, Dánia, Norvégia, Finnország, Luxemburg, Burma, Indonézia, Izrael, Szíria, Pakisztán és Afganisztán követségének képviselői.

Csang Van-tien, a Kínai Népköztársaság moszkvai nagykövete rövid beszédben méltatta a Kínai Népköztársaság vívmányait.

A fogadáson felszólalt K. J. *Vorosilov,* G. M. *Malenkov* és V. M. *Molotov.* A fogadás szívélyes baráti légkörben folyt le.

Árleszállítás Albániában

Tiranából jelenti az *ATA:* Az albán sajtó pénteken közölte az Albán Népköztársaság miniszertanácsának és az Albán Munkapárt központi bizottságának közös határozatát a fogyasztási cikkek árának leszállításáról.

Az árleszállítás 78 féle élelmicikkre és 195 féle ruházati cikkre vonatkozik.

A határozat a továbbiakban intézkedik vasárucikkek, különféle építőanyagok, valamint kulturális, sport- és vadászati cikkek árának leszállításáról. *Az árleszállítás mértéke 6—40 százalék.*

A népi demokratikus rendszer fennállásának tíz esztendeje alatt ez már *a harmadik árleszállítás Albániában.*

A határozat 1954. október 1-én lépett hatályba.

Kompenzációs egyezmény a szovjet és jugoszláv külkereskedelmi szervezetek kölcsönös áruszállításairól

Moszkvából jelenti a *TASZSZ:* A szovjet külkereskedelmi szervezetek és a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság szövetségi külkereskedelmi kamarája képviselői tárgyalásainak eredményeként *október elsején Belgrádban kompenzációs egyezményt írtak alá* a szovjet és jugoszláv külkereskedelmi szervezetek kölcsönös áruszállításairól.

Az egyezmény szerint a *Szovjetunióból* nyersolajat, gyapotot, mangánércet, antracitot, rotációs papírt szállítanak Jugoszláviába, *Jugoszláviából* a Szovjetunióba pedig húst, kendert, dohányt, marónátront, kalcinált szódát, etilalkoholt és kalciumkarbidot szállítanak.

Az áruk javarészét mindkét fél a folyó év végéig szállítja le.

A külpolitika hírei

△ *(Kalkutta, MTI)* Az indiai polgári légitársaság vezérigazgatója bejelentette: az indiai kormány jegyzéket intézett az Egyesült Államok kormányához és ebben kérte, hogy a jelenleg Indiában működő amerikai légitársaságok 1955. január 16, a két ország között kötött repülésügyi szerződés lejárta után szüntessék be tevékenységüket.

△ Az *AFP* jelenti, hogy a francia miniszterelnökség hivatalos közleményt adott ki a *Dides*-ügyben. A közlemény így hangzik: »A nemzetvédelemmel összefüggő értesülések kiszivárgásával kapcsolatos vizsgálat lefolyása arra késztette a miniszterelnököt, hogy felkérje Jean *Monst,* a hadügyminisztérium állandó főtitkárát: ideiglenesen ne gyakorolja tisztségét.«

△ *(Keszon, Új-Kína)* Az Egyesült Államok koreai polgári rendőrsége megtámadta a koreai-kínai fél második semleges felügyelő csoportjához tartozó személyzetet.

△ *(Berlin, MTI)* Szombaton török kormányküldöttség érkezett Münchenbe, ahonnan vasárnap folytatja útját Bonnba.

△ Az *AFP* jelenti, hogy *Oppenheimer* professzort egyhangúlag ismét a princetoni »Institute for Advanced Study« igazgatójává választották.

△ *(Berlin, MTI)* A *Német Egység Bizottsága* a Bitburgban történt robbanási katasztrófára utalva, közzétette a tudomására jutott adatokat más nyugatnémetországi hadianyagraktárakról. A közlemény szerint az atlanti haderők parancsnokságának utasítására jelenleg Nyugat-Németországban tárolt üzemanyag és élőszertartalék tetemesen meghaladja azt a mennyiséget, amelyet annakidején *Hitler* »villámháborújához« készített elő a német fasiszta vezérkar.

△ *(Beirut, TASZSZ) Bagdas,* a *Szíriai Kommunista Párt* főtitkára, akit a napokban parlamenti képviselőnek választottak meg, *l'Orient* című libanoni lap munkatársának kijelentette, hogy a szíriai választások eredményét igen nagy lelkesedéssel fogadták a népi hazafias és demokratikus körökben. Elmondotta, hogy most *egy nemzeti arcvonal létrehozásán fáradoznak,* amely egyesíti az ország demokratikus erőit.

1.123,634.300 Ft-tal zárult az Ötödik Békekölcsön jegyzése

A pénzügyminiszter közli, hogy az Ötödik Békekölcsön jegyzését október hó 2-án este lezárta. Az 1100 millió Ft összegben kibocsátott kölcsönt dolgozó népünk túljegyezte. A jegyzés lezárásakor a jegyzés összege 1 milliárd és 123.634.300 Ft.

Az ország egész dolgozó népe lelkesedéssel vett részt a jegyzésben. Kimagasló volt a jegyzés Budapesten. Élenjárt a jegyzésben az ipari munkásság. Kiválóan jegyeztek szocialista nagyüzemeink közül az R. M. Művek, a Lenin Kohászati Művek, Ózdi Kohászati Üzemek, a Sztálin Vasmű, a DIMÁVAG Gépgyár, a MÁVAG Mozdony- és Gépgyár, a Kiment Gottwald Villamossági Gyár, Óbudai Hajógyár, Magyar Pamutipar, Kelenföldi Textilkombinát, Magyar Posztógyár, Győri Gyapjúfonó és Szövőgyár. Jelentősen emelkedett a dolgozó parasztság jegyzése. A megyék között a legjobb eredményt Borsod és Zala megye érte el. (MTI)

Harmincnégy magyar építész vesz részt Phenjan felépítésében

Lehet-e szebb feladat tervezőépítész számára nagy építészeti megoldásokat követő városrészek kialakításánál? Aligha. Bizonyára így gondolkodott az a harmincnégy magyar építész is, aki önként jelentkezett a *Koreába induló magyar építészcsoportba,* hogy a háborúban embertelen károkat szenvedett koreai népnek testvéri segítséget nyújtson fővárosa újjáépítésében.

Phenjan, Korea fővárosa még magán viseli a szörnyű pusztítás nyomait: középületei, lakóházai, kulturális intézményei romokban hevernek. A magyar építészcsoport *Zöldy* Emil Ybl-díjas főépítész vezetésével alaposan felkészült tehát a rendkívüli feladatok megoldására.

— Építész számára igen ritka, egyszer az életben adódó nagy feladatra vállalkoztunk — tájékoztat Zöldy Emil. — Phenjanban a minisztériumok palotáinak tervezésére és az ehhez csatlakozó városrész terveinek elkészítésére kaptunk megbízást. Feladatunkat az évezredes *kínai-koreai építészeti és művészeti hagyományok* tanulmányozásával szeretnénk megvalósítani. Útközben egy hetet Pekingben szándékozunk tölteni, hogy a kínai architektura gyakorlati tanulmányozása után személyes élményeink felhasználásával, korunk építészeti színvonalának megfelelően tudjuk ezt a nagy feladatot megoldani.

A főépítész ismeri a csoport minden tagját és bízik az együttes munkájának eredményességében.

— Munkatársaim jórészt ismert szakemberek. *Mühlbacher* István, *Hunyadi* László, *Lakos* János, *Róna* Pál, *Barabás Tóth* Elemér és a többiek eddigi eredményeikkel rászolgáltak a bizalomra; lelkességük biztosítéka annak, hogy hazánktól távol, sok nehézség leküzdése közben is meg tudunk majd birkózni a rendkívüli feladatokkal. Alapkiindulásként szeretnénk felhasználni a koreai kormánynak megküldött magyar lakó- és középületek, gyárak műszaki dokumentációját is.

Az építészcsoport többek között fel akarja használni a Komlóra tervezett és Koreában nagy tetszést aratott mozi műszaki terveit is, természetesen a sajátos helyi adottságoknak megfelelően.

F. R.

Kinevezték Magyarország párizsi követét

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa *Kutas* Imre rendkívüli követet és meghatalmazott minisztert a Francia Köztársaság területére kiterjedő hatáskörrel megbízta a párizsi követség vezetésével. (MTI)

A Magyar Népköztársaság berni követe átadta megbízólevelét

Némety Béla rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, a Magyar Népköztársaság berni követe október 1-én átadta megbízólevelét Rubattel svájci szövetségi elnöknek.

A megbízólevél átadásakor jelen voltak M. *Petitpierre* külügyminiszter, F. *Weber* alkancellár, R. *Mannis* protokollfőnök, valamint a berni magyar követség diplomáciai beosztottai. (MTI)

Meghalt Oszipov

A szovjet sajtó kegyelettel emlékezik meg Oszipovnak, a kiváló népművésznek elhunytáról. A magyar közönség a rádióból és budapesti vendégszerepléséből is jól ismeri világhírű együttesét, a Szovjetunió Állami Népi Zenekarát. Oszipov fáradhatatlan munkásságának nagy érdeme van az orosz népzene fejlesztésében, megszerettetésében.

A HÉT KÖNYVEI

SZIKRA KÖNYVKIADÓ

Méray Tibor: A fehér folyam. 227 o. 16.— Ft, kötve 20.— Ft.

Nagy Imre: Egy évtized. Válogatott beszédek és írások. (1945—1947.) I. kötet. 484 o. Kötve 28.— Ft.

Nagy Imre: Egy évtized. Válogatott beszédek és írások. (1948—1954.) II. kötet. 600 o. Kötve 32.— Ft.

Varga Jenő: Az imperializmus gazdaságának és politikájának főkérdései. 651 o. Kötve 38.— Ft.

AKADÉMIAI KÖNYVKIADÓ

Csernisevszkij válogatott filozófiai művei. 2. rész. Vázlatok az orosz kritika gogoli korszakáról. 394 o. Kötve 70.— Ft.

Kálmány Lajos népköltési hagyatéka. II. kötet. Alföldi népballadák. 267 o. Kötve 60.— Ft.

Schimanek Emil: Bánki Donát tudományos munkássága és alkotásai. 170 o. Kötve 30.— Ft.

SZÉPIRODALMI KÖNYVKIADÓ

Cseres Tibor: Terdigérő tenger. (Regény.) 367 o. Kötve 23.— Ft.

Csu Jüan versei. 109 o. Kötve 21.— Ft.

Darvas József: Vízkereszttől szilveszterig. (Regény.) 5. kiad. 125 o. 8.— Ft.

Illés Béla: Fegyvert s vitézt éneklek. (Regény.) 198 o. 3.— Ft.

Jókai Mór: A cigánybáró. (Regény.) 150 o. 3.— Ft.

Jókai Mór: Erdély aranykora. (Regény.) 283 o. 11.50 Ft, félvászonkötésben 15.— Ft, egészvászonkötésben 20.— Ft.

Jókai Mór: A kőszívű ember fiai. (Regény.) 550 o. 23.50 Ft, félvászonkötésben 30.— Ft, egészvászonkötésben 35.— Ft.

Jókai Mór: Törökvilág Magyarországon. (Regény.) 499 o. 20.— Ft, félvászonkötésben 25.— Ft egészvászonkötésben 31.— Ft.

József Attila összes versei. 686 o. Kötve 40.— Ft.

Karinthy Frigyes: Így írtok ti. 684 o. 23.— Ft, kötve 33.50 Ft.

Krúdy Gyula: Hét bagoly. — Boldogult úrfikorom. 492. o. Kötve 30.— Ft.

La Fontaine: Mesék. 247 o. Kötve 23.50 Ft.

Mikszáth Kálmán: Elbeszélések. 1871—1887. I. kötet. 566 o. Kötve 35.— Ft.

Móra Ferenc: Aranykoporsó. (Regény.) 10. kiadás. 417 o. 15.— Ft.

Móricz Virág: Szerencse. (Regény.) 206 o. Kötve 13.— Ft.

Móricz Zsigmond: Elbeszélések. 1920—1929. 573 o. Kötve 34.— Ft.

Móricz Zsigmond: Rokonok. (Regény.) 304 o. Kötve 19.— Ft.

Örkény István: Hóvirágban. (Válogatott novellák.) 233 o. Kötve 16.— Ft.

André Stil: Párizs velünk van. (Az első összecsapás. 3.) 270 o. Kötve 17.— Ft.

Szabó Pál: A nagy temető. (Regény.) 2. kiadás. 307 o. Kötve 20.— Ft.

Tamási Áron: Szegénység szárnyai. 425 o. Kötve 27.— Ft.

Zalka Máté: Ivanov és más elbeszélések. 383 o. Kötve 24.— Ft.

ÚJ MAGYAR KÖNYVKIADÓ

Ehrenburg: Párizs bukása. (Regény.) 583 o. Kötve 31.— Ft.

Minko: Ne kérdezd a nevét! (Vígjáték.) 99 o. 3.— Ft.

Panova: Évszakok. (Regény.) 349 o. Kötve 20.— Ft.

Puskin: Jevgenyij Anyegin. (Verses regény.) 2. kiadás. 350 o. Kötve 15.— Ft.

Tolsztoj Alekszej: I. Péter. (Regény.) 2. kiadás. 687 o. Kötve 34.— Ft.

IFJÚSÁGI KÖNYVKIADÓ

Évi az óvodában. 16 o. 5.— Ft.

Hárs László—Kolozsvári Grandpierre Emil: Mesék történetek. 362 o. Kötve 22.— Ft.

Jan: Spartacus. (Ifjúsági regény.) 96 o. Kötve 9.— Ft.

Jókai Mór: A láthatatlan emberkék. 22 o. Kötve 15.— Ft.

Kipling: A dzsungel könyve. (Ifjúsági regény.) 363 o. Kötve 28.— Ft.

Lestyán Sándor: Vadászrepülő leszek. 190 o. 10.50 Ft.

Obrucsev: Utazás Plutóniába. (Regény.) 312 o. Kötve 18.— Ft.

Swift: Gulliver utazása Lilliputban. 83 o. Kötve 10.— Ft.

A szabadságharc csatái. 1848—1849. 308 o. Kötve 23.— Ft.

Verne: A tizenötéves kapitány. (Regény.) 318 o. Kötve 21.— Ft.

Victor: Marx Károly élete. 112 o. Félvászonkötésben 10.— Ft, egészvászonkötésben 15.— Ft.

Zelk Zoltán—F. Györffy Anna: Házi állataink. 8 o. Kötve 12.— Ft.

MŰVELT NÉP KÖNYVKIADÓ

Bacher Béla: Veresegyház. 166 o. Kötve 40.— Ft.

Freund Mihály: A kőolaj. 84 o. 5.— Ft.

Kosáry Domokos: Bevezetés a magyar történelem forrásaiba és irodalmába. II. kötet. (1711—1825.) 638 o. 74.50 Ft, kötve 81.— Ft.

Kovács György: Vetőtől aratásig. 228 o. Kötve 14.50 Ft.

MDK

Lakos János festőművész

Szentesen a vármegyeház dísztermében állitotta ki műveit.

Cikk: Lakos János és Koncz Antal kiall.

Alföldi Ellenzék, 1912. 219.sz. 2-3.lap

MDK

Lakos János Pál, festőm.

329. Tanya. Jelzett. Olf.

Árverési Közlöny. 1937. okt.rk.sz. 28.l.

Tisztelt Kutató Intézeti Igazgatóság!
LAKOS JÁNOS PÁL művészeti munkásságára vonatkozó adatokat keresek.
Kötődése volt FÖLDES faluhoz, szentesi létére.
Keresem például könyvi-lexikoni rá vonatkozó adatokat, főként munkásságára vonatkozóan /milyen cimü könyvekben, lexikonokban található rá vonatkozó adat/.
Nagyjából ezek lehetnek LAKOS JÁNOS PÁL FESTŐMŰVÉSZ adatai: szül. Szentes, 1883 jun. 26., valószinüleg öngyilkos lett 1919-ben vagy 1919 körül. Apja neve lehetett Lakos Imre szentesi ügyvéd, anyja nevét nem tudom. Testvére lehetett dr. Lakos Imre szentesi polgármester, aki még 1910-es évek elején Földesre költözött és itt ügyvédkedett, Hangya-szövetkezeti elnökösködött és szőlőbirtokoskodott.
Hol találhatók meg a LAKOS JÁNOS PÁL festményei, mik a képek cimei, cm-nagyságai, külföldön és magángyüjteményekben vannak-e képei?
Nagyjából ilyen vonatkozásban kérnék szives információt, amit remélve, érette előzetesen is hálás köszönetemet nyilvánitom és maradok

Földes, 1987 március 31.

tisztelettel:

Karacs Imréné

Lakos János Pál festő

FELADÓ:

LEVELEZŐLAP

2 Ft MAGYAR POSTA

Karacs Imréné Pásztor Eszter
FÖLDES
Uttörő tér 8.
4177

ÁRA 2.40 FORINT

Magyar Tudományos Akadémia
Művészettörténeti Kutató
Intézete,
Budapest, I. ker.,
Uri u. 60.

MTA MŰVÉSZETTÖRTÉNETI KUTATÓ CS.
Iktatás kelte: 1987. IV. 7.
Iktatószám: 210/87
Ügyintéző: Hetényi A.

db

1014

MDK

Lakos János építész

34 m. épitész vesz részt Phenjan felépitésében
Magy. Nemz. 1954.okt. 3. 2.l.

MDK

Lakos János Pál

Tanya, of.

Árv. Közl. 1937. 7.füz.sz. 84.sz. 24 l.

MDK

Lakos János Pál

Tanya, of.

Árverési Közl. 1937. 2.rk.sz. 81.sz. 3o l.

MDK

Lakos János Pál

Tanya márviusi fényben, of.

Februári táj, of.

Nyugalmas táj, of.

N.Szal. 1913. tav. 16 l.

MDK

Lakos János Pál, festöm.

Tanya. Olf. Jelz.

Árv. Csarn.1937.okt.83.sz./Árv.Közl. rk.sz./ 28.1.

MDK

Lakos János Pál, festömó

Tanya. Olf. Jelz.

Ary.Közl. 1937.4.füz.sz. 28.1.

kerámikus MKT

LAKOS JÓZSEF

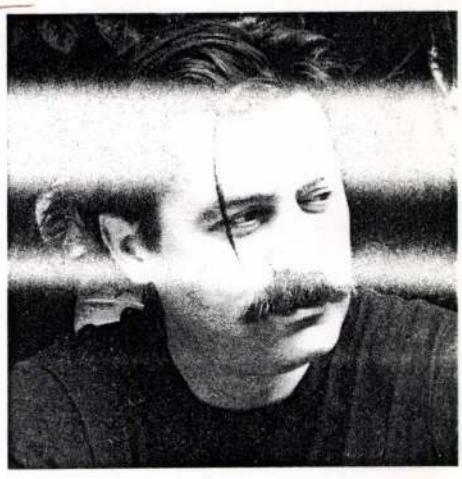

Lakos József

1956 május 31-én születtem Szentesen.
1974-ben érettségiztem Budapesten a Kossuth Lajos Gépipari Szakközépiskolában.
1982-ben diplomáztam a Magyar Iparművészeti Főiskola ipari formatervező szakán.
1983-tól önállóan dolgozom. Munkáim között szerepelnek vállalati információs rendszerek, kirakati portálok, kiállítási installációk, 1984-óta foglalkozom kerámiával.

Kiállítások:
1981 Vigadó Galéria, Budapest
1983 Vigadó Galéria, Budapest
1984 Duna Galéria, Budapest
1985 Vigadó Galéria, Budapest
1987 Műcsarnok, Budapest
1987 Magyar Intézet, Prága
1992 Csók Galéria, Budapest
1993 "Arte Fiera", Bologna

Közintézményekben elhelyezett kerámia munkák:
Seregélyesi Kastély, Vasszécsényi Kastély, Fertődi Kastély, Korona Szálló Budapest, Hédervári Kastély

I was born in Szentes (Hungary), on 31rd May, 1956. I passed my final exams at Kossuth Lajos Secondary School For Machine Industry in 1974. I graduated from the Hungarian Academy for Applied Arts in 1982, Industrial branch. Since 1983 I have been working as an independent artist in my own studio.

Exhibitions:
1981 Vigadó Galéria, Budapest
1983 Vigadó Galéria, Budapest
1984 Duna Galéria, Budapest
1985 Vigadó Galéria, Budapest
1987 Műcsarnok, Budapest
1987 Magyar Intézet, Prága
1992 Csók Galéria, Budapest
1993 "Arte Fiera", Bologna

LAKOS KÁLMÁN fot. Fotó 1988.8.sz. 376.p.

Lakos Kálmán

1920—1988

Több százan vettek részt 1988. május 24-én a kecskeméti Köztemetőben *Lakos* Kálmán hamvasztás előtti búcsúztatásán. A búcsúbeszédek egy gazdag életet méltattak, amelynek szerves része volt a fényképezés is.

1936—1950-ig tartottak a felkészülés évei: kitartóan tanulmányozta a fotó- és a képzőművészeti albumokat, szakkönyveket, kiállításokra járt. *Mátis* Kálmántól esztétikai ismereteket, *Tóth* Istvántól, aki barátja is volt, tiszta szigorúságot tanult és kapott. 1950-től nemcsak rendszeres kiállító, hanem fotószakkörvezető is.

1979-ben, élete első önálló gyűjteményes kiállításán nyolcvan képpel vallott önmagáról: látásmódját, tehetségét és felkészültségét feltárva portrékban, zsáner- és tájképekben, hogy azok hangulatával is hasson ránk. Fotói erőteljesek. Szívesen „technikázott" is, azonban ezekben sem vált öncélúvá, a téma volt számára mindig a meghatározó. A hagyományos látásmód tisztelete mellett a megújulás szándéka sem volt idegen tőle. Nyugdíjas éveiben intenzívebben fotografált, számos terve volt a fényképezés szürrealista lehetőségeivel kapcsolatban, kiállításokat szervezett, segítette mindazokat, akik hozzá fordultak és tanácsokat kértek tőle.

Képeit számos hazai és külföldi kiállításon láthatták és díjazták. 1980-ban a Szakszervezetek Bács-Kiskun Megyei Tanácsa Művészeti díjat, 1987-ben a művelődésügyi miniszter Szocialista Kultúráért kitüntetést ad Lakos Kálmánnak — elismerve alkotói és szakkörvezetői tevékenységét.

Alkotóként sikereit a felkészült szerény ember méltóságával fogadta. Szakkörvezetőként viszont rendkívül büszke volt mindazokra, akiknek indíttatását elősegíthette, mert osztozni tudott mások örömében. Ötvenkét évig volt hű az fotóamatőr-mozgalomhoz. Egész élete példa arra, hogy az embernek mindig keresnie, kutatnia kell önmagát, önnön lehetőségeit, hogy minél pontosabban fejezhesse ki életérzéseit.

Elkészült az utolsó kép.

Ténykép.

1988. május 17-én, életének 69. évében elment tőlünk.

Váratlanul és ezért zavarba ejtően. Nagyvonalúan visszahagyta több tízezer fényképfelvételét, alkotó emberi vallomásait, belebújt szívünk melegébe, ahol védve van, ahol élő marad és ahol velünk marad.

Dulity Tibor

6320. sz. jegyzék

1965: tom. 15. 1965/[19]66:
tom. 16. 1966: tom. 17. 1967:
tom. 18. 1968: tom. 19. 1969:
tom. 20. 1970: tom. 21. 1971:
tom. 22. 1972: tom. 23. 1973:
tom. 24. 1974: tom. 25. 1975:
tom. 26. 1976: tom. 27. 1977:
tom. 28. 1978: tom. 29. 1979:
tom. 30. 1980: tom. 31. 1982:
tom. 33. 1984: vol. 35. x.
1985: vol. 36. no. 1. F. no. 2.
F., no. 3-4. F. 1986: vol. 37.
no. 1. F. no. 2. F. no. 3-4. F.
1986: vol. 37. Suppl. F. 1987:
vol. 38. no. 1. F.

x Címváltozás: ACTA BIOLOGICA
HUNGARICA.

„ANKER:“ A legutolsó évi zárlat
a halálesetre nyereménynyel biz-
tak az évi dij 25%-kát kapják
kképen. Az 1885-ik évben lejárt
ekbiztosításokra (E. tábl.) 37·2%

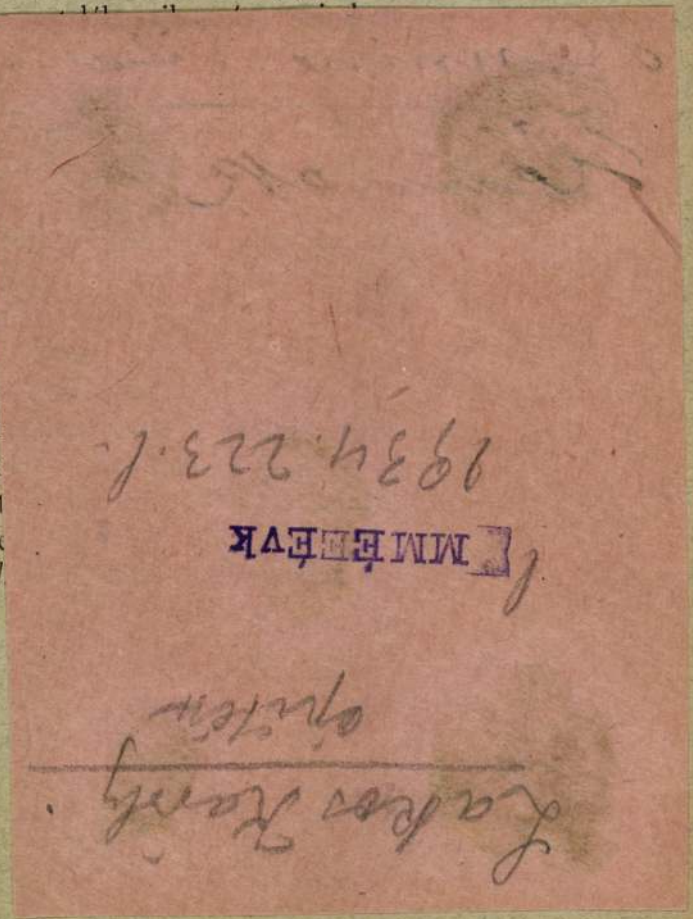

diszitményeK képezik; végre a mértani alakú *stylizált síkdiszitmények* következnek.

Azért a módszeres rajziskola első combinatióikból keletkezett diszitményi m sabb görög, római és renaissance, valamint síkdiszitményeket foglalják magukban.

A második rész az emberi fej körrajza.

Az emberi alakot a fej tetőzi be, mely határozott arányt szolgáltat, hanem rajta va a szem, orr, fül és száj, körülvéve a mimik individualitásának képét adják.

Azért a figuralis rajz tanitását az egé

Az emberi koponya, a csontváz és inkább szakiskolába való. De mégis a fej koponya, illetőleg csontállvány, továbbá az rajza mint nézleti eszközök szerepeljenek a

A második rész első füzete az ember en face és en profil) foglalja magában, egy tekintettel egymás közti arányaikra, a kort

A második füzet két antik görög arán továbbá a főt fel- és letekintő, azután en fa sőbb nemzeti physiognomiáját egy orosz és

A diszitményi és fejmintákat rövid m vonatkozó magyarázatok kisérik.

A mű befejeztével majd felsorolor forrásul szolgáltak.

A megjelent

I. rész: **Diszitményi alaktan.** Geometria szöveggel.

I. füzet: 1—24 ábra szabadkézrajzolás. **Ge**
II. füzet: 1—24 ábra szabadkézrajzolás. **Ge**
III. füzet: 1—24 ábra. **Stilizált levelek é**
IV. füzet: 1—24 ábra. **Görög, arabs-mór színbeli összhang.** Négy szinnyomat

II. rész: **Fejek.** Az egyes rajzminták mell

I. füzet ára -- --- --- --- --
II. füzet ára --- --- --- ---

F

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Lakos Lajos

ESTI HÍRLAP

1962 JUL 18

1021

Háromszáz éves szignó a festékréteg alatt

Kétezer képhez egy restaurátor — Státusz — A félbeszakadt Mária Terézia

Lakos Lajos a Nemzeti Múzeum főrestaurátora. Tizenegy esztendő előtt elsőnek végezte el a Képzőművészeti Főiskola képrestaurátorképző szakát. *Tizenegy évet arra szánt az életéből, hogy romló-máló festészeti értékeket megmentsen a pusztító időtől.* Végtelenül nehéz feladat ez, hiszen *kétezernél több megmentendő képről van szó* — ekkora a múzeum festményállománya.

Főrestaurátor a címe, pedig rajta kívül nincs is más állandó restaurátora a múzeumnak: *ő az egyetlen.*

Egy restaurátor *kétezer* képhez.

Fél század alatt

— *Évente mintegy negyven képet tudok restaurálni* — mondja —, *tíz év alatt tehát négyszázat.* Mind a kétezer kép rendbehozatalához *ötven évre lenne szükségem. De enynyi idő után már az elsők között restaurált képeket is újra kézbe kell venni.*

Félelmetes lehetőség: ötven év porladó remekek újraöltöztetésére!

— *Az idő a remekek legnagyobb ellenfele.* Ezt a pénzben alig kifejezhető értékállományt a lehető leggyorsabban rendbe kellene hozni. Három-négy restaurátor meg is tehetné. Csakhogy *nincs státusz*, egyedül vagyok. S mi a biztosítéka, hogy azt a fél századot, amelyről beszéltem, meg is érem? — teszi hozzá.

Skandináv hegedű

— Restaurátorképzés csak festő-restaurátorok számára van a főiskolán. Pedig az általános és szakosított oktatás nem kerülne sokba. De hát hol a végzettek elhelyezésére a biztosíték?

— Milyen művek helyreállításán dolgozik most?

— *XVIII. és XIX. századi mesterek alkotásain.* Egyiket-másikat valósággal a „sírból" kell életre kelteni. Itt van például egy az 1700-as évekből származó festmény: *Hegedülő cigánygyerek.* Érdekessége, hogy a képen látható cigányfiú kezében *szögletes hátú, skandináv hegedű van,* amely hegedűfajta a legnagyobb ritkaságok közé tartozik. *Egy ismeretlen festő Mária Terézia-képe deréktól leszakadt — helyreállítása után csak az éles szem veszi észre az egykori rombolást.*

Vasalás, tisztítás

— Mivel dolgozik a képrestaurátor?

— *Szöghúzóval, vasalóval, ragasztóval, festékkel, fával, lakkal, tisztítóval.* Egy tucatnál több különleges tisztítószert és ugyanannyi ecsetfajtát használunk. *Legnehezebb a vasalás és a tisztítás.* Az utóbbihoz rendkívül finom kéz kell, hiszen a vászonra rakódott szennyeződéssel együtt könnyen lejöhet a festék is. Sokan hoznak ide értékes alkotásokat: nem tudják, mitől

interjú
gja

et békeszerződés

szeresen mossák őket. A víz a festmény legnagyobb ellensége, s hozzá még vimmel vagy trisóval „erősítik", az egyenesen a kép halálát jelenti.

— Az utóbbi idő legértékesebb felfedezése?

— A Képcsarnok jubileumi kiállítására készülve, kezembe került egy kép, amelyet a festő az 1660-as években készített Nádasdy Tamásnéről. A képen nem volt szignó. A restaurálás nyomán azután kettős festékréteg alól előbukkant az egykori híres mester: Benjamin Block neve.

S hány ilyen ismeretlen kép rejtheti még híres mesterek nevét! Érdemes lenne az illetékeseknek komolyan foglalkozni azzal a státuszkérdéssel, hogy a ma még rejtett értékek mihamarabb nyilvánosságra kerüljenek.

Turi András

A magy
küldötts
Kirgiziá

Frunze, július 18.

Moszkvából Frunzéba érkezett a Szovjetunióban tartózkodó magyar parlamenti küldöttség. A Kir[illegible]K fővárosának repülő[illegible]nze lakossága és a k[illegible] legfelsőbb tanácsának elnöke, *Abdikar Kazakbajev* fogadta a magyar vendégeket. Üdvözlő beszédében Kazakbajev megemlítette, a kirgizek boldogok, hogy hazájukban láthatják a testvéri Magyarország küldötteit. Rónai Sándor, az országgyűlés elnöke, a magyar parlamenti küldöttség vezetője kijelentette: „Bár Budapest messze esik Frunzétől, mi mégis közel vagyunk egymáshoz." A magyar nép — hangsúlyozta — szent feladatának tekinti a barátság erősítését a Szovjetunió és az egész szocialista tábor népeivel.

A magyar parlamenti küldöttség néhány napot tölt Kir-

Ásnak, talicskáz

Lakos József

T. Gy: Nyeggyár India részére (ismertetés)
Építész: Emődy Attila - Tokar György
Statikus: Lőke Endre
Technológiai tervező: Lakos prof.

Magyar Építőművészet, 1968. 5. sz. 18. l.

Lakos Kálmán MDK

Karkötő, csontfaragás

Medallion, csontfaragás

Mücsarnok 1960. Képző- és Diszitőművészeti körök kiáll.

Lakos Károly
épitész
szül Budapest 1895
oklevelet nyert 1920

Névjegyzmüegyetem 12 l.

T. 5892.

, köröndökkel és tornyokkal meg-
épületeket látjuk balról templom-
ullámzanak. Felirata fölül a bő-

URG

eg olvasható.

: 13.7 cm.

Lakos Vilmos

Lakos Vilmos okl. építészmérnök
építési váll., XI. Nagyboldogasz-
szony-útja 6. 456-013

Bptávb 1940 szept.

Lakos Károly

Lakos Károly okl. építészmérnök, építőmester irodája, IV. Magyar-u. 20. 185-376

Bptávb 1940 szept.

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

30 nap **ÁPRILIS** 15. hét

5 Vasárnap	Húsvétvas. *Húsvétvas.*
6 Hétfő	Húsvéthétfő *Húsvéthétfő*
7 Kedd	Herm. Józs. *Herman*
8 Szerda	Dénes *Lídia*
9 Csütörtök	Konrád *Erhardt*
10 Péntek	Ezekiel *Zsolt*
11 Szombat	I. Leó *Leó*

Lakos Károly
építész.

Zirkelbach Ernő részére
IV. Veres Pálné u. 37. sz.
5 emeletes bérház

Építő Ipar – Építő Művészet
1929. 159. l. (Magán
építkezési engedélyek.)

ék, XII. század

Lakos Károly
ejtett

l.

Erődi – Bodnár

216. l.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor-u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Lakos Lajos
ORSZÁG — VILÁG
1957 OKT 1

610

Ecsettel az enyészet ellen

Mi lenne, ha Mona Lisa rejtélyes arcán egyszer megkopna a kifürkészhetetlen mosoly? Mennyivel szegényebbek lennénk! A Magyar Nemzeti Galéria restaurátor műhelyében jut eszembe ez a gondolat, ahol a régi képek időejtette sebeit gyógyítgatják... valahol a tudomány és a művészet határvonalán. Mert a restaurátor: festőművész és tudós is egyben.

A diadalmas műanyag

Lakos Lajos, az első magyar restaurátor-diploma birtokosa szakmájáról beszél, amely az utóbbi években rengeteget fejlődött. A diadalmas műanyag a restaurátor műhelyébe is betört. Három hónapot töltött Lakos a Szovjetunióban, s számos műanyaggal ismerkedett meg, amelyek a konzerválás, regenerálás egészen új lehetőségeit tárják fel a restaurátor számára. Egy darabka műgyantát mutat. Hajlékony anyag, bárhogy csavarja az ember, lassan visszarugódzik eredeti formájába. A szuvas fa konzerválására használják a szovjet restaurátorok. De a régi alkimista műhelyt idéző üvegcsék egyéb titokzatos rendeltetésű folyadékot is őriznek — műanyagból készült gyógyírt a festmények, szobrok sebeire.

Röntgenológia, mikrobiológia

A moszkvai Állami Restaurátor Intézet a tudomány számos ágát felhasználja munkájához. A szovjet restaurációs művészet — hűséges kísérőjeként a szovjet festő- és szobrászművészetnek — a legmodernebb technikai fogásokkal dolgozik. Egy restaurálandó templomnál például előzetesen feltérképezik a falak nedvességét, röntgennel hatolnak a szobrok, képek rejtett hibáihoz, infravörös fényképezéssel figyelik az idő patinájától megfakult vásznakat, a mikrobiológus a festményeken kipörsent penész ellen kísérletez ki hatékony anyagokat. Az elvi és gyakorlati döntés — a Szovjetunió bármely területén történjék is egy műemlék restaurálása — mindig az Állami Restaurátor Intézetet illeti. Így születhetett meg az a csodálatos restaurációs bravúr, amely a Szamarkand melletti ásatásokból kikerült ősrégi falfestményeket mentette meg az emberi kultúrának.

Lakos Lajos restaurátor egy sérült képet „gyógyít" a Nemzeti Galériában

Ezerötszáz éves falfestmény — dobozokban

A pendzsekenti ásatásokból kikerült falfestmény vályogvakolatra enyves festékkel festett elefánt-karavánt ábrázol. Elől oroszlánok, hátulról sárkányok támadják a karavánt. S mindezt a színek csodálatos árnyalataiban. A restaurátorok óvatosan leválasztották a falról a vakolatot, »konzerválták«, majd dobozokba rakták és az Ermitázsba szállították. Ma ott látható az ősrégi falikép, összerakva, eredeti színeiben pompázva.

A kijevi Zsófia templom XI. századbeli mozaikjainak restaurálásánál eredeti módon kerülték meg a problémát: hamisítványt adni, vagy a valóság látszatát? A régi mozaikokat megőrizték, a hiányzó részeket azonban nem mozaikkövekkel pótolták — ez lett volna a hamisítvány —, hanem az eredeti mozaikdarabkák színében megfestették. Ez a valóság látszata. Ám ez a látszat a néző szemében — tökéletes összhang.

A holt kövek Voronoffjai

Furcsa elgondolni is. A magyar államalakítás még az idők méhében sem derengett, amikor Jerevántól mellett, Ecsmiadzinben egy templom épült, pontosan 303-ban. Ez a templom még ma is áll. Szovjet restaurátorok őrzik az enyészettől. A holt kövek, megfakult, elrongálódott festmények Voronoffjai, akik olyan csodálatos összhangba hozzák a múltat, a hagyományok világát a mai szovjet élet új valóságával.

A közéjük került Lakos Lajos a rengeteg szakmai tapasztalaton kívül egy kis emléket is hozott tőlük: egy szöghúzó kést, amellyel a vászon megsértése nélkül lehet kiszedni a rámából a képet — a szovjet restaurátorok szakmai vendégszeretetének szimbólumát.

Kovács Béla

Lakos Lajos Szahak kopt érsekkel beszélget az ecsmiadzini templom csarnokában

Szeptember végén...

Petőfi Sándor Kollektív Gazdaság — Koltó

pos völgye fölött emelkedik Teleki Sándor kastélya, amelyet a házigazda az ifjú házasoknak a mézeshetekre átengedett. A hatalmas parkban nem jár egy lélek sem. A vadszőlővel befuttatott kastélyban csak a szakácsnő maradt — a szerelmesek hat héten át zavartalan boldogságban turbékolhatnak.

„A táj olyan szép, mintha az én képzeletem után alkotta volna a természet" — írja Petőfi. Az erkélyről, amelyre emeleti szobájuk nyílik — a völgyet széles körívben ölelő Kárpátokra látni. A párákból Nagybánya nyújtogatja tornyait, rétek, tölgyesek zöldellnek körös-körül, falvak harangszava száll, a távolban a Szamos „megfagyott villáma" csillan...

A tizennyolc éves menyecskét a huszonnégy éves férj szüntelenül szító tűznek, igéző varázslatnak érzi. Bohóskodnak, bölcselkednek, csókokat cserélnek — s a mámor kábulatából csattogva szárnyal fel a remekmű: — „Keblemre hajtva fejecskéjét, alszik — Kis feleségem mélyen, csendesen. — Egyik kezemben édes szendergőm — Szelíden hullámzó kebele, — Másik kezemben imakönyvem: a — Szabadságháborúk története!"

A gyönyörű, szerelmes jelenben „vérpanoráma leng el" a messze tekintő szemek előtt. Bús őszi szél borzolja a kert lombjait, a Lápos partján rozsdállik a füzes, a Gutin bércteteje fehér sipkát öltött. A tér és az idő távola kinyílik.

Míg Júlia magát is írónőnek mímelve, naplóját rója — a koltói park égre nyújtózó somfája alatt, egy kőasztalon megszülemlik a később szörnyen bevált jóslat, a férfi-

zeli idő
Múzeum
azt a né
darabot,
szobáiba
gos rózsafaágyát, a környező falvakból még összegyűjthető emléktárgyakat és a budapesti Petőfi Irodalmi Múzeumtól cserébe vagy ajándékképpen megszerezhető Petőfi-emlékeket, hasonmásolatokat.

De Koltó népe addig is elevenen őrzi Petőfi emlékét. Minden évben, szeptember második vasárnapján az egész környékről: Bányáról, Láposról, Katalinról, Szakállasról — ezernyi ember gyűl össze a Petőfi-ünnepre. A kultúrcsoportok, köztük elsősorban a koltóiaké, Petőfi-verseket, Petőfi-dalokat adnak elő, tanítók, tanárok elevenítik fel a szabadság és szerelem költőjének alakját magyar és román nyelven.

Mikor bealkonyodik, a kastély udvarán kigyúlnak a lámpák, víg zeneszó mellett kezdődik a tánc.

A régi park kevés megmaradt fája közt még épen áll a régi somfa... A töredező kőasztalt betonfoglalat védi az enyészettől. A vén törzs körül kerítést emelt a gondozó kegyelet.

Egy-egy pár elsurran a bálból és a tündéri, csillagos éjszakában megbúvik Petőfi somfája alatt... BÉKÉS ISTVÁN

LÁTOGATÁS A VERS SZÜLETÉSI HELYÉN — KOLTÓN

Még nyílnak a völgyben a kerti virágok,
Még zöldel a nyárfa az ablak előtt...

Kerek egy esztendővel azután, hogy a nagykárolyi Szarvas-fogadó ablakából a költő először pillantotta meg a szemközti kert fái között rövidfürtös, karcsú „eszményképét" — 1847 szeptember 8-án Petőfi Sándor és Szendrey Júlia elrebegik az erdődi várkápolnában a holtomiglant...

Se lakodalom, se apai áldás... A jószerint kitagadott várkisasszony és a semmibe sem vett mészárosfi-poéta sápadtan sietnek le az ódon kőlépcsőkön. Petőfi úti hintóba segíti hitvesét s győztes-haragos pillantást vet az öregtoronyra, amelynek erkélyéről múlt nyáron Juliskája lobogtatta biztatásul kendőjét a kérő után, akit a „zord atya" kikosarazott. A kocsis megsarkantyúzza ostorát, a négy ló felhorkan és a

Az erdődi vár újjáépülő öregtornya

A vén somfa a betonba ágyazott kőasztallal — mögötte a Lápos völgye

A HÉT KÖNYVEI

CORVINA KÖNYVKIADÓ

Dickens: Karácsonyi ének. Prózában. Karácsonyi kísértethistória. Angol—magyar nyelven. (Kétnyelvű olcsó könyvtár.)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

POSTÁS DOLGOZÓ

Lakos Lajos

1021

Illusztrációk: Lakos Lajos

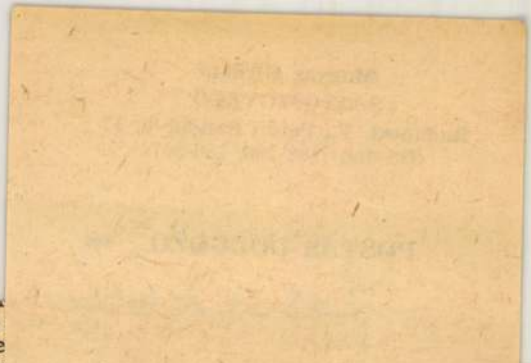

Kárpáthy Gyula

készíttetett egy szalagposta-b
rendezést. A lemezhajlítást,

ÉSTUDOMÁNY

szabad késlekedni a kritikával
olyan dolgozónál, aki maga
nem veszi észre saját hibáit.
Hasznos, ha a bírálatot a dol-
gozó jó tulajdonságaival kezd-
jük, így olyan érzést keltünk
benne, hogy a bírálat minden-
re kiterjedő és igazságos. Tö-
rekedni kell arra, hogy a dol-
gozó maga vesse fel problé-
máit, nehézségeit, gondjait, így
esetleg önkritikát is kiválthat-
tunk még a kifogások elhang-
zása előtt. A dolgozónak ne a
személyét, hanem egyes cse-
kedeteit bíráljuk, úgy kell fo-
galmaznunk, hogy az javítás-
ra ösztönözzön, ne pedig elked-
vetlenítsen. Mindig mutassunk
rá a konkrét hibákra, de ne

kísérik. Az ilyen hibák kik
szöbölése érdekében világsze
te rendszeres és átgond
módszereket kezdenek alk
mazni. Az embereket egyért
műen körülírott szempont
szerint — gyakran kollektív
— bírálják el, és a vélemén
speciális kartonokon rögzít
az eredményt közlik a minő
tett személlyel, és az egész
járást évenként megismétl

Az összes dolgozók módsz
res, periódikus értékelése mi
a jellemzett beosztottak
mind az értékelést végző v
zetőkre nagy nevelő hatás
van. Ez utóbbiakban emb
közelibb beállítottságot fejle
ki, tanintatra tanítja é

1021

1975.IV.28. 10,30 N.

Tudásunkat a világnak

- Lakos Lajos restaurátorral beszélget Osgyáni Csaba.

- Lakos Lajos festőművész restaurátor többször is járt Afrikában, Etiópiában, ahol a műemlékek mentésében vállalt szerepet. Én ugy tudom, hogy AFrika legtöbb országában jóllehet nagyon sok érték van, de ezeksajnos pillanatnyilag még sokszor veszélyben vannak.

- Sokminden veszélynek vannak ezek kitéve, de a legfőbb a gondozatlanság és gondatlanság, a légköri veszély, ami hát általában veszélyezteti bárhol is a világon a műemlékeket. Azon kivül pedig, ami hát sajnos legujabb korban előfordul a rossz szakszerütlen restaurálások és azok ellenőrzésének a hiánya.

- Ez, hogy mütrágyak, értékek, ez nagyon sokmindent takarhat Frikában és konkrétan Etiópiában, miféle mütárgyak, miféle értékek találhatók, amelyek gondolom nemcsak az eitópoknak érdekesek és értékesek.

- Az általában ismert szólam Etiópiáról az ugynevezett háromezer éves kultura. Ősrégészeti maradványai vannak, egyházmüvészetiek. Kiemelkedő érdekességüek az ugynevezett sziklatemplomok, amelyeket vagy sziklából vagy sziklába faragtak. Való tartományban van egy város, ahol tizenegy a világon is páratlan szépségü és méretü sziklatemplom található. Különös érdekessége például a ...szent György templomnak, amely görögkereszt alaku, hogy a platóból befelé haladva a sziklába először egy 12-14 méteres görögkereszt tömböt faragtak ki és ezután kivülről természetesen befelé haladva kifaragták a homlokzatot, a kaput, belül pedig oszlopokat, iveket, ülőpadokat oltár részt faragtak. Tulajdonképpen az egész templom a maga valójában egy anyagból van a talajjal, ugyanaz a kemény vörös homokkő szikla. Bár sziklatemplomokról hallhattunk Egyiptomban, Indiában, Kinába, de ez a fajta faragás ez csak Etiópiában található. Éppen ezért is különös jelentőséggel bir az ezekről való gondoskodás, mint az épületen magán, tehát a sziklán, mint a templomok belsején.

- Ott mi van?

- Ezek általában a padlótól a plafonig ki vannak festve. Direkt falfestmény a szó európai értelmében véve nagyon kevés van, ezek általában a festmények ugynevezett pannok, tehát a falazatot bevakolják nagyon sima vakolattal, erre alapozott vásznakat ragasztanak fel és erre került a festés.

- Könnyebben rongálódik?

- Igen. Éppen azért, mert ezek a vásznak hát eléggé gyenge minő-

Különös jelentőséggel bír az ezekről való gondoskodás, mint az épületen magán, tehát a sziklán, mint a templomok belsején.

- Ott mi van?

- Ezek általában a padlótól a plafonig ki vannak festve. Direkt falfestmény a szó európai értelmében véve nagyon kevés van, ezek általában a festmények ugynevezett pannok, tehát a falaza tot bevakolják nagyon sima vakolattal, erre alapozott vásznakat ragasztanak fel és erre került a festés.

- Könnyebben rozgálódik?

- Igen. Éppen azért, mert ezek a vásznak hát eléggé gyénge minő-

ségüek. Egy ottani ilyen rostnövényből készültek és készülnek mind a mai napig, nagyon érdekes a mai etiópiai népviselet anyagával megegyezik. Történelmi ténynek veszik általában azt a legendát, ami Sába királynőjéről szól, hogy ő meglátogatta Salamon királyt, mely során hát Sába királynő egészséges fiúgyermeknek adott életet, ez a kisfiu lett később I. Salamon ági királya Etiópiának. A...történet megemliti, hogy I. Menelik miután trónra került meglátogatta édesapját, tehát elment vissza Jeruzsálembe Salamonhoz és ebben az időben ugylátszik nem őrizhettek el/éggé a frigyládát, bár erről más források nem emlékeznek meg, de állitólag ő ellopta a frigyládát és elvitte magával Etiópiába és ennek a frigyládának az emléke olyan erős vallási erővel hatással birt, hogy ma a etiópiai templomok belseje, tehát az ugynevezett szentek szentje, ahol az oltár van és ahová csak a pap léphet be olyan oltárt tartalmaz,mely formájában emlékeztet a frigyládára. Általában ugy tartják, hogy az etiópiai kopt müvészet az bizánci hatás alatt áll. Nos én nem vagyok erről teljesen meggyőződve, ugyan Etiópiában 330 körül vált ~~állam~~- államvallássá a kereszténység, mégis egészen bizonyosra vehető, hogy viszonthatások is érték Bizáncot.

- És ennek az emlékei találhatók meg szerte az országban.

- Ennek az emlékei is megtalálhatók az országban.

- És mi a sorsuk?

- Hát a sorsuk az egyelőre sanyaru. Mind a mai napig nincsenek leltárba véve ezek a mütárgyak, hiszen bejegyzett müemék érdekü templom több mint 13 ezer van Etiópiában és ezekről csak fotóleltárt lehet készitени, tehát körbe kell fényképezni mindenegyes falát, mindenegyes szegletét és akkor hát ez óriási munka, de hát akkor még nem jutunk sokra, ha ez nem kerül szigoru ellenőrzés alá. Néhány magas állásu hivatalnok ~~kisért~~mesélt el egy történetet, amely szerint az egyik ilyen eldugott helyen lévő egyébként nagyon régi XIV. századból származó templomba turisták látogattak és tolmács utján értésére adták a helyi papnak, hogy hát ahogy ők látják itt a templomban ezek már nagyon kopottak, nagyon régiek ezek a festmények, ők hajlandók ujat adni és a pap nyilván nem rosszindulatból, naivitásból, ostobaságból, hát belement az alkuba, mert még pénzt is kapott, szép uj képeket a temploma számára és a felbecsülhetetlen értékü régieket oda adta a turistáknak. A gyakoribb sajnos az, hogy a mütárgyak egyre mennek külföldre, szervezett bandák csempészik őket. Ami a helyi tudatlanságot illeti, hát azt legjobban illusztrálja az, hogy még a legjobb szándéku helyi emberek is és jószándéku kopt papok is füstölgő gyertyákkal mutogatják a templomok belesejét, a festményeket. Ezzel nemcsak állandó tüzveszélyt okoznak, hanem hát bekormolják méghozzá zsiros korommal ezeket a festményeket,

amelyek tisztitása amugyis problematikus. Igy aztán nagyon alaposan meg kell markolnia a szerszámát a restaurátornak, aki arra van kijelölve, hogy itt mentő munkálatokat végezzen.

- Ez a restaurátor többek között ön volt, hogyan fogott a munkhoz? Tulajdonképpen hogyan menthetők ezek a mütrgyak?

- Hát a közlekedés nehézségei támasztják az első nehézséget. Azután minthogy különböző szinteken vannak ezek a templomok a légköri viszonyok is változóak. Tehát megfelelő légköri viszonyoknak kell megállapitani a megfelelő technológiát. A lényeg azonban az, hogy fel kell először térképezni, hogy mi van, gondoskodni a még meglévő dolgok megőrzéséről és akkor lehet nekifogni országos viszonylatban a mütárgyak konzerválásának és restaurálásának. Minthogy ezek a templomk használatban vannak, itt istentiszteletek folynak, gyertyagyujtással, tehát fütöléssel. Azon kivül hát a sok ember jelenléte az nem használ amütárgyak életének, levegő romlik, a levegő behatások, különböző vegyi behatások érik a festményeket, amellett, hogy hát tapogatják, karcolják, rongálják. Nos a legjobb megoldás lenne amennyiben ez lehetséges hogy ezeket felbecsülhetetlen értékeket másolatokkal pótolnák legalábbis a legszebb darabjait szerte az országban, az eredetiket pedig a fővárosában létesitendő müzeumban gyüjteménk össze és gondoskodnának a restaurálásukról.

- Persze ez fölvet még egy problémát, ami azt hiszem a harmadik világ országaira áll, hogynincsenek is megfelelő szakemberek.

- Ezt az ottani müvészeti főiskolát elvégzettek végeznék el, akik ma is mint festők dolgoznak és élnek. No ezek további missziót is teljesitenének éppen ezirányban, maguk köré gyüjthetve arra megfelelő kedvő és főleg tehetségü fiatalokat, hogy ezeket megtanitva nemcsak megszerettessék velük a müvészetet, hanem tanitsák is nekik, ez egyfajta helyi sajátossága lenne a müvészeti oktatásnak. Restaurátorként azonban dolgozik közülük egy, aki nem mint restaurátor, hanem mint festő tanult külföldön nevezetesen Magyarorzságon. Az utánpótlás képzése az ~~nem-indult~~ megindult két évvel ezelőtt. Bár amikor erről volt szó én már Párizsban kijelentettem, hogy az UNESCO központban, hogy hát három hónap alatt mincs az a szeni, aki képes volna megtanulni ezt az anyagot. Mindenesetre azonban megkiséreltem valamit elkezdeni. No sajnos ez folytatásra nem került, mert második látogatásomkor már az uj kormányzat meghirdette...mozgalmat, melynek az a lényege, hogy a diákok 14 éves kortól fölfelé vidékre mennek a városokból a népet tanitani. Egészségügyi dolgokra, irni, olvasni és egyéb az élethez legszükségesebb dolgok megtanitására. Ez egy évig tart, sajnos az én tizennégy tanitványomból mindenegyes részt vett, illetve hát örömmel vettem tudomásul, hogy részt vett ebben a mozgalomban, mert ez önkéntes volt.

Ugy, hogy ezekkel nem tudtam tovább folytatni. Mindenesetre azonban megvan a lehetőség, megvan a mag, amely képes kivirágozni és és befonni a maga jóindulatu munkásságával az egész országot, hogy kellő gondozás alatt legyenek ezek az egész emberiséget éritnő és az egész emberiség kulturtörténetének komoly darabjait képező műtárgyak.

- Kedves hallgatóink Tudásunkat a világnak cimmel Lakos Lajos restaurátorral beszélgetett Osgyáni Csaba.

Lakos Lajos, festő-müvész, restaurátor

- A festőmüvész restaurátor milyen anyagokhoz nyulhat?

- Hát, ha uj vászonra kell huzni egy nagyon rossz állapotban lévő festményt akkor igyekeznünk kell olyan anyagokat használni, amelyek rokon anyagok, tehát nem müanyagok. Gyantát, balzsamot, viaszt.

- Tehát az eredeti anyagokat, ha szabad igy fogalmazni, ez messze áll a vegyipartól, igy értsem?

- Ez a része, tehát ez csak az alap konzerválása, a festékréteg olajjal kerül kiegészitésre, a különböző technikáknál a megfelelő módon. Mielőtt talán példát mondanék még hadd utaljak arra, hogy a müanyagok nagyon jó szolgálatot tesznek magának a fal alapnak a konzerválásában. Mert általában müanyagokat használunk ma a fal, tehát a hordozó elem konzerválására.
Én már egyszer részt vettem a sárvári restauráláson, a nagyterem mellett lévő három teremnek a falait kell az átmeszelés és átvakolás alól feltárnunk először, majd konzerválni a meglévő falazatot, és magát a festményt retusálni. Tehát müvészileg a kor izlésének megfelelően egységben, a ma nézője elé tárni.

- A nem ezzel foglalkozók talán annyit tudnak, hogy különböző sugarak segitségével festménynek bizonyos tulajdonságait, vagy átfestéseit meg lehet ismerni. De gondolom számos más technikai lehetőség is van.

- Nekem hiába hoznak egy képet, mondjuk egy olajfestményt, amelyik nagyon szépen van festve 200 év előtti modorban. Megnézem a vásznát, azonnal látszik, hogy az ujabb. De előfordulhat az is, hogy régi vászonra festenek 200 év előtti modorban. 1870 óta használunk egyéb fehéret, mint ólomfehéret, tehát ha én átvilágitok egy képet röntgennel, és ott a világosabb ponton átjön a röntgensugár, akkor biztos, hogy nem lehet 1870-nél régebbi.
Ami pedig a felső festését illeti az esetleges hamisitásokat, átfestéseket, vagy hamis szignókat ki lehet deriteni, ha megvilágitom a felületet egy kvarclámpával, ami természetesen megfelelő szürővel van ellátva és akkor a hamis, a későbbi ráfestés mély, sötétlilán, olyan sötétlila, hogy mellé felfestve egy feketét, az szürkének hat. Szóval tüvel körülkarcolhatóan ilyen mélyen előjönnek azok a területek, ahol uj festések vannak. Én magam is már számos hamis szignót lepleztem le.

- A kor meghatározása a restaurátori munkának voltaképpen a sarokköve tehát. Az első mondatnál, az első lépésnél nem szabad tévedni.

1978. máj. 28. Petőfi 12:10 (Áné).
a látvány világa, - 4 -
a restaurálás.

- A régészeti tárgyaknál.

- És a festményeknél?

- Festményeknél is-is.

- Természetesen ez nem ugy történik, hogy a restaurátornak nincs véleménye. Nagyon gyakran kerülnek be muzeumokba különösen vásárlás utján olyan mütárgyak, amelyeknél hát erősen felmerül a gyanu, mondjuk egy-egy régi vásárlásnál, vagy ajándékozott tárgynál, hogy hát ez esetleg hamis.

- Szabad orvosi hasonlattal élni, konziliumot hivnak össze?

- Pontosan.

- Mennyiben veszik figyelembe a restaurátor tevékenységét?

- Muzeumi területen általában tekintetbe veszik, bár a restaurátor mind a mai napig országos viszonylatban nem elismert müvész, és még mindig tartja magát az az álláspont, hogy ügyes kezü mesterember. Ami szintén egy rangot jelent, csak nem azt, ami megilletné a restaurátorokat. Mert hangsulyozom, a mütárgyhoz, ha az festmény alapvetően meghatározóan a restaurátor szeme, tudása és keze kell. Elsőnek végeztem a Képzőmüvészeti Főiskolán, mint restaurátor festőmüvész, 1951-ben.

- A magyar restaurátorok rangja milyen Európában? Rendeztek egy nemzetközi konferenciát Veszprémben, egy szeminárium keretében tanácskoztak és számos tanácsot adtak magyar restaurátorok is, csak gondoljunk a Nilus parti munkálatokra.

- Azt hiszem szégyenkezésre semmi ok nincs. Nincs olyan restaurátori probléma, aminek megoldásához legalább ötlettel ne tudnának magyar restaurátorok hozzájárulni.

- Én most kezdek egy nagy munkát a Sárvárt, ötödmagammal, Illés János kolléga vezetésével, öten fogjuk ezt a részint feltáró, konzerváló és restauráló munkát elvégezni, a három terem falain lévő falfestményeken.

- Mekkora megbizás ez körülbelül?

- Ez körülbelül 7 hónapig fog tartani, és kb. 300 nm-nyi falfelületről van szó, tehát nagyon kemény munkát igényel. Az idő rövidsége megköveteli, hogy a munkaidőnk meghatározatlan legyen, messze tul a 8 órán.
Az elmult évben fejeztük be hárman az Országház lépcsőházának a mennyezetén lévő Lotz festményeket, Illés János, Szentesi Róza és magam.
Ebben az évben pedig a Petőfi Sándor u. 3-ban lévő Corso Napoletana étteremben lévő Harangi Jenő falfestményit restauráltuk.
Ezt Faragó Ferenc kollégámmal ketten végeztük.
Azonban megjegyeznék valamit, ez a mi foglalkozásunk ez nem is csak ugy foglalkozás, engem meglérdeznek, akkor azt szoktam mondani, hogy ez az én szakmám, a megélhetési forrásom, a hivatásom és a hobbim. Enélkül ez nem megy. Ezt azoknak mondom, akik erre a területre jönnének dolgozni. Akár régészeti restaurátornak, akár a Képzőművészeti Főiskolára jelentkeznek, hogy restaurátorok akarnak lenni, ehhez, mint bármilyen más szakmához kell az elhivatottság érzése, ami bentről kell, hogy fakadjon, amit nem lehet megtanitani és nem lehet megtanulni, nem lehet elsajátitani, ha valakiben nincs meg. Tehát igy számoljon az, nézzen a türkörbe, szereti a mütárgyat, nem csak kreseti forrásnak tekinti-e, és ugy álljon oda, hogy minden mütárty az egész országnak, tulajdonképpen a nép vagyonának egy darabj.

Fiethart Lakos Lajos

1024

Parancsnok az állványon

Tietharth-nak hívták a veszprémi kőművesmestert, akinek tervei szerint az 1750-es években a piaristák rendházát fölépítették. A barokk épület a többi műemlék-házzal együtt egyik értéke a várnak. Számtáblája: Tolbuchin utca 12.

Állvány, eresszel

Vadonatúj bádogvödör emelkedik a magasba. Két állomás között vándorolnak föl és le a festőművész-restaurátor kellékei. A nyúlánk, őszhajú férfi szaporán lépked a létrán, háttal a bámészkodóknak. Nem nehéz a mozdulatokból kitalálni, hogy az ismeretlennek a két fülkével van dolga.

A falban kiképzett fülkék bibliai jeleneteket őriznek, azokat kell a további rongálódástól megmenteni. A megbízó, a Veszprémi Házkezelési Igazgatóság ereszes állványt építtetett a fülkék elé, hogy a festmények „gyógyítása" ne szüneteljen, még ha esnék sem.

A délelőtt esőt ígér, de Lakos Lajost — így hívják a restaurátort — az időjárás nem aggasztja.

— A beruházók biztosították a feltételeket a jó munkához. Azt hiszem, október végéig a két festmény eredeti hatását sikerül maximálisan visszaadnom.

Ne álldogáljunk a ház előtt. Mindkettőnk javaslata: beszélgessünk kávé mellett.

— A restaurálás elvégzésére a Képzőművészeti Alap engem jelölt ki. Szívesen vállaltam a megbízást. Ez a város először 1948-ban jelentett élményt számomra: az első nyári művésztelepet én szerveztem itt. Örülhetnek a veszprémiek, városuk óriásit fejlődött.

A madonna és a gyermek

Lakos Lajos elémteszi a fülkékről készített képeket: a felső Máriát és Annát ábrázolja. Az alsón Mária és a kisded látható. Az előttük térdelő alak körvonalai elmosódottak. Ennek a második képnek a szépségén — látható — mennyit rongált az enyészet! A lecke föl van adva. Álljon elő a restaurátor, tegye olvashatóvá a kultúrhistória egyik fejezetét.

Ha nem tévedek, a festőművész-restaurátorokra ez a szerénység a jellemző, amely magáról szinte semmit nem akar mondani, de annál többet — keserűt is — mond a műtárgyak pusztulásáról. Olyan képekről és szobrokról, épületekről, amelyeknek nem is a háború, hanem az emberi tudatlanság oltotta ki az életét...

— A főiskolán Kapos Nándor volt a mesterem, az 1951-ben végzett első festőművész-restaurátorok egyike lettem. Az intézményessé vált műemlék-mentés szolgálatában bárhol és bármikor ott vagyok, ahova állítanak.

Többedmagával, néha tízizenöt főnyi csoportban dolgozott, hogy konzerválja a még megmenthetőt, a „műemlékek életét meghosszabbítsa"

— Talán nem érdektelen ha elmondom, hogy ennek a két festett fülkének a restaurálására is a tovább már nem halasztható időpontban gondolunk. A képek nemcsak mint a művészettörténet „leltári tárgyai", hanem kvalitásukban is értékesek.

— Hogyan kezdi a mentési munkát egy restaurátor?

— Itt például örömmel megállapíthattam, hogy a két fülke vakolatállaga elég jó. Azt, hogy a festékréteg eléggé sérült, s hogy a felpattogzás, a lehámlás is mennyi kárt okozott, a fényképeken is látható. De azért vagyok itt, hogy a feladatot teljesítsem. Mint a hajó parancsnokának a fedélzet, nekem az állvány jelenti a szolgálatot: véglegesen csak akkor hagyom el, ha a két műalkotást a jövő számára biztonságban tudom.

Szavak a magasból

Lakos Lajos a magasból szól vissza. Ujjával a madonna homlokát érinti. Nézi a „hiányok"-at a kisded körül is, ahol majd nem **átfestenie**, hanem — a restaurálás törvényei szerint — retusálnia kell. Mert minden átfestés **hamisítás** volna. Megrongálása, meghamisítása a műemléknek. A festőművész-restaurátor avatott keze, mint eddig is nem megmásít, hanem eredeti hatást produkál. A fali fülkék festményei kivetkőzve az enyészetből, megmentőjük keze nyomán dacolni fognak az idővel.

Cserhát József

1968 SEP 13
Napló (Veszprém)
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u.
Telefon: 188-296, 188-307

„Mutas

Újfajta közmondá
óta vállalatair
bankszámláidat
vagy." Mert az önálló
dálkodás eredménye „
lalatok bankszámláji
váik egyenlegén mér

Elkeseredetten panaszkodott a közelmúlt
ban egyik középvállalatunk igazgatója:
„Rendelnek tőlünk, szerződést kötünk határidős szállításra, utánvétes fizetésre, szállítunk, s aztán nem fizetnek, csak hosszas levelezgetésre."

Új bankforgalmi rendelet jelent meg a reformal egyidőben. A számlát nem a banknak, hanem közvetlenül a rendelőnek küldik, s a bank csak a rendelést feladó vállalat írásbeli jóváhagyása után fizet a bankszámláról a szállítónak. Gyakorlatilag annyi a változás, hogy míg tavaly a bank automatikusan fizetett, ha a rendelő kifogás nélkül átvette az árut, addig *1968-ban már csak a számlatulajdonos kifejezett utasítására fizethet.*

Az új rendelet hasznosságát és logikáját dicsérni felesleges lenne, hiszen a reform diktálta pénzügyi önállóság enélkül szinte elképzelhetetlen lenne.

A rendelet a vevők érdekében jelent meg, feltételezve a vevők tisztességét. Nem véletlenül írtam ezt a szót: *tisztesség.* Mert a rendelkezés kapcsán az eladó pénzügyileg kiszolgáltatottja a vevőnek.

Nem az említett igazgató pél
len. Előfordult, hogy a vevő,
tétel nélkül átvette az árut,
Hiába küldött inkasszót a szá

egyéb, a terme

Mi történik u
fizet: az átvett
rás, ha időleges
kezik, s így *jau*
pedig esetleg e
megforgatja a
annak nyereség
nimális késede
lalat tisztességt
telhez. Egyedül
leg ez a helyze

Decsak, jelen
még csak mor
tok s a társada
geket. Sokszor
mechanizmus r
reform alapjaih
többek között a
az ügyeskedő v
ezt felejti el. M
új gazdasági m
la, *de legalább*

ermesztési kozás

Nemcsak a fajtában rejlik az előnye a jugoszláv kukoricának. A vaszari termelőszövetkezetben tavasszal tartani tudták az optimális vetési időt, pneumatikus vetőgéppel holdanként hét kiló kukoricát vetettek el. Kultivátorral adagolták a műtrágyát közvetlenül a gyökérhez. Az egybegyült szövetkezeti szakemberek véleménye szerint a jugoszláv kukoricafajta 6—10 mázsával felül-

Mi tetszett?

Az idei Őszi Vásárt a rendezőség is kísérletnek szánta, s szeretné megismerni a közönség véleményét, hogy azt a következő évek őszi vásárainak rendezésénél hasznosíthassa. Ezért bízta meg az Országos Piackutató Intézetet közvéleménykutatással, hogy kinek mi tetszett?

Acsádról!

rint körül keresnek. A férfiak elérik az 1600-at. Annyire rúg a darabbér, amelyet meghatározott arányban osztanak szét a csoport tagjai között.

Csöbör Jánosné főkönyvelő szerint ezévi bruttó bevételük eléri a másfél milliót. Alapanyagra még százezret sem adnak ki, *az önköltség tehát kedvező. A Hypo egymillió tiszta pénzt hoz ebben az évben a közösnek.*

A győri és kaposvári élelmiszer és vegyiáru nagyke-

1962 DEC 1

1021

A legkisebb bogártól a jáki templomig

Központosítani kell a műtárgyak védelmét

Restaurálás részletfizetésre

A múzeumok csendjében évtizedekig függnek ugyanazon a helyen a festmények. Senki nem nyúl hozzájuk, s mégis, mint öregemberen a ráncok — a képen mélyülnek a repedések.

— Egy olajfestmény három rétegből áll — mondja *Lakos Lajos* festőművész-restaurátor —: a vászonból, az alapozóból és a rákent olajfestékből. A vászon és az alapozó anyag különböző módon viselkedik a hőmérséklet és a nedvesség hatására, egymással ellentétes irányban feszülnek, kitágulnak, illetve összezsugorodnak. Ezért repedezik meg azután a felületen az olajfestékréteg. Természetesen mindenféle más műtárgy, a leggondosabb raktározás mellett is állandóan pusztul. S ha meggondoljuk, hány százmilliós értékeket őriznek a múzeumok, a műemléképületek, raktárak, akkor kiderül, hogy óriási összeg megy veszendőbe évenként.

A magángyűjtemények

— Az állandó karbantartás, restaurálás segíthetne, sajnos, azonban — az én véleményem szerint — ennek jelenleg nincsenek meg a feltételei. Azt hiszem, túlságosan szétaprózódik a műtárgyak védelmére fordított pénz és energia. Más részről nincs biztosítva a megfelelő restaurátorlétszám és még kevésbé az utánpótlás. Jelenleg a különféle múzeumok tulajdonában, vagy a Műemlékfelügyelőség fennhatósága alatt állnak a műtárgyak. A restaurálásról is külön-külön gondoskodnak az intézmények, de ezt legjobb esetben csak a nagy, országos múzeumok tudják biztosítani, nekik van erre megfelelő képesítésű — létszámban már nem mindig megfelelő — szakemberük, s *a kisebb helyeken alig lehet biztosítani a szakszerű restaurálást.* Az is közismert, hogy milyen sok, államilag védett műtárgy van magánszemélyek birtokában, s ezek a restaurálásra alig gondolnak.

— Mi lehetne a megoldás?

— *Központosítani kellene a műtárgyak védelmét a legkisebb bogártól* — ha ez valami értékes rovargyűjteményben található — *egészen a jáki templomig.* Létre kellene hozni központi restaurátorműhelyeket a múzeumok, a műemlékek és külön a magánosok műtárgyainak rendbehozatalára. Ez utóbbiakban az államilag védett műtárgyakat tulajdonosaik esetleg *részletfizetés kedvezményével restaurálttathatnák.*

— S az utánpótlás?

— Ma is képeznek néhány szakágban restaurátorokat a képzőművészeti gimnáziumban és elsősorban a Képzőművészeti Főiskolán. Különféle tapasztalatcsere-tanfolyamok is vannak. Úgy gondolom, mégis helyesebb lenne *két szinten és rendszeres tervezet szerint tanítani az utánpótlást.* Az alsóbb szinten — ahol a technológiai ismeretek a döntőek —, a képzőművészeti gimnáziumban és a kézművesipari tanuló iskolában oktathatnák a restaurálást. Felsőbb szinten viszont a főiskolán.

A koldus lába

— Miért van szükség a két szintre?

— Van olyan műtárgy, amelynek restaurálásához *a hiányzó részek szakszerű pótlásának ismerete is elegendő.* De itt van például az állványon ez a *Benczúr-kép.* Egy koldus, egy anya és egy gyerek, aki pénzt ad a koldusnak. Most ragasztottam be a koldus lábaszárán egy szakadást. Ez eddig csak technológiai ismereteket kíván. De ahhoz, hogy majd színekben, vonalakban megfelelően egészítsem ki, ehhez egy kicsit bele kell élni magát a restaurátornak az alkotó gondolataiba, művészi elképzeléseibe, mert csak így lehet hitelesen helyreállítani a képet. A restaurálás bizonyos területen művészi munka, s ezért csak a művészeket képző főiskola növendékei közül kerülhet ki az utánpótlás.

Bernáth László

olyam, 292. szám
ecember 13, csütörtök
lap
ILAP

Magyar Hirdető
SAJTÓIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
ESTI HIRLAP

Újabb tanácskozás megszűnését?

New York, december 13.

A kubai válság következményeiről folyó amerikai—szovjet tárgyalások végük felé közlekednek — hangoztatták szerdán este New Yorkban, az amerikai ENSZ-küldöttséghez közelálló körökben.

Utaltak rá, hogy *Kuznyecov* szovjet külügyminiszterhelyettes és *Mengyelevics*, a szovjet ENSZ-küldöttség tagja, szerdán *több mint három órán át tárgyalt Stevensonnal*, az amerikai ENSZ-küldöttel, valamint *McCloy*-jal, Kennedy elnök különtanácsadójával a kubai kérdésekben. E körök szerint azokat az eljárásbeli módozatokat vitatták meg, amelyekkel megtörténhetne a kubai válság megszűnésének *bejelentése*. Megjegyezték még, hogy

ELŐTTI JELENTÉSEINK

Hruscsov beszédére
skozás Párizsb
báról ✦ U Than
ése Csombéhoz

matikusok tevékenységét és téves álláspontját. *A tiranai dogmatikusok harciaskodása enyhén szólva értelmetlenség* — írja a lap. A bolgár nép, amely mindig tevékenyen támogatta a szovjet kormány következetesen békeszerető politikáját, fenntartás nélkül helyesli a Hruscsov által levont helyes következtetéseket.

ezdődött a NATO-tanácsülés

étek jegyében ült össze a konferencia

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1963 MÁJ 16

NÉPSZAVA

Lakos Jenő

— Népi muemlékké nyilvánítják a 85 éves Lakos Lajos szekszárdi képfestő házát és műhelyét. Ugyancsak Szekszárdon, a Béri Balogh Ádám Múzeum termeiben kiállítják a híres sárközi szövő-fonó és hímző asszonyok munkaeszközeit is.

/1024/

NAPJAI

LAKOS Lajos

Laky A

Vas. Ujs. 1863.

339. l.

** *(Emlékbillikom.)* A debreczeni helv. hitv. egyháznak volt főgondnoka, *Sombory* Imre ur, ez állásáról közelebb leköszönvén, évek hosszu során át nemcsak a debreczeni egyházra, hanem az egész egyházkerületre is hasznos működésének s szolgálatainak elismeréseül, a debreczeni egyház diszes ezüst, s belől aranyozott billikommal tisztelte meg. Az emlék, *Szkalniczky* Antal rajza után, *Laky* A. pesti aranymüves kezei által készült.

Laky Adolf

Én azonnal válaszoltam neki, hogy kívánságának eleget teszek és az irt időben ott leszek.

Mikor április 25-én a déli 12 órát a toronyóra ütötte, én is csengettem és a lakásba belépve, az ő szeretetreméltó neje fogadott, akivel néhány percig elbeszélgettünk, mikor Laky Adolf megjelent a szalon ajtajában, ahonnan üdvözölt és intette, hogy kövessem őt. Egyelőre nem tudtam, mire vélni az intést, míg kedves neje figyelmeztetett, hogy kövessem a férjét. Erre én felállottam s pár szobán keresztül menve, Laky Adolf irószobájában találtam magamat, ahol Laky Adolf egy asztalhoz oly módon ültetett le engem, hogy én csak a szemben levő falat láttam, de hogy a szobában a hátam megett mi történik, arról sejtelmem sem lehetett. Kevés vártatva megjelenik hátam megett Laky Adolf, három csomag ezerkoronás bankjegyet tesz az asztalra azzal, hogy azt én számláljam meg és amikor én olyan mozdulatot tettem, hogy az felesleges, akkor ő ismételve hangsúlyozta, hogy csak számláljam meg és ugyanakkor egy lapon az ő sajátkezű feljegyzését tette az asztalra.

Én számláltam addig, amíg a 300 darab ezerkoronás bankjegyet megolvastam és a kis lapot elolvastam, amely következőleg hangzott:

»Egy úr, ki nevét nem akarja megmondani, felkért engem, hogy a mellékelt 300.000 koronát kézbesítsem a pesti református egyház gondnokságának azon határozott kikötéssel, hogy ezen összeg csatoltassék a Pesten VI—VII. kerületben épitendő református templom alapjához, de más célra semmi szin alatt sem szabad felhasználni ezen összeget. És ha ezen ajándék a nyilvánosságra nem hozatik, számithat az egyház, hogy hasonló célra jövőben még jelentékeny pénzösszeg fog adatni.«

Ekkor felállottam, hálálkodni és megköszönni akartam az ajándékot, de ő ennek ellentáll és figyelmeztetett, hogy a pénzt jól tegyem el, nehogy elveszítsem s úgyszólván búcsú nélkül egy másik szobába ment, nékem pedig nem maradt más hátra, mint nejétől búcsút venni, rohanni a takarékpénztárba és a 300.000 koronát azonnal elhelyezni, úgy hogy a pénz a félegy órai záróra előtt már a takarékpénztárban volt, ugyanott, ahonnét ő — mint később megtudtam — egy órával ezelőtt kivette, csakhogy már más név alatt. Én a pénz elhelyezésére vonatkozó okmányt Laky Adolfnak elküldtem, a lapokat pedig még aznap informáltam az adományról, nehogy esetleg más úton kapjanak helytelen értesítést.

Felolvasom azt a levelet is, amelyet én Laky Adolftól arra a levelemre kaptam, amelylyel a 300.000 koronáról szóló takarékpénztári nyugtát megküldtem:

»Méltóságos Főgondnok úr! Van szerencsém tudatni, hogy a f. hó 25-ről szóló becses levelét, valamint a Pesti Hazai Takarékpénztárnak »a Budapesti Ref. Egyház javára« betett 300.000 koronáról szóló nyugtát a mai postával megkaptam. És midőn még Méltóságod szives fáradságáért ezennel hálás köszönetet mondok, felkérem, engem a jövőben is jóindulatában megtartani. — Kiváló tisztelettel vagyok Budapest, 1908. április 26. Méltóságos úrnak alázatos szolgája Laky Adolf.«

Még Laky Adolf mond nékem hálás köszönetet az én fáradozásaimért és nem fogadja el tőlem a köszönetet az ő nagy adományáért.

Azután is többször meglátogattam Laky Adolfot és ő mindig érdeklődött a templom épitése iránt. Sajnos, az a vágya, hogy ő az új templomban megjelenhessék, nem teljesült, egyrészt, mert főleg a templom hovaépitésének kérdése igen lassan haladt, másrészt mert a halál igen korán szólította ki az élők sorából.

Talán hosszasabban időztem a 300.000 koronás adomány történeténél. Azonban ennek a rövid történetnek az előadása által Laky Adolfnak a jellemét is ismertettem, mert az elmondott történet eléggé mutatja, hogy Laky Adolf jó szivénél csak az ő szerénysége volt nagyobb.

Laky Adolfnak ez a jótéteménye egyházunk történetében nemcsak páratlanul áll, de mint egy villanyütés hatott egyházunk fejlődésére, mert csaknem egyidőre esnek a Nagy Sándor és Gelléri Szabó-féle hagyományok, amelyeknek koronáját és betetőzését képezte a Laky Adolf végrendeletében tett újabb nagyszerű intézkedése.

Végrendelete, amely ugyanabban az évben kelt, amelyben ő egyházunknak a 300.000 koronát adta, legfényesebb tanusága az ő tiszta magyar hazafiságának, nemes, magasztos gondolkodásának és annak, hogy ő testtel-lélekkel református volt. Az ő élete a munkás és egyszerű ember élete volt, amelyet az igaz meggyőződésből fakadó vallásosság fűszerezett. A református hit nemcsak abban nyilvánul, hogy gyakran járunk a templomba, amit ő is megtett, hanem főleg abban a jellegzetes egyszerűségben, munkásságban, családiasságban és nemes szivjóságban, amelyet én hosszú életpályámon keresztül annyiszor láttam és bámultam igen sok református magyar családnál és bámultam Laky Adolfnál is. Bizonyos az, hogy mindezek az erények nem éppen csak a református hiten lévő embereknek az egyedüli tulajdonsága, hiszen hasonló erények más vallású embereknél is megvannak, de én, aki életem legnagyobb részét legtöbbnyire református családok körében töltöttem el, ezen erényeket legnagyobbrészt a református hiveknél találtam fel, mert ha máshitűeknél ezeket az erényeket fel is találtam, egy többnyire hiányzott azoknál és ez az az erős vallási meggyőződés volt, ami a református embereket jellemzi. Mintha a vallás és a magyar haza szeretete egy fogalom lenne, úgy egyesítette a református ember a maga vallásához való ragaszkodást a hazaszeretettel.

Laky Adolf született 1829-ben és nekem többször említette, hogy őt akkor a Kálvin-téren lévő földszintes kis házban német nyelven keresztelték. Atyja őt az ötvöspályára nevelte, de mint 19 éves ifjú már a szabadságharcban vett részt és tett eleget hazafiúi kötelességének, azután pedig Párisba ment a maga mesterségének, inkább pedig művészetének a továbbtanulására. Később atyja üzletét vette át és azt oly kifejlődött izléssel, megbizhatósággal és szaktudással vezette, hogy csakhamar az első üzlet lett a fővárosban, ahol az ország legelőkelőbbjei dolgoztattak. Ő javította ki a szabadságharc alatt megsérült Szent-István-koronát és ő készítette azt a két kiváló műbecsű és művészi kivitelű szekrényt, amelyekben a nemzet ajándékát felajánlották a királynénak és a királynak az 1867. évi koronázás alkalmával.

Üzlete nemcsak a vásárlók és megrendelők találkozási helye volt, de gyakran megfordultak ott közéletünk akkori kitünőségei és kedélyesen elbeszélgettek az okos, józan, tiszta magyar gondolkozású iparossal, amilyen az akkori időben ritkaság volt a fővárosban. Gyakran megfordult nála a többek között Deák Ferenc is s ez magában eléggé jellemzi Laky Adolf egyéniségét, mert Deák Ferenc, ez a bölcs és egyszerű legnagyobb magyar ember, a maga szeretetével csak olyanokat tüntetett ki, akik azt megérdemelték. Lakynak sem kellett rendjel vagy cím, amit pedig mint előkelő magyar iparos s nagy vagyonnak a tulajdonosa, főleg a már említett különös jelentőségű megbizások után, igen könnyen megszerezhetett volna.

Van emberi igazságszolgáltatás, amely a legnagyobb kitüntetés, ami embert a földön érhet és ez az a közbecsülés, amely nem hangos címzésekben, nem hajlongásban és érdemnélküli dicsérgetésekben nyilvánul, hanem az igazi embernek csöndes, zajtalan megbecsülésében és annak a hallgatag elismerésében nyilvánul, hogy ez az ember a maga csöndes munkássága, egyenes, őszinte jelleme, szeretete és segitése által magasabbra emelkedett, mint a többi emberek. Ezt az elismerést, ezt a közbecsülést nem lehet az emberekre reá parancsolni és éppen ezért ez is a legnagyobb elismerés, amit ember elérhet és ez hozzá még demokratikus is, mert éppen úgy érhet királyokat, mint egyszerű földmívest vagy munkást. Ezek közé tartozott Laky Adolf, aki addig, míg üzletében dolgozott, mint szorgalmas munkás s azután is, mikor pihenni tért, az ő egyenes lelkű, őszinte jelleme által ezt kiérdemelte.

Ez a közbecsülés őt halála után is kisérni fogja, mert nagy hagyományai által emléket hagyott maga után, amely soha elenyészni nem fog.

Az ő élete csendes munkásságban és a szerzett vagyon megtakarításában telt el. Ezt a nagy erényt a sors azzal jutalmazta, hogy megszerezte neki azokat az örömöket, amelyeket csak azok az embertársaink élvezhetnek, akik takarékosak, vagyont gyüjtenek és a feleslegnek egy részével másokon segíteni tudnak. Ezt az örömet nem érezheti az, aki nem tud takarítani és gyüjteni, s aki inkább másoknak a segítségére utazik, semhogy ő segítene másoknak, sem az, aki bármily nagy vagyonnal bir, de az egészet a maga személyére szükségli.

A takarékosság és vagyongyüjtés olyan erény, amelyeket a legmagasabb emberi erényekkel egy sorba kell helyezni, s valóban helyes volna, ha az ifjúság nevelésénél ennek az iránynak a beoltására, főleg mi magyarok, nagyobb gondot fordítanánk. A vagyongyüjtő ember körül élet van, ott a vagyonnak helyes gyümölcsöztetése újabb és újabb munkakört teremt, amelyben az emberek foglalkoznak és újabb vagyonok gyüjtésére nyilik alkalom.

Az emberek vagyonosodása nélkül nem fejlődik a család, az állam és az egyház. Préda emberek vagyonából még egy egyház sem fejlődött, de vagyonos emberek nemcsak egyházakat, hanem számos jótékony intézetet tettek életképessé és gazdaggá. A vagyonos ember független és önálló s munkássága által folyton újabb és újabb tért hódit. Az egyház és az állam, amelyet vagyonos emberek alkotnak, független és hódító, s minden ember, aki vagyont gyüjt, nemcsak magának és családjának, hanem egyházának és hazájának is a jólétét és haladását előmozditja.

Sajnos, hogy iskoláink és intézményeink nem nagyon alkalmasak arra, hogy ifjúságunk ezeket az erényeket elsajátitsa, sőt inkább az a baj, hogy társadalmunk felfogása a foglalkozások természete közt különbséget tesz, s a fiú gyakran megveti az apa jövedelmező foglalkozását. Pedig minden becsületes munka és minden becsületes munkával szerzett vagyon tiszteletet, becsülést érdemel. Mintha még mindig a római szellem kisértene, hogy harcos vagy hivatalnok a nemes foglalkozás, a többi rabszolga. Oda irányítjuk gyermekeink nevelését, hogy azok a közpénztárból éljenek, mint katonák, tanárok, tanítók, lelkészek, hivatalnokok stb. De hát honnét fedezze a közpénztár, legyen az állami, községi, vagy egyházi, a szükségleteket, hogyha nincsen olyan is, aki a közpénztárba be is fizessen. Bizony nagyon kivánatos volna, ha a fiatalságunk példaképpen tekintené Laky Adolfot és nagyobb szeretettel menne a termelő pályákra, amelyeken a munka és takarékosság olyan gyümölcsöket terem, amelyek nemcsak jólétet nyujtanak, de a vagyonszerzést is lehetővé teszik.

Kell lenni olyanoknak, akik az emberiségnek vagy a nemzetnek szellemi kincseket hagynak, de kell lenni olyanoknak is, akik a nemzetnek anyagi kincseket hagynak, s minél többen vannak ilyenek, annál inkább felvirágzik a nemzet és annál nagyobb azoknak a száma, akik szellemi kincsekkel is gazdagitják a nemzetet, mert egy vagyonos nemzet azokat is jutalmazni képes, akik szellemi kincseket termelnek.

Laky Adolf azon magyar hazafiak között foglal helyet, akik a hazának egy vagy más irányban szolgálatokat tettek, mert ő ép úgy példát adott arra nézve, hogy hogyan kell az életben viselkedni és az általa nyujtott anyagi eszközökkel a nemzeti haladást előmozditani, mint azok, akik a nemzet politikai vagy szellemi fejlődésére kiható alkotásokat teremtettek.

Az a 2,535.000 korona, amit halála után különböző kulturális célokra hagyott és az, amit életében adott, több intézmény között megosztva, számos fejet és kezet hoz mozgásba és számos embernek nyujt segélyt és vigaszt és sok árvát ment meg az elpusztulástól, ment meg a hazának és az egyháznak.

Hogy Laky Adolfnak emlékét megörökitsük: egyházunk az ő arcképét Deák-Ebnert Lajos festőmester által két példányban festtette meg, melyek közül egyik a Calvin-téri, a másik a nemsokára elkészülő erzsébeterézvárosi dísztermünkben fogja hiveinket a nagy adakozóra emlékeztetni. A harmadik arckép a józsefvárosi templom melletti díszteremben fogja a jövő nemzedéknek hirdetni, hogy az is Laky Adolf nagylelkű adományából épült.

Laky Adolfról való megemlékezésünk hiányos volna, hogyha nem emlékeznénk meg az ő hű és odaadó élete párjáról, az ő kedves nejéről, akinek most az a sors jutott, hogy elhunyt férjét egyedül sirassa. A férfi jelleme a felesége mellett fejlődik és ezért a nő részese annak a jellemnek, amelyet férje képvisel. Ne vegye rossz néven Laky Adolfnak nemeslelkű özvegye, ha én itt, midőn elhunyt kiváló férjének emléket szentelek róla, az élő özvegyről is megemlékezem, mert abban a sok nemes vonásban, amely Laky Adolfot jellemezte, néki is része van. Ha a férfi nem találja meg otthonában — ahova fáradságos munkája után visszavonul — azt a nyugalmat, azt a mély kedélyt és azt a gyöngytiszta szeretetet, amely az ő lelkét felüdítse, s őt a családi tűzhely érdekében újabb munkára, újabb nemes kötelességekre serkentse, akkor ne várjuk azt, hogy az a férfi nagyot és maradandót alkosson. Ha mindez hiányzik — amit csak egy jó feleség nyujthat — a férfi élete sivár lesz és nagyobb alkotásokra képtelen.

Laky Adolf megtalálta nejében mindazt, ami őt alkalmassá tette arra, hogy ő mint férfi azzá legyen, ami lett s azért emlékezünk mi ez alkalommal az ő jóságos feleségéről is meg, akinek szintén megköszönjük, hogy férje a mi egyházunkról olyan fejedelmileg gondoskodott.

Laky Adolf élete elmult. Egyházunkban az ő nemes egyénisége örökké élni fog és nékünk Istentől az a forró kérésünk, hogy az ő élete és munkálkodása a jelen és a jövő nemzedéknek példaképpen szolgáljon, s hozzá hasonló embereket sokat adjon a magyar hazának és református egyházunknak, mert akkor nem kell aggódni nemzetünk jövője felett s bízhatunk abban, hogy hazánk és abban a mi reform. egyházunk hatalmas és nagy leend.

Amit adjon is az Isten.«

HÜTTL TIVADAR

PORCELLÁNGYÁROS, CSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI UDVARI SZÁLLITÓ BUDAPESTEN, V. KERÜLET, DOROTTYA-UTCA 14. SZÁM ALATT.

Saját porcellángyára Budapesten. Bel- és külföldi porcellán, angol fayence és üvegárúk. Legnagyobb választék étkező-, kávés-, teás-, jour- (sandwich) és mosdókészletekben. Használati és dísztárgyak. Aluminite francia tűzálló porcellán főzőedények. Magyar és belga üvegkészletek. Teljes kelengyék. Most megjelent képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

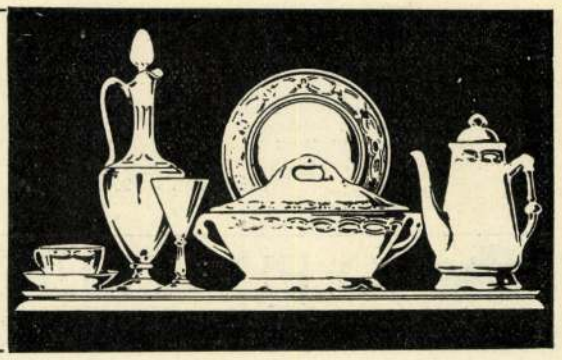

XXXIII. ÉVFOLYAM. BUDAPEST, 1912. JUNIUS 30. 27. SZÁM.

ELŐFIZETÉSI ÁR (BELFÖLDÖN): EGÉSZ ÉVRE 16 K, FÉL ÉVRE 8 K, NEGYEDÉVRE 4 K ÉS EGYES SZÁMONKINT 40 FILLÉR. / VASUTI ÁLLOMÁSOKON PÉLDÁNYONKINT 50 FILLÉR./DÍSZPÉLDÁNY ELŐFIZETÉSI ÁRA EGÉSZ ÉVRE 50 K, EGYES DÍSZPÉLDÁNY 1 KOR./AZ ELŐFIZETÉSI PÉNZEK AZ ORSZÁG-VILÁG KIADÓHIVATALÁBA KÜLDENDŐK.

ORSZÁG-VILÁG
KÉPES HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁR KÜLFÖLDÖN (NEGYEDÉVENKINT): A NÉMET BIRODALOMBA 5 MÁRKA (6 K), SVÁJC, BELGIUM, SPANYOL-, FRANCIA-, OLASZORSZÁG ÉS A BALKÁN ÁLLAMOK TERÜLETÉN 7 FRANK (7 K), ANGLIÁBA 3 SHILLING (7.20 K), OROSZORSZÁGBA 3 RUBEL (7.50 K), AZ ÉSZAKAMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOKBA 2 DOLLÁR (10 KORONA).

SZERKESZTŐSÉG: BUDAPEST V, HOLD-UTCA 7.

SZERKESZTIK: DR. VÁRADI ANTAL ÉS DR. FALK ZSIGMOND

KIADÓHIVATAL: BUDAPEST V, HOLD-UTCA 7.

Az előfizetés beküldésének megkönnyítése céljából mai számunkhoz postautalvány van mellékelve.

ALISTÁLI LAKY ADOLF.

Igen szép ünnepély folyt le folyó hó 15-én a budapesti Calvin-téri református templomban. Ezen a napon volt a református gimnázium záró ünnepélye, midőn a legkitünőbb tanulóknak az ösztöndíjakat és a kitüntetéseket kiosztották. Az ünnepély jelentőségét ezuttal

LAKY ADOLF, a református egyház nagy jóltevője.

az emelte, hogy az egyház egyik legnagyobb jótevője: alistáli Laky Adolf emlékének is ünnepet szenteltek és emiatt nemcsak a rendes záróünnepélyen megjelenni szokott közönség, hanem az egyház előkelőségei is nagy számmal vettek részt.

Az emlékbeszédet Kovácsy Sándor nyug. miniszteri tanácsos, a budapesti református egyház főgondnoka mondta, s beszéde a hallgatóságra a legjobb benyomást tette.

A beszédet itt szószerint közöljük:

»Alistáli Laky Adolf emlékének a megünneplésére gyűltünk össze e mai napon, hogy a mi budapesti református egyházunk az ő legnagyobb jóltevőjének a maga háláját ezen alkalomból kifejezhesse, mert ő életében — bárha már életében is páratlan segélyben részesítette egyházunkat — a hálának, vagy a nyilvánosság előtt kifejezett köszönetnek a legnagyobb ellensége volt.

Alistáli Laky Adolf, akinek emlékét ma ünnepelni összejöttünk. végrendeletében 2,335.000 koronát hagyományozott egyházi, iskolai, tudományos, művelődési és emberbaráti célokra és ebből a nagy összegből a református célokra 964.000 korona jutott, és pedig:

1. a budapesti ref. egyháznak templomépítési célokra	560.000 K. n. é.
2. a zuglói ref. egyházrésznek ugyanarra	80.000 » » »
3. a budapesti ref. főiskolai tanulók segélyezésére	75.000 » » »
4. a budapesti ref. gimn. tanulóinak segélyezésére	21.000 » » »
5. a Bethesda-kórháznak	15.000 » » »
6. a protestáns országos árvaháznak	80.000 » » »
7. a Nagypénteki Ref. Társaságnak	105.000 » » »
8. a debreceni ref. főiskolának	14.000 » » »
9. a pápai ref. főiskolának	14.000 » » »
Összesen	964.000 K. n. é.

s ha hozzávesszük azt a 300.000 koronát, amelyet még életében az erzsébet-terézvárosi ref. templom építésére adott: 1,264.000 korona az az összeg, amelylyel ő a ref. egyház segítségére jött.

Ilyen fejedelmi hagyományokhoz mi — legalább itt Magyarországon — szokva nem vagyunk és éppen azért érdemlik meg azok, akik ilyen nemeslelkűen gondoskodnak a maguk egyházáról, hogy róluk különösen is megemlékezzünk.

Hogy életében mily összegeket adott különböző jótékony célokra, azt nem lehet tudni, mert ő a jótékonyságot titokban gyakorolta. Csak egyről tudtam én, s tud most mindenki, arról a 300.000 koronáról, amelyet ő személyesen adott át nekem 1908. évi április hó 25-én a VI—VII. ker. templom építésére. Az átadás alkalmával kikötötte, hogy erről az adományról senkinek sem szabad megtudni, hogy ki adta, mert ha nyilvánvaló lesz az adományozó neve, akkor ő többé semmit sem ad az egyháznak, holott, ha az nem kerülne a nyilvánosságra, igéri, hogy egyházunkat még további adományokban is fogja részesíteni.

Megvallom, hogy Laky Adolf nem kis terhet rótt rám a titoktartás kötelezettsége által, mert az adományt magát eltitkolni nem volt szabad, azt nyilvánosságra kellett hozni, különben nem lett volna megnyugtatva az adományozó, de a mi szabadelvű egyházi törvényeink is kizárják azt, hogy nálunk valami titokban történhessék. Képzelheti mindenki, hogy midőn egy nálunk szokatlan ilyen nagy adomány az én nevemmel kapcsolatosan a nagyközönségnek tudomására jutott, én minő ostromnak voltam minden oldalról kitéve. Mindenki az adományozó nevét kivánta tudni és én a legkülönbözőbb cselfogásokhoz fordultam, hogy a gyanut Laky Adolfról elterelјem, mert hiszen nagyon sokan voltak, akik azzal a határozott tudást mutató állítással léptek fel velem szemben, hogy a 300 000 koronát Laky Adolf adta. Fejtörésbe került bebizonyítani sok esetben azt, hogy az ilyen feltevés ki van zárva és más nem lehet hivatva ennek az adománynak a történetéről tudomással birni, csak én. Sikerült is nagynehezen elterelni az emberek figyelmét Laky Adolfról, mígnem a dolog elaludt.

Utólag azonban, megvallom, az adomány való történetét egy pár előkelő egyházi férfiúnak nagy titokban elmondtam, de mindig megbántam, mert féltem attól, hogy a dolog mégis nyilvánosságra kerül és én kockáztatom azt, amit Laky Adolf igért, s csak halála után tudtam meg, hogy mit kockáztattam volna, ha azok az előkelő egyházi férfiak, akikkel a titkot közöltem, nem lettek volna titoktartók.

Nem hallgathatom el azt, hogy a 300.000 korona átadása mily módon történt, mert ez maga ezen nemes emberbarátnak a jellemét sokkal ékesebben állítja elénk, mintha én azt a legszebb szavakkal rajzolom meg.

Én Laky Adolfot korábban nem ismertem. Először akkor ismerkedtem meg vele, amikor 1902. évben a budapesti ref. egyház gondnokának választották meg. Mint új gondnok látogattam meg Laky Adolfot, Gelléri Szabót, s több előkelő tagját az egyháznak. Szivesen fogadott, érdeklődött az egyház ügyei iránt és szivesen fogadta azt az ajánlatomat, hogy időnként meglátogassam és az egyház dolgairól informáljam. Ennek én meg is feleltem és láttam, hogy mennyire érdeklik őt az egyház dolgai, sőt annak ismételve is kifejezést adott, hogy az egyházi életben nagyobb a mozgalom és egyházunk a gyorsabb haladás és fejlődés útjára lépett. Akkor már megindult a mozgalom a VI—VII. kerületi templom építése irányában, s midőn én egy alkalommal a fejlesztés sorrendjét néki előadtam, s első sorban a VI—VII. ker. templom építését említettem, mondá, hogyha a templom valamelyik térre épülne, ő a templom építéséhez egy nagyobb adománynyal szivesen hozzájárulna, amit én azonnal nagy hálával megköszöntem. Laky Adolfnak az a kivánsága azonban, hogy templomunk térre épüljön, nem teljesülhetett, s így az előbb említett igéret sem ismétlődött, s miután az a feltétel, hogy a templom térre épüljön, nem teljesedett, nem is mertem őt igéretére emlékeztetni, nehogy egy esetleges nyilatkozattal mindent elrontsak. Már-már lemondtam arról, hogy a VI—VII. kerületi templom építésére Laky Adoltól nagyobb segélyt kaphassunk és a sürgetőknek meg is mondtam, hogy arra, miszerint a templomot egyhamar felépíthessük, kilátás nincsen.

Meglepetésemre, 1908. évi április hó 23-án kis névjegyet kaptam. Ez Laky Adolf névjegye volt, amely Laky Adolfnak szép, tiszta irásával azt tartalmazta, hogy én őt április hó 25-én déli 12 órakor látogassam meg, mert fontos egyházi ügyben óhajt velem beszélni.

FERDINÁND BOLGÁR KIRÁLY TRENCSÉN VÁROSÁBAN.

A bolgár uralkodó e hó 23-án Pöstyénfürdőből átrándult Trencsénbe s megtekintette a piaristák templomát s a város egyéb nevezetességeit. (Schwartz Sándor fölvétele.)

JÓ FÉNYKÉPÉSZETI PILLANATKÉSZÜLÉKEK szórakoztató és üdülő foglalkozásul a művelt körök részére 20 koronától 200 koronáig terjedő árban. — Előhívás, kopirozás, nagyítás stb. fényképészeti műtermemben. — Nagy képes árjegyzék. MOLL A., CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ, WIEN I, Tuchlauben 9

Budapest, 1910. XXXII. évfolyam, 241. (11.240.) szám. Vasárnap, október 9.

Előfizetési árak
Egész évre .. 28 K — f
Félévre..... 14 „ —,
Negyedévre..... 7 „ —„
Egy hóra. ..... 2 „ 40„
Egyes szám ára 10 f.
Hirdetése díjszabás szerint.
Az apróhirdetése re vonatkozó minden tudnivaló a 32-ik oldalon olvasható

PESTI HIRLAP

Szerkesztőség
Budapest, Váci-körut 78
I. emelet.
Telefon 26—45.

Kiadóhivatal
Budapest, Váci-körut 78
Telefon 26—40

Megjelenik hétfő kivételével minden nap.

A Pesti Hirlap következő száma kedden október 11-én — hajnalban jelenik meg.

Laky Adolf.

Egy elhunyt budapesti polgárnak, egyszerü aranyművesmesternek, nevét irtuk ide a lap élére, ahol uralkodók és vezető államférfiakról szoktunk éneket zengeni. Egy ország tiszteletét, egy nemzet háláját akarjuk leróni Laky Adolf budapesti aranyművesmester iránt, akinek hamvait ma helyezték örök nyugalomra.

Ha a sirja fölött prédikáló pap az örökkévalósággal és a föltámadással vigasztalta a gyászolókat, ugy ez alkalommal valóban nem mondott üres szavakat. Mert Laky Adolf abban a percben föltámadt s neve beköltözött az örökkévalóságba, amidőn lehunyta szemeit. Mert ekkor lett nyilvánvalóvá lelkének ritka nemessége, melylyel harmadfélmillió koronát hagyott jótékony és kulturális célokra.

Vajon hány uralkodó és államférfi van a világon, amelyik ennyi hasznot szerzett volna, mint ez az egyszerü budapesti aranyműves.

Szinte azt lehetne mondani, hogy a magyar sajtó érdemetlenül tömjénez mindig a hatalmasságoknak s a politikusoknak. Minden jelentéktelen beszédüknek vagy cselekedetüknek sokkal több teret áldoz, mint a szerényen dolgozó munkás embereknek. Pedig ha uralkodók vagy miniszterek valami jót cselekesznek, azt mindig az állam pénzén teszik és nem a maguk erszényéből. Minden üdvös reformnak, ami használ a népnek, az árát tulajdonképen maga az ország fizeti meg. Mégis mennyire istenitjük az állam pénzéből „alkotó“ és „teremtő“ államférfiakat.

Az ilyen igazságtalan és érdemetlen tömjénezés után aztán hol találjunk méltó szavakat egy olyan embernek dicséretére, aki harminc esztendő munkájával szerzett millióit az országnak adja, halála pillanatában a maga pénzén alkot és teremt s verejtékes munkájának eredményét átadja a nemzetnek, az ország kulturájának, a szegényeknek, a betegeknek.

Ugyan ki tudott eddig Laky Adolfról? Ki törődött vele? A szegény emberek talán észre sem vették az ő aranyműves boltját a Szervitatéren. Csak a munkások tudták róla, hogy ő maga is kitünő munkás volt. A régi hires magyar ötvös mesterségnek művésze volt. Akik ismerték, becsülték a becsületességéért, a szolid munkájáért. S a nagy idők tanui emlékeztek rá, hogy ő is harcolt, mint tizenkilenc éves ifju a szabadságharcban. Ugy látszik, ennek a nagy korszaknak szelleme hatotta meg az ifju lelkét s ez adott neki erőt, hogy egy emberöltőt végigdolgozzék és munkájának gyümölcsét, vagyonát annak a hazának oltárára szentelje, amelyért egykor életét is kockáztatta.

Végigszenvedte Laky Adolf az emigráció keserveit. S midőn hazakerült, a koronázás előtt ő javitotta ki a Szent István koronáját. Senki sem tudta róla, hogy szorgalmas munkájával önmaga számára is készit egy ékes koronát.

Négyszázezer koronát hagyott az akadémiára, több mint 600 ezeret református templomok épitésére, 100 ezer koronát szegény tanulók fölsegélyezésére, 300 ezeret a tüdőbetegek szanatóriumának, 200 ezeret a lelenceknek, 240 ezeret a mentőknek, ugyanennyit az arany- és ezüstműves iparosok nyugdijalapjának és szerető gondoskodása kiterjedt a Poliklinika egyesületre épen ugy, mint az irók és hirlapirók segélyezésére, az árvaházakra, a vakok intézetére, kórházakra és iskolákra.

Alapitványaiban nemcsak a jótékonyság nemes érzése nyilatkozik meg, hanem a müveltség és tudás is, mert ki tudta keresni, hol van a legnagyobb szükség. Végrendeletéből látszik, hogy mennyire együttérzett a nemzettel s mennyire lelkesedett a magyar kulturáért. Ez az aranyműves igazi aranyember volt. Remekelt az ötvösművészetben, de legművészibb munkája mégis végrendelete volt, amelylyel maga verte ki a saját aranyszobrát.

Laky Adolf emlékezetét nemzeti piedesztálra kell helyezni. A becsületes munkának, a hazaszeretetnek, az emberszeretetnek és jótékonyságnak e hősét jövendő mintaképül kell állitani a gazdag emberek elé.

Vajha követnék ez egyszerü budapesti polgárnak példáját a főpapok, a hitbizománytulajdonosok s azok a szerencsés emberek, kik milliós örökségeket csináltak vagy saját munkájuk s a szerencse segitségével nagy vagyonra tettek szert.

Az önkéntes jótékony adakozás egyenliti ki az élet nagy igazságtalanságait. A gazdag emberek jó szive nivellálja a vagyon különbségeket. S különösen nagy szükség van erre Magyarországon, ahol a nagy jótékony alapitványok igazán ritkaság számba mennek.

Amerikában és Németországban a kultura számos intézményét egyesek alapitványaiból létesitették. Egyes német városokban, mint például Frankfurtban, divatos polgárerény a jótékony alapitás. Frankfurtban például nem hal el egy vagyonos polgár sem anélkül, hogy a vagyonának jelentékeny részével valamely

Asszonyi szempont.

— Mondani szeretnék magának valamit, édes Vilma, ami az én szempontomból elég komoly dolog, ha kissé, talán, szokatlan is . . . de nincs bátorságom, pedig már régóta készülök rá. Azt képzelem, hogy talán maga is helyeselné, amivel ki szeretnék rukkolni, ha több bátorságom lenne — amint megtudná, hogy miről van szó és belátná egy kis gondolkozás után azt is, hogy amit nyiltan el szeretnék mondani: nem léhaság. Lássa, most, hogy megint itt van az ősz és már délután öt órakor leszáll az alkony . . . és gyakran permetél a hideg és szomoru őszi eső . . . és ez a mi nagy lakásunk, amelyben csak ketten vagyunk, még sokkal csendesebb, mint amilyen a nyár folyamán volt . . . Milyen lesz majd ez a csend később, télen, amikor már délután négy órakor beáll az esti homály . . . Kérem, ne nézzen rám ilyen csodálkozó arccal, inkább bevallom, hogy csakugyan zavarban vagyok és nem tudom, hogy hol kellene voltaképpen megfogni ezt a dolgot. Észreveheti a beszédemen, hogy még egy ép mondatot sem tudok összetákolni . . . annyira nem vagyok képes megtalálni a helyes formát, mely alkalmas lenne arra, hogy azt, amit el akarok mondani . . . megfelelő világossággal . . .

— Hagyja abba, kedves barátom, mert még jobban belezavarodik. Miről van szó?

— Hisz éppen ez az, aminek a formáját nem találom . . .

— Próbálja meg egyszerübben. Ne kerülgesse, hanem mondja ki ugy, amint titokban bizonyára már rég kigondolta. Csalódik, ha azt hiszi, hogy zavarát és töprengését nem vettem észre. Nem napok, vagy hetek . . . hónapok óta figyelem, hogy valami ugynevezett „komoly“ szándékot rejteget előttem, s csak alkalomra vár, hogy ezt a komoly szándékot velem is megismertesse. Segitek magának, édes Gyurka . . . jó? Akarja, hogy segitségére siessek?

— Nagyon kedves volna, de . . . nem hiszem . . .

— Nem hiszi, hogy fogalmam lenne a maga komoly szándékáról?

— Nem. Ezt nem hiszem.

— Még akkor sem hiszi, ha elárulom, hogy titokban nekem is van egy bizonyos komoly szándékom és én is csak a kedvező alkalomra várok, hogy ezt magával megismertessem? Ha ugy figyelt volna rám, mint én önre — észrevehette volna, hogy én is meg szeretnék magának valamit mondani, ha meg tudnám találni azt a bizonyos helyes formát, melyet — ugylátszik — mind a ketten keresünk, ügyesen kigondolni azonban egyikünk sem tudja. Pedig most, hogy ön a saját komoly szándékát, sok fölösleges homályba burkolva ugyan, de mégis csak kerülgetni kezdi . . . egy hét óta ez már a harmadik próbálkozása . . . titokban elhatároztam, hogy megragadom az első esős őszi napot és minden kerülgetés nélkül ki fogom mondani, hogy őt esztendei házasságunkkal meg vagyok ugyan elégedve — a jövő azonban, mely minden valószinüség szerint semmiben sem fog különbözni a jelentől, egy kicsit nyugtalanit, sőt — nem tagadom — megijeszt és gyávává tesz.

— Lássa, édes Vilma, ez az, amiről én magam is beszélni szeretnék önnel, ha nem lennék annyira konfuzus és nem félnék, hogy sem méltányolni, sem megérteni nem fogja, amit el akarnék mondani . . . ha több bátorságom lenne.

— Attól fél, hogy megbánt?

— Igen, attól.

— Igy hát . . . gyanitja, hogy mi az, amit *én* gondolok?

— Nem, azt nem gyanitom.

— Őszintén beszél?

— Csak nem képzeli, hogy megcsalom?

— Igaza van, Gyurka, ilyesmivel nem szabad önt meggyanusitanom, mert ön fölötte áll annak a banális közép mértéknek, melylyel a férfiakat és főleg a férjeket, az asszonyi tulérzékenység rendszerint mérni szokta. Állapodjunk meg talán egy pillanatra ennél a pontnál. Tisztázzuk egy kicsit helyzetünket, mig rátérhetünk a kölcsönös vallomásra . . . mert ha a jelek nem csalnak, ez az időpont ebben az órában elkövetkezett, anélkül, hogy mesterségesen erőszakoltuk vagy előkészithettük volna. Megengedi, nemde, ha minden naiv szerénykedés nélkül nyiltan kimondom, hogy én sem tartozom ahhoz a banális középmértékhez, melylyel a nőket és a hitvest a férfiak és férjek többnyire nézni szokták és nem tartoztam ebbe a népes kategóriába már leánykoromban sem. Huszonöt esztendős voltam, midőn végre elérkezettnek találtam az időt, hogy „teljesitsem a nő valódi hivatását“ és férjhez menjek. Nem ugrottam bele a házasságba — nagyon világosan láttam, hogy mit teszek és nem volt véletlen, hogy kérőim közül, kik részint hozományomra, részint a papa pro-

A Pesti Hirlap mai száma 88 oldal.

A Pesti Hirlap mai száma 88 oldal.

kulturális vagy jótékony intézményt lábra ne segitsen. Az Ehrlich-féle világhirü gyógyszer fölfedezését egy jótékony német asszony nagy alapitványának köszönheti az emberiség. Ebből az alapitványból egész vagyont költött el Ehrlich, mig végre megajándékozhatta szerével a világot. A tudománynak és humanizmusnak oly kultusza van Németországban, hogy csak egy jellemző példát hozzunk föl, Berlinben a legnagyobb kórházat is Virchovról nevezik el, mig Magyarországon, ha az állam pénzén csinálnak is ilyen intézetet, azt is Ferenc József-korháznak nevezik el, pedig semmi köze ahoz a felség vagyonának.

Amidőn ez óriási vagyonnal rendelkező katholikus papság alig gyakorol már jótékonyságot Magyarországon s a hitbizományok birtokosai idegen világban verik el a Magyarországról kapott millióikat, akkor kétszeresen ünnepelnünk kell a jótékonyságban tündöklő erényt.

Gróf Andrássy Dénes, Rökk Szilárd, Kaszelik Jenő, Laky Adolf, Emmer Kornél és társai neve örökké fognak élni Magyarországon. A modern ujkor a jótékony alapitókat a nemzet hősei gyanánt ünnepli.

A helyzet.

A bécsi tanácskozások után.

Ellenőrizhetetlen hirekkel van tele a politikai világ. Az elmult hét bécsi tanácskozásai s a delegációs ülésszak alatt tervbe vett további tanácskozások oly fontos kérdések körül forognak, hogy teljesen érthető, ha a kombináció mohón ráveti magát a találgatásokra. Van hirforrás, mely tudni véli, hogy a véderőreform ügye már a sikeres megoldás útján van s hogy ezzel szemben mik a Khuen-kormány ellenkövetelései. Van hirforrás, mely a banktárgyalások részleteiről beszélve a készfizetések ügyének kikapcsolását jelenti be. És természetesen van másik hirforrás, mely az előbbiek információját megcáfolja.

Mi tudakozódtunk beavatott helyeken és azt a nemcsak megbizható, de plauzibilis fölvilágositást kaptuk, hogy az elmult hét tanácskozásai még mindig csak *informativ* jellegüek voltak, főkép azok a tanácskozások, melyek a véderőreform dolgában folytak. A Khuen-kormány bizonyára követeli a kilencesbizottság programmpontjainak végrehajtását, ennek nincs is néven nevezhető nehézsége Bécsben, mert hiszen e pontokhoz az uralkodó már régebben s újabban a trónörökös szintén hozzájárult. Ha a véderőreform tekintetében nehézségek vannak, azok főkép ama rengeteg anyagi áldozatokban rejlenek, melyekkel e reform jár és melyek elviselésére lehetséges módot kell teremteni.

A banktárgyalások szintén csak informativ stádiumban vannak. A nehézségek a készfizetések körül a legnagyobbak. Az osztrák kormány körében azt hiszik, hogy e téren nem fog sikerülni a megegyezés, ez esetben három éves bankprovizórium tervét lanszirozzák. A magyar kormány azonban mindenkép széretne a készfizetések rendezésére nézve is megegyezésre jutni és ez esetben 1917-ig hosszabbittatnék meg a bankszabadalom. A provizórium magyar részről csak mint végső eshetőség szerepel, de hogy a számitásokban ezt az eshetőséget nem lehet mellőzni, arra épen a mi eddigi információink mutattak rá.

A banktárgyalásokkal egyébként közgazdasági rovatunk foglalkozik mig politikai hireinket itt adjuk:

*

Minisztertanács.

A kormány tagjai vasárnap délelőtt tiz órakor minisztertanácsra gyülnek össze, amelyen gróf *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnök és *Lukács* László pénzügyminiszter tájékoztatni fogják a bécsi tárgyalásokról minisztertársaikat.

*

A miniszterelnök audienciája.

Gróf *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnök, mint Bécsből jelentik, szombaton délelőtt a magyar palotába ment, ahol a király személye körüli miniszterium ügyeinek vezetésével foglalkozott. Déli fél egy órakor Schönbrunnba hajtatott és *külön kihallgatáson* jelent meg az uralkodónál. A miniszterelnök kihallgatása *tovább mint egy óra hosszat* tartott. A kormány köréből az alábbi jelentést adták ki az audienciáról:

— A miniszterelnök, aki e hét folyamán szinte szakadatlanul tárgyalásokat folytatott Bécsben, megjelent ő felségénél, hogy e tárgyalások lefolyásáról jelentést tegyen. A király kegyesen fogadta a miniszterelnök előterjesztéseit. Gróf Khuen Schönbrunnból visszatért a magyar házba.

Bécsi forrás a következőket mondja az audienciáról:

A magyar miniszterelnök mai audienciáján referált a legutóbbi közös miniszteri tanácskozásokról. A magyar kormány azt a benyomást szerezte, hogy ugy a katonai, mint a pénzügyi kérdésekben alapos a remény a teljes megegyezésre. De ez egyelőre csak vélemény és minden olyan hir, amely *ezen túlmegy, vagy már azt is tudni véli, hogy sikerült áthidalni az ellentéteket a két kormány álláspontja között, nagyon is korai.* Ami a katonai kérdéseket illeti, a kormány azt hiszi, hogy az 1911. évi közös költségvetés és a véderőjavaslat dolgában létre fog jönni a megállapodás azon az alapon, amelyet gróf *Khuen* programmjának előterjesztésekor megjelölt, még pedig olyképen, hogy a kormányok számolni fognak a két állam teherbirásával és másrészt mégis módot nyujtanak a hadsereg fejlesztésére, amelynek szüksége már reg érezhető. Egyes részletkérdésekben bizonyára vannak még eltérések, de azok sem kiegyenlithetetlenek s az az egy kizártnak látszik, hogy emiatt kritikus fordulat álljon be. Ha nem sikerül a végleges megegyezés, akkor *ideiglenes megállapodásra gondolnak a kormányok a bankszabadalom megujitását illetőleg.* (!) Mindenesetre az a terv, hogy legkésőbb november elején meg lehessen inditani a tárgyalásokat a jegybankkal.

*

A delegáció munkarendje

Mint értesülünk, az idei delegációs ülésszaknak trónbeszéddel való ünepélyes megnyitása okt. 13-án délben 12 órakor lesz a Hofburgban. A delegációknak Bécsben való ülésezésénél szokás szerint a magyar delegátusok jelennek meg a trónbeszéd meghallgatására elsőkül a király előtt. A trónbeszéd után ezuttal nem lesz cercle s a király csak a delegációs udvari ebédek alkalmával fog cerclét tartani.

A magyar delegátusoknak a jelölések megejtése végett való előértekezlete kedden délelőtt tiz órakor lesz az országház delegációs termében. Szerdán délben érkeznek a magyar delegátusok Bécsbe. Velük gróf *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnök, *Lukács* László pénzügyminiszter és *Hazai* Samu honvédelmi miniszter is Bécsbe érkeznek.

---

tekciójára vágyakoztak — magát választottam, édes Gyurka, aki nem vágyott egyikre sem. Független, gazdag, minden tekintetben előkelő fiatal ember volt, aki nem is annyira a szépségembe . . .

— Bocsánat, ha félbeszakitom . . .

— Ne szakitson félbe, kedves barátom és ne áraszszon el udvarias komplimentumaival, mert én is bele találok zavarodni a dologba és akkor megint csak tovább tapogatódzunk a sötétségben. Tehát nem annyira a szépségembe, mint inkább világos, tiszta eszembe szeretett bele, mely semmivel sem jelentéktelenebb, mint a magáé, ezt — ugy-e — el szabad mondani négyszem között? Aki maga is világos és tiszta eszü ember, mint én, az jobban meg tudja becsülni hitvesében ezt a nem éppen gyakori tulajdonságot, melytől a férfiak tulnyomó nagy többsége annyira meg szokott hökkenni, hogy elszalad és a világért sem teszi ki becses tekintélyét annak a kellemetlen balesetnek, hogy felesége mellett a második helylyel legyen kénytelen beérni. Ez természetes emberi hiuság, melylyel számolni kell. Ez volt oka annak is, hogy félig-meddig jóformán már „vén" leány lettem és egyszer kétségbeejtettem szegény mamát a makacságommal — de még mindig nem mentem férjhez, mert az igazi, kit magammal egyenrangunak lettem volna kénytelen elismerni, egészen addig, mig az anconai hajón önnel meg nem ismerkedtem — nem jelentkezett. Ön azonban a mama végtelen örömére, váratlanul feltünt a láthatáron és én már az első órában éreztem, hogy végre akadt egy fiatal ember, aki egyenrangu társam lehetne az életben, ha megnyerném a tetszését és beleszeretne egy kicsit a jó eszembe.

— Másodszor is bocsánat, édes Vilma, esküszöm, hogy egy cseppet sem szerettem bele a jó eszébe . . .

— Hanem a szépségembe.

— Hiába mosolyog, mert igenis, hogy abba . . .

— Jó, jó, kedves barátom, nem lennék asszony, ha nem éreznék heveskedése miatt egy kis örömöt is. Emiatt azonban nem szabad eltérnem a tárgytól. Nekem most . . . ebben a pillanatban . . . megvan az a bátorságom, amely önben hiányzik, amint mondja. De nem állok jót érte, hogy egy óra mulva is meglesz még szivemben ez a nagy bátorság — meg kell tehát ragadnom ezt a pillanatot és ki kell mondanem világosan, hogy megértse, az igazságot. Figyelmeztetem azonban, hogy ha észreveszem, hogy önnek ezzel a nyiltsággal fájdalmat okozok — el fogok hallgatni és soha többé a magam komoly szándékát nem fogom szóba hozni.

— Beszéljen. Szivesen hallgatom.

— Megválik, hogy szivesen-e . . . Most azonban mindegy, — beszélnem kell, mig el nem párolog a hősiességem. Mert ahoz, ugy-e, kell bizonyos hősiesség, sőt alighanem bizonyos hálátlanság is, ha arra kérem, hogy — inditsa meg ellenem a válópört és tegye lehetővé, hogy visszanyerjem a szabadságomat.

— Válópör?

— Fájdalmat okozok önnek?

— Folytassa, édes Vilma és engedje meg, hogy majd csak azután válaszoljak.

— Amint akarja. Remélem, nem teszi fel rólam, hogy elhamarkodva, meggondolatlanul, vagy valami nervózus asszonyi szeszélyből cselekszem, midőn arra kérem, hogy váljunk el kölcsönös, nyugodt beleegyezéssel, minden emóció és „jelenetek" vagy szemrehányások nélkül. Ilyesmit nem szabad rólam föltennie. Öt év alatt bőséges alkalmunk volt rá, hogy lelkünk legbensőbb mélységéig alaposan és tökéletesen megismerjük egymást. Én a magam részéről, ime, szivesen kijelentem, amit a mamának is számtalanszor kijelentettem: hogy korrektebb, szeretetreméltóbb és lovagiasabb férfit a legkövetelőbb hitvesi fantázia sem kivánhat magának, mint amilyen ön volt, kedves barátom, házasságunk legelső percétől kezdve egészen a mai napig. Megelégedett, boldog és nyugodt voltam oldala mellett és büszke is, midőn a társaság irigy suttogásait hallottam hátunk mögött és fülembe jutottak innen is, onnan is a halk észrevételek, hogy „milyen szép pár" vagyunk. Azok is voltunk — ennyi kevély őszinteséggel tartozom mindkettőnknek. Mégis arra kell önt kérnem, Gyurka, hogy ajándékozza vissza szabadságomat, mert arra ebben a ritka bátor pillanatomban volt elég elszántságom, hogy végre kimondjam, amit titokban már rég elhatároztam, arra azonban nincs, hogy ha ön bármily okból tagadó választ ad — kérésemet ebben az életben mégegyszer ismételjem. Nem, ezt sohasem fogom tenni . . . csak bevallom, hogy házaséletünk jövőjének elviselésére nincs elég bátorságom. Félek ettől a jövőtől . . . gyávának érzem magam, ha elgondolom, hogy mi vár rám és mi vár önre . . .

— Miért hallgatott el?

— Mert nem tudom megérezni, hogy ez a vallomás . . . amely önt . . .

— Amely engem — nem lep meg

— Nem lepi meg?

— Nem. El voltam rá készülve. Vártam, tudtam, hogy egy nap ön igy fog szólni hozzám.

eseményeknek az a közös jellemvonásuk, hogy csak távolról látszanak igazi nagyságukban, közelről csak az látja, aki tudja, hogy mit kell látnia.

Aki épkézláb ujságiró volt, az persze az éjjel folyamán az utcai harcok közelébe akart lenni. De jóformán alig jutott oda, mert a forradalom vezérei valósággal olyan magánügyüknek tekintették a portugál trón feldöntését, hogy polgárembert oda sem engedtek. Első pillanatra hihetetlennek látszik, de tény, hogy *kordont* vontak a palota felé vezető utcákon át s a katonai parancsnokok udvariasan, de határozottan visszautasitották a kiváncsiakat.

— Mit keresnek önök ott? — kérdezte egy rokonszenves arcu százados.

Egy francia laptudósitó elnevette magát:

— De mit szól a világtörténelem, ha nem jegyezzük fel számára az esetet?

A százados is kedélyesen fogta fel a dolgot:

— Ugyan kérem, a világtörténelem várni fog, mig a távirdákat ujra megnyitják.

A polgárság tényleg nem igen vett tudomást az egész dologról. Dörögtek az ágyuk, ropogott a puska, a liszaboni polgárok pedig aludtak vagy legfölebb aggódtak a fiukért, aki este kimaradt a házból.

A forradalom vezére, az első köztársasági elnök, Theophilo Braga is más ember, mint ahogy egy forradalmi vezért elképzelni szokás. Tudós, poéta, muzsikus, aranyszivü, kedélyes, öreg ur, kit szinházból, vendéglőből jól ismer minden liszaboni polgár, — mert az öreg ur maga a megtestesült jovialitás.

Most 68 esztendős. 16 éves korában irta első költemény kötetét, melylyel általános feltünést keltett. Miről irt volna másról, mint szerelemről, fekete szemekről, selymes hajról, mint 16 éves korában az ember irni szokott, ha mindjárt trónust is dönt fel 68 éves korában. Midőn a coïmbrai egyetemen tanult, a jogi tudomány is megihlette és ekkor irta: „Költészet a jogban“ cimü kötetét, mely mindenesetre elegendő ritkaságszámba mehet ugy a jogászok, mint a költők szemében. Azután egyre-másra irta a verses köteteit, melyek közül az „Idők látományai“ akármelyik modern futurista egyesületére válnék. Később az eszthetikára adta magát s néhány regényen kivül csupa eszthétikai művet irt, valami husz kötetet. Pár év óta filozófiai tanulmányokkál is foglalkozik s minden téren igen szivesen olvassák könyveit a portugálok, mert Braga mellékneve a „nagy tanitó“, ami annyit jelent, hogy elismeri nemzete, hogy tőle tanulni lehet. És mint politikus? Erről az oldaláról nem igen beszélnek, de miután filozófus és tudós, lehet e más, mint köztársasági, olyan országban, ahol a király neve röviden igy hangzik:

„Mánuel, Mária, Fülöp, Károly, Amália, Lajos, Mihály, Rafael, Gábor, Gonzaga-Xaver Ferenc, Assisi Szent Jenő, Portugália, Algir, Afrika királya, Ethiopia, Arábia, Perzsia és India nagy ura“.

„Minél hosszabb a király cime, annál rövidebb az embersége“ tartja egy csipős spanyol közmondás. Braga is köztársasági érzelmü, de hogy Portugália köztársaság lett, annak bizony nem az ő szelid eszthétikai tanulmányai az okai. Hogy mi? Azt egyelőre megitélni nem lehet. Mi látjuk, hogy a katonák futnak, az ágyuk dörögnek, a polgárok aludni mennek és a katonai forradalom felboritotta a trónt. Ennyit láttunk; sem többet, sem kevesebbet.

Francesco Salvatore.

—

— (**Adakozás.**) Az utóbbi napokban következő ujabb adományok érkeztek lapunkhoz: Lakszakállasi aranyifjuság 14 kor. a szegénysorsu tüdőbetegek szanatóriuma részére; T. H. (Gárosszentimre) 13 kor. az ingyentejnek; Bozsányi Tiborné (Budapest) 2 kor. Szent Antal zuglói kápolnájára; Deutsch Simonné (Budapest) 2 kor. a szegénysorsu izr. gyermekágyas asszonyok intézetének.

—

— (**Titkos tanácsosok.**) Bécsből jelentik, hogy a király Vojnovich Emil gyalogsági tábornoknak és Solwegen táborszernagynak a titkos tanácsosi méltóságot adományozta dijmentesen.

— (**Uj királyi tanácsosok.**) A király V a r g h a Imre és K o s i n s k y Viktor központi szőlészeti és borászati főfelügyelőnek a hazai szőlő- és borgazdaság terén kifejtett buzgó és sikeres működésük elismeréséül a királyi tanácsosi cimet adományozta.

— (**Lapunk mai száma**) *88 oldal* terjedelmü. Az első melléklet tartalma: Vasárnapi krónika. Irta *Molnár Ferenc*, — A rendezett tanácsu városok nagygyülése. Irta *Jánossy Gábor*. — Szinház és zene: *Karenin Anna*. (A Magyar szinház bemutatója.) — Egyletek és intézetek. — *Napi hirek*. — Közgazdaság. Üzleti hetiszemle. — Budapesti gabona- és értéktőzsde. — *Sakkrovat*. — Szerkesztői üzenetek. — Kivonat a hivatalos lapból. — A hirdetések közt: *Ujvidék szabad királyi város ipara és kereskedelme*. — A tárcában: A vén hegedüs. Irta *Henry Bordeaux*.

A *második* melléklet tartalma: A készfizetés bonyodalmai. Irta dr *Kreutzer Lipót*. — Nagyipari balesetek. Irta *Laky Dezső*. — A huskérdés megoldása. (A husdrágaság megszüntetésének egyetlen módja.) Irta *r—n*. — Visszhang egy cikkre. Irta *v. s.* — Az épitkezések és a kereskedők. Irta *Dán Leó*. — Az időjárás titkaiból. Irta *Mátrai Lajos*. — Ahol Goethe a Faustot irta. Irta *Zsoldos Benő*. — A kertészet köréből. Irta *Kardos Árpád*. — Regénycsarnok: A szobor 20-ik folytatás. — A katonaság által okozott károk megtéritése. Irta *Szlávik Nándor*. — A tárcában: A vér szava. Irta *Váry Rezső*. A daruról meg a tolláról. Irta *Lakatos Károly*. — A hirdetések közt: Müszaki ujdonságok. — A gépeket hajtó energia ősforrása. Irta *Székely Gyula*. — Műszaki apróságok.

— (**Elmaradó kihallgatás.**) Székely Ferenc igazságügyminiszter csütörtökön, e hó 13-án, más irányu elfoglaltsága miatt általános kihallgatást nem tart.

— (**A trónörökös Belgiumban.**) Brüsszelből táviratozzák: Albert király Ferenc Ferdinánd trónörököst és Hohenberg Zsófia hercegnőt tavaszra meghivta a belga udvar meglátogatására. A trónörökös a meghivást elfogadta.

— (**Kitüntetett főerdőtanácsos.**) A király Simenszky Kálmán nyugalmazott főerdőtanácsosnak sok éven át teljesitett hű és hasznos szolgálata elismeréseül a Ferenc József-rend tiszti keresztjét adományozta.

— (**Japán tisztek Budapesten.**) Őrgróf Kagiaki Kavamura gyalogsági tábornok, a japán katonai tanulmányi bizottság vezetője, akit a király különkihallgatáson fogadott, Bécsből kedden, e hó 11-én, Budapestre érkezik. Kiséretében lesznek Mano ezredes és Takashina kapitány, valamint a bécsi nagykövetség katonai attaséja. A japán vendégek több napot fognak Budapesten eltölteni s az itteni katonai intézményeket fogják tanulmányozni.

— (**Vámbéry Ármin jubileuma.**) Vasárnap ünnepli Vámbéry Ármin akadémiai tagságának félszázados jubileumát. A világhirü tudós a jubileummal kapcsolatosan a következő kijelentéseket tette egy ujságiró előtt:

A Magyar Tudományos Akadémia üdvözlése nagy örömmel és megelégedéssel tölt el. Elismerése ez félszázados tudományos működésemnek. Akadémiai működésemet az ötvenes években kezdtem, amikor még a török nemzet kulturnemzet volt, irodalmába mélyedve sok eredeti és nagy becscsel biró török kéziratot ültettem át magyarra. Rámutattam akkor arra is, hogy a magyar nemzet nem a finn-ugor nyelvcsaládból származik, amint azt tévesen hiszik, hanem a török-tatár nyelvcsaládból. Ezért sok polémiám volt, de elfogadható érvet ellenfeleim nem tudtak felhozni. Amikor Törökországból visszatértem, török-német szótáramat, amelyet a Tudományos Akadémia elismeréssel fogadott, egy ezerforintos ösztöndijjal jutalmazott, ami az akkori ázsiót leszámitva, ma körülbelül hétszázhusz forintnak felelne meg. Ezzel a pénzzel indultam meg a nagy ismeretlennek, hogy Ázsiában folytatott négyesztendei kutatásom eredményéről beszámolhassak a művelt világnak. Ezekről a szenvedésekről könyvet is irtam „Középázsiai utazásom“ cimmel. VII. Edvárd angol király sokat áldozott tudományra. Az ő támogatásának köszönöm érvényesülésemet és vagyonom legnagyobb részét is. Most is dolgozom egy nagyszabásu munkán, amelynek cime: „A magyar-török barátság kritikai megvilágitásban.“ Ez a munkám két év mulva lesz készen.

— (**A magyar légió utolsó kapitánya.**) A Gazetta di Venezia Olaszország felszabadulásának félszázadik évfordulója alkalmából cikksorozatban emlékezik meg Garibaldi vitézeiről. Legutóbbi számában érdekes cikket ir Óváry Lipót magyar királyi föleveltárosról, ki a Türr egykori magyar légiójának utolsó még élő kapitánya. Lelkes szavakban méltatja az ősz vitézt, Garibaldi egykori hősét és ugy állitja be olvasói elé, mint a magyar lovagi kor legnemesebb képviselőjét. A cikk igy fejeződik be: „Az olasz hősök utódai tanulhatnak szabadságszeretetet ettől a vitéz magyartól.“

— (**Laky Adolf halála.**) Egész Budapesten mély megilletődést keltett Alistáli Laky Adolf halála. Esztendők óta teljes visszavonultságban élt, alig érintkezett valakivel s csak a halála után derült ki, hogy csak látszólagos volt az emberkerülése: Laky Adolf mindenütt ott volt, ahol névtelenül adakozhatott jótékony célra. Milliókat hagyott emberbaráti intézményekre, az összes jótékony-egyesületeket bőkezüen támogatta. Amig élt, vagy harminc esztendeig derék, becsületes iparos volt, azután ugyanennyi ideig mint egyszerü polgár élvezte csöndben munkája gyümölcsét. Csallóközi családból származott, édesapja Kigyó-téri üzletében tanulta meg mesterségét. Tizenkilenc éves korában résztvett a szabadságharcban s abban a zászlóaljban küzdött, amelynek kapitánya Gelléri Szabó János volt. A világosi fegyverletétel után külföldre ment, esztendőkig Párizsban tökéletesitette magát aranymüves mesterségében. Amikor aztán hazajött, a Szervita-térre helyezte át az üzletét, amelyet az apjától örökölt. Talán egész Európában nem volt hozzá hasonló művész a mesterségében, nagy hire kerekedett, főpapok, mágnások dolgoztattak a műhelyében. A politikai élet kitünőségei mind nála találkoztak. Deák Ferenc is jó barátságban volt Laky Adolffal. Egyszer olyan dohányszelencét készitett Deáknak, hogy csodájára jártak mindenfelől. A koronázás előtt ő javitotta ki Szent István koronáját. Nem volt hiú, nem akart feltünni, soha nem fogadott el kitüntetést, még akkor sem, amikor a koronázás után udvari szállitói cimmel akarták fölruházni. Vagyonának felét mesterségével szerezte, másik felét azonban azzal, hogy a Pesti Hazai Takarékpénztár részvényeiből még az ötvenes évek végén száznyolcvan darabot vásárolt s ezt haláláig megtartotta. Az akkor még fiatal intézet részvényei olyan áremelkedést értek el, hogy ezen a réven csaknem három millióval megnőtt a vagyona. Ő volt az intézet legnagyobb részvényese. Végrendeletét szombaton hirdették ki a hetedik kerületi járásbiróságon. A végrendelet végrehajtói: dr Matuska István és Knirsch, az Osztrák-Magyar Bank felügyelője.

Az elhunytat pénteken bebalzsamozták, s szombaton reggel diszes ravatalra helyezték. Gyászpompába boritották az egyszerü villát és gyászlobogó hirdette az utcán is a nagy emberbarát halálát. A ravatalt a rokonok, jóbarátok, tisztelők valósággal elárasztották koszoruval, s virággal. A koporsóra az elhunyt özvegye gyönyörü koszorut helyezett ezzel a felirással: „Felejthetetlen drága jó férjemnek *Teréz*.“ Igen nagy részvét nyilvánult meg a temetés iránt, amelyen a főváros társadalmának legkiválóbb képviselői és közéletünknek jelesei jelentek meg. Ott voltak a többek között: a Magyar Tudományos Akadémia képviseletében Berzeviczy Albert elnök, Heinrich Gusztáv főtitkár, a református egyház képviseletében Darányi Ignác főgondnokkal az élén a presbiterium és az egyháztanács tagjai, a Hirlapirók Nyugdijintézetének képviseletében dr Heltai Ferenc elnök s Fekete Ignác alelnök, a Budapesti Önkéntes Mentőegyesület részéről Rohonczy Gedeon alelnök és dr Kovách Aladár királyi tanácsos igazgató és több mentőorvos, dr Bánóczy József, a Fehér Kereszt titkára, Bogisich Mihály cimzetes püspök, Antal Géza orsz, képviselő, Herczel és Irsay egyetemi tanárok és még igen sok jótékony testület és intézménynek küldöttsége. Az elhunyt koporsójánál Antal Gábor református püspök megható bucsubeszédet mondott, melyben méltatta a nagy emberbarát érdemeit. A megindító beszéd után Petri Elek református lelkész imát mondott. A gyászszertartás után az opera 24 tagból álló énekkara gyászdalokat adott elő. Ezután a koporsót föltették a hatfogatu gyászhintóra s a menet az Andrássy-uton és Nagykörúton keresztül megindult a Kerepesi-uti temető felé. A temetőben Antal Gábor püspök imája után a családi kriptában végső pihenőre helyezték az elhunytat.

— (**Erdőtisztek küldöttsége.**) A városi erdőtisztek küldöttsége járt a belügyi és földmivelésügyi miniszteriumban Blanár Béla, Heintz Hugó és Szüllő Géza orsz. képviselők vezetésével. Annak a sérelmüknek orvoslását kérték, hogy a városoknak jutott állami segélyből nem részesülnek fizetésjavitásban. Jakabffy és Németh államtitkárok fogadták a küldöttséget, mely gróf Serényi Béla földmivelésügyi miniszter előtt is tisztelgett. Mind a miniszter, mind az államtitkárok megigérték a kérés kedvező elintézését.

— (**Október hatodika.**) Az aradi vértanu tábornokok emlékére rendezett gyászünnepen az 1848—49-iki Honvédegyletek Országos Egyesületének központi választmánya is képviseltette magát. Lovag Kléger József másodelnök, Szegedy-Maszák Hugó főjegyző és Galambos András segédjegyzővel élén a küldöttség a 48-as aradi zászlóval az ottani honvédség és küldöttségek élén kivonult az emlékszoborhoz, utána pedig a vesztőhelyre, Kléger József 48/49-es honvédhuszárkapitány ott lendületes szavak kiséretében tette le a bajtársak koszoruját. Gróf Tisza István, Barabás Béla és több képviselő üdvözölte a honvédküldöttséget. A honvédküldöttségnek és a helyi honvédegylet tagjainak tiszteletére a Rákóczi Ferenc és Kossuth Lajos társaság diszebédet adott.

berendezésére, s a Magyar Mérnök- és Épitész Egylettel szövetkezik, s ezzel együtt felajánlja közremüködését a jövőben épitendő uj községházak és azok berendezési terveinek beszerzésénél. Az igazgató jelenti, hogy a társulat több lakásberendezési kiállitást az Iparmüvészeti Muzeumban nem rendezhet, mert a muzeum igazgatósága a könnyen gyulékony anyagokkal való beépitéssel járó tüzveszély miatt többé nem engedheti meg időleges installációknak a muzeum helyiségeiben való felállitását. A kérdés körül élénk vita támadt, amely abban csucsosodott ki, hogy a társulatnak föltétlenül szüksége van olyan helyiségre, amelyben állandóan rendezhet kiállitást és nem kell más viszonyokhoz alkalmazkodni. Ez csakis a társulat saját otthonában volna lehetséges, azonban a mostani viszonyok közt nincs mód arra, hogy a társulat ilyen otthont egyhamar teremtsen magának. Minthogy azonban a jövő évre tervbe vett kiállitás számára sürgősen kellene alkalmas helyiséget találni: a választmány megbizza a kiállitási bizottságot, hogy ezzel a kérdéssel foglalkozzék. A társulat néhai elnökének emlékére készült plakettet a választmány nagy tetszéssel fogadja s köszönetet szavaz Beck O. Fülöpnek kiválóan sikerült munkájáért. Ötvenkét uj rendes tagnak felvételével az ülés véget ért.

Kis komédiák.

Mozitörténet.

— Az ember azt hihetné, hogy a mozik körül már nem történik semmi. Pedig ez a népszerü mulatság, még mindig elég gondot ad azoknak, akik a technikai részével foglalkoznak. Akármilyen magas fokon áll ma már a mozgó-kép, a bemutatása még korán sem tökéletes. Csöndben, titokban, anélkül, hogy a közönség tudna róla, folyton javitják a mozit, nap-nap után uj találmányokat értékesitenek körülötte. Ezek között a legujabb és a legügyesebb: a világos mozi.

(Mindezeket nem én mondom, hanem a főváros egyik nagy mozi-tulajdonosa, aki néha-néha megtisztel azzal, hogy a mozik intim, belső életéről egyetmást elmondjon nekem. Ugyancsak ő mondja azt is, ami alább következik.)

— A világos mozi, mint a neve is mutatja, mozi teljes világitással. Nem kell többé elsötétiteni a termet, hogy a képek láthatók legyenek. A találmány nagyon egyszerü és nagyon elmés, a lényege az, hogy a képeket többé nem vászonra vetitik, hanem egy fémfelületre, amely bizonyos anyaggal van bevonva. A találmány olcsó és praktikus, az igy vetitett képek sokkal szebbek, mint a vászonra vetitettek. Ez a találmány az én szabadalmam és amikor a kezembe kaptam, azt hlittem, hogy meg fogok rajta gazdagodni.

— Annál inkább hihettem ezt, mert alig kezdtem hirdetni, máris rendkivüli érdeklődés mutatkozott iránta a fővárosban és a vidéken, sőt a külföldön is. Budapesten nem adtuk el a konkurrencia miatt, de a vidékre és a külföldre nagyobb mennyiséget szállitottam a preparált fémlapokból. Én magam vittem el mindenhová, mert személyesen akartam jelen lenni a kisérleteknél. Mondhatom, mindig nyugodtan utaztam haza, mert a kisérletek mindenüt nagyszerüen beváltak. Soha szebben vetitett képeket.

— Mindazonáltal a nagy mértékben megindult érdeklődés bámulatos gyorsasággal lohadt le. A megrendelések egyszerre elmaradtak, sőt azok, akik kezdetben megrendelték, csakhamar könyörögni kezdtek, hogy vegyem vissza a fémlapokat. Féláron, negyedáron kinálták vissza és sehogyan sem tudtam megérteni, mi történt? Végére akartam járni a dolognak -s leutaztam vidékre, hogy megnézzem, mi az oka ennek a baissenek? És ahány moziban megjelentem, mindenütt ugyanazt a választ kaptam: „Uram, a világos mozi nagyszerü dolog, de van egy hibája. Az, hogy senki sem megy bele.“ És a jó emberek igazat beszéltek, a mozik mindenütt üresek voltak. Hazajöttem és a szemétbe dobtam az egész találmányt, amelyen ilyenformán egy csomó pénzt vesztettem.

— No de az ön mozijában még tartja magát? — szólaltam meg először és utoljára.

— Nálam be sem volt vezetve, — mondta fölényes mosolylyal a barátom. — Én eleve tisztában voltam azzal, hogy a moziban nem az a fő, amit látnak, hanem az, amit nem látnak.

Elta.

Manuel olvasmányai.

— *Állitólagos lelet.* —

Azok a felületes gondolkozók akik azt hiszik, hogy a kis portugál király csakis Gaby Deslys ifju táncoskisasszony szemeiből olvasgatott, kétségtelenül nagyon csalódnak, mert a királyi palota pincéjében, ahol ő felsége, a portugál nép felséges ura, az emlékezetes éjszaka egy részét legmagasabb elhatározása folytán tölteni kegyeskedett, egy csomó irományra akadtak, amelyek arról tesznek bizonyságot, hogy a kis királynak kedves olvasmányai is voltak.

Ezek között, nem számitva a pikánsabb iratokat, amelyek iránt az ifjuság természet szerint érdeklődik, holmi beszédek is helyet találtak és pedig olyan beszédek, amiket nevezetesebb politikusok és beszélni szerető császárok itt-ott elmondottak, részint azért, hogy rettenthetetlenségüket bizonyitsák, részint pedig azért, hogy az uralkodóknak némi irányt adjanak.

Manuel ezeket az iratokat, amiket a pincébe is magával vitt (talán, hogy menekülése közben is gyönyörködjék bennük), valamelyes oknál fogva a pince egyik rejtekhelyén hagyta, aminél fogva a nagy nyilvánosság is tudomást nyerhet arról, hogy mely eszmék voltak azok, amelyek a szép táncosnőn kivül foglalkoztatták s amelyekben örömét lelte. Igy azután most már meg lehet állapitani, hogy az ujabb német klasszikusok iránt érdeklődött leginkább, akik között Bismarck és Vilmos császár áll első helyen. Ezeknek a modern klasszikusoknak, akik nem egy meglepő beszédet eregettek utnak, különösen egyes kijelentései tetszettek a portugál király ő szent felségének s azokat olvasmányai közül ki is jegyezgette, hogy azután háromszor aláhuzza. Igen valószinü, hogy ezeket kivülről is betanulta és azokkal együtt érzett, kétségbevonhatatlanul megállapitva azok igazságát.

A legelső jegyzet és talán a legfontosabb is, ami Bismarck egyik ismert beszédéből került ki, ezeket foglalja magában:

„Az istenen kivül senkitől sem félünk.“

Gaby Deslys ifju barátjára rendkivül nagy hatással lehetett Vilmos császár nemrégi beszéde is, amely különben egész Európában feltünést keltett, mert ezt röviden kivonatolta is, följegyezvén magának abból a következőket:

„Kizárólag az isten kegyelméből élek és uralkodom s a népek s a parlamentek ellenére is a magam utján járok.“

. . . Vajos gondolt-e Vilmos császár arra, mikor ezt a nevezetes kijelentést tette, hogy királyi kollégái mohón szivják be magukba okoskodását és hogy egyesek a népek s a parlamentek ellenére ugy járják a maguk utját, hogy homályos pincékben hasoncsúszva közelednek ahoz a kijárathoz, ahol a menekülésüket előmozditó hajó várja őket; meg hogy az isten kegyelme folytán történő utak nem mindig felelnek meg a császári méltóságnak, amint azt szegény Manuel tragikomikus esete is bizonyitja.

Katonai rovat.

A novemberi előléptetések.

Wien, okt. 8.

Az előléptetések előtt tudvalevőleg be szokás kérni a kinevezendő tisztek „Conduit-Listá“-ját s ebből a bekérésből, katonai nyelven: „Abferlangung“-ból már előre lehet tudni, hogy az előléptetések milyen terjedelmüek lesznek. Az idei Abverlangung-ból következtetve a most következő novemberi előléptetések nem lesznek valami nagy terjedelmüek, sőt ezuttal még arra sincs semmi kilátás, hogy utólagosan ujabb kinevezések történjenek, mert ezt a reményt az Abverlangung következő passzusa teljesen megdönti: „A ranghatárok az Abferlangungban oly tágan állapittattak meg, hogy utólagos bekérésekre semmi szin alatt sem kerül a sor.“

A főhadnagyi kinevezésekhez való idei előirányzat igen nagy eltérést mutat fel. Az 1903. évben kimustrált zászlósok egy része már egy év mulva, egy másik része másfél év mulva, egy harmadik része pedig csak két év mulva lett hadnagygyá s általában azt hitték, hogy ez az eltérés a főhadnagyi előléptetéseknél ki fog egyenlittetni. Azonban ez nem fog megtörténni, mert azok az 1903-ban kimustrált növendékek, akiknek különben is rendkivüli szerencséjük volt, hogy az arany kardbojtot egy egész évvel hamarább érték el, most ismét egy egész évvel hamarább lesznek főhadnagyokká, igy tehát azokat a hadnagyokat, akikkel egy tanfolyamban voltak, most egy ujabb egész évvel fogják megelőzni. Ugy látszik, hogy a bekérésnél a kimustrálás idejét egyáltalán nem veszik figyelembe.

A hadseregben nagy reményeket füztek ahoz, hogy az előléptetéseknél a csapatszolgálatot ezentul magasabbra fogják értékelni. Ezek a remények azonban, mint a novemberi előléptetések mutatni fogják, tulzottak voltak. Ugy tudjuk, hogy a csapatszolgálat magasabb értékelésére vonatkozó rendelkezés már életbe lépett. Ez az intézkedés egy kegyelmi tény következtében történt meg, olyképen, hogy azoknak a tiszteknek, katonaorvosoknak stb. szolgálati ideje, akik a csapatoknál szolgálnak, ugy fog számittatni, hogy 12 hónapi csapatszolgálat 16 hónapi szolgálatnak vétetik, oly korlátozással, hogy a kedvezményi idő összesen öt évnél többet nem tehet ki. Ez a kedvezmény azonban csak az alsóbb tiszti rangfokozatokra terjed ki, — a törzstisztekre nem vonatkozik. A kegyelmi tény által behozott ujitás egyelőre legalább egy csekélyebb mértékü kedvezményt akart behozni s remélhető, hogy ezt a kedvezményt később kiterjesztik az összes tisztekre, mi által az előmeneteli viszonyok valamenyire mégis csak javulni fognak. Teljes intézkedéssel segiteni a tarthatatlan állapotokon azért nem lehetett, és azért kellett egyelőre félintézkedéssel legalább enyhiteni a nehéz előmeneteli viszonyokat, mert a 35 éves katonai szolgálat behozatalára mindaddig gondolni sem lehet, mig a magyar állam szolgálatában álló tisztviselők hasonló kedvezményben nem részesülhetnek.

Ami a régi nyugdijasok nyugdijainak javitását illeti, meg kell emliteni, hogy ezeket a nyugdijakat kegyelmi uton már most fölemelik, ámde sajnos, itt is bizonyos aránytalanság mutatkozik. Eddig csak azok vétettek régi nyugdijasoknak, akik az 1869-iki és 1900-iki fizetésrendezések *előtt* neveztettek ki, igy tehát az 1909-iki fizetésrendezés figyelembe nem vétetett. Az 1909. előtt nyugdijazottak ismét csak régi nyugdijasok, akik kevesebb nyugdijat kapnak, mint azok, akik 1909. után távoztak a tényleges szolgálatból. Ezek a különböző aránytalanságok és eltérések a hadsereg elégedettségét igen nagy mértékben veszélyeztető visszásságok, s ez okon el lehet várni, hogy a reformjai miatt máris népszerü báró Schönaich hadügyminiszter nem fog sokáig késni, hogy ezeket a szembeszökő egyenetlenségeket mihamarább elenyésztesse.

Napi hirek.

A vértelen forradalom vezére.

Liszabon, okt. 6.

Bármilyen nagy, vagy kicsiny dolog történik is a világon, az egyén, az egyes ember, mindig ezekhez a maga kis dolgaihoz rögziti a lejátszódó összes eseményeket. Pár órával vagyunk még csak tul a legfiatalabb forradalmon, most született meg a portugál köztársaság és mit gondolnak -nök a távolban, hogy a liszaboni polgár mint mondja el a forradalom kitörését?

Egyik ismerősöm, jómódu papir-üzlete van, azt mondja ma reggel nekem:

— Épen lefekvéshez készültem, midőn a Fülöp fiu, aki feleségemmel valami sógorsági viszonyban van, ha nem is közeli rokona, bekopog az ajtón és azt mondja: „Tudja-e bácsi, hogy mi ujság?“ Mondom neki, hogy bizonyosan valamit akarsz lóditani, hogy azután megpumpolj, mert mind ilyenek vagytok. De a fiu erősködött, hogy baj van, mert futnak a katonák, meg trombitaszó is hallatszik. Tényleg hallottam a trombitaszót, mondtam is a fiunak, hogy lóduljon haza, mi meg gyorsan lefeküdtünk. Reggel hallom azután az inastól.

Igy beszél a liszaboni polgár, nemcsak ez az egy, de majdnem valamennyi. Mert az ilyen nagy

Laky Adolf

IX. ÉVFOLYAM, 9. SZÁM. MEGJELENIK MINDEN HÓNAP ELSEJÉN. 1911 SZEPTEMBER 1.

TUBERKULÓZIS

A GÜMŐKÓR ELLENI VÉDEKEZÉS KÖZLÖNYE

Az I. Ferenc József ő császári és apostoli királyi felsége legmagasabb védnöksége alatt álló Budapesti Szegénysorsu Tüdőbetegek Sanatorium-Egyesületének hivatalos lapja.

A Sanatorium-Egyesület megbizásából szerkesztik:

OKOLICSÁNYI KUTHY DEZSŐ DR.
királyi tanácsos, a tüdővész kór- és gyógytanának egyetemi magántanára.

TAUSZK FERENC DR.
a Budapesti Tüdőbetegek Sanatorium-Egyesületének I. titkára.

SCHARL PÁL DR.
az Erzsébet-Sanatorium igazgató-főorvosa.

Az előfizetési dijak a lap kiadóhivatalához (Budapest, VI., Andrássy-ut 41. I.) küldendők.

ELŐFIZETÉSI ÁR EGY ÉVRE 2 KORONA.

Szerkesztőség:
BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 41. I. emelet.

A Budapesti Sanatorium-Egyesület tagjai a lapot dijmentesen kapják.

Alistáli Laky Adolf.

1829—1910.

„Az alázatosságnak és az Úr félelmének vége: tisztesség, gazdagság, *élet*".
(Példabeszédek XXII. 4.)

Alistáli Laky Adolf emlékének szenteljük ezen sorokat, egyesületünk legnagyobb jóltevőjének. Laky Adolf neve még nem szerepelt közléseinkben, mert áldásos életében mindenkor tiszteltük a nagy szerénységet, mellyel a jól megérdemelt köszönet elől kitért. Egyesületünk megalapítása óta évente nagyobb adományokkal támogatta a tuberkulózis elleni küzdelmet és végrendelkezésében fejedelmi bőkezüséggel emlékezett meg egyesületünkről. Eddig csak kevesen tudták, hogy évi jelentéseinkben az L. A. kezdőbetü Laky Adolf neve helyett szerepel, most azonban már föl vagyunk mentve a titoktartás alól és mély hálánknak adunk kifejezést, midőn az ő életrajzi adatait közöljük.

„Követésre* méltó, cselekedetekben gazdag, egyházias és hazafias érzésekben példás élet áll előttünk Laky Adolf pályafutásában; munkás, hasznos és teremtő élet, a mely nem veszett el a sirbaszállással, hanem míg a „lélek" megnyerte örök honát, addig itt a földön, a tülekedő, zsibongó, elégedetlen, fásult, kételkedő, közönyös emberek között, kiemelkedett a halálban Laky Adolf a köznapiságból és az „örök élet már e földön az övé lett".

Laky Adolf egész élettörténete eltér a mindennapiságtól s érdemes nemcsak az ő végrendelkezésében megnyilvánult ideális célokért hevülő lelkével, de egész életével foglalkoznunk s a reánk, egyházunkra s nemzetünkre fontos és életbevágó igazságokat abból leszürnünk.

A csallóközi alistáli nemes Laky családból származott. Nem követi a még ma is divatos lateiner pályát, holott semmi sem lett volna természetesebb, mint hogy nemes ifju létére a jogi pályát válassza s a vármegye szolgálatában keresse, mint annyi más ifju, a boldogulás utját, hogy aztán élete a hivatali pálya egyformaságában vagy a politika kétes értékü csillámlásában forogjon le.

Régi magyar jellegü iparospályára lépett s az ötvösmesterséget tanulta ki, atyja nyomdokain haladva. És ez adta meg szerencséjének és boldogulásának irányát!

Vajjon melyik iparos apa törekszik arra, hogy fiát üzletének folytatására bírja s melyik iparos fiu nem szégyenli apja mesterségét manapság?! Így támadnak a félbenmaradt existenciák, a proletárok ezrei, a szürke kis hivatali állásokért kérvényezők sokasága, mert századunknak sincs ereje és kitartása az amúgy is bizonytalan jövőt biztosító magasabb kvalifikációju diplomát megszerezni. Az iparospálya érthetetlen módon kisebb értékünek tünik föl

* A Protestáns Országos Árvaegylet választmányának ötvenkettedik évi közgyülésén Pálóczi-Horváth Zoltán dr. által tartott emlékbeszédből.

maguk az iparosok előtt s túlnyomólag az értéktelenebb, részben idegen nemzetiségü elemek foglalják el a régi magyar iparosgárda helyét. Emellett Budapesten 5000 tanonc hiányzik s a „Református Tanonc-Otthont" egy év alatt sem lehetett 50 ifjuval megtölteni!

Mint 19 éves ifjút éri Laky Adolfot a szabadságharc, amelyben karddal kezében vette ki a maga részét s a bekövetkezett szomoru időszakban Párisban fejleszti magát mesterségében mesterré, hogy a nehéz idők elmúlásával édesapja Pesten lévő üzletét átvegye.

Tudás, szakértelem, művészi izlés, megbizhatóság és becsületesség elsőrangu ötvösmesterré és ékszerésszé emelték, akit az arisztokrácia kedvelt, a külföld ismert s akinek az így szerzett hírnév az alkotmányos időszak beálltával történeti nevezetességü legmagasabb kitüntetést juttatott. Ő javította ki ugyanis a koronázás előtt a szabadságharc alatt megsérült Szent István koronáját s ő készítette azt a két kiváló műbecsü s művészi kivitelü szekrényt, amelyben a nemzet ajándékát fölajánlották a királynénak s ő felségének.

És itt megint találkozunk egy olyan jellemvonással, aminek ma az ellenkezőjét tapasztaljuk. Rendjelekért és címekért töri magát mindenki, de Laky Adolf puritán gondolkozásával és szerénységével nem fért össze, hogy a kitüntetésképpen fölajánlott rendjelet vagy udvari szállítói címet elfogadja. Egyikre sem vágyott, mert hiuság nem bántotta, gomblyukfájdalmai nem voltak. Nem feltünési viszketegségből, de, mert az ő egyszerü életmódjával és magasabb célokért hevülő lelkével nem fért össze, lemondott a legmagasabb kitüntetésről.

Üzlete virágzott; az Udvar, a mágnások, a főpapok nála dolgoztattak és boltja a társadalmi és politikai előkelőségek találkozóhelyévé lett. A „haza bölcse" is gyakran fölkereste Lakyt s a mester gyönyörü dohányszelencével kedveskedett ajándékképp Deák Ferencnek.

Ime egy iparosmester miként lehet kitartó munkával, szorgalommal, tudással naggyá s lehet összekötő kapocs a legintelligensebb s legnagyobb műveltségü és legelőkelőbb körök férfiai között és juthat bizalmas viszonyba a nemzet vezetőjével is, aki bizonyára nem kereste volna fel Laky ékszerész-üzletét, ha nem talált volna ott a gazda és mester körében lelkileg kielégülést.

Laky Adolf, aki mint fiatalember kész volt életét áldozni a hazáért, mint férfi becsületes, polgári, de szakértelmet igénylő munkával szolgált hazánknak; munkás, szelid, vallásos és igazi kálvinista embert jellemző pályafutás után végrendeleti intézkedéseiben pedig oly nagy lélekként jelentkezik előttünk, aminőt évszázad sem képes fölmutatni; mert szorgalommal és szerencsével gyüjtött vagyonát nem használja a tőkepénzesek módjára divatos fényüzésekre vagy csupán kapzsi és fukar tőkegyüjtésre, hanem érzi kálvini értelemben a pénz etikai értékét és jelentőségét, él jómódu polgárihoz méltóan s a feleslegből harmadfél milliót hagyományoz egyházi, iskolai, humanitárius és tudományos célokra, amellett, hogy életében hasonló célokra kiszámíthatatlan összeget — körülbelül egy millió koronát áldoz — *névtelenül.*

Ez a dicsekvésre nem vágyás is az ő puritán gondolkozására vall, jeléül annak, hogy sokat foglalkozott a bibliával s szem előtt tartotta: „ne tudja a te balkezed, mit cselekszik jobbkezed". Az Úr Jézus nem az ilyen gazdagoknak mondta: hogy „nehéz nekik a mennyországba bejutni", hanem ő az a másik fajta gazdag — Zacheus — volt, akinek nem kötötte le lelkét a pénzvágy, de osztogatott vagyonából, ahol erre szükség volt.

Ime erre két jellemző adat az életből!

Boldogult emlékü szeretett Erzsébet királynénk szobrára rendezett gyüjtéskor megjelent a „Nemzet" szerkesztőségében s Gajári szerkesztőt kereste. Senki sem ismerte Lakyt s tudtára adták, hogy csak éjjel jön be a szerkesztő. „Ejnye de kár! Nagyon fontos ügyben szeretnék vele beszélni," felelte Laky. „Talán elintézhetném én is", szólt a segédszerkesztő. „Ha lesz oly szíves. Egy kis adományt hoztam az Erzsébet-szoborra" s tízezer koronát számolt le Laky e célra, kikötve, hogy neve titokban maradjon.

A másik eset elnökünkkel, Kovácsy Sándor úrral, mint a budapesti református egyház főgondnokával történt 1908 április 25-én, amikor 300.000 koronát adott át kezéhez a budapesti VI—VII. kerületi református templomalap javára azzal a kikötéssel, hogy neve titokban tartassék és pedig azzal adva nyomatékot ezen kikötésének, hogy „különben végrendeletében semmit sem fog adni az egyháznak, pedig szándéka van még többet hagyományozni". A titok és igéret egyaránt megtartatott s a végrendelet nem remélt összeget juttatott a református egyháznak.

A bibliát jóltevőnk naponként olvasta s ebből merített erőt, lelkesedést, ideálizmust, áldozatkészséget, lelki nemességet. Az evangyélium volt az ő biztos vezetője s mind életében, mind halálában nyeresége a Krisztus lett! Hasznosan forgatta a reábízott talentumokat, mely nem abban találja jelentőségét, hogy kitartó munkával, ügyességgel és szerencsével nagy vagyont szerzett, hanem az ő hasznos életének jelentősége abban áll, hogy a nagy vagyon mellett is megmaradt egyszerü szerény polgárnak s elvonultságában figyelemmel kísérte azokat a hasznos intézményeket, amelyeket életében és halála után hatalmas összegekkel támogatott és jutalmazott.

Vagyonának alapját az a 180 darab Első Hazai Takarékpénztári részvény képezte, amelynek vétele előnyösnek bizonyult; de ne feledjük el, hogy ez oly időben történt, amikor még kevesen viseltettek bizalommal az ilyen remények iránt s jóformán hazafias szolgálatnak minősítették a még akkor egyetlen magyar pénzintézet ilyen módon való támogatását.

Harmadfél millió hagyományából egy

milliónyi protestáns célokra, Protestáns Országos Árvaegyletünknek pedig 4 Pesti Hazai Első Takarékpénztári részvény jutott bőkezü hagyományaképpen.

Ilyen pályafutás után bátor lelkiismerettel léphetett jóltevőnk az Örök bíró elé éppen annak a szomoru emlékü napnak évfordulóján, 1910 október 6-án, amelyen az ő egykori vezérei, szabadsághőseink, szenvedtek mártirhalált. Koporsója körül nem állottak gyermekek, mert ezzel nem áldotta meg az Úr, de terveiben hű osztályosa, Csukás Terézia úrasszony, mellett ott állottak az örökbúcsú órájában a társadalom legkiválóbb férfiai, a támogatásban részesült hazafias, kulturális, vallásos egyletek és egyházak képviselői, a Protestáns Árvaház gyermekserege, hálás szívvel és borus arccal véve körül a nagy halott koporsóját, bizonyságot téve arról, hogy „boldogok, akik az Úrban halnak meg, mert megnyugosznak az ő fáradságuktól s az ő cselekedeteiknek jutalma követi őket".

Könyvismertetés.

Korányi Sándor dr. báró: Belorvostani előadásai. Harmadik sorozat. A tüdő tuberkulózisa. Singer és Wolfner kiadása. Budapest. 220. l.

A „Tuberkulózis" föladatai közé tartozván mindannak ismertetése, ami a gümőkór ellenes védekezés ügyét szolgálja, kötelességünk a fönt jelzett műről is megemlékezni annak dacára, hogy azt nagynevü szerzője orvostanhallgatók és orvosok számára irta. Nem föladatunk e helyen a tisztán orvosi vonatkozásu fejezetek ismertetése, a diagnosztikáról és terápiáról irottak méltatása, azért csak a bevezető és a profilaxisról szóló előadásokkal foglalkozunk.

A bevezetés ismerteti azt a nagy veszteséget, amelyet a gümőkór emberéletben és munkaképességben okoz. Érdekes és aktuális a kivándorlás kérdésével való egybevetés. „Mind a két csapás sok munkáskézről fosztja meg az országot, de a kivándorló nem esik tovább a köz terhére, sőt keresetének megtakarított részéből hazájának is juttat valamit. Ezzel szemben a tuberkulózisban szenvedő pénzbe és az általa megfertőzöttnek életébe kerül." Ismerteti azokat a vizsgálatokat, amelyek a betegség fertőző voltát bizonyították be s hangsúlyozza a lakás-fertőzés jelentőségét. Ismerteti a diszpozició kérdését, a fertőzöttség nagy elterjedését és hangsúlyozza, hogy a betegség ellen védekezni lehet, s a védekezés legfontosabb eszköze a betegekkel való benső érintkezés elkerülése. A védekezés sikerének legfőbb példájaként Németország statisztikáját közli. Kimutatja, hogy a gümőkór ellen nemcsak a profilaxis útján küzdhetünk. A beteg ember baja is kedvezően befolyásolható.

A szegény emberek számára fölállított sanatoriumokban mind több eredményt lehetett elérni. Hangoztatja, hogy nemcsak a tüdőbajos ember gyógyítható, de gyógyítható a tuberkulózis által beteggé tett ország is, ha a küzdelem megfelelő szervezettel és szociális intézkedéseknek hosszu sorával kapcsolatban, a betegségnek eredményes profilaxisához vezet. Ehhez azonban szükséges, hogy megérjen azoknak belátása, akiknek kezébe a nép sorsának vezetése van letéve!

Az orvosi karnak kettős föladata van. Szaktudását rendelkezésére kell bocsátani azoknak, akiknek hatalmukban áll a kormányzati és szociális eszközök alkalmazása. Másrészt gyógyítja a beteget és védi a beteg környezetét a fertőzés ellen.

Hangsúlyozza a gyógyítás nagy jelentőségét a köz szempontjából is. Legkönnyebben volna a profilaxis megvalósítható, minthogy ahhoz kevesebb pénz szükséges. Az állati gümőkórtól kevésbé kell tartanunk, minden anyagi és munkaerőt a gümőkóros ember részéről fenyegető fertőzés megelőzésére kell fordítani. A betegeket izolálni kell, s az egészséges gyermekeket el kell választani tüdővészes szülőiktől.

A betegek bejelentését oly egyéneknél tartja szükségesnek, akik sok más emberrel, gyermekekkel zárt helyiségben tartózkodnak hosszu időn át. Bejelentendők a halálesetek, s a költözködések, a szükséges lakásdezinfekció céljából. Az izolációt kórházak építésével véli lehetővé tenni, ahol minden sládiumbeli betegek helyeztessenek el. A dispensairek föladata, hogy az otthon ápolt betegeket segélyezze. Ezek nem működésüknek extenzitására, hanem intenzitására fektessék a fősúlyt. Ehhez azonban ez intézményeknek nagyobb száma volna szükséges.

A szerző hangsúlyozza a társadalom munkásságának elégtelenségét. „A társadalmi jótékonyság sohasem egyéb alamizsnánál, amelyből hiányzik a rendszer és a következetesség. — A komoly munkára csak csendben, de sok pénzzel dolgozó, átgondolt szerkezetü, hatalommal is fölruházott organizáció képes."

Korányi Sándor báró könyvéből csak néhány szemelvényt közöltünk. Azonban ezekből is látható, hogy azt nemcsak a sokat tudó és széles látókörü tanár, hanem az éles elméjü és kritikáju ember irta meg, aki mélyen érzi át azt a csapást, amelyet a gümőkór az emberiségre s első sorban hazánkra mér s nem átallja őszintén megmondani, hogy az állam, a nép sorsának intézői még mindig nem ismerik kötelességüket a néppel szemben. A gümőkór ellenes védekezés különböző módjai minden elfogultság nélkül teljesen objektive és tömören vannak ismertetve, s kívánatos volna, hogy a könyv két említett fejezete a laikusnak is hozzáférhetővé tétessék.

Ha ez megtörténnék, s a szerző őszinte — nálunk ritka — szavai eljutnának az illetékesekhez, kétségtelenül nagy szolgálatára válnék ügyünknek. Már magával az orvostanhallgatóknak lelkes tanításával is nagy érdemet szerez a könyv. Azok hivatottak kiváló tanáruk tanításait az életben megvalósítani.

—g. —r.

Az Erzsébet királyné-sanatorium.

Irta: *Tauszk Ferenc dr.* egyetemi m. tanár, kir. tanácsos, a Sanatorium-Egyesület I. titkára.

(Folytatás.)

A földszinti klozetek mellett van a betegek közös mosdó-helyisége huszonkét beteg részére. A mosdó berendezése a következő: minden betegnek külön-külön mosdó-medencéje van az illető ágyszámával ellátva, fölötte meleg és hideg vízcsappal és vastartókon nyugvó üveglappal, utóbbiakon állanak a fogtisztító, szájápoló eszközök, a szappantartó stb. A mosdó használt vizét a mosdó elején egy csap bocsátja le, a nélkül, hogy a beteg kezét a mosdó-vízzel újra beszennyezné.

Ugyancsak az északi középrészen van elhelyezve a személy-felvonó, mely egyúttal a szobákban fekvő betegek ételeinek felszállítására is szolgál. A személy-felvonó tőszomszédságában van a tisztasági fürdő.

Az I. és II. emelet a földszinthez hasonló beosztásu, azzal a különbséggel, hogy ott a társalgók, rendelő, vízgyógyintézet, öltöző és cipőváltó helyen betegszoba van, a közös mosdó nagyobb, negyvenhat fayance mosdó-medencét tartalmaz. A cipőváltó helyén az I. emeleten kézi laboratorium, a II. emeleten az ápoló személyzet és cselédszobákhoz vezető lépcső áll; az osztály-főorvos szobája helyén az I. és II. emeleten egy-egy segédorvosi lakás foglal helyet. A betegek számára van tehát úgy az I., mint a II. emeleten hat, egyenkint hatágyas, két egyenkint ötágyas, egy kétágyas és egy egyágyas szoba. Utóbbi kettőnek külön fekvő loggiája van az északi korridorról, középen rövid összekötő folyosó vezet a vasoszlopok által tartott fekvő folyosókra, melyek egyenkint harminc fekvő helyre vannak berendezve, úgy, hogy a beteg tekintet nélkül az évszakra, állandóan használhassa a fekvő-kúrát. Az alanti táblázat a betegszobák méreteit tünteti föl ötméteres emeletmagasság mellett.

Szoba	Terület m²	Köbtartalom m³	Ablakfelszin m²	Egy betegre esik	
				terület m²	köbtartalom m³
6 ágyas	37.10	185.5	6.25	6.20	30.90
5 „	37.10	185.5	6.25	7.42	37.10
2 „	18.54	92.7	6.25	9.27	46.35
1 „	15.24	76.2	6.25	15.24	76.20

A szobákban két nagy ablak van, ezek egyike kettős csapóablakkal ellátott Berkes-féle szabadalmu nyitó-készülékkel.

E fölött, a menyezet alatt 40—50 cm.-nyire van egy harmadik kisebb ablak, ugyancsak csapószerkezettel a téli szellőzésre. A szemközt lévő középfalban ezenkívül kürtő-szellőzők is vannak. Mindenütt, a hol beteg tartózkodik, a zárt folyosón, rendelőben, társalkodóban és fölvételi irodában, az ablakok állandó szellőzés céljából csapó-szárnyakkal vannak ellátva.

A főépület III. emeletén, illetőleg padlásán a cselédszobák vannak, szintén a többiekhez hasonló klozet-, mosdó- és fürdőszobával.

Magában a padlásban a felvonó-gép szerkezete s a melegvíz-reservoir foglal helyet.

Az egész főépület alatt pince van, ahová a vestibulumból vagy a főépület keleti végén egy kis vasajtóval ellátott lejáron át juthatni.

A pincében van elhelyezve a fehérneműkamra, különféle raktárak és a gőzfütéshez szükséges csövek, a nyomás csökkentő szeleppel, mely a gépkazánból odavezetett magas-

A tüdővész pusztitása hazánkban.

A belügyminiszter jelentése szerint 1908-ban Magyarországban tüdővészben elhalt

65.694 egyén.

Budapest székesfővárosban 1910 december havában tüdőgümőkórban elhait **235** egyén.

A magyar birodalomban 19.0 december havában gümőkórban elhalt **5492** egyén.

Országrész, illetőleg törvényhatóság szerint csoportositva ezen halálesetek a következőkép oszoltak meg:

I. Magyarország.	
a) **Duna jobbpart.**	
Baranya	66
Pecs	9
Fejer	43
Székesfehérvár	9
Győr	17
Győr	7
Komárom	49
Komarom	2
[illegible]	21
Sopron	84
Sopron	63
Sopron	7
Tolna	43
Vas	98
Veszprém	58
Zala	100
Összesen	676
b) **Duna balpart.**	
Árva	31
Bars	40
Esztergom	16
Hont	22
Selm.- és B.-bánya	7
Liptó	16
Nógrad	73
Nyitra	123
Pozsony	85
Pozsony	19
Trencsén	91
Turóc	14
Zólyom	42
Összesen	579
c **Duna-Tisza közén.**	
Bács-Bodrog	158
Baja	3
Szabadka	44
Ujvidék	12
Zombor	17
Csongrad	46
Hm.-Vásárhely	9
Szeged	34
Heves	75
J.-N.-K.-Szolnok	82
Pest-P.-S.-K.-K.	245
Budapest	235
Kecskemét	9
Összesen	969
d) **Tisza jobbpart.**	
Abauj-Torna	37
Kassa	10
Bereg	69
Borsod	67
Miskolc tjv.	11
Gömör-K.-H.	44
Saros	49
Szepes	44
Ung	59
Zemplen	99
Összesen	489
e) **Tisza balpart.**	
Békés	78
Bihar	156
Nagy-Várad	19
Hajdu	28
Debrecen	24
Máramaros	109
Szabolcs	80
Szatmár	103
Sz.-Németi	10
Szilágy	55
Ugocsa	29
Összesen	691
f) **Tisza-Maros szöglet.**	
Arad	126
Arad	14
Csanád	23
K.-Szörény	133
Temes	112
Temesvár	31
Versec	6
Torontál	179
Pancsova	6
Összesen	630
g) **Királyhágón tul.**	
Alsó-Fehér	39
B.-Naszód	23
Brassó	21
Csik	43
Fogaras	9
Háromszék	27
Hunyad	72
K.-Küküllő	29
Kolozs	81
Kolozsvár	15
Maros-Torda	52
Maros-Vásárhely	6
N.-Küküllő	41
Szeben	28
Sz.-Doboka	82
T.-Aranyos	37
Udvarhely	30
Összesen	635
h) **Fiume**	23
Magyarország	4692
II. Horvát-Szlavonország.	
Belov.-Körös	97
Lika-Krbava	52
Modrus-Fiume	42
Pozsega	88
Szerém	111
Zimony	4
Varasd	75
Varasd	4
Verocze	86
Eszek	15
Zagrab	178
Zagrab	48
Összesen	800
Magyar birodalom	5492

nyomásu gőzt átalakítja alacsony nyomásu gőzzé.

A padló az intézetben legtöbb helyen a „Magyar Asbest padló- és burkolat-gyár társaság“ hézagmentes, egy darabból álló úgynevezett asbestpadló-borítéka, mely mosható, nem hideg, nem csúszós s a falakra a szobák szélein felhajtható. Nálunk úgy a szobák padozata is homoru vájulattal ütközik a falhoz, csak úgy, mint a nyitott folyosók terrazzó-burkolata is fel van a falra hajlítva. A korridorok asbestpadlója a helyiségekbe küszöb nélkül fut át.

A fütés alacsony nyomásu gőzfütés, a rendesnél csaknem kétszerte nagyobb felszínü, a fal mellett szabadon elhelyezett (szürkés színü) fütőtestekkel (radiatorok). Azzal, hogy a rendes sablon ellenére a fütő-test nem az ablak alatt van, hanem a szemközt lévő falra erősített, sok meleget értékesítünk a beteg számára, kinek ágya a szellőzés és fütés között foglal helyet, míg az annyi helyen látható ablak alatti fütőtestek melege a ventilláló csapó avagy nagy ablakon át egyenesen kirohan a szobából a beteg érintése nélkül. A fütőtest eláll a faltól, csövei egymástól a kellő távolságban vannak s a radiator alsó széle a padló felett 20 cm. magasságban van, hogy minden oldalról hozzáférhető és tisztítható legyen.

A mesterséges világítást magunk készítette elektromosság adja.

A főépület összes csővezetékei szabadon futnak, szintúgy a villamos vezetékek zsinórjai is. (Folyt. köv.)

ELSŐRANGU GYÓGYVIZ ÉS DIAETETIKUS ITAL

Vesebajoknál, hugyhólyag-bántalmaknál és köszvénynél, czukorbetegségnél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál

a Bór- és Lithion-tartalmu gyógyforrás

SALVATOR

a kontinens legelső orvosi szaktekintélyei által kitünő sikerrel használtatik.

Kiváló óvszer a vörheny-nél (scarlatina) fellépő vesebántalmaknál.

E forrás kiváló tulajdonságai:

Hugyhajtó hatásu.

Kellemes izü. Teljesen tiszta.

Könnyen emészthető.

Vasmentes. Állandó összetételü.

Különösen oly egyéneknek ajánlatos, a kik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi vérbőségben, máj- és veseizgalomban vagy hugysavas lerakódásokban, vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Orvosi szakvélemények, gyógyeredményekről szóló bizonylatok és egyéb forrásleirások ingyen és bérmentve állnak rendelkezésre.

SCHULTES ÁGOST Szinye-Lipóczi Salvatorforrás Vállalat,

BUDAPEST, V., RUDOLF-RAKPART 8. SZ.

Minden gyógyszertárban kapható

MALTOCOL LEGOLCSÓBB LEGTÖKÉLETESEBB

TÖRV. VÉDVE

GUAJACOL-PRAEPARATUM.

ÁRA 1 K. 80 f.

TARTALMAZ: FANÉJSAVAS (METOL) MALÁTASÓRPBEN 7% KÁL. SULFO-GUAJAC. 2% CALC. 15 NATR. GLYCEROPHOSFOR. 1% NATR. CAMPHOR. STB. AROMÁS ANYAGOT.

KÉSZITI — MARBERGER GYULA VÖRÖSKERESZT GYÓGYTÁR BUDAPEST, VÁCI-UT 23.

Irodalom és minta ingyen

Kórházi csomagolásban csakis pénztárak, egyletek részére 1.50 K

VEGYES HIREK.

A király 81-ik születésnapja. A Sanatórium-Egyesület Felséges Védnöke születés napjának évfordulója alkalmából az Erzsébet Királyné Sanatóriumban igen szép ünnepség folyt le. Az intézet betegei az ízlésesen földiszített és föllobogózott ebédlőben foglaltak helyet, ahol Ő Felségének szobra egy virágokkal ékesített magaslaton helyeztetett el. Scharl Pál dr. igazgató-főorvos lendületes beszédet tartott, melyben Ő Felségének hervadhatlan érdemei közül mint legmagasztosabbat a tuberkulózis elleni küzdelemben való részvételt emelte ki. Éltette a királyt, mint azt a jótevőnket, kinek atyai jóvoltával e küzdelem megindult és oly szép eredményt mutathat föl. Az ünnepség a Szózattal zárult.

A boszniai országos kormány három kiküldöttje Koltz kórházi igazgató vezetésével az Erzsébet Királyné Sanatórium berendezéseit és szervezését alapos tanulmány tárgyává tette. A szerajevói kórház függelékeképpen egy 120 ágyas tuberkulózis-osztályt építenek, melynek berendezését olyképp szervezik, hogy a kezelés sanatóriumszerü legyen. Az Erzsébet Királyné Sanatóriumban szerzett tapasztalatokat óhajtják értékesíteni az új kórház építésénél.

A Zsófia gyermeksanatorium fölavatása. Széll Kálmán gyermekvédelmi törvényének életbeléptetése óta az állami gyermekvédelem oly nagyarányu intézkedéseket létesített hazánkban, hogy a külföld figyelme ismételten ráterelődött a magyar gyermekvédelemre. A társadalmi gyermekvédelem is karöltve halad az állammal és sorra létesültek a gyermekvédelem áldásos munkáját kifejtő intézmények. Július 30-án avatta föl Zichy János gróf miniszter a gyermekvédelem legújabb alkotását, a balatonalmádii sanatoriumot. A külföldi államok már régebben bevették a tengeri gyermekhospicek működését gyermekvédelmi programjukba, hazánkban az almádii gyermeksanatorium működése e téren az első kezdet és benne a gyermeksanatorium-egyesület, élén Zichy János gróf kormányzó-elnökkel, megvalósítani törekszik azt a célt, hogy gondoskodás történjék az iskolaköteles szegénysorsu beteg gyer-

mekekről. Aránylag rövid idő, egy esztendő alatt épült a gyermekvédelemnek ez az új vára, amely Széll Kálmán, Zichy János gróf, Bezerédj Viktor, Hajduska Emil dr., Náray Szabó Sándor, Ruffy Pál, Óváry Ferenc nemes agitációjának az eredménye és Khuen-Héderváry Károly gróf belügyminiszter bőkezüségén kivül a társadalom nagy áldozatkészségének köszönheti létesülését. A gyermeksanatoriumi mozgalom fővédnökségét, mint ismeretes, Hohenberg Zsófia hercegnő vállalta el és főleg ennek köszönhető, hogy ez a mozgalom az egész országban szíveket hódított és hogy az első magyar gyermeksanatorium ily gyorsan fölépülhetett s hogy áldásos működését immár a Balaton kies partján megkezdhette. Az intézet Hoepfner Guidó műépítész tervei szerint épült és egyelőre hatvan gyermek befogadására szolgál. A gyermeksanatorium igazgatását Fodor Oszkár dr., a gyermeksanatorium-egyesület központi igazgatója, az orvosi teendőket Lenkey Vilmos dr. főorvos látja el. Az avató ünnepségre az összes minisztériumok és törvényhatóságok képviselői elutaztak. Zichy János gróf miniszter, aki a fölavatást vezette, nagylángi birtokáról automobilon déli 12 órakor érkezett Almádiba, ahol a Balaton-Szövetség nevében Óváry Ferenc orsz. képviselő a vármegye nevében Hunkár Dénes főispán üdvözölte.

Davosi magyar és osztrák állampolgárok betegsegélyző-egyesülete alakult meg Gagern báró svájci követ tiszteletbeli s Oettingen-Wallerstein herceg elnöklete alatt. Az egyesület egyelőre csak egyeseket segélyez, azonban sanatoriumok építését is célul tüzte ki.

A tüdőgümőkór csökkenése Bécsben. Bécs város halandósága húsz év óta jelentékenyen kisebb. A gümőkór főleg a gyermekkorban mutat csökkenést. A halálesetek ritkábbá válása a vagyonosabb kerületekben föltünő. A statisztika szerint a gümőkóros egyéb szervi megbetegedések gyakrabban voltak megállapithatók, mint annak előtte.

Tüdővész elleni küzdelem. A gümőkórellenes küzdelem állását Németországban a következő adatok tüntetik föl: Felnőtt tüdővészesek számára 99 népszanatórium működik, van ezenkívül 34 magánintézet is, úgy, hogy felnőtt tüdőbetegek részére összesen 14.186 ágy áll rendelkezésre. Egy-egy betegre átlag 3 hónapi kezelést számítva, évenkint 56.700 beteg részesülhet szanatóriumi kezelésben. Kifejezett gümőkórban szenvedő gyermekek részére 22 intézet létezik összesen 1000 ágygyal. Van ezenkívül 86 intézet 8122 ágygyal skrofulás és gümőkórra gyanús gyermekek részére. Az erdei üdülőhelyek száma 99; ezek közül némelyik éjjeli használatra is be van rendezve olyanok részére, akik nappal még foglalkozásuk után járhatnak. Az erdei iskolák száma 15. A szanatóriumi beteganyag kiválasztására 34 megfigyelő-állomás működik. Előhaladott tüdővészben szenvedők részére 144 kórházi külön osztály, illetve ápoló-intézet áll rendelkezésre. A tüdőbeteg-gondozók (dispensaire) száma az elmúlt évben mintegy kétszázzal gyarapodott.

Közegészségügyi Kalauz c. lapból.

LÁBBADOZÓK OTTHONA
Am Hofacker Aflenz
(a steier Davos) könnyü tüdőbetegek részére.
820 méter a tenger szine fölött.

Gyönyörü, előnyös fekvés

Szép fekvő-csarnokok szabad-légfekvőkurához.

Legnagyobb hygiénia. Szanatoriumi fegyelem.

Télen és nyáron át nyitva.

Vezető orvos:
Dr JOSEF MAYER

Prospektusok az intézet tulajdonosa és igazgatója által
F. v. ALLIZAR
Interurban telefon
Aflenz 8.

A budapesti betegsegélyző pénztár 1910. évi jelentésében a következő tanulságos adatokat találjuk:

Átlagos életkor	Év	Hó	Nap
Férfiak	41	2	17
Gümőkóros férfiak	35	6	17
Napszámos	41	2	13
Gümőkóros napszámos	39	5	14
Szabók	32	10	11
Gümőkóros szabók	26	3	20
Cipész	33	8	22
Gümőkóros cipész	29	4	15
Nyomdász	35	—	18
Gümőkóros nyomdász	33	4	4
Nők	37	2	2
Gümőkóros nők	28	6	10
Napszámosnő	34	11	9
Gümőkóros napszámosnő	30	9	22

„UROCAMPHORI JENCS"
a húgyutak lobos megbetegedésének kezelésénél rendkívül bevalt szer. (Lasd „Urologiai Szemle" 1908. évi számát.)
1 phiola 3 korona. 1198
Készíti JENCS VILMOS városi gyógyszertára
Budapest, II., Fő-utca 27. Irodalom rendelkezésre áll.

CONTRATUSSIN
„BAYER" szamárhurut, rekedtség, gégefő- és bronchialcatarrhus ellen. 1 palack **1 kor. 40 fill., 2 kor.** beküldése után bérmentve küldi az egyedüli készítő **Vöröskereszt-gyógyszertár, Budapest, VI., Andrássy-ut 84. szám.** Minden gyógyszertárban kapható. Orvos uraknak kívánatra próbaküldeményt kisérletezésre díjmentesen. 9797

Körting B. és E.
gépgyára
Budapesten, VIII., Kisfaludy-utca 11. sz
Központi fütések, szellőzési, fürdő stb. egészségügyi berendezések. 1054
Körting-féle motorok és szivógázmotortelepek.
Sugárszerkezetek, injectorok, pulsometerek stb.

Kitünő a légzési szervek megbetegedéseinél a
Syrupus Guajacoli comp. Hell.
(Aphthisin szörp alakban) és Capsulae Guajacoli comp. Hell (Aphthisin capsulákban).
Guajacolszereink lényegesen megkülönböztetendők a szokásos készitményekkel szemben a jelenlevő **Stomachicis és Petrosulfol** által; az előbbi könnyü emesztest idez elő; az utóbbi pedig tüdőaffectiok specificuma gyanánt bizonyult. —
:: Tisztelettel kérjük tehát az orvos urakat, miszerint világosan: ::
Syrupus Guajacoli comp. Hell és Capsulae Guajacoli comp. Hell-t 9923
rendelni szíveskedjenek. — Adag: 3–4-szer naponta egy teáskanálnyi syrup, vagy 3–4-szer napjában 1–2 capsula Részleteladási ára egy üveg syrupnak **3** korona, pénztári csomagolásban **2** korona, egy doboz capsulának **2** korona
Irodalom és minták ingyen. **Irodalom és minták ingyen.**
Fabrik pharm. chem. Produkte G. HELL & COMP. Troppau und Wien.

PANTOPON "ROCHE"

tartalmazza az opium hatásos komponenseit, vizben oldható alakban. Pantopon »Roche« nagy haladást jelent a phthisiotherapiában, mert egy teljesen megbizható gyógyszer, mely a köhögési ingert csökkenti, a fájdalmat csillapitja és alvást idéz elő. E mellett egy

antihaemorrhagicum és egy kitünő antidiarrhoicum.

»Kétségtelen, hogy a Pantopon »Roche«-nak számos javalatnál az opiatumok és a morphiummal szemben előnyt kell adni.« Deutsche Medizinische Wochenschrift 1910. 36. szám. A Sahli-féle Pantopon-ról, Dr. Pertik Tamástól, a budapesti Szt. János kórház tüdőbeteg osztályárói, (Főorvos: Dr. Gebhardt Ferenc egyetemi m. tanár.)

Pantopon-tabletták „Roche" 0.01 gr. pantoponnal tablettánként, belső alkalmazásra.

Panton-cseppek „Roche" 20%. Eredeti üveg 100.0 gr.-al K 1.25.

Napi adag: 3—6 tabletta, melyekből 1—2 darab étkezés közben, különösen a köhögési inger leküzdésére és fájdalomenyhitésre veendő.

Diarrhoeknál: éhgyomorra 2 tabletta. Eredeti csövecskék 20 tablettával á 0.01 gr. Pantopon »Roche« o. é. K 1.50.

Irodalom és minták dijmentesen:

F. HOFFMANN LA ROCHE & Co.

által, BASEL (Schweiz).

LIQUOR THIOROBIN COMP. EIBACH

mint a vele folytatott kórházi és klinikai kisérletek bizonyitják, a tüdő-betegségek hathatós gyógyitószere, kombinálva igen hatásos erősitő-szerekkel, igen kedvezően befolyasolja a tüdőbetegek táplálkozását és anyagcseréjét s igy tökéletesen pótolja, sőt felülmulja a külföldi készitmenyeket. Különösen ajánlható: a légzőszervek megbetegedéseinél, idült hörghurut, tüdőtagulásnál, influenza, kanyaró, szamárhurut stb. utan visszamaradt makacs hurutoknal, a tüdőgyuladasok minden alakjánal, mint specificum. Adagolása: telnőtteknek naponta harom kis evőkanállal, gyermekeknek harom kávéskanállal. Eves előtt veendő.

Ára üvegenként 2 korona 50 fillér. 9548

Készitője: **Szamossy Gyula és Basch Ernő gyógyszerészi laboratoriuma**

„II. Rákóczi Ferenc-gyógyszertár", VIII., Rákóczi-ut 25.
Főraktár: „Szt.-Bertalan-gyogysz." VI., Andrássy-ut 55.

SYR. HYPOPHOSHIT COMP. Dr. EGGER

kiváló orvosi készitmény.

Kraft Ebing	**Oppenheim**	**Mendl**
Senator	**Goldscheider**	**Laufenauer**

9454 stb. tanárok által.

Neurasthenia, Anaemia, Scrophulosis

o o stb. eseteiben kitünő sikerrel alkalmazva. o o

:: **Kapható minden gyógytárban.** ::

Dr. RÖMPLER-féle

SANATORIUM

TÜDŐBETEGEK RÉSZÉRE.

GÖRBERSDORF (Pr. Schles.), 550 m.

Elsőrendü, remek, hegyi fekvésü intézet, magyarok által igen jól látogatva. Nagy park, fekvő csarnokokkal. Szép télikert. Legmodernebb berendezések. Központi fütés Villamos világitás. Lift.

Gégefőbetegeknek külön kezelés.
(Inhalatorium.)

Képes leirásokat küld a vezetőorvos:

9982 **Dr. E. JOEL.**

BUDAPESTI HIRLAP NYOMDÁJA.

LAKY *Adolf*, ötvös, * Pest 1829, † u. o. 1910. Atyja ötvösműhelyében tanult, majd a szabadságharc után Párizsban tökéletesítette ismereteit. Az 1867-i koronázás alkalmából L. készítette a koronázási ajándék két ezüst szekrényét. Ugyancsak a koronázás alkalmából L. javította ki a magyar Szent Koronát.

É-Gy. II. 7. 1

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

a) Az Esterházy-Képtárban. 1812: IV. 15. *S. Bourdon:* Bacchus und Ceres unter mehreren Nymphen und Satyren. — 1815: I. 36. *S. Bourdon:* Bacchus und Ceres unter mehreren Nymphen und Satyren. — 1835: V. 28. *S. Bourdon:* Bacchus und Ceres unter mehreren Nymphen und Satyren. — 1844: V. 27. *S. Bourdon:* Bacchus und Ceres unter mehreren Nymphen und Satyren. — 1865, 1866, 1867, 1869: I. 25. *S. Bourdon:* Bacchus és Ceres Nymphákkal és Satyrokkal.

b) Az Orsz. Képtárban. 1871: I. 25. *S. Bourdon:* Bacchus és Ceres Nymphákkal és Satyrokkal. — 1873: I. 25. *S. Bourdon:* Bacchus und Ceres unter mehreren Nymphen und Satyren. — 1876, 1878, 1879: XIV. 509. *S. Bourdon:* Bacchus és Ceres több Nympha és Satyr közt. — 1881: 529. *S. Bourdon:* Bacchus és Ariadne. — 1888: XX. 691. *S. Bourdon:* Bacchus és Ceres. — 1896, 1897: XX. 691. *S. Bourdon:* Bacchus és Ceres. — 1897: XX. 691. *S. Bourdon:* Bacchus und Ceres. — 1898: XX. 691. *S. Bourdon:* Bacchus et Cérès. — 1901, 1904: XX. 691. *S. Bourdon:* Bacchus és Ceres.

ajánlottak föl, hogy Minket ragaszkodásuk ezen jele által is megörvendeztessenek.

Mi ezen összeget a volt honvédek árvái, özvegyei, munka- és keresetképtelenné vált rokkantjainak fölsegélésére kívánjuk fordíttatni.

Magyar miniszteriumunk föladata leend, ezen alapítvány legczélszerűbb kezelése és a kijelölt czélra való fordításának módozatai iránt mielőbb részletes javaslatot Elénk terjeszteni.

Kelt Budán, 1867. évi junius hó 10-én.

Ferencz József, s. k.»

«Kedves gróf Andrássy!

Örömmel csatlakozom Felséges Uram és férjem mai nap önhöz kiadott legmagasb kéziratának tartalmához, midőn az országos küldöttség által Nekem átadott 50,000 darab aranyból álló koronázási díjt ugyanazon czélra szentelni kívánom.

Kelt Budán, 1867. évi junius hó 10-én.

Erzsébet s. k.»

«Az ország rendei és képviselői részéről megajánlott koronázási díjat, mint igaz hódolatuk és őszinte ragaszkodásuk jelenségét, Magunk s a Felséges királyné nevében kedvesen fogadván, azt hazai czélra kívánjuk fordítani, mi iránt szándékunkat Hűségtekkel annak idejében tudatni fogjuk.»

A koronázási ajándék hováfordítása iránt Ő felségeik az alább következő legfelsőbb kézirattal intézkedtek. A kéziratok tartalmát másnap falragaszok hirdették, melyeket a közönség ujjongva és örömkönynyek között olvasott. A kéziratok szövege a következő:

«Kedves Gróf Andrássy!

Midőn szerencsés megkoronáztatásunk által helyreállítva látjuk azon egyetértést, mely minden birodalom hatalmának és jólétének alapja, atyai szivünknek nincs forróbb óhajtása, mint az, hogy a mult szomorú eseményeinek nemcsak következményei megszüntessenek, de szenvedései is, a mennyire Tőlünk függ, enyhíttessenek.

Ezen óhajtástól vezéreltetve, adtuk ki a tegnapi napról kelt rendeletünket.

Az országgyűlés küldöttei Magyarország nevében 50,000 darab aranyat azon czélból

Pál a képviselőház alelnöke vezette, a küldöttség szónoka Haynald Lajos dr., kalocsai érsek volt.

A lángelméjű főpap fényes beszédében az ajándékra vonatkozólag a következőket mondotta:

«Ami legértékesebbet nyujt ez isteni áldásokban gazdag magyar föld, dús bányáinak aranyát választá hálaérzete jeléül apáink találékony alattvalói szeretete. S mi is magasztos hagyományainkhoz kegyeletesen ragaszkodva, aranyat mutatunk be ma Felségteknek hűséges alattvalói hódolattal; azon bányáknak aranyát, melyek terméke tizedét adá ős idők óta a magyar nép fejedelmi urának, királyának.

De vagyon ennél a föld fényes poránál értékesebb ajándékunk is Felségtek számára. Szintannyi bánya, kiaknázhatatlan aranybánya az alattvalók szive; e bányák aranya a törhetlen hűség, mely benne honol. S ez aranynak nem tizedét, nem ötven-, nem százezerét nyujtja Felségteknek a hálás nemzet, e bányának minden aranya, a néphűségnek s áldozatkész szeretetnek teljes kincse Felségtek tulajdona.»

Ő Felsége a király az országos küldöttség szónoka által hozzá intézett beszédre következőképen válaszolt:

94. *I. Ferencz József arczképe. Rézmetszet,* Winterhalter festménye után.

(A 90—94. számok Ferenczy Ida asszony ajándéka.)

8. sz. Állvány.

95. *Ezüst szekrény,* melyben az országos küldöttség Erzsébet királyné koronázási ajándékát, az 50.000 darab aranyat Budán, 1867 junius 10-én átnyujtotta.

A szekrény négy sarkán Mária királynőnk, Adelheid, Géza vezér hitvese, magyarországi szent Erzsébet és Mária Terézia királynőnk szobrai. A szekrényen elől a következő felirás: «*Ő cs. kir. Fölségének, Erzsébet magyar királynénak koronázási emlékül az ország nevében hódolva ajánlják Magyarország förendei és képviselői. Buda-Pesten 1867 junius hóban.*»

Készítette Laky Adolf Pesten 1867.

(Ő cs. és ap. kir. Felsége ajándéka.)

Az országos küldöttséget, mely Ő Felségeiknek a 100.000 darab arany koronázási ajándékot vitte, báró Wenckheim Béla belügyi miniszter, Mailáth György országbiró, a förendiház elnöke és Somssich

(95. sz.) Erzsébet királyné koronázási ajándékának ezüst szekrénykéje.

Sza Erzs Múzeum

Laky Adolf

XIX. század 60-as éveiben említve. Pest. F

Művei:
Nem ismertek.

Irodalom:
Horváth H.: I. 250. p.

282

Pest - Buda 1877

		Kikiáltási ár pengőben
1043.	KEREK DOBOZ FEDŐVEL. Ezüst, 184 gr. Pest, Laky Károly, 1837	25.—
1044.	KÉZITÜKÖR. Ezüst keretben	25.—
1045.	KEREK PIPEREDOBOZ FEDŐVEL. Ezüst, 265 gr	26.—
1046.	GOMBOLYAGTARTÓ. Ezüst	8.—
1047.	GYERMEK EVŐESZKÖZ. Ezüst, 5 drb, tokban	16.—
1048.	GYERTYATARTÓ. Ezüst, vésett díszítéssel. Bécs, 1820. Egy pár. (Villanyszereléssel) . .	72.—
1049.	TOJÁSTARTÓ. Ezüst. Bécs, 1802	18.—
1050.	SERLEG. Ezüst, domború és vésett díszítéssel. 174 gr	20.—
1051.	TOJÁSTARTÓ. Ezüst. Bécs, 1802	18.—
1052.	KOMPÓTOSTÁL. Ezüst, domború díszítéssel, csiszolt üvegtállal. 150 gr	14.—
1053.	MELLKERESZT. Füst-topáz	10.—
1054.	KÁVÉSKANNA ÉS CUKORTARTÓ. Ezüst, felrakott, többszínű díszítéssel. 648 gr. Tiffany, XIX. század	115.—
1055.	LEGYEZŐ. Elefántcsont, arany karikával . .	15.—
1056.	CÁPÁSPOHÁR. Ezüst, 312 gr. A XVII. század stílutában, bevésett névvel és hamis évszámmal	80.—
1057.	SÓTARTÓ. Ezüst, neobarokk díszű zöld üvegtartállyal. Prága. 1860	20.—
1058.	SALÁTÁSKÉSZLET. Ezüst, 9 darab, 285 gr. (Tokban)	35.—
1059.	MOKKAKÉSZLET. Ezüst, 415 gr. (Kanna, cukortartó és 2 csésze aljjal)	42.—
1060.	NYAKLÁNC ÉS KARKÖTŐ. Műgyöngy . .	15.—
1061.	KÁVÉSKÉSZLET. Ezüst. 790 gr. (2 kanna, 1 cukortartó és kerek tálca.)	80.—
1062.	KAROS GYERTYATARTÓ. Ezüst, 1490. gr. Bécs, 1864. (Része kitöltve.)	100.—
1063.	SZÁRNYAS GÉNIUSZ PÉNZESZACSKÓT TOL TARGONCÁN. Ezüstnipp	4.—
1064.	PERSELY. Ezüst. Prága, 1860	15.—
1065.	ÉTKÉSZLET. Ezüst, 24 villa és 24 kés. 3867 gr. késnyelekkel együtt. Tokbetétben . . .	460.—
1066.	GYERTYATARTÓ. Ezüst. Egy pár. 340 gr. .	28.—
1067.	HALEVŐESZKÖZ. Ezüst, 12 villa, 12 kés. 1300 gr	105.—
1068.	GYERTYATARTÓ. Ezüst, öntött és vert díszítéssel. Szára hármas emberi alak. Szentpétervár, 1830 körül. Egy pár. 1330 gr.	160.—
1069.	NÉVJEGYTARTÓ. Gyöngyház és aranyozott ezüst. Louis XVI., a XVIII. század végéről .	15.—
1070.	BURNOTSZELENCE. Teknőc, ezüst foglalatban, fedelén női képmás miniatür. XIX. század első fele	12.—

SCHWARTZ JÓZSEF

MŰÓRÁS, ÉKSZERÉSZ

BUDAPEST, V., BÁLVÁNY-UTCA 21.

ARANY JÁNOS-UTCA SAROK

TELEFONSZÁM: 114—138.

SPECIALISTA

antik- és zenélőórákban, azok javításában és restaurálásában.

Nagy raktár modern és antik ékszerekben.

E hirdetésre hivatkozók **10%** **engedményben** részesülnek.

		Kikiáltási ár pengőben
1028.	TALPASTÁL. Ezüst, 320 gr. (Horpadt.) . . .	25.—
1029.	DOBOZ. Aranyozott és zománcozott ezüst, belsejében óraszerkezetre kibukkanó éneklő madár	65.—
1030.	KARKÖTŐ. Arany, ékkövekkel díszítve, női képmás miniatürrel. 90 gr. XIX. sz. közepe. Tokban	600.—
1031.	GYERTYATARTÓ. Ezüst. Bécs, 1852. Egy pár	20.—
1032.	ÁLLÓÓRA. Ezüst, zománcozott díszítéssel, arany hálóval, igazgyöngyökkel kirakva. Elefántcsont hátlapján francia dedikálás. Készítette: Fabergé. Szentpétervár. Orosz. (Üveg törött, számlapja hibás.)	140.—
1034.	FEDELES BONBONTARTÓ. Zománcozott ezüst, fedelén Bayros nyomán készült kép. (Fedele kissé sérült.) 357 gr	60.—
1035.	GYERTYATARTÓ. Ezüst. Bécs, 1852. Egy pár .	20.—
1036.	POHÁRTARTÓ. Aranyozott és zománcozott ezüst, 228 gr. Szentpétervár, XIX. sz. második fele .	45.—
1037.	TEJSZÍNLÁBAS. Ezüst, gerezdesen verve, 424 gr. Bécs, 1834	80.—
1038.	OVÁLIS KOSÁR. Ezüst, domború peremmel és áttört díszítéssel. 464 gr	48.—
1039.	CUKORSZÓRÓ. Ezüst, domborított díszítéssel. Bécs, 1840	30.—
1040.	HÁROMLÁBÚ SÓTARTÓ. Ezüst, áttört díszítéssel, hermás lábakkal. Olasz, 1800 körül . .	24.—
1041.	KEREK DOBOZ FEDŐVEL. Ezüst, 184 gr. Pest, 1837. Laky Károly	25.—
1042.	CUKORSZÓRÓ. Ezüst, 115 gr	18.—

Árverési Körlevél 1938. 8. sz.

Laky Károly

1299. GYERTYATARTÓ. Ezüst, trébelt virágdísszel.
290 gr. Pest, Laky Károly, 1865 . . . . . 44.—

Kezdjük a magyar ezüsttárgyakon, amelyek iránt egyre emelkedik az érdeklődés. Sajnos, hamar végezhetünk velük, az eladóvá váló darabok száma rohamosan apad. Ami még nem esett meg eddigi gyakorlatunkban, *egyetlen pesti* darabot tudunk mutatni, egy bordásan alakított, újbarokk virágdíszű gyertyatartót 1865-ből, a kiváló *Laky Károly* mesterjegyével
darab egy karcsú, magas cukorhintő, ráf

Árverési Közlöny
1940. 3-rk. sz

Laky Károly

1064. FEDELES CUKORDOBOZ. Ezüst, vésett díszítéssel, 422 gr. Pest, Laky Károly, 1864. . . . 68.—

Végül az utolsó céhbeli mesterek egyikétől, a jótékonyságáról ismeretes *Laky* Károlytól származik egy 1864-beli cukordoboz, vésett díszítéssel.

Árverési Közlöny

1937. 7. rk. 11.

szerű javítását és átalakítását garanciával vállalja
gy János kárpitos és díszítő
ermeier és minden más stílű bútorok állandóan raktáron
lapest, IV., Cukor-utca 5 ● Telefon: 1-832-74

sorrend.

Ezüstök, ékszerek	Porcellán és üvegtárgyak	Textiliák	Vegyesek	Szőnyegek	Használati, fényképezőgépek, látcsövek, fegyverek	Bútorok
831— 870	1158— 1200	1626— 1650	2221— 2290	—	—	1971— 2030
871— 910	1201— 1250	1651— 1680	2291— 2360	—	—	2031— 2090
911— 950	1251— 1290	1681— 1710	2361— 2430	—	—	2091— 2150
951— 990	1291— 1340	1711— 1740	2431— 2500	—	—	2151— 2212
[illegible]	[illegible]	1741—	2501—	1811		

Árverési Közlöny
1938 febr

2. rh. 27.

Kikiáltási ár pengőben

241. EGYSZEMÉLYES EVŐESZKÖZ. Ezüst, öt darab. Bécs, 1840. Tokban . . . . . 75.—
242. CUKORTARTÓ. Ezüst, vert díszítéssel. 490 gr. Bécs, 1845 . . . . . 185.—
243. KANCSÓ. Ezüst, 458 gr. Pest, Laky Károly, 1856. 150.—
244. TÁLCA. Ezüst ,domború és vésett díszítéssel. 530 gr. Bécs, 1840 körül. Klinkosch . . . . 210.—
245. KANNA. Ezüst, vésett díszítéssel. 756 gr. Bécs, 1833. . . . . 180.—
(Illusztrálva a XVIII. táblán.)
246. SÓTARTÓ. Csiszolt üveg. A talpa ezüst. Bécs, 1836. Egy pár . . . . . 35.—
247. LÁBAS. Ezüst, 425 gr. Bécs, 1832. . . . . 90.—
248. KANNA. Ezüst, öntött díszítéssel, faragott fafüllel. 728 gr. Róma, 1850 körül . . . . . 250.—
249. TORTALAPÁT. Ezüst, áttört és vésett díszítéssel. Bécs, 1847. . . . . 35.—
250. KÁVÉSKANNA Ezüst. 1035 gr. Angol. Viktória-korszak . . . . . 210.—
251. GYERTYATARTÓ. Ezüst. 382 gr. Bécs, 1751. 100.—
252. KÉZITÜKÖR, régi, de nem összetartozó részekből álló keretben; hátlapja céhjelvényes táblácska 1696-ból. Ezüst . . . . . 130.—
253. LÁMPAELLENZŐ. Ezüst, himzett betéttel

Laky Károly
öntött

		Kikiáltási ár pengőben
262.	KANNA. Ezüst, öntött és vésett díszítéssel. 2 darab. 1782 gr. Bécs, 1831-es bélyeggel . . .	400.—
263.	GYERTYATARTÓ. Ezüst, vésett díszítéssel. Bécs, 1813. Egy pár	90.—
264.	SÓTARTÓ. Ezüst, áttört és domború díszítéssel. Prága, 1819. Két csiszolt üvegbetéttel . . .	50.—
265.	GYERTYATARTÓ. Ezüst, vert és vésett díszítéssel. Egy pár. 537 gr. Bécs, 1859.	90.—
266.	NYAKÉK ÉS EGY PÁR FÜLBEVALÓ. Hármas arany, piros ékkövekkel díszítve. Bécs, 1850 körül	220.—
267.	KENYÉRKOSÁR. Ezüst, trébelt díszítéssel. 783 gr.	140.—
268.	NYAKÉK, MELLTŰ ÉS EGY PÁR FÜLBEVALÓ. Arany, türkiszekkel és gyémántszilánkokkal díszítve. 1840 körül	130.—
269.	GYERTYATARTÓ. Ezüst, domború díszítéssel. Louis, XVI. ízlésben. Egy pár. (Talpa kitöltve.)	60.—

Laky Károly

ötvös

1094. TALPAS SÓTARTÓ. Ezüst. Egypár. 179 gr.
Pest, Laky Károly, 1839 . . . . . 58.–

Mostani műárverésünk sem sok darabbal dicsekedhetik, de van közöttük néhány érdekes is, amelyek megérdemlik a figyelmet. *Pest* egyik kiváló mesterétől, *Laky Károlytól* származó korai munka egy pár bordázott peremű talpas sótartó 1839-ből. Ugyancsak az ő műhelyéből került ki egy díszes gyertyatartó, magas, bordás szárral; egészen az újbarokk ízlés hatása, pedig már 1865-ben, a céhkorszak utolsó idejében készült.

Árverési Korlony

1940. 1. rk-a.

Laky Károly

ötvös

Ctrv. Csam. 97. audio

kat. 1408 sz.

g. 1231 Bazzi

1231. *Krisztusnak keresztet* (Márk 15. r. 21).

A jobbra haladó és
színű palástot visel és a
szerecsen mögött látható
míg társa a túlsó oldalon ü
és Rufus atyja: cirenei
hat katona van. Közülök
hajadon fővel megy. Az
Az előtérben jobbról egy f
háttér erdős vidék.

Fa, méretei 36·5 : 62
1895 július 4-én E. Costanti
moltatott 1895 augusztus 3

nézve lásd az 54347–95 és
sz. min. előadmányi ívet. —
november 28-iki 4561 (635–
373 eln. sz. leirat (464–901

Jegyzet. L. az 1896-ik
№ 123. — Preisliste № 12

111

Vét. 1895

		Kikiáltási ár pengőben
1294.	TALPAS SÓTARTÓ. Ezüst. Bécs, 1852 . . .	25.—
1295.	GOMBOLYAGTARTÓ. Ezüst, XIX. század első fele	15.—
1296.	CUKORSZÓRÓ. Ezüst. Bécs,1835	20.—
1297.	BORSSZÓRÓ. Ezüst, 80 gr. Angol, XIX. század első fele	15.—
1298.	GYÜMÖLCSKÉS. Ezüst. 6 darab. 150 gr. Pest, 1862	22.—
1299.	KANÁL, KÉS ÉS VILLA. Ezüst, millefiori üvegnyelekkel, 1847 évszámmal. Tokban. (Olasz.)	25.—
1300.	SPÁRGAFOGÓ. Ezüst, 150 gr. Bécs, 1845 . .	20.—
1301.	KÁVÉSKANÁL. Ezüst, sajtolt nyéllel. 6 darab. Bécs, 1859	18.—
1302.	CUKORFOGÓ. Ezüst. XIX. század	12.—
1303.	CUKORFOGÓ. Ezüst, XIX. század első fele .	12.—
1304.	CUKORFOGÓ. Ezüst. Bécs, 1833	9.—
1305.	CIGARETTASZELENCE. Zománcozott és aranyozott ezüst. 140 gr	50.—
1306.	KÁVÉFŐZŐGÉP, KISALAKÚ. Ezüst. 373 gr .	50.—
1307.	KAROSGYERTYATARTÓ. Ezüst. Egy pár. Súlya kb. 1200 gr	100.—
1308.	GOMBOLYAGTARTÓ. Ezüst, áttört díszítéssel. Pest, Laky Károly, 1839	20.—
1309.	KANÁL. Ezüst, 6 darab. 362 gr	47.—
1310.	GYÜMÖLCSKOSÁR. Ezüst, domború díszítéssel. 533 gr	85.—
1311.	SÓTARTÓ KANÁLLAL. Ezüst, spanyol tallérból készítve. (Tokban.)	5.—
1312.	VIRÁGVÁZA. Ezüst, áttört díszítéssel . . .	15.—
1313.	PIPEREKÉSZLET. Csiszolt üveg, ezüst fedőkkel és foglalattal. 8 darab	35.—
1314.	KEHELY. Ezüst, domborított díszítéssel. 145 gr. Bécs, 1863	35.—
1315.	KOSÁRKA. Ezüst, áttört díszítéssel. 1793 évszámú hamis bécsi bélyeggel	40.—
1316.	POHÁR FEDŐVEL. Aranyozott ezüst, domborított díszítéssel, a lakatosok céhjelével, német felírással. XIX—XX. század	75.—
1317.	KÁVÉSKANNA FEDŐVEL. Ezüst, gerezdesen vert díszítéssel. 605 gr. Bécs, 1830	120.—
1318.	GYERTYATARTÓ. Ezüst, domborított díszítéssel. Egy pár. 515 gr. Bécs, 1853	100.—
1319.	TALPAS SÓTARTÓ. Ezüst, sajtolt gerezdekkel. 104 gr. Bécs, 1833	25.—
1320.	GYERTYATARTÓ. Ezüst, Egy pár. 563 gr. XIX. század eleje. Magyar?	110.—
1321.	ASZTALITÜKÖR. Ezüst keretben. Barokk stílus	250.—

Árverési Közlöny 1939. 5. rendk. sz.
92. aukció

		Kikiáltási ár pengőben
1322.	IRÓASZTALI KÉSZLET. Teknőc, díszes ezüst veretekkel. Angol. (Levélpapírtartó, irómappa, tintatartó és 2 gyertyatartó.) (Az egyik gyertyatartó csekély hibával.)	220.—
1323.	ASZTALKENDŐTARTÓ. Ezüst, 100 gr. . .	20.—
1324.	ASZTALKENDŐTARTÓ. Ezüst, 100 gr. . .	20.—
1325.	SZIVARDOBOZ. Ezüst, vésett peremmel. 315 gr.	45.—
1326.	TALPAS GYÜMÖLCSKOSÁR. Ezüst, domborított díszítéssel 860 gr.	130.—
1327.	GYÜMÖLCSÁLLVÁNY. Ezüst, alakos díszítéssel. 335 gr. Csiszolt üvegtállal	40.—
1328.	GYÜMÖLCSÁLLVÁNY. Ezüst, alakos díszítéssel, csiszolt üvegtállal. 325 gr.	40.—
1329.	KÉZITÁSKA. Ezüst. 192 gr.	20.—
1330.	NYAKÉK ÉS EGY PÁR FÜLBEVALÓ. 18 karatos arany, zománcozott díszítéssel. 32.5 gr. XIX. század eleje. (Tokban.)	350.—

Laky Károly

Óbuda Pest.

524		**KL** Carolus Laky, M 1821, e. —1864.
	Nr. 401	*a)* Gombolyagtartó. — *Garnhälter.*
	Nr. 412	*b)* Ecet-olajtartó. — *Essig- u. Ölbehälter.*
		a—b) Fővárosi Múzeum — *Hauptst. Museum*, Bp.
525		**LK** Ugyanaz — *Derselbe*

Kőmagyötvj. 83-84-l.

7- 8

F. sz. *Lf. Nr*	Próba *Beschau*	Mesterjegy *Meisterzeichen*	Mester — tárgy — tulajdonos — irodalom *Meister — Gegenstand — Eigentümer — Literatur*
526	Nr 432		*b)* Cukorfogó — *Zuckerzange.*
			Fővárosi Múzeum — *Hauptst. Museum*, Bp.
	Nr. 433		*c)* Úrmutató. — *Monstranz.*
			Iparműv. Múzeum — *Kunstgew. Museum*, Bp. Expos. 1935: 26.
	Nr. 434		*d)* Kehely. — *Kelch.* M—H 29, 5
			Ref. egyház — *Ref. Kirche*, Lepsény. Expos. 1934: ~~Mihalik 36.~~

M.S.40.

Laky Károly
Ötöös

Erklärung.

Gefertigter mache hiermit bekannt, daß ich im Nr. 49 des Kundschaftsblattes Herrn Thomas Maubach, der von selben mir erbauten Maschinen wegen, auf sein eigenes Anersuchen empfohlen habe, und da ich jetzt dieselbe Empfehlung wiederholen sollte, erkläre ich hiemit, daß die Herren Interessenten nur durch Anschauung der Maschinen den Meister derselben beurtheilen mögen — Pesth im September 1842.

Carl Laky,
bürgl. Silberarbeiter.

Pesther Tageblatt
1842. 992. 1

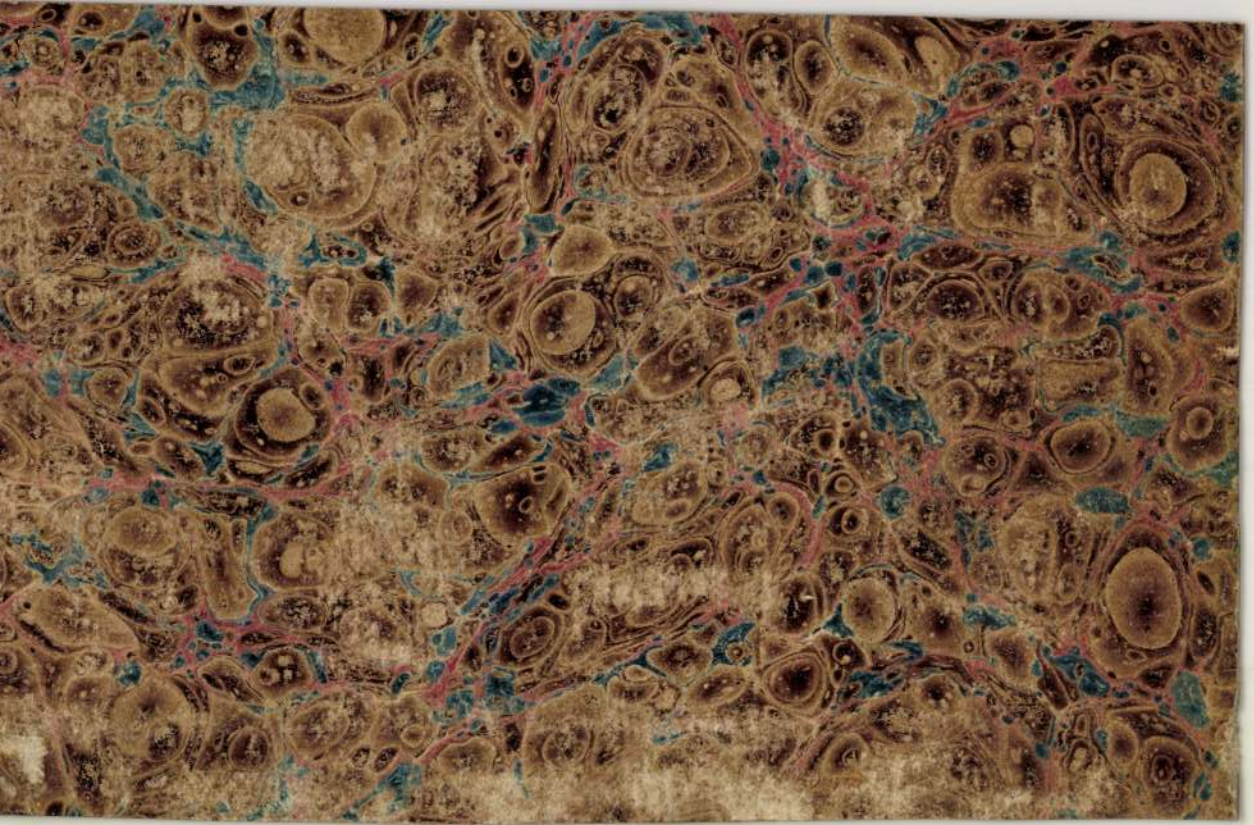

Lakos Lajos, [restaurátor festő?] MDK

Közreműködik a Nádasdy család rezidenciája épületének, fulfestményeinek restaurálásában.

Gerencsér Miklós: Restaurátorok a sárvári sasfészekben 6.

NÉPSZABADSÁG Sp. 1965. márc. 4.

L.A. Kos Lajos restaurátor

Székely B.: Boldog anya (foto)

NN: Székely Bertalan...

Művelt Nép 1955 11 évf 32 n. aug 7. 8. l.

LAKOS Lajos restaurátor

Székely B. képeit restaurálja.

NN: A Szépművészeti Múzeum festőrestaurátorainak csoportja ...

Művelt Nép, 1955, VI. évf. 23. sz. június 5, 8. l.

Lakos Lajos

végzett főiskolai

Szabad Művészet

1957. 385. l.

Átvitel

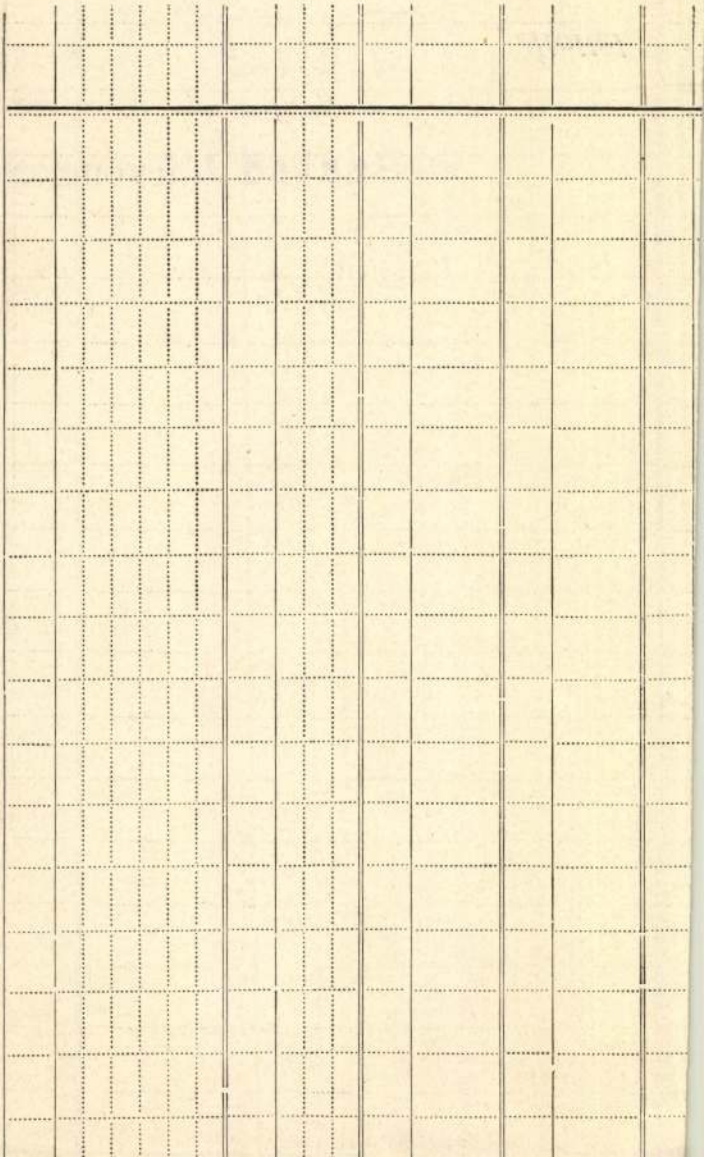

Lakos Lajos, festő
restaurátor

MDK

A restaurálás problémáiról
nyilatkozott.

Bernáth Lánló: A legkisebb logártól
a jáki templomig 2.

ESTI HIRLAP

Bp. 1962. dec. 13.

Lakos Lajos, képrestaurátor MDG

Nyilatkozata munkájáról.

Jelenleg XVIII. s XIX. n.-i mesterek alkotásain dolgozik.

Turi András: Háromszáz éves szignó a festék réteg alatt 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1962. júl. 18

MDK

Lakos Lajos (restaurátor)

(Képfelirat: Egy román ikon a XVI. századból, restaurálás előtt és után.
— — műve.)

Szemes Piroska: Remekművek orvosai.

(Nők Lapja, Bp. 1956. február 2. [10-11. l.]

MDK

Lakos Lajos restaurátor

Hónapok óta dolgozik Lotz Károly egy mitológiai jelenetet ábrázoló, papírvászonra festett olajvázlatán. A festménnyt új vászonalapra rakják át.

Szemes Piroska: Remekművek orvosai.
Nők lapja, Bp. 1956. február 2. [10-11. l.]

MD4

Lakos Lajos restaurátor

Az első Magyarországon végzett restaurátor. (A volt Mátyási palotában, az új magyar képeket restaurálók műhelyében dolgozik.) Medgyánszky-tájképet restaurál.

Szennes Piroska: Remekművek orvosai.
Nők Lapja, Bp. 1956. február 2. [10-11. l.]

Lakos Lajos

restaurátor

öt társával fél esztendőre Sárvárra költözött, hogy megfiatalitsák a 1 vagterem díszeit és egykisebb helység freskóit.

Hárs György: A képek gyógyulnak.

SZABAD FÖLD. 1964. jun. 26.

Lakos Lajos [?] 7Dk

restaurátor

Felszólalt a vitában.

–: Érdekes vitaest a Fiatal Művészek Klubjában 9.1

NÉPSZABADSÁG bp. 1962. febr. 2.

MDK

Lakos Lajos, grafikus.

Kézimunkázó. Tollrajz.

Műcsarnok. -Tavaszi Tárlat. 1957. Kat. 15.1.

Latos Lajos

Kezimunkázó, tollrajz, 24,5 × 18,5

Budapest Munkacsarnok Kiállítása.
1957, kat. szerk. kisdéginé,
Kizimi Irén.

15

Lakos Lajos.

a Cpesti Keleti pályaudvar falfestményeit restaurálta.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Gerő László

stb.: Magyar műemlékvédelem, (1949–1959): Budapest, 1960. I. 1678

Lakos Lajos M.D.K.

A sárvári vár restaurálásn dolgozott

/ Zentai/ Befejezték a sárvári vár diszterménck restaurálását

Vas Népe 1965. febr. 7.

Lakos Lajos M.D.K.

Sárvár, a vár falképeinek restaurálása

Munkatárs: Przudrzik József, Saxa József, Bozó Pál, Laczkó Géza, ~~x~~

Rövdi hirek
Müemlékvédelem, 19[illegible]5/2. 126. 1.

Lakos Lajos

kiállított grafikája:

Kézimunkáló, tollrajz, 24,5 x 18,5 cm.

Tavaszi tárlat. A Műcsarnok kiállítása 1957. Kat. szerk.: Kisdiginé Kirimi Irén. Bp. 1957. 19 l.

15. l.

mdk.

Lakos Lajos népi képfestő

szekszárdi képfestő lázát és műhelyét
népi műemlékké nyilvánítják.

Mozaik – Népi műemlékké,

Népszava 91. évf 112. sz. 1963 máj. 16. 4.l

Lakos Lajos

Illés Árpád vezetésével Lakos Lajos és Tüske István restaurálják a budai ~~Várszínház~~ egykori karmelita kolostor refektóriumának falfestményeit

Zolnay László: A Budai Várszinház történetéből.

Budapest, 1975. 1.sz. 36-38.l.

LAKOS Léi

M. D. K.

Nagybányán a Szépművészeti Iskola tagja
1928.

Reti: Nagybánya... Bp. 1954 339. l.

Lakos Lili

festő

1926-27-ben a kolozsvári képzőművészeti iskolában tanult. Első éves növendék volt.

Művészeti Szalon

(Kolozsvár) 1927. I. évf. 9. sz. 12. l. (Művésznövendékek kiállítása.)

M. D. K.

LAKOS Miklós

A városmajor u. 44. sz. ház a kibővítése (1937.)

Budapest műemlékei II. Bp. 1962. 575. 576. l.

Lakosné Gerő Piroska

Lakosné Gerő Piroska iparművésznő, V. Katona József-u. 26.
111-448

Bptávb 1940 szept.

Dresden. Porzellangüjtemény.
Statuette der Tänzerin Fanny
Elsler in spanischer Tracht.
um 1840 nach einer Litho-
graphie Alex. Lakosschys
modelliert. Meissen igaz.

álló, táncoló, kasztegyettős
szobrg.

Dr Otway Rudolf

Lakvia Ötvös János

Győr, 1666.

13. l.

Jankógyőri Ötv. 33. l.

városi önzeírásban szerepel.

Lakovics János ,kertész

Divatcsarnok, 1854.máj.15.27.

611-620.

Tavasy: Virág....kiállitás

Szüts Béláné

Laktinónov A. i: Levél a frontról.

Nők Lapja, 1949. okt.

I. évf. 1 sz.

MDK

A.I. Laktionov

Szovjet művészek kiállitása a Műcsarnokban

Fenti művész is részt vesz.

/női portrék/

Esti Hirlap 152 sz. 1958. jul. 1 2 old.

Laktyionov

Május 3-án nyilik a Mücsarnokban szovjet képzőművészeti kiállitás fenti művész munkáival részt vesz.

Esti Hirlap 98 sz. 1958. ápr. 27 2 old.

Takács Ötvös János Ötvösmester

Győri Szemle 1934. 425.

Cikk a győri ötvösökről

Laky

l.

Lykan.mzr.mantika
86, 244. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

Lakj Adolf

mellszobra Raith Bélától a bpesti fasori evang. templom udvarán.

Pesti Hirlap. 1916. máj. 7. (Raith Béla hősi halála.)

MŰEMLÉKEK ORSZ. KÖZ. BIZ. SZCA
Erk. 1938 év
7.13. 1938
1938 nov. 12. n.

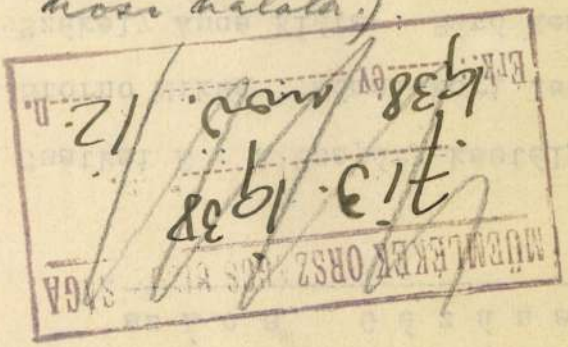

nem tell citálni, mert a cikk címe (Hősök halála.)

J e g y z é k

az Á c s G é z á n a k

1. Csatkai E.: A Szapáry-kastély
2. Storno Miksa : Római-kori lele
3. Székely Anna Klára : Báró Kemé
4. Donászy Ferenc : Az Árpádok ci
5. Czigler Ábel : Pyrker János Lá
6. Csánky Miklós : A Szepesi és s
7. Fotografie di Anderson. Roma.
8. " " " Toscan
9. " " " Lombar
10. " " " Emilia
11. " " " Umbria
12. " " " Abruzz

Laky Adolf

Ékszerész

1908-ban 300.000 korona
keszpénzt hagyott a Bpesti
ref. egyháznak templom épi-
tésre. Ebből építettek fel a
VI—VII. ker. ref. templomot.

Patay Pál dr: A 100 éves
Kálvin-téri templom
1830—1930. Bp. 1930.
38. l.

Proctor = Proctor, Robert: An Index to the early Printend Books in the Br itish Museum. London, 1898.

Radisics Ipolyi = Radisics Jenő: Képes kalauz Néh. Ipolyi Arnold nagyváradi püspök gyüjteményéhez. Bp. é. n. (1887.)

Radó Esztergom = Radó Polikárp: Esztergomi könyvtárak liturgikus kéziratai. A Pannonhalmi Főapátsági Főiskola 1940/41. Évkönyve. Pannonhalma, 1941. 86—142. l. (Különlenyomat is.)

Radó Index = Radó, Polycarpus: Index Codicum Manu Scriptorum Liturgicorum Regni Hungariae. Bp. 1941. (Orsz. Széchényi Könyvtár Kiadványai. XIV.)

Ramboux = Catalog der nachgelassenen Kunst-Sammlungen des Herrn Johann Anton Ramboux. Köln, 1867.

Rényi = Rényi Rezső: Az esztergomi prímási kép- és metszettár s annak műirodalma kultúrtörténeti szempontból. Bp. 1879.

Sujánszky = Sujánszky, Antonius: Catalogus bibliothecae Joannis Cardinalis Simor. Strigonii, 1887.

Tört. Főcsoport = 1896-iki ezredéves országos kiállítás. A történelmi főcsoport hivatalos katalogusa. Bp. 1896.

Laky Adolf

t. Schoen 1948

12.l.

Dembinski Henrik:

~~A hős dicsőítése,~~

látha

~~e~~ Mellig (e

fölé ~~a~~ harsonát fu

lagján ~~e szo van~~ a felirás ez (: „

Kereszt kőnepéből láng

TÁ". Öltözete: zsinóro

alatt: „Un princip

CCXXIII."

Acélmetsze

Lipa

Lválik ki

Laky Adolf

ötvösmester

arcképe Deák Ébner

Lajostól. Ezután

Braunecker Stúnia br.-

tól készített másolat

a M. Tud.-Akadémia

~~képes termében~~

tulajdonában

Divald Akad. palotája

61. l.

Laky Adolf

pesti ékszerész

Az ezüst szekrényt, melyben a koronázási ajándékul szánt arany lesz, pesti készíti

Nefelejts. 1867. 254. l.

BUDAPEST
42 II. 14

Laky Adolf

ötvös

A koronázási ajándék szekrénye 1867-ből. A Magyar Nemzeti Muzeumban.

Fenti művel.

Repr.

Domanovszky Sándor

Magyar művelődéstört.

V. k. Bp. c. n. 77. l.

665. l.

Laky Adolf ötvös I

Ferencz József magyar király koronázási ajándékának szekrénye, és Erzsébet magyar királyné koronázási ajándékának szekrénye, mely szinezüstből készült Laky tervezte és készitette is, pesten. A király és királynénak szánt, 50-50,000 arany elhelyezésére külön külön szekrény készitetett, melyek mindegyike tiszta, 13 prá-bás czüstből van, és a hozzá való talappal 7 láb magas. Suly szerint a két szekrény 7200 latol nyom. Szerkezetüknél a készitő művész tekintettel volt az aranyak sulyára is, mintán 50.000 arany súlya 3 1/4 mázsa, következőleg a 100.000 arany sulya 6 1/2 mázsa.

Mindkét szekrény négyszöget képez. A király szekrénye négy királyi alak által azonszág négy jelesebb királyi korszakát ábrázolja, nyomint Szt. Istvánét a koronázási öltözetben, Nagy Lajosét, Hunyady Mátyásét, babér és cserfakoszoruval koszoruzva, és

II. Lipótét azon állásban, midőn a magyar alkotmányt helyre állítja. Az alakok művészi remekséggel készítve. A szekrény eleje közepén két lebegő géniusz e felirást tartja: „Ő cs. s apostoli kir. Fölségének, I. Ferencz József magyar Királynak, koronázási emlékül az ország nevében hódolva ajánlják Magyarország förendei és Képviselői Buda-Pesten, 1867. junius hóban. E fölirat fölött a géniusz másik kezében a szent koronát, szemközt pedig a fölirattal két lebegő géniusz Magyarország czimerét tartja. Jobbról balról ő felsége nevének kezdő betűi vannak alkalmazva. Alatta van a magyarországhoz tartozó tíz ország czimere egyenkint, borostyán és cserfa koszorukkal körülvéve. A szekrény tetején fekszik díszes bojtokkal ékesített vánkoson, ezüstből kivezve a koronázási palást, melyen az eredeti palást sok szentje és fölirata tisztán kivehető. A palást alatt szép borostyán-koszorú fekszik, fölötte Szt. István kardjával, a buzogánynyal, az almával és tetején a kettős keresztű koronával.

A királyné szekrénye egészben hasonlít amahhoz, csak a szobrokban és fölíratban volt eltérő. Emezen Szent Erzsébet. Adelhaid, Mária és Mária Terézia alakjai láthatók szabad állásban. A dombormünön a királyné nevének kezdőbetűi vannak. A szekrény tetején díszes párnán két angyal a királyné hári koronáját tartja. Ez alatt nagy s természethiven készitett borostyán koszorú fekszik.

A királyné szekrényén legkitünőbb alak Mária Terézia, királyi alakja, mely Canova szobra mintája után készült. Ugy szintén a koronát tartó két gyermek, melyek Thorwaldsen mintája után készültek. A szekrények czüst részei gyengén oxidáltak. Mindkettőnek fametszetü képe kiadva a Hazánk s a Külföld 1867 év. 472–474 lapon.

Laky A

pesti arcymnes Szkal-
nitzky Antal epitész
terve szerint készitette
azt az ezüst billiko-
mot, veget a debreczen
tel. ~~sef~~ nitv. Csikár Sombory
Imre volt fogondnoka
vezére csinaltatott

Vas Up 1863. 339l

Laky Adolf

Lvod

Vas. Ups

1910. 874. l.

887. l. (archeol.)

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök v
aláí

8. sorsz. Műhelyi minta

Laky Adolf, egykori ékszerész, aki jótékony és kulturális célokra milliókat hagyott.

Hollán Sándor, min. osztálytanácsos,
államvasuti igazgató.

Laky Adolf

Irod

Pruzsinszky Pál: A budapesti Kálvin-téri templom. Bpest 1921-69 és köv. ll.

Kovácsy Sándor: Emlékbeszéd Laky Adolf felett. 1912 jun. 15.

Fenti 300,000 koronát adományával tette lehetővé a bpesti VI-VII. ker. ref. templom és paplak építését. *

* Végrendeletileg még 964.000 koronát hagyott egyháza célokra.

Laky Adolf

Ötvös

1864. Pesten

VBp 36 l.

~~Beszterczebányai ág. hitv. ev. egyház III. 216.~~

Leaky Adolf

ötvös stud Pest 1829

† u. o. 1910 okt.

Habadsigharc utan

Pairsben tanult Az

50-s években harajott

a atvelle atyja ötvös

munhelyeit vezetését

stb

Thieme-Becker

22 K 238

Kohely, nagydiószmódi ág. ev. egyház
Anlajd. 1698-ból VII. 129, 130, 131,

Lake Rudolf

† 1910

U. 441, 442

Mág: Ribárszky

Laky Adolf

1829 – 1910

U. 177

	A főknyv tétele	A kitett összeg			
		bevételi		kiadás	
		Ka	f	Ka	f
at.....					

Laky Adolf
ékszerész

Irod

S. A. Régi magyar boltok, műhelyek. A Pesti Hirlap Vasárnapja. 1934. jan. 21. 15. l.

Hivat

műemléki

Laky Adolf

otvos

Pest 1860 - as

ever

Horváth - Szentpéteri

253 l.

L a k y

ékszerész

Fővárosi Lapok.1867.máj.21. /Fővárosi hirek./ ~~Az ezüst szekrényt,...~~

Laky Adolf

ötvösmester (Pest 1829 – Bp. 1910). Az 1867-i koronázás alkalmából két ajándék kazettát készített.

Gerza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Magyar lexikon, Budapest 1973. 1335

6391

M.D.K.

Laky Károly, ötvös

1824-ben lett mesterré a nevét 1864-ig emlitik. Egszerű munkát készitett szériában a polgárság fényűző igényeinek kielégítésére. Szerző három egyházi rendeltetésű művét emliti, melyek eddig nem voltak publikálva: a mária remetei templom 1835-ből származó hegyszőndékát, mely ./.

P.Bretyánszky Ilona: A pest-budai ötvösség a XIX. században

Budapest Régiségei, A Budapesti Történeti Muzeum Évk. XX.köt. 1966. Szerk. Gerevich László

2/4

old.

M.D.K.

Laky Károly, ötvös

... egszerű, igénytelen munka, a Bécsikapu-téri ev. templom aranyozott crust helyhét (1838-ból) és az ugyanott levő crust ostyatartó dobozt. Vidéri egyéri gyűteményerben is találhatok még művei, ig Szentmártonkátán a ref. templom hengérosztó tányérja, a lepsényi ref. ./.

P. Brestyánszky Ilona: A pest-budai ötvösség a XIX. században

Budapest Régiségei, A Budapesti Történeti Muzeum Évk. XX.köt. 1966. Szerk. Gerevich László

214-215. old.

M.D.K.

Lary Károly, ötvös

"... templom kelyhe és a kiszombori r.k. templom 1835-ben készült Jézust ábrázoló czüst szobrocskája.

P.Bretyánszky Ilona: A pest-budai ötvösség a XIX. században
Budapest Régiségei, A Budapesti Történeti Muzeum Évk. XX.köt. 1966. Szerk. Gerevich László

21.5. old.

E. D. K.

LAKY Károly ötvös

pesti mester

Az óbudai zsinagóga öntött ezüst csengője (1837.)

Budapest müemlékei II. kp. 1962. 153. l.

Laky Károly
ezüstműnes

der Ungar 1844. febr. 17.
hirdetés

Kalmár

Laky K

ötvös

l.

Csatkaisopromuzeum.

III - 193. l.

7. 47. képpel.-

Laky Károly

pesti ötvös

rród

Horváth Szentpéteri

208. l.

lásd u. o. 209 l.

ETI ÉS NYELVÉSZETI;

RTÉNETI TANFOLYAMOK .

igyelmét arra, hogy a folyó fél-
ti és nyelvészeti, továbbá eszté-
not nyitunk, amelyben a kollokvi-
zigorlatokra készitjük elő a je-
portokban történik, de mindenki-
gunk foglalkozni.
korlattal rendelkeznek, az elvége-
ményeket teljes mértékben ismerik.
a következő tanfolyamokat tartjuk:

ÉS NYELVÉSZET.

őkészitès. /:Nyelvészetből és
etből:/ Kollegiumonkint heti 1 óra.
apvizsgára magyar szakos hallga-
vészetből és irodalomtörténetből:/

apvizsgára nem magyar szakos hall-
2 óra.
akvizsgára. /:Nyelvészetből és
etből.:/ Heti 3 óra.
oktori szigorlatra. Heti 2 óra.

Laky Károly

ötvös

1828 Pest, Belváros

Magyar Iparművészet 39 l.

és fejét kissé balra hajtja. Hosszú
derekán megkötötte és jobb~~b~~ lábát ke-

l: III. 22-én (138/901.)

Laki Károly

ötvös Pest.

1821-ben felkapta
a remeket

1864-ig követ-
hető

Horváth-Szentpéteri

254. l.

	Tartozik	Követel	X	Egyenleg

Tartozik	Követel	X	Egyenleg
124 -		T	124 -
	20 -	T	104 -
4.70		T	108.70
14.25		T	122.95
	50.-	T	72.95
	30.-	T	42.95
49.50	49.50	T	42.95
33.-	33.-	T	42.95
26.25	26.25	T	42.95
25.-	25.-	T	42.95
	15.-	T	27.95

Laki Károly

ötvös

Gentrünend

197. 357. 433. l.

A vall.és közokt.m.kir.minis
a IX.ker állampénztárhoz int

A gyulafehérvári s
költségeinek fedezésére Tize
lyezvén, utasitom az állampé
Müemlékek Országos Bizottság
jára, elszámolás kötelezetts
tárcám fent megjelölt alnapl

Budapest, 1916. m

A hivatalos másola

671. TIZENKÉT DESSERTVILLA, ezüst, tokban, 320 gr. 100

672. EVŐKÉSZLET, 12 személyes, 140 darab, fadobozban: 6 leveses-, 12 kávés-, 12 mokka-, 6 limonádés-, 12 fagylalt-, 3 főzelékes, 1 nagy merő-, 3 kisebb merőkanál, 4 sótartó, 12 nagy-, 12 kis-, 12 halas-, 1 hússzeletelő kés, 12 nagy-, 12 kis-, 12 halas-, 6 tálalóvilla, 1 tortalapát; ezüst, cca 6370 gramm. 2650

673. LEVESMERŐKANÁL ,ezüst, 230 gramm, Pesth, 1860. 70

674. KEREK TALPAS TÁL, ezüst, 500 gramm, Bécs, 1865. 200

675. KÁVÉSKÉSZLET, két kanna és cukortartó, gyöngyfüzér és áttört dísz, ezüst, 1070 gramm, 19. sz. 260

676. ASZTALDÍSZ, ezüst, áttört díszítéssel, négy csiszolt üvegbetéttel, 2080 gramm. 600

677. KANNA ÉS CUKORTARTÓ, ezüst, 500 gr., Osztrák, XIX. sz. 120

678. KÉT SÓTARTÓ, ezüst, Pest, 1840., jelezve: Laky Károly, 190 gramm. 170

679. KEREK TÁL, ezüst, 870 gramm. 240

680. OVÁLIS PECSENYÉSTÁL, ezüst, 1150 gramm. 280

681. ÜVEGBETÉTES KEREK TÁL, áttört virágdísszel, ezüst, 250 gramm. 80

682. KEREK TÁL, ezüst, 950 gramm. 320

683. KÉT ÖTÁGÚ GYERTYATARTÓ (egy kar levált), ezüst, 3290 gramm, Bécs,1820. k. 500

684. ALACSONY GYERTYATARTÓPÁR, finoman stilizált virág- és levéldísszel, aranyozott ezüst, 380 gr. Angol, 1820. k. 600

685. TALPAS POHÁR, vésett és domb. virágdísszel, ezüst, 130 gramm, Bécs, 1830. k. 70

686. POHÁR, ezüst, vésett dísszel, 70 gramm. 20

687. GYÜMÖLCSKOSÁR, füles, bordázott, ezüst, 870 gr. 260

688. NYELES SERPENYŐ, ezüst, 420 gr., Bécs, 19. sz. m. f. 100

689. ÖT EMLÉKKANÁL, ezüst, 70 gramm. 25

690. EVŐKÉSZLET, tokban, ezüst, 120 gramm. 40

691. HAT KÁVÉSKANÁL, tokban, ezüst, 200 gramm. 80

692. URNA, ezüst, 690 gramm, fatalapzattal, versenydíjnak alkalmas. 300

693. FÜLES URNA, domború, Louis XVI. stílusú, díszítéssel, ezüst, 1070 gramm. 300

694. TEJSZÍNES KANNA, ezüst, 100 gramm. 30

695. BOROSKANCSÓ, csiszolt üveg, fogója és kupakja ezüst, 19. sz. m. f. 80

696. BOROSKANCSÓ, csiszolt üveg, fogója és kupakja ezüst, 19. sz. m. f. 80

697. BURNÓTSZELENCE, ezüst, vésett, vonalas dísz, 95 gr., Bécs, 1840. 100

698. SZELENCE, ovális, fedelén mulatozó társaság, ezüst, 70 gramm, Osztrák. XIX. sz. v. 30

699. FLAKON, csiszolt üveg, ezüst kupakkal 180
700. BURNÓTSZELENCE, teknőc, fedelén figurális ezüstberakás. Francia, XVIII. sz. 50
701. GYERTYATARTÓPÁR, ezüst, vésett díszítéssel, 460 gr. 130
702. KANNA, stilizált virágdísszel, ezüst, 610 gr. Magyar, C. D. mesterjegy, 1807. 600
703. DÍSZKANCSÓ, teste csiszolt üveg, talp, foglalat és fedő reneszánsz stílű ezüst, 19. sz. 250
704. KÉT ÜVEGKANCSÓ, színesen festett levéldísszel, fül-, foglalat és kupak ezüst, XIX. sz. 200
705. TALPAS, FEDELES TÁL, aranyozott tejüveg, talpa és fogója ezüst, Magyar. XIX. sz. k. 100
706. KÉT KANNA, ezüst, 1040 gramm. 360
707. VAJKÉS, ezüst nyele gyöngyház, Angol. XIX. sz. k. 15
708. BABA-HEGEDŰ, vonóval, ezüst, bársonnyal bélelt tokban, 19. sz. 150
709. KARKÖTŐ, ezüst, fekete zománccal, gyöngyökkel berakva (hibás), 19. sz. k. 40
710. NYELES SERPENYŐ, ezüst, 420 gr., Bécs, 19. sz. m. f. 100
711. MELLTŰ, aranyozott, áttört ezüst, színes félékkövekkel, Erdély, 18. sz. 40
712. ZSEBÓRA, arany, domború virágdísszel. Osztrák, 1820 k. 120
713. HAT DESSERTKÉS ÉS HAT HOZZÁVALÓ VILLA, ezüst nyéllel, Bécs, 1830. k. 60
714. TEJMERŐ KANÁL, ezüst, 70 gramm, I. F. mesterjegy, Magyar. 1824. 20
715. ÖT EZÜST KÁVÉSKANÁL, 130 gramm. 35
716. HAT EZÜST KÁVÉSKANÁL, 150 gramm. 40
717. NÉGYSZEGLETŰ TÁLCA, ezüst, 750 gramm. 240
718. KEREK TÁLKA, kalapált gyümölcsdísszel, ezüst, 150 gr., Német, XIX. sz. m. f. 15
719. OVÁLIS TÁLKA, pereme áttört, közepén figurális dísz, ezüst, 150 gramm, Német XIX. sz. v. 10

Tiszteletpéldány
M. V. könyvtára
93. szám

XXI évfolyam. Budapest, 1940 március hó. 1 rendkívüli szám

ÁRVERÉSI KÖZLÖNY

RENDKÍVÜLI SZÁM
KIADJA A M. KIRÁLYI POSTATAKARÉKPENZTAR IGAZGATÓSÁGA

A rendkívüli szám ára 1.20 pengő
Telefonszám: 187-965, 187-941

MEGJELENIK MINDEN AUKCIÓ ELÖTT
Szerkesztőség és kiadóhiv.: IX., Lónyay-u. 30-32

Előfizetési díj a rendkívüli számokra egész évre 6 pengő

A M. KIR. POSTATAKARÉKPÉNZTÁR
ÁRVERÉSI CSARNOKÁNAK
(IX., LÓNYAY-UTCA 30.)

M. V. könyvtára

XCIII.

AUKCIÓJA,

amelyen különböző hagyatékokból és magángyüjteményekből származó műtárgyak és egyéb berendezési tárgyak kerülnek eladásra.

KIÁLLÍTÁS: 1940. március 7-től 10-ig Látogatási idő d. e. 10 óráról ½ 2 óráig, azonk vül 7., 8. és 9-én délután is, 4 óráról ½ 8 óráig.

ÁRVERÉS: 1940. március 11-től 21-ig, naponként d. u. ¼4 órai kezdettel, a katalógusban fe.tüntetett sorrend szerint.

A katalógus ára 1·20 pengő.

Az előző napok árverésein el nem kelt tárgyak újra árverésre kérhetők.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: DR. KOLOSSVÁRY MIKLÓS H. VEZÉRIGAZGATÓ.
Stádium Sajtóvállalat Rt., Budapest. — Felelős: Győry Aladár igazgató.

ELŐSZÓ.

Az idei abnormális időjárás nem utolsó sorban volt az oka első nagy aukciónk eltolódásának. A februári közlekedési és fűtési zavarok, ha egészben véve nem is befolyásolták nagyobb mértékben a székesfőváros életrendjét, mégis csökkentették a vásárlókedvet s nem feleltek meg annak a hangulatnak, amelyet kedves vevőinknél s tárlataink látogatóinál műárveréseink rendszerint keltenek. Ezért jelentkezünk a szokottnál későbbi időpontban, de most is a régi készséggel.

Anyagunk, a viszonyokhoz képest, jónak mondható s nem marad a rendes színvonalon alul. Emellett azonban meg kell állapítanunk, hogy az utóbbi években a műtárgyak piacán bizonyos eltolódás következett be. Minden érdeklődő tudja, miként korábban kínálat és kereslet nagyjából egyensúlyban volt. Mindig megfelelő számú eladó jelentkezett s a fölajánlott anyag módot nyujtott a válogatásra. Napjainkban a venni szándékozók vannak többségben s igényeiket kielégítetni jóval nehezebb, mint csak pár évvel előbb is. A keresettebb, szebb, érdekesebb műtárgyak elrejtőznek; ami itt-ott felszínre bukkan, hamarosan vevőre talál. A behozatal jóformán teljesen megszűnt. Elcsatolt országrészeinkkel alig lehet közlekedni; belőlük az őslakosság prédára került műértékeinek különben is régen lába kelt. Ami még forgalomba jut, azt inkább a távolabbi külföldre viszik, semmint hozzánk. Nem akarunk a mai komoly, sőt végzetes időkben frivolak lenni, de szinte azt mernők mondani: nagyobb lenne műtárgyakban a behozatal, ha pénz helyett keresett élelmicikkekkel kecsegtethetnénk az eladókat. Aki egy szép csészétől, vagy ezüstkannától semmi pénzért meg nem válik, annak szíve azonnal meglágyulna egy oldal szalonna, vagy — egy doboz jó tea láttán.

Egyelőre azonban a régi módon s a régi eszközökkel kell a megváltozott viszonyok között is dolgoznunk. Annál nagyobb az örömünk, ha minden tornyosuló nehézség dacára sikerül jó és kívánatos darabokkal szolgálni. Teljes igyekezettel azon fáradozunk, hogy a sokféle bajok között is, — mint pesties magyarsággal mondják — tartsuk a nivót.

Egy kis áttekintés anyagunk fölött, mindenkit meggyőz róla, hogy igen tisztelt vevőink nem hiába ragaszkodnak az Árverési Csarnokhoz; itt a legzordonabb időkben is nyílik alkalom a gyüjtő, a műbarát, a szép holmik kedvelője részére, hogy jó darabokra tegyen szert, elérhető, nem túlzott árakon.

Kezdjük a festmények csoportjával, amelynek ez alkalommal a magyar művészek munkáiban való gazdagsága ad különös vonzóerőt.

A Magyarországon sokat dolgozott bécsi Anton Einsle 1840-ben a magyar társadalmi élet egyik előkelő nőtagját festette meg Budán. Lelkiismeretes ábrázolása a századközép kissé

terebélyes, de méltóságteljes női típusának. Sokkal elegánsabb asszony s fiatalabb is Rakodczay Andorné, kit 1858-ban örökített meg Jakobey Károly. Ez a sokat robotolt és túlsokat kevés pénzért dolgozó, tehetséges művész korai arcképeiben fejtette ki igazi erejét s Rakodczaynénak Pesten készült arcképe ezek sorában méltán állítható oda a művész legjobb munkái mellé. Már történeti szempontból is nevezetes egy arckép, melyet a Velencéből hozzánk származott Marastoni Jakab festett 1847-ben Kilényi Jánosról, Kossuth sajtófőnökéről.

A század második felének számtalan érdekes műve közül joggal kiemeljük Pállik Béla Tájképét, mely szépségén kívül már azért is nagyon fontos darabja sorozatunknak, mert Pállik tájképei általában igen ritkák. Talán még ritkábbak, mint arcképei. Továbbá Karlovszky Bertalan párisi korszakának két kitünő, kis méretű Csendéletét gyümölcsökkel. Lotz a pécsi székesegyháznak a „Kánai menyegző" című freskójához készült pompás kis temperavázlatával van képviselve. Mint Tornai Gyula oeuvrejének kimagasló darabját említjük meg az 1884-ben készült „Apáca" című képet.

A nagybányaiaktól is van néhány kitünő darab, például Hollósy Simonnak gyönyörű, gyengéd olajvázlata az „Ivóban" címmel. Egyike a müncheni időben készült magyar falusi jeleneteinek, melyek telve vannak a hazavágyás hangulatával. Glatz Oszkár „Legelő szamarak" című képe a nagybányai csoport friss természetszemléletét tükrözi. Távolabb a természettől, Rippl Rónai József Pireneusi tájképében a természet lelkét kereső művész nagy hangja szól hozzánk. Ugyanilyen törekvések hozták létre Bernáth Aurél Vágvölgyi tájképét, a művész újabb termésének egyik nagyon jelentékeny darabját.

A szobrok között egy különösen érdekes darabra hívjuk fel a figyelmet, Fadrusz János első művére, egy Krisztus-fejre. A szobor létrejöttének körülményeit családi tanusítvány hitelesíti. Ha nem is kész szobrász még az, aki előttünk áll, de rendkívüli jellemző készségről tanuskodó, nagy tehetség, kiben a művész később kibontakozó erényei már világosan felismerhetőek, ha eszközei egyelőre még kezdetlegesek is.

Ami a Távolkelet művészetében a legértékesebb, az szemlélődő természetti művészet. Keletázsia a buddhizmus művészetével fejezte ki mindig lelke legmélyéből jövő legérdesebb mondanivalóját. Abban a helyzetben vagyunk, hogy a buddhista-művészet egyik kitűnő példáját mutathatjuk most fel egy siami buddha-fejben. Siamban ma is államvallás a buddhizmus és kötelessége mindenkinek, elsősorban az uralkodóház tagjainak egy időtt kolostorban tölteni. Erről a szellemről tanuskodik az ország művészete is. Ami változatokban nem gazdag, a hozzá nem értőnek egyhangú és unalmas, de annál inkább megfelel annak, amit már említettünk, a bölcselkedő elmélyedés szellemének. A tan abban csúcsosodik ki, hogy az emberi szellem saját erejéből képes az élet szenvedéseitől való teljes mentesség elérésére, ami végtelen nyugalmat és függetlenséget jelent. Ennek kifejezését kell keresnünk a buddhista-művészet legjobb alkotásaiban és ez a kifejezés a mi bronzfejünkön is megtalálható.

Egyébként Indiából a művészi ipar nem egy jó teljesítménye található az árverés anyagában. Fel lehet említeni ezek közül egy Kaschmirban készült surai-t. Keskeny, hosszúnyakú edény, amelyen a görög díszítő-művészet hatása is látható. Ez már itt erős európai iskola eredménye. A tárgy tudniillik az angol uralom alatt nagy igyekezettel fejlesztett művészi oktatás emléke. Viszont egészen perzsa jellegű egy kerek sárgaréz asz-

tallap kék és vörös hidegzománc dísszel. Északindiai munka. Valószínűleg Delhiben készült.

A kínai műtárgyak közül porcellánokat, csontfaragványokat és bronztárgyakat kell kiemelnünk. Porcellánok közül Kang-Hsi császár idejének (1662—1722) stílusát mutatja két kettősfalú sokszínű váza, áttört művű külső fallal. A színes zománcdíszben a zöld szín uralkodik. Egy kék-fehér teáskanna abból az időből való (XVII. sz. vége, XVIII. sz. eleje), amikor a hittérítők közül a jezsuiták különösen nagy eredményeket értek el a Középső Birodalomban. Társadalmi helyzetük is erős volt és sok új elemet vittek be a kínai művészetbe. Ez esetben a porcellánedény oldalán látható tájképábrázolásban érvényesül bizonyos mértékig az európai ízlés.

Egy elefántcsontdoboz fedelén és oldalán nagy gonddal készült faragványokkal nemcsak a ráfordított munka, hanem a hagyományokon alapuló tiszta stílus miatt is figyelmet érdemel.

Egy elefántcsont-ellenző is található az árverésre kerülő tárgyak között. Egyik oldalán egy ókori bronzedény bevésett rajzával, hátlapján pedig felírással. Ennek erőteljes írásjegyei olyan művészetet mutatnak, amire a Távolkeleten különösen nagy súlyt helyeznek.

A bronztárgyak közül szükségesnek tartjuk megemlíteni a fatörzs aljában ülő halhatatlan bölcset, az eléje békés szándékkal letelepedett oroszlánnal. Egy Jáva-szigetéről származó bronzöntvény teknősbéka hátára telepedett sárkányokat ábrázol.

Japáni műtárgyaink között megtaláljuk azokat, amik árveréseinket jellemezni szokták. Legérdekesebb közülök egy pár lakkfestéssel díszített magas porcellánváza. A fekete-, vörös- és aranylakkmunka különböző fajtái érvényesülnek rajta: a síma és domború lakkfestéts (hiramakiye, takamakiye), emberi alakok, tájak, virágok és egyéb ékítmények gazdag alkalmazásával.

Arany-ezüst tárgycsoportunk anyaga minden újabb alkalommal figyelmeztet bennünket, mennyire megnehezedett az idők járása a régi, nemes ötvösmunkák kedvelői fölött. A céhidők formában és kivitelben egyaránt előkelő asztali ezüstholmiia hova-tovább teljesen eltűnik a forgalomból. Ami felszínre bukkan, annak, ahogy mondani szokták, *ára van*. Már nem igen lehet felfedezéseket csinálni s olcsó pénzért műkincseket szerezni. A méltán híres magyar ezüstmívességnek még szerényebb emlékei is kellő megbecsülésben részesülnek és múzeális értékekkó válnak.

Mostani műárverésünk sem sok darabbal dicsekedhetik, de van közöttük néhány érdekes is, amelyek megérdemlik a figyelmet. *Pest* egyik kiváló mesterétől, *Laky Károlytól* származó korai munka egy pár bordázott peremű talpas sótartó 1839-ből. Ugyancsak az ő műhelyéből került ki egy díszes gyertyatartó, magas, bordás szárral; egészen az újbarokk ízlés hatása, pedig már 1865-ben, a céhkorszak utolsó idejében készült. Ritkán emlegetett pesti magyar mester, *Cseh Pál* munkája egy födeles cukordoboz 1862-ből. Ez is az elmúló stílust követi; erőteljesen van domborítva és nyugtalansága dacára is kellemes hatású. Négy lábon áll, tetejét kis szarvasalak díszíti.

Csinos a *győri Ortner Márton* fadézsát utánzó teiszínlábasa. A szabadságharc évében készült (1848), mint jelentékeny súlya mutatja, megrendelésre.

Egy kis konvolutumban hat filigrán gombot találunk a *körmöcbányai Schiller Henriktől*. Nem járunk messze az igazságtól, ha korukat 1830 körül keressük. Mellette 10-es ezüstből készült mentecsat és 12 darabot tartalmazó másik gombsorozat

látható *Lauterbach András nagyszebeni* ötvös bélyegével. Korban nem esnek messze az előbbiektől s bár nem nagy igényű munkák; megérdemlik a megőrzést.

Nem a nemesfémtárgyak, hanem a *vegyesek* csoportjában bukkant elő egy ezüsttárgy, hogy az ötvösségtörténet szempontjából érdekes adalékot szolgáltasson. Ez egy szép magyar tajtékpipa ezüstverete *Adler Fülöp* névbetűjével és olyan *óbudai* bélyegváltozattal, aminőt *Kőszeghy* kitünő ötvöskönyve sem ismer. A hitelesítő bélyeg közepén csupán a finomságjelző 13-as látható, fölötte és alatta a kétfelé osztott évszám: 1841. Adlernek különlegessége volt az akkor nagyon kedvelt tajtékpipák kupakjainak és vereteinek készítése. 1828-tól kezdve volt az óbudai céhbe beírva s vagy maga, vagy családjának valamelyik tagja pipametszéssel is foglalkozott. Az itt szóbanforgó pipát, amelyen vadászó magyar úr alakja látható, a jelzés szerint nem ő, hanem egy *M.* névbetűjü mester készítette.

Bécsi ezüstneműink sorában a legkorábbi egy 1825-ből való csésze és alj. Szerény, nem nagy igenyü darab. Hasonló egy másik csésze 1827-ből, míg a harmadik, 1830. jelzéssel a biedermeier ízlés díszes termékei közé sorozható. Bordázott és hólyagosan vert teste van; alját felerősített díszekkel látta el az ötvös. Egészen egyszerű, sima, hengeresszárú kisebb gyertyatartó-pár való 1829-ből; gazdag újbarokk díszű sótartó 1835-ből. Egy évvel fiatalabb egy kis csemegeállvány, áttört, sajtolt peremmel. A tekintélyesebb tételek közé sorolható egy kávéskanna 1836-ból, sima testére csak virágos gyűrűket rakott a készítője, míg kiöntőcsövét elborítja a díszítés. A következő év terméke egy áttörtpengejü tortalapát, sima, jófogású nyéllel. Az 1840-es évszám több darabon fordúl elő; ilyen egy nagy piperetükör, famagra alkalmazott újrokokó keretben, egy nagyobb pohár, erős lefutó bordákkal és egy valóban ízléses kisebb csemegéstál, kagylóforma piroscsíkos üveg, sajtolt ezüsttalppal. 1845-ből megemlítjük a négy gomblábra állított hólyagos tálacskát, 1846-ból pedig azt a nagy, díszes tintatartót, amely bizonyosan minden látogatónak szemébe ötlik. Vert, sajtolt és vésett munka, az ötvös minden szépet rárakott; van rajta kis Bachus, hattyú és két parányi kinai alak. Túlterhelt volta dacára érdekes, mert korjellemző darab; pompásan ráillik a hajlottlábú neobarokk íróasztalra.

A múlt század ötvenes éveinek bécsi anyagából említsünk még meg egy cukorhintőt 1854-ből, bordásan verve; kisebb lapos, sima kanalat ugyanazon évből; igen jó ötvös kezéből kikerült hólyagos-peremű és vésettdíszü tojásdad gyümölcs- vagy sütemény-tálat 1856 évszámmal és egy nagyobbszabású állványos sóbors-tartót 1857-ből, jellemző produktumaként a dagályos újbarokk stílusnak.

Német eredetű ezüstneműinkből néhány régi evőeszközt kell kiemelnünk. Egy kanál, végén szélesedő lapos nyéllel, 1690 évszámmal, finom vésett díszítésével, másik a XVIII. sz. elejéről kagylós díszű nyelével tünik ki. Két pár evőeszköz (kés és villa) öntött és vésett nyelekkel az 1730 körüli évekre keltezhető.

Tetszetős forma és szokatlan lágy kivitel tűntet ki egy pár gyertyatartót a portugál *Porto* bélyegével. A talpak fordított kehelyalakúak, az egészen ferdén futó bordák húzódnak végig. Első pillantásra szeccessziósnak hat, pedig jó XVIII. századi munka.

Itt említjük meg, hogy ebben a csoportban az órakedvelő néhány jobb ezüst- és arany zsebórát találhat. Egy XVIII. századi darab, ezüst- és teknőc-tokkal a londoni *Jourdain*-től való; egy kis fínom női órácska zománcos hátsó fedéllel a XIX. század közepéről, a genfi *Oudin*-tól.

Porcellán anyagunk túlnyomó többségét a bécsi császári gyár szolgáltatta. Miután annakidején a gyár tagadhatatlanul szép készítményeit, a magyar fajánsz-ipar tönkretételével, nagy tömegekben, néha még a gyöngéd erőszak eszközeit is felhasználva, zúdították a jámbor magyarok nyakába; érthető, hogy belőlük itt ki nem fogyó készlet halmozódott fel. Tárgyaink között aránytalanul sok a XVIII. századi. Ezek majdnem mind az ú. n. átfestett edények sorába tartoznak. Eredetileg szerény, rendszerint kék csíkos vagy pettyezett díszítésük, úgy látszik, nem lelelt meg a vevők tetszésének s ezért többnyire virágos, néha kínaias modorú színes díszítést, többé-kevésbbé dús aranyozást festettek rájuk, s újraégetve hozták forgalomba, természetesen jelentékenyen magasabb áron. A festés sok esetben alig valamivel újabb az edény készítési idejénél és néha olyan ügyesen van felrakva, hogy alúla az eredeti rajz és szín alig villan elő.

Még az eredetileg kék-dísszel ellátott darabokból való egy levesestál, hozzáillő gyümölcsállvány és főzelékestál, kávéskanna és több tányér. Ezek valójában ritkábbak, mint az átfestettek. Utóbbiak sorából említést érdemel egy öt csészéből álló csokoládékészlet, eredeti kék csokordíszét fedő rózsás átfestéssel; egy cukortartó és három csésze virágos átfestése még tiszta XVI. Lajos ízlésű; két csésze igen szép virágfüzéres, madaras felülfestéssel és egy szép kávéskannácska apró virágokkal behintve.

Az eredetileg is színes díszű XVIII. századi tételek között a legszebbek a következők: Kávéscsésze, karcsú urnaalak, kosaras aljjal, kínai modorú tompakék díszítéssel; hasonló, egyszerűaljú, arany peremdísszel és virágcsokrokkal; csésze mangánpiros kínai alakokkal, arany szélfoglalattal és ragout-tálacska két finom mellképecskével, egyik magashajdíszű nő, a másik katona, ezzel a felírással: *Toque bisse á la Militaire.*

A XIX. századi, már évszámmal jelzett darabokból csak válogatnunk lehet. 1802-ből való egy tejszínkannácska; eredetileg kék kínai díszét utólag színesen és aranyosan átfestették és két csésze, arany és kék vonalperemmel, apró arany levélkékkel meghintve; 1803—4 évszámú másik csésze, Louis XVI. peremdísszel, 1807-ben készült tányér zöld- és aranycsíkos peremmel és pompeii modorú kis képecskékkel. 1809-ből való öt más tányér, az eredeti kék vonalak fölött elhintett virágokkal; 1810-ből és 1811-ből ugyanilyen díszű csésze; utóbbi évből egyszerű aranycsíkos csésze nagy *E* és *I* betükkel; 1816-ból két áttört peremű, szőlőlevéldíszű tányér. 1818-ból szép tájképpel díszített csésze; 1819-ből nagy kerek tál virágos, leveles peremmel és urnaalakú levesestál virágfüzérrel; 1822-ből csésze, amelynek eredeti kék kínai dísze virágokkal van felülfestve; 1823-ból díszes urna-váza dús aranyozással, szőlőlevél-peremmel; 1825-ből petrezselyemleveles csokoládékészlet; 1826-ból elhintett virágos ragout-tál; 1827-ből kettéosztott gyógycsésze *„Ellyen a Nemzet* felírással. A későbbi korszakot méltóan képviseli három szentképes csésze, egyik a Madonna, másik Sz. Ágoston, a harmadik Sz. Anna miniatür-képével, s egy fehérmázú csésze, domború rokaillokkal, 1844—1845-ből.

Az erősen fogyatkozó csch porcellánokból három szép *schlaggenwaldi* csészére hívjuk fel a figyelmet, mindenik a gyár első korszakából való. Különösen érdekes egy halvány színezésű darab, plasztikus kagylódísszel 1827-ből, valamelyik modeleur önállóan elgondolt alkotása. Képviselve van még *Aich*, díszes tintatartóval az 1850 körüli időből. Elbogen szép teatartóval ugyanazon korból, Gieshübl túldekorált csészével s Klösterle kék-alapú virágdíszes csészével, amely bécsinek is bátran megfelelne.

Berlin és *Meissen* nagyobbára újabb készítményeikkel szerepelnek. Előbbi jelzéssel feltűnik egy látképes csésze az 1830-as évekből; utóbbi helyről kis rokokó ízlésű kannácska, finoman festett alakokkal.

A magyar *Herend* sok szép újabb tárgya bizonyára kapós lesz. Akad azonban elvétve régebbi, ipartörténeti érdekű is közöttük, például két kínai dísszű tányér 1847-ből.

A fajánszok csoportjából csupán néhány régibb magyar darabról teszünk említést. Több *holicsi* között egy kisebb kávéskanna ragadja meg figyelmünket. Érdekes egy másik, egyszerűbb kávéskanna a tatai gyárból, szerény kék vonaldísszel, mint a legegyszerűbb bécsi porcellánok nem is rosszul sikerült utánzata. *Igló* sárgásfehér mázú edényeiből kék-díszítésű tányért mutatunk be az 1830. körüli évekből.

Gazdag választékot találhatnak az érdeklődők biedermeierkori üvegneműekből. Szép, átvont és festett cseh-poharak változatos formái és finom díszítése gyönyörködteti a szemet. A színek között van fehér, kék, rózsaszín és vörös, sőt még, ami elég szokatlan, sötétzöld is. Ritkább tárgy egy sajtos-tál burával, lilaalapon kiköszörült díszítéssel (1840—1850). Ízlésesek a cukorszelencék, aranyozott rézfoglalattal; egyiket újrokokó festett dísz borítja. Nem cseh, hanem bizonyosan német s még a XVIII. század végén készült két csontüveg-pohár *hónapjelzéssel* (június és július), mindenik lendületesen festett megfelelő félalakkal. A szép poharak hatását fokozza néhány felrakott üvegkristályka.

Köszörült üvegeinkből kettőt emelünk ki. Az egyik lapított nyolcszögű palack a XVIII. század első feléből; a másik hengeralakú pohár igen érdekes összeállítású szabadkőművesi jelvényekkel a XIX. század elejéről.

A *vegyesek* csoportjában a csínos kisplasztikus munkákat illeti meg az elsőség. Márvány, bronz, csont szerepelnek anyag gyanánt. Ide lehet számítani a XIX. század első felében annyira kedvelt *öntöttvas* tárgyakat is. Közöttük érdekes egy tintatartó, fedelén fekvő oroszlán alakjával, *Munkáts* jelzéssel, az 1830. körüli évekből, amely időre a munkácsi vasgyár virágkora esik.

Órákból elég szép sorozat áll rendelkezésre. A legrégebbiek a XVIII. századi szekrényórák; egyik Bazinból, a másik az Esterházy-hercegek székvárosából, Kismartonból. Igen finom egy kandallóóra aranyozott bronzból, Flora (?) alakjával, mestere a genti Verlinten.

Óntárgyak, régi pisztolyok mellett két darabot kell még megemlítenünk. Az egyik csínos réz burnót-szelence, zománccal borítva, szürkén festett rokokó jelenetekkel. A másik XVIII. századi, valószínűleg magyar készítésű kehely, amely 1748-ban valamelyik jezsuita-iskola diák-kongregációjáé volt. Kuppakosara finomrajzú áttört munka.

Az aránylag nem nagy könyvanyagban mindenből van valami, ami a vérbeli könyvbarát szívét megdobogtatja. Még középkori kódex is, ami a magyar könyvpiacon bizony elég ritka. Ez a vegyesen papírra és pergamentre írt, eredeti kötésben fennmaradt kézirat a karthauzi szerzetesek szigorú szabályait tartalmazza. Tekintve a rend hazánkban való elterjedtségét, nem lehetetlen hogy az 1470 körül írt regulákat valamelyik hazai rendház őrizte meg. Az újabb kéziratokból ki kell emelnünk a kassai jogkönyvet (2676. sz.), amely, habár már a XVII. században írták, eredetében kétségenkívül középkori.

Az ősnyomtatványok sorából messze kiemelkedik a német bibliának 1483-ban Nürnbergben Koberger Antalnál megjelent illusztrált kiadása. Ez a kétkötetes remek nyomtatvány a német könyvillusztrálás egyik korai és örökbecsű alkotása. A két kötetet

Laky Károly Pest. Ez.

Szül.: Komárom. 1821-ben kapta fel remekrajzát. „Schwarz úr"-nál kivitelezte. 1821. X. 28-án kapta fel remekét, amelyet Szentpétery Józsefnél készített el. 1822. IX. 1. mester. 1828-ban polgárjogot kap. 1832. kontrolláló jelzőmester. 1865-ig említve. Műhelye: 1828 — Schlangengasse. *Inasa:* 1828. I. 13. Kohlmann Lajos 5 évre. 1844. VI. 9. Pétsvárady József.

Művei:

KL 265	 132		Gyertyatartópár 1826 Iparm. M.
	 132		Fonaltartó 1826 Bp. Tört. M.
	 135		Kanna 1828 Iparm. M.
	 138		Gyertyatartó 1831 Iparm. M.
	 139		2 db fedeles kanna 1832 Bp. Tört. M.
LK 266	 142		Sótartó 1835 Egykor Tószeghy Richárd tulajdona. Lappang
	 142		Krisztus ezüstszobra Felirat: „Non surrexit maior" 1835 Kiszombor r. k. templom
	 142	 210	Kegyajándék, ezüst 1835 Máriaremetei kegytemplom
	 143	 211	Kanna 1836 M. Nemz. M.

Pest-Buda 1977

145

212

Csengő, ezüst
1837
Óbudai Izr. Hitközség

145

212

Henger alakú szelence (2 db)
1837
Bp. Tört. M.

146

212

Cukorszóró
1838
Bp. Tört. M.

146

212

Kehely
1838
Bécsi kapu téri ev. templom

147

Ecet-olajtartó
1839
Egykor Bp. Tört. M. tulajdona

148

214

Tintatartó
1840
Bp. Tört. M.

150

Gyertyatartópár
1842
Iparm. M.

151

Ezüstkehely
Felirat: „A pálfai ref. egyházé 1843."
1843
Pálfai ref. templom

153

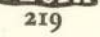
219

Ostyatartó doboz
Felirat: „Pál I. lev. Kor. X. R. 17. v. Mert egy kenyér és egy test vagyon, sokan, mert mindnyájan egy kenyérbül eszünk." „Engel Sándor 1845."
1845
Bécsikapu téri ev. templom

153

Gyertyatartópár, ezüst
1845
Bp. Tört. M.

	 154		Teáskanna 1846 Bp. Tört. M.
	 155		Gyertyatartópár 1847 Pálfai ref. templom
	 156	PESTH 219	Ezüstkehely Felirat: „Wm. Trs: Bourne Englander Fothe 1848." 1848 Fóti ref. templom
	 156	PESTH 219	Talpas pohár 1848 Bp. Tört. M.
	 156	PESTH 219	Koppantóolló 1850 körül Bp. Tört. M.
LK 267	 164	PESTH 229	Kenyérosztó tányér Felirat: „A: Sz. Márton Kátai Helvét vallású egyház filléreiből készült 1856. Miskóltay István lelkész idejében." 1856 Szentmártonkátai ref. templom;
	 164	PESTH 229	Tejszínesdézsa 1856 Bp. Tört. M.
	 165	PESTH 229	Kenyérosztó tányér 1857 Gödöllői ref. templom
	 165		Cukorszóró Felirat: „Emlékül Nagy Károly" 1857 M. Nemz. M.
	 165	PESTH 229	Gyertyatartópár 1857 Bp. Tört. M.

166

229

Kehely
Felirat: „Gombai helv. hitv. Egyháznak"
„Ajándékozta Bárczay Etelka 1861"
1858
Gombai ref. templom

168

Cukorfogó
1860
Bp. Tört. M.

168

Tejeskanna
1860
M. Nemz. M.

168

Tejeskanna
1860
Iparm. M.

168

Tejmelegítő
1860
Iparm. M.

168

229

Monstrancia
1861
Iparm. M.

170

Ezüstkehely
Felirat: „A lepsényi helv. hit. Egyházé szereztetett 1865.dik évben."
1862
Lepsényi ref. egyház

170

Gyertyatartópár
1862
Bp. Tört. M.

170

Gyertyatartó
1862
M. Nemz. M.

172

Fedeles kanna
1864
M. Nemz. M.

172

Gyümölcstartó tál
1864
Bp. Tört. M.

173

Evőkészlet (10 db evőkanál, 8 db kés)
1865
Iparm. M.

173

Gyertyatartó
1865
M. Nemz. M.

Irodalom:

Bp. Tört. M. Haubt-Protocol.; BFL. IX/14. 1821. X. 28.; Kapossy I.; Horváth H.: II. 251. p.; Kőszeghy; Mihalik Ref.; 40. p.; Expos 1934, 1935; 26. p.; Patakyné: II. 290. p.; Patakyné: III. 214. p.; Patakyné: IV. 30. p.; M. Nemz. M.; Iparm. M.; Bp. Tört. M.; A. B.: 39a., 46a. p.; Földes.

Sótartó
1866
Egykor Csekei Varjú Elemérné tulajdona

Úrvacsorakehely
Felirat: „A Szolnok, Csongrád jobbparti Tiszaszabályozás Társulat Kétske. Alparti öbölzete Darányi Ignácz Úrnak emlékül. 1866. máj. 29-én."
1866
Kálvin téri ref. templom

Irodalom:
Horváth H.: I. 250. p.; Kőszeghy; Bp. Műemlékei I.; Bp. Tört. M.; Földes.

Loneker (Löniker, Löwiker) Károly Pest. Ar.

Szül.: Tőlitz (Sachsen), 1799. 1840. IX. 20. mester. 1843-ban műhelye Trommelgasse. 1852-ben Herrengasse 10.

Művei:

Laky Károly, ötvösművész

A Történeti Múzeum metszettárában ma nyílt meg a „Pest-Budai ötvösség a 19 században" ánú kiállítás. A Pest-Budai ötvösművészet ebben a korszakban magasszínvonalú volt. A század első felében hozzávetőleg 60 budai és pesti ezüst, ill. aranyművesről van tudomásunk. —

Laky Károly ezüst teáskannája a kor egyik remeke. (említve).

TV Híradó 2.

1980. III. 7. Televízió 2. műsor 21.40

M. D. K.

LAKY Károly ötvös

öntött ezüst csengő az óbudai

zsinagóga pelsereliséből (1837.)

Harangján 1837-es pesti próba

KL mesterjegy

Budapest müemlékei II. p. 1962. 497. e.

Laky Károly
pesti ötvösmestera XIX. sz. elején

Budapest régiségei a Történeti Muzeum évkönyve
XVII- évf. 1956 290 1

mdk

Laky Károly

diszkardja

Bertalan V. A Kiscelli Múzeum Bp. 1962.

33. L

		Kikiáltási ár pengőben
1405.	POHÁR. Ezüst, 98 gr. Bécs, 1840 körül . . .	20.—
1406.	GYŰRŰ. Befoglalt agáttal. XIX. század első fele	6.—
1407.	NÉGYRÉSZES HAMUTARTÓ. Ezüst. 220 gr. Csiszolt üvegbetétekkel	52.—
1408.	KAROSGYERTYATARTÓ. Ezüst. 972 gr. Pest, Laky Károly, 1857. Egy pár	200.—
1409.	PECSÉTGYŰRŰ. Ezüst, vésett betűkkel. Munkács, 1850 körül	6.—
1410.	GYERTYATARTÓ. Ezüst. 240 gr. Egy pár. XIX. század első fele	52.—
1411.	FEDELES CUKORTARTÓ. Ezüst. 252 gr. . .	38.—
1412.	NAGY MERÍTŐKANÁL. Ezüst. 201 gr. . . .	25.—
1413.	GYŰRŰ. Ezüst, lila kővel. XIX. század közepe	3.—
1414.	PÉNZTÁRCA. Ezüst. XIX. század közepe . .	5.—
1415.	GYŰRŰ. Arany, egy brilliánssal	400.—
1416.	TEASZŰRŐ. Ezüst. XIX. század első fele . .	4.—
1417.	TORTALAPÁT. Ezüst. 55 gr. (Horpadt.) . .	7.—
1418.	KANÁL. Aranyozott ezüst, királyi címerrel .	5.—
1419.	GYŰRŰ. Arany, egy brilliánssal	100.—
1420.	EGYSZEMÉLYES EVŐESZKÖZ. Ezüst, 3 darab. Tokban	15.—
1421.	BURNÓTSZELENCE. Ezüst	40.—
1422.	VELŐCSONTKANÁL. Ezüst. 20 gr. Bécs, 1850 körül	5.—

		Kikiáltási ár pengőben
1379.	DÍSZÁLLVÁNYKA. Ezüst, zománcozott, alakos és ékköves díszítéssel, agát tállal	60.—
1380.	FÜLBEVALÓ. Fehérarany, brilliánsokkal. Egy pár	580.—
1381.	MELLKERESZT. Fehérarany, brilliánsokkal	180.—
1382.	HAMUTÁL. Ezüst, szegsoros peremmel, belül aranyozva. 71 gr.	12.—
1383.	ZSEBKÉS. Arany lemezzel borítva	25.—
1384.	HAMUTÁLACSKA. Ezüst, szegsoros peremmel, belül aranyozva. 45 gr.	7.—
1385.	MELLKERESZT. Arany, gyémántokkal és igazgyöngyökkel	70.—
1386.	HAMUTÁLKA. Ezüst, domborított peremmel	4.—
1387.	NYAKKENDŐTŰ. Arany, gyémántokkal díszítve, koronával és V. Károly király névbetűjével. 3.5 gr.	40.—
1388.	HAMUTÁLKA. Ezüst, domborított peremmel	4.—
1389.	MELLTŰ. Arany, platinába foglalt brilliánsokkal és apró gyémántokkal. 4 gr.	110.—
1390.	KEREK BONBONSZELENCE. Ezüst, zománccal borítva	8.—
1391.	NŐI CIGARETTASZELENCE. Ezüst, vésett díszítéssel. 59 gr.	14.—
1392.	HAMUTÁLACSKA. Ezüst, szegsoros peremmel,	

M.D.K.

Laky Károly
ötvös

A 19. századi pesti ötvös mester, kinek
művei az Iparmű viszeli Museum jelenesi
kiállításán szerepeltek.

Héjjné Détáre Angela: az ezüst XIX. századi nagy mestere...
Művészet, 1965. augusztus – 34 kep.

LAKY Károly ötvös

Mosdótál , Pest, 1865

ld. Ars Decorativa 12 (1992) 191. ill.

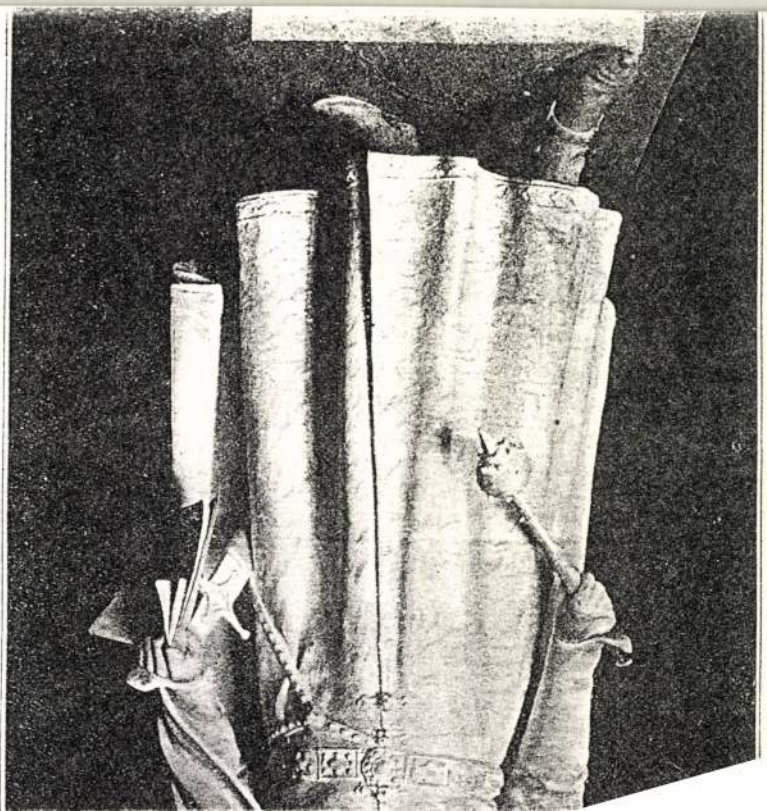

Laky Vince

1918/19 I.

Ferképzőmfoiskolvk

107 l.

Lala
vásári pénzája, a kiáll. jó dolgairól
tartozik.

(gy. t.): Függelt. műv. k. kiáll.-a (N. Sz.)
8 ó. u. 931. XI. 15.

Lalanne Leon

párizsi mérnök

vöd
z

Vámos Bp. városkéje

3. l.

K. Lippitsch

miniszteri tanácsos.

ságának.

Budapest.

Lalálka Lajos

az alábbi pályázaton megvételben részesült 27. számú terv egyik szerzője

Lehoczky Tibor: Országos vezető módszertani szociális otthon tervpályázata. 1971.
Magyar Építőművészet, 1972. 1.sz. 2-7.l.

Szeretettel meghívjuk a következő
kiállításokra:

szeptember 1-én "Misztikus Teológia"
Baksai József-Kiss Ákos
szeptember 2-án **Markos Zoltán**
szeptember 3-án **Döbrei Dénes-Lalic István**

Mű-Terem Kiállító

VII. ker. Dohány u. 16-18 az udvarban
megnyitók: 18h-kor
nyitva: 0-24h-ig

LALIC ISTVÁN

EGY HERENDI KANDALLÓ-GARNITURA

A »Műgyüjtő«-nek ebben a számában egy a tizenkilencedik század ötvenes éveiből való szép herendi kandallógarnitúrát mutatunk be képben. Három csodálatos szépségű darabot: egy szamovárt és két hozzája tartozó gyertyatartót. Mind a három az Orsz. Iparművészeti Múzeum tulajdona, amelynek özv. b. *Hatvany* Józsefné, a kiváló porcellángyűjtő ajándékozta. A karos gyertyatartókat már régebben juttatta a múzeumnak, míg a szamovárnak mostanában történt ajándékozásával teljessé vált a szép készlet. Az *Iparművészeti Múzeum* egyébként nemcsak a Prokopiusz-gyüjteményt, hanem mindazt, amivel gyüjteményeit az utolsó három évben gyarapította a most következő szezonban ki fogja állítani s a szép ajándékok sorában ott fog ez a remek kandalló-készlet is szerepelni. A Műgyüjtő olvasóinak nem szükséges külön méltatnunk az ilyen ajándékozások nagy hatását és erkölcsi értékét, amelyek, sajnos, egyre ritkábban jelentkeznek, komoly gondokat okozva az amúgyis nagyon szűk büdzsével dolgozó állami múzeumok igazgatóinak és vezetőinek.

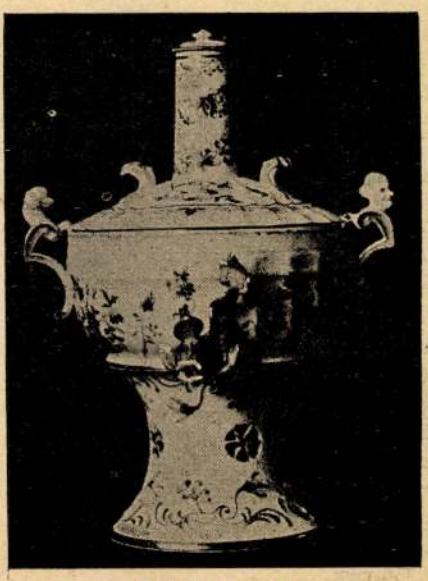

Herendi szamovár
az Iparművészeti Múzeumban

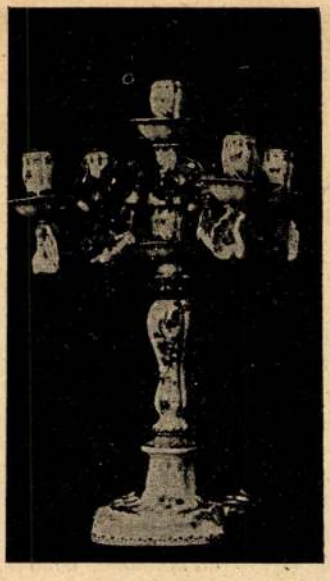

Herendi gyertyatartók

A herendi porcellángyár remekművű kandalló garniturája, mely most teljességében jutott az Orsz. Iparművészeti Múzeum kerámiai gyüjteményébe.

Br. Hatvany Józsefné ajándéka

SOK ÚJ ÉRDEKES KÉP A RÉGI PEST-BUDÁRÓL

A Fővárosi Múzeum a folyó évben megint örvendetes gyarapodásról számolhat be. Sikerült ugyanis a vezetőségnek egy Budapest 1885. évi állapotát visszatükröztető, óriási méretű képet beszerezni. Festője báró *Ehrmann* Tivadar, aki Pettenkofen köréhez tartozott és éveken át Szolnokon is dolgozott. Topografiai fontosságán kívül nagyon becsessé teszi ezt a képet az 1885 körül mindenesetre meglepően fejlett impresszionizmus. Szintén Bécsből került a múzeumba egy tökéletes másolat L'Allemand mester a Lánchíd felrobbanását ábrázoló olajfestménye után. A kép eredetije a bécsi Hofburgban Ferenc József király hálószobáját díszítette. A régi boltcégérek gyűjteménye szintén egy nagyon érdekes darabbal lett gazdagabb. A régi *Vennk*-illatszertár (Vértessy-drogéria) fára festett hatalmas, belső cégtáblájával. Szerzőségét illetően szakértőink Lotz és Than között ingadoztak, míg végre kiderült, hogy *Novotni* János, a Herminakápolna oltárképének alkotója festette. Új és nagyon biztató kezdeményezést jelent az egyházi képek és tárgyak gyűjteménye, melyet elsősorban Molnár László vizivárosi apát-plébános úr megértő támogatásával sikerült összehozni. A képek között szerepel Franz *Wagenschön* (1769), a bécsi akadémia egykori igazgatójának és Josef *Falkoner* (1793) egy-egy olajfestménye. Vétel útján sikerült még beszerezni a pesti szentferencrendiek templomának egyik régi oltárképét Padovai szent Antal ábrázolásával, melynek hátterében a Ferencieketemploma régi, XVIII. század eleji állapotában látható. A további gyűjtés eredményétől függ, hogy itt egy valóságos pesti »Barokk múzeum« alakulhasson ki, ami — a múzeum vezetőinek lelkességét ismerve — talán meg is fog idővel valósulni. A múzeum új szerzeményeit rövidesen ki fogja állítani a nagyközönség számára.

KÉSZÜLŐ KIÁLLITÁSOK

A *Nemzeti Szalon*, mely ez évben is elsőnek nyitotta meg kapuit az ifjú művészek egy csoportja előtt, a közel jövőben egy érdekes külföldi csoportot lát vendégül helyiségeiben. A »Tiroler Künstlerbund« legjelesebb tagjai küldik el erre a kiállításra java festményeiket. Sorrendben mindjárt *Szenes* Fülöpnek, a kiváló portréfestőnek gyűjteményes kiállítása következik utána. Nagy érdeklődésre tarthat számot a *Benczur-Társaság* tagjainak harmadik kiállítása, mely a szezon közepe táján fog megnyílni. Régi programmjához híven nemcsak itthon, de külföldön is kiállításokat készít elő a Nemzeti Szalon hazai festők műveiből. A november-decemberi időszakban, a népszövetségi ülésekkel egyidejűleg Svájc legnagyobb városaiban: Zürichben, Genfben és Bernben mutatja be a társaság a kiállításra szánt anyagot. Látnivaló, hogy a Nemzeti Szalon is nagy felkészültséggel indúl az új munkaévad elé.

KÉSZÜLŐ AUKCIÓ

A *M. Kir. Postatakarékpénztár Árverési Csarnoka* október 9-én nyitja meg ezidei első aukciójának kiállítását, amely immár 39-ik a Csarnok nagysikerű aukciói sorában. A vezetőség szivességéből a kiállítandó anyagot előzetesen átnéztük, hogy arról olvasóinknak beszámolhassunk. A megszokottnál is nagyobb anyag gyűlt egybe. Igen jól vannak képviselve a XIX. század végéről való és jelenkori festőink, különösen *Liezenmayer*, *Pállik*, *Donáth*, *Lotz*, *Mednyánszky*, *Magyar-Mannheimer*, *Pentelei-Molnár*, *Glatter* Gyula és *Thorma* egy-egy képe ragadta meg figyelmünket. Sok jó régi ezüsttárgy, 20 darab antik óra, 180 darab régi kalotaszegi varrottas, jó biedermeier-bútorok és perzsa szőnyegek kerülnek kalapács alá és biztosítják az októberi aukció sikerét. Az aukció eredményéről jövő számunkban hozunk kimerítő tudósítást.

Lalić József (Josip), [redacted]

Spalatoban született 1867-ben. Tanulmányait a velenczei akadémián végezte. Egyideig Milanoban és Párisban élt. Kiállított Londonban 1907ben; Sofiában 1906-ban; Zágrábban 1908-ban. ~~[illegible] (Dalmácia) él~~. Raguzában él. —

Strossmayer Koledar za god. 1909, 197 oldal

Laluja András

1980.október 3. Televizió 18,05/ZJ.
Pannon Krónika
- - - - - - - - -

.....- Az imént látott Samu Géza szobrot nehezen fogadták be a dombóváriak. Nos ez nemcsak dombóvári specialitás, Mohácson ugyanez történt a Busó szoborral. Erről beszél most nekünk Müller Géza, a Városi Tanács közmüvelődési felügyelője.
- 1968.februárjában, a mohácsi Busójárás előtt állitották föl Laluja Andrásnak ezt a Busó kompozicióját, mint Busó oszlopnak, vagy akár Busó szobornak. Az érdeklődő mohácsiak már előzetesen megismerkedtek az alkotással, és hallották a televizióban a müvésznek azt a nyilatkozatát is, hogy nem is ismeri a busójárást, nem is járt Mohácson busójáráskor. Talán az egyik ellenérző motivum lehetett ez a nyilatkozat, hogy a szobortól azt várták a mohácsiak, hogy a térre, a busók hagyományos gyülekezési pontjára egy valós, a busókhoz valóban hasonlitó alkotást tesznek, éppen ezért miután eltért az ő elképzelésüktől a müvész elképzelése, aki sok-féle álarcot komponált ebbe az alkotásba, azzal fenyegetőztek, többen, hogy fölállitás után bizony ledöntik ezt az alkotást. A mohácsi szobrok közül ez volt az első, a 60-as évek végén, és ezt sok mohácsi szobor követte, és nem szokott hozzá még a közvélemény ilyenfajta alkotásokhoz. Ma azonban az az érzésem, hogy legalábbis elfogadják, ez a korábbi ellenérzés már nem olyan éles.

LALUJA ANDRÁS szobrász
Esztergom, 1934

1963-ban szerzett diplomát az Iparmüvészeti Főiskola diszitő-szobrász tanszakán Dósa Farkas András, Borsos Miklós és Illés Gyula növendékeként. Tanulmányuton járt több európai és közelkeleti országban. 1964 óta szerepel a nyilvánosság előtt, egyéni tárlata 1965-ben volt Debrecenben. A Képző- és Iparmüvészeti Szakközépiskola tanára. - Monumentális és kisplasztikával, valamint épületszobrászattal foglalkozik, a lemezdomboritás és hegesztés jeles müvelője. Munkáit embercentrikus tartalom, konstruktiv szerkezet, s a formaadás lendületes expresszziója jellemzi. Több köztéri szobra került felállitásra.

Művészéletrajzok 1975

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Laluja Tivadar

NÓGRÁDI NÉPUJSÁG

1963 AUG - 7.
1021

1963. augusztus 7.

Budapesti és vidéki alkotók idény művésztelepe nyílik Salgótarjánban

A Nógrád megyei fiatal képzőművészet a legutóbbi esztendőkben mind fokozódóbb érdeklődést, rokonszenvet és elismerést vált ki nemcsak az alkotók, de az alkotásra ihlető környezet iránt is. A Képzőművészeti Főiskola több vezetőtanára és jónéhány tehetséges növendéke az elmúlt két nyár időszakában Zagyvaróna töltött értékes heteket, gyűjtöttek élményanyagot születő művek egész sorához s ebben az évben is komoly érdeklődés mutatkozott budapesti és vidéki képzőművészek körében, hogy a nyár alkotó lehetőségeit Nógrádban kamatoztassák.

Ezt az igényt kívánta kielégíteni a megyei tanács művelődésügyi osztálya, amikor elhatározta, hogy a salgótarjáni regényes fekvésű Üttörőházban augusztus 10 és 25 között művésztelepet létesít az érdeklődőknek.

Az Üttörőházban berendezett szállás mellett a Május 1. úti iskolában az ellátásról is a megyei tanács gondoskodik s lehetőséget nyújt a vendégeknek, hogy ellátogathassanak Mizserfára, Hollókőre s a megye számos más festői vidékére.

A meghívás nyomán eddig *Laluja András szobrász, Szamosvári József festő, Nagy Gy. Mária gobelin készítő, Konfár Gyula grafikus, Csohány Kálmán festő, a megyei művészek közül pedig Farkas András, Réti Zoltán, Iványi Ödön, Pataki József és Mustó János festőművészek* jelentették be részvételüket.

Az idény művésztelep augusztus 10-én bensőséges aktus keretében nyílik meg.

Valóra vált

A Pécskő-utcai lakásépítők cs
a mélyépítők versenyfelhív

A cél — túlszárnyalni a tervet, min
minél több lakást a dolgozó

Előző számunkban közöltük a III. számú mélyépítő főépítésvezetőség versenyfelhívását a többi főépítésvezetőségek dolgozóihoz, s hétfőn,

a Pécskő utcai lakásépítkezés dolgozói — akik az I. Főépítésvezetőséghez tartoznak — bejelentették: Csatlakoznak a munkaversenyhez.

A szervezési d
technológus és
szerződéskötésig
előkészületekke
készen áll, hog
son az új objek

A tervteljesí
táridő előtti á
tőknek különö

Laluja Andor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1964 JUN 10.

Hajdubiharmegyei Népujság

— **Tudományos Ismeretterjesztő Társulat** művészeti szakosztálya és az író—művész klub június 10-én, szerdán este 6 órakor a TIT Csokonai értelmiségi klubjában vitát rendez Kátai Mihály, Artner Ottó és Laluja András kiállításáról. A vitát Bíró Lajos festőművész vezeti.

Lehfi Arabic

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Laluja András

KÉPES UJSÁG

BUSÓ-SZOBOR 1021

Készül a busó-szobor modellje. Laluja András szobrászművész alkotását a jövő év elején állítják fel Mohácson, a hagyományos ünnepi játékok alkalmával. A mohácsi városi tanács pályázatán első díjat nyert szobor talapzattal együtt több mint hat méter magas lesz.

(Fotó: Kresz Albert)

Laluja András

Modernista tárlat a Csokonai-Klubban

cikk: Julow Viktor.

A kiállító három fiatal fővárosi művész friss merészsége, újra törése olyan vonás, amelynek hatása elől nehéz kitérni. A terembe lépve az összbenyomás színes, mozgalmas, felvillanyozó. Ha valami, akkor az unalom száműzve van erről a tárlatról. Nem kis dolog, lévén, hogy az unalomnál még a bosszúság is jobb – kivéve, ha színvonaltalanság vagy felelőtlenség váltja ki. A modernista művészet ugyan alkalmas búvóhelye ezeknek, mert használhatatlanná válnak benne a kiforrott mesterségbeli szabályok, a műkritika hagyományos minősítő mércéi: klasszikus szerkesztési elvek, rajzi hűség, anatómia, valőr és a többi, de *Artner Ottó*, *Kátai Mihály* és *Laluja András* esetében fel sem merülhet efféle gyanú: ők a hagyományost elutasítva, éppen új mesterségbeli tudást és szabályokat igyekeznek kimunkálni szemmelláthatő gonddal, fáradsággal és hozzáértéssel. Új anyagokkal, új technikákkal kísérleteznek, újszerű és adekvátabb közeget keresve modern életérzésünk, élményvilágunk kifejezésére.

Az egyes műveket vizsgálva a benyomás már korántsem ilyen egységesen pozitív. Két okból. Egyfelől: a modernista mű sohasem érthető meg pusztán önmagában, keretében elszigetelve, mint a táblakép, hanem teljes értelmét csak környezetében kapja meg, mert kifejező, élményközvetítő rendeltetése mellett legalább annyira ornamens is: egy-egy belső tér (enteriőr, kiállítás) vagy épület egységes hatásába – az optimum esetén – harmónikusan és értelmesen beilleszkedő díszítő elem. Másfelől: ahol kísérletezés folyik, ott a kudarc és elvetélés kockázata is.

Laluja András minden más hagyományt félrerúgva a már-már alig emberihez, a mélyen történelem előttihez nyúl vissza. Sőt: pirogránit aktszobrai félelmetes elrajzoltságukban, túldimenzionáltságukban még a legősibb idoloknak, a kőkori „vénuszok"-nak is zordon karikatúrái. A kihívóan durva és görcsös felületi megmunkálás csak tovább mélyíti ezt a hatást: az emberiség itt riasztó kövületté degradálódik. Cseppkőszerűségük elmossa a határt a tudatosan formáló művészet és a véletlen szeszélyéből kialakult természeti képződmény között. Mondják, joggal, hogy a modern művészet lényege a látvány reprodukálása helyett a lélek belső világának, a látomássá formálódott élménynek a kivetítése. De azt, hogy bárkinek, akár révületben vagy lidércnyomásos álomban is ilyen látomásai legyenek az emberről, nehéz elhinni. Inkább a meghökkentés tudatos szándékát, az ős-primitív erő szenvelgését kell feltételeznünk.

Tetszettek viszont a művész fémplasztikái. Hegesztővel vastag fémlemezekből, durván kivágott elemekből állítja őket össze, kellemes térhatásokat keltve. *Állatfigurájában* a leegyszerűsítés legszélső határán és a mindössze két igen szellemesen meg- és egybekomponált elem jóvoltából megragadó lényegretöréssel, jellegzetességgel. A hegesztőpálca nyomán a peremeken maradó megdermedt lecsorgások, szétfolyások a fémanyag természetes, jóleső szépségét adják dekoratív többletül e munkák hatásához.

1964 7 ápr

Maria Dolna kiállítása

A TIT Művészeti szakosztálya rendezésében április 25-én nyílt meg Debrecenben a Csokonai Klubban Maria Dolna kiállítása, a mélyülő lengyel–magyar barátság újabb jeleként. A művésznő az elmúlt év folyamán már bemutatkozott Debrecenben. Akkor az Ady Endre Művelődési Házban állította ki egyéni ízű, érdekes, kevert technikával készített virág-festményeit. A képek a szokványos csendéletektől eltérő beállításukkal, a különféle virágoknak legjobban megfelelő színharmóniákban, izgalmas technikai megoldásokkal magas művészi élményt nyújtottak. Ezekről a festményekről a színhatásokat nagyszerűen visszaadó művészi levelezőlapok vannak forgalomban Lengyelországban. A művésznő mostani kiállításán ezekből a levelezőlapokból is szerepelt egy szép kollekció.

Maria Dolna Poznanban született. Főiskolai tanulmányait 1953-ban fejezte be Varsóban, 1954-ben kapta meg diplomáját, mint könyv-grafikus. Diploma-munkája Elza Ozeskova: Marta c. művéhez készített könyvborító és kilenc illusztráció volt. Még ugyanazon évben Poznanban az ottani könyvkiadó belső munkatársa lett. Festményeiből és grafikáiból a hivatalos legfelső szervek is rendszeresen vásárolnak. Időnként önálló kiállításokon mutatta be legújabb műveit. 1964 februárjában a poznani egyetemi könyvtár rendezett kiállítást műveiből, a 200-ik könyvborító lapja elkészülte alkalmából. A tudásszomj, a könyvéhség Lengyelországban éppen olyan nagy, mint nálunk, illetve viszonylatokban még nagyobb. Ebből adódik, hogy Lengyelországban nemcsak a fővárosban, hanem több nagyobb városban is működik könyvkiadó. Hogy pl. a poznani milyen mérvű, arra éppen Maria Dolna fent említett kiállítása mutat rá. A kiállítás meghívója a debreceni tárlat anyagában is szerepelt. A debreceni kiállítás anyaga egyébként is a könyv jelentőségének és szeretetének a jegyében fogant, mivel azon könyvborítók, könyvillusztrációk és könyvjegyek szerepeltek.

A könyvborító grafikának napjainkban nagy a jelentősége. Elsősorban nem a könyv kötését védi, hanem a figyelmet akarja felkelteni. A jó könyvborító azonban nemcsak szemet gyönyörködtető a maga színességével, nemcsak érdeklődést keltő – a tartalomra vonatkozó jelzésszerű megfogalmazásával, hanem ízlésnevelő is – modern, korszerű grafikai kivitelezésével. Maria Dolna jól ismeri a művészi könyvborító titkát és azt nagy kulturáltsággal, finom arányérzékkel és célra törő megjelenítéssel tudja megoldani. Művészi egyénisége egyaránt kiérzik egy-egy verseskötet harmonikusabb, finomabb borítóján vagy egy-egy tudományos és műszaki könyv dinamikus, szerkesztett borítóján. Volt olyan könyvborítója, amelyen pár ellentétes színt fogott össze tipográfia-szerű megoldással de elegánsan-könnyedén megrajzolt betűkkel. Minden lapján érzik a hivatott művészi átélés.

Kulturáltságról és lényegretörő megjelenítésről vallanak a kiállított illusztrációk is. Légiesen

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

TUKÖR

1972 JAN 2.

1021

BUSÓ-ÁLARC, HEGESZTVE. Mohácson felállitották Laluja András busójárást jelképező szoborkompozicióját. A mü hegesztőpisztoly segitségével, rézlapokból készült. /Fotó: Bajkor/

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

TUKÖR

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

SZABAD FÖLD

Lalujaichedrány

1967 DEC 24.

Busószobor

A mohácsi Kóló téren, a busók szokásos gyülekezőhelyén, felállították a sokácok XVII. századból fennmaradt érdekes népi hagyományát, a busójárást jelképező szobrot, *Laluja András* fiatal budapesti művész kompozícióját. A hat és fél méter magas totemoszlopon négy különböző busófej látható. Az érdekes szerkesztés folytán a mű minden oldalról másmás alakot mutat.

A Duna-parti város új szerzeményét februárban, az ismét megelevenedő vidám farsangi mulatság idején avatják fel.

Tsz újság

amerikai újságírók egyik legnagyobb szakmai csoportosulása, a 18 ezer tagot számláló *Sigma Delta Chi* egyesület, hogy *„előre megrendezettek s nem adnak lehetőséget az igazi kérdésekre ...”*). A keleti terem sok örömet, de sok gyászt is látott már 1963-ban itt ravatalozták fel a meggyilkolt elnököt, John F. Kennedyt — 1967 decemberében viszont itt tartotta esküvőjét Johnson lánya, *Lynda*

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Laluja

PETŐFI NÉPE

1967 DEC 17

1021

— A monacsi Kóló téren a busók szokásos gyülekezőhelyén felállították Laluja András fiatal művész busójárást jelképező szobrát. A hat és fél méter magas oszlopon négy különböző busófej látható.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1988 FEB 15.

TOLNA MEGYEI NÉPUJSÁG

Laluja András

— **Február 25-én rendezik meg** a sok évszázados nemzetiségi hagyományokat felelevenítő mohácsi farsang érdekes látványosságát, a busójárást. Az egész napos program Mohács új, reprezentatív létesítménye, a hatmilliós költséggel épített Kossuth-filmszínház avatásával kezdődik. A busójárásnak a Koló-téren emléket állító totem-

oszlopot Laluja András szobrászművész alkotását a Baranyai magyar és nemzetiségi együttesek és busók avatják fel.

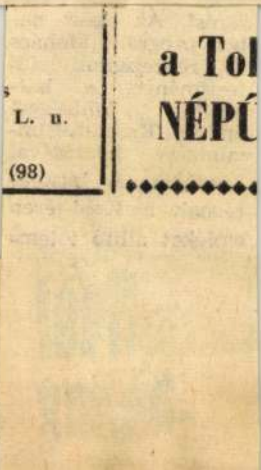

L. u.

(98)

a Tol

NÉPÚ

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR SZÓ

Laluja András
1968. II. 10.

TOTEMOSZLOP MOHÁCSON

1021

Már talapzatra került a mohácsi Kolo téren a maszkos farsangi busójárást szimbolizáló Totemoszlop, Laluja András szobrászművész alkotása, amely az ősi hagyományt modern művészi eszközökkel fejezi ki. A tér a mohácsi farsangolók megszokott gyülekező- és indulóhelye, stílszerűen tehát busójárással egybekötve rendezik meg február 25-én a Totemoszlop avatását.

gyakorlattal.
2. Magas szakképzettségű
lő- és építőanyag-kere
évi gyakorlattal.
3. Egyetemet végzett köz
vagy anélkül. A közga

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI
HÍRLAP

Laluja András

Ügyt. DEC 12

TOTEMOSZLOP

A mohácsi Kóló téren, a busók szokásos gyülekezőhelyén, felállították — a sokácok XVII. századból fennmaradt érdekes népi hagyományát — a busójárást jelképező szobrot, Laluja András fiatal budapesti művész kompozícióját. A hat és fél méter magas totemoszlopon négy különböző busófej látható.

1971

egyetlen gépem sem volt,
az egyetem lapja kölcsönzött
egyet a munka elvégzéséhez.
Ma pedig, amikor már csu-
pán kedvtelés, négy fajta gé-
em is van. A Voigländer

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

Lalujaszkelyhely

— **Mohácson** a Kóló téren, a busók szokásos gyülekezőhelyén felállították a sokácok XVII. századból fennmaradt érdekes népi hagyományát, a busójárást jelképező szobrot. Laluja András fiatal budapesti művész kompozícióján, a hat és fél méter magas totemoszlopon négy különböző busófej látható.

örös Lobogo 12:8 (8:3). V: Var-
a. Ld: Tóth 6, Poszt, Toldi 3—3,
l. Bartha 3. **Megyei II.: Bcs.**

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307.

Laluja
András 1988 FEB -4.

MAGYAR NEMZET

segenek.

— A totemoszlop, Laluja András szobrászművész alkotása, már talapzatra került a mohácsi Kolo téren. A tér a mohácsi farsangolók megszokott gyülekező- és indulóhelye, s stílszerűen a busójárással egybekötve rendezik meg február 25-én a maszkos farsangi busójárást szimbolizáló totemoszlop avatását.

1021

amennyi szükséges
hoz, hogy ünnepélyes marad-
jon. És ez az ünnepélyesség
most már nem a formától füg-
gött, belső tartalma tette fény-
lővé.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HIRLAP

1968 FEB 3

Laluja András
1921

Totemoszlop Mohácson

Már talapzatra került a mohácsi Koló téren a maszkos farsangi busójárást szimbolizáló Totemoszlop, Laluja András szobrászművész alkotása, amely az ősi hagyományt modern művészi eszközökkel fejezi ki. A tér a mohácsi farsangolók megszokott gyülekező- és indulóhelye, stílszerűen tehát busójárással egybekötve rendezik meg február 25-én a Totemoszlop avatását. (MTI)

ményem szerint, nem tud megnyugtató intézkedést hozni. Ebben a feszült légkörben a nemzetközi közvélemény tiltakozása képes arra, hogy az USA újabb agresszióját megakadályozza.

A LABDARÚGÓ VB-

Megyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188 307

1967 DEC 14.

HEVES MEGYEI
NÉPUJSÁG

Laluja András

— A MOHÁCSI Kóló téren, a busók szokásos gyülekezőhelyén felállították — a sokácok VII. századból fennmaradt, érdekes népi hagyományát — a busójárást jelképező szobrot, Laluja András fiatal budapesti művész kompozícióját. A hat és fél méter magas totemoszlopon négy különböző busófej látható.

3.	Róma—Bologna		1
4.	Spal—Mantova	1	
5.	Torino—Milan	x	1 2
6.	Varese—Napoli	1	x
7.	Bari—Catanzaro	1	
8.	Lecco—Palermo	x	1
9.	Modena—Lazio	x	2

1968 FEB 25

Magyar Hirdető

SAJTÓFIGYELŐ

Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Hajdú-Bihar megyei Napló

Kelley a Ludas

A DEBRECENI Ludas Matyi bábegyüttes bemutatja a mohácsi farsangolás témáját feldolgozó bábjátékát a „Busó-óvodá"-t a február 25-én megrendezésre kerülő hagyományos mohácsi farsangon, a busójáráson. Az egésznapos program Mohács új, reprezentatív létesítménye, a hatmilliós költséggel épített Kossuth filmszínház avatásával kezdődik, majd a baranyai magyar és nemzetiségi együttesek és busók színes, hangulatos körtáncukkal felavatják a busójárásnak emléket állító totemoszlopot, amelyet Lajuja András szobrászművész készített.

1021

Vállalatok,
intézmény
szövetkez
magánosok

1961 DEC 12

Magyar Hirdető

SAJTÓFIGYELŐ

Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

TOLNA MEGYEI NÉPUJSÁG

Laluja András

1084

— **A mohácsi Kóló téren**, a busók szokásos gyülekezőhelyén felállították — a sokácok XVII. századból fennmaradt érdekes népi hagyományát — a busójárást jelképező szobrot, Laluja András fiatal budapesti művész kompozícióját. A hat és fél méter magas totemoszlopon négy különböző busófej látható.

Michel Legrand filmje nyo-
Belohorszky Károly (Ism).
ötől—hatig. A Petőfi rá-
délutánja. 18.10: Kamara-
4: Egy új tudományág: a
is biológia. Dr. Mile Imré-
lget dr. Csányi Vilmos.
uro Toscanini vezényel.
izsessz kedvelőinek. Herbie
együttese játszik. 20.30: Az

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR HÍREK

1968 JAN 27

1021

Jobb oldali kép: A mohácsi híres busók emlékére a busójárást jelképező szobrot avattak fel. Az emlékművet Lulaja András fiatal szobrászművész készítette

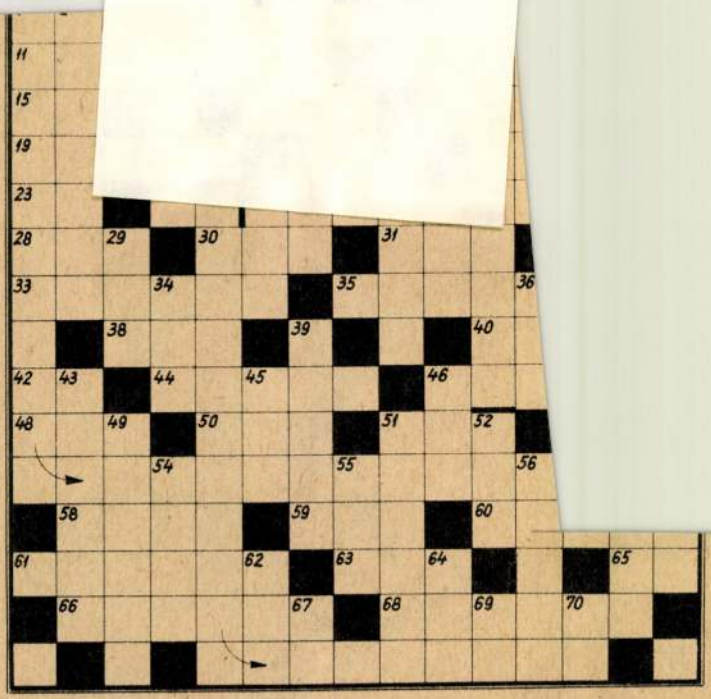

harmadik sora (zárt betük: I, E). 2. Le vágja. 3. Most már végre értem! 4. A húsvét is ez. 5. Neodimium vegyjele, 6. Mauna . . . (kialudt vulkán a Hawai-szigeteken). 7. A közösség szempontjából hasznos cselekedete. 8. J. C. 9. Ü. R. S. 10.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG
1967 DEC 17.

1021

Sikerek a pincében

Laluja András

Sok ezer érdeklődő nézte meg eddig a ferencvárosi pincegaléria kiállításait

A Ferencváros egyik sajátos színfoltjává, kulturális nevezetességévé vált az októberben megnyitott *Mester utcai pincegaléria*, ahol eddig három tárlatot — alig hat hét alatt — *hétezer érdeklődő* tekintett meg.

A IX. kerületi Tanács föld alatti kiállítótermében most a *Képzőművészeti Gimnázium* növendékei tartanak seregszemlét kerámia-, üveg-, textilalkotásokból és művészi kisbútorokból, karácsonyi vásárral egybekötve.

A IX. kerületi Tanács tervei szerint 1968 első felében a Mester utcában *Laluja András* szobrászművész, ~~*Gara György*~~ festőművész, ~~*Zala Tibor*~~ grafikusművész, *Gacs Gábor* grafikusművész és ~~*Remsey Iván*~~ festőművész alkotásaiból nyílik tárlat.

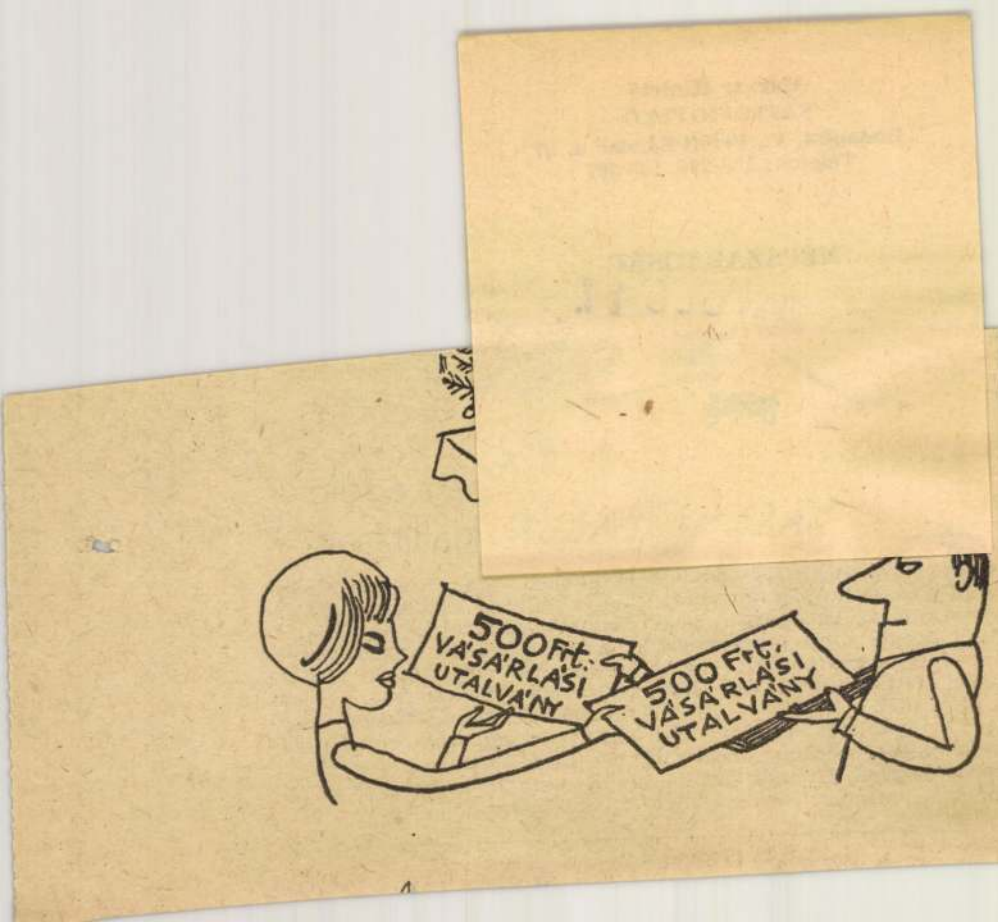
500 Ft.
VÁSÁRLÁSI
UTALVÁNY
500 Ft.
VÁSÁRLÁSI
UTALVÁNY

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HIRLAP

Lujala András

1968 JAN 15

1021

NEM BELPHEGOR

Mohácson, a Kóló téren a busójárást jelképező szobrot helyeztek el. Lulaja András fiatal budapesti művész álarckompozíciója minden oldaláról más-más alakzatot mutat. A rézlapokból összeállított busófigurát hegesztőpisztollyal készítette az alkotó. A szobrot farsangkor, a busójárás alkalmával avatják fel.

(MTI-Foto — Bajkor felv.)

GALLUP-JELENTÉS:

Mansfi
a VDK bombázását

Washington, január 15.

Mike Mansfield, az amerikai szenátus demokratapárti többségének vezetője, tegnapi televíziós nyilatkozatában kijelentette: „Az Észak-Vietnam ellen intézett amerikai bombatámadások végetvetésének híve vagyok, mert úgy gondolom, hogy ezek nem érték el katonai céljaikat. Úgy tűnik számomra, hogy

a bombatámadások politikailag rendkívül kockázatosak, erkölcsileg pedig visszatetszőek."

A nyilatkozat igen nagy figyelmet keltett, mert Mansfield eddig ellenezte az amerikai bombatámadások beszüntetését.

Az amerikai közvélemény 66 százaléka „héjának" tekinti Johnson elnököt — jelenti a *Gallup* nevű amerikai közvéleménykutató intézet.

A felmérés azt mutatja, hogy Johnsont a közvélemény sokkal inkább „héjának" tekinti, mint a Köztársasági Párt elnökjelöltségi tisztségére pályázó négy politikus bármelyikét, beleértve *Ronald Reagan* kaliforniai kormányzót és *Richard Nixon* volt amerikai alelnököt is. A megkérdezett szavazók többsége két vezető demokratapárti politikust tart „galambnak": *Robert Kennedyt* és *Eugene McCharthyt*.

BINET

intézkedésekről

tésére. E kérésnek az a magyarázata, hogy Szingapur gazdasága az angol gyarmatosítók „jóvoltából" nem fejlődött arányosan, és úlságosan kapcsolódik az ngol katonaság jelenlété-ez, amelynek gyors távoását a különböző helyi — lsősorban szolgáltatási — arágak sínylenék meg.) rtesülések szerint a brit ormány most azzal a gonlattal foglalkozik, hogy távol-keleti katonai

---

A PRAVDA

a jegyzékváltásról

Moszkva, január 15.

A Pravda mai számában Majevszkij, a lap politikai szemleírója elemzi azt a választ, amelyet a Német

Maayar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Dunántúli Napló

Lalujachelyes

1968 JAN 14.

1968. JANUÁR 14.

Avatás február 25-én

1021

Busószobor Mohácson

Minden évben, farsang végén visszatérő, hagyományos esemény Mohácson a busójárás. Az itt élő sokacok évszázadokon át megőrizték hagyományukat. Ez tette oly nevezetes eseménnyé a busójárást, hogy még a határainkon túli délszláv népek számára is megtekintésre érdemes. A mohácsi hagyomány, mint tudjuk még azt is tartja, hogy a szigetből csónakon átkelt, állatbőrbe öltözött, faálarcos busók űzték ki a városból a törököket.

A Kolo tér a busok szokásos gyűlekező helye. Ezen a téren állították most föl Laluja András, fiatal szobrászművész kompozícióját, a busószobrot. Szerencsés helyen áll az új szobor. Egyrészt ezt kívánta a hagyomány, másrészt a lebontott darálóépülettel kitágult a tér. A nagy fákkal körülvett totemoszlopnak négy képe van. A szemben lévők azonosak. A legalsó álarc egy állatfejet mutat. A középső maszk kettős: egymásba szerkesztett két fej. Felül újabb arc. Nagy erénye az új szobornak a pompás szerkesztés. Igaz, hogy az álarcoknak nem a sajátossága a kiemelkedő szemek, de éppen ezek által mutat minden oldalról más-más alakzatot. Megformálásukban is különböző módozatokat hozott a művész: az egyik lapokból formált, a másik sugaras, a harmadik a konturt és a középpontot emeli ki. A szarvak is sokformájúak. Ezek mintázásánál a legszembetűnőbb az új technika, a hegesztőpisztoly alkalmazása. A hegesztéssel rávitt anyag adja a szarvak, a szakáll és a szemek szép rajzolatát. A szerkesztettség mellett ez a modern eljárás az, amiért különösen az ifjúságnak tetszik a szobor. Gazdagabb lett az új szoborral a város, segít kialakítani egy új ízlést azzal, hogy elgondolkoztat. Az emberek nemcsak azért nézik meg, mert újdonság, hanem beszélnek róla, megvitatják, megbeszélik, milyennek látják, mit tartanak jónak, érdekesnek benne.

A busószobrot nem avatóbeszéddel, hanem — stílusosan — játékkal avatják majd fel, február 25-én, az idei busójárás színesnek ígérkező programjában.

Müller Géza,
népművelési előadó
Mohács

Győző: Lovas

...ző kiállításán

Másik nagy témája a Szörny. (Láttam már hasonló szörnyalakokat ókori egyiptomi leletek fotóin is.) Némelyik valóban olyan, amelyet az alvó ember láthat, amikor rosszat álmodik és úgy érzi, valami a mellére telepedett. Bennem ilyesféle asszociációkat keltettek ezek a képek, ha így már ábrázolva nem is olyan félelmetesek.

Másfél évvel ezelőtt jártam először otthonában, műtermében. Egy rozsdás, alján lyukas pléhtálkát mutatott, a rést piros szövettel tömködte ki. Ebből is kép lesz — mondta. Most viszontláttam. Pop-art alkotás lett belőle, egy megpörkölt fahasábra erősítette. Olyan mint egy világító elemlámpa — vagy... De hát a pop-art ilyen. Dombay néhány pop-art alkotása szerény, az az érzésem, nem a hatásvadászat kedvéért állította ki, csak hogy: Tessék, egy eldobott, hasznavehetetlen tárgy, amelyet itt és így igen, de máskor és másutt észre sem vesz az ember. Egyébként képeinek pesszimizmusát néhány díszítő elemekben gazdag, harmóniát sugárzó alkotása ellensúlyozza, melyek hamar magukra is vonják a látogatók figyelmét.

A kiállítás naponta 19 órától tekinthető meg az Orvostudományi Egyetem KISZ-klubjában. (48-as tér 4.)

Miklósvári Zoltán

...n-nap

Amint az erdőszélben álltunk, csaknem a lábunkra sétált egy csíkos pofájú, kövér borz. Rá kellett pisszentenünk, hogy eldöcögjön közelünkből: nemtetszésének makogó hanggal adott kifejezést.

Az őzek közben átértek a túlerdőbe, mi meg visszahúzódtunk az erdei útra és tovább sétáltunk délnek. Felkapaszkodtunk a magasállásra, jót húztunk a literes termoszból, szívtuk a cigarettáinkat és vártuk, vajon hoz-e valamit a teliholdas éjszaka?

Tíz óra tájban messze a dombélen szarvasok vonultak, a túlsó oldalról jöttek. Elöl a vezértehén, megállt, csupa figyelem, őrizte társait.

Nyolcan voltak, két legénybika is előkelősködött köztük. A messzelátón figyeltem a vezértehenet, állandóan előre tekintett, nagy lapátfüle is

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Hajdú-Bihar megyei Napló

1968 JAN 16

1021

Busó szobor Mohácson

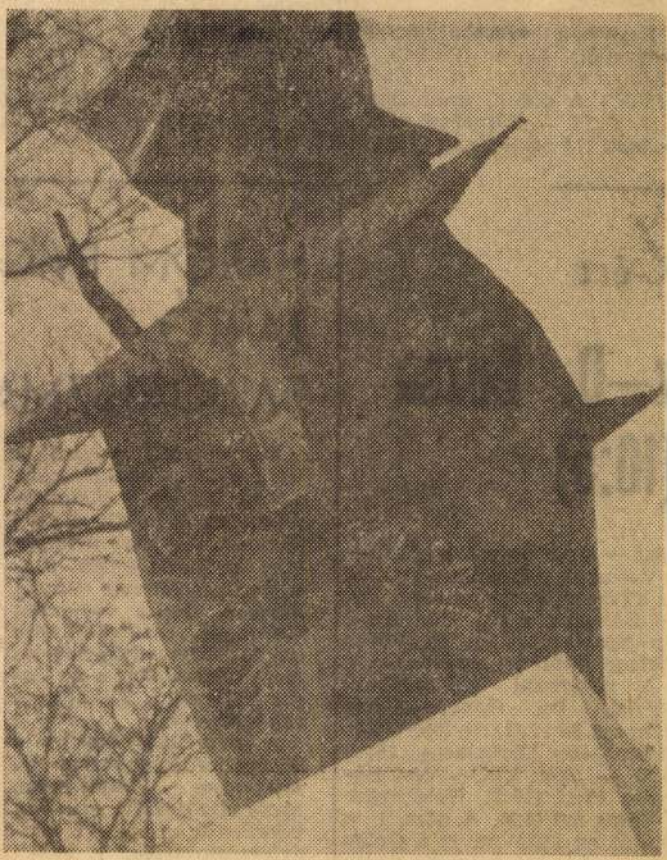

A busók szokásos gyülekezőhelyén Mohácson, a Kóló téren a busójárást jelképező szobrot helyeznek el. A szobrot farsangkor, a busójárás alkalmával avatják majd fel

(MTI Foto — Bajkor József felv.)

ját
ság
tás
A
ten
nal

E

Egyesben városbajnok (...
részvevő): Gara (DVSC), 2. Metey (DVSC), 3. Ráday (DVSC) A döntő eredménye: 1:9, 21:17. — **Párosban városbajnok** (18 pár): Gara, Péntek-

...n városbaj...
...yoki, Tóth-
...ba, Váradi-
...dai, Mészá-
...SE—DVSC).

...városbaj-
...a, Pányoki-
...day, Mészá-
...Péntek, Vá-

Öregfiúk bajnokságában: 1. Pencz (D. Postás), 2. Balogh (Megyei Tanács), 3. Kovács (D. VM Vendéglátó) és Újvárossi (Fazekas).

...K-ért

...z—D. Dózsa (10:5)

...özé — a női csapatok közül — Vasassal, a Goldbergerrel és ...z FTC-vel. A férfiaknál a Pé...si Bányász, a Bp. Honvéd, a Bp. Spartacus és a Bp. Vörös Meteor jutott az elődöntőbe.

A vasárnapi elődöntőben. Férfiak: Bp. Honvéd—Pécsi Bányász 30:17 (14:7), Bp. Vörös Meteor—Bp. Spartacus 16:13 (8:5). — Nők: FTC—Pécsi Bányász 17:11 (10:2), Goldberger—Vasas 9:6 (4:3). A nőknél a döntőt az FTC vívja a Goldbergerrel, a férfiaknál pedig Bp. Honvéd—Bp. Vörös Meteor döntő lesz — január 21-én, Budapesten.

HÁROM ÉVIG TARTÓ SAKKJÁTSZMA

Befejezéshez közeledik a VI. levelezési sakkolimpia, amely egyben a világbajnokságért is folyik. A hatfős csapatok nagy nemzetközi vetélkedőjében Magyarország is részt vesz. A magyar csapat tagjaként versenyez Brilla-Bánfalvi Sándor nemzetközi levelezési sakkmester, a D. Vörös Meteor Vendéglátó sakkozója is.

A debreceni mester a középdöntőben valamennyi játszmáját lejátszotta, nyolc ellenfelével szemben veretlenül került ki a küzdelemsorozatból. A sakkolimpia versenyeit már három éve elkezdték, s Brilla-Bánfalvi most fejezte be utolsó játszmáját a cseh Paroulekkel szemben. Tehát ez a játszma három esz-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1968 JAN

JELENKOR

Lauja András

LAUJA ANDRÁS szobrászművész busójárást jelképező szobrát Mohácson, a Kóló téren, a busók hagyományos gyülekező helyén állították fel. A hat és fél méter magas totemoszlopon négy különböző busófej látható. Ünnepélyes felavatására februárban, a mohácsi busójárás napján kerül sor.

*

DECEMBERBEN jelent meg T a k á
p u s k a t ö r t é n e t e című ifjúsági reg
világból az író gyermekkoráig vezet a k
net. Költői szépség, kitűnő stílus jellem

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI
HÍRLAP

1968 FEB 9

1021

4

MOHÁCS

Totemoszlop

Már talapzatra került a mohácsi *Koló téren* a maszkos farsangi busójárást szimbolizáló *totemoszlop, Laluja András* szobrászművész alkotása, amely az ősi hagyományt modern eszközökkel fejezi ki térkompozícióként. A tér a mohácsi farsangolók megszokott gyülekező- és indulóhelye, stílszerűen tehát busójárással egybekötve rendezik meg *február 25-én* a totemoszlop avatását.

HŰSÉG

gyobb vállalkozás minden eddiginél.

Az új irányítási rendben a szálak sokasága fut össze a vezetők kezében, s ez a tény nagy önállóságot, okos körültekintést követel. Kiszámítani a jövőt, dönteni létfontosságú gazdasági kérdésekben; felelősséget vállalni a gazdálkodás rendjéért, sikeréért; embereket nevelni az újabb és újabb feladatok megoldására és bizsítani a dolgozó emberek dogulását — ilyen összetett,

Laluja András

ArDK

Tilles Béla: K

Otto és

tasa a

Hajdubiharmag

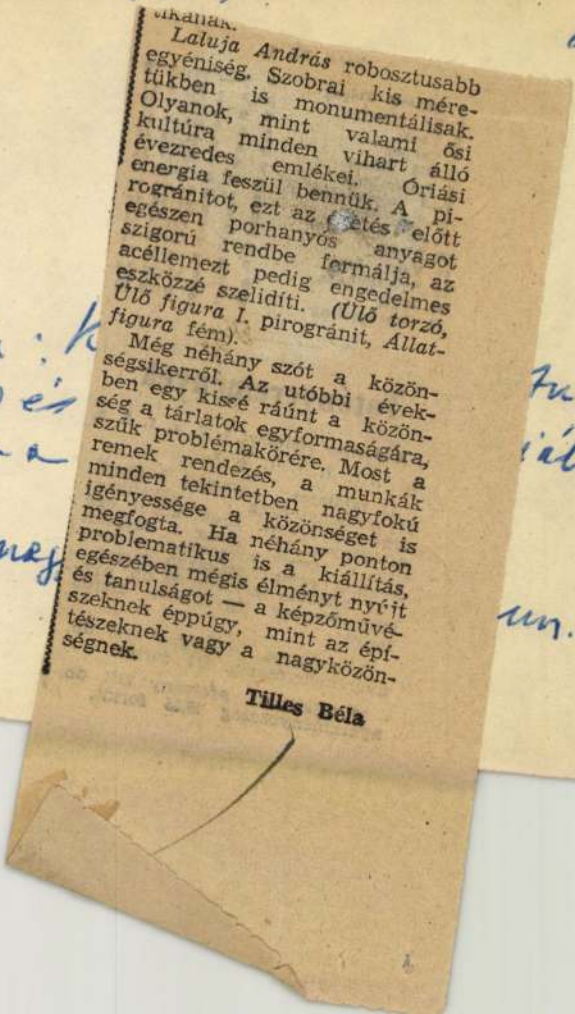

...nap

...iálli-

...un. 2

...tikának.

Laluja András robosztusabb egyéniség. Szobrai kis méretükben is monumentálisak. Olyanok, mint valami ősi kultúra minden vihart álló évezredes emlékei. Óriási energia feszül bennük. A pirogránitot, ezt az égetés előtt egészen porhanyós anyagot szigorú rendbe formálja, az acéllemezt pedig engedelmes eszközzé szelidíti. (*Ülő torzó, Ülő figura I.* pirogránit, *Állatfigura* fém).

Még néhány szót a közönségsikerről. Az utóbbi években egy kissé ráúnt a közönség a tárlatok egyformaságára, szűk problémakörére. Most a remek rendezés, a munkák minden tekintetben nagyfokú igényessége a közönséget is megfogta. Ha néhány ponton problematikus is a kiállítás, egészében mégis élményt nyújt és tanulságot — a képzőművészeknek éppúgy, mint az építészeknek vagy a nagyközönségnek.

Tilles Béla

~~Lubaj~~

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

Három új szobor kerül a közeljövőben vidéki városaink köztereire: ifj. Szabó István a pécsi mentőállomás előtti udvarterre kerülő szobrot mintázza; Laluja András Mohács városa számára készít egy — a busójárást megelevenítő — kompozíciót; Nyiró Gyula pedig a bakonyi bauxitbánya tapolcai lakótelepére tervezett egy lemezdomborítással készült szobrot.

■

Sibeliusnak, a világhírű ze-

bádogosokat,
kubikosokat,
villanyszerelőket,
villanyszerelők
mellé
segédmunkásokat

FELVESZ

a Budapesti Építő
és Elemgyártó
Kft.

vasipari
raktárosokat,
férfi
segédmunkásokat.

Vidéki
területeinken a
külszolgálatos
rendelkezések

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Laluja kudás

ESTI HIRLAP

1967 MÁR 21.

Busószobor. A Mohács város hirdette busószobor-pályázatot Laluja András fiatal szobrászművész nyerte meg. A busószobor 225 centiméter magas oszlopon áll, 470 centiméter magas, s a tetején levő busó maszk hatalmas szarvban végződik.

a varsói rendőrségen egészen
különleges kiképzést kapott,

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Laluja András

NÓGRÁD

1981 JUL 15.

— **Ismét megnyílik a bánki művésztelep.** Július 22 és augusztus 10 között fővárosi művészek pihennek, alkotnak a tó partján. Vezetőjük Laluja András szobrászművész lesz.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
udapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Laluja András

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

ssagfor

1021

A mohácsi busószobor

FEB 4

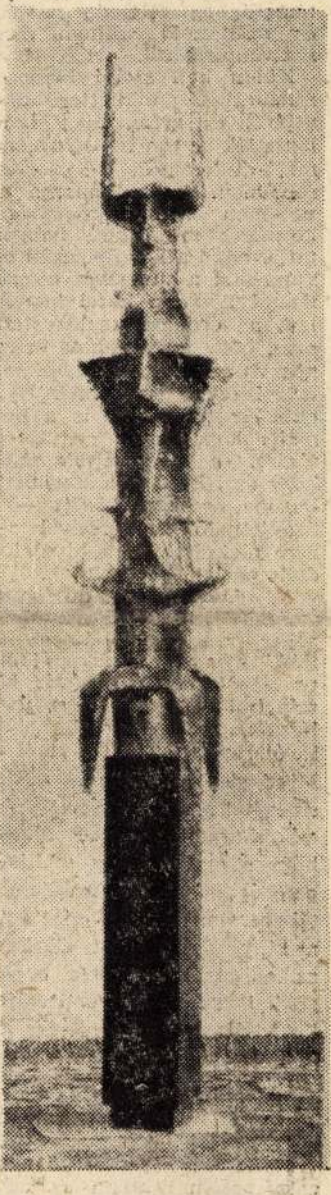

Két méter huszonöt centis oszlop, rajta négy méter hetven centis plasztika: ez a totemoszlop lesz a mohácsi Fő tér busószobra. Az alsó oszlop haraszti mészkőből készül majd, s alapja ötvenszerötven centiméteres lesz. A felső plasztikán busómaszkok állnak, s az egész szobor hatalmas szarvban végződik. Mivel a Fő tér tágas, szeles, az oszlop pedig alapterületéhez képest túl magas, egy csőszerkezet adja majd a statikai biztonságát. Alkotója: Laluja András, fiatal budapesti szobrászművész, aki erre a célra kiírt pályázaton nyerte el a megbízatást.

a szovjet kormány nyilatkozata a Német Szövetségi Köztársaságban feléledő neonáci és militarista szellem megnyilvánulásairól.

Külön kell szólni Manescu román külügyminiszter bonni útjáról és arról, hogy bejelentették a román—nyugatnémet diplomáciai kapcsolatok felvételét. A két hónapja hivatalban levő nyugatnémet kormány mindegyre hangoztatja, hogy a kelet-európai országokkal a viszonyát normalizálni kívánja. Ezzel kapcsolatban érdemes emlékeztetni arra, hogy a szocialista országok voltak azok, amelyek kezdettől fogva törekedtek Nyugat-Németországgal is a normális kapcsolatok megteremtésére, és nem rajtuk múlt, hogy az NSZK és a szocialista Európa országai között — a Szovjetunió kivételével — nem alakultak ki a hivatalos, diplomáciai kapcsolatok.

A hidegháborús adenaueri nyugatnémet politika az évek során zsákutcába jutott. A többi nyugati hatalom előbbre lépett a két Európát közelebb hozó úton. Ezt, úgylátszik, most már Bonnban is észrevették az új vezetők. Mindenesetre formai módosításokat már szeretnének végrehajtani. Persze ahhoz, hogy a nyugatnémet politikában új irányzatot kezdjenek, többre van szükség, mint egynéhány diplomáciai lépésre az európai szocialista országokkal szembeni politikájukat teljesen és őszintén át kell értékelniök!

A Szovjetunió kormánya a múlt szombaton fontos figyelmeztetéssel élt, amikor szóvá tette a nyugatnémet militarista és neonáci erők tevékenységét és megállapította, hogy „az NSZK új kormánya nem kis mértékben örökölte elődei politikájának lényegét". Jellemző, hogy éppen a nyugatnémet—román diplomáciai kapcsolatok felvétele után a Bundestagban Kiesinger kancellár nyilatkozatot olvasott fel, amelyben kifejtette, hogy kormánya változatlanul igényt tart „a kizárólagos képviseleti jogra" azaz arra, hogy „egyedül képviselje az egész német népet"... Román részről azzal válaszoltak, hogy Európa egyik alapvető realitása a két német állam, a Német Demokratikus Köztársaság és a Német Szövet-

Lalkes László belsőépítész.

A mártélyi képzőművészeti tá-
borban előadásokat tart.

(györke): Mártély, 1972.
Dolgozók Lapja, Komárom, 1972. szept. 6.

LALKOVITS, tobakmester

A 18.sz-ban folytatódott a délszláv tobakok beköltözése Magyarországra, a század második felében Veszprémbe is. Ezt mutatják a korabeli céhirtaok mind gyakoribb horvát családnevei is, mint a Lalkovits. 225.old.

NAGY LÁSZLÓ: A veszprémi tobakok egy bőrkikészitő kisiparosság és művelői a XVIII-XIX.században 189.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10.
Veszprém, 1971

L'ALLEMAND, Fritz ,festő M.D.K.

/ 1812-1866/

Komárom ostroma. / Ifj. J. Lazedelly és E. Weixlgärtner rajzaután készitett litográfia/ 1849. repr.

Cennerné Wilhelmb Gizella:Magyarország történetének képeskönyve 896-1849. Bp. 1962. 329.l.

Lalle, Johann Adox, pozsonyi ötvös-
legény V. 129

Lallibor János

1769-ben irathozott be

lásd

Fleischer Bées. C 3. l.

Tata.

A középtérben van a bástyájához hid vezet, az előtérben a háttérben a ton túl hegyek h le figyelmünket. Felirata:

TOTIS

fölül jobbra, de oldalt: 63
magyarázó szövegének kezdete:
dem Turchi quando n erano

Rm., mér. a vk.
Govoni: L origin
99-92-4.

Lalmstetter Márton, ácslegény

Sopronban 1812.máj.15-én villámcsapás érte gr.Széchenyi Ferenc téglavetőjét.8 személy volt abban a szobában,köztük Lalmstetter Márton is.Kezükön v.lábukon sérültek meg,elkábítva a földre estek. 277.old

Réthly Antal: Villámcsapás 1812.május 15-én Sopronban 276.old

Soproni Szemle.Negyedévi Folyóirat.XXII.évf.1968. Sopron

Laluja András szobrászművész

Kiskúnhalason tegnap nyílt meg Laluja András szobrász- és Gacs Gábor grafikusművész kiállítása, a Szilády-Galériában.

Magyar Hírlap, 1976. máj. 16.

Laluja András, szobrász

Megemlítve: a mohácsi Kolo téren 1967-ben
felállított busószobor
Laluja András műve.

bélyeggyűjtés
— : Busójárás

10.

érszabadság, Bp 1973. febr. 3.

Lalleja András

„Busó" – ja Mohácson van felállítva. (említve.)

Jelenkor, Pécs, 1972. (?) 1.

Laluja András, [ ]

Busó-jót a mohácsiak magukénak érik.

– : A pécsi Képzőművészet kistükre (12)

93-96.

JELENKOR, Pécs, 1972. jan-már XV/1.

MDK

Laluja András, szobrász

Kiállít.

– : Új kiállítás a Ferencvárosi Pince-
tárlaton 12

Népszabadság, Bp. 1968. márc. 23

Laluja András

Tárlat a Csokonai-klubban. Pirográmit aktszobrai. Fém-plasztikái.

említve.

Alföld, 1964 7. szám, 655. lap.

Laluja András

Uj képzőművészeti szerzeményeiből rendezett kiállitást Szécsényben a Nó grád megyei muzeumi szervezet, melyen a müvész is kiállitott.

Magyar Hirlap 1978-3o-6

Lalnja András

Bemutatott műve:

„Nilus", kegyszett vas, 31 cm.

Zala Tibor: XI. magyar képzőművészeti kiállítás, Budapest, 1968.

130

MDK

Laluja András

Nilus, br.

Studió 67. Fiatal képzőm.kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Laluja András, nobrán

Tárlata lesz a Mester utcában

(Pincegaléria.)

–: Sok ezer érdeklődő nézte meg eddig a ferencvárosi pincegaléria kiállításait 13.

Népszabadság, Bp. 1967. dec. 17.

MDK

Laluja András

Kiállitási hir

Né szabadság 1968 márc. 23

MAGYAR MADÁRTANI INTÉZET OTvH.
BUDAPEST, II., GARAS UTCA 14.
Telefon: 359—123

M.D.K

Lalija Andras
szobász

„Dombormű" (repro)

Novák Károly: Korhár és képzőművészet
Művészet, 1968. aug. – 12 kep

Laŭja András, nobrán

MDK

A busójárást jelképező nobrát,
(— hat s' fél méter magas totemoszlop
nég busófejjel —)
Mohácson, a Koló téren állították fel.

— : Hír

8

Népszabadság. | Dp. 1967. dec. 12. [Vidéki]

Laluja András

Művésztelepet szervezett a Nógrád megyei Bánki-tó partján.

Magyar Nemzet, 1967. VII. 23. 4. o Napi Krónika

Laluja András

Mohács városa számára
Készít szobrot.

Magyar Nemzet, 1967.IX.23. 7.o Nantó

MDK

Laluja András

Nilus, heg.vas

11. M. Képzőm. kiáll. Mücs. 1968.

Lalija András
szobrász

M.D.K

1963-ban diplomamunkája
került a Sporthorhárban a
karánkár előtti parkrészen.

Novák Károly: Korhár és képzőművészet
Művészet, 1968. aug. - 12 lap

M-DA

Lalúja András

buzószolvát folállítják

Mohácson.

Magyar Nemzet, 1967. II. 11. 4. o.

MDK

Lulaja András, nobrán

Busójárást jelképező álarekompozícióját
Mohácson, a Kolóbéren helyezték el.
A réclapokból hegyesztéssel ömeállított
busófigura minden oldalról más-más
alakzatot mutat. (fénykép)

—: Nem Belphegor

6

ESTI HIRLAP Bp. 1968. jan. 15.

Laluja András

„Kalas" Lemesdombovilás, 130 cm.,
vörösrez,
Komárom megye, Bábolna,
Áll. gazdaság.

Tájékoztató 64/65 Képzőm. Ipařmúvészeti Lektorátum 16 l

MDK

Laluja András, kobrán

A piatal kobrán megnyerte

Mohács város buzónobor-

pályázatát.

– : Hír 6.

ESTI HIRLAP Bp, 1967, márc. 21.

09 -

Lahija András

Busószobra van hohánon (eml.)

N.N: Új busószobor hohánon

Dunántúli Napló 1970 VIII. 2

Laluja András
szobrán

„Basószobor" Repr. 2m 25 cm. oszlop,
rajta 4m. 70 cm-es plasztika – a mokó-
ni tőtérenák.
Pályázatom ugyanis el a meglizatást.
Fiatal Bp-i szobrán.

Dunántúli Napló 1957. febr. 4. 1.

Lalija András

szobrász

Alig néhány éve végezte el a
főiskolát, de már 1966-ban
elnyerte a mohácsi buró-szobor-
ra kiírt pályázatot.

Kiss Sándor: Lalija András.
Mívészet, 1970. február - 34 lap.

Lalija András
Nobrán

Nilus
Női fej } repro

Kiss Sándor: Lalija Andrés
Művészet, 1970. február – 34 lap.

Laluja András

szobrász

Különböző munkahőmennyek
befejezése után katonai szolgálat
következett. Majd 1957 ben felvették
az Iparművészeti Főiskolára.

Kiss Sándor: Laluja András
Művészet, 1970. felszám - 34 lap.

Lalija András
nőrán

1934-ben született Esztergomban.
1952-ben érettségizett és jelentkezett
az egyetemen geológia szakra. Mi-
vel nem vették fel, munkába állt.

Kiss Sándor: Lalija András.
Műviszet, 1970. február - 34 egy.

Lalija András
szobrász

Az Iparművészeti Főiskolán
Dósa Farkas András, Borsos
Miklós és Szeles Gyula voltak a
tanárai.

Miss Sándor: Lalija András
Művészet, 1970. felmár - 34 lap.

Lalija András

szobrász

Szamos kisplasztika kerül ki a kere alól. Egyik jellegzetes műve a Nilus 1966-ban készült és a "Stúdió 1967-es kiállítás án szerepelt.

Kiss Gándor: Lalija András

Művészet, 1970. február - 34 l...

Lalúja András
szobrász

1967-ben készítette el buró-szobrat, amit 1968 februárjában a buró-napok hereken belül lívő ünnepségek alkalmával alatottak fel.

Kiss Sándor: Lalúja András
Művészet, 1970. február - 34 lap

Lalija András
szobrász

1966-ban 5 szobrász társával megbízást kapott a mohácsi bírószobor kiírt pályázatra. A szobor elkészítésére megbízást Lalija András kapta.

Kiss Sándor: Lalija András
Művészet, 1970. február - 34 lap

Lakija András

festmény

1965-ben 3 figurás kompozícióval díjazták a MSzMP megyei székházának konferenciáját Salgótarjánban.

Kiss Sándor: Lakija András

Művészet, 1970. február – 34 lap

Lahija András

szobrász

Első megbízását 1964-ben kapta: ekkor készítette „Szakas" cenni szobrat a balokai állami gazdaság részére.

Kiss Sándor: Lahija András

Művészet, 1970. február - 34 lap

Lahija András

nobán

1965-ben pirográvit munká-
kat állított ki Debrecenben.

Kiss Sándor: Lahija András
Művészet, 1970. február - 34 kap

Lakuja András
ötvös

1965-ben a Képző és Iparművészeti Szakközépiskola tanára lett, ahol ötvösséget tanít.

Kiss Sándor: Lakuja András
Művészet, 1970. február - 34 lap

Lalija András
nobán

Zománcozott háránlemezből
készült térplasztikáját egy vá-
ci parkban állítottak fel.

Kiss Sándor: Lalija András
Művészet, 1970. felmár - 34 lap

Laluja András

nobrán

Akt nobra a szabadsághegyi Tudóna-
natoriumban van felállítva. Reliefek-
kel díszelett pirogránit terelő falat,
a Sportegészségügyi Intézetben helyezték
el.

Kiss Sándor: Laluja András

Művészet, 1970. február - 34 lap

Lakija András

rokán

1963-ban tagja lett a Fiatal Képző-
művészek Stúdiójának. Mindkárom
diplomamunkája különböző kőzetek
mérnyek tulajdonába kerültek.

Kiss Sándor: Lakija András
Művészet, 1970. felmár - 34 lap

Lahija András
szobrász

Bentatta Közép és Dél Európat,
járt Egyiptomban, Törökországban
és Libanonban is.

Kiss Sándor: Lahija András
Művészet, 1970. február - 34 kep

Lalija András
szobrász

1965-ben készült „Ülő figura"
című pirogránit kisplasztikája.
A Nilus c. mű 1966-ban készült
a közel belet élményanyagából
származék.

~~Lalija András~~ Hess Sándor: Lalija András
Művészet, 1970. február - 34 la

Lakeja András
szobrász

A „Trahoma" című munkája
1966-ból való. Az „Ulo figurák"
1967-ben készült. Ugyanezen év
termike a „Női fej".

~~Lakeja András~~ Miss Sándor: Lakeja András
Művészet, 1970. február - 34 lap

MDK

Laluja András, nobrán

Busó figuráját Mohácson

állítják fel.

–: Új képzőművészeti alkotások a

köztereken 8

NÉPSZABADSÁG Bp. 1967. júl. 8.

Latuja Antal MDK
szobrász

bejelentette részvételét

---: Budapesti és vidéki alkotók idény művésztelepe nyilik Salgótarjánban.

Nógrádi Népujság. 1963. aug. 7.

Laluk György, grafikusművész
Ajkai Grafikai Műhely kiállítása.

Ajkai Grafikai Műhely kiállítása

A Budafoki Művelődési Központban működő Tétényi Galéria 1989. évi kiállítási programjában olyan képzőművészeti műhelyeket kíván bemutatni, melyeknek tagjai tudatosan szerveződtek közösséggé. E tárlatok sorát az Ajkai Grafikai Műhely bemutatkozása nyitotta meg.

Laluk György: Kell egy csapat, rézkarc, 1986 (fotó Mészáros József)

Művészet, 1989. 7., 64-ld.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1978 DEC 27

NÉPÚJSÁG (TOLNA)

Laluk György

1021

Könyöklő

Laluk György rajza

között is tala
tudomány
Jane Bunfor
nagyobbnak

Hogy

Angliában
kísérletek i
hogy minden ellenkező tévhit ellenére a gyerekek nem szeretik, ha lassan beszélnek, vagy gügyögnek hozzájuk. Nem arat közöttük sikert az sem, aki tagoltan ejti ki a szavakat. Ellenkezőleg: a gyerekek szeretik a sebességet, a legoptimálisabb beszédgyorsaság számukra a 175 szó percenként. Az ilyen gyorsasággal közölt információt a kek számára a legkellemetlenebb és őket leginkább dühítő beszédsebesség a 100 szó percenként. Az angol kutatók megállapították továbbá azt is, hogy az egyáltalán nem vagy gyengén látó kicsik, akik az információt a környezettől többnyire hallás útján kapják, még az ennél is gyorsabb beszédet kedvelik, egészen 275 szóig percenként.

rikatúrája

Új házassági törvény

A Jemeni Népi Demokratikus Köztársaságban új házassági törvényt fogadtak el. Az új törvény szerint házasságot csak mindkét fél beleegyezésével lehet kötni, ha a vőlegény betöltötte a 18. életévét, s a menyasszony is elmúlt 16 éves. A vőlegény és a menyasszony életkora közötti különbség nem lehet 20 évnél több abban az esetben, ha az utóbbi 35 évesnél nem idősebb. A többnejűség is tilos az új családjog szerint. Hatályát vesztette a férj kérésére kimondott egyoldalú válásról szóló jogszabály is. A válópereket pedig polgári

A NEMZETI SZALON 373-IK KIÁLLITÁSA

AZ

LV. CSOPORTKIÁLLITÁS

KATALOGUSA

DELI ANTAL
DELINÉ BACHER RÓZSI
LÁM ILONA
† TEUCHERT KÁROLY
WIRKER FERENCZ és
ZSÓTÉR ÁKOS
MŰVEI

1927 MÁRCIUS HÓ

A NEMZETI SZALON 373-IK KIÁLLITÁSA

AZ

LV. CSOPORTKIÁLLITÁS

KATALOGUSA

DELI ANTAL
DELINÉ BACHER RÓZSI
LÁM ILONA
† TEUCHERT KÁROLY
WIRKER FERENCZ és
ZSÓTÉR ÁKOS
MŰVEI

1927 MÁRCIUS HÓ

A NEMZETI SZALON IGAZGATÓSÁGA:

ELNÖK:

Gróf ANDRÁSSY GYULA v. b. t. t.

MŰVÉSZETI ALELNÖK: Horvai János

IGAZGATÓ: Déry Béla

IGAZGATÓSÁGI TAGOK:

Művészek: Edvi Illés Aladár, Katona Nándor, Kézdi Kovács László, Rubovics Márk, Vajda Zsigm.

Műpártolók: Bauman Márton, Gellért Jenő, Dr. Ilosvay Lajos (alelnöki teendőkkel megbizva)

MŰTÁROS: Kató Kálmán

TITKÁR: Bende János

ÜGYÉSZ: Dr. Képessy József

PÉNZTÁRNOK: Eckstein M. Miklós

TISZTELETBELI TAGOK:

† Benczúr Gyula
† Munkácsy Mihály
† Szinnyei Merse Pál
Eugen svéd királyi herceg

SOCIETAIREK:

Baditz Ottó
Déry Béla
Edvi Illés Aladár
Endrey Sándor
Gellért Jenő
Horvai János
dr. Ilosvay Lajos
Kacziány Ödön
Katona Nándor
Kézdi Kovács László
dr. Képessy József
† Kőrösfői Kriesch Aladár
László Fülöp Elek
† Br. Mednyánszky László
Mendlik Oszkár
Nádler Róbert
Rubovics Márk
† Székely Bertalan
† Szikszay Ferencz
Vajda Zsigmond

KÜLFÖLDI SOCIETAIREK:

Epstein Jehuda (Osztrák)
Goltz A. D. „
Harta Felix „
Hofner Otto „
Karlinsky Stephan „
Krausz Wilhelm „
Liljefors Bruno (Svéd)
Lindberg Erik Svéd
Milles Carl „
Ranzoni Hans (Osztrák)
Schönthal Otto „
Schultzberg Anshelm (Svéd)
Skocylas Ladislav (Lengyel)
Wilhelmson Carl (Svéd)
Wyczolkowski Leo (Lengyel)

A kiállitott műtárgyak jegyzéke

1927 évre

Deli Antal

Született 1886-ban. Tanulmányait a pesti akadémián, Ferenczy Károlynál kezdte, Réti István vezetése mellett fejezte be. Első alkalommal a Batthyány Gyula gróf birtokán létesült Bicskei művészcsoport Nemzeti Szalonban rendezett kiállitásán mutatkozik be. 1922-ben a Szinnyei társaságtól külföldi tanulmányi ösztöndijat nyer. 1923-ban gyüjteményes kiállitása az Ernst muzeumban, 1924-ben ismét a Nemzeti Szalonban. Rövid időt Párisban tölt, legutóbb egy évig Olaszországban dolgozik.

Olajfestmények:

1	Szüret	mgtul.
2	Positano I	500.—
3	Nagybányai táj	500.—
4	Olajfa	400.—
5	Patak	400.—
6	Czigányfej	400.—
7	Halászok I	500.—
8	Meredek város	400.—
9	Kertészfiu	300.—
10	Háló-javitás I	500.—
11	Bányavasut	mgtul.
12	Olajraktár	500.—

Aquarellek, szépiarajzok:

13	Castello	120.—
14	Etna	100.—
15	Monte Castello	120.—
16	Részlet Posztánóból	120.—
17	Halászkikötő	mgtul.
18	Szirtek	100.—
19	Háztömeg	80.—
20	Catania	100.—

21	Hálójavitók	80.—
22	Halászélet	80.—
23	Halász	80.—
24	Halászfej	mgtul.
25	Kilátás a tengerre	120.—
26	Hálójavitás II.	120.—
27	Taormina	100.—
28	Mosakodó	120.—
29	Hálót húznak	100.—
30	Ivó	120.—
31	Positano	120.—
32	Siracusa	80.—
33	Szamarak	100.—
34	Részlet Cataniából	100.—
35	Uccarészlet	120.—
36	Halászok II.	80.—
37	Siena	120.—
38	Oroszlános kapu	120.—
39	Chiesa nuova	80.—
40	Firenze	80.—
41	Arno-part	80.—
42	Genovai kikötő	100.—
43	Amalfi	120.—
44	Szamár itatás	100.—
45	Kirakodás	100.—
46	Vázlat a „Szürethez"	120.—
47	Firenzei ucca	120.—
48	Kikötőrészlet	120.—

Deliné Bacher Rózsi

Született Budapesten, 1897-ben. Tanulmányait Nagybányán kezdte Réti István vezetése mellett, majd később Rippl-Rónai tanitványa. Első kollektiv kiállitása 1924-ben, a Nemzeti Szalonban 1925-ben rövid párisi tanulmányút, 1926. évben Olaszországban dolgozik. — Közben több kiállitáson vesz részt, legutóbb a „Kut" kiállitásain.

Olajfestmények:

49	Hálót húzó halászok	1000.—
50	Vitorlások a kikötőben	700.—
51	Kikötő	700.—
52	Genovai kikötő	800.—
53	Catania	600.—
54	Vak koldusasszony	600.—
55	Palermo	600.—
56	Pálmaliget	600.—
57	Férfiportrait	700.—
58	Reggel a kikötőben	400.—
59	Olajfák	600.—
60	Kikötő eső után	400.—
61	Positano	800.—
62	Festa	400.—
63	Hegyek a város felett	800.—
64	Tengeröböl	800.—
65	Cigánylány	500.—
66	Este a kertben (1924)	800.—
67	Nagybányai táj	500.—
68	Leányfej	400.—
69	Csendélet	500.—
70	Sienai mosónők	400.—

Krétarajzok, szines tusok, aquarellek:

71	Vitorlások a kikötőben	140.—
72	Vitorlások a kikötőben	120.—
73	Vitorlások a kikötőben	120.—
74	Vitorlások a kikötőben	120.—
75	Hajójavitás	100.—
76	Albán hajóskapitány	100.—
77	Leányfej	140.—
78	Anya és gyermeke	140.—
79	Anya és gyermeke	140.—
80	Anya és gyermeke	140.—
81	Anya és gyermeke	140.—
82	Kőtörők	100.—
83	Genovai táj	140.—

84	Rakpart	100.—
85	Rakodó munkások	100.—
86	Siciliai fej	80.—
87	Tengerész	80.—
88	Genovai kikötő	140.—
89	Randazzo	120.—
90	Taormina	120.—
91	Állomás az Etna tövében	120.—
92	Genovai táj	140.—
93	Kikötő	120.—
94	Szénhordók	120.—
95	Vihar	120.—
96	Siracusa	80.—
97	Siracusa	80.—
98	Itatás	120.—
99	Rakodó munkás	140.—
100	Indulás a halászatra	100.—

Lám Ilona.

1896-ban született Budapesten. Tanulmányait a Szépművészeti Akadémián végezte Deák Ébner mesternél. Később Márton Ferenczhez járt akt rajzra. 1920 óta állit ki a Műcsarnokban. Főleg arcképfestéssel foglalkozik. Ez az első nagyobb nyilvános szereplése.

101	Bartók Ferci arcképe	pasztel
102	Dabasi Halász Lajos főügyész arcképe,	olajf.
103	Nogrády Lonci arcképe,	pasztel.
104	Dorner Aurél arcképe,	olajf.
105	Csohán Évike arcképe,	pasztel
106	Issekutz Baba arcképe,	pasztel
107	Kerner István arcképe, olajf.	
108	Lucich K. altengernagy arcképe, olajf.	
109	Magdolna főhercegnő arcképe, pasztel	
110	Stefániai Vilmos arcképe, olajf.	
111	Vitéz Diettrich Antal alezredes arcképe,	olajf.
112	Réthy Ferenc arcképe, olajf.	
113	Rozgonyi Baba arcképe, olajf.	

114	Pilinszky Zsigmond arcképe, olajf.	
115	Anyám (befejezetlen) pasztel	
116	Konkoly Thege Kálmánné arcképe, pasztel	
117	Esti hangulat, olajf.	mgtul.
118	Interieure, olajf.	mgtul.
119	Parádi részlet, olajf.	160.—
120	Alföld, olajf.	160.—
121	Baby, pasztell	400.—
122	Tanulmány, olajf.	320.—
123	Somogyi udvar, olajf.	320.—
124	Erdőrészlet, olajf.	160.—
125	Miskolc, kilátás az Avarról, olajf.	240.—
126	Borus nap, olajf.	80.—
127	Viharos Balaton, olajf.	240.—
128	Nyári szőrakozás, olajf.	240.—
129	Lejárat a Balatonhoz, olajf.	120.—

néhai Teuchert Károly

Született 1886-ban Teschenben. Tanulmányait Balló Ede, Ferenczy Károly vezetésével Bpesten végezte, majd Münchenbe kerül, ahol 4 évet tölt Anselo Jank mellett. Közben egy-két tárlaton feltünést kelt képeivel és a „Vivó nő" cimü müve (1914 Tavaszi Tárlat) érmet is nyer. — A szépen induló munkát a Világháboru szakitja félbe, amely a müvészt is elszólitja a csendes munka mellől. A háboru elején Psemyslnél fogságba kerül és 6 évet tölt orosz fogságban, ahol szintén szorgalmasan dolgozik, ugy, hogy az amerikai vörös kereszt mütermet rendezett be neki. A kommunizmus után hazajön. Életének legszebb szakában, alkotó tevékenysége közepén ragadta el a halál 1926 augusztus hóban.

130	Felhők	60.—
131	Felhőtanulmány	340.—
132	Akt gyöngygyel	450.—
133	Wladivostok	250.—
134	Háremhölgy	450.—
135	Akt rózsával	500.—
136	Fekvő akt	500.—

137	Felhők játéka	360.—
138	Álló akt rózsával	450.—
139	Olvasó nő	200.—
140	Rivalda fényben	200.—
141	Női arckép	400.—
142	Napfoltok	400.—
143	Napfölkelte a Dunán	70.—
144	Este	50.—
145	Ködös idő	50.—
146	Hősök emlékünnepe Gyömrőn	60.—
147	Heverő lány	80.—
148	Pihenő lány este	50.—
149	Heverő akt	200.—
150	Pihenő lány	80.—
151	Merengés	200.—
152	Esős idő	60.—
153	Felhők	70.—
154	Falurészlet	60.—
155	Majális	50.—
156	Esti hangulat	60.—
157	Őszi táj	160.—
158	Tavasz	160.—
159	Őszi tájkép	70.—
160	Szélcsend	100.—
161	Szent Antal megkisértése	3000.—
162	Vihar előtt	260.—
163	Téglagyár	
164	Öltözködés	450.—
165	Őrház	
166	Vivó nő	800.—

Grafika:

167	Szerelem temetése	60.—
168	Selyemharisnya	25.—
169	Ceruzaskic	
170	Ex-libris	50.—
171	Ex-libris	50.—
172	Tussrajz	
173	Piros párduc	

174	Kigyó	100.—
175	Szines ceruzarajz női akt	
176	Női fej, szines ceruzarajz	
177	Ajándék	80.—
178	Öngyilkos	40.—
179	Táncosnő	
180	Női akt hátulról	
181	Táncosnő, pastell	160.—
182	Táncosnő, vizf.	80.—
183	Táncosnő, vizf.	80.—
184	Lepke	
185	Carmen	Mgtul.
186	Kis akt	„
187	Akt tanulmány	„
188	Pastell női fej	„
189	Gyömrői strand	„
190	Kis tájkép	„
191	Tanulmányfő	„
192	Anya gyermekével	„
193	Gyermekfej, ceruzarajz	„
194	Gyermekfej, ceruzarajz	„
195	Tanulmányfej	„
196	Ásitás	„
197	Gyermektanulmány	„
198	Ártatlanság diadala	„
199	Anya és gyermeke	„
200	Tanulmányfej	„
201	Akttanulmány	„

Wirker Ferenc

Született 1897-ben Budapesten. Főgimnáziumi érettségi után beiratkozott az Országos kir. Képzőművészeti Főiskola rajztanári fakultására, melyet 1923-ban végzett el, mint Réti mester növendéke, majd fél évig a főiskolán az iparművészeti szakon tanársegéd volt. 1924 márciusától a váci polg. iskolánál rajztanár. — 1923-ban a főiskola ifjusági kiállitásán megnyerte a Rajztanár Egyesület 3000 koronás díját. A háborút a harctéren végig küzdötte.

Olajfestmények:

202	Hazafelé	450.—
203	Kikötés	400.—
204	Templomban	400.—
205	Agyagos part	240.—
206	Utolsó sugarak	360.—
207	Váci liget	240.—
208	Borus táj	200.—
209	Borulat	200.—
210	Váci Hétkápolna	200.—
211	Vihar	mgtul.
212	Eső után	200.—
213	Felhős ég	160.—
214	Falu vége	200.—
215	Téli táj	200.—
216	Csend	200.—
217	Őreg ember	320.—
218	Őszi hangulat	200.—
219	Kukoricás széle	70.—
220	Alkony	70.—
221	Falu	80.—
222	Napsütés	mgtul.
223	Uszályhajók ceruzarajz	20.—
224	Tájkép „	20.—

Zsótér Ákos

1895-ben született. Képzőművészeti tanulmányait 1912—14-ig a charlottenburgi Hochschulen, G. Friedrichnél kezdte, 1916-ban orosz fogságba kerül, 4 évig Kelet-Szibériában volt, 1 évig a Szentpétervár-i akadémián W. Belajewnél tanul. 1921 közepén jön haza, tanulmányat Glatznáil folytatja az Akadémián. Idehaza először 1922-ben a Műcsarnok jubiláris tárlatán állit ki egy férfiportrait. 1926-ban a Műcsarnok akt-kiállitásán vesz részt. 1926 őszén az Ernszt-muzeumban állit ki. Utóbbi 10 évben az európai nagyvárosok kiállitásain vesz részt. Mostani kiállitásán a kecskeméti művésztelepen töltött nyárnak és párisi tanulmányutjának eredményét mutatja be.

Olajfestmények:

225	Ódon házak	70.—
226	Hamburger Fleet	100.—

227	Sirbatétel	150.—
228	Montmartre-i utca	50.—
229	Család	50.—
230	Falusi ucca	50.—
231	Nue (ülő)	50.—
232	Montmartre place du Tartre	100.—
233	Notre Dame	70.—
234	Keresztén	50.—
235	Rue de Ursus, aquarell	30.—
236	Bellevuei-i házak, aquarell	20.—
237	Montmartre Sacre-Coeur	150.—
238	Montmartre la rue St. Rustique	150.—
239	Nagyék tanyája	150.—
240	Balaton Alsó-Örsnél	60.—
241	Naplemente	50.—
242	Felhő	50.—
243	Déli napsütés	50.—
244	Táj	100.—
245	Táj	100.—
246	Szeptember	200.—
247	Bellevue. rue de Potagers	80.—
248	Zalában	150.—
249	Nue (álló)	50.—
250	Vágy	80.—
251	Golgota	80.—
252	Párisi leány	80.—

Vásárlási tudnivalók.

A műtárgyak eladását kizárólag **Kató Kálmán** műtáros eszközli.

A vételár 50%-a a vásárláskor, a többi 50% pedig 8 napon belül, legkésőbb azonban a kiállitás bezárásakor fizetendő.

Az árak pengő értékben vannak feltüntetve.

Lám Mona

Vészi Gerzson
könyvnyomda
Budapest, VI.,
Podmanicky-u.
Telefon 108-03

és a sajtó hatalmas munkájának eredménye, hogy egész kultúra fejlődött ki körülöttük. A társadalom ha akarja, ha nem, tudomására adják, hogy egy kiváló színész vagy footballista ezen a héten milyen kondicióban van és hogy érzi magát.
A művészeknek bizonyos mértékig haladni kell a korral, reklám kell és ezt a sajtó igen finoman tudja szolgáltatni. Ha ide melegszívű, velünk érző és a súlyos helyzetet és a megoldásra váró problémákat teljesen megértő sajtót kapunk, ha külföldi mintára nálunk is a fő útvonalakon és forgalmas utakon magas póznákat elhelyeznénk és hatalmas táblákon vagy a fővárosi hirdetőoszlopokon hasonló átvilágítható hirdetésekkel tudomására adnánk a társadalomnak, hogy hol, milyen művészi események vannak, az érdeklődést jobban felkelthetnők.
A múlt évben, de különösen ebben az esztendőben az idegenforgalmi szervek, ragyogó idegenforgalmat bonyolítottak le; 20—25 ezer külföldi fordult itt meg. Ugyanakkor úgy a Műcsarnoki nagy kiállítás, a Nemzeti Szalón tárlatai és az Ernstmúzeum kiállításai kongott az ürességtől. Sürgősen letárgyalandó az idegenforgalmi vállalatokkal, hogy vegyék programjukba az itt megforduló idegenek részére a képkiállításoknak bemutatását. Ez jövedelmi szempontból is jelentős, mert 50 filléres belépő-jegyet számítva, 10—15 ezer pengő bevételről lehet beszámolni. Én nem tudom elhinni, hogy 3—5—8 napos budapesti programba ne lehessen 2—2 órát beilleszteni kiállítások és tárlatok megtekintésére.
Egy másik terv, amelyik szintén igen elfogadható és könnyen megvalósítható volna. Az államvasutaktól 3—3 díjat kérni a Műcsarnok és a Nemzeti Szalón részére. Egy közös juri, amelyben képviseltetné magát a művésztagokon kívül

martonosi Baráth Lajos: Bertalan-udvar
A Műcsarnok Téli Tárlatáról

az államvasutak és a kijelölt és díjnyertes kép alkotója egy II. osztályú egész évi és az összes vonalakra érvényes szabadjegyet kapna. Erre az „Államvasuti díjra" külön pályáznának azok a művészek, akik ezt a nagy díjat kellőképpen értékelni és kihasználni tudnák. Ezek a tárgyalások Glatz, Kisfaludy, Stróbl, Sidló és Hubay művész urak támogatásával igen jó mederben haladnak. Javaslataim közül talán a legfontosabb és leggyorsabban megvalósítható elgondolás a műteremlátogatás volna. A publikum nevelése, izlésének finomitása, főleg itélőképességének helyessége szempontjából igen fontosnak tartom, hogy az közelebb kerüljön, kapcsolatot találjon a művész és alkotása között. Ennek igen érdekes és

Sz. Lám Ilona: Tűzliliom

A Műcsarnok

maradandó hatása van, mert az a pár kérdés és az a közvetlen beszélgetés az alkotó művészekkel, soha el nem muló emlékként marad a látogatók emlékében. Ezt tapasztalásból tudom, mert 6 év alatt a műteremlátogatások tömegét nyujtottam 2—300 résztvevőnek. Ezeket a résztvevőket, akiket a sétára volt szerencsém elvinni, — megnyertem a művészetek iránti szeretetre és okos, helyes továbbmunkálkodás segítségével egy nagyszerű műértő, kritikus, művásárló társadalom fog alakulni. Igen örülök, hogy a Képzőművészek Szövetsége teljesen magáévá tette ezt az elgondolást és hatalmas arányokban kibővítette a Népművelési Bizottság bevonásával és rendszeresen beszervezett műteremlátogatásokat rendez.

A műteremlátogatással együtt a rádiót is be kell kapcsolni a művészeti események szolgála-

Képzőművészet
1934. 461.

Sziklainé Lám Ilona

festő

II. Trombitás út 2.

MKSz 1947

nbe a kormánnyal, hogy megállitsam azon az uton,
helyzethez és az áldatlan belpolitikai zavarokhoz
pviselőház feloszlatása előtt kiléptem a kormány

s aggodalom és választóim ezreivel való személyes
küzdjek a kormány politikája ellen, mely a nemzet
zdasági megélhetést veszélyezteti.
ama eszme szolgálatában, mely egyedül vezetheti
ől és

nus zászlaját a fővárosban!

Királyért, Hazáért"

Sz. Lám Ilona

hanem elődjétől egyszerűen kikölcsönzi azt. Ilyenek voltak az első autók, melyeknek még kocsi formájuk volt (a bérkocsi formájú villanyautót ma már mindenki megmosolyogja), de ilyenek a gyertyaformájú, vagy fáklyautánzatú villanylámpák is. Nem találta meg soká formáját a rádió sem, mely díszes bútorjelmezével igyekezett szemérmesen eltagadni azt, hogy ő tulajdonképen gép.

Teljesen hibás a kandalló utánzatú gázkályha, vagy kandallóba épített központi fűtéses radiátor. Mindegyik meg kell, hogy találja a legcélszerűbb formát, mert az uraságoktól levetett ruha sohasem fog tökéletesen állni és így sohasem fogja a rég letünt uraság nimbuszát sem nyujtani.

Anyagszerűtlen a szőnyeg, a padló, ha nem sík mintázatú, hanem plasztikus, mert hiszen a lábunk alatt levő szilárd talajnak főkaraktere a megnyugtató síkhatás. A szőnyeg mintázatának

Anyagszerűtlen, sőt súlyosan anyagszerűtlen, dekorációk alkalmazása ott, ahol az a funkcióval semmiféle kapcsolatban nincs. Ide tartoznak a gépekre applikált öntöttvas díszek, melyekre a szerencsére már elmult korszakban annyi példa volt (varrógép, írógépállvány, de a gyári gépek is), a zuhanyok és csapok rózsás, virágos vasékítményei, vaskályhák díszei (sajnos, ma is még közkedvelt egy amerikai típusú vaskályha felcsavart barokk snörklikkel). Ebbe a kategóriába tartozik a hőmérő, melynek milleneumi oszlop formája van, a tintatartó, mely gondolába van elrejtve, de ide tartozik a mai u. n. modern konyhának tájképekkel vagy futurista dekorációkkal dukkozott festésű üvegajtaja is.

Még súlyosabb hibákat követnek el a lámpák konstruálásánál. A legtöbb lámpánál szinte háttérbe szorul hivatása, hogy világítson, de ami hangulat és hamis formatobzódás elképzelhető,

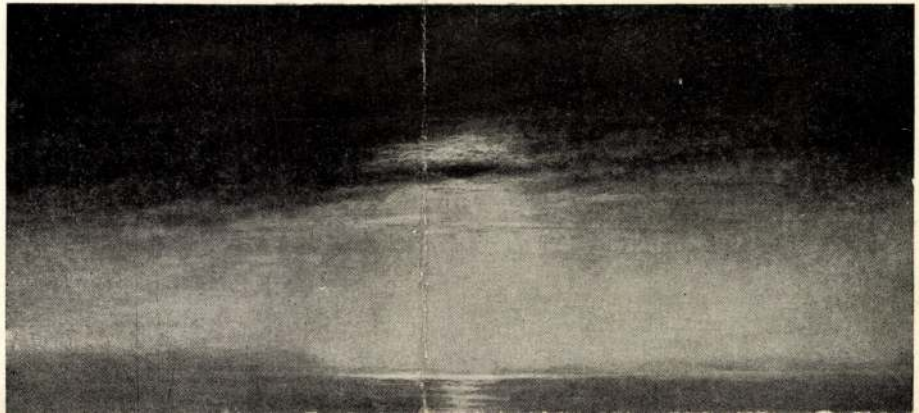

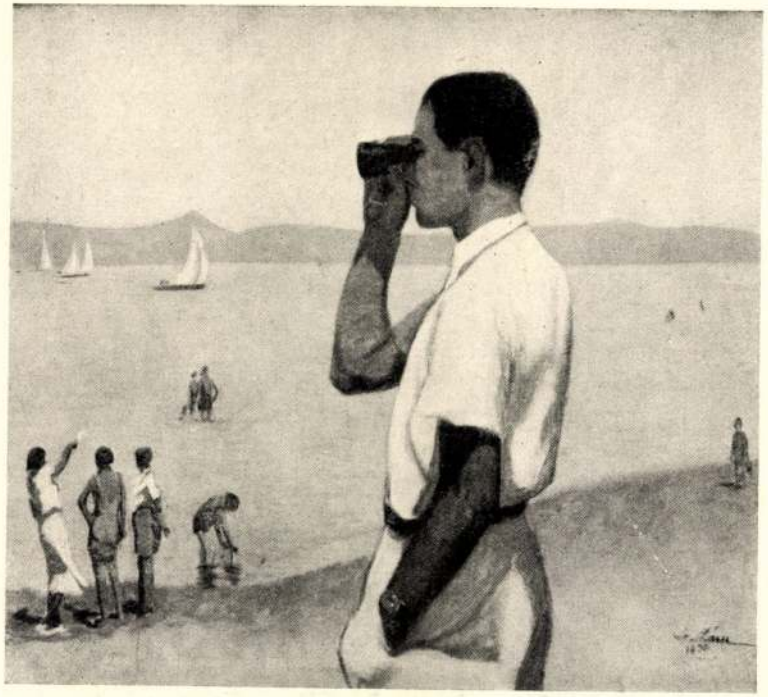

Fotó Röckel

Sz. Lám Ilona: Vitorlásverseny a Balatonon
A Műcsarnok magyar kiállításáról

mindezekkel a sajátosságokkal számol, s ezeknek megfelelően alakítja ki a formákat, mondjuk tehát, téglanyelven vagy betónnyelven fejezi ki magát, akkor az épület anyagszerű, s az építész érti a mesterségét. Az építésznek, az iparművésznek ezért kell elsősorban ismerni, sőt kiindulni az anyagokból, amelyekkel dolgozik. Nem jó

Mindez, ha ugyan van fokozás, még nagyobb mértékben áll a bútortervezőre. Minden fának más és más a struktúrája, más a jellegzetessége, így mindegyiket természetének megfelelően kell tudni feldolgozni. A lakberendezőnek tudni kell, hogy milyen célra melyik anyag fog a legjobban megfeleni; hol alkalmazzon fát, hol fémet, vagy üve-

Lám Ilona

festő

Koll. kiáll. Nemzeti Szalon

cvód

Ujság. 1927. márc. 13

(c.a.: A Nemzeti Szalon csoport-kiállítása.)

mőhelyi viszonyokhoz való legjobb alkalmazkodás folytán a létért való évezredes küzdelemben társaikkal szemben tért nyertek és ezzel a kevésbé alkalmazkodókat és a küzdelemben alul maradókat elnyomták. Ez a folyamat, amelyet természetes kiválogatódásnak nevezünk, a fafajokon belül a termőhelyi fajtákat termelte ki, amelyek tovább szaporodva az illető optimumban uralkodókká váltak. Mivel e fajták termőhelyükön a légköri káros hatásokkal szemben a legnagyobb ellenállást tanusítják, azért fenntartásuk, illetőleg természetes úton való felújításuk erdővédelmi szempontból az erdőgazdák egyik legfontosabb kötelessége. De a termőhelyi fajták nemcsak a káros légköri hatásokkal, hanem a betegségeket előidéző bakteriumokkal és gombákkal, valamint a másodlagosan káros, vagyis azokkal a rovarokkal szemben is ellenállók, amelyek csak betegeskedő növényeket támadnak meg. A termőhelyi fafajtákból összetett, szakszerű ápolásban részesülő és megfelelő természetes felújítási módok nyomán kialakult elegyes állományokban sem a gombabetegségektől, sem a másodlagosan, sem pedig a fák leveleivel, tűivel és egyéb szerveivel táplálkozó elsődlegesen káros rovarok elszaporodásá-

Lama Salvatore

kobrin segéd

mintarási tanf.

Iparrajziskola

1890/91.

37. l.

Lám Ilona

Archépektol nezejnal a hűvarnak
őszi Tárlatán

Pesti Hirlap 1927 okt 29.

Lám Ilona

Szerepelt a Műcsarnok Őszi tárlatán.

Újság 1926. X. 24.

Sz. Lám Ilona MDK

A szent láng

Mücsarnok 1938 Őszi tárlat

Lám Ilona MDK

Este, olf.

Műcsarnok 1922 jubileumi kiállitás

MDK

Lám Ilona, festöm.

egy jó képe nyert az V. teremben elhelyezést.

Chroniqueur: Mücsarnok.- Téli tárlat.
Képzömüvészet. IV.évf. 26.sz. 28.l.

Lám Ilona MDK

Stefániai Vilmos arcképe, olf.

Műcsarnok 1926 őszi kiállitás

Lám Ilona
Esti hangulat, olaj

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-20. 24 l.

6 : Keresztvitel.

Lám Ilona MDK

Lélekvivő, olf.

Műcsarnok 1932.Budapest közönségének képzőművészeti anyagából rendezett kiállitás

Sz. Lám Ilona MDK

Tüzliliom, olf.

Mücsarnok 1934 téli kiállitás

Sz. Lám Ilona MDK

Vitorlásverseny a Balatonon, olf.

Műcsarnok 1934 Nemzeti Munkahét kiállitás

Sz. Lám Ilona MDK

Piros gyöngyök

"Kelet"

Micsarnok 1933.Fiatal művészek kiáll.

Se. Lém Ilona.

Pirna Gyógyök

"Kelet"

Sz. Lám Ilona MDK

Nyugati szél, olf.

"Nem", olf.

Mücsarnok 1935 téli és Székely Bertalan emlékkiáll.

Sz. Lám Ilona

MDK

Lili, olf.

Mácsarnok 1935 téli és Székely Bertalan emlékkiáll.

Sz. Lám Ilona MDK

Ica, olf.

Mücsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Sz. Lám Ilona MDK

Fehér kesztyü

Műcsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Sz. Lám Ilona MDK

Kaktuszok, pasztell

Mücsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

Вс. Ден Ллойд

МПК

Кайтмазок, равдел II

Мюсаамок 1937 IV. Немецкі Корком. КЧАЦ.

Sz. Lám Ilona MDK

Madonna

Műcsarnok 1936 Nő a művészetben c. kiáll.

Sz. Lám Ilona MDK

Klári

Mücsarnok 1937 Téli kiállitás

Sz. Lám Ilona

MDK

Harmónia

Műcsarnok 1937 Téli kiállitás

MDK

Lám Ilona, festöm.

419. Hálófoltozók.

Olf.-k, vizf.-k, szobormüvek és plakettek.
Képzöm. Társ. 1927-28 téli kiáll. Kat. 22.1.

Lám Ilona MDK

Esti hangulat, olf.

Műcsarnok 1919-2o téli tárlat

Lám Ilus MDK

Tanulmány, olf.

Műcsarnok 1926 téli kiállitás

Lám Ilus MDK

Baby, pasztell

Műcsarnok 1926 téli kiállítás

MDK

Sz.Lám Ilona

Mártha, of.

Horthy jub. kiáll. Mücs. 1939. dec.

12. 1.

MDK

Lám Ilona

Stefániai Vilmos arck., of.

Angol-magyar kiáll. Műcs. 1926. máj.

36 1.

lden	ÚRHATNÁM POLGÁR	3. előadás	
én, dán	PYGMALION	—	7 h
én, rtökön	TÁNYA	—	7 h
n, eken	ÚRHATNÁM POLGÁR	—	7 h
én, baton	TARTUFFE	—	7 h
án, rnap	ÚRHATNÁM POLGÁR	Vízváry 3. előadás	7 h
én, tőn	BARBARA ŐRNAGY	—	7 h
-én, lden	ÚRHATNÁM POLGÁR	—	7 h
-én, dán	LYUK AZ ÉLETRAJZON	—	7 h
-én, rtökön	ÚRHATNÁM POLGÁR	—	—
-án, eken	MÁKVIRÁGOK (Bemutató)	—	7 h
-én, baton	ÚRHATNÁM POLGÁR	Megyeri 3. előadás	7 h
-én, nap du.	ÚRHATNÁM POLGÁR	—	$\frac{1}{2}3$ h
-én,	MÁKVIRÁGOK	—	7 h

MDK

Lám Ilona

Strandon, of.

Tanulmányfej, of.

N.Szal. őszi tárl. 1920. szept.
19. 1.

MDK

Sz. Lám Ilona

Lili, of.

Téli Kiállitás. Mics. 1935. nov. 25.1.

Lám Ilona MDK

Esti hangulat, olf.

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

Lám Ilus

Arcképtanulmány, olf.

Miscarnok 1930/31 jubileumi kiállitán

Sz.Lám Ilona NDK

Anyám, pasztell

Miccarnok 1931 őszi kiállitás

Lám Ilus MDK

Mennyei Apsaras, olf.

Műcsarnok 1931 Művészcsoportok kiállitása

Ém Ilus MDK

Békakirály, olf.

Mücsarnok 1931 tavaszi kiállitás

MDK

Sz.Lám Ilona

Piros gyöngyösk, of.

Fiatal művészek kiáll. Műcs. 1933. szept.
22 l.

MDK

Sz.Lám Ilona

"Kelet", of.

Fiatal művészek kiáll. Műcs. 1933. szept.

22 l.

Lám Ilona MDK

Régi somogyi ház, olf.

Mücsarnok 1929/3o téli kiállitás

Sz. Lám Ilona MDK

Ebédelő parasztok, olf.

Mücsarnok 1950. I. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Lám Ilus

Este olajf.

A Nemzeti Szalon tavaszi tarlatának katalogusa. 1920. Majus. 14. l.

MDK

Lam Ilona

kiáll. N.Szal.

8 órai Ujs. 1927.III.13. 4.l.

MDK

Lám Ilona

Képzőművészet 1928. 6. sz. 12.l.

MDK

Lám Ilona

Képzőművészet 1932. 43.1.

Lám Ilus

Leselkedő, olaj
Szélben, olaj

Balatoni Társaság II. kiáll. Nemz. Szal. 1924.
nov. 15 l.

MDK

Lám Ilona

FFer. József koronázási jub.díj. Képzőművészet. 1928. II. évf. 12.sz. 172 l.

MDK

Sz.Lám Ilona,festö

Május. Olf.

Nemz.Szalon.-Téli tárlat. 1938.jan.-febr. Kat.

MDK

Lám Ilona, festö

Andris. Pasztell.
Tanulmányfej. "

A Magy. Akv.- és Pasztt. fest. Egy. K. kiáll. 1923. nov.
Magy. Szal. Kat.

MDK

Lám Ilona

Gordon Éva arcképe

MAPE 13.kiáll. N.Szal. 1927. máj. 1o l.

MDK

Lám Ilona

Strand, of.

Viharos juliusi nap, of.

Piros napernyő, of.

Arcképtanulmány, of.

Balatoni Társ.3. N.Szal. 393.kiáll. 1928. ápr. 18. 1.

MDK

Lám Ilona

H.I.-né arcképe

Magy.Akvarell és paszt.festők 14.kiáll. N.Szal.
1928. okt. 13. 1.

MDK

Lám Ilona, festö

129. Balatoni kertészkert. Olf.
130. Naplemente. "
131. Esö.

Nemzeti Szalon. - A Balatoni Társ. IV. Kiáll.
Bp.1930. szept. Kat.

MDK

Sz. Lám Ilona, festö

123. Tangeri arab. Olf.
124. " Kelet ". "

Uj Szalon. Megnyitó Kiállitás. Bp. 1934.ápr. Kat.

MDK

Lám Ilona

Képzőművészet 1928. 6. sz. 12.l.

MDK

Lám Ilona

A N. Szalon tavaszi tárlata. Képzőművészet 1931. 42. sz. 164.l.

MDK

Lám Ilus

Képzőművészet 1931. 41. sz. 143.l.

szövarch 20.-175.lap

Lám Ilona.

A Nemzeti Szalon kiállitotta müveit 1927-ben.

Bende J:

A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

MDK

Lám Ilona

Árpádházi boldog Margit avatása, olajf.

Árpádházi Szentek Modern Egyházművészeti Kiállításának Katalogusa. Bpest. 1930. Aug. Nemzeti Szalon.

Lám Ilona Aestö

Lásd Szikláné

MKSz 1947

kben a történelmi órákban. Fegyvertársam a le=
iklós, aki félországot hódított meg a nemzeti nép=
yvertársam minden jóérzésű ember, aki rendet,
és kalandmentes külpolitikát akar.
nhez, jóakaróimhoz. Szeretettel hivom őket, csat=
. Én becsületes iparkodással szolgáltam minden
ájáért, küzdöttem a panamák ellen és segítettem
em tehát a főváros közönségétől, hogy segítsen

e és bizalom fűz hozzám: **ne irjon alá senki=**
nem jönnek olyan ajánlási ivvel, melyen
erepel.
sorsdöntő választások előestéjén

Payr Hugó.

Lám Ilus

Szerepelt a Nemzeti Szalon téli tárlatán.

dr O. 1932. XII. 21.

Lám Ilona

Művével szerepelt a Balatoni Társaság kiáll.-
ón a Nemzeti Szalónban.

M.H.930.IX.21.

Láng - Ilus

Szerepelt a Nemzeti Szalon téli tárlatán.

EK 1932. XII. 25.

Sz.Lám Ilona

Oklevéllel tüntették ki a Balatoni Társ. által rend.képkiállitáson.

P.H.934.X.23.

Sz. Lám Ilona

MDK

Mártha

Miccarnok 1939 dec.-1940 január

Sz. Lám Ilona

MDK

Fekete zölddel

Műcsarnok 1938 Téli tárlat

Lám Ilus

Szerepel a Nemzeti Szalon tavaszi tárlatán

Mj Nemzedék 1927 VI. 16.

Sz.Lám Ilona

festőművész

Magyar Akvarell és Pasztellfestők Egyesülete kiállításán - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.
Egy jó pasztell mellképpel szerepel.

Magyarság
1935.XII.22.

Sz.Lain Ilona

festőművész

Magyar Akvarell-és Pasztellfestők Egyesülete kiállítása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Esti Kurir
1935.XII.28.

Tám Ilus

Önadsképe nekepel a Nemzeti Szalon tavaszi tárlatán (emlitve)

Pesti Hirlap 1927 VI. 16

Sz.Lám Ilona

festőművész

Magyar Akvarell- és Pasztellfestők Egyesületének jubiláris kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

U j s á g
1935.XII.21.

Sz.Lám Ilona

festőművész

Magyar Akvarell-és Pasztellfestők Egyesülete kiállítása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Pesti Hirlap
1935.XII.21.

Lám Ilona

Alkotásával szerepelt a "Fiatal Művészek Kiállitásá"-n a Műcsarnokban.

M.933.IX.10.

Sz. Láng Ilona

szerepelt a Nemzeti Szalon tavaszi tárlatán.

PH. 1933. IV. 16.

Sz. Lám Ilona

Szerepelt a Nemzeti Színház tavaszi társulatán.

VII 1933. IV. 16.

Sz. Lám Ilona MDK

Madonna, tempera

Mücsarnok 1942 Tavaszi kiállitás

Sz. Lám Ilus MDK

Madonna, temp.

Mücsarnok 1943 tavaszi kiállitás

Lám Ilus

Szerepel a Képzőművészeti Társulat őszi tárlatán a bünarnokban

Nemzeti Ujság 1938 XI. 9

MDK

Sz.Lám Ilona

Siófok felé, of.

Balatoni kertészet, of.

Szeles nap, of.

Füredi öböl, of.

Balatoni Társ. 6.kiáll. Uj Szal. 1934. okt.

8 l.

MDK

Lám Ilus

Mennyei Apsaras

Tárlatok. Képzőművészet 1931. márc. 7o.l.

Lám Ilona

A Műcsarnok 1942-ben rendezett téli tárlatán szerepelt.

Új Magyarság 1942. XII. 8.

Lám Ilona

Palya'zat a Ferenc József
jubileumi alapi'tványra

M. 937. X. 8.

özpont meginditotta rotaprintes for-
köteteként a
épzőművészeti Élete"
amely a Közoktatásügyi Népbiztosság
a Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es
tkozó részét tartalmazza. Ára: 15.- Ft.

kiadványai közül kapható
ok 1954-55."
özpont évkönyve. Ára: 75.- Ft.

ok 1956-58."

ók a Művészettörténeti Dokumentációs

Sz.Lám Ilona

"Kelet" c. tanulmánya, a "Fiatal Művészek Kiállitásá"-n a Műcsarnokban.

N.U.933.IX.10.

IBK

Lám Ilona, festönö

vászna emlitésreméltó. –

Dr. Márffy Oszkár:
Tárlatok. (A Balatoni Társaság tárlata.
"Képzőművészet" 1928. 10. sz. 152.1.

MDK

Sz.Lám Ilona

Kertész, paszt.

Akv. és paszt. kiáll. M.Szal. 1932. máj.

12 l.

MDK

Lám Ilona

Kacérkodás, paszt.

MAPE 12.kiáll.kat. N.Szal. 1926. máj. 14 l.

MDK

Lain Flora, festő

egy nip darabbal szerepelt az 1931-ben
rendezett kiállaton.

(gy.) Magyar Akvarell- és Pastellfestők Egye-
sülete. - Képzőművészet. 1931 43-44 sz. 186. l.

Liebe Mama!

Ich bin glücklich angekommen und bei
Tante Hedwig

(Dr.) Hoyer Konrad - in Forstlehrerk Spr.
Berlin - Steglitz Düppelstr. 19a: 43-44a. 1911

Lám Ilona festönö.

Katol.Szemle.1932.II.54-60.l.

Láng Ilona

Magyar Művészet, 1927

176.o.

kiállítások.

MDK

Szikláné Lám Ilona

Cséplés, temp.

Halászok kirakják a zsákmányt, temp.

Alkotás Művészház 39. kiáll. 1949. febr.

Sziklainé Lám Ilona

festő

Vkmin kiáll 1943

állami vásárlás,
nem volt kiállítva.

Buffet a hajón,
tempera

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében
és
f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"
címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"**
címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Sz. Lám Ilona

Művészet 1938. II. évf. 22. 149. l.

Sz. Lám Ilona: A szent láng
A Műcsarnok Őszi tárlatáról

enő: Hullámverés
k Őszi tárlatáról

A már elhúnyt felvidéki müvészek közül mostohán mellőzték többek között Balló Edét, Bánó Dezsőt, Balogh Gábort, Feszty Árpádot, Glattert, Olgyayt és Margittay't. Három nagy szobrászunk méltón képviselhette volna a Felvidék teremtő szellemét: az első magyar szobrász: Ferenczy István, Fadrusz és Huszár Adolf.

Lám Ilona

Lélekvivő

1932 főv új szerzem.kiáll Mücsarnok

Lám Ilona

Szefelt-lex 189. l.

Élet. arek.

n. o. 794. l.

~~kevés eredeti körajzot kénített, Bécs-~~
~~ben inkább Mátyja~~, s nem annyira ezede-
ti körajzokat kénített, mint inkább
mások rajzait, arcképeit vitte át a köre.–

Sokkal jelentősebb nála a badeni
származású Cauzi Ágost (eredetileg Kanz
Márton), aki 1841-től kezdve sűrűn ellátoga-
tott Pestre, míg 1846-ban végleg itt tele-
pedett meg. (* Szendrei-Szentiványi: Magyar
Képzőművének Lexikona I. 294. l.). Arcképei-
vel, de különösen genre-képeivel nagy
sikereket aratott a pesti kiállításokon
(Váci Szüret.) Litográfiákat csak ~~az~~
~~az~~ 1852-től kezdve kénített, amelyek
[illegible] Cauzi

Lám Ilona

MAGYAR MÜVESZET
1927. 176

804.

Lám Ilona

1896-ban született Budapesten. Tanulmányait a Képzőművészeti Akadémián végezte Deák Ébner mesternél. Később Márton Ferenczhez járt akt rajzra. 1920 óta állít ki a tárlatokban. Főleg arcképfestéssel foglalkozik. Ez az első nagyobb nyilvános szereplése. Koll. kiáll. a Nemzeti Szalonban 1927 márc.-

rnával.

ík vidék erdőséggel, a melyet Ez utóbbinak vizében egy két- y kis leány hajt maga előtt hat Innenső partján, nem messze a ny van, fején füles rézedénynyel. ra szaladgál és egy pásztor te- ly előtt két férfi látható. A jármű iatal asszony ül és néz jobbra, évő edények előtt áll. A vízben : piros ruhaderék, e fölött világos- zos szürke felső- és fehér alsó- an kilencz madár röpköd. A de- a rudon: »*J. Siberechts 1667.*«.

179·4 cm. — Lelt. sz. 4074. — Friedrich van der Kuhlentól 9500 (1628–911). — A vételre nézve l. 3 sz. leiratot (969–912).

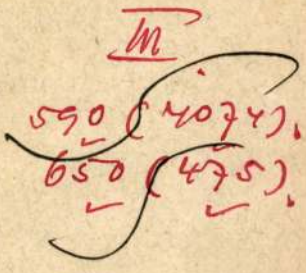

590

Lám Ilona

Lélekvivö. olaft

Tm. Bp. 1932.

797. *Lenkey János.*

Mellig látható, kissé bal
előrefésült haja, szemöldök

kecskeszakálla sötétbarna ;
fekete, paszomántgallérú
gombjai somalakúak.

Vászon, méretei 70·5 : 57·2
40 K. — Vétetett a gr. Kre
A megszerzésére vonatkozó ad
lelt. sznál. — Átvétetett 1895 ág
jegyzék 68. — Az átvételt tu
8-iki 14895 sz. leirat (159–96).

Lám Ilona

Hul. Budapesten 1896. Okt.
3. Rk. hat felső leányisk.
1913/14. I. első osztbeli
nincsenův. Deák
Ebner L. Erdössy B.
1913/14. II. első osz.
n. o.

Csontvár, ambeli II. 42

Erkezett 1905 márc. 14.

200/1905 sz. (Bpest, 1905 márc. 10. 90 sz. a.)

Az Orsz. Tanács Mökének értesítése a hazai teletek és ingó műemlékekről szóló tv. javaslat tárgyalási időpontjának elhalasztásáról. (Válasz. III. 31. c. i. 982/904)

Lám Ilona

1923. nov. - M. Akv. Pf. Egy
kiáll. Nemzeti szalonban
Andris, pasztell
Tanulmányfej; 1000.000.—
1924. nov. balatoni kiáll. m.o.
Leselkedő, olaj
Szélben, olaj

Hálósúly VII. 163.

Lám Ilus (Ilona)

1920. május

kiáll. Nemzeti Szalonban

Este, olaff. 2000.–

1920. szept. u. o.

Strandon, olaff. 2000.–

Tanulmányfej, olaff. 2000.–

1921. jun. u. o.

Augusztusi munka, olaff. 4000.–

Ház, római V. 174.

Lám Ilona

Műcsarnok
1919–20. téli tárl. 500
1922. jub. tárl. – 430
1926. angol-magy. tárl. 506.
1926. őszi tárl. 416
1926. téli tárl. 393, 402
1927. őszi tárl. – 532
1927/28. téli tárl. 419

Singer & Wolfner V. 62.

Lám Ilona

~~[illegible]~~ 1919. jan. MKE kiáll.

M. Kalon

Dr. Dalnoky Viktor,

a2 Opera tagja, olaj-600.

. évi augusztus hó 11.-én

kitünő tisztelettel:

Orsós József

segédőr.

Főfelügyelőségének

Budapest.

Lám Ilona

szül. Budapesten 1896
okt. 3. Rk. 6 felsőbb leányok.

1914/15. I. másodéves
művésznőv. Deák Ebner L.
1915/16. I. másodéves n. o.
és Pilch D.
1915/16. II. másodéves n. o.
1916/17. I. harmadéves
n. o.
1916/17 II. " " "
1917/18 I. negyedéves n. o.
1917/18 II. " " "

Lám Ilona

Zül, Budapest 1896
Hilbert Irén lája

Thieme-Becker
22. 245. l.

896

Weirotter Franz Edmund

Hollandiai táj. Rk.

84 m. 196 cz.

K. 5. –

Lám Ilona

Nul. 1896. Budapest.
Deák Ebner tanítvája
a Képzőm. főiskolán.
Később Márton Ferencnél
akt rajz. 1920 óta állít
ki a Nincsarmokban.
Archépfertő. 1927.
Kell. kiáll. a Nemzeti
Halomban. Tagképekel
is fest.

7 97

Nöthnagel J. A. B.

Olocsó Tudós. Rk.

63 m. 55 sz.

K. 5. –

Lám Ilona

Magyar Művészet
1927 176

2061-909-212

845. Keretek.

1 darab oldalt és elől kelelt aranyozott keret, faragványdiszszel.
Méretei 94:153 cm.
Becsértéke.....50 K

Jegyzet. A 2879 sz. festménytől.

Sz. Lám Ilona

Balatoni kastenet
c. kepe repr.

Európai Kurir

1935. II. januari
7.

LÁM ILONA. festő. • Budapest 1896 okt. 3. L.-né Hilbert Irén festő leánya. A képzőművészeti főiskolán Deák Ébner Lajosnál, azután Márton Ferencnél tanult. 1919 óta kiállítója a Műcsarnoknak és a Nemzeti Szalonnak.

E. G. II. 81

a) Az Esterházy Képtárban. Die Apotheose Ludwigs des XIV. (Eine Skizze.) — 1815: I. 2. *Ch. le Brun:* Die Apotheose Ludwigs des XIV. — 1835: V. 22. *Ch. le Brun:* Die Apotheose Ludwigs XIV. — 1844: V. 21. *Ch. le Brun:* Die Apotheose Ludwigs XIV. — 1865, 1866, 1867, 1869: II. 5. *Ch. le Brun:* XIV. Lajos apotheosisa.

b) Az Orsz. Képtárban. 1871: II. 5. *Ch. le Brun:* XIV. Lajos apotheosisa. — 1873: II. 5. *Nachahmer des Ch. le Brun:* Apotheose Ludwigs XIV. — 1876, 1878, 1879: XIII. 457. *Ch. le Brun utánzója:* XIV. Lajos Apotheosisa. — 1881: 528. *Ch. le Brun:* XIV. Lajos apotheosisa. — 1888: XX. 692. *Ch. le Brun:* XIV. Lajos apotheosisa. — 1896, 1897: XX. 692. *Ch. le Brun:* XIV. Lajos apotheosisa. — 1897: XX. 692.

Ch. le Brun: Apotheose auf Ludwig XIV. — 1898: XX. 692. *Ch. le Brun:* Apothéose de Louis XIV. — 1901, 1904: XX. 692. *Ch. le Brun:* XIV. Lajos apotheozisa.

Lám Ilona

l.

Ki-Kiroda?

478. l.

otek

Lám Ilona

Sz. Lám Ilona: Madonna

Művészet 1936, 3-4. f. 69. l.

nán: Téglaegető
ım kiállításáról

de képszerkesztése mégis egyéni, ami főként az utolsó vacsora jelenetezésén is bebizonyul. Minden képén kétségkivül átvonul valami lelkiség, magába szállottság, sőt áhitat. Tömérdekszer megismételt modell képeit sem teszi unottá a rajtuk elszórt sok festészeti szépség. Hegedűt tartó leányképe ritkaság az arcmásszerkesztésben, főként azonban két virágcsendélete meglepő: senkihez sem hasonlít, vagyis túlhaladja ebben azokat, kik eddig hasonlót festettek. Valóban Náray érdekes művészete sem a jelen, sem a mult áramlatai közül egyikhez sem osztható.

A LENGYEL ÉS MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZNŐK A NEMZETKÖZI CLUBBAN. A nők nemzetközi művészklubja rendezte ezt a kiállítást, hogy megmutassák a

52. Lám Ilona

festő

Műcs. kiáll. 1919 tól
Pipics 116. l.

s dad medaillonban. Hosszú hajat, ba-
kerek gallérja réteges s köntöse bő. Felira-

edius, Philosophiae Sacrae Ac Profanae

mma tibi quia tradidit, ergo
Oppida Cuncta tuas"

".

a vonalkeretnek 12.1 : 9.6 sa réclapnak 14 : 10.2 cm

89.

Lain Ilona

festő

vül. Bpest

lásd

Boz Magyarlex

596, 597 h.

Hivatal

Lám Ilona

1913/14, 1915/16,
1917/18.

Ferképzomfoiskèvk

107. C.

Sz. Lam Ilona

Baby, portrék

Nemzeti Szalon
MAFÉ 20ik jub. kiáll.
kat. 1935. dec. 20 –
1936. jan. 6.

1936 január 5–28

Sz. Lain Ilona

Szüske kertyü c. kepe

(IV. nemzeti kiäll.)

Repr. Müvészet 1937. 81. l.

17. MEZÍTELEN NŐI TORZÓ.

Márvány. Magassága 8·5 cm. Csak a felső test maradt meg fej, nyak és karok nélkül. A nyak helyén és a bal felső karban fémszög van, a megfelelő testrészek tehát külön márványdarabból voltak faragva. Rómából való.

Valószínűen Aphroditét ábrázolta e mezítelen női szobrocska. A Kr. e. III. századból származhatik. Görög eredeti szobornak látszik.

Paul Arndt: Torso einer Aphrodite-Statuette. IV—III. Jahrhundert vor Christus. Römische Kopie.

18. ATHENA.

Lám Ilona

245 Kacérkodás, paszt. 5000

Nemzeti Szalon

1926. máj.

MAPE 12. kiáll.

UJ MŰVÉSZEK EGYESÜLETE

UME

KIÁLLITÁSÁNAK

KATALOGUSA

Lám Ilona

festő

lásd

Szkláné Lám Ilona

alatt is.

MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG
SOCIETÀ ITALO-UNGHERESE
BUDAPEST, IX. RÁKOS-U. 10

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

úrnak
úrhölgynek

BUDAPEST,

ifj. Kellner E. Bpest.

LA SOCIETÀ ITALO-UNGHERESE

invita la S. V. Illma ad intervenire alle

CONFERENZE

che

il Rev.

P. VITTORINO FACCHINETTI

Professore dell'Università del Sacro Cuore di Milano

terrà

sabato, 27 aprile alle ore 18
nella Sala del Museo d'Arte Decorativa
(IX., Üllői-út 33—37.) sul tema:

DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA

(con proiezioni); e

lunedì, 29 aprile alle ore 18
nella Sala della TESz (V., Falk Miksa-utca 1) sul tema:

LA RADIO IN VOLO

LA PRESIDENZA

Gli ospiti sono graditi.

Sz. Lain Ilona

tesső

d.

Műbarát IV. kiáll

1941. jan.

Gaivai gót lelet IV. 226 - 230.

Lám Ilona

Kiáll.

Nemzeti Szalon

1927. Május.

Fő. kpt.

Sz. Lám Ilona

Idegen leány c. képe a Műbarát kiállításáról, repr.

Művészet. 1941. 37. sz. 6. l.

Lám Ilus

Biai út olaf.
Marussa 4

Nemzeti Szalon
téli kiáll. 1932 jan

Vaskules, római VI. 276.

Sz. LÁM ILONA
87. Május, olajf. 250.–

Nemzeti Szalon
Téli tárl.
1938. jan-febr.

Katona Nándor Vajda Zsigm.

Kézdi Kovács László

alelnöki teendőkkel megbizva
Dr. Ilosvay Lajos

MŰTÁROS:
Kató Kálmán

TITKÁR:
Bende János

ÜGYÉSZ:
Dr, Képessy József

PÉNZTÁRNOK:
Eckstein M. Miklós

SOCIETAIRE TAGOK:

Baditz Ottó
Déry Béla
Edvi Illés Aladár
Endrey Sándor
Gellért Jenő
Horvai János
dr. Ilosvay Lajos
Kacziány Ödön
Katona Nándor
Kézdi Kovács László
dr. Képessy József
† Kőrösfői Kriesch Aladár
László Fülöp Elek
† Br. Mednyánszky László
Mendlik Oszkár
Nádler Róbert
Rubovics Márk
† Székely Bertalan
† Szikszay Ferencz
Vajda Zsigmond

LÁM ILONA
122 Árpádházi boldog Margit avatása olaj. 4000 —

Nemzeti Szalon
Árpádh sz ntok kiáll. 1930 aug

Sz. Lám Ilona
188 Kertész pasztell 200.—

Nemzeti Szalon
[Akv past kiáll. 1932 máj-jun]

~~1242. K. Gerl:~~

1242. Körmöczbánya ~~látképe~~.

Olyképen van ábrázolva

Jobbról ~~látjuk~~ az épület
templomot látjuk, ~~míg~~ az előtért elfogl
zett tér közepén a Szentháromság
az egyemeletes pénzverő intézet
vó erkélyével. Az égbolt felhőzö

MAGYARORSZÁG EGYEL
PÉNZVERŐ MŰHELYE.

Plastelin pala alapon, mely
Vétetett 1908. január 27-én
1908. április 26-án (716-908).

Sz. Lám Ilona

festő

Szépmüvészet

1942. 15. l.

Lám Ilus

festő

Ért. 1978

684

Lám Ilus

festő
Stefánián Vilmos archép
és Önarchép, repr.

A Mű

1927. 1. sz. 23. l.

könyv- papírkereskedés
könyvkötészet

Nyomtatvány.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Sz. Laín Ilona

Mücsarnok

1933. szept. Fiatal nüvenek

kiáll. 188, 190

Sz. Lám Ilona

festő

KMTÁRS művcsoptok
1931. feb–márc kiáll.

VII. 24

1931. tav. kiáll. 283.
1931. őszi kiáll. III. 305

Sz. Lám Ilona festő

Borgó utca 22.

1930/31. jub. kiáll 606.

1934. téli kiáll 521.

Brugesben 1545-ben, meghalt Ant-
ban.

van den Kerchove képe.

nyon az ábrázolt myriai szt Miklósnak
ornátusban s jobbra fordulva van feltüntetve. Infulája s plu
el és drágakövekkel ~~van~~ ~~kivarrot~~ ékes, kezein
rd; jobbját, melynek mutató s kis ujján
ildásra emeli s baljával gyönyörű pász-
lötte a deisában három meztelen gyermek áll, kik
tenek reá s a kiket meg áld. Mögötte he-
~~melyeknek~~ tetegén fák ~~képeznek~~ csoportot.
s vidék várossal

méretei 86:32·5 cm.
. Janos Lápló ajándéka

Pg. 125.

MŰK

Sz. Lám Ilona

Nyugati szél, of.

"Nem", of.

Téli Kiállitás. Mücs. 1935. nov. 25.1.

MDK

Lám Ilus

Önarckép, of.

Képmás, of.

M.Szal. kiáll. 1927. jun. 16. l.

Lám Ilus

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

8 ó. lí. 1931 – IV. 26.

Sz. Lám Ilus

MDK

Koratavasz, temp.

Műcsarnok 1943 tavaszi kiállitás

Làm Ybrad.

a Nemzeti Szalon 1924 ápr. a 3. ik balatoni tárlatát rendezni, melyen „Piros ruha" c. „ „ „

Lám Ilona.

Műve szerepel a Balatoni Társaság kiállításán, a Nemzeti Szalonban.

Újság, 1924. ápr. 1.

Sz. Lám Ilona

Signora Carolina Musso

Műcsarnok 1941 Arcképkiállitás

Sz. Lám Ilona

K.L.-né

Műcsarnok 1941 Arcképkiállítás

Sz. Lám Ilona MDK

Honvágy

Műcsarnok 1942-43 téli kiállítás

Lám Ilona.

Műre szerepel a Balatoni Társaság harmadik kiállításán, a Nemzeti Szalonban.

Pesti Napló, 1928. ápr. 1.

M.D.K.

Sz. Lám Ilona

"A dáma" c. képének repr.-ját bemutatja a lap a "Mübarát" helyiségeiben rendezett kiállitásról.
A kiállitásról "Nyolc müvész kiállitása" cimmé Csemiczky sign.-val megjelent beszámoló ir.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. jan. 31.-febr. 6. IV. évf. 5. sz.

Sz. Lám Ilona

MDK

Maria Leticia

[redacted]

Mücsarnok 1943 Téli kiállitás

Lám Ilus

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

EK 1931. II. 24.

Lada Ilona

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

BK 1931. II. 22.

Sz. Lám Ilus

Ablakban, temp.

Műcsarnok 1943 Téli tárlat

Lám Ilus

festőművész

Téli Tárlat - Képzőművészeti Társulat kiállítása - Műcsarnokban - képével szerepel.

Igen szép egy arcképtanulmánya.

Új Nemzedék
1930.XII.21.

Láni Ilona

jó látással kapott helyet a MAFLE kiállításán.

Gy. I.: Őszi tárlat.
80. l. 931. X. 18.

Lám Ilona

a legjobbak közé tartozik a MAPE kiállításán

m. o.: A Műcs. őszi tárlate

N. U. 931. X. 18.

Làm Ilus festő"

Nemzeti Szalon téli tárlatán neve szerepel.

EK-932.T.1

Lám Ilona.

A kunszeti szalon mostani csoportki-
állításán kisebb gyűjteménnyel se-
repel.

Budapesti Hirlap, 1927. márc. 13.

Lány Ilona.
felőző

A Nemzeti Szalon csoportkiállításán gyűjteményes kiállításán arcképei, tájképei szerepelnek, köztük „Esti hangulat" c. műve. (mulítva.)

Esti Kurír, 1924. márc. 13.

Lam Ilona.

~~festőművésznő~~

A Nemzeti Szalon kegyjaob csaport-kiállításán portréi szerepelnek.
(említhe.)

Nemzeti Ujság, 1927. márc. 12.

Lám Ilona.

~~fe.~~ lőművész

a Nemzeti Szalon csaportkiállításán

portréi szerepelnek.

(említve)

Magyarság, 1927. márc. 13

Lám Ilona.

A Nemzeti Szalon csaporlkiállitásán parztell- és alajképmásai, néhány interieurje szerepel. Magdolna főhercegnő, Stefániai Velmos, vitéz Diettrich Antal ~~pro~~ portréit láttuk. (~~[illegible]~~)

Pesti Hirlap, 1927. márc. 13

Liebe Mama.

Lám Ilona.

A Nemzeti Szalonban megnyíló csoporthiállításon sok portréja és pár tájképe szerepel. (említve)

Pesti Napló, 1927. márc. 13.

A Nemzeti Szalon két festőnő és négy festő gyüjteményét foglalja magában. A nők közül *Lám* Ilona már több izben szerepelt nyilvános kiállításon, ezuttal jelenik meg először nagyobb kollekcióval. A művésznő főleg arcképeket fest, nemes tónusban, feltünően preciz szerkezettel és szineinek poetikus kezelésével. Nem hősies, csak poétikus és ennek ellenére is tud jelentőségteljes karaktert adni arcképeinek. Hajlamos a hangulatokra és e nemben a 117. számu „Esti hangulat" tájképe igen élénken reprezentálja a művésznő finom stilusu gondolatvilágát.

Deliné Bacher Ilona a természet jelenségeit, harmóniát kereső elemeit, önkényesen állitja össze szinben, vonalban, a képszerüség kedvéért. Erős dekoratív hatások mutatkoznak képein, amelyek külső tetszetősség mellett belső elmélyedésről is tanuskodnak.

Deli Antal művészete teljesen rokon Deliné Bacher Rózsi művészetével, nála azonban a dekoratív hatások csaknem szinorgiákká emelkednek és ebben nagyobb erőt mutat, mint a vele rokon Deliné pikturája. Hálójavitás (10 szám) egyike a legjobb képeinek és élénken reprezentálja Deli Antal művészetét.

Wirker Ferenc tömör szinek erős kontrasztjának egymás mellé helyezésével ad jó plasztikát és nem egészen önálló utján sem válik jelentéktelenné.

Zsótér Ágost a naturát a maga hangulata szerint hangolja és szimbolizálja. Nagyék tanyája (239) igen jó darabja kiállitásának.

Néhai *Tenchert* Károly egy teremben kapott helyet és itt özvegye kiállitotta a hagyatékában még megmaradt képeket. *Tenchert* Károly formanyelve rendkivül gazdag. Ragyogó szinekkel, épülő konturokkal, tökéletes rajztudásának hangsulyozása nélkül tetszetős, és művészi hatást tud elérni. Aktjai hus- és vérfogásuak, tájképei merész szinharmóniák, de lelket és szemet üdítőek.

Láng Ilona.

A Nemzeti Szalon csoportkiállításán munkái szerepelnek.

Ujság, 1927. márc. 13

[illegible]

[illegible]

[illegible]

MDK

Sz.Lám Ilona, festö

Fekete zölddel.

KMTárs.Téli tárlat. 1938.febr.-márc. Gyüjt.kiáll.
Bp.Mücsarnok. Kat. 12.l.

Lám Ilona MDK

Stefániai Vilmos arcképe

Műcsarnok 1926 Angol-magyar kiállitás

MDK

Lám Ilus

Leselkedő, olajf. Mgt.
Szélben, "

A Balatoni Társaság II. Kiáll. Kat. 1924.
Nov.29.-Dec.8. 15.lap

MDK

Sz. Lám Ilona, festö

Kaktuszok.
Fehér kesztyü.

OMKT.-Műcsarnok. IV.Nemzeti Képzőmüv. Kiáll.
Bp.1937.ápr.29.-jun.20. Kat.2o.1.

Lám Ilona MDK

Magdolna főhercegnő arcképe

Mlesarnok 1927 őszi kiállitás

Lám Ilona MDK

Hálófoltozók, olf.

Műcsarnok 1927/28 téli kiállítás

MDK

Sz. Lám Ilus

Művével résztvett a kiállitáson.

KmTárs. 1943. márc. - ápr. tav. kiáll.
Kiállitó művészek névsora. 27.lap

MDK

Sz. Lám Ilona

Madonna /tempera/
Cineák /olaj/

A képzőművész szakosztály kiállítása az Ady-kör helyiségében. Bpest. 1946. dec. 1-15-ig. Kat.

Sz.Lám Ilona festőművész

Piros gyöngyök

"Keletë.

Fiatal Művészek Kiállitása katalógusa 1933.
Műcsarnok.

Sz.Lám Ilona festőművész

Madonna

"Nő a művészetben"kiállitás katalógusa.1936.Műcsarnok.

Sz.Lám Ilona festőművész

Vitorlásverseny a Balatonon

Magyar kiállitás tárgymutatója. Műcsarnok. 1934.

MDK

Lám Ilona

Képzőművészet 1928. II. évf. 6.sz. 12.l.

MDK

Lám Ilona,

a N.Sz.által rend. 63 csop.kiáll. egyik-másikán szerepelt műveivel. 1927.

A Nemz.Szal.4oo-ik jub.és a KEVE XX-ik kiáll.-a. 1929.febr.

MDK

Lam Ilona festőm.

Baby, kép

K.M: Az I. Ferenc József koronázási díj pályaműveinek kiáll. Nemz. Ujs. 1927. jun. 10. 11 l.

stein-ház, egyemeletes, 2+2+2 ten-
l, 175o körül. Épittette Rottenstein

yv. Eger, 1937, 64 l, képe 64 l -

MDK

Sz.Lám Ilona
műve:

Ica. Magántulajdon.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója.1936.máj-jun. 33.1.

M.D.K.

Sz. Laine Ilona

festő

A Ripp-Rónai Múzeum kiállítására került sor.

Laine Sándor: Találatokról

Művészet, 1963 március – 38 lap

Sz. Lám Ilona

A dáma
Madonna

Ars Hungaria kiáll. 1940.

MDK

Sz. Lám Ilona
Madonna, temp.
Cineák, olaj

Ady-Kör kiáll. 1946. dec.

Sz.Lám Ilona MDK

Maria Leticia

Mücsarnok 1943.nov-dec.
Téli kiállitás

MDK

Sz. Lám Ilona TESZ oklevél

Kitüntetett művészek. Pesti Napló, 1934. okt. 23, 11 l.

MDK

Sz.Lám Ilona

Lili.
Nyugati szél.
"Nem".

KMTárs, 1935. téli kiáll. 25.1.

MDK

Sz. Lám Ilona, festöm.

185. Fekete zölddel.

KMTárs. 1938 Téli tárlat. Kat. 12.1.

SZ. LÁM ILONA

Harmónia.

Téli kiállitás képes tárgymutatója. Műcsarnok 1937.

MDK

Sz.Lám Ilona

Tűzliliom c.műve. Repr.

Képzőművészet, 1934. 46.lap

Lám Ilona MDK

Stefániai Vilmos arcképe, olf.

Mücsarnok 1926. Őszi kiállitás

Lám Ilona MDK

Esti hangulat, olf.

Műcsarnok 1919-2o. télitárlat

MDK

Sz.Lám Ilona festő

KMTárs őszi kiáll. 1938. nov. Mücs. 36 l.

MDK

Sz.Lám Ilus,festö

48. Gyermekfej. Olaj
49. Virágok. Tempera.

A Budai Képzömüvészek Karácsonyi Kiállitása. 1947.
Kat.

MDK

Sz.Lám Ilona

/A Műterem/ Szépművészet 1941, 105-6.l.

MDK

Sz.Lám Ilona, festö

Vitorlásverseny a Balatonon. Olf.

Mücs.-As 1934.évi Magyar Kiállitás.1934.szept.27.-okt.2(
Kat. 13.1.

MDK

Sz.Lám Ilona, festö

Baby. Pasztell.

Nemzeti Szalon.-MAFE XX.Jub.Kiáll. 1935.dec.2o.-1936. jan.6. Kat.

Szl. Lám Ilus

MDK

Ablakban, temp.

Műcsarnok 1943. nov-dec.
Téli kiállitás

Sz. Lám Ilona

MDK

Madonna

Műcsarnok 1936. okt.nov.
A nő a művészetben kiáll.

Sz. Lám Ilona MDK

Ica

Műcsarnok 1936. máj-jun. Jub. kiáll.

Lám Ilona MDK

Augusztusi munka, olf.

Tavaszi Tárlat
Nemzeti Szalon 1921. junius

Sz. Lám Ilona MDK

Idegen leány, olf.

Munkácsy Céh IX. kiáll.
Nemzeti Szalon 1936. máj.

MDK

Sz.Lám Ilona, festö

Ebédelö parasztok. Olf.

Mücsarnok.-I.M.Képzöm.Kiáll. 195o. Kat. 5.1.

MDK

Lám Ilona, festö

Lélekvivö. Olf.

Nemzeti Szalon.-Tavaszi tárlat. 1931.junius. Kat.

MDK

Sz. Lám Ilona

Művészet 1938. III. 22.sz. 153.l.

SZ.LÁM ILONA

Klári.

Téli kiállitás képes tárgymutatója. Műcsarnok 1937.

Lám Jolán:

~~Festőművésznő~~

A Nemzeti Szalon új csoportkiál-
lításán ~~új~~ legújabb műveit
mutatja be.

Magyarság, 1927. márc. 11.

Làm Nusi

Nemzeti Szalon Téli Tárlatán neve szerepelt.

NU-1932.T.1.

LÁM PÁL

Papp L. világbajnok mellszobra. Gipsz. 67 cm.

III. Magyar Képzőművészeti kiáll. kat. Műcsarnok 1952. dec-1953. márc.

Lám Pál MDK

Papp L. világbajnok mellszobra, gipsz

Mücsarnok 1952/53 III. Magy. Képzőm. Kiáll.

Lám Pál

Papp László világbajnok mellszobra
gipsz

III. M.Képzőművészeti kiállítás 1952.dec.1953.
március katalogusa, 18 lap

Fénykép

Magyar Foto: Fk 21216/16 Negatívum

Kám Pál: Papp L. világbajnoki mellszobra

Gipsz

1952.

Neg. van

Lám Sándor Rajzoló.

„A munkácsi vár" „Munkács" Kőrajz. 1.) Máramaros-Sziget. 2.) ~~[illegible]~~ 3.) ~~Ungvár vára~~ 4.) Unghvár. 3) Unghvár-vára. 4.) Unghvár. 5.) Megyeháza, ref. templom és paplak Unghvárt. 6.)

1.) Az Ország Tükre. 1865 évf. 213-215 lap.
2.) " " " " 237 l.
3.) " " " " 249 l.
4.) " " " " 251. l.
5.) " " " " 261 l.
6.) " " " " 263 "

Lám Sándor

rajzoló

l.

Vozáry Munkács

22. l - 31. l.

Lám Sándor rajzoló M.D.K.

Munkács és a
Munkácsi vár c. rajzait
Elischer L. litografálta
Ungvár c. rajzát ugyanő
Ungvár vára

Gerni, A mágy. körajz. 1960 136
1

LÁM Sándor

akvarellje 1862, Ungvár, megyeháza

1862 Munkács, vár

1862 Munkács, főutca

1862 Csernek hegyi kolostor, Munkács

DESCHMANN Alajos: Kárpátalja müemlékei.
Bp. : TKM, 1990 52.p.
62.p.
87.p.
91.p.

LÁM Sándor festő

Técső, a város főtere

DESCHMANN Alajos: Kárpátalja müemlékei.
Bp. : TKM, 1990 191.p.

LÁM. Sándor festő

Huszt, ref. templom
vár

akvarellek

DESCHMANN Alajos: Kárpátalja müemlékei.
Bp. : TKM, 1990 168-169.p.

Lama Szalváter

nebrünsegéd -

4 elemi 3 iparrajz

9 hónapot töltött az

[illegible], jó eredmémnyel végzett

Iparrajziskola 1893.

XXV

Lama Salvatore

[illegible]

4 elemi, 3 ipari

8 hónapot tölt [illegible]

[illegible] jeles [illegible]

[illegible] - Tamás Vasili

Ferenc

Ipariskola 1893

562

570

Lama Szalvátor

szobrász segéd

4 elem

Iparrajziskola 1892

Nagyságos
Dr. Szentiványi Gyula
B u d a p e s t, XI.

Lágymányosi-ut 16.

Lándory

Szerepelt az I. nemzeti tárlaton

MH. 1933. IV. 19.

.AM Weaston

M.D.K.

1917-ben Nagybányán a Szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya.... Bp. 1954. 332.l.

Josef Lamasch

MDK

1769-ben ő fejeste be a Zeideni paplak
építését. Ő építette a Petersberg-i torvyot
és dolgozott a Brassói Fekete Templomon is.

Das Burzenland. IV. 1. E. Jekelius kiad. Brassó
1929.

eml. L. 130. old.

Karl Josef Lamasch

MDK

A XVIII. századi végén épült brassói katolikus templom építője. (alaprajz, repr.)

Das Burzenland. III. köt. Brassó. 1. rés. E. Jekelius kiad. Brassó. 1928.

eml. l. 152. old. alaprajz: 151. old. ~~repr.~~.

47. ábra., repr.: 191-192. ábra.

Joseph Lamasch

MDK

császári és királyi, brassói építőmester
1778 körül építette a petersbergi templom
tornyát, mely 1782 nov. 13-án beomlott.

Das Burzenland. IV. 1. E. Jekelius kiad. Brassó
1929.

eml. h. 141-142. old.

plodi
Acta

I
evan
Tübi
vett
melle
tori é
így si

D
a m.
ország
és az
tani, t
téstan
kultúr
tanár,
slawsk
ismert
legúja

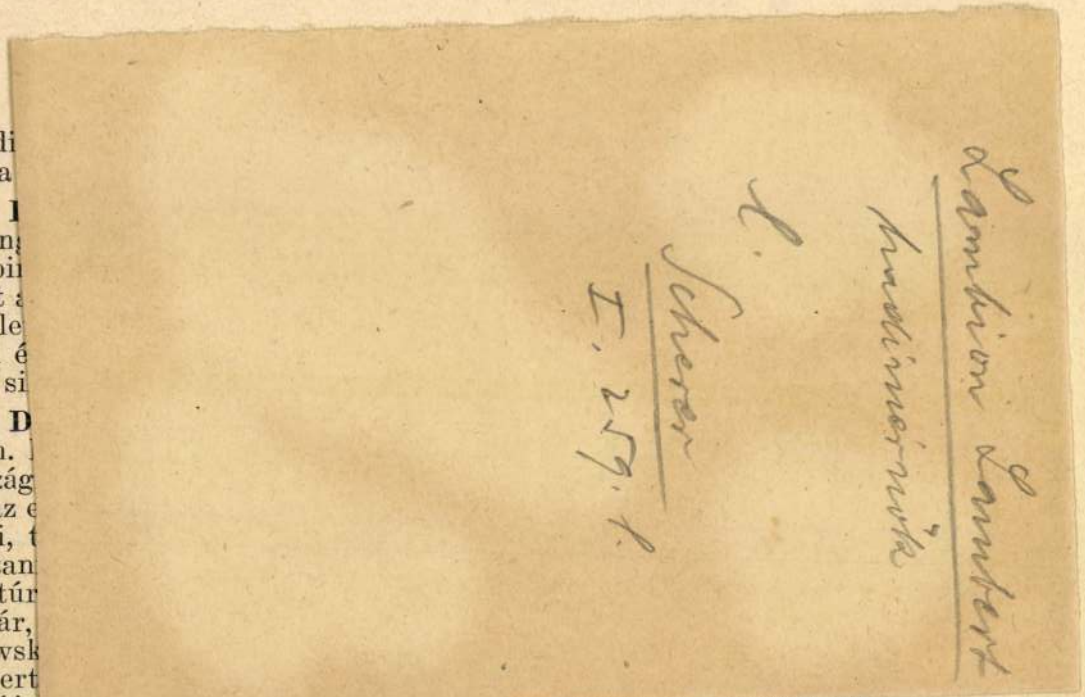

Sekera, Lipcsében dr. Janert és Berlinben dr. Freckmann egyetemi tanárok laboratóriumait és kísérleti telepeit. Részletesen foglal-

végén alkalmat talált arra, hogy Berlin, Drezda, Greifswald, Hamburg, Frankfurt a/M. és München múzeumait és kulturális intézeteit látogassa meg.

Dr. Szabó Árpád (1913, Budapest, ref.), ideiglenes asszisztens a frankfurti Kultúrmorfológiai Intézetben (Huszti és Frobenius professzorok), német csereösztöndíjat kapott Frankfurt a/M.-ba azzal a megbízással, hogy a frankfurti egyetem bölcsészeti karán később létesítendő magyar lektorátus feladatát ideiglenesen lássa el. Ez a terv ugyan utóbb meghiúsult, de a jelölt a rendelkezésre álló időt tudományos képzettségének továbbfejlesztésére fordította. Munkatársa volt a frankfurti Kultúrmorfológiai Intézetnek, ahova még Frobénius Leo professzor vette fel. Vorklassisches Erbe cím alatt összefoglalta három klasszika-filológiai tárgyú dolgozatát és mint habilitációs dolgozatot benyujtotta a frankfurti egyetem bölcsészeti karának. A kar a dolgozatot elfogadta és 1939 februárjában a habilitációs kollokviumot megtartotta. A német minisztérium engedélye alapján az egyetem pár hét mulva kiadta magántanári oklevelét. A habilitációs dolgozat három részletét a Welt als Geschichte, Archiv für Religionswissenschaft, illetőleg a Paideuma című folyóiratok publikálják.

Dr. Szent-Iványi József (1910, ág. ev., Budapest), nemzeti múzeumi

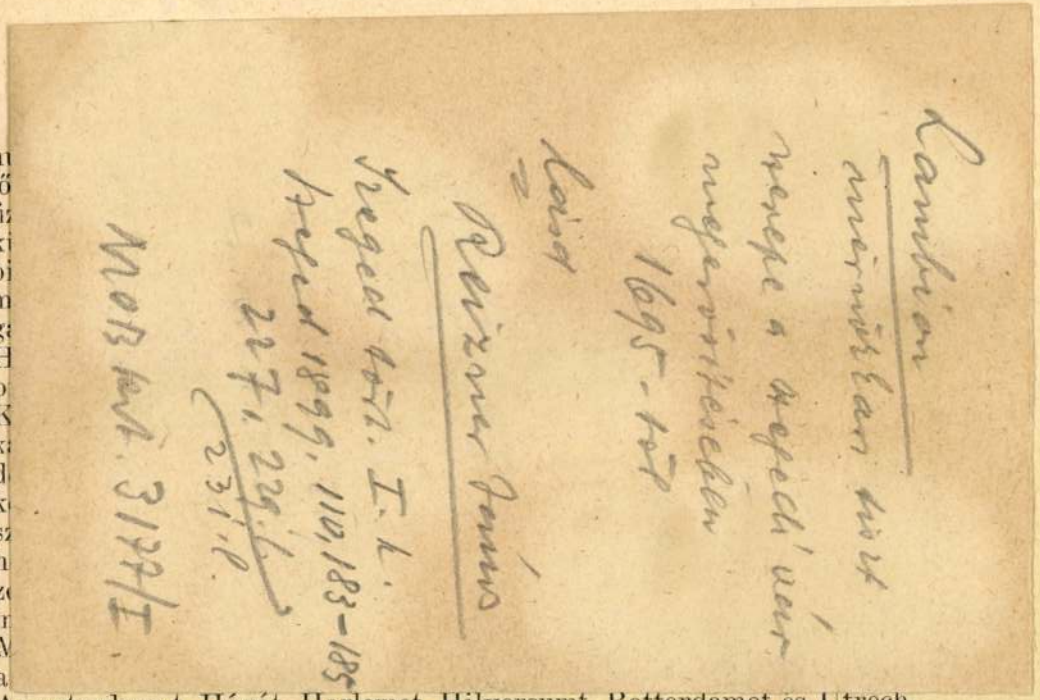

Amszterdamot, Hágát, Harlemet, Hilversumt, Rotterdamot és Utrechtet. Mint előadóművész jelentős közönség- és sajtósikert ért el berlini

ság vezetőségének kultúrmunkájába bekapcsolódva március 15-én a Berlini Magyar Kultúrszövetség ünnepélyén ünnepi beszédet és júniusban a kolónia protestáns tagjai számára istentiszteletet tartott.

Dr. Lissák Kálmán (1908, Budapest, róm. kat.), a debreceni Tudományegyetem Élettani Intézetének tanársegédje (Went prof.), ösztöndíjas az I. félévben. A berlini egyetem élettani intézetében dolgozott Trendelenburg professzor vezetése mellett. Különösen a központi idegrendszer fiziológiáját, az e körbe tartozó műtéti és experimentális technikát és elektrofiziológiai methodusokat tanulmányozta. Munkásságáról előadások keretében számolt be a Debreceni Orvosegyesület 1937. évi március 18-i ülésén és a Magyar Élettani Társaság 1937. évi május 27-i szegedi vándorgyűlésén, melyek a Zeitschrift für experimentelle Medizinben „Ringskühlung des Thorakalmarks und das Centrum Anospinale" címen, a Magyar Orvosi Archivumban „A thorakalis gerincvelő hidegátmetszése és a centrum anospinale" címen jelennek meg. A berlini élettani társaság meghívására előadást tartott annak 1936. december 18-i ülésén „Über den Eiweissverlust des arbeitenden Herzens" címen. A berlini és Berlinkörnyéki tudományos és orvostársadalmi intézményeket behatóan tanulmányozta és megtekintette a varsói egyetemi élettani intézetet is.

Dr. Szabó Zoltán (1908, Debrecen, ref.), egyetemi tanársegéd

Lambion

Szeged vára és a palánk 1695-ben.
Kisebbített hasonmás fenti nyíra után a cs. és kir. hadügyi levéltárból

Repr.

Reizner János
Szeged tört. I. k.
184. l. után

Berlin, N. W. 7. Dorotheenstrasse 2.

gyárakat, hogy a Berlinben praktikusnak talált, de Magyarországon még be nem vezetett felszereléseket megismerhesse. Hazatérése után a Magyar Urológiai Társaság ülésén, előadás keretében számolt be tanulmányairól és tapasztalatairól.

Dr. Bogsch László (1906, Vajdahunyad, ág. ev.), a budapesti egyetem földtani intézetének tanársegéde, Budapestről, ösztöndíjas a második félévben, főleg Stille professzor intézetében dolgozva, részt vett az egyetemi előadásokon, ahol a modern tektonikai felfogásokat ismerte meg és tanulmányozta a németországi harmadkori geológiai és őslénytani viszonyokat. Tanulmányi kirándulásai során a Harz-hegységben nemcsak a hegység geológiai viszonyait ismerte meg, hanem Stille professzor munkamódszerét is. Kirándulást tett Közép-Németország barnaszénbányáiba, továbbá Hamburgba és Göttingába, ahol a földtani és őslénytani intézeteket tekintette meg.

Dr. pilismaróti Bozóky László (1911, Nagyvárad, róm. kat.), okl. középiskolai tanár, bölcsészdoktor, Budapestről, az első félévben Budapest székesfőváros ösztöndíjasa, a második félévben magyar állami ösztöndíjas volt. Tanulmányainak menetét a Budapest Székesfőváros Eötvös Loránt Rádium és Röntgen Intézetének tanácsai és az intézet vezetőségével folytatott megbeszélések irányították. A Physikalisch-Technische Reichsanstaltban az abszolút

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Laky György

Szocialista Művészetért

1964 SZEP

1021

IN MEMORIAM

LAKY GYÖRGY

zenetanár, a pécsi Erkel Ferenc Zeneművészeti Szakiskola tanára, a Pécsi Nemzeti Színház korrepetitora július 24-én, élete 36. évében az NSZK-ban autószerencsétlenség áldozata lett. Feleségével együtt az NSZK-beli Böblingenben temették el. Kitűnő pedagógust, tehetséges muzsikust vesztettünk el benne.

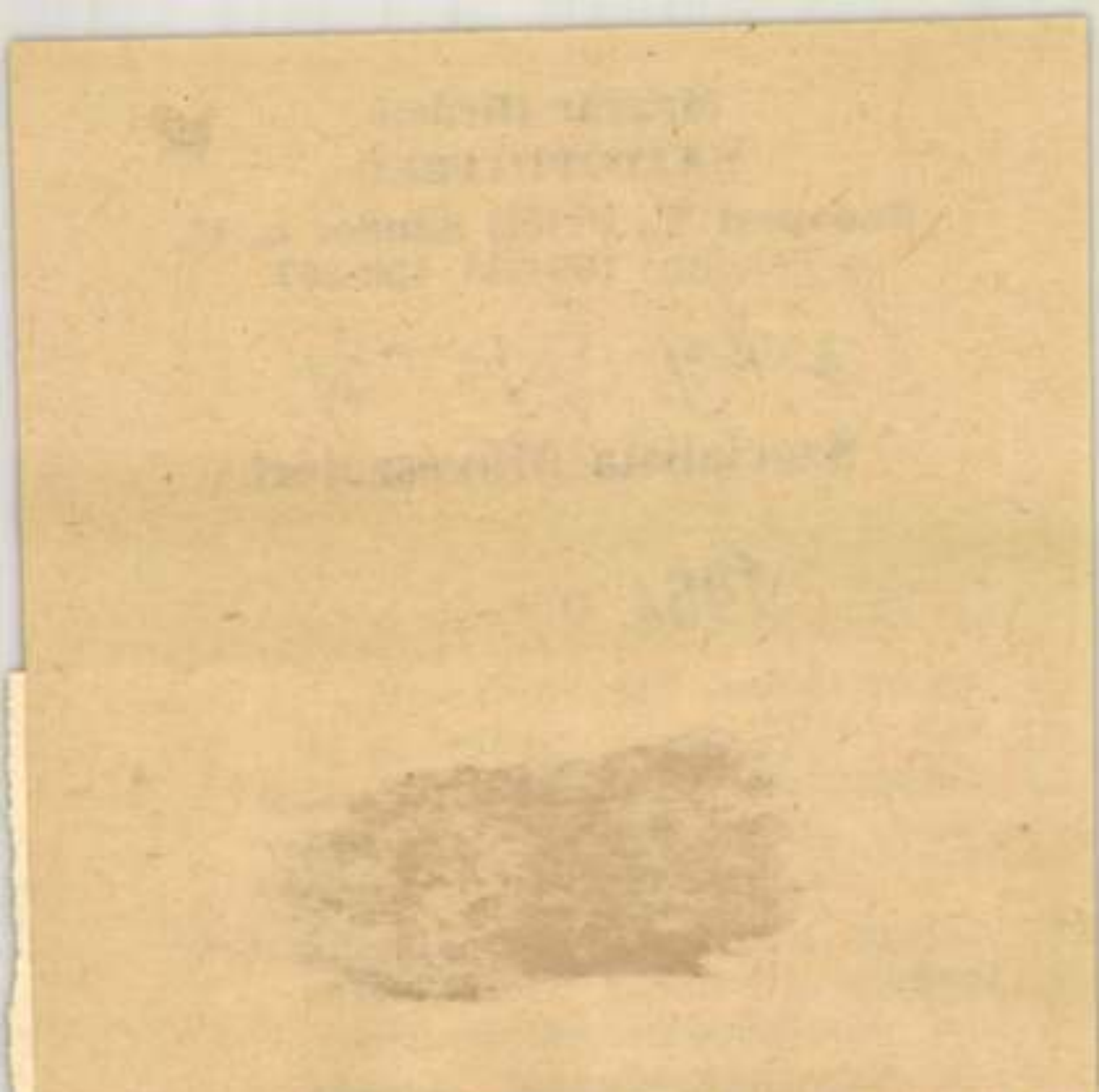

kolareform, de különösen a gyakorlati foglalkozás beveze-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR MONITORING
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Lammel Annamária

ÉLET ÉS IRODALOM

1981 SEP 16

1021

Lammel Annamária rajza

dom a pincérekről, hogy jobban
resnek, mint, mondjuk, a legtöbb
egyetemi tanár, az se titok előttem,
hogy milyen kevéske nyugdíjuk
lesz, és mennyi betegpénzre számít-
hatnak, ha ajtót nyit rájuk a baj.
Én tudom, melyikük cukorbeteg,
melyiknek van fullasztó gondja a
gyermekével, melyiket csalja a há-
zastársa, mert a felszolgáló mindig
holtfáradtan ér haza. Egyikük vala-
mikor beavatott a titokba: „Uram,
ehhez a munkához nem tanfolyam,
hanem jó fej és jó láb szükséges.
Aki feledékeny, az akár harmad-

Azt nemigen kérdik a nyolcvana-
dik éve felé lépegető kapitánytól,
milyen osztálytárs volt József Atti-
la — pedig együtt jártak elemibe.
De az üzletvezetőt se faggatja sen-
ki: van-e teremtett lélek a kávéház
alkalmazottai közül, aki tudná,
1919—20 között mint kenyeresfiú
vagy kifutó loholt ebben a kávé-
házban a siheder József Attila.

Vajmi keveset törődnek ehelyt a
költészettel. Különben is a magyar
líra csak az anyanyelv televényében
virul. Itt pedig a vendégek fe-
le külföldi. Az egy műszakban dol-

hajtását. Amennyiben túlélném őt,
egy — a pesti temetőben nyugvó
— afrikai férfi sírjába kell temet-
tetnem.

Most nincs erről szó. Csak üdvö-
zöl, és leül a maga csöndjébe. Az
ugyanis a sajátja. Különben most
magnóról zene szól. Rock, hogy
tudja mire fejteni keresztrejtvé-
nyét a kenderszín nyugdíjas hölgy,
aki mindig — mindig egyedül
van... Világváros jelenlétét érezze
az idős palesztin törzsvendég, akit
egy házasság bilincselt Budapest-

occse, aki mint segédmunkás végig
beszállna az építkezésbe.

Típustervekben lapozgatnak az
asztalon. A mester érdeklődik, víz-
villany van-e az utcában... Hát az
nincs. Továbbá, hogy szereztek-e
elvi építési engedélyt? Az öregúr
azt se tudja, mi az... Hányas épí-
tési övezetben van a telek, magya-
rán mi építhető rá?... Süketünk
csak hallgat... Megy fölfelé a vál-
lalkozóban a pumpa. Kér két ko-
nyakot. Fölhörpintik. Jön a kulcs-
kérdés: — Aztán az anyagot ki

három közel-keleti [illegible]
csatakosan, mintha csak bevetésről
érkezne Bejrút alól. Rendelésük ko-
rántsem olyan italokból áll, hogy
azzal az iszlám igehirdetői egyet-
érthetnének... De ki törődik ez-
zel! Egy honfitársunk éppen azt
mondja asztaltársaságának szolid

Jósika Julia:

Lämmel, M

Derékon alól, hétnyolczad jobbra. Középütt elválasztott s füleire lefésült haja hullámos s konszba van fogva; főkötőjéről fehér fátyol omlik vállaira; fülbevalót, nyakán hat soros gyöngyfűzért, gyűrűs jobbján s leeresztett baljan karpereczet s keblén brocheot visel; kivágott ruháját csipkefodrok diszitik s csipkekendőjét kissé leeresztve tartja. Feliratai a kép alatt aláirásának másakép:

„Jósika Julia"

balra: „M. Lämmel sc. Lejpzig."

s legalól középütt három sorban:

„Nővilág 1859"
Kiadja Heckenast Gusztáv, Pesten.
Metsz. és nyom. Brockhaus F. A. Lipcsében."

Aczélmetszet, az alak nagysága 12.5 s az aczéllap méretei 22.4 : 16.3 c/m.

Ltsza 7656 (közönséges nyomás).

7131

109/93 № 62.

Jósika Julia:

Derékon alól, hétnyolczad jobbra. Középütt elválasztott és füllire lefésült hullámos haja kontyba van fogva, főkötőjéről fehér fátyol omlik vállaira, fültevalót s nyakán hatsoros gyöngyfűzért visel, kivágott ruháját csipkefodrok díszítik s fekete csipkekendőjét karjaira leeresztve tartja. Keblére ékköves broche van tűzve, ~~[illegible]~~ karjáni karpereczet hord s balját leereszti.

Feliratai a kép alatt

aláirásának másakép: „Jósika Julia"

s balra: „M. Lämmel sc. Leipzig."

Aczélmetnet, metnette Brockhaus F.A.) az alak nagysága 12.5 s az aczéllapnak méretei 22.4 : 16.3 c/m.

Ltsza 7131. (chinai papiroson)

1/93 № 124.

giai Értesítő XXXIII. kötete 5.

ILAFEHÉRVÁR. II. A *Batthyány-*
ézve az év legfontosabb eseménye
káptalan levéltárának átvétele volt.
, méltányolva a megőrzés és tudo-
ásználat előnyeit, melyekkel a levél-
Batthyány-Intézetbe való elhelyezése
3 őszén úgy határozott, hogy le-
a történetirásra becses, régebbi
Batthyány-Intézet pánczéltermébe
letétképen. Decz. 23-án az egész
égi rendben ött volt a pánczélte-
ári dobozaiban.

csey Aurél báró jóvoltából.

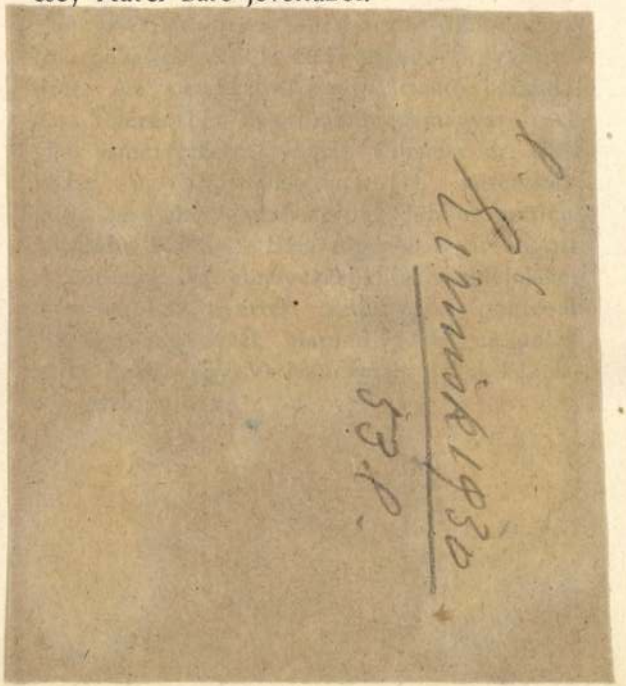

zöltek, mert az államsegélyből felsőbb jóváhagyó engedély folytán néhány szekrényt szereztek be, hogy az értékes és romlásnak nagyobb mértékben kitett tárgyakat az állandó helyen majd megfelelő, alkalmas módon megőrizhessék. A múzeum még ma bérelt helyiségben van, amely szűk voltánál alkalmatlan arra, hogy a tárgyakat abban múzeumszerűleg kezeljék, úgy, hogy szép és igazán értékes dolgok ott valósággal raktárszerűleg vannak összehalmozva, aminek egyebek közt kettős kára van. Ez az állapot most már mielőbb megszünik, mert a m. kir. belügyminisztérium a vall. és közokt. minisztérium

A múzeumot látogatók száma a folyamán 16.871 volt; ebből látogató. A látogatók legmagas május havára esik, amikor 331 tették meg a gyüjteményeket.

A *régiségtár*, eltekintve a kiseb től és adományoktól, különösen tárgyakkal gyarapodott, amelye szab. kir. város közönsége a Szen ről elnevezett székesegyházban kincsek közül a tulajdonjog fennt múzeumnak letét gyanánt átenged ros közönsége e tekintetben cs tett eleget a vall. és közokt. m

Lamos Dóra

..... anyirbátori rajztanár

1937-ben

Rajzoktatás

1937. 4-6 n.

52. l.

27.

Dec. 29.

az egyidejüleg megren
100 példányért.....

---

számitanánk.
A plakátok könyvnyomdai utó
Szolgálatunkat ajánlva, vag

kiváló tisztelettel:

481 1927.
1927 Dec. 24.

Lamoss Tános, festő; szül. 1879 június 24-én Körmöcz-bányán.

1908-ban Brocky Károly: Anya és gyermeke és Benczúr Gyula: Hunyadi László búcsúja cz. képeket másolta az Orsz. Magy. Szépművészeti Múzeumban.

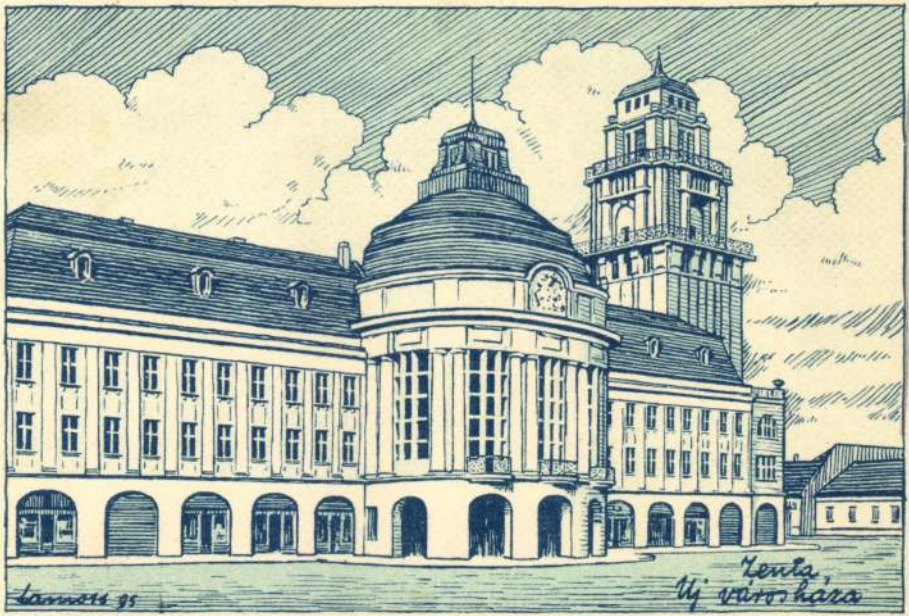
Zenta,
Új városháza

Nagyságos
dr Szentiványi Gyula
urnak

Budapesti út 10 C
Budapest

Kedves Gyula!
Vettem értesítésedet és
Péntek d.u. 4 órakkor várlak
sokor üdv Leo

Bp 22/IV 1936

Kiadja a Délvidéki Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Egyesülete

Lamoss János

okl. rajztanár

az 1903/4. tanév-
ben egy félevre óradíjas
tanárként működött
a Zalatnai állami
kőfaragó és kőtiszoló
ipari szakiskolában

Értesítő 9. l.
18. l.

Zalatna alatt
könyvtárambeni

számla terhére:

re. . . . . 50 P

. . . . . 90 "

esen: 140 P, azaz:Egyszáznegyven

ár hó 24.

niszter rendeletéből:

Ybl Ervin s.k.

szteri tanácsos.

964. J. B. Lampi (?).

Sz. Romenóban 1751 deczember 31-én. † Wienben 1830 február 11-én.

Idősb Szumrák Sámuel.

Mellig látható, kissé jobbrafordult, de szembe néz. Hátrafésült haja fekete; szemöldöke, szeme és bajusza barna; arcza leberetvált. Körülcsavart nyakkendője és kettős elejű alló gallérú kabátja fekete, ingének mellfodra látszik. Felirata a kép hátán három sorban: »*Samuel Szumrák Sr. 1744-1813 Beszterczebánya*«.

Vászon, méretei 55 : 42·7 cm. — Lelt. sz. 964. — Értéke 150 K. — Szumrák Pál ajándéka 1905 február 8-án. — Bejelentetett 1906 február 6-án (30–906).

35. *II. Lipót király.* (1790—1792.)

Térden alul ábrázolt, kissé balra forduló, álló alak, borotvált arccal és fehér vendéghajjal. Fejét jobbra fordítja és balra néz. Jobb kezében marsalbotot tart; balját csípőjéhez támasztja. Vörös hajtókás és arany paszomántos fehér kabátot, ezüst mellvértet és vörös nadrágot visel. Vállán hermelinnel bélelt bíborbársony palást. Nyakában az aranygyapjas rend, mellén a Sz. István- és Mária Terézia-rend csillagja, illetőleg keresztje és ugyanazon rendek szalagjai. Mögötte fák. Jobbra a síkon sortüzet adó gyalogság.

Olajfestmény. Vászon. M. 135—96·5 cm.
Festette *Lampi János lovag. (I.)* Ltsz. 891.

36. *Széchényi Ferenc gróf, a Nemzeti Múzeum megalapítója.* († 1820.)

Mellen alul ábrázolt, félig jobbra forduló alak, szőke hajjal és oldalszakállal. Sötét ibolyaszínű köntöst és aranynyal hímzett, zöld visszájú vörös bársonypalástot visel. Nyakában az aranygyapjas rend és mellén a Lipót-rend keresztje. Szürkészöld háttér.

Olajfestmény. Vászon. M. 47·5—36 cm.
XIX. sz. Ltsz. 820.

37. *Gróf Károlyi József, szatmármegyei főispán.* († 1813.)

Mellig ábrázolt, kissé balra forduló és szemközt néző alak, szőke hajjal és kis bajusszal. Sűrű arany zsinoros kék dolmányt és fehér prémmel szegett mentét visel. Háttér felhős ég.

Pasztel. M. 55·5—42·5 cm.
XIX. sz. Ltsz. 960.

38. *Majláth (II.) József gróf, államminister.* († 1810.)

Térden alul ábrázolt, jobbfelé forduló és szemközt néző alak, ülő helyzetben, borotvált arccal és ősz hajjal. Balját mellénye nyílásában nyugtatja és jobbjával az előtte álló és

balját kardja markolatán nyugtatja. Arany zsinoros vörös dolmányt, ugyanolyan mentét és nadrágot visel. Fekete kalapját bal karjával szorítja magához. Sötétbarna háttér.

Olajfestmény. Vászon. M. 26·7—18·5 cm.
XVIII. sz. Ltsz. 986.

32. ***Káldy Ádám, Ágoston-rendű szerzetes, csillagász.*** († 1825.)

Térden felül ábrázolt, félig jobbra forduló és szemközt néző alak. Jobbjában körzőt tart és baljával az asztalra helyezett Magyarország térképére mutat, melyen egy tervrajz is fekszik. Fehér szerzetesi ruhát visel. Szürkésbarna háttér.

Olajfestmény. Vászon. M. 22—16·5 cm.
XVIII. sz. A pozsonyi cath. főgymnasium letéte. Ltsz. 416.

33. ***Bruckenthal Samu báró, kancellár, erdélyi főkormányzó.*** († 1790.)

Derékig ábrázolt, félig jobbra forduló és szemközt néző alak, fehér parókával és borotvált arccal. Sötétkék kabátot, arany szegélyű vörös mellényt, lehajló galléru, fodrozott mellű fehér inget és fekete nyakkendőt visel. Sötétbarna háttér.

Olajfestmény. Fa. M. 19·5—13·5 cm.
XVIII. sz. Ltsz. 916.

34. ***Kollarits Joachim pálos szerzetes, egyházi iró.*** (sz. 1720.)

Térdig ábrázolt, kissé balra forduló, álló alak, ősz hajjal és szakállal. Fejét kissé jobbra fordítja és szemközt néz. Jobbjában könyvet tart, melyet a zöld terítővel letakart asztalra támaszt, hova baljával mutat. Fehér szerzetesi ruhát visel, fekete palásttal. Fején kis fekete sapka. Barnászöld háttér, balra oszloppal és jobbra sötét függönnyel. Az asztalon egy papírlapon: «Joach: Kollarits.»

Olajfestmény. Vászon. M. 47—37 cm.
XVIII. sz. Ltsz. 358.

Tört. Képes lajst. 1907

42. ***Báró Rudnyánszky (II.) József, a hétszemélyes tábla birája.*** (1777.)

Mellig ábrázolt, félig balra forduló és jobbra néző alak, szakáll és bajusz nélkül, fehér vendéghajjal. Halvány ibolyaszínű kabátot és nyitott mellű inget visel. Világosbarna háttér.

Pasztel. M. 32—22·3 cm.
XVIII. sz. Ltsz. 886.

43. ***Németh János, kir. ügyigazgató, kamarai tanácsos.*** († 1796.)

Mellig ábrázolt, kissé balra forduló alak, szürke hajjal és bajusszal. Fejét félig balra fordítja és szemközt néz. Ezüst zsinoros kék dolmányt és ugyanolyan mentét visel. Szürke háttér.

Olajfestmény. Vászon. M. 31·5—25 cm. XIX. sz.
Illésy Sándor ajándéka. Ltsz. 107.

44. ***Báró Rudnyánszky (II.) Józsefné, báró Száraz Juliánna.*** (1777.)

Mellig ábrázolt, félig jobbra forduló és balra néző alak, szőke hajjal. Mélyen kivágott fehér ruhát visel. Zöldeskék háttér.

Pasztel. M. 35—22·3 cm.
XVIII. sz. Ltsz. 887.

45. ***Ordódy Károly, a Pálosok utolsó generálisa.*** (1786.)

Térdig ábrázolt, kissé jobbra forduló és szemközt néző alak, borotvált arccal és szőke hajjal, medaillon alakú keretben. Bal kezében fekete sapkáját tartja és jobbjával a nyakában függő arany keresztet fogja. Fehér miseinget visel, fehér gallérral. Az ábrázolt mögött balra asztal, íróeszközökkel és oldalán az ábrázolt címerével. Mögötte pásztorbot. A háttérben függönnyel félig eltakart könyvespolc.

Olajfestmény. Vászon. M. 112—88·5 cm.
XVIII. sz. Ltsz. 838.

Ferenc királyt ábrázoló mellszoborra mutat. Arany sujtásos sötétbarna dolmányt, ugyanolyan mentét és nadrágot visel. A háttérben könyvespolc. Előtte egy szekrényen Mária Terézia, II. József és II. Lipót mellszobra. Balra zöld függöny.

Olajfestmény. Vászon. M. 134—97 cm.
Jelzése a szekrényen, a három szobor alatt: «Joh. Vollnhoffer fecit 807.» Ltsz. 79.

39. *Gvadányi (II.) József gróf, alezredes.* († 1815.)

Derékon alul ábrázolt, félig balra forduló és szemközt néző alak, fehér vendéghajjal és fekete bajusszal. Balját kardja markolatán nyugtatja és jobbjával vörös tetejű és drágaköves forgóval ellátott kalpagját fogja. Sűrű ezüst zsinoros kék dolmányt, hattyúprémes mentét és kék nadrágot visel. Barna háttér.

Olajfestmény. Vászon M. 103—74 cm. XVIII. sz.
Degenfeld Lajos gróf ajándéka. Ltsz. 67.

40. *Gvadányi (I.) József gróf, lovas tábornok, költő.* († 1801.)

Mellig ábrázolt, kissé jobbra forduló alak, őszülő hajjal és bajusszal. Fejét félig balra fordítja és jobbra néz. Arany paszomántos kék mellényt és arany gombos, hattyúprémes kék bekecset visel. Barna háttér.

Olajfestmény. Vászon. M. 46—37 cm.
XVIII. sz. Ltsz. 70.

41. *Benyovszky Móricz gróf, utazó, Madagascar vál. királya.* († 1786.)

Mellig ábrázolt, kissé jobbra forduló alak, őszülő bajusszal, szakállal és vállaira omló hajfürtökkel. Arany szalagzsinoros barna dolmányt visel. Sötétbarna háttér, az ábrázolt feje körül a következő felírással: «Nos Patriam Fugimus Tu Titire Lentus im Umbra.»

Olajfestmény. Vászon. M. 59—49 cm. XVIII. sz.
Benyovszky Péter ajándéka. Ltsz. 79.

Lampi, Joh. d. J.

festö

l.

Csat-Frey Öst Kunst

XXIV. K

138. 1

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
VEGYES MŰVEK.
78

Müller, J. H. Die Reihengräber zu Rosdorf.
Hannover, 1878.

füz. 1 drb.

Lampi Ker. János

Lampi Ker. János született Romenóban (Tirol), 1751. decz. 31-kén s meghalt Bécsben 1830. febr. 11. Híres arczkép- s történeti festő, kinek első mestere apja volt. Veronában Tiepolo tanítványával, Lorenzivel kötött barátsága nagy hatással volt fejlődésére. Pár év mulva visszatért Tirolba s roppant tevékenységet fejtett ki a képírás terén; különösen arczképei jutottak nagy hírre. Tőle valók Mária Anna és Erzsébet kir. herczegnők, II. József császár, Kaunitz-Riethberg hg, Grassalkovich herczegné, stb. arczképei; 1787-ben Varsóba ment Szaniszló lengyel király arczképét és sok mást festeni, majd Potemkin meghívására Jassyba, innen Sz. Pétervárra utazott, a hol Katalint rajzolta. L. Wurzbach id. m. XIV. k. 57—61. lapjait.

Kazinczy Ferenc levelesére
VII. Budapest, 1896.) 584. l.
(373. l. 423. l.

Lampi, Joh. d. Ä.

festö

l.

Csat-Frey Öst. Kunstt

XXIV. k. 136. l.

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
VEGYES MÜVEK.
416.

Müller, Sophus. Dr Hartmann und das nordische Bronzealter.
Braunschweig. 1876.

9. 1d.

Lampel Miklós

Lampel Miklós halálára

Az 1927-ben született Lampel Miklós ahhoz a generációhoz tartozott, amely szakmai tartást, igényességet a modern építészet első mestereitől kapott. Ötvenhat után fenn Svédországban alkalmazta mindazt, amit hazai tanulmányai, pályakezdeti tapasztalatai során elsajátított. Az eredetileg szegedi fiú a messzi Järfälla város helyettes főépítészeként negyed századon át hagyta ott keze nyomát a világ képén, továbbította mindazt, amit például a nagy bauhausler, Forbát Alfréd urbanisztikai elképzeléseiből magáévá tett. Forbátéból, akiről éppen könyvet írt. Mert Lampel Miklós, aktív évei után új szakmai pályát formált magának. Alkotó igyekezete nem hagyta pihenni. Feleségével, a szintén építész Évával könyveket írt Budapestről a svéd építész publikumnak. És könyvet a mai magyar építészetről a magyar építészek hasznára. Fáradhatatlan volt, lelkes és tervektől duzzadó. Tervezett könyve most félbe maradt, élete mégis teljes volt. Gazdag, értékes és példaadó.

Bojár Iván András

Szép kis feladat

Ferihegy Üzleti Park – Logisztikai központ és irodaház-épület

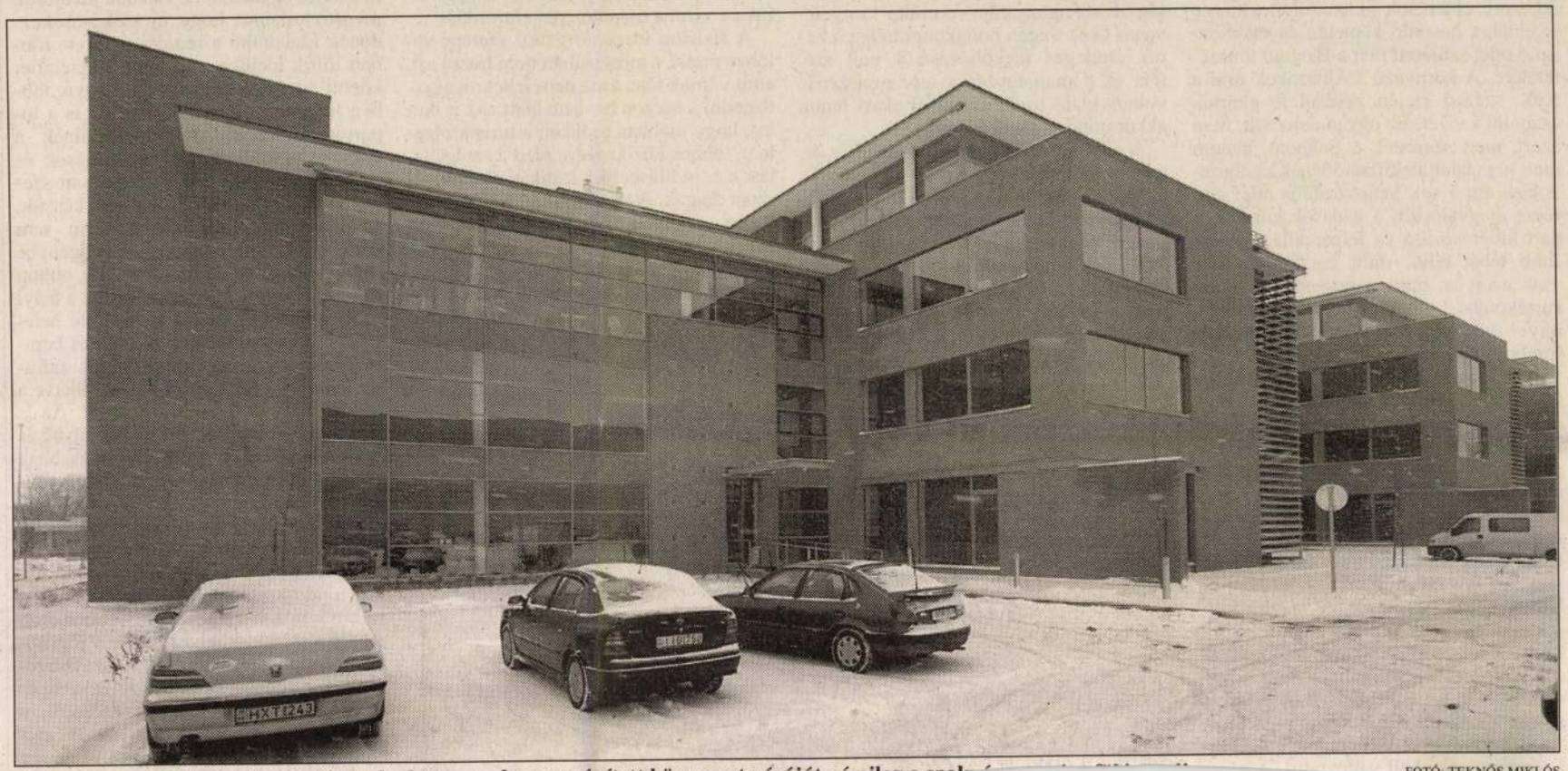

Töös György és Boldizsár László törekedett arra, hogy az épített környezet nívóját némileg a szol

FOTÓ: TEKNŐS MIKLÓS

Még, még, még és még...

Úgy látszik, a vízszinttel ellentétben nem apad a vágy, hogy sziget épüljön a Balatonba. Amikor először bukkant fel a terv, el lehetett siklani fölötte, hiszen számtalan hasonló képtelen és visszataszító ötlet született már a Balaton tönkretételére. A környező földbirtokok urai a XIX. század elején például le akarták csapolni a vizet. Ez ugyan elmaradt, nem azért, mert szerették a Balatont, hanem mert nem találták kifizetődőnek az elgondolást, ám a sok katasztrofális ötlet egy része megvalósult: a nádasok kiirtása, a part kibetonozása és felparcellázása stb. Jobb tehát félni, mint megijedni. Már csak azért is, mert a szigetépítés ötlete kártékonyság tekintetében új minőség, mivel végleges és visszafordíthatatlan rombolást jelent.

A terv az lenne, hogy két vagy három sziget épüljön a tóba, kettő a nyugati medencében, egy pedig valahol Siófok és Füred között. Az álságos érvelés szerint a szigetek anyaga a tóból kikotort zagy lenne. Két madársziget, amit benőne a nád, így növekedne a halak ívóterülete, a harmadik viszont a minőségi turizmust szolgálná mint vitorláskikötő és sportcentrum. A www.balatoni.info/sziget.html-en látható képek s az ott idézett megbeszélések nem hagynak kétséget afelől, hogy a szigetek elsősorban az idegenforgalom egy szegmensét szolgálnák kaszinóval, vendéglővel, miegyébbel. Bujtor István szerint a szigetek építését tiltó jogszabály – a Balaton-törvény – nem lehet akadály: a törvényt meg kell változtatni. A pá-

káló részre lehet bontani". A szigetépítés ötlete egyébként már akkor felmerült – mondotta a tudományos részvénytársaság alvezérigazgatója –, amikor a nyolcvanas évek végén hongkongi üzletemberek esetleges ideköltözéséről volt szó. (Ha ez a megjegyzés a terv nonszensz voltára utaló ironikus kitétel akart lenni, akkor minden rendben van.)

A cikkben szereplő 5–600 méteres átmérő csak akkor kicsi, ha az utcán lépjük le. Ha viszont elhelyezzük a Balaton átlagosan 4–6 kilométer széles nyugati medencéjében, akkor mindjárt nagyobbnak tűnik. Ha egyáltalán érdekelnek valakit ökológiai érvek, akkor gondoljon arra, hogy e szigetek a parttól legalább egy kilométerre lehetnek csak, különben eliszaminőségi turizmust szolgálná: egyetlen motorcsónak egy egész partszakaszt tud rémületben tartani, jótékonyan megtisztítva a vizet a csápoló „panelproliktól".

A Balaton idegenforgalmi szerepe valóban óriási, s mostanában nem hozza azt, amit várnak tőle, azaz nem lehet meggazdagodni a szezon hat hete alatt. Az is biztos, hogy újabban csökken a turistaforgalom, többek között azért, mert a szolgáltatások és szálláshelyek kritikán aluliak, viszont drágák. A jól fizető vendégkör érdekében – ahelyett, hogy szigeteket rondítanának a Balatonba – jócskán lehetne javítani a szállodák, kaszinók, golfpályák, diszkók, a meglevő és épülő kikötők stb. minőségén. A szigetspekuláció viszont éppen azt rombolná le végképp, ami a Ba-

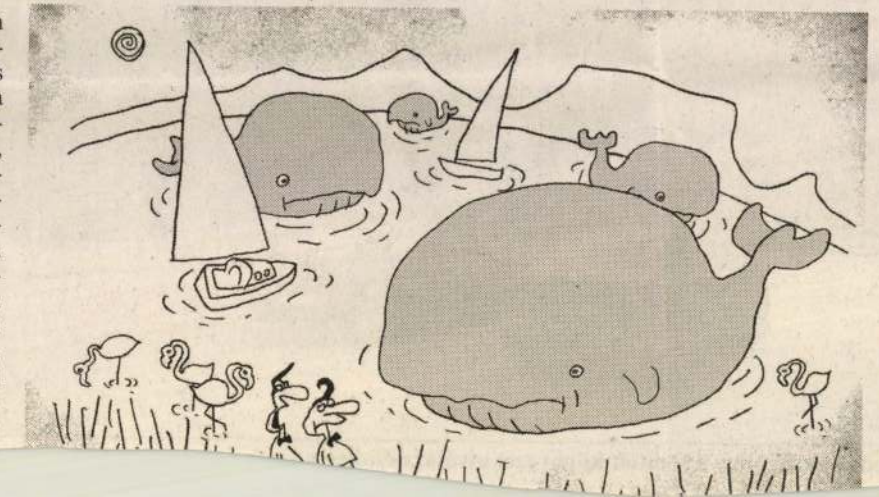

Ha valaki esetleg komolyan gondolkodna a Balaton-parti lakosok foglalkoztatásáról, egyáltalán, a Balaton jövőjéről, megfontolhatná, hogy új szokások kezdenek kialakulni a régióban. Egyre többen töltik idejüket május és szeptember között tartósan a Balatonon, s egyre többen telepednek meg véglegesen is a tóparton olyanok, akik menekülnek a nagyvárosokból. Kivált nyugdíjasok és szabadfoglalkozásúak. Tudomásom szerint komoly felmérés róluk nem készült, az idegenforgalmi statisztikában sem szerepelnek, mert nem vesznek igénybe kereskedelmi szálláshelyeket, és otthon főznek. E félállandó lakosságnak a helyi adók megfizetésén túl semmiféle beleszólása nincs a helyi közéletbe és beruházásokba, a meglevő házagos infrastruktúra is a szezon hat hetére, illetve a helyi lakosság igényeire szabott. Az is igaz viszont, hogy a part menti falvak és üdülőtelepek még így is alkalmasabbak az életre, mint jó néhány igazi falu és budapesti körzet.

Ha a Balatoni Fejlesztési Tanács, melynek decemberi ülésén a szigetprojektről szó esett, meg akar felelni a nevének, akkor gondoskodhatna a Sió hatékony zárva tartásáról, a vízszint karbantartásáról, a parti vasutak áthelyezéséről, a jogosulatlanul elbitorolt vízpartok visszaszerzéséről, a szemétszállítás, a közbiztonság és a közegészségügy megszervezéséről, a lézerágyúk vizuális, a bérrepülők zajszennyezésének megszüntetéséről és így tovább. A tómeder elkótyavetyélése

Középkorúak karácsonya

Első karácsonyi ajándékom egy lila hajszalag volt, a bátyámé egy síp. Anyánk tejeskannában hozta haza a piacról a karácsonyfadíszeket, a kis mézeskalács figurákat, hogy titokban becsempészhesse őket a lakásba. Később már könyveket kaptunk. Verne Gyula Rejtelmes szigetét és a Tamás úrfi kalandjait egy bizonyos Mark Twaintől. Többször olvasott, használt példányok voltak; a Tamás úrfinak hiányzott a vége, sohasem tudtuk meg, kijutnak-e a barlangból a gyerekek. Anyánk a piacon vette a könyveket. Ott olcsóbb volt, s a boltokban akkoriban csak szovjet ifjúsági regényeket lehetett kapni. A bátyámmal összevesztünk a Rejtelmes szigeten, ezért anyánk egy hétre elkobozta, és amint kitettük a lábunkat, titokban kiolvasta. Ez volt az egyetlen konfliktus, amire gyermekkorom karácsonyaiból emlékszem.

A mai karácsony, úgy tűnik, mindenkinek nyűg. Nyűg a vásárlás, a főzés, a nem szeretett rokonokkal való együttlét. „Szörnyű teher, amikor az ember felelősnek érzi magát más örömeért és a sajátjáért" – írta a Népszabadság karácsonyi számában Babarczy Eszter. Kiss Ottó szerint ne is akarjunk örülni, mert akkor jön a sötétség. Babarczy generációs látleletbe próbálja illeszteni a karácsonyi frusztrációt: a mai fiatalokra jellemző az „öröm, az élmény kétségbeesett keresése", ami azután törvényszerűen kiábrándulóshoz vezet. Tanács István másfél millió magányos öregről írt, akik – úgymond

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

Lampért András festőművész

POSTÁS DOLGOZÓ

1972 JAN 15

1021

Tárlat Oroszlányban

Nagy sikerrel mutatták be Oroszlányban azt az emlékkiállítást, amelyet korábban a budapesti Pincetárlat rendezett a nemrég elhunyt *Lampért András* pedagógus-festőművész grafikáiból. A városi tanács gondozásában és kiállítási termében bemutatott tárlatot sok érdeklődő kereste föl.

sén. Legutóbb a munkáltatói jogkör gyakorlásának legfontosabb kérdéseiről elhangzott előadások, konzultációs kérdések adtak nagy segítséget az érdekelt szervek együttműkö-

Önéletrajz.

Lampert András:1911 március 1o-én Tasson / Pest megye /,születtem. Szegény paraszt családból származom.
Tanulmányimat az Iparrajziskola /Bp.Török Pál u. 1./diszitő festő szakon kezdtem,majd az Országos Képzőművészeti Főiskola festészeti szakán folytattam. Ugyan itt nyertem oklevelet iparisKolai tanitásra.
Ebben az időben szereztem segédlevelet aranyéremmel a szobafestő és mázoló iparban.
1938-4o évben tettem segéd vizsgát a litográfiában.
194o-ben mint müszaki rajzoló dolgoztam a Budapesti Vizmüveknél.
Szak-oktatói munkát 1946-ban kezdtem, a Képző és Iparmüvészeti Gimnáziumban; tanári státusban,a diszitő-szakosztályon.
1951-ben áthelyeztek a IX.ker.egyik általános iskolájába rajztanárnak.
Közben Antal Loránd a Müvész Gimnáziumban igazságtalanul, fegyelmit inditott ellenem, mert templomot restauráló mérnök kérésére vallásos tárgyu mozaikot készitettem.
A Magyar Komonista Párt tagja 1945-ben lettem. 1956-ig voltam párttag. Az ellenforradalom után a Munkás Paraszt Pártba nem léptem vissza, mert nem rehabilitáltak a jogtalan fegyelmiért melyet annak idején Antal Loránd inditott ellenem.
Mint aktiv müvész folyamatosan dolgozom. állandó kollektiv kiállitáson veszek részt. Tagja vagyok a Magyar Képzőművészeti Alapnak. Önálló kiállitásom 1965 februárjában volt.
Jelenleg mint rajztanár a IX. k. Tanács Oktatási Osztály által irányitott általános iskolájában dolgozom.Jó munkámért 1963-ban kitüntetést kaptam.

Budapest, 1966. január 3.

Lampert András

/ Lampert András /
VI. Aradi u 22. IV. 1.

A Képző- és Iparmüvészeti Gimnázium Igazgatóságának, - a diszitőfestő szakosztályon, szakoktatói állás betöltése ügyében kelt levelem az eredeti példány 1966-ban.

Lampért András
festőművész.

Lampert Imre

festő

1850-1-be, 1851-2-be dtto

a Marastoni akadémiában ugyne-
vezett társulati növendék.

Ney Ferenc Az első magyar festé-
szeti akadémiát gyámolító tár-
sulat évkönyve. I. f. 1846-1851.
Pest. 1852.

31. l

Lampert József

festő

1850-1-be, 1851-2-be dtto,

a Marastoni akadémiában ugy-
nevezett társulati növendék.

Ney Ferenc. Az első magyar fes-
tészeti akadémiát gyámolító tár-
sulat évkönyve. I. f. 1846-
1851. Pest. 1852.

31. l

Antonio

Valencrei

Lasd: Luigi Vivarini.

LAMBEK Mátyás

GÁT Eszter: Pest-budai zongorakészitők. = Tanulmányok Budapest Multjából XXIII. Bp., 1990 174.p.

Lamberg Ferenc gróf
festő
3 drb állattanulmány

gr Merán Fülöp tulajd.
csákvári kastélyi

Iml

A Magyarországi

PROHÁSZKA KÖRÖK

alakuló ülése 1935. október 2-án, (szerdán) délután 1/2 5 órakor a SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT díszteremében. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.)

Felelős kiadó: Kézai Béla. Stephaneum r. t. Budapest.

M.D.K.

Lambert, Andreas, burgi arany-
müves

neve 1720-ban szerepel
az egri Szt. Márton templom-
mal kapcsolatos számadásos
körök.

Művészettörténeti Értesitő, 1968. XVII.évf. 3-4.sz.

Szabó Erzsébet: Joannes Battista Carkone.

216. old.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Lambert József, egri harangöntő

M.D.K.

a Füsztl híres harangöntő család letelepedése előtt működik Egerben és környékén. 1741-ben a Buttler hárban zsellérként lakik. 1739-ben elhészíti a maklári r.k. templom harangját, mely 1944-ben elpusztult. 1741-ben a füresabonyi r.k. templom részére készített négy harang árát fizetik ki neki.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 358. old.

Lambert Lajos

M.D.K.

Kórház , Dunaujváros

építésvezetője

Épitész:: Farkasdy Zoltán

Magyar Epitőművészet 1967/3. 8-15.l.

Lambert József

egri harangöntő 1741-ben önt harangot a füzesabonyi rk. templom számára.

Voit Pál stb.: Hevesmegye műemlékei II.

Magyarország műemléki topográfiája VIII.

Budapest 1972.

7461

Lamberti

1694

l.

Epergesz 1929

66. l.

Ü V É S Z E T E

Lambesio, olasz festőművész

Id. Markó Károly festőművész Itáliában töltötte élete nagy részét, ahol nemzetközi elismerést szerzett, különböző városok hívták meg tanárnak, köztük Mexikóba is a San Carlos Akadémia tanárának, — de ő már nem vállalta, egyik kitűnő római tanítványát, Lambesiót bízta meg ezzel. — Lambesio a múlt századi mexikói tájfestészet alapítója lett.

Esti Magyarság.

1943. X. 31. Kossuth 18.30

Lambrón

mernökkari tisft
1695-ben a törökök
kiüzetése utan elkezi-
tette a szegedi vár rapat.

Reviner Laws Szeged
tör tenete, Szeged 1899-
I K. 110 l.

Lambion

A törököktől visszafoglalt Szegedi várról Lambion osztrák mérnökkari tiszt készített 1695-ben alaprajzot, amelynek kisebbített másolatát Reizner János Szeged története-ben közli. Ez a rajz a vár legrégibb ábrázolása s a várnak azon állapotát mutatja, mely az ár 1543. évi helyreállítás alkalmával volt (Reizner I. 110. l.)

Lásd

Cs. Sebestyén Károly. Szeged középkori vára. Dolgozatok a m. kir. Ferenc József tud. egyetem arch. intézetéből. Szeged, 1928. IV. 260. l. 266, 267. l. 268. l. 273. l. 277. l. 288. l.

Nagyságos
főtisztelendő dr. Szőnyi Ottó
Urnak,

Budapest

VI. Aréna ut 41.

MDK

LAMBERT püspök

Eger földesura, 1248-ban engedélyt kap a vár építésére.

Gerő László: Eger. Budapest 1954. p. lo.

Képzőművészeti Alap kiadása.

MDK

Lambert Hartl, aranymives,

mint mester emlitve 1777-1793-ig.

Dr. Horváth Henrik: Pester Goldschmiede-Barock.
A Műgyüjtő. - Der Kenner. 1931. V. évf. 5.sz.
130-134.l.

Jacobus Lambert

Habán kér

1665 - 1680 körül

Román Jakos: A Habánok Sárospatakon
Sárospatak 1959.

28

MDK

Lambing Antal, disz.fest.

Iparm. Isk. Évk. 1934-36.

43.1.

Lambing Antal, diszitő festő, 1939. végbizonyitványt nyert

Iparművészeti Isk. Évk. 1938-1941. Bp. 1942.
33 l.

4

kurzív rilka

ek.

/volt Soóky László/ háza.
. század eleje.
ele. Pilaszterekkel diszitett homlokzata
egyedik tengelyben üzletajtó. Ablakok
s szemöldökpárkány. Ablakokon bujtatott
al. L alaku udvarában pilléres tornác.
n az utcára kiépült volt "cselédház"
-két és középen egy pilaszterrel di-
ősen kiülő egyenes szemöldökpárkány.
cs.

M.D.K.

Lambion Lambert hadimérnök

Alap-és metszetrajz a gyulai várhoz.

Mahyar müemlékvédelem 1961-1962, Bp. 1966.

157.1.

MDK

Lambion Lambert katonai mérnök

részt vett Buda ujjáépitésében 1686 után

Schoen Arnold: Buda épitőmestereiről töredékek, vázlatok I. Kik épitették ujjá Budát az 1686. évi romokból? Művért 1957. VI. évf. 4. sz. 299. l.

R.D.L.

LAMBION mérnökkari tiszt

Szeged, vár alaprajza 1695.

Nagy-Papp-Börtsök: Szeged, Bp. 1960 60. l.

Lambion

miernökkari tiszt
jelentése a szegedi
várról. 1695 jun. 13.

Reizner

Szeged tört.
IV. k. 223–225. l.

5 Április

Lambion, francia mérnök MDK

1686 után a bécsi udvari hadi-
tanács szolgálatában, Budán is
megfordul.

Schoen Arnold: Dumont nyomában...

Műemlékvédelem, 1958. II. évf. 2. sz.
881.

Lambion

katonai mérnök

MDK

A Budai vár fortificatiós munkáinál változtak a katonai mérnökök /a két de la Vigne, Cernaro, Anguissola, Lambion.../ A káros Gazdálkodás miatt Ceresolat is védelték, aki 1691 márc 3 és 20. írt leveleiben rávilágit erre az áldatlan állapotra " tot capita, tot sententiae" záró véleményezéssel.

57.o.

SCHOEN ARNOLD: Ceresola capo maestro budai korszaka.

Müv.Ért. 1959. VIII. évf. 1. sz. 56-60. o.

Lambion, hadimérnök. M.D.K.

Császári hadimérnök, a szegedi vár felmérését végzi a hadi tanács megbírásából 1696-ban. Leptékes helyszínrajza értékes.

Molnár József: A szegedi vár. Műemlékvédelem, 1959. III évf. 1. sz. 27 l.

Lambion

térképe Szegedről a
palánkkal 1695.

Rem.

Molnár József: A szegedi vár
műemlésvédelem, 1959. III. évf. 1 n.
~~22~~ 23 l.

Lambert Lambion francia hadmérnök

a XVIII. sz. első évtizedeiben Magyarország déli határvidékén francia rendszerű védművek emelésénél neve említve

Magyarországi reneszánsz és barokk
Akadémiai Kiadó Bp.1975.

45 l. old.

Lambion Lambert

1695 Gyula

Scherer
I. 250 l

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Lambion Lambert

naszári mérnök

Lásd

Veresszpulaváros

V, XII, 457

MOB kat. 3182. n.

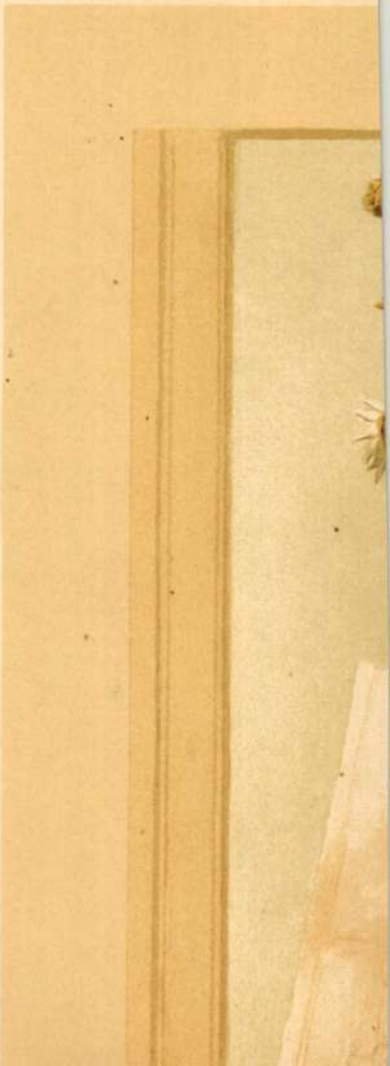

Lambotte Paul /Bruxelles/
Szinyei Társaság külföldi levelező tag
Szinyei Társaság nyolcadik kiállitása
1942. január

Lambotte Paul /Bruxelles/
Szinyei Társaság külföldi levelező tagja
Szinyei Merse Pál Társaság VII.kiállitása.
Nemzeti Szalon, 194o.jan.febr.

70. kép. *Botticelli követője: Madonna.*

71. kép. *Cantarini: Szent család keresztelő Szent Jánoskával.*

MDK

Lambröcht Mátyás, ötvös
Matthias Lambröcht

A czéhkönyvben az elhalt mesterek sorában a 13.-ik.

Mihalik Sándor: Levatercebányai ötvösök, a XV.-XIX. sz.-ban.
Muz.-Kvt. Ért.1918. 41-54.l.

irva Lambrecht

Lambrecht András

ötvös 1705

lásd

Mik. Pozs. 91. l.

Lambrecht András, pozsonyi ötvös V. 91.

Laini Konrád

ötvös

1828 Lugos

Kapmagyarországi ötvösök 391.

lve ábrázolt angyal, ki szembe néz
iben szent Veronika kendőjét tart-
t fejével. Haja göndör, ruhája bő
iseli.

01: I. 14-én (118/901)

Lamiger Stefan

ötvös 1690

laid

Mih. Pors. 120

Pannonia 0/14

Legfinomabb
Allerfeinstes
PÉTERFALVAI-PANNONIA
irodai
Kanzlei

Lanniger Stephan

ötvös 1684

láid

Mih. Pors. 121

Lamiger, Stefan, pozsonyi ötvöslegény

V. 120.

Lamiger, Stephan, bazini ötvösmas

V. 121

MDK

MARTINUS LAMINGER
murarius

1713.máj.21. mint házas él Pesten.

Belv.Lib.Def.1713.máj.21.

GEORG LAMITTER, nyergesmester

A Székesfehérvári Városi Levéltárban két irás a város XVIII.sz.-i mestereiről. Az egyik 1784-ből, a másik pár évvel későbbi. 64 mesterség, 519 név. Az arab számok a két listát, a rómaiak az öt osztályba való sorolást jelzik. 263.old
/ 1,2./ V. nyerges. 265.old

U.VARGA MARIANNA: Mesteremberek Székesfehérvárott a XVIII.szazadban 263.old

ALBA REGIA. István Király Múzeum Évkönyve. VIII-IX. 1967-68. Székesfehérvár

Lamm Albert

"Tristan" c. képe sirra hanyatló nőalakot ábrázol.
Repr.

ÉLET, Bp. 1910. szept. 4. II. évf. 34. sz. 296. lap.

Lammel Antal, grafikus

Az Orsz.M.Kir.Iaprművészeti Iskola tanarai,tanarsegédei,/segédtanarok/,-Lammel Antal,-1921-1923.-Tremészet utani rajz. 53.old.

Mezei Ottó: Az orsz.M.Kir.Iparmüv.Iskola§1880-1944/ oktatási rendszere és ~~xxxxxx~~ forrásai 37.old

Müv.Tört.Írt. 1975. XXIV. 1.sz. Bp

Lammel Antal

rajztanár

kath. Jögimn.

Rozsnyó

1905.

OPSZÁGOS BIZOTTSÁGA
558 1934
1934. nod. 15.

A m.kir. vall. és közokt. m
alatt a keb. számv. VII. os
solata.

Utasitom. hog

MDK

Lammel Antal

1921-23. természet utáni rajz

Az Ipm. Isk. ...tanárai...szakoktatói...1880-1936.
Az Iparműv. Isk. Évk. 1934-36. Bp. 1936. 46 l.

MDK

Lammel Antal

részt vett az alábbi mü illusztrálásában.

Szendrei János dr: Magyar hadtörténelmi emlékek az ezredéves orsz. kiállításon. Bp. 1896.

MDK

Divald K. Az Ipm Társulat karácsonyi kiáll.
Mücs. 1898, dec. 11. 180. 1.

Lassnick Antal

1892/93 – 1895/96

Ferképzőmfoiskèvk

107 l.

Lammel Antal

vül, Resiczán 1871. Rk.
Reál. vetts

1892/93 I I osztály
1892/93 II " "
1893/94 I. II " "
1893/94 II II "
1894/95 I–II III "
1895/96 IV "

Tituli sepulchrales V. 261.

Lammel

festő 1900 Eötvül

rozsnyói prem. templom

főoltárképe

Jml.

A Magyarországi

PROHÁSZKA KÖRÖK

alakuló ülése 1935. október 2-án, (szerdán) délután 1/25 órakor a SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT díszteremében. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.)

Felelős kiadó: Kézai Béla. Stephaneum r. t. Budapest.

Lammel

festőművész - tanár

1.

Gangel. 40. l.

32 KÉPPEL

BUDAPEST, 1941.

Lammel Antal

rajztanár

1896.

Ki tud róla?

Rajzoktatás

1943. IV. évf. 3. sz.

boríték.

ugy,hogy a párkányok tag
taikkal,vagy egyéb tagoz
nem fognak külön kifejte
összesen.....

38/a.Az ezredek emléktábláina
a szentsirnak fentartott
templom 1 drb.baloldali
fülkének diszesebb és a
megfelelő stylusban való
téséért mint felülfizeté
lése /:Figurák,alakok és
kézifestése:/ állványozá
.....á

38/b.Főoltár falain figurák,a
tárgyak kézifestésének e
szakszerü javitással tör
ujitása utasitás szerint
anyag és munkával készer
állványozás nélkül..Átal

38/c.Sekrestye,templom raktár
lépcsőház falainak kétsz
szelése,előzően a régi é
meszelésnek alapos lekap
lyukak,repedések kigipsz
minden anyag és munkával
nyozás nélkül végzett m

Lammel Róbert

okl. építészmérnök

a választmány ny. rendes tagul felvette

MMÉEKözl

1943.197.l

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

mDK.

Lammer Árpád
nyomdász

tervezte az áprilisi szám borítékját
„Foltlátása frappáns"

÷ Mellékletek

Grafikai Szemle 1913 évf 5 z 113 l

MDK

Lammer Árpád
nyomdája

szedte-vitte az üdvözlőkártyát
(Patria nyomda) mellékelt

– Boritékunk és mellékletünk

Grafikai Szemle 1909 évf 1 sz. 1 l.

MDK

Lammer Árpád
mesterszedő

gyűjtemenyes kiállitása, és polyadijat nyert levélfej munkája a soproni kiállitáson.

– Szakkiállitások és fölolvasások a vidéken

Grafikai Szemle 1908 évf. 9 sz. 194-195 l.

m12k

Lammer Árpád és Szabó László
nyomdaszok

Közösmunkája a kékpapírra nyomtatott levélfej. Sopronban pályadíjat nyert.

÷ Boritékunk és mellékleteink

Grafikai Szemle 1908 évf 169l.

Lämmel

aczélmetsző.

Toldy Ferencz (alá ír.)
Aczélm. Barabás
fényképe után.
Kbr. metsz. acélba
Lämmel.

Lammel Sándor

ötvös

1920-21.

Éimisk. 1930. 85. l.

SZEMNÉLKÜLI JÁNOS

(PACIFISTA IRÁSOK)

IRTA

HATVANY LAJOS

A TÁLTOS KIADÁSA

BUDAPEST

Lamor Artur

A tárlaton a legjobbak közé tartoznak a müvész rendkivül festői hatásu, elmosódott, borongós hangulatu, szürkés tónusu kecskeméti képei,-mint Kun Imre mondja beszámolójában "Fényképészeti Kiállitás az Iparcsarnokban" cimmel.
Bodor Aladár iparmüvész rendezte a nagyarányu kiállitást.

A HÉT, Bp. 1921. juli. 21.
XXXII. évf. 17. sz. 285-286. lap.

LAMOR JAKAB, asztalossegéd

Budai asztalossegéd volt 1828-ban.- Tabáni lakos.- Helyrajzi szám: 792.- Összeirási szám: 1452.- 49.old.

BATÁRI FERENC: Pest-budai asztalosok 1828-ban
39.old.

Az Iparmüv.Múz.Hopp Ferenc Múz. Évkönyve. XIII. 1970.
Bp. 1971.

Lamoss Béla

Lamoss Béla grafikusművész,
VII. Rákóczi-út 8/b. 423-612

Bptávb 1940 szept.

ányegyetem Rektori Hivatala, Budapest

...sága tek. Elnökségének,

Lamos Béla

grafika

1926 - 1928

Éimisk 1930. 85. l.

MDK

Lamoss Béla

Kisgrafika, 1942. 1-2 sz. 7.l.

Lamossy Géza

Macskássy János

K

l.

Művészet (Kende)

1939. 62-l.

25-26.7

Toppi Mario

Madonna

Jézus születése /presepe/

Szent tárgy

Tosi Arturo

Szüreti nap

Zoagli

A Brusson sziklái

Csendélet

Csendélet ≠

Szántott földek

A kis Madonna

MDK

Lamoss Géza

Művészet (Kende) 1939. 25-26.sz. 62.lap

Lámos János

középisk. rajztanár

1896/97-ben végezte az
alábbi iskolát

Jánosi II. ker. reáliskola
12 i. l.

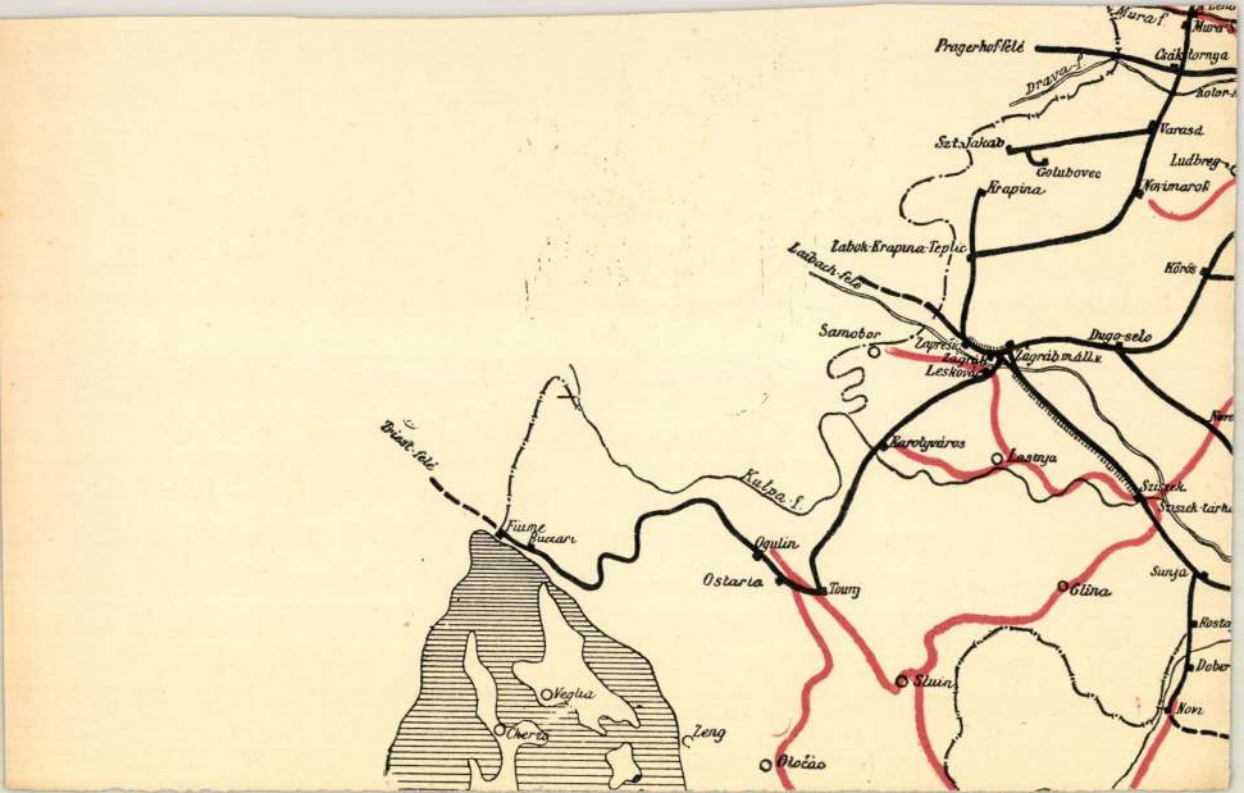
Mura f.
Pragerhof felé
Drava f.
Varasd
Szt. Jakab
Golubovec
Ludbreg
Krapina
Novimarok
Zabok-Krapina-Teplic
Laibach-felé
Körös
Samobor
Zagrab
Leskovác
Zagráb m.áll.v.
Dugo-selo
Karolyváros
Lastnya
Kulpa f.
Triest-felé
Fiume
Buccari
Ogulin
Ostaria
Tounj
Glina
Sunja
Sluin
Veglia
Cherso
Zeng
Otočac
Novi

Lamoss János

szül. Körmöczbányán 1879
jun. 24 - Reál. gétts. RK -
1898/99 I-II. I. é. rajztjel
1899/900 I-II. 2. é. " "

Tribunus plebis V. 260

Vélemény:

Stephaneum nyomda

Lanos János

1898/99 - 1904/5,
1902/3 II.

Ferkèpzomfoiskèvk

107 l.

Lamoss János
raptanár
Bpest

l.

Rapoktatás
1942. III. évf.
7. sz. boriték

271. kép. *Ambrus főherceg kelyhe, 1717.*

megye . . . Bp., é. n. 43. l. — Lepold—Homor 72. l. — Gerevich PA, 190. l. — Lepold: Adatok, 9. l. — Egyházműv. kiáll. 1930., 247. szám (Képe 26. tábla). — Lepold—Lippay 37. l. — Lepold Katalógus 82. sz.

KÉT MISEKANNA,
köszörült üveg, vert és aranyozott ezüstfoglalatban.
AS mesterjeggyel.
Mag. 17 cm.
Német munka a XVIII. század elejéről.
Ipolyi Arnold gyüjteményéből.
Lepold Katalógus 90. sz.

GYŰRŰ,
főpapi, arany, fejében nagy köszörült piros ametiszt. A foglalat hátlapján rozetta.
Átm. 3·1 cm.
Magyar munka, 1720 körül.
Esztergomi kincsek. Esztergom III., 1876., 20. sz. — Lepold Katalógus 94. sz.

TABERNÁKULUM-AJTÓ,
aranyozott ezüst, zománcdísszel, fakeretben.
Rajta sugarakban a Szentháromság, alatta Jézus neve.
Mag. 113 cm.

252

történeti emlékek

hány tétel kimaradt. Kézi-
mányt nem állapitani, csak Ipolyi
cikke volt pótoltató.)

M. D. K.

LANIOTTA János festő

Váradolassi

1771-ben emlitik

Garas XVIII. sz. 230. l.

Lampi Joh. Bapt. 34. l.

Landerer Ferdinand

32. l.

Latkóczy Lajos 40. l.

43. l. (Lobbszor) 44. l.

Laufberger F. J. W.

38. l.

Lehmann K. E. R. H.

44. l.

Lieder Friggs 45. l.

Lütgendorf-Leinburg Ferdinand

38. l.

l. Tort Képes 1922

Semmayer Vilibáld dr.

IX. 99.

MDK

ifj. Lampi Johanna: Nő, merengve olvas. olf.

Nagy Magángyüjtemény Aukciója. 1921. Rákóczi ut 3o. I.e.7.

Fénykép - Milyné

Képzőművészeti Főiskola: 357 ltz.

Lampi Johann Baptiste: Rubens felesége (másolat, 95 x 75, restaurálja hové h.)

Kapos Vánslos [illegible] restaurálták

Festmény, rest.

Petrás fotó

Negatio nincs.

Fénykép Milgné

Képzőművészeti Főiskola: 350 ltg.

Lampl Johanna Baptiste: Rubens felesége

(másolat, rest.)

Kapos Nándor Tanszékén restaurálták

Festmény, rest.

Petrás fotó

Negatív nincs.

Lampi, Johann Baptist v. MDK

ostrá sportrefestě 18 n. végén

Berman, Moritz: Österreich-Ungarn im neunzehnten Jahrhundert, Wien, 1884

88

Lampi G.B. ifj.

MEK

Máriája

12.o.

/Csobor-Bodnár/: Az egri képtár. Bp. 1900.

M. D K.

LAMPI Joh. Babtist, id festő

szül. Romeno (Déltirol), megh. 1830 körül

Arckép – és történeti festő. Tirolban, Bécsben, Varsóban, Szt. Pétervárott és Jassyban dolgozott

1785 Somssich gr. arcképe

1787–91 Grassalkovich hp.-nő arcképe

Esterházy hp. nő arcképe

Garas XVIII. 17. 136, 230. l.

M. D. K.

LANDTRACHTIGER Jónás Gáspár festő

1741 Buda II. József születésére diadalkaput készít Schervitz, Schultz és Albertshauser festőtársakkal

Garas XVIII. 24

Lampi, Johann Baptist ifj.

Szül Triest 1775, megh. Bécs 1837.

"Angyali üdvözlet Máriája"

o.v.

37.o.

/Czobor-Bodnár/: Az egri képtár. Bp. 1930.

La mpi.J.B. von M.D.K.

Brunswick Teréz arcképe /festménye után W. Unger rézka
karca/

repr.

Kerestury-Vécsey-Pelvy:A magyar zenetörténet képeskönyve p. 1960. 125.1.

Kiállítás. 1785. Pozsonyban
Lampi portrékiállítása.

Pressburger Zeitung
1785., 62. sz.

Lampi J. B

Peráltöltképes.

139, 161, 501, 505 l.

Lampi, Giovanni

festö Battista

1808-ban telepedett
le Budan

l.

Reg. Tars. Evk

II. 298. l.
299. l.
308. l.

54 x 76 cm.

155 x 175 cm.

79 x 98 cm.

60 x 80 cm.

60 x 80 cm.

70 x 90 cm.

86 x 60 cm.

86 x 73 cm.

Lampi J. B.

L.

Müller Ferencz

384. l.

egfelelő szankciók

tem a müemléki
rdéseket ezek kö-
ltározását, és törv
tt törvény elő is
csak kisérletek
emér és Genthon
ymástól függetle-
ingó és az ingat-
módszerek szerint,
n helyszini fel-
iti elő Gerevich
gáxxk rlnökének
topografia meg-

és. Jelenleg az

Lampi, Johann P.

l.

Va Hö Ernst gjüjt

VI/II. 36.

indulok uj alkotmányos küzdelembe, ezekk
gitimizmus lánglelkü apostola: Griger Mikl
királyság megváltó eszméjének. És fegyv
nyugalmat, békét, becsületes demokráciát é

Ezért fordulok barátaimhoz, hiveimh
lakozzanak hatalmas, lelkes táborunkhoz.
igaz ügyet, harcoltam a főváros autonomiáj
sok ezer embertársamon, joggal kérhetem
harcolni az elnyomatás veszedelme ellen.

És kérek mindenkit, akit közös eszme

nek semmit, amig igazolt embereim

Griger Miklós és az én nevem szer

Budapest, 1935 március havában, a

Márkus-nyomda, Budapest, V., Bank-utca 5. (Felelős vezető: Márkus Géza
Felelős kiadó: Berecz Vilmos.

Lampi I. B.

1.

Ernstkulturmesterch

	1239 36		
	500 10		
900 —			600
	108 —		
	33 98		
145 83			
350 —			
3 80			
37158 57	37158 57		46040

Lampi J. B

Peralltörtkepes

139, 501. l.

;t
i-
il,

sa-
ga-
ikat
lá-
on
e-
bi-
ak".
ket,
et-
olt
ze-
án
i-

M.D.K.

Lampi - Cretter:

Somssich László arcképe 1803

Repro

M.M.M. Évkönyve 1952. XXXII. képtábla.

MDK

Lampi festő

Kazinczy Ferenc levelezése. VII.k. Bp. 1896.

Lamotte Károly

Műve szerepel az Ernst-múzeumban – a Munkány-léh által rendezett kiállításon.

N. ü. 934. v. 20.

Lamp Antoni

1555.

ÖTVÖS

IROD.

Te

20 NOV 1902

M.D.K.

Lampa Peter.lakatosm.

Budán dolgozott.Budán polgárjogot nyert.1691.VIII.2 és 1697.XII.31.között. 249.o.

Temesváry Ferenc: Lakatosipari érdekességek a Magyar Nemzeti Múzeum gyüjteményében. 237.o.

Folia Archaeologica.XVII.1965.Múzeumi Ismeretterjesztő Központ.Bp.

MDK

Lámpé Sándor

Szőke nő, of.

Befőzés előtt, of.

Női fej, of.

Fekvő akt, of.

Müterem 5. csop.kiáll. 1937. jul.

Lampé Sándor

Szerepel a „Mütekem" J.
csoport triálmításán

Esti Kurier, 1937 III. 11

MDK

Lampé Sándor

Cigánylányfej, szén

Műterem őszi kiáll. 1938. okt.

Lámpé Sándor

festő

Fekvő akt

(A Műterem csoportkiállitásáról.)

Repr.

Művészet

1937. 10. sz.

~~106~~. l.

107.

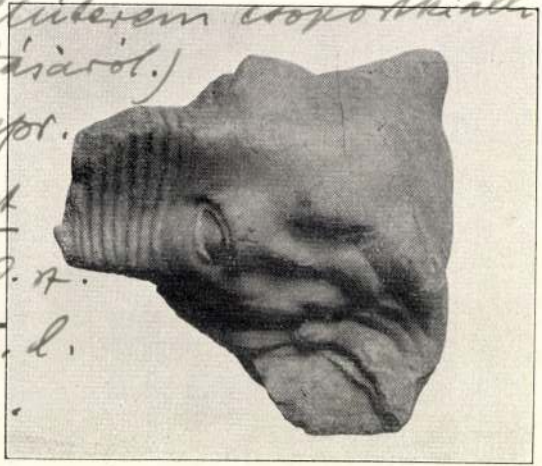

116.

115.

hundert nach Christus.

118. BARBÁR FÉRFI FEJE.

Márvány. Magassága 10·2 cm. Az orr megcsonkult, kisebb sérülések arcon és hajon. A furónak erős alkalmazása látszik. Firenzéből származik.

A haj a bal oldalon sokkal kevésbé van kidolgozva, mint a jobb oldalon, tehát nem igen volt látható. Ebből arra lehet következtetni, hogy ez a kis fej egy sarkophagnak magas domborművéről való. Római munka a Kr. u. III. századból.

Paul Arndt: Köpfchen eines Barbaren, wahrscheinlich von einem Gallier-Sarkophag. II.—III. Jahrhundert nach Christus.

M.D.K.

LAMPEL György tarsolyasmester

Flobán mester

XVII–XVIII. sz.

Csánki 1954. III.l. IV.t.

Lampel Károly

szobrászművész, 15ee Ft jutalom.

Kossuth- és Hunyadi-szobor ... pályaművek.
Szabad Nép, 1951. nov. 1. 6 l.

mDK

Lampel Robert v. Wodianer Fés Fiai
nyomdatulajd. cég.

A magyar könyvkiadók millenniumi könyvjegyzéke e. munkában az illusztrációk igen zepek a felsorolt jegyzékben. A könyv többi része is szép illusztrátio-nyomás által tünik ki.

Könyvbarát: Millenniumi könyvemlék
Grafikai Szemle 1896 évf. 12 sz 194-95 e.

mak

Lampel Robert (Nödianer Fés Fiai)

könyvkereskedés kiadásában jelent meg 1896 ban Magyarország Története "Ter-kipekkel" és illusztrációkkal miniatür kiadásban is. Pasztelkik zelyemkötés a ennoldalon művészi dombormű: Árpád fejedelemmé választása.

Sankó Gyula: Miniatür kiadványok tipográfiája
Magyar Grafika 1963. 3. sz 160. l

M.D.K

LAMPEL, Wenzel szobrász

XVIII. század közepe Györe Lajos társa, akinek halálakor 24,– forinttal tartozott

Aggházy: Barokk szobrászat... Bp. 1959. I. 231. l.

Lampon Henrik

Brassó 1603

rod

" Kovács Marang

65. l.

11706.

yának fogadása.
iszmenet a faltól látható sátor körül
n erdőség látszik. Felirata fölül:
ipfang der Kayßerl: braut, die Kayßerl:
Cavallira im feld 3. Mußquetenschüß
ra=
ig gestanden, so geschehen den 5. xbris 1666.

29.3 : 51.6 cm.

3

914.

76.

K= 20.—

Lampért András

Tapolcai malomtó.

Rajzlanitás 1970/5 33 old.

Lampérth András festőművész

Az oroszlányi Városi Tanács épületében ren - dezték meg a művész emlékkiállitását.
A megnyitó december 13.-án lesz, -adja közre a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. dec. 11.
XV. évf. 5o. sz. 2. lap

Lamperth

A Szépművészeti Múzeum plakátkiállításán szerepel háborúellenes plakátja.

Láttuk, hallottuk.

1973. XI. 18. 11.45 Petőfi | 11 | V.

Lampért András, művészpedagógus.

az Ernst Múzeumban rendeztek a fő-pedagógus képzőművészek kiállítását, melyen az elhúnyt művész néhány képe is szerepel.

(Péter Imre): Köszöntés és rekviem.
Köznevelés, Budapest, 1972 (?) 24.

Lampért András:

(1912-1971), művéntanár volt, akinek halála alkalmából a következő méltatás jelent meg: kedvelte az egzakt, de emóciót keltő terméneti formákat, az érett színharmóniákat. Judatos művén volt, akinek művénetében közvetve vagy közvetlenül mindig az ember foglalta el a központi helyet. Portréhat is hénített. Nyáron a tapolcai művéntelepen még elmélyült intenzitással dolgozott a város, a balatoni felvidék lelkét sugárzó művein.

Dr. Domonkos Imre.

Rajtanítás 1971/4

29. old.

Lampért András 2.

Kiállitott a Mester utcai Ferencvárosi Pince-
tárlaton.

Dr Maksay:Három kiállitás
Rajztanitás 1969/1 29.old.

Lampért András 1 .

Müveivel gyakran találkozunk tárlatainkon.Poszt-impresszionista,akit a látvány hangulata ihlet. Gouache-tájképein gyors ecsetvonásokkal,kissé felfokozott müvekkel igyekszik a valóság szin-és formagazdagságát megragadni.Olykor-pl "Kerti székek" c. képe is mutatja,hogy bonyolult kompoziciós vonalépitéssel is gazdagitja müvei vizuális mondanivalóját.A nyári müvésztelepek hatását mutatja a vörösberényi és nagymarosi szuggesztiv tájképei.

Dr Maksay :Három kiállitás
Rajztanitás 1969/1 29.old.

Lampért András
festő –

„Magány"
(vegyes)

Domonkos Imre: Lampért András mélykiállítása.
Művészet, 1972. február – 34 oldal.

Lampért András

festő.

Alkotómunkával eltöltött életet hirtelen halála fejezte be. Emlékkiállítás keretében búcsúztak el a művészetre kiatai. Művei a Ferencvárosi Pincetárlaton kerültek bemutatásra.

Domonkos Imre: Lampért András emlékkiállítása. Művészet, 1972 február - 34 oldal

Lampért András
festő.

A Pincetárlatos félc és tollrajzai, monotipiái támaltak a szemlélő elé. Sérülésben vonalrajzai a „Kertiszekek", „Lovak", „Tetők", „Könyöklő".

Domonkos Imre: Lampért András milekkiállítása.
Művészet, 1972. február - 34 oldal

Lampért András

festő –

Festői lavirozású a „Szénosztályozó"-ja, fehér-fehér ellentétekre épített mű a „Nagymarosi utca" és a „Domlok".

Domonkos Imre: Lampert András emlékkiállítása, Művészet, 1972 február – 34 oldal

Lampért András
festő

Emberábrázolásain az érzelmi tartalmak gyakran expressziv erővel jelentkeznek pl. az „Anyám", „Ferencvárosi fiú", „Női portré", „Férfi portré".

Domonkos Imre: Lampért András emlékkiállítása.
Művészet, 1972 január - 34 oldal

Lampért András
festő

A Pincetárlaton bemutatott aktjai kissé szecessziós reminiszanciájuk. Ilyenek az „Fekvő akt", az „Akt I", és az „Akt II.".

Domonkos Imre: Lampért András emlékkiállítása, Művészet, 1972 felmar - 34 oldal

Lampért András

festő.

A Pincetárlaton bemutatott kisméretű munkái a „Gondolkodó", a „Magányos", a „Bánat", stb. dinamikus erejű vegyes technikájú művei a „Bányavidék", a „Külszíni fejtés".

Domonkos Ilona: Lampért András emlékkiállítása. Miskolc, 1972. február - 34 oldal

Lampért András
festő –

Dús megoldású Csendelet kompozíciója fehér – arany. kék szinű. Szimbolikus jellegű expressiv önportréja.

Domonkos Imre: Lampert András emlékki állítása
Művészet, 1972. felszám – 34 oldal

Lampert András pedagógus

a budapesti pedagógusok képzőművészeti stúdiója az idén ünnepli negyedszázados fennállását. — Lampert András, Sárkány Lóránd, Litkey György és még többen vannak, akik életük végéig szívügyüknek érezték és lelkes odaadással irányították a stúdió munkáját.

G. Németh György: Negyedszázada a művészet szolgálatában.

Pedagógusok Lapja, 1948. dec. 20.

Lampért András 4

Pompásan érvényesül ez az ikonszerű fog-
lalatba helyezett „Magyar tehén" szinte sti-
lizáltságig egyszerűsített szürke tömegének
anatomiai hűségű megjelenítésében. A szín
ellentétek szellemes nyújtja az „Etetés" cimű
állatformákat komponáló festmény is.
Festészetének főerőssége a könnyed, sokszor já-
tékos képalakítás és a kultúrált színkompo-
nálás kapcsolata. E. tudatosságból fakadó
alkotási módszer pedagógusi és művészi
vénáját egyaránt tükrözi.

Dr. Domonkos Imre: Lampért András kiálli-
tása

Raptanítás 1970/5 33 old.

Lampért András 3

(Tapolcai malomtó, Sétálók, Hévízi üdülők) A képek sorából kiemelkedik a „Jáska bácsi". A művész az idős mügyűjtőt portré-hűséggel jellemezve a műélvezés szellemi koncentrációánnak pillanatát ihletetten ragadja meg. A festmények kolorit-ja francias könnyedségű. Az éretten izzó vörhenyes barnák és az azokat egyensúlyozó nemes szürkék, kékek mellett gyakori az arany-nak színként történő díszkrét alkalmazása is.

Dr. Damonkos Imre: Lampért András kiállítása.

Raptanitás 1970/5 33 old.

Lampért András 2

A természeti látvány forma- és színgazdagságát sajátos ábrázoló modszereivel tömöríti, summáza a belső tartalom érzelmi koncentrációjának kifejezése érdekében. Kedveli az egzakt szerkezeti formával, hiddal hangsúlyozott vízpart (ráckevei moló, hajóállomás) szelíd békéjét, a kisváros alkonyi hangulatát, a hosszúra nyúlt árnyékokkal, (Utcarészlet, Nagymarosi főtér) a rötvörösek és ezüstös szürkék harmóniáját, kiegészítve egy-egy üde kékes színakkorddal.

Dr. Domonkos Imre: Lampért András kiállítása

Rajztanítás 1970/5 32-33 old.

Lampért András 1

A ferencvárosi Pincetárlaton megrendezett kiállítás félhívja figyelmünket Lampért András művészetére. A festő több évtizedes alkotómunkája egy természetelvű képalakító törekvés magasigényű folyamatát dokumentálja.

Dr. Domonkos Imre: Lampért András kiállítása.

Raptanítás 1970/5 32 old

Lampért András

grafikai munkáiból emlékkiállítás

nyílik szeptember 24-én a Ferencvárosi

Művelődési Ház Mester utcai helyiségében

– Napló – Magyar Nemzet 1971 szeptember 19

12. old.

Lampert Antal, harangöntö MDK

A XVIII. ban Egerben is létesült harangöntö mühely. Az ér melléki álmosdiak az egri Lamperttől vettek harangot 1743-ban 311 old

Patay Pál: Az Érmelléki Traktus harangjai 1825 körül. 305.

~~Déri Múz. Évkönyve. 1968.~~ Déri Múz. Évkönyve. 1968. Debrecen 1968. Alföldi Nyomda. Debrecen

Lampert Erzsébet MDK
kereskedelmi goldozó

a Szemenyey Ferenc és Burján Kálmán által vezetett képzőművészeti körben dolgozik.

számottevő festő-igéret.

Timár Ede:Néhány szó Nagykanizsa képzőművészeti életéről.

ZALAI HIRLAP, 1957. okt. 31.

LAMPERT, Antoni harangöntő

VÁRADY József: Tiszántúl református templomai. I-II. köt. Debrecen [Sajószentpéter] : Borsodi Református Egyházmegye, 1991

25.p. - Balmazujváros - 1743

Lampert Erzsébet MDK

Plakát terv, temp.

Sakkozó, pasztell

Hanglemez boritó terv, temp.

Műcsarnok 1960. Képző- és Diszitőmlvészeti körök kiáll.

Lampert János

elsősorban a grafika és az illusztrációs területén működő jó készségét a József-városi Művelődési Ház képzőművészeti körének jubileumi kiállításain.

Péter Imre: Művelődési házak jubileumi kiállításai

Népművelés 1970/5 45 old.

LAMPERT MÁRIA, festő

Burány Nándor és Radnóti Kovács Árpád festőművészek által vezetett 10 éves szombathelyi Képz Derkovits Képzőmüv. Kör tagjai munkáinak szombathelyi kiállitasa a Muzban. 1959. jun. 20.-jul. 19.
LAMPERT MÁRIA mü is szerepelt azon. 67. old

--- A szombathelyi Derkovits emlékkiallitas 66. old

VASI SZEMLE, Helyismereti évkönyv, 1959. I. köt.
Szombathely. 1959

Lampertné

IX kerületi képzőművész pedagogus kép tárla_
tán a Ferencvárosi Pinceklubban részt vett
András Tibor, Czizmadia , Hernádi Paula, Lampertné
Miskolci Éva , Szabó Éva, Széki Piroska, Tatai
Gyuláné., 1974. V.31- junius 13 között.

Rajztanitás 1974/5

MDK

Lampeith Jenő
festő

Méltatás

Pernoczky Géza: Kassák festői hagyatéka
Élet és Irodalom, 1968. aug. 14 - 8 lap

Lampérth János

1919 tavaszán a balatonfüredi újonnan szervezett művésztelep tagja.

Rónay György: Intézkedések és tervek a művésznevelés megreformálására 1918-ban é 1919-ben. Művtört.Ért. 1970.2.sz. 141-147. l.

147. l.

LAMBERT /Lampert/ József egri harangöntő. A ~~+Jüsztl~~ hires egri harangöntő család letelepedése előtt működik Egerben és környékén. 1741-ben a város IV. negyedének 4. fertályában a Butler-házban zsellérként lakik. Már 1739-ben elkésziti a maklári rk. templom 1944-ben elpusztult harangját /Voit.1956./. 1741-ben Erdődy Gábor egri püspök négy harang árát fizeti ki számára, amelyeket a füzesabonyi rk.templom részére készit.

A Hevesmegyei Topográfia adtgyüjtéséből. Voit.

- eine fünfjährige
Bündnis und angelegten

Rózmetszet, mérett
Ltn. 14207
Karl. 135-9
510-914-7

Lampert Jóinet
Egér 1741
Ved
Kovács Harang
Cs. L.

11705.

ánra.

ázol, a melyen különféle felirással
ely körül heten csoportosultak. Köü-
lábainál drágaságok és hadi trophe-
EGED, baljában pedig OFEN-PEST tér-
az elhomályosult félhold, egy ragyogó üs-
a pápa látható. A hattért város fog-

schen Reich jetzt herrschenden Groß-
en Ober- und Nieder Ungarn, Polen,
fgestellte
Hafen,
chiedliche andere Fürsten eingeladen,
rscheinung ihr Heyl zu heben, durch

Lampert József

Egerben 1701-ben öntötte a kökényesdi (Ugocsa vm) rk. templom harangját művészi dombormüvekkel.

Vallás- és Közokt. Minisztérium 8064/1917 sz.

(dnöki

Garibaldi József.

Mellig és kissé jo
Öltözete: kettos elejú ka
mellen zsinorjelvényekkel

Le Général G

alól középütt: Metzmache
1859
legalól balra: Berlin Ve
középütt: Imprim
jobbra: New-York.

Rézkarcz, chinai pa

Szn. 8
1641-9

Lampert Tonáf

stud. Sopron. 1854/5.
Károli Gyög gf. alapítványá-
ból tanult a marastoni aka-
dámiában

N1 13 C

Lámpért András

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1965. III. 9.

MAGYAR NEMZET

Érdekes kiállítás az Egressy-klubban

1021

Láttunk már néhány képzőművészeti kiállítást a Dohány utcai Egressy-klubban. De most, *Lampert* András festő és *Matzon* Frigyes szobrászművész érdekes anyaga, mintha teljesen új környezetet varázsolna a kiállítás köré, igazolva azt a törvényt, hogy az architektúrának mennyire életszükséglete, kiegészítője, légkört teremtő eleme: a képzőművészet. Pátzay Pál mesterünk oktatott ki egyszer arra, hogy a szobor úgy viszonylik az architektúrához, mint zenekarhoz az ének, az emberi hang. E bölcs felismerésre nagyszerű példa az Egressy-klub mostani kiállítása.

Matzon Frigyes ifjúságától kezdve szeretettel foglalkozik az építészettel, sok architektúrát tervezett és tervez. S foglalkozik a plasztikának azzal az ágazatával, amelyet az egyszerűség kedvéért díszítő szobrászatnak nevezünk, holott jelentősége, feladata sokkal többet foglal magába a díszítésnél. Matzon is azt a bizonyos »emberi-ének«-hang szobrászi formanyelvét keresse, amely harmonizál ugyan az épülettel, de telítve azzal a kifejezéssel, melynek közlésére az építészet nem képes, mert nincsenek meg hozzá az eszközei. Matzon nagyszerűen érti az anyagokat, a különféle természetű köveket, hiszen huszonöt évet áldozott tanulmányozásukra. Munkamódszere is a valóságra támaszkodik. Modell után mintáz, majd a természeti formákat transzponálva át a kő nyelvezetére, kiemeli a lényeget, elhagyja a részleteket s egy szobrászati összhangzattan törvényei szerint alkotja meg a tömegek arányait, a vonalak ritmusait. Meg kell jegyezni, hogy Matzon »összhangzattana« — bár vannak előzményei — egyéni. Az alkotások pedig — többnyire szép kövekből faragott, költői mozdulatú női aktok, nagyon szépek, monumentális hatásúak s egy modern Bach-fúga érzetét keltik.

Bemutat a kiállításon olyan plasztikákat is, melyeket találóan »plasztikus etüdök«-nek nevez. Ezek sem száraz vagy üres, emberi érzelmekből kilúgozott formajátékok. Szinte szükségszerű manapság, hogy a szobrász, akinek elsőrendű feladata a téralkotás, képzeletének szüleményeit is konkretizálja, a plasztika nyelvén tolmácsolja. Nézzük Matzon bármelyik művét is, a *Fókák* című kompozícióját (nemsokára egy Tabánban épülő ház előtt fogjuk látni), női aktjainak dallamos vonalait, a *Mártír* kőbe sűrített tragédiáját, vagy szellemes plasztikus etüdjeit, mindegyikből érzelmek szólanak hozzánk, egy újfajta harmónia s az az őszinte művészi szándék, hogy a mű a szépség újszerű élményét sugározza.

Kiállítótársa, Lámpért András »romantikus« művész, persze nem múltszázadi értelemben. Mint rajztanár, nyaranként ott van ő is a vörösberényi pedagógus alkotóházban s a villogó fehérre meszelt falusi házak, az udvarok kedvességét, meghitt élményeit, a Balaton-vidékének sajátos fényeit, színeit, túl a technikai felkészültségen, élményeinek őszinteségével tolmácsolja kifejező színekkel előadott gouache-képein.

Dutka Mária

vegyipari és te
anyagokból áll

A jegyzőkö
részről *Antalp*
Külkereskedelm
osztályvezetője,
R. L. *Davies*,
kedelmi és iparügyi minisztérium osztályfőnöke írta alá. Az aláírásnál jelen volt *Baczoni* Jenő külkereskedelmi miniszterhelyettes és sir Ivor Thomas Montague *Pink*, Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyság budapesti nagykövete.

Magyar—norvég kulturális megállapodás

A Magyar Népköztársaság és a Norvég Királyság közötti kulturális, tudományos és oktatásügyi együttműködés elősegítése céljából március 5-én Budapesten tárgyalások kezdődtek, amelyet magyar részről dr. *Rosta* Endre, a Kulturális Kapcsolatok Intézetének ügyvezető elnöke, norvég részről dr. Erling *Christophersen*, a norvég külügyminisztérium kulturális kapcsolatok irodájának főigazgatója vezetett. A szívélyes légkörben lefolyt tárgyalások eredményeként a felek hétfőn megállapodást írtak alá. A két évre szóló kulturális csereprogram kölcsönösen rövid- és hosszúlejáratú ösztöndíjakat biztosít, lehetővé teszi a részvételt az egymás országaiban megrendezésre kerülő nyári egyetemeken, tanfolyamokon. Előirányozza oktatási, tudományos és kulturális szakemberek cserelátogatását, előadások tartását.

vietnami népet, amelynek nyugalmát, békés alkotó munkáját — mint írják — csak egy módon lehet biztosítani: *az amerikai katonák hagyják el Dél-Vietnamot, szüntessék be az esztelen bűnös bombázásokat*, s nemzetközi tárgyalásokon keressenek megoldást az indokínai térségben kialakult probléma rendezésére.

Az 1. számú Autóközlekedési Vállalat dolgozói rögtyűlésen fejezték ki mélységes fel-

Lakóházépítés és a Belvá

A Belváros aktuális építészeti és városrendezési kérdéseit vitatta meg az V. kerületi tanács végrehajtó bizottsága. Bejelentették, hogy az év első felében hozzákezdenek a Váci utca 21. alatti épület udvari részének bontásához és ugyancsak még az év első felében befejezik a Molnár utca 19. számú ház udvari szárnyának *lebontását*. Javaslatot tett a tanács az Október 6. utca 20. szám alatti lakóház mielőbbi lebontására és *ebben az évben erre is sor kerül.*

Több jelentős új építkezés folyik, illetve kezdődik a közeljövőben a Belvárosban. Az év első felében elkészül az *Astoria Szálló* Magyar utcai szárnyépülete, a jövő évben a Kossuth Lajos utca és a Szép utca sarkán a *külkereskedelmi irodaház*. Az év első felében hozzákezdenek a *Külkereskedelmi Minisztérium új székházának építéséhez az Arany János utca—Akadémia utca—Tüköry István u. közötti telken.*

A József nádor tér 8. szám alatt tavasszal az OTP épít lakóházat. A jövő évben is több

Lampért András festőművész

/ 6 oldal. /

A

IV. ORSZÁGOS PEDAGÓGUS KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLITÁS KATALÓGUSA

1965. II. 6 - 28.

Épitők "Rózsa Ferenc" Kulturotthonában
Budapest.

LAMPERT ANDRÁSNÉ

Korkos Jenő: Cséplés
temp.
Zrinyi [illegible]
rézk.
Krakker Magda: Ősz-Tél komp.
toll.
Gladiólák
olaj
Koncz József: Hegyalján
rézk.
Kós Andrea: Korhadás
vegy.techn.
Fatörzs
v.techn.
Kopasz Márta: Szegedi Szabadtéri Játék
linó
R.Kovács Árpád: Mütermi asztalon
olaj

Kovács-Nagy Ira: Gereblyéző asszonyok
olaj
Háztetők és hid
olaj
Környei László: Nagymaros
ol.past.
Búbánatvölgy
gua.
Kozma Katalin: Balatonpart
akv.
Gyüdi dombok
tus
Belső tó Tihanyban
kréta
Kővári Sándor: Osztályozó
tus
Lamperth András: Csendélet
ol.temp.

Lamperth Andrásné: Buzakeresztek
gua.

Lakatos József: Bajai házak
olaj

Lázár Pál I.: Hajóállomás
gua.

Lázár Pál II.: V á c
olaj

Falusi udvar
olaj

Litkey György: Nyári vakáció
olaj

Népdal
olaj

Lóránt János: Udvar, olaj
Kora tavasz
akv.

Lorberer Anna: Utijegyz.II.
Erfurt
filc

Lőrincz Vitus: Hazafelé
akv.tus

Major József: Napsütés a szobában, olaj
Lőveri kertek
olaj

Makkai Piroska: Taligások
gua.

Mendlik Lajos: Faluvége, akv.

Mersits Piroska: Barátnők
temp.

Marsovszky Endre: G i s e l e
olaj

Mersits Piroska: Alsóőrsi ház
ol.temp.

Miklódi Márta: Őszi táj
olaj

M. Regős Ferenc: Tavaszvárás
tus

Mohácsi Regős Ferenc: Kőbányai táj
tus

Molnár József: Tihanyi belső tó
olaj

Lampért András

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR NEMZET

Budapest

1970 ÁPR 26

Lampért András festőművész tárlata május 2-án nyílik meg a Kerületi Pincetárlat helyiségében.

Stefániai Edit tűzzománc kompozícióinak kiállítása április 30-án déli egy órakor nyílik meg a Derkovits-teremben.

1965 JÚL 1.
1021

DOLGOZÓK LAPJA 1965. július 1, csütörtök

Este a művésztelepen

Sárga csempével kirakott falú iskolaépület a papagálytarka, modern háztömbök gyűrűjében. Ez az oroszlányi művésztelep, a megyei képzőművészek otthona két hétre. A szabályos vonalú házidomok, s a szélesre tárt ablakokon át idelátszó ágaskodó toronydaru egy új ház vörös téglahalmai között — kész téma egy konstruktív hajlamú festő számára. Meg is örökítették néhányan a művésztelepet, különösen Sméja Miklós oldott színezésű képe adta vissza hűen a környezet vibráló, színekben tobzódó hagulatát.

Legtöbben mégis távolabb keresnek témát. Jó ihlető a „falu" is, a régit és az újat egyaránt felvillantó házaival, színeivel. A dimbes-dombos táj, a várost nyakékként átfogó csillepálya, az aknák környékének mozgalmas élete, az utcák forgalma, mind, mind ecsetre kívánkozó téma.

Alkalmi esti zsűrizés a művésztelepen

Lampért Andrást, a budapesti művész-vendéget például az Arany János iskola előtt kaptuk „lencsevégre". A hangulatos tér életéről készített vázlatokat, hogy az ellesett pillanatokat megörökítve, képpé formálja majd az egyszeri látványt.

A szobrászok Brém Ferenc, Bondor István és az eleven portrékat festő Görgényi István, természetesen bent dolgoznak a műteremben. Nekik ember, modell kell elsősorban az alkotáshoz, kevesebbet időznek el a táj szépségeinél. A szobrászok műterme felől állandó kalapácsütések élesen vibráló zaja veri fel a csendet: lemezt domborítanak.

Esténként aztán felbolydul a művésztelep. Az alkotók visszatérnek mappáikkal a hónuk alatt gyűjtő-útjukról — és kezdődik a beszélgetés, a vita a képek felett.

Sz. Győrfy Klára és Payer Istvánné szobájában egész kis kiállítás van a falon. Payerné falusi utcaképei üde, friss színeikkel keltik fel az érdeklődést. Szlávikné, Győrfy Klára erőteljesen kontúrozott tájképei az ívelő vonalak lírájával, harmóniájával ragadnak meg.

Jól ismert kép az oroszlányi házak között. Festő dolgozik az utcán.

Termékenységben ezúttal sem vetekedhet senki a hetven esztendős Nyergesi János bácsival. Mappájából legalább félszáz rajz, vázlat kerül elő. Itt is a falusi hangulatokat keresi — és hiába ugratják „Hanzi bácsit" a többiek kedvenc témája: a lovak miatt — ezúttal is szaporította néhány négylábúval gyűjteményét.

Sok azonban ezúttal vázlatai közt a portré is. Idős bányászokat keresett fel a lakótelepen, és a beszélgetés közben varázslatos gyorsasággal készültek el a portrék.

Ám vannak, akik este nem jönnek, hanem mennek a művésztelepről, az oroszlányiak, Závory Zoltán és Simon Katalin rajztanárok. Az egyik műteremként berendezett osztályteremben éppen Závory Zoltán képei körül alakul ki vita, s az alkalmi zsűri gyorsan megfogalmazza ítéletét. Nagyon tetszik, hogy Závory Zoltán új technikával kísérletezik, a „hengerléses, kaparásos" módszerrel. Persze nem absztrakt modernkedés ez — hanem egy sajátos stílus kikísérletezése és jó útnak látszik az oroszlányi művész-tanár számára. Megóvja őt a túlzottan részletező „elrajzolástól". A hangulatos Reggel a nádasban, s más tájképei is bizonyítják, érdemes kísérleteznie.

Csak egy valaki nem „dolgozik" a művésztelepen, Szirácz Gyula grafikus, a telep vezetője. Egész nap lót-fut, berregteti motorját. Előadót hoz az esti programhoz, vetítőgépet cipel a vetítéshez, gondoskodik az ebédről, az ellátásról.

Zámbó Kornél karikatúrája. Életközelben.

— Mikor dolgozik? Láthatunk-e valami képet tőle is?

— Majd ha vége lesz a művésztelepnek! —g—

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Komáromi Megyei Dolgozók
Lapja

Író a levegőbe

Az ácsi kultúrház zsúfolásig megtelt a színházi előadásra. Jó néhány cukorgyári munkás műszakcsere segítségével jött el. Előző nap délelőtt-délután hirdette a hangosbemondó: *„Kállai István zenés vígjátékát játssza a Déryné Színház! A Majd a papa Ácson!"*

A nézők között, a pótülésen mosolygós, kissé kaján arcú fiatalember ült. Hátrakönyökölve székén, hol az előadást, hol a nézőteret figyelte, s a közönség minden mozdulatát, zúgását, de még a legapróbb mosolyokat is észrevette. Mérlegelte a színpadon elhangzottakat bíráló, vagy elégedett szemmel. Ehhez neki van a legtöbb joga, s talán kötelessége is: hiszen a fürkésző tekintetű férfi *maga a szerző*. Az előadásra jött, nem is annyira a darabot nézi, mint a közönséget.

— *Meg kell figyelnem* — mondotta —, *hogyan reagál a hallgatóság a szövegre. Vannak-e olyan részek, poénok, dalok, amelyek nem érdeklik a nézőt, mi az, amit szívesen fogadnak. Régen írtam ezt a darabot, s lehet, hogy azóta vesztett az aktualitásából.*

A bűvös szóhoz értünk: *aktualitás*. Valami, ami még az aktualitásnál is frissebb, ami még csak a levegőben van, amire még csak gondolnak, de szóvá nem fogalmazódott: ez az, amit Kállai István így nevez: „nekem való téma."

— *Szerintem az már másodlagos kérdés, milyen műfajban állítom a közönség elé a mondanivalót, a témát. Őszintén mondom — bár ezt mostanában mindenféle hullámok képviselői igen helytelennek tartják — imádok szórakoztatni! Legnagyobb örömöm, ha a néző nevet, örül, izaul, és szinte észrevétlenül szívja magába a darab tanulságát.*

Aki látta a *Kötéltánc*, vagy az *Igazság házhoz jön* című színműveit, tanúsíthatja, hogy Kállai István megvalósítja hitvallását. Arról ír, ami a levegőben van, és úgy, hogy annak levegője legyen. A *Majd a papa*, ez a könnyed, kedves szatirikus vígjáték is sodró lendületével hat elsősorban a nézőkre. Nem véletlen, hogy Kállai István darabjait jelenleg is öt szocialista ország színpadjain játsszák.

— *Most utazásra készülök* — válaszolta, amikor terveiről kérdeztem — *nemzetközi idegenforgalmi filmet készítünk Bulgáriával, Lengyelországgal, az NDK-val és a Szovjetunióval közösen az egyes országok nevezetességeiről. Most már csak a Moszkva—Leningrád—Szocsi rész van hátra. Ha ezt befejeztem, új szatirikus műbe kezdek... nem, erről még nem beszélek, semmi pénzért!*

A Déryné Színházat különösen szereti. Úgy tartja, hogy a Déryné közönségének csak igazi, vérbeli színházat lehet nyújtani, mert a vidéki közönség azonnal megérzi, ha hamis, hibás a mű. Ezért is vállalt magára — mondta — *nehéz feladatot*, amikor szerződést kötött a színházzal, hogy minden évben egy darabot ír a számukra. Komárom megyei kapcsolatait illetően csak annyit mondott el mosolyogva, hogy Tatán dolgozott, mint „gyakorlatozó" közgazdász, ugyanis először annak készült, s csak lassan, szinte észrevétlenül lett íróvá, egyik legnépszerűbb drámaírónkká.

De már kezdődik a második felvonás. A terem elsötétül, az egymás mellett szorongó emberek között alig talál helyére az író. — *Ki ez a későnjövő?* — súgnak össze a háta mögött, aztán csend lesz, mert a felhangzó zenével szétnyílik a függöny, elhangzik az első mondat, és a nézők máris nevetnek. S ezt a nevető, szórakozó tömeget a „későnjövő" fiatalember ötletei, gondolatai varázsolják el harom órára.

Flórián Zsuzsa

Most már valóban csak néhány nap és kezdődik az aratás. Az őszi árpa egyre szőkül, szinte óráról órára érik. Ahogy érik a gabona, vele érik a sok gond és tennivaló. Vele sokasodnak a kérdőjelek a ma még ismeretlen, vagy kevéssé ismert problémák megoldására.

Sok tennivaló került szóba az elmúlt hetekben, valamennyi fontos kérdést megvitattak az arra illetékes fórumok. Közülük az egyik legtöbbet vitatott, s leginkább közérdekű kérdés az aratás premizálása, általában a munkadíjazás legjobb módszerének kialakítása. Azért kap ez a téma itt különösen nagy teret, mert ebben a munkában

a gyorsaság alapvető feltétel,

ez viszont szorosan összefügg az anyagi érdekeltséggel. Más szóval: ha az aratók nem ismerik pontosan, hogy munkájukért mennyi pénzt kapnak, akkor nem dolgoznak olyan szívesen mint máskor. Ha pedig a gyorsaságon csorba esik, ez a termés mennyiségén és minőségén látszik.

Nem lehet eléggé hangsúlyozni a gyorsaságot, hiszen az idén a várható esős nyár az egyébként is szűkreszabott aratási időt tovább szűkíti. Az előrejelzések szerint körülbelül 25 nap áll rendelkezésre az aratáshoz. Ezt a rövid időt pedig csak akkor lehet tökéletesen kihasználni, ha minden munkára alkalmas percet munkával, jó munkával töltenek ki.

Ismeretes, hogy az idén is-

Országos tanácskozás a fő környékének rendezés

Hogyan segíti a népfront az Ausztriába vezető főútvonalak környékének rendezését? — erről tanácskozott a Hazafias Népfront országos várospolitikai bizottsága. Mivel ez a ké... az a... márc... ság ...

Vitaindítóként *Gárgyán Gyuláné* tervező ismertette az E—5-ös útvonal kiépítésére irányuló előzetes elgondolásokat. Ezek szerint

az útvonal mentén 11 cent-

mennyisége akkor másfélszeresére növekszik. A szivattyúállomások mindegyike önálló irányítású: az a feladatuk, hogy a vezetékben biztosítsák az állandó nyomásszintet. Így az olaj állomástól állomásig sebességcsökkenés nélkül „szalad". Ennek az egész roppant rendszernek az irányítója a lvovi „olajcsomópont" diszpécsere, aki az állomások munkáját összehangolja, az olajszállítást szabályozza, s ügyel az olaj minőségi mutatóira.

Kétóránként rádiótáviratokat helyeznek a diszpécser íróasztalára: a közlemények az olajvezeték egyes szakaszainak működéséről, a szivattyúállomások munkájáról szóló jelentéseket tartalmazzák. A legfőbb feladat hogy pontosan betartsák a napi ütemtervet, amelyet előzetesen egyeztettek a lengyel, német, csehszlovák és magyar szakemberekkel. Ha bárhol a legkisebb zavar jelentkezik, a vezeték mentén mindenütt riasztják az ügyeleteseket és a mozgó brigádok rövidesen a helyszínre érkeznek.

Megtörténik azonban, hogy komolyabb bajt jelentenek. Tavaly ősszel például éppen Nelli Volgina volt ügyeletes, amikor csengetett a telefon: a csehszlovák szivattyúállomáson tűz ütött ki, gyors segítsé-

get k... fonál... tóka... totta... bot. száza... hány... tóau... a tű... ugya... helik... szlov... a ké... anya... kerü...

— *élün... mon... Nem... segít... Ha ... szlo... kérn... kéré... már... dául... lítot... nem... tük, ... ban... leng...*

...I... a vá... Ada... eme... gosa... móp... ahol... azon... veze... pilla...

Lampért András - festm.
1966

47 MŰVÉSZ 120 MŰVE

1966. Nov. 12 - 20

F. k.: Xantus Zoltán — 66-4682. FNYV 13.

A

IX. KERÜLETI TANÁCS

VÉGREHAJTÓ BIZOTTSÁGA

ÉS A

HAZAFIAS NÉPFRONT IX. KERÜLETI BIZOTTSÁGA

MEGHÍVJA ÖNT

A

FERENCVÁROSI KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS

MEGNYITÁSÁRA

1966. NOVEMBER 12-ÉN, SZOMBATON DÉLI 12 ÓRÁRA

A MESTER UTCA 19. SZÁM ALATTI

ÁLTALÁNOS ISKOLA DÍSZTERMÉBEN.

A KIÁLLÍTÁST

KÁDÁR RÓBERTNÉ DR.

A HAZAFIAS NÉPFRONT IX. KER. ELNÖKE

NYITJA MEG.

A TÁRLAT NYITVA NAPONTA 10-TŐL ESTE 7 ÓRÁIG.

KIÁLLÍTÓ MŰVÉSZEK:

ANDRÁS TIBOR
BALÁZS IRÉN
BALIKÓ FERENC
BASILIDES SÁNDOR
BERKI VIOLA
BOJTOR KÁROLY
BORBÁS TIBOR
BORSODI ÁGNES
CSIZMADIA EMIL
DABÓCZY MIHÁLY
DESEŐ LÁSZLÓ
GARABUCZY ÁGNES
GREGERSEN HUGÓ
G. LUX ALICE
GYULAI JÓZSEF
HERWERTH JÓZSEF
HUBERT MONTARIER
JÓNÁS ILONA
KISS LÁSZLÓ RENÉ
KOZMUTZA TEODORA
KOVÁTS SÁNDOR
LAMPÉRT ANDRÁS
LÉNÁRT MIHÁLY
MATZON FRIGYES
MARCELL GYÖRGY
MAYER LÁSZLÓ
MISKOLCI EMMI
NÉMETH LÁSZLÓ
PALOTAI ÉVA
PALOTAI GYULA
PAPP JÁNOS
PAPP KÁLMÁN
PERCZ JENŐ JÓZSEF
REMSEY IVÁN
SAJÓ FERENC
SAJÓ IVÁN
SÁNDOR ISTVÁN
SERES JÚLIA
STEFÁNIAI EDIT
SZÉKELY PIROSKA
DR. SZILVÁSSY PÁLNÉ
TRÁBERT PÉTER
URBÁN FERENC
ZALA TIBOR
ZOMBORI MOLDOVÁN BÉLA
VÉN EDIT
WIEDERKOMM ERVIN

GRAFIKÁK:

1. Hévízi szobor
2. Oroszlányi szénosztályozó
3. Cséplés
5. Nagymaros télen
6. Épülő Erzsébet-híd
8. Nagymarosi táj
9. Füredi vasútállomás
10. Hévízi sétány
11. Ping-pongozó fiú
12. Anyám
13. Hévízi nyaralók
14. Kerti székek

SZOBROK:

1. Mariann
2. Basilides Sándor
3. Önarckép
4. Clariss
5. Júlia
6. Zárkózottság
7. Mártír
8. Fésülködő nő
9. Strandoló nő
10. Torzó
11. Szfinx
12. Ülő nő
13. Csavart torzó
14. Pieta
15. Elégia
16. Carmen
17. Fókapár
18. Fóka
19. Jolanda
20. Sabina
21. Napozó
22. Devozione

Plasztikus etüdök

23. Suha. Imaginatio
24. Preludium
25. Extemporátio
26. Bartók koncerto
27. Impromtu
28. Appassionato
29. Capriccio

F. k.: Nagy Zoltán

700 — 65.0275 Ságvári Ny.

dompót András festőművész
önálló kiállítás 1965 februá
1965 febr. 27.

MEGHIVO

A BUDAPESTI PEDAGÓGUSOK KÖZPONTI
KULTÚROTTHONA
KÉPZŐMŰVÉSZ STÚDIÓJA MEGHÍVJA ÖNT

LAMPERT ANDRÁS

FESTŐMŰVÉSZ

MATZON FRIGYES

SZOBRÁSZMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁRA

MEGNYITJA: **DOMBI JÓZSEF** MŰTÖRTÉNÉSZ

1965. FEBRUÁR 27-ÉN DÉLUTÁN ½6 ÓRAKOR

RENDEZTE: **Sárkány Loránd** FESTŐMŰVÉSZ

A KIÁLLÍTÁS HELYE:

EGRESSY KLUB, VII. DOHÁNY UTCA 22.
NYITVA: 1965. FEBRUÁR 27-TŐL, MÁRCIUS 14-IG
HÉTKÖZNAP 14—19, VASÁRNAP 11—18 ÓRÁIG

BELÉPÉS DÍJTALAN

KÉPEK:

2. Vörösberény
3. Vörösberény
4. Kerthelyiség
5. Füredi lépcső
6. Miskolci udvar
7. Füredi sétány
8. Hévízi sétány
9. Hévízi lépcső I.
10. Vörösberényi délután
11. B.-almádi móló
13. Falusi udvar
14. Vörösberényi udvar I.
16. Badacsony
17. Szentkirály szabadja
18. Vörösberényi udvar II.
19. Vörösberényi udvar III.
20. B.-füredi sétány
21. Tihanyi strand
23. Pihenő ember
24. Tihany
25. Hévízi bazár
26. Vörösberényi udvar IV.
27. B.-füredi lépcső
28. B.-füredi csónakjavító
29. Koponyahegy
30. Éjszakai cséplés
31. Cséplés Vörösberényben
32. Malomtó bisztró
33. Hévízi étterem
35. Oroszlányi utca
36. Diósgyőri vasgyár
37. Nagymaros este
38. Tihanyi félsziget
39. Hévízi bazársor
40. Tihanyi múzeum
41. Balatonpart
42. Miskolc Szinvapart
43. Nagymarosi táj
44. Hévízi lépcső II.
45. Füredi tejivó
46. Miskolci híd II.
47. Füredi kikötő
48. Tihanyi kikötő
49. Hévízi kerthelyiség
50. Pilisi táj
52. Hévízi újságbódé
53. Hévízi bazárüzlet
54. Füredi cukrászda
55. Vörösberényi udvar
56. Tihanyi táj
59. Hévízi u.
64. Vörösberényi alkotmányünnep
65. Hévízi üdülő
66. Vörösberényi kilátás
69. Vörösberényi cséplés
70. Miskolci híd I.

Az Oroszlányi Müvelődési Intézmények meghivják 1966. április 2-án fél 12 órakor a Tanácsház klubtermében

6 BUDAPESTI MÜVÉSZ KIÁLLITÁSÁNAK

ünnepélyes megnyitására.

A kiállitó müvészek:

Koleszár György
Lázár Pál
Lampert Andrásné
/sz: Miskolczi Emmi/
Lampert András
Percz J. Jenő
Sárkány Lóránd

Megnyitja

MAGYAR HENRIK
VB. titkár

1970 JUN 23

Lampért András

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

TÜKÖR
Budapest

1021

FERENCVÁROSI PINCETÁRLAT
Lampért András kiállítása

Lampért András önálló kiállítása érdekes festőegyéniséget mutat. Színei és festői stílusa eredeti szemléletre valianak. Képeinek tartalmi mondanivalója viszont olykor bizonytalanabb, mint határozott formamegoldása és eleven koloritja. A legutóbbi esztendőkben több kiállításon szerepelt figyelemreméltóan, de talán most bemutatott festményei adnak legtöbbet egyéniségéből. Képünk: kompozíció.

Kedvcs
ván e
megírj
nyári
Csak e
Író, re
da, teg
egyeznének ennyivel is?

GARAI TAMÁS

Kiállítás — Oroszlány — / 6 Budapesti Művén. / → (Koleszár György Lampért A
Lázár Pál Rercz Jenő J.
Misholczi Emmi Sárhány Lóránd.)
1966 ápr 2 - megnyitás.

LAMPERT ANDRÁS mint szegényparaszt család gyermeke került a Képzőmüvészeti Főiskolára, ahol a festészeti szakon végzett. Jelenleg aktiv rajztanár, nyaranta pedig a vörösberényi Müvésztelepen, ebben a kis festői falunak az életébe tökéletesen beleilleszkedő festőközösségben dolgozik. Kedvelt kifejezési eszköze a gouache. Nagy sikere volt Matzon Frigyes szobrászmüvésszel közösen rendezett 1965. évi kiállitásának, ahol oroszlányi témáju képeket is bemutatott.

A Képzőmüvészeti Alap tagja 1957 óta.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Olvasnatatlan szig ü

KÖZNEVELÉS

1964 SZEP 1 8.

Lampért Andrés

1021

CSER SÁNDOR
könyveket? (5

PEDAGÓGIA

L. N. LANDA:
A Köznevelés kislexikona — ...
János) — — — — — — — — — — — — — — 70

ISKOLARÁDIÓ — ISKOLATELEVÍZIÓ

Az Iskolarádió részletes programja X. 5-től X. 16-ig — 70

KÜLFÖLD

A. ROT: Az idegen nyelvoktatás néhány időszerű kérdése 70
Világszerte — — — — — — — — — — — — — 71
Fordítások a külföldi pedagógiai szakirodalomból — — 71

SZEMLE

KOVÁCS ENDRE: A jó tanár — Jegyzetek Németh
László pedagógiai írásairól — — — — — — — — 71
Könyvekről röviden — — — — — — — — — — 71
Színház, zene, rádió, televízió (*Gábor István*) — — — 71
Négy lány egy udvarban (*Lázár István*) — — — — 71
DR. FÖLDES ÉVA: Az olimpiai játékok története 6.
A tokiói olimpia felé — — — — — — — — — 7

Válaszok munkaügyi kérdésekre — — — — — — — — 7
Rejtvény — — — — — — — — — — — — — — 7
Idegen nyelvű tartalomjegyzék — — — — — — — — 7

Címoldalunkon: *Lampért András* rajza
A hátsó borítón: Az olimpiai láng

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
KÖZNEVELÉS
1965 ÁPR 9

1021

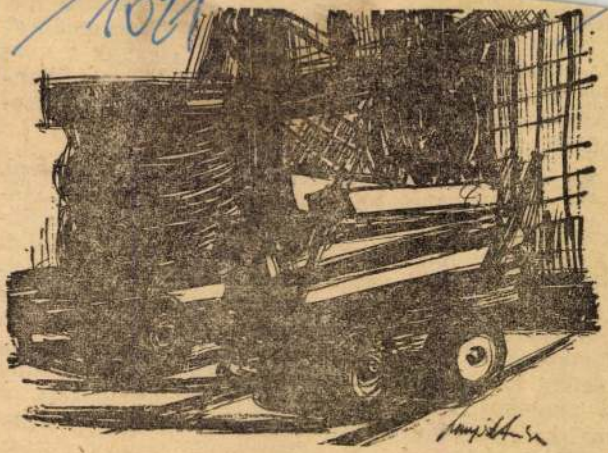

LAMPERT ANDRÁS rajza

A másodi
a német
(az okkup
vég nemz
dóan emle
nálják.

MIT É
hogy
ma meghaladja a 3 és fél milliót, államformája királyság és a fővárosa Oslo? A mai Norvégia fejlett ipari ország. Ipari termelésének alapja az olcsó vízierővel termelt elektromos energia, amelynek egy főre eső előállításában ma Norvégia első a világon. A fémkohászat, a vegyipar, továbbá az élelmiszeripar mellett az egyik legjövedelmezőbb gazdasági szektor a tengerhajózás, a halászat és a bálnavadászat. A mai kereskedelmi flotta (1962-ben) mintegy 2725 hajóból áll, több mint 12 és fél millió bruttóregisztertonna vízkiszorítással. A norvég kereskedelmi flotta

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-397
Lampérth András
KÖZNEVELÉS
1965 FEB 26
1021

Kisváros

Lampérth András rajza

kozni, amelyek az adott

I. gimn.

Fiúk-lányok

I. rész. Március 12. 11.00—11.15

II. rész. Március 19. 11.00—11.15

Még ma is sok gyerek a középiskola első évében, 14—15 éves korában kerül először koedukált osztályba. De a koedukációhoz szokott gyerekek is többnyire új, ismeretlen tanulótársak közé kerülnek. Érthető tehát, ha az újonnan alakuló osztályközösségben sűrűbben kerül napirendre a fiúk és lányok kapcsolata, egymás közötti stílusa, magatartása. Igaz-e, hogy a lányok lenézik a velük egykorú fiúkat, a fiúk pedig nyeglék, fölényesek a lányokkal szemben? Milyen pozitív hatással lehetnek egymásra magatartásban, tanulásban és egyéniségük formálásában? Hogyan alakulhat jó közösséggé a koedukált osztály?

Ezekről a kérdésekről vitatkozik stúdiónkban egy budapesti gimnázium KISZ-vezetősége. Úgy gondoljuk, a vitában elhangzó pro és contra érvek hasznos eszmecserére és elhatározásokra indíthatják a műsort hallgató gyerekeket.

A záróadásban válaszolunk a hozzánk érkezett levelekre és a koedukált osztályban alakuló közösség problémáival foglalkozunk.

IRODALOM IV. gimn.

Mai amerikai irodalom

Március 3. 11.00—15

Kretzóy Miklósné előadása a kortárs amerikai irodalom irányzatairól ad keresztmetszetet. Az előzmények rövid áttekintése mellett a fiatal írók törekvései kerülnek bemutatásra. Az előadást Ginsberg, Capote és Salinger egy-egy művének részlete illusztrálja.

IV. gimnázium

Mai francia irodalom

Március 5. 11.00—11.15

A jelenkori francia irodalomból a lírával foglalkozunk ebben az adásunkban. Sokarcúságát gazdag illusztrációs anyag bemutatásával kívánjuk érzékeltetni. Az egyes költői törekvésekre jellemző vonásokat a bemutatott versekhez kapcsolódó elemzés foglalja össze. Az előadás szerzője: Rónay György.

7. osztály

Tamási Áron

Március 9. 11.00—11.15

Tamási Áron írásművészetéről Czine Mihály beszél. Illusztrációként részletet hallunk majd az író „Abel a rengetegben"

ISKOLARÁDIÓ—TELEVÍZIÓ

Téma: re-szo gyakorlá
Dalcsokor: Hetek óta e
nál ég a világ ... — A
össze.
Új ismerősünk a re h
rekek. (Száll a madár, Tü

Re-szo ismert dalokbar
re-ről szo-ra ugrott a d
nek ismert dalokban.
Munkafüzet 32. feladat
órán már sokszor elhan
Ritmus-játék. A sokféle
erősen igénybe vette a gyermekek figyelmét. A mozaikszerűen felépített gyakorló órát végül frissítő játék zárja.

5. osztály

„Régi magyar táncok"

Március 2. 11.15—11.30

Dalok: Még azt mondják (4.-ből ismert 2 szólamú népdalkánon, 2 versszakkal), Régi táncdal (1583-ból, „Edes rózsám"), Magyar tánc („Két szép rózsafa"), Fényes csillag („Pajkos tánc"), Olvasógyakorlatok: 1. és 2.
Zenehallgatás: Az 5.-es hanglemezről: Bárdos: Régi táncdal (vegyeskar), Régi magyar táncdallam (hegedű).

3. osztály

Az alsó ti hang felismerésének gyakorlása

Március 8. 11.00—11.20

— Dalcsokor: Kis kece lányom, Kis kacsa fürdik, Este van már nyolc óra. — Mit tudunk az alsó ti-ről? Neve, helye, kézjele, betűjele, írása és főként: hangzása. Keressük ki az imént énekelt dalokból ezt az új hangot és hangoztassuk külön is! — Munkafüzetünkben a tanultak segítségével oldjuk meg a 34. és 37. feladatot!
— Dalcsokor: Cifra palota, Szegény legény, Vigan szól az ének.

4. osztály

A do-váltás

Március 9. 11.15—11.30

Az órát szabadságharcos dalok vezetik be: Esik eső karikára ... Szegény legény vagyok én ... Jól van dolga ... — Főcélunk ez alkalommal a do-váltás szükségességének megérzetése. A Szegény legény .. kezdetű dallam egy részletének csellón való bemutatása hallásfejlesztő gyakorlatok sorozatát indítja el. A megfigyeltető feladatok befejeztével a Fábián Pista

Lampért András
Művészet, 1972. febr.

gazdagságát – természetelvű
ból kiinduló sajátos erejű ábrázolómódszerevel tömörítette, sommázta a belső, a tartalom tényezőinek koncentrált kifejezése érdekében. Kedvelte az egzakt, de emóciót keltő természeti formákat, a dús színharmóniákat.

A Pincetárlaton a néző az érett művésznek a kereső munkában kitisztult, differenciált, legszélesebb tematikát felölelő alkotásait láthatta. Mesterien friss filc és tollrajzai, monotípiái bravúros könnyedséggel bontakoznak ki a papírlapon. Lendületes vonalrajzai, Kertiszékek, Lovak, Tetők, Könyöklő, a festői lavírozású Szénosztályozó, a feketefehér ellentétekre épített Nagymarosi utca és a Dombok a természetmegfigyelésből ki-

Lampért András: Magány
Solitude – Одиночество

könnyebben olvasható a fehér és fekete meg-
t tükröző könyv, de nem lehet elvetni az egy-
ében „megbontó" könyvet sem. Azt a könyvet,
művészeti alkotást, sikerült esetben egyenesen
szük a kezünkbe és gyönyörködünk az ember
gyümölcsében. E fajta könyvet „önműködő
ban kár volna megbontani, ez könyvművésznek
e praktikus, mindennapi olvasmánynak szánt
ietne kárhoztatni. Nem tesz annyi kárt, mint a sok
ott, azaz „lezser", valójában nyamvadt rajz, amit
ány Arany, Ady, sőt egyik másik Illyés kötetében
az értékes tartalmat, ennek szellemét a mögötte
ajzok desilluzionálják, hisz a rajznak (illusztráció-
tartalomnak *„arányban"* illene állnia egymással,
zámára nyomtatott könyvekben is! Ez valóban
, amiből nem volna szabad engedni a tömegek
adványban sem. Főleg nem akkor, ha „befutott"
átor. Legkevésbé, ha vonalas rajzokról van szó,
é bontják meg a könyv egységét. Sőt, a színes
igtalaníthat", anélkül, hogy szükségképpen bon-
tipográfiai egységét, az alkotó elemek „arányát".
megcélokat szolgáló könyvben még az önműködő
ontaná meg. A „téli táj derűjét" sem csak a fekete
egyenletes váltakozásával lehet elérni. S miért
könyvtől „derűt"? Nyomasztó tartalmu könyvet
edségével, a vígopera derűjével könyvművészeti
n lehet képzelni.

arra akartam rámutatni, mennyi minden tisztá-
nyunkban a könyvművészet kérdései közül. Ki-
bbi francia könyvkiállításkor is. Ennek tanulságait
oly mélységben sem vonták le, amilyenben pedig
megtehették volna. Megelégedtek a „szép" ködös
a könyvművészetben mi a „művészi", azt is a
rázisokkal intézték el, holott a könyvművészet az
ahol a művészi követelmények mérhető pon-
ttak. S aki ezt bármilyen érdekből figyelmen kívül
az csakugyan „manipulálja" a közönséget, mert
iet a lényegről. De az „önműködő könyvjelző" –
t, hisz nem más, mint amit a neve mond: praktikus
zköz, tömegeknek szánt, olvasmányos könyvekben.
könnyítésére. A képzőművészeti, iparművészeti
zült, műalkotásszámba menő könyvet nem is ki-
ni.

Szíj Rezső

TÁRLATVEZETÉSEK

a kiállításon

Október 10-én, vasárnap délelőtt 11 órakor
dr Kampis Antal

Október 17-én, vasárnap délelőtt 11 órakor
dr Rabinovszky Máriusz

Október 24-én, vasárnap délelőtt 11 órakor
V. Henszelmann Lilla

Belépődíj nincs

*

KÉPZŐMŰVÉSZETI ELŐADÁSOK

vetített képekkel

Október 13-án, szerdán délután 6 órakor
TORNYAI JÁNOS
Előadó: dr Pogány Ö. Gábor

Október 20-án, szerdán délután 6 órakor
NAGY ISTVÁN
Előadó: **Végvári Lajos**

Belépődíj nincs.

*

Október 30-tól november 14-ig
FENYŐ A. ENDRE
festőművész
gyüjteményes kiállítása

*

lexikon gyüjteményből az eredeti átemelve az adatbázisba MKCS-c/-I-77.-es fondjába

A Fővárosi Népművelési Központ
képzőművészeti vonatkozású tanulmányi kirándulásai, tárlatvezetései

Október 17., vasárnap

Szinyei Merse Pál emlékkiállítás a Szépművészeti Múzeumban. Gyülekezés délelőtt 9 óráig a Múzeum Hősök-terén levő bejáratánál. Részvételi díj kedvezményesen 2 forint. Előadó: *dr Dombi József.*

Az Operaház műszaki berendezése, színpada és képzőművészeti kiképzése. Gyülekezés délelőtt 10 óráig az Operaház Hajós-utcai színészbejárójánál. Részvételi díj kedvezményesen (belépődíjjal együtt) 2 forint. Előadók: *az Operaház kijelölt tisztviselője* és *dr Dombi József.*

Október 24., vasárnap

Koszta József kiállítása a Nemzeti Szalonban. Gyülekezés délelőtt 9 óráig a Szalon IV., Sztálin-tér 3. sz. bejáratánál. Részvételi díj nincs. Előadó: *Oelmacher Anna* múzeumi őr.

100 magyar művész kiállítása a Fővárosi Képtárban. Gyülekezés délelőtt 10 óráig a Képtár IV., Egyetem-u. 8. sz. bejáratánál. Részvételi díj nincs. Előadó: *Végvári Lajos* múzeumi őr.

Október 31., vasárnap

»Stilusellentétek« XIV—XVIII. századbeli művek kiállítása a Szépművészeti Múzeumban. Gyülekezés délelőtt 10 óráig a Múzeum Hősök-terén levő főbejáratánál. Részvételi díj kedvezményesen 2 forint. Előadó: *dr Dombi József.*

100 magyar művész kiállítása a Fővárosi Képtárban. Gyülekezés délelőtt 10 óráig a Képtár IV., Egyetem-u. 8. sz. bejáratánál. Részvételi díj nincs. Előadó: *dr Pogány Ö. Gábor*, a Főv. Képtár igazgatója.

Gegesi Kiss Pál egy. ny. r. tanár modern képgyüjteménye. Gyülekezés délelőtt 11 óráig a VIII., Bókay János-u. 53. sz. gyermekklinikai bejárat előtt. Részvételi díj kedvezményesen 1 forint. Előadó: *Paál Ákos* tanár.

Egyéb képzőművészeti vonatkozású rendezéseket lásd a Központ Munkatervében.

Péntekenként délután 6 órakor
IRODALMI DÉLUTÁNOK
a Kiállítóhelyiségben.

Belépés díjtalan

Felelős kiadó: dr Pogány Ö. G.
Székesfővárosi házinyomda Budapest, IV., Közp. városháza — 114148
Felelős vezető: dr Mihalik Gusztáv

Nemes Lamperth József

A FŐVÁROSI NÉPMŰVELÉSI KÖZPONT
KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSAI

VII., Rákóczi-út 30., félemelet

XIX.

NEMES LAMPÉRTH JÓZSEF
festőművész emlékkiállítása

1948 október 9-től október 27-ig

✦

A katalógus díjtalan

Nemes Lampérth József

Különös jelensége a magyar művészeti életnek, hogy amíg egyes jelenségei, egy-egy szóba, egy-egy jelmondatba tömörítve mélyen begyökereznek a köztudatba, más nem kevésbé fontos, nem kevésbé jelentős eseményei, ha mégannyira alkalmasak volnának is ily tömör megöröködésre, ha mégoly élesen vágtak is egykor utat a fejlődés számára, a köztudatból szinte nyom nélkül kivesznek.

»Nagybánya« és a »Nyolcak« forradalma még ma is eleven tartalmakat takar, akár a rokonszenv, akár az ellenkezés érzelmeit kavargatják is, de a »Tett« vagy a »Ma« csak közömbös figyelmetlenséggel, vagy óvatos, leplezett kíváncsisággal találkozik, jóllehet igazibb, ténylegesebb forradalom volt amazoknál.

Nemes Lampérth igazi, tényleges forradalmár volt. Mesterei kiktől ifjúsága idején tanult, jóformán csak ellentmondásra ingerelték. Rövid párizsi tartózkodása lobogó temperamentumát határozottabb irányba fordította. Látta az impresszionista művészet alkonyát, a »Vadak«, Matisse és társainak beérkezését és az expresszionista törekvések zsengéjét.

Nem ismert, nem ismerhetett gátakat tovább. Nem mondhatjuk, hogy valamely irányhoz csatlakozott volna. Önmagának ereje és zabolátlan indulatai lendítették tovább. Szín, forma és szerkezet csak ürügy volt számára, hogy belső forrongásait, ellentmondásait, lázongásait kivetíthesse. Ha színnel dolgozott, a szín volt számára minden. A forma háttérbe szorult a nyers, keveretlen, korlátlanul elömlő, izgatottan széles, szinte rángatott ecsetjárás nyomán keletkező felületek elől.

A kontúr majd ronggyá foszlik, majd kemény és önkényes bilincsbe veri a szétáradni vágyó részformákat, szinte lihegését érezzük a kompozícióval, a festékkel, az ecsettel s nem utolsó sorban önmagával birkózó művésznek.

Ismét máskor a forma s a szerkezet kifejező elemeinek kutatása hozzák forrásba alkotó s emberi indulatait. Ilyenkor elutasítja a színességet s a fekete és fehér ellentmondásaiból, részaránytalan ütköztetéseiből csiholt feleletet gyötrő problémáira.

Hasonlattal élve, Nemes Lampérth képei felkiáltó mondatok. Nélkülözik a hosszadalmas előkészítést, a díszítő és jellemző jelzők sorát. Motívumai akár táj, akár csendélet, akár emberalak, egyszerű, egyhangsúlyú motívumok.

Drámainak nevezhetnők, ha nem volna több mint dráma mindaz, ami alkotásairól felénk sugárzik. Több mint dráma. Szenvedélyes tett. Programm és megvalósítás.

Művészete gátlástalan és őszinte. Férfierővel párosult gyermeki merészség jellemzi. Mégis a természet logikájának síkjáról sohasem tért le. Működésének, rövid működésének ideje az izmusok tenyészetének főidejére csik, ő maga hányatottan, hazájából, környezetéből kiverve bolyong Berlinben, Svédországban, temperamentuma kétségtelenül a végletek felé hajtja, elméjének egyensúlya hihetőleg már bomladozik, de alapérzései a valóság síkjához kötik. Naturalista.

Problémái a valóság problémái, változtatni nem a természeten, csak a természetet helytelenül birtokló emberi, társadalmi renden akart, de ezt azonnal, késedelem nélkül. Ma.

Nemes Lampérth példája annak, mennyire nincs emberi cselekvés, emberi törekvés, emberi magatartás politika nélkül. Képei nem programképek. A szónoklatnak nyoma sincs bennük, tartalmuk mégis csupa vád, csupa felhívás, csupa sötét, keserű panasz s izzó hit egy új, egy más világban. Személyileg is csatlakozik amaz aktivista értelmiségi és munkáscsoporthoz, amely a »Tett« és a »Ma« című folyóiratok körül tömörült, így részt kapott az első világháborút követő forradalom előkészítésében, következésképpen hazájából elüldözték. Fiatalon, erejének teljében kerül Németországba. Kiállít Berlinben, képeinek sikere volt s műértő gyüjtők Svédországba hívják. Java műveinek hosszú sora lappang így német és svéd magángyüjteményekben, itthon csak kevés van belőlük.

Alulról jött és szegény volt. Ez a két tény már maga jelzi, hogy életsora mindvégig keserűség és küzdelem. Szellemi erőit, testi egészségét már ifjúságában emésztette, mállasztotta e két sanyarúság. Háború és emigráció zúdultak rá férfikorának kezdetén. Ott állott már az igéret földjének kapujában, de rálépni nem adatott meg számára.

Elborult elmével került haza s az angyalföldi sárgaház kapuja zárult be mögötte. Ecsete, vastag nádtollai, fekete és színes tusos üvegei még itt is körülvették s egyre szegényülő, sorvadó készséggel futott a tűnő élet, a tűnő művészet után. Harminckétéves volt mikor meghalt. Sátoraljaújhelyen hajították koporsó nélkül a sírba az expresszív realizmus legnagyobb magyar mesterét s iparkodtak elfeledni. Bizonyítsa ez a kiállítás, hogy méltatlan feledés helyett, emlékezés és megbecsülés illeti meg őt és méltán.

Dr Kampis Antal

NEMES LAMPÉRTH JÓZSEF FESTMÉNYEI:

1. Ravatal. (Olajfestmény)
2. Akt. (Olajfestmény)
3. Akt. (Olajfestmény)
4. Ház. (Olajfestmény)
5. Virágcsendélet. (Olajfestmény)
6. Dombos táj. (Olajfestmény)
7. Szobarészlet. (Színes tus)
8. Szobarészlet. (Aquarell)
9. Szobarészlet. (Színes tus)
10. Külváros. (Színes tus)
11. Szobarészlet. (Tus és aquarell)
12. Férfi fej. (Színes tus)
13. Utcarészlet. (Tus)
14. Szajnahíd. (Tus)
15. Külváros. (Tus)
16. Zúzda. (Tus)
17. Szajnahíd. (Tus)
18. Férfi fej. (Tus)
19. Férfi fej. (Tus)
20. Ülő akt. (Kréta és tus)
21. Akt. (Tus)
22. Táj kerítéssel. (Tus)
23. Külvárosi házak. (Tus)
24. Táj. (Kréta)
25. Bárka. (Színes tus)
26. Férfi akt. (Vörös kréta)
27. Önarckép. (Kréta)
28. Táj. (Kréta)
29. Önarckép. (Kréta)
30. Akt-tanulmányok. (Tus)

Lampérth József

Nemes Lampérth József

5	Horgony-utcai részlet	15000
6	Horgony-utca	5000
7	Villa fák között	3000

A Ma (VIII) demonstratív kiállításának katalógusa.
(Budapest, 1918.)

— **Egy fiatal festőművész halála.** *Nemes Lampérth* József festőművész, ki körülbelül tiz évvel ezelőtt tünt fel több tehetséges kartársával az Ifju Művészek néven kiállító művészcsoportban, másfélesztendei szenvedés után, Sátoraljaujhelyen elhunyt. Alig harmincéves mult, s korai végében nagy része volt a háborunak, amely rokkanttá tette. Mint nagy lendületü expresszionista festő tünt fel s különösen rajzaival, melyek méretre is, felfogásra is közeljártak a monumentális fogalmához, keltett várakozást. Élete igen küzdelmes és viszontagságos volt. A háboru után egy ideig Berlinben küzködött a sorssal és egy kiállitást is rendezett ott müveiből. Majd egy mecénása Svédországba hivta, s elég szépen boldogult ott, amignem bajának kiujulása haza nem kergette. Itthon állapota némi ingadozás után egyre rosszabbra fordult s közvetlenül kiállitása előtt, melyre a Belvederében készült, az Angyalföldre kellett szállitani. Azóta inkább halódás volt az élete, a halála pedig igazi megváltás.

— **Évzáró az Uj Iskolában.** Domokos Lászlóné kiváló iskolájának, a budai Uj Iskolának növendékei ezen a héten mutatják be tudásukat az érdeklődő közönségnek. Mint ismeretes, ez az iskola a pedagógia legmodernebb eszközeivel neveli az ifjuságot és ezen a téren valóban uttörő munkát végez.

— **Trieszt volt az angol fonthamisitók központja.** *Az Ujság* szerkesztőségének telefonjelentése: A bécsi rendőrség letartóztatott hat személyt, akik Európa-különböző városaiban hamis angol ötfontosokat hoztak forgalomba: *Budapesten is megfordultak, ahol többeket nagy összegek erejéig megkárositottak.* A letartóztatottak egyike Giuseppe *Kojanec*, volt déli vasuti tisztviselő, akit éppen akkor fogtak le, amikor ujabb hamis fontokkal a zsebében hajóval megérkezett. Zágrábból jelentik, hogy az ottani rendőrség szintén letartóztatta a nemzetközi hamisitó banda egyik tagját, egy laibachi vasuti forgalmistát. Megállapitották, hogy *a hamis bankjegyeket Triesztben gyártják*, itt van a mühelyük, ahonnan a szélrózsa minden irányában terjesztették a hamis ötfontosakat.

— **Nagy Emilt megoperálták.** A volt igazságügyminiszter pár nappal ezelőtt a Pajor-szanatóriumban orr-kagylómütétnek vetette magát alá. Az operáció fényesen sikerült és Nagy Emil háromnapi kezelés után már el is távozott a szanatóriumból.

— **Államrendőrséget kapnak a csongrádiak.** Mint hiteles forrásból értesülünk, *Csongrádon megszüntetik a csendőrséget és helyébe államrendőrséget fognak állitani.* A csongrádi rendőrkapitányság már a jövő héten megkezdi müködését. Irányitására a *szentesi* rendőrkapitányság mostani vezetőjét szemelte ki a belügyminiszter.

— **A „Nyomorék Gyermekek Országos Otthona"** folyó hó 30 és 31-én, pénteken és szombaton apellál Budapest közönségének jó szivére s reméli, hogy dacára annak, hogy harmadiknap jelenik meg az idén az utcán, az eddig tapasztalt jóindulat irányában most is meg fog nyilvánulni. Ezen célokra kérünk a közönségtől anyagi áldozatot s a gyüjtött összegekről s azok hovafordításáról nyilvánosan fogunk elszámolni.

— **Meghalt a bátyjuk és megőrültek.** Néhány nap előtt *Fischer-Halász* István gyártulajdonos Kmetty-utca 19. számu lakásán végrehajtó jelent meg, akit a negyvenéves férfi durván fogadott, megfenyegetett és nem engedett be. Hatóság elleni erőszak cimén eljárás indult meg ellene és ma délelőttre idézték be a főkapitányságra. Kihallgatása alkalmával nagyon zavartan viselkedett, ugy hogy a rendőrtisztviselő rendőrorvost hivatott, aki megállapitotta, hogy a gyáros *nagyfoku elmebetegségben szenved.* Fischer-Halász a rendőrtisztviselő kérdésére semmi mást nem mondott el, csak annyit, hogy bátyját évekkel ezelőtt a szanatóriumban megmérgezték. Ezt a kijelentést gyakran ismételgette. A főkapitányságra elkisérte a gyárost nővére, Fischer Anna is, aki hasonló módon viselkedett és váltig azt hajtogatta, hogy bátyjukat megmérgezték. A rendőrségről *mindkettőjüket az angyalföldi tébolydába szállitották.* Fischerék bátyja még 1913-ban halt meg egy szanatóriumban. Azóta a két testvér egyre zavarosabban viselkedett és mindkettőjüknek az a rögeszméje, hogy bátyjukat megmérgezték.

— **Megindulnak a közvetlen tárgyalások a főváros külföldi kölcsönei ügyében.** A főváros külföldi kölcsöneinek rendezését — amint több izben közölték — haladéktalanul meg kell kezdeni. Ez ügyben már több izben folytattak tanácskozásokat, ma pedig *Csupor* József pénzügyi tanácsnok *Párisba utazott.* Itt találkozik *Teleszky* János ny. pénzügyminiszterrel, akivel együtt a külföldi hitelezőknél *előkészíti a talajt a végleges megállapodásra.*

— **A párisi olimpiai előkészitő sakkverseny.** A párisi olimpiai válogató mérkőzés mai, hatodik fordulóján *Steiner* nyert *Jakab* ellen, *Krivóss Merényi* ellen. A *Schweiger—Sterk* játszma eldöntetlen. A *Balla—Bakonyi, Novák—Havasi, Elekes* dr.—*Négyesy* dr.-féle partik függőben maradtak. *Szigeti* szabadnapos volt. A versenyzők állása a következő: Jakab és Sterk 5, Négyesy dr. 4 (1), Steiner 3½ (1), Krivóss 3½, Balla 3 (3), *Havasi* 3 (3), Schweiger 3 (1), Szigeti 3, Bakonyi 2½ (1), Elekes dr. 2 (2), Merényi 2, Novák 1 (1).

— **Törvény az uj tanári nemzedékről.** *Klebelsberg* Kunó gróf kultuszminiszter ma törvényjavaslatot terjesztett a nemzetgyülés elé a *középiskolai tanárok kiképzésére és képesitésére* vonatkozólag. Leglényegesebb rendelkezése a javaslatnak, hogy *a jövő szemesztertől kezdődően minden tanárjelöltnek be kell iratkoznia a tanárképző-intézetbe* és ott szorgalmasan részt kell vennie az előadásokon és a gyakorlatokon. Minden egyetemi városban rendszeresitenek egy-egy tanárképző-intézetet. Ezenkivül gyakorló iskolákat és internátusokat fognak létesiteni s a jövőben is arra kényszeritik a tanárjelölteket, hogy a főiskolai tanfolyam elvégzése után legalább egy évig gyakorlatilag müködjenek valamelyik középiskolában. Az eddigi vizsgarendszer nem módosul.

Itt emlitjük meg, hogy a kultuszminiszter a ma beterjesztett másik javaslatában *a tanitók, óvónők és nem állami tanárok ellátását kivánja rendezni.* Megszünteti az Országos Tanitói Nyugdij- és Gyámintézetet s külön nyugdijintézetet állit fel helyette.

— **Az olympiai sport-matiné elhalasztása.** Az Olympiai Bizottság junius 1-ére tervezett sport-matinéja junius 15-én délelőtt fél 11 órakor lesz a Városi Szinházban. A rendkivül érdekes és részletes programmot a közel napokban megjelenő plakátok fogják közölni.

— **Tudománymentő Bizottság.** A felső oktatásügyi egyesület által a magyar főiskolák tudományos munkájának biztositására alakitott bizottság 1924 május hó 27-ikén *Apponyi* Albert gróf elnöklésével ülést tartott, melyen *Grósz* Emil dr. egyetemi tanár, ügyvezető alelnök jelentést tett a mult ülés határozatainak végrehajtásáról s előterjesztésére a bizottság az 1924/25. iskolai évi egyetemi pályadijainak kiegészitésére 5 millió koronát, a francia kormány által eddig ingyen küldött, de beszüntetett francia tudományos folyóiratok folytatólagos előfizetésére a bibliographiai központnak 14 millió koronát utalványozott, ugyszintén felhatalmazást adott, hogy az elnökség a már hirdetett tiz tudományos ösztöndij számát és összegét felemelhesse. *Biró* Pál dr. nemzetgyülési képviselő által a *gyáriparosoktól* gyüjtött összegből az adományozók kivánságainak megfelelően 40 millió koronát a müegyetem kapott. *A bizottság ezuttal tehát 80 millió koronát utalványozott a tudomány megmentésére.* A gazdaközönség érdeklődésének megnyerése céljából *Czettler* Jenő, az ipar és kereskedelmi körökének megnyerése céljából *Apponyi* Albert gróf fognak őszkor egyesületeikben előadásokat tartani. Az ülésen, melynek tárgyalásain *Teleki* Pál gróf, *Tauffer* Vilmos, *Korányi* Sándor báró, *Pasteiner* Iván dr. vettek részt, a munkabizottság tagjain kivül a nagy gazdasági egyesületek delegáltjai is megjelentek. Az állami háztartás mai, nehéz pénzügyi helyzetében a tudományos munka a társadalom támogatására még fokozottabb mértékben reá szorul. A Tudománymentő Bizottság irodája: VIII., Mária-utca 39. I. sz. egyetemi szemklinikán van. Az adományokat a Pesti Hazai Első Takarékpénztár egyesület (IV., Deák Ferenc-utca 5.) kezeli.

— **Gyilkos vihar.** *Newyorkból* jelentik: A Mississippi déli szakaszán hétfőn hatalmas viharok söpörtek végig. A vihar éjszaka sem ült el. A vihar utjába eső hét város és falu sulyos károkat szenvedett. *A halottak számát 35-re,* a sebesültek számát 70-re becsülik.

— **Beniczky Ödön büntetését a Curia leszállitotta.** Beniczky Ödön volt belügyminisztert a törvényszék a mult évben Az Ujságban és a Pesti Hirlapban megjelent, Sréter és Dömötör volt miniszterek, továbbá Meskó és Kovács volt államtitkároknak a detronizálási törvényjavaslattal kapcsolatos működését biráló cikkéért negyvenkétezer korona pénzbüntetésre, a tábla pedig két havi fogházra itélte. A Curia ma a tábla itéletét megváltoztatta és Beniczkyt 14 napi fogházra itélte.

— **Házasság.** *Soós* Rózsika, Soós András gyáros leánya és *Keresztesi* István okl. gépészmérnök, Keresztesi Sámuel ref. lelkész fia, folyó hó 31-én tartják esküvőjüket a zuglói ref. templomban (VII., Róna-utca 75.).

Néhai *Esterházy* János gróf cs. és kir. kamarás és neje, gróf *Esterházy* Jánosné született *Tarnovszka* Erzsébet grófnő fia, *Esterházy* János gróf eljegyezte néhai *Serényi* István gróf és neje, gróf *Serényi* Istvánné született vásonykeői *Zichy* Aglae grófnő leányát, gróf *Serényi* Liviát.

Rotter Loránd, az Iparbank Rt. diszponense és *Gibs* Rózsi folyó hó 28-án házasságot kötöttek.

— **Amundsen utja.** Mint *Pisából* jelentik, Amundsen sarki repülésére az előkészületek már messzire előhaladtak. Hire jár, hogy a Pisában felszerelt három gépnek a következő feladatot kell megoldania. A gépek junius 6-án egyidejüleg repülnek el Pisából a Spitzbergákra és ott egyidőben szállnak föl, hogy Alaskába repüljenek. Az expedicionak ez a része nagy nehézségekkel jár, mert a nagy távolság következtében — mintegy 3300 kilométer — a benzinellátás rendkivül nehéz. Mindenik repülőgép tizenkét repülőórára való benzint visz magával. A repülést most már ugy rendezik, hogy a készülékek a Spitzbergákról való felszállás után négy óra mulva leszállanak, mire egyik készülék a két másiknak három-három repülőórára elegendő benzint ad át, majd visszatér a Spitzbergákra. A két másik gép folytatja utját és nyolc órával később leszáll, mire az egyik készülék hét repülőórára elegendő benzinjét átadja a másik repülőgépnek. Az első gépet otthagyják, a másik gép pedig az elhagyott készülék pilótáját magávalvive befejezi az utat. A készülékeket Bornier német mérnök, a volt Zeppelin-müvek egykori mérnöke szerkesztette és az angol Roll-Hoyos motorokkal szerelte fel. A pilóták, Ralph Davison, Larsen hadnagy és az olasz Locatelli már Pisában vannak. Az expedició parancsnoka Amundsen. Ezenkivül még két norvég repülő és a Chicagó Tribune tudósitója vesz részt az expedicióban.

— **Időjárás.** A *Meteorológiai Intézet* jelenti: A légnyomás általában magas maximuma széles sáv alakjában huzódik a La Manche csatornától Azsiáig. A tegnapi olaszországi depresszió még felismerhető. A kontinensen az idő száraz és csak az olasz depresszió környékén esős, vagy zivataros. A hőmérséklet nyugaton is emelkedőben van. Hazánkban a Dunántulon a zivatarok az utóbbi huszonnégy órában is megismétlődtek, mig az Alföldön a száraz és rendkivül meleg időjárás megszakitás nélkül tartott. Jelentékenyebb esők a következő helyeken voltak: Keszthely 28, Komlósd 27, Kaposvár 25, Sopron 21, Nagykanizsa 20 miliméter. A hőmérséklet maximuma Debrecenben 31, Csongrádon 33 fok volt. — *Időprognózis:* Meleg idő, helyenkint zivatarral.

— **Letartóztatták egy forgalmi iroda tulajdonosát.** Egész sereg feljelentés érkezett a főkapitányságra *Kudják* Lénárd ellen, akinek a Báross-utca 19. számu házban volt ingatlanforgalmi irodája. Kudják kosztpénzt vett fel, kamatokat nem fizetett, ellenben fedezetül a Magyar-Német Bankra szóló csekket adott az ügyfeleknek. A csekkekről kiderült, hogy ezekre fedezet a banknál nincsen. Lakásszerzéssel is foglalkozott, előlegeket vett fel, lakást azonban nem szerzett. Kudjákot előállitották a főkapitányságra, ahol beismerő vallomása után letartóztatták.

— **Öngyilkos cipőtisztitó.** Ma délután hat óra tájban Közraktár-utca 34. szám alatti lakásán *Győri* Lajos 65 éves cipőtisztitó fejbelőtte magát és azonnal meghalt. Holttestét a boncfani intézetbe vitték.

— **A XV. budapesti árumintavásárt** folyó hó 31-én szombaton délelőtt 10 órakor ünnepélyes keretek közt Horthy Miklós kormányzó ur Őfőméltósága a városligeti Iparcsarnokban nyitja meg. A vásár iránt ugy belföldön, mint külföldön igen élénk érdeklődés mutatkozik, ami indokolt is, mert az idei vásár keret és tartalom tekintetében minden előzőét felülmulja.

— **Régiségek, arany- és ezüst-tárgyak szakszerű megitélése és beváltása.** A megállapitott érték levonás nélkül fizettetik ki. Vármegye-utca 7. Pénztári órák 9—5-ig.

Millerandot lemondatják.

Páris, május 28. Allier-megye határozatot hozott, melyben Millerand elnök lemondását követeli.

— **Tóthné, Kanozsainé, Puskásné és Bócz védelme.** Lévay Tibor dr. volt ma az első szónok. Hangulatos nagy beszédben védelmezte meg Molnár Tóth Józsefnét a gyilkosságokban való bünrészesség vádjával szemben. Kisleányát aposztrofálta a biróság előtt, mire Tóthné hangos zokogásban tört ki. Elmondotta, hogy védettje egy gonosz, rossz, istentévedt ember szánandó felesége. Nincs bizonyiték bünössége mellett, tehát felmentését kéri. Török Miklós dr. Kanozsainé védelmében is a bizonyitékok hiányával érvel és azt erősiti, hogy védettje még a közokirathamisitásnál is jóhiszeműen járt el. Hegedüs István, Puskásné védője elmondja, hogy a szerencsétlen asszony teljesen felszabadultnak érzi magát a lidércnyomás alól. A börtön is jobb neki, mint a szabadság volt házasélete napjaiban. Ha vétkezett, ezt is öntudatlanul tette. Felmentését kéri. Dömötör István dr. Bócz védelmében kiemeli Bócz abszolut jóhiszeműségét. A pörbeszédeket pénteken folytatják és akkor be is fejezik. Az itélet kihirdetésére külön terminus lesz.

— **A Postás Sport Egyesület** 25 éves jubileumával kapcsolatban az egyesület turista osztálya junius 1-én Tahiban nagyszabásu jubiláist rendez gazdag müsorral. Találkozás 1-én reggel 7 órakor a MFTR Eötvös-téri hajóállomásánál. Vezetők fehér-zöld jelvényt viselnek.

— **Gyermeküdülőtelep a Magas Tátrában.** A Magas Tátra egyik legszebb helyén, *Tátraházán* vérszegény, gyengébb testalkatu, de egyébként *egészséges* gyermekek *szülői kiséret nélkül* helyezhetők el. A gyermekek *tornázásban, hidegvizkurában, fekvő- és napkurában* részesülnek, *gyalog- és hintókirándulásokat* tesznek *a legszigorubb szakszerü ellenőrzéssel.* Elsőrangu ellátás, lakás és a fenti szolgáltatások 6—14 éves korig naponta 25 cseh korona. *Felvétel korlátolt számban.* Bővebb felvilágositást nyujt 11-től 12-ig a budapesti igazgatóság, Kozma dr.-Arany János-utca 33, II. 2. Telefon 21—84.

— **Illetékügyi utmutató.** Összeállitotta Pongrácz Jenő dr. ügyvéd. Junius 1-én életbe lépnek az uj törvénykezési, okirati és közigazgatási illetékek. Ezeket az uj illetékeket közli betüsoros összeállitásban Pongrácz Jenő dr. fenti cim alatt megjelent és már igen sok kiadást elért könyve. A könyvet praktikus összeállitásán kivül formája teszi különösen használhatóvá, mert az egész joganyagot tartalmazó könyvecskét minden ügyvéd, biró állandóan magánál tarthatja. A könyv ára 10.000 korona. Minden könyvkereskedésben kapható.

— **Megdrágul a helyi hajó.** A főváros tanácsa tudomásul vette, hogy junius 1-től kezdődőleg a helyi járatok dijai 2000 koronáról 3000 koronára emelkednek. Az átkelési járatok dija továbbra is 1000 korona marad.

— **Autó és konflis.** Ma délben egy autó és egy bérkocsi a Szervita-téren összeütközött. A ló felugrott az autó elejére és a szélvédő üveget összezuzta, a bérkocsi bak támasza pedig behorpadt. Sem az autó, sem a kocsi utasainak nem történt bajuk, csupán Tóth László sofőr sérült meg könnyebben az arcán az üvegcserepektől.

— **Zsiros arcot** mattá tesznek, száraz arcnak visszaadják zsirtartalmát és rugalmasságát Jutassy dr. tanár Kozmetikai Gyógyintézetében, Budapest, Kossuth Lajos-utca 4.

— **Veér Imrét felmentették.** A törvényszék ma Veér Imre dr.-t, a köztársasági párt igazgatóját az Éjféli nap cimü verseskötete miatt ellene inditott pör során Buza Barna dr. védelme után felmentette az izgatás vádja alól, mert beigazoltnak látta, hogy a versek a tulzások dacára hazafias tendenciát szolgáltak.

— **Hajszáleltávolitás** végleg, villannyal, jutányos átlagos dijazás mellett. Quarc-kezelések. „Ari" gyógyitó és szépitő szerek. Gáog kozmetikai intézet orvosi vezetéssel, Muzeum-körut 13. Telefon: József 102—87.

— **A Délivasut menetrendje.** A Duna—Száva—Adria Vasuttársaság (azelőtt Déli Vaspályatársaság) közli, hogy a junius 1-én életbelépő uj menetrendben a személyszállitó vonatok Budapest-Délivasut pályaudvarról a következőképp fognak indulni:

7 óra 15 perckor személyvonat Nagykanizsára, Székesfehérvárott csatlakozással Veszprém, Celldömölk, Komárom, Nagykanizsán Zalaegerszeg, Szombathely és Barcs felé, 9 órakor a Balaton-gyorsvonat Bécsbe, Nagykanizsán át, Székesfehérvárott csatlakozással Veszprém, Celldömölk felé, Nagykanizsán Gyékényes, Zágráb és Barcs felé; 13 óra 35 perckor gyorsitott személyvonat Nagykanizsára, Székesfehérvárott csatlakozással Veszprém, Celldömölk felé; 14 óra 10 perckor személyvonat Székesfehérváron át Komáromba; 17 órakor gyorsvonat Nagykanizsa—Maribor (Marburg)-ba háló- és közvetlen kocsival Triesztbe; 18 óra 10 perckor és 20 órakor helyi személyvonat Székesfehérvárra, az előbbi Székesfehérvárott csatlakozással Veszprém felé; 21 óra 45 perckor személyvonat Nagykanizsára, csatlakozással Barcs, Zalaegerszeg és Szombathely felé, közvetlen kocsikkal Barcsra.

A vonatok Budapest-Délivasut pályaudvarra a következőképp érkeznek: 6 óra 30 perckor helyi személyvonat Székesfehérvárról; 6 óra 55 perckor gyorsitott személyvonat Nagykanizsáról, csatlakozással Szombathely, Zalaegerszeg és Barcs felől; 7 óra 35 perckor helyi személyvonat Székesfehérvárról; 9 óra 30 perckor személyvonat Székesfehérváron át Komáromból, csatlakozással Veszprém felől; 11 óra 35 perckor gyorsvonat Maribor (Marburg)—Nagykanizsáról háló- és közvetlen kocsival Triesztből; 17 óra 20 perckor személyvonat Nagykanizsáról, csatlakozással Komárom felől; 19 óra 40 perckor Balaton-gyorsvonat Bécsből, csatlakozással Zágráb, Gyékényes, Barcs és Komárom felől; 21 óra 40 perckor személyvonat Nagykanizsáról, csatlakozással Celldömölk, Veszprém, Komárom felől.

A felsorolt vonatokon kivül junius 28-ától kezdve még a szokásos Balaton-idényvonatok is közlekednek.

— **Ha fáj a feje és szédül, igyék minél előbb valódi** *Ferenc József* keserüvizet.

— **Halálozás.** Mezőkeresztesi Badiz Aurél dr., Pest vármegye központi járásának szolgabirája május 24-én 32 éves korában Tinnyén szivszélhüdésben meghalt. Temetése hétfőn délután volt a vármegye tisztikarának nagy részvéte mellett.

Lekky Istvánné, született Schlick Jolán, Lekky István nyug. földmivelési miniszteri tanácsos neje hosszas szenvedés után meghalt Budapesten. Egy közbecsülésben álló uri család napsugara volt a nemesleikü feleség és anya, telve szeretettel, jósággal és önfeláldozással. Nagy részvét kiséretében temették el Miskolcon a r. katolikus temetőben lévő családi sirboltban.

Ujhely Gyuláné szül. Bleyer Hermin folyó hó 25-én 36 éves korában hosszas szenvedés után Szentesen elhunyt.

Kertész Dezső az „Anker" biztositó társaság tisztviselője folyó hó 27-én hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése csütörtökön délután 3½ órakor lesz a rákoskereszturi izr. temető halottasházából.

— **Fürdőszezon!** Elutazók figyelmébe ajánlok rendkivül olcsó szappanokat. Nagy mandula 4000, nagy tojás 4000, nagy citromillatu 4000, angol nagy fürdő 6000, Bertini francia fürdő 6500, Klein-szappanok 6000. I-a vatta kgr. 120.000. Minden egyes Odol szájvizhez egy pohár ingyen stb. Grünfeld, Belváros, IV., Hajós-utca 3.

— **Hölgyek figyelmébe!** Gyöngysorok, bajadérok füzése megvárható. Gyöngyökért, brilliánsért, szines kövekért magas árat fizet Reich Nándor ékszerész, IV., Koronaherceg-utca 6. (Belvárosi Szinházépület.) Telefon 124—99.

— **Raposa Margit** átvette a Bellevue-szálló kerthelyiségeit. Kéri mélyen tisztelt vendégeinek szives látogatását. (Esténként öreg Banda Marci muzsikál.)

— **Kényelmes fizetési feltételek mellett** szállitok uriruhákat, sport- és vászonruhákat valódi angol és skót szövetekből mérték után a legdivatosabb kivitelben jutányos áron Freund D. Adolf uri szabóság, Budapest, VII., Dohány-utca 2, II. 25.

A halálraitélt Szombathelyen.

Tizenkét csempésző kereskedő miatt lakol egy egész város. — Adóalanyokat és exisztenciákat tesznek tönkre.

— Az Ujság kiküldött munkatársának jelentése. —

Az Ujság annak idején bőven foglalkozott a szombathelyi textilcsempészet ügyével. Amióta ezt a csempészetet leleplezték egy igen különös, méreteiben már *eggenesen katasztrofális* jelenség ölelte át polipkarjaival Dunántul kereskedelmi emporiumát Szombathelyt. A fajvédő sajtó sippal, dobbal, rosszakaratu cikkeivel rohant erre a józan, becsületes városra és sikerült most már elérnie, hogy

Szombathely kereskedelme haldoklik

és ezzel kapcsolatban a város lüktető élete is a csendes elmuláshoz lett hasonlatos.

Csonka-Magyarországnak talán *egyetlen* vidéki kereskedelmi városa volt Szombathely. Sajnos, csak *volt*. Egész Dunántult ez látta el és a külföldi gyárosok és vállalatok olyannyira ismerték, becsülték az itteni kereskedőket, hogy ugyszólván korlátlan hitellel állottak rendelkezésükre. Egész Vas-, Zala- és Somogyvármegye Szombathely üzleti körébe tartozott, az utóbbi években pedig Dunántulon kivül, *a Tiszavidékről is Szombathelyt keresték* fel a konzumensek. Az első csapást akkor kapta, amikor Nyugat-Magyarországot, Rohoncot, Nagyszentmihályt, Felsőőrt, Pinkafőt, Alhót, Németujvárt stb. elszakitották az ország testéről. A végső kegyelemdöfést azután megadta most a textilcsempészet.

Sikerült elérni azt, hogy ma olyan *bizalmatlansággal* néznek minden szombathelyi kereskedőre, mintha kivétel nélkül mind csirkefogó, csaló, gazember vagy frankkontreminör lett volna.

A külföldi vállalatok az itteni kereskedőktől megtagadták a hitelt. A távolabbi vidékek vevőközönsége mint a *leprásbeteget, ugy kerüli Szombathelyt* és most már odáig jutottak a dolgok, hogy *még a szomszédos vidék sem mer idejönni,* hogy szükségletét bevásárolja.

A város pénzügyi hatóságai elriasztanak mindenkit az itteni piactól.

Ha valaki bejön Szombathelyre és vásárol egy öltözetre való szövetet, a legnagyobb torturán megy keresztül. A pályaudvaron már *pénzügyi ellenőrök* várják. Lecsapnak rá, felbontatják a csomagját, igazoltatják, hol vette, hogyan vette, fizetett-e forgalmi adót. Amire végül utjára engedik, esküvel fogadja meg, hogy *soha többé* szombathelyi üzletbe be nem teszi a lábát.

Igy azután *a város pénztárába mindig kevesebb és kevesebb adó folyik be.* Kereskedők, akik azelőtt *havonta 30 millió forgalmi adót fizettek, ma 5 millióig sem jutnak el.* A város legrégibb textil-cége, *Deutsch* József és Tsa, mely 80 év óta előkelő piaca az országnak, megszünt. A tulajdonos ilyen körülmények között nem tudta fentartani üzletét és *szélnek eresztette* 80 alkalmazottját.

A kereskedelem minden ágára valami dermesztő légkör borul. Egy természetellenes folyamatot váltott ki a textil-ügy az itteni pénzügyi hatóságokból,, mely szisztematikusan szedi ki az életet az egész itteni kereskedelemből. Még pedig *az állam igen nagy kárára.* Itt

egyesek bűne és hibája miatt az ártatlanokon keresztül tönkretesznek egy várost

és megkárosttják az államot. A forgalmi, a kereseti, a jövedelmi adók semmivé enyésznek. *Az üzletek kilenctizedrészben tönkrementek* s az adók is ezzel arányban süllyedtek. Minden kereskedő *pallost* érez a feje felett. Árgus szemekkel kutatnak ártatlanok könyveiben és boldogok, ha bármi kis forgalmi adó szabálytalanságot találnak. Azok ellen pedig, akik tényleg vétkesek ebben a csempészetben, *hihetetlen szigorusággal jár el* a kiküldött miniszteri biztos, *Bognár* Elek dr. fővámigazgató-helyettes. Eszünk ágában sincs védeni azokat, akik a vámjövedéki kihágást elkövették. *Itt azonban nem büntetnek, hanem többmilliárdos büntetésekkel adóalanyokat, exisztenciákat tesznek tönkre.* Megokolás nélkül, egyszerüen kijelentik, „alapos gyanu" van arra, hogy X. Y. kereskedő a vagyonát el akarja idegeniteni — és

lefoglalják az egész üzletét, becsukják, sőt a lakásán, butorain, szőnyegeken kivül a felesége kelengyéit, a ruhákat, a gyermekjátszó-széket, sőt a — gramofont is lefoglalják.

És mindenki védekezik. A végrehajtó, az utasitást foganatositó közeg, a pénzügyigazgató, aki a végrehajtásokat elrendeli, mind *sajnálkozással* mondják, hogy ők csak felsőbb utasitást, parancsot teljesitenek. *Senkisem hajlandó vállalni a felelősséget.* Mikor megjelentem a városban, a kereskedők összetett kezekkel könyörögtek:

— Az Istenre kérem, ne irjon semmit, mert még rosszabb lesz!

De én nem hallgathattam rájuk. Nyilvánosságra kell hozni, *a pénzügyminiszternek meg kell tudnia, hogy egyesek megtévelyedéséért egy várost tesznek tönkre,* a kereskedelme, az ipara, a kulturális és társadalmi élete tönkremegy. Tönkremegy egy olyan város, amely csak becsületet és tisztességet szerzett ennek az országnak.

Szombathelyen minden meghalt. *Impozáns kávéházai üresen állanak, üresek a szállodák szobái, a szinházban kétségbeejtő üresség tátong.* És mindez miért? Mert tizenkét textilkereskedő kijátszotta a behozatali tilalmat és ugy csempészte be a szövetet Szombathelyre. Ezeket büntesse meg, vagy egyezzen ki velük a kincstár. De lehetetlen ezért tönkretenni az ország második kereskedelmi empóriumát! Itt már csak a pénzügyminiszter gyors közbelépése segit.

A Szombathelyi Kereskedők Társulata végső kétségbeesésében a kormányhoz fordul. Hétfőn este tartott értekezletén bejelentette *Zoltán* Elek igazgató, hogy felkéri a társulat nevében a város népszerü polgármesterét *Kiskos* Istvánt, vezesse küldöttségüket *Korányi* miniszter elé. *Kiskos* István, aki féltő gonddal vezeti városa ügyeit — mondotta *Zoltán* Elek — nem fogja megtagadni ezt a kérést, és minden erejét latba fogja vetni városa érdekében.

Ettől és a pénzügyminiszter felvilágositásától függ most minden. Ha a miniszter nem habozik, ugy még idejében jön a segités, de ha késik, ugy meghal a szép város, amely minden idegent megkapott, ez a munkás, becsületes város, amely ebek harmincadjára került, melynek veszett hirét keltették.

Ugy látszik, nekünk tul sok maradt meg Trianon után. Még magunk is pusztitunk belőle!

Vándor Kálmán.

Országos diák-olimpiász.

Szellemi és fizikai versenyzők a startnál. — Krompaszky Miksát nevezik ki a magyar diáksport országos kormánybiztosává.

Eddig is voltak diákversenyek, tornaünnepségek, footballmérkőzések, cserkészfelvonulások, de rendszertelenül ment az egész. Ebben az évben rendezik meg első izben *a magyar országos diákolimpiászt.* Egységes alapon, egységes céllal és — miként sejteni lehet — nagyszerü eredménnyel. Szabad teret nyitnak az ifjuságnak, hogy bebizonyitsa szellemi életrevalóságát és a fizikai versenyben is megállja a helyét.

Ennek a programmnak a keretében zajlik le holnap, csütörtökön a Vigadó nagytermében a *diák-dalosverseny,* ahol az összes budapesti középiskolák ifjusága ki fog állani a porondra, hogy bebizonyitsa, mire képes dalos kedvében. Iskolák fognak mérkőzni iskolákkal, egyéni hangok egyéni hangokkal s azé lesz a pálma, aki legtöbbet tud. *Lesznek atletikai versenyek, tornagyakorlatok, footballmérkőzések,* hogy az izmok birodalmában is összemérjék erejüket a tehetségesek.

Ebben az évben is megrendezik a *szellemi versenyt.* Holnap, csütörtökön délelőtt állnak tarthoz a *Verbőczy-főgimnázium épületében a versenyvizsga résztvevői.* Budapestet 31 diák és diákkisasszony fogja képviselni, akik már győztek a budapesti középiskolák részére rendezett vizsgaversenyen. Névsoruk a következő: *Fincziczky* István, *Lukits* Magda, *Stricker* Éva, *Szladits* Imre, *Mahovich* Viktor, *Kousz* Nándor, *Loványi* István, *Kunczer* Gyula, *Szuló* Alajos, *Morinecz* Antal, *Ungár* György, *Perényi* Miklós, *Viczián* Imre, *Hirschler* Imre, *Ajtai* Tibor, *Szilárd* István, *Gyelnik* Vilmos, *Bogsch* László, *Graefl* Andor, *Földvári* Aladár, *Szávuj* János, *Hoff* Miklós, *Csondor* István, *Charmant* Pál, *Hegedüs* Ferenc, *Marton* Mátyás, *Hetényi* Miklós, *Körner* Endre, *Damit* András, *Trauner* Sándor, *Andor* Loránt. Ez a harmincegy budapesti leány és ifju *hatvankét vidéki diáktárssával* veszi fel a versenyt a szellemi téren. Középiskolai tantárgyakból mérik össze erejüket. *Rajzverseny is lesz.* Ennek résztvevői a *Markó-utcai főreáliskola épületében* fognak mérkőzni. Érdekes, hogy *a számtani versenyre jelentkeztek a legtöbben.* A versenyt ezuttal is *Pintér* Jenő dr. főigazgató és *Madzsar* Imre dr. egyetemi tanár rendezik.

Mint értesülünk, a kultuszminiszter *egységes vezetés alá fogja helyezni a magyar diáksportot* és ennek irányitására *Krompaszky* Miksát szemelte ki, akit rövidesen a diáksport országos kormánybiztosává fog kinevezni.

Lelepleztek egy vámnyugtahamisitót.

A budapesti fővámigazgatóság körülbelül *két esztendővel ezelőtt feljelentést tett a főkapitányságon,* hogy hamisitott vámnyugtákkal *nagymennyiségü selyemárut vittek ki raktáraiból. Azóta folyt a nyomozás, de eredményt nem tudott felmutatni.* Csupán annyit sikerült megállapitani, hogy *Spiegel* József és *Lehr* Sándor bécsi kereskedők nevében nyujtották be a hamis nyugtákat. A két kereskedő előadta, hogy *1922-ben Bécsben egy fiatalemberrel ismerkedtek meg, aki szállitási tisztviselőként igazolta magát.* A kereskedőknek selyembehozatali engedélyük volt és árut szállitottak Budapestre. *Százmillió koronát adtak át az illetőnek, hogy Budapesten a vámilletékeket lerójja.* A fiatalember azonban nem fizette le a pénzt, hanem hamisitott nyugtákat adott be.

A két évig tartó nyomozás ma azután eredményre vezetett. A nyomozó detektivek megállapitották, hogy a vámnyugtákat *Blau* László volt szállitási tisztviselő hamisitotta. *Lukács* József és *Simon* Ferenc detektivek elfogták a fiatalembert, aki eleinte konokul tagadta a terhére rótt bűncselekményt. A két detektiv erre elment Blau IX., Ferenc-tér 11. szám alatti lakására, ahol a vámnyugta hamisitáshoz szükséges bélyegzőket találtak. A hamisitó szállitási tisztviselő erre megtört és beismerte, hogy két éve ő hamisitotta a vámnyugtákat. Blau Lászlót beismerő vallomása után letartóztatták.

HIREK

— A hőmérő is kilengett?

Áldozócsütörtök ünnepe miatt lapunk legközelebbi száma szombaton hajnalban jelenik meg.

— **Sporthirszolgálatunk a csütörtöki ünnepnapon is müködik és a magyar—egyptomi mérkőzés, valamint a többi mérkőzések eredményét kifüggeszti fő- és fiókkiadóhivatalunkban, valamint plakátok utján közli a kávéházakban.**

— **Orvosi hir.** Feiler Károly dr. a Judendorfi Park-szanatórium főorvosa szombat és vasárnap 10—1 óráig a Bristol-szállodában felvilágositásokkal szolgál.

— **Rákosi Szidi a királyi családnak.** Rákosi Szidi, a Nemzeti Szinház nagy müvésznője, aki a minap Szombathelyen vendégszerepelt, megjelent a szombathelyi püspöki irodában és a megyéspüspök távollétében otthagyott egymillió koronát, azzal a kérelemmel, hogy ezt az összeget, mint szombathelyi vendégszereplése tiszteletdijának felét jutassa el a királyi családhoz. Az összeget Cziráky József gróf vitte magával Lequeitióba.

— **Beszámoló az OMIKE intézményeiről.** Tegnap tartotta az Országos Magyar Izr. Közmüvelődési Egyesület Baracs Marcel dr. elnökletével utolsó elnökségi ülését, melyen Weiller Ernő dr. alelnök-főtitkár az egyesület nyolc intézményéről részletes beszámolót tartott. Ismertette a Mensa Academica, a Mübarátok Köre, a könyvtár és olvasóterem, az Orvosi Ambulatórium, a Tanoncotthon, a gyermeknyaraltatási akció intézményét. Az elnökség a beszámolót nagy lelkesedéssel hallgatta és jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Dános László főpénztárnok a zárszámadásokat, költségvetést és költségelőirányzatot terjesztette elő, melyekből kitünik, hogy az OMIKE évi szükséglete közel kétmilliárd, mely összeg főleg társadalmi adakozásból jön össze. A főtitkár inditványára az elnökség legmélyebb elismerését tolmácsolta Vészi József, Kóbor Tamás és Szabolcsi Lajos dr. főszerkesztőknek az egyesület intézményei érdekében kifejtett nagyszerü propagandáért. — Itt emlitjük meg, hogy a Magyar Pamutipar r.-t. 30 millió korona értékü textilárut bocsátott negyedáron az OMIKE rendelkezésére a Mensa Academica céljaira.

— **Pasics ujra választat Jugoszláviában.** *Belgrádból* jelentik: A radikális képviselők klubjának ma délelőtti ülésén Pasics miniszterelnök kijelentette, hogy a parlamenti válság csak uj választással oldható meg. Ezt a választást olyan államférfiaknak kell irányitaniuk, akik az egységes állam és az egységes nép politikáját képviselik.

— **Bajtársak találkozása.** A volt cs. és kir. 76. gyalogezred tényleges és tartalékos tisztjei május 20-án alakitották meg Sopronban a volt 76-os tisztek bajtársi szövetségét. A szövetség elnökévé vitéz Kő József ezredest választották meg. Az elnökség ezuton kéri fel az összes volt 76-os tényleges és tartalékos tiszteket, hogy címeiket haladéktalanul közöljék a szövetség titkárával, Gerstlauer Kornél századossal Sopron, 5. honvéd gyalogezred, József főherceg-laktanya.

A Budapesten tartózkodó volt 76-os tényleges és tartalékos tisztek junius 5-én este 8 órakor találkoznak a Kiszel-étterem (IV. kerület, Duna-utca) külön termében.

— **Junius elsejétől megdrágul a posta, telefon és a vasut.** A MÁV *junius elsejétől — amint már megirtuk — a személydijszabásoknak 50%-al az árutarifáknak 50%-al való felemelését kérte,* amihez a Közlekedési Tanács is hozzájárult. *Az uj felemelt vasuti tarifák* csak egy hónapig, *julius elsejéig maradnak érvényben,* amikor az aranykorona dijszabás lép életbe, amely a juniusban felemelt tarifáknak majdnem a kétszerese lesz. Igy tehát a juniusi emelés szerint *Budapesttől Hegyeshalomig* az utazás I. osztályon 242.500, II. osztályon 145.000, a III. osztályon pedig 97.000 korona lesz. A *Budapest—Szeged* közötti vonalon az utazás gyorsvonat I. osztályon 229.500, II. osztályon 137.500, a III. osztályon 91.800, a *Budapest Gyékényes* közötti vonalon gyorsvonat I. osztály 370.500, II. osztály 222.800, a III. osztály pedig 148.200 korona lesz. Az egyes rövidebb vonalakon az emelés hasonló arányu lesz.

A vasuti személytarifák 50%-os felemelésével egyidejüleg, *ugyancsak junius elsejétől kezdve megdrágul a posta, a táviró és a telefon is.* Az uj dijszabás szerint a *levélporto* 20 grammig helyben változatlanul 1000 korona, a vidéken pedig 1800 korona lesz. A külföldre szóló levelek ujabb dijszabása 4000—5000 korona. A helybeni *levelezőlapok* dija 600, vidékre 1000 korona, szomszédos országokba 2400, egyéb külföldre 3000 korona. Az uj ajánlási dij helyben 1500, vidéken 2200, a külföldre pedig 5000 korona. *A távirat* uj sződija belföldön 1000, Ausztriába 1500, a többi szomszédos államba 2000, egyéb országokba *egy arany korona — azaz 18.000 papirkorona,* a dijakat aranyfrankban számitják 18.000-es szorzószámmal. *A távbeszélő dija* helyben és vidéken 2000 korona és további kilométerek után számitva 10.000—22.000 koronáig.

— **Megjelent a magyar kir. államvasutak hivatalos Menetrend-könyvének, a „MÁV. Menetrend"-nek legujabb nyári kiadása.** A háboru s a forradalmak után két évvel ezelőtt először jelent meg ujra a magy. kir. államvasutak hivatalos Menetrend-könyve a „MÁV Menetrend". Ezen idő alatt a békében is még vérszegény kis könyv Kozák István dr. MÁV titkár szakszerü, gondos, körültekintő, lelkiismeretes szerkesztése s agilis, kitünő vezetése mellett oly szépen fejlődött s olyannyira kibővült, hogy ma már nemcsak egy minden tekintetben teljes magyar Menetrend-könyvet nyujt, hanem emellett az összes fontos külföldi irányokat, illetve csatlakozásokat is felöleli s magában foglalja a magy. kir. államvasutak, Délivasut, Győr—Sopron—Ebenfurti vasut, Arad—Csanádi vasutak, az összes többi magánvasutak s helyiérdekü vasutak, továbbá a magyar kir. Folyam- és Tengerhajózási rt., Dunagőzhajózási rt. stb. tengerhajózási és nagyon sok külföldi menetrendet is az ezekre vonatkozó menetdijakkal együtt. Az utazó közönség részére minden tekintetben nélkülözhetetlen, nyomdatechnikailag izléses és preciz kiállitásu zsebrétü menetrend könyvecske jelenleg piros (rózsaszin) boritéklappal, tartalmazza a legujabb nyári menetrendeket, most jelent meg s a vasutállomások kapusai és pénztárai hivatalból árusitják.

— **Orvosok továbbképzése.** Az orvosi továbbképzés központi bizottsága által rendezendő tanfolyamok programmja megjelent. Julius hóban a budapesti, debreceni és szegedi egyetem klinikáin tartandó tanfolyamokon kivül iskola-orvosi tanfolyam is lesz. Őszkor a székesfőváros közkórházaiban, a poliklinikán, az Izraelita hitközség kórházaiban és a Munkásbiztositó kórházában lesznek tanfolyamok, a pécsi egyetemen leköltözésük után. Az Orvosképzés folyóirat ezévi első, kettős száma 14 iv terjedelemben junius hó elején jelen meg. Felvilágositást a bizottság irodája: VIII., Mária-utca 39. I. sz. egyetemi szemklinika nyujt.

Nemes Lampérth *Ülő akt*

A szép vörös asszony

Guillaume Apollinaire

Itt vagyok mindenki előtt egy ember érzékekkel tele.
Ki ismeri az életet s a halálból azt mit megismerhet egy élő
Megpróbálta a szerelem örömeit és fájdalmait
Több nyelvet ismer
És látta a háborut
A tüzérekét és a gyalogosokét
Megsebesült a fején s elszenvedett egy koponyalékelést kloroform alatt
Tudok az ujakról s a régiekről annyit, mit egy magányos ember tudhat róluk
És anélkül hogy nyugtalan volnék ma a háboru miatt
Magunkért és magunk között barátaim elitélem
A Rend és Véletlen
A hagyományok és az uj gondolat e hosszu vivódását

Ti kiknek szája Isten képmására teremtetett
S szátok maga a rend
Legyetek elnézőek ha azokkal hasonlittok össze
Kik a rend tökéletességei voltak
Minket kik mindenütt a véletlent fürkésszük

Nem vagyunk ellenségeitek
Széles és különös területeket akarunk adni néktek
Hol virágzó titkok nyilnak annak ki le akarja szakitani őket
Sose látott szinek uj tüzei vannak ott
Ezer megfoghatatlan vágy
A valósággal kell csak fölöltöztetni őket
A jóságot akarjuk fölfedezni a végtelen tájat ahol minden hallgat

Periszkop. (Arad)
1925. május

Van idő is mit elűzhet és visszahívhat az ember
Irgalmazzatok nekünk kik mindég
A végtelen s a jövendő határain küzdünk
Irgalmazzatok tévedéseinkért s a vétkekért amikbe estünk

Most már a nyár jön a tavasz szétszakadt
Meghalt mint ahogyan elment az ifjuságom
A nyár az égő igazság évszaka
S én várom
Hogy kövessem őt s előttem érett lágy formákat fakasszon
Mindég csak őt szerettem
Jön s mint a mágnes ugy kap magához engem
Mint egy szép vörös asszony.

Haja sulyos arany fény
Lassan sápadva lobban
Vagy büszke láng a hervadt
Tearózsa — sziromban.

Nevessetek hát nevessetek
Emberek mindenütt s kik itt vagytok ti is
Annyi minden van mit nem merek megmondani néktek
Annyi minden van mit nem hagytok megmondani
Könyörüljetek rajtam.

Ford. Szegi Pál

Kandisky *Zsiráfok*

lexikon gyűjteményből
az eredeti átemelve az
adattár MKCS-C-I-77.-es fondjába

Lampérth József

...ló piacok biztosí... felvirágoztatni ...art

...sára azonnal tegyenek a részére ja...slatot.
A maga részéről legalább 2—3 *millió pengő* olyan hitel támogatására ...ndol, amelynek visszafizetési termi...sát reméltetőleg jobb időben fog...k megállapítani.
...Amellett a közgazdasági miniszter ...gfelelő szervezet útján biztosítani ...arja a kisipar piacát is,

mégpedig egyrészt a belföldön ál...lami vásárlásokkal, másrészt a külföldön a kivitel megfelelő megszervezése útján.

Tudomásunk szerint az idevonat...só intézkedések még április első fe...ben megtörténnek.

⊙ **A FŐVÁROSI PÉNZEKET KIVON...K A BANKOKBÓL.** A Községi Taka...kpénztár immár közel egy esztendeje mü...ködik, azonban még mindig nem tudta ke...ztülvinni, hogy a közgyűlési határo...tnak megfelelően a főváros összes pén...i nála helyeztessenek el. Ez most végre ...g fog történni, mert a tanács a Taka...rpénztár vezetőségét értesítette, hogy *fokozatosan kivonja a fővárosi pénzeket egyes bankokból* és a Községi Takarék...aztárnál fogja egyesíteni.

⊙ **A TRÖSZT TŐKEEMELÉSE.** A ...szvénytársaság *Villamos és Közlekedési ...llalatok Számára (Trust)* közli, hogy ...S. évi mérlege megfelelő leírások után ...30.186.87 *pengő tiszta nyereséggel* zárul ...ával 1,960.740.40 pengő). Az igazgatóság ...április 19-ére egybehívott közgyűlésnek ...vasolja, hogy a mult évivel egyenlő, va...is részvényenként 2 *pengő osztalék* ...ettessék.

Javasolja továbbá az alaptőkének *21 ...llió pengőről 35 millió pengőre való fel...elését* olyképpen, hogy a kibocsátásra ...rült 1929 január 1-től osztalékjogosult ...szesen 560.000 darab új 25 pengős név...tékű részvényből 420.000 darab régi rész...nyeseknek *2:1 arányban 28 pengős ár...lyamon* ajánltassék fel, míg a fennmara...d 140.000 darab részvényt a Société Fi...anciaére de Transports et d'Entreprises ...dustrielles S. A. *(Sofina)* brüsszeli cég ...nné át megfelelően magasabb árfolyá...on.

A *Sofina* új tagként lép be a Magyar ...ltalános Hitelbank és a Gesellschaft für ...ektrische Unternehmungen (Gesfürel), ...rlin, cégekből álló garancia-szindiká...sba, mely a tőkefelemelés sikerét biztо...ja.

A *Sofina*, melyről a hivatalos jelentés ...gemlékezik, óriási arányú vállalkozás, ...elynek üzleti érdekeltsége az egész vi...gra kiterjeszkedik és az 1.6 milliárd ...iga frank alaptőkéről szóló részvényei ...elsőrangú belga, angol, amerikai, fran...a és német bankok tárcájában vannak. ...asonló mamutvállalat a német *Gesfürel*

Az angyalföldi tébolyda csodálatos múzeuma

Festmények, szobrok, gyilkos szerszámok, furcsaságok

— *Az Est tudósítójától* —

Azt a múzeumot, amely három tágas szobában rejtegeti különleges művészi és tudományos értékeit, künn Angyalföldön, *az állami elmegyógyintézetben* senki sem ismeri. Alig pár hetes ez a múzeum, amely az intézet igazgató főorvosának, dr. *Sélig* Árpádnak gyüjtését foglalja magában és amelynek minden darabja megdöbbentően érdekes a látogató előtt. A sárga falak és vasrácsok mögött élő tébolydai világ sokat mondó képe ez a múzeum, amelynek falai, szekrényei, üvegjei előtt csodálkozva állunk.

Üvegfalu szekrények sorakoznak egymás szomszédságában és azok tele a menekülni, *a magukban és másokban mindenáron kárt tenni próbálkozó betegek eszközeivel. Kulcsok, kulcslenyomatok, ollók, fűrészek, vésők, ráspolyok, kések, kanálnyélből vert élek, lepedők, amelyeket kötélnek csavart össze az egyik beteg* s kötött az ablak rámájára és úgy szökött ki. Különféle alakú és nagyságú *vasszögek*, párcentiméteres gyöngyháznyelű *bicska* és ezek között *egy hatalmas, élesre fent balta*, amelyet az egyik beteg *ágyában eldugva találtak*. Még ő sem tudta, szegény, honnan szerezte, de *ezzel akart egy éjszaka végezni mindenkivel, orvosaival, ápolóival, betegtársaival.*

A gyilokszerszámok és a szökést, menekülést elősegítő alkalmatosságok között hevernek külön *apró csont darabok, cérnára fűzve. Csontkoszorú. Nyúlcsigolyákból a koszorú*, amelyet az egyik beteg állandóan *a fején hordott.*

A falak sűrűn telerajzokkal, festményekkel. A szerencsétlensorsú *Nemes Lampérth* József nagy kiállítása az egyik szobában. A magyar Van Gogh, a magyar expresszionista festészet egyik legkiválóbbjának egész kollekciója. Szenzáció mindegyik kép, hangjában, elgondolásában. Semmi rajtuk, ami clárulná, hogy alkotójuk gyógyíthatatlan lakója volt pár esztendővel ezelőtt az intézetnek, ahonnan az egyik vidéki tébolydába került és ott húnyta le szemét.

Csupa erő és csupa akarni akarás minden kép és hogy *Nemes Lampérth* József mennyire szorgalmas is volt, a képek nagy sora mutatja. Műveinek szomszédságában grafikus munkák, rajzok, tollrajzok serege. Mások munkái. *Egy fővárosi ügyvéd is festegetett az intézetben. Nagy betegségében új színeket, új formákat talált ő is.* Képeinek, rajzainak szomszédja Madásra késztető rajzokba álmodja. *Arabus aláírások a rajzok alatt*, amelyek a Saturnus szellemképeit, a Neptun vizeit, a Mars csodálatos flóráját és a csillagvilág lakóit, csodatüneményeit keltik életre, fekete ceruzával fehér rajzpapiroson.

Egy tengerészkapitány a modern technika fantáziájára cáfol rá hajóóriásaival, vitorlásaival. *Képein csodálatos vidékeket utazgat be, amelyeket csak ő lát.*

Egy beteg munkás krétarajzain a kazánok tüzét oltogatja és *tenyerével befogja a gyárkéményeket.* Fantasztikus alakok nyüzsögnek a rajzain, ő tudja, hogy kicsodák.

Emiatt az egyik művész *szellemekkel* népesíti be éjszakánként a templomokat és festi meg az égiháborút. Tele az ég a föld, a rohanó szél, kacagó fúriákkal. *Buldoggfejű lovakon* vív párbajt amott két vasba öltözött vitéz.

Száz és száz festmény, rajz beszél a tébolyda életéről, alkotói gondolatairól.

Furcsa tákolmány a falhoz támasztva az egyik szobában. *Egyszerű léckeret, tele szögek seregével, rengeteg spárgával.* A közepére, ahol zsinegekre csokorba kötve nemzetiszínű szalag. *Rendőr találta egy a Duna parton üldögélő férfi kezében ezt a tákolmányt.* A beteg egyre ezt hajtogatta: *»Ime megoldottam a tökéletes búvárkészüléket.* Ide a spárgába, ahol a nemzetiszínű csokor mutatja, csak oxigént adjanak és én akár egy évig is lent maradok a Duna fenekén.«

Művészi *női kézimunkák* a szekrényekben és soraikban fehér vászondarabka, amelyre egy született idiota leány próbált házat, madarat öltögetni piros cérnával. A szerencsétlent társai tanitgatták nagy jürelemmel és odaadással. Formák, csoportok, masszává rágott papírból, kenyérből, rongyokból. Furcsán érdekes munkák, a művészi porcellánfigurák stílusa rajtuk.

Az utolsó szobában *fehér koponyák vigyorognak*, elhalt betegek rendellenes alkatú koponyái. Mellettük orvosi preparátumok és a szekrényekben spirituszos üvegekben szétvagdosott beteg agyvelők.

Azután rekonstrukciói, képei a régi világ elmebeteg gyógyításának. *Kikötve a szerencsétlen beteg rohamideje alatt.* Hinta formájú alkotmány, amelyet nagy igyekezettel forgatnak körbe és a padra rákötve az ördögtől megszállott, akit *addig forgattak körbe-körbe, amíg elszédült és azután elmúlt a mániája.* Fából faragott hatalmas körte, amelyet a beteg

...égpedig egyrészt a belföldön ál-
...ami vásárlásokkal, másrészt a
...külföldön a kivitel megfelelő
megszervezése útján.

...Tudomásunk szerint az idevonat-
...ző intézkedések még április első fe-
...ben megtörténnek.

**A FŐVÁROSI PÉNZEKET KIVON-
...K A BANKOKBÓL.** A Községi Taka-
...pénztár immár közel egy esztendeje mű-
...dik, azonban még mindig nem tudta ke-
...ztülvinni, hogy a közgyűlési határo-
...nak megfelelően a főváros összes pén-
...nála helyeztessenek el. Ez most végre
...g fog történni, mert a tanács a Taka-
...pénztár vezetőségét értesítette, hogy
*...rozatosan kivonja a fővárosi pénzeket
...egyes bankokból* és a Községi Takarék-
...ztárnál fogja egyesíteni.

A TRÖSZT TŐKEEMELÉSE. A
*...szvénytársaság Villamos és Közlekedési
...llalatok Számára (Trust)* közli, hogy
...8. évi mérlege megfelelő leírások után
...50.186·87 pengő tiszta nyereséggel zárul
...valy 1.960.740.40 pengő). Az igazgatóság
...április 19-ére egybehívott közgyűlésnek
...rasolja, hogy a mult évivel egyenlő, va-
...is részvényenként *2 pengő osztalék*
...ttessék.

...avasolja továbbá az alaptőkének *21
...llió pengőről 35 millió pengőre való fel-
...elését* olyképpen, hogy a kibocsátásra
...rült 1929 január 1-től osztalékjogosult
...zesen 560.000 darab új 25 pengős név-
...ékű részvényből 429.000 darab régi rész-
...nyeseknek *2 : 1 arányban 28 pengős ár-
...yamon* ajánlitassék fel, míg a fennmara-
... 140.000 darab részvényt a Société Fi-
...nciaére de Transports et d'Entreprises
...dustrielles S. A. *(Sofina)* brüsszeli cég
...nné át megfelelően magasabb árfolyam-
...n.

...A *Sofina* új tagként lép be a Magyar
...lános Hitelbank és a Gesellschaft für
...ktrische Unternehmungen (Gesfürel),
...rlin, cégekből álló garancia-szindiká-
...ba, mely a tőkefelemelés sikerét biztos-
...ja.

...A *Sofina*, melyről a hivatalos jelentés
...emlékezik, óriási arányú vállalkozás,
...lynek üzleti érdekeltsége az egész vi-
...ra kiterjeszkedik és az 1.6 milliárd
...ga frank alaptőkéről szóló részvényei
...elsőrangú belga, angol, amerikai, fran-
... és német bankok tárcájában vannak.
...sonló mamutvállalat a német *Gesfürel*

**ÓRIÁSI GAZDASÁGI FELLENDÜ-
...S BELGIUMBAN.** Brüsszeli jelentés
...rint a belga szénbányák már hosszabb
... óta kapacitásuk 100%-áig vannak fog-
...koztatva s még sem képesek a belföldi
...r szükségletét teljes mértékben kielé-
...ni. 1928-ban a belga szénbányák ter-
...lése 28 millió tonna, az ipar szénfo-
...sztása viszont 36 millió tonna volt.

...ely az intézet igazgató főorvosának, dr. *Selig Árpádnak gyüjtését foglalja ma-
...ában és amelynek minden darabja meg-
...bbentően érdekes a látogató előtt. A* sárga falak és vasrácsok mögött élő tébolydai világ sokat mondó képe ez a mú-zeum, amelynek falai, szekrényei, üvegjei előtt csodálkozva állunk.

Üvegfalu szekrények sorakoznak egymás szomszédságában és azok tele a menekülni, *a magukban és másokban mindenáron kárt tenni próbálkozó betegek eszközeivel. Kulcsok, kulcslenyomatok, ollók, fűrészek, vésők, ráspolyok, kések, kanálnyélből vert élek, lepedők, amelyeket kötélnek csavart össze az egyik beteg* s kötött az ablak rámájára és úgy szökött ki. Különféle alakú és nagyságú *vasszögek*, párcentiméteres gyöngyházgyelű *bicska* és ezek között *egy hatalmas, élesre fent balta*, amelyet az egyik beteg *ágyában eldugva találtak*. Még ő sem tudta, szegény, honnan szerezte, de *ezzel akart egy éjszaka végezni mindenkivel, orvosaival, ápolóival, betegtársaival.*

A gyilokszerszámok és a szökést, menekülést elősegítő alkalmatosságok között hevernek külön *apró csont darabok, cérnára fűzve. Csontkoszorú. Nyúlcsigolyákból a koszorú*, amelyet az egyik beteg állandóan *a fején hordott.*

A falak sürün telo rajzokkal, festményekkel. A szerencsétlensorsú *Nemes Lampérth József* nagy kiállítása az egyik szobában. A magyar Van Gogh, a magyar expresszionista festészet egyik legkiválóbbjának egész kollekciója. Szenzáció mindegyik kép, hangjában, elgondolásában. Semmi rajtuk, ami cáfolná, hogy alkotójuk gyógyíthatatlan lakója volt pár esztendővel ezelőtt az intézetnek, ahonnan az egyik vidéki tébolydába került és ott hunyta le szemét.

Csupa erő és csupa akarni akarás minden kép és hogy *Nemes Lampérth József* mennyire szorgalmas is volt, a képek nagy sora mutatja. Művének szomszédságában grafikus munkák, rajzok, tollrajzok serege. Mások munkái: *Egy fővárosi ügyvéd is festegetett az intézetben. Nagy betegségében új színeket, új formákat talált ő is.* Képeinek, rajzainak szomszédja Magyarország feltámadásáról álmodozott. Lovasok jönnek egyik képén a világ négy tájáról, hegyeken keresztül és erdőkön át és kezdődik a völgyben a nagy gyülekezés, ahol egy izmos férfi kardot köszörül.

Egy az intézetben ápolt *csillagász* is tudását és álmait leheletfinom és gondolkodó *Egy tengerészkapitány a modern technika fantáziájára csábol rá hajóóriásaival, vitorlásaival. Képein csodálatos vidékeket utazgat be, amelyeket csak ő lát.*

Egy beteg munkás krétarajzain a kazánok tüzét oltogatja és *tenyerével befogja a gyárkéményeket.* Fantasztikus alakok nyüzsögnek a rajzain, ő tudja, hogy kicsodák.

Emiatt az egyik művész *szellemekkel* népesíti be éjszakánként a templomokat és festi meg az égiháborút. Tele az ég a föld, a rohanó szél, kacagó fúriákkal. *Buldoggfejű lovakon* vív párbajt amott két vasba öltözött vitéz.

Száz és száz festmény, rajz beszél a tébolyda életéről, alkotói gondolatairól.

Furcsa tákolmány a falhoz támasztva az egyik szobában. *Egyszerű léckeret, tele szögek seregével, rengeteg spárgával.* A közepére, ahol zsinegekre csokorba kötve nemzetiszínű szalag. *Rendőr találta egy a Duna parton üldögélő férfi kezében ezt a tákolmányt.* A beteg egyre ezt hajtogatta: *»Ime megoldottam a tökéletes búvárkészüléket.* Ide a spárgába, ahol a nemzetiszínű csokor mutatja, csak oxigént adjanak és én akár egy évig is lent maradok a Duna fenekén.«

Művészi *női kézimunkák* a szekrényekben és soraikban fehér vászondarabka, amelyre egy született idiota leány próbált házat, madarat öltögetni piros cérnával. A szerencsétlent társai tanítgatták nagy jürelemmel és odaadással. Formák, csoportok, masszává rágott papírból, kenyérbélből, rongyokból. Furcsán érdekes munkák, a művészi porcellánfigurák stílusa rajtuk.

Az utolsó szobában *fehér koponyák vigyorognak*, elhalt betegek rendellenes alkatú koponyái. Mellettük orvosi preparátumok és a szekrényekben spirituszos üvegekben szétvagdosott beteg agyvelők.

Azután rekonstrukciói, képei a régi világ elmebeteg gyógyításának. *Kikötve a szerencsétlen beteg rohamideje alatt.* Hinta formájú alkotmány, amelyet nagy igyekezettel forgatnak körbe és a padra rákötve az ördögtől megszállott, akit *addig forgattak körbe-körbe, amíg elszédült és azután elmúlt a mániája. Fából faragott hatalmas körte, amelyet a beteg szájába dugtak, gyógyításképpen.*

A sárga falakon belül is tavaszodni próbál a tavasz. Csendes betegek söprögetik a park útjait és valószínűleg örülnek ők is annak, hogy a parkban kezdenek már rügyezni az orgonabokrok.

(b. á.)

Az amerikai hangos film

műsora:

1. A falusi tanító zeneleckéje
2. Táncszám
3. Club Alabam (néger revü zene, tánc- és énekszámokkal)
4. Ária a »Rigolettо«-ból
5. Kirándulás New-York környékére (a legtökéletesebb hangos film)

ezenkívül

Radius! A bukott angyal Ma!

A főszerepben: Normann Kerry

bizonyos iránya a megoldási kísérletnek. Viszont ez nincs közvetlenül adva. Kiderítése alkalmával pusztán képzelőerőnkre, egyéni tudásunkra vagyunk utalva: a tartalom és érzés utánaérzésére. Az tehát, amit a művekbe beleérzünk és belegondolunk, nem feltétlenül biztos, hogy valami, ami abban eredetileg is tényleg benne volt. S ha most a különböző, egyes művek vizsgálatakor az egyes belegondolások és beleérzések alapján megállapított tartalmakat elemzem s bennük a közös vonásokat kiemelem, akkor könnyen lehetséges, hogy közösnek épp azt fogom találni, ami tisztán az én egyéni gondolkodás és érzésmódom külön szubjektiv sajátosságánál fogva lett közös a tartalmakban. Hogy ez nem egy tőlem, esetleg idegen kor korsajátossága, ahhoz kétség nem fér. Más hasonló nehézség van a formák kizárólagos vizsgálatánál. Minden mű formákban születik meg, síkok, vonalak, foltok összeségében, szóval oly elemekben, melyek kizárólag a szem s legfeljebb még a tapintás számára hozzáférhetők. A műtermék szemlélete, megértése, csakis a formák meglátásánál lehetséges. De minden látás, nemcsak a látás tárgyától, hanem a látó egyéni látásmódjától, személyes diszpozicióitól is függ s pedig sokkal nagyobb mértékben, mint közönségesen hiszszük. Hogy egy mű formáit tehát én tényleg úgy látom-e, mint ahogyan az alkotója láttatni szerette volna, azt bizony semmivel nem bizonyíthatjuk. Igaz, hogy ez meg sem cáfolható, de a bizonyíthatatlanság már maga elég ok a bizalmatlanságra. Hozzájárul ehhez, hogy a műtermékek közös és egyéni sajátoságainak a megállapítása, a tulajdonságok csoportosítása és kiemelése is egyénileg és szubjektive apperczipiált formaképzetek alapján történik, tehát ez sem nagyon megbízható. Sem a forma, sem a tartalom analizisében — s ezzel jó tisztában lenni s kötelességünk őszintén bevallani — nem tudunk a szubjektivizmus veszedetmétől szabadulni. Ezt a nehézséget betetőzi az a körülmény, hogy a műtermékek egymással nehezen mérhetők össze. Minden egyes mű egy-egy külön, egyéni, esetleges alkalom szülötte s ezt az esetlegességet egész jellegén magán viseli, sőt első sorban is ezt viseli magán. Egy művész különböző művei is mind megannyi külön és alig összemérhető, egyéni élettel, egyéni sajátossággal bíró teremtmények. Egy-egy külön világ mindenik, melynek valamennyit összefoglaló és rendszerbe illesztő egységes „nehézkedési törvényét" ugyan, hogy tudnók meghatározni? Hisz hiányzanak azok az objektiv, elszigetelő, kísérleti, módszerek, amelyek segítségével pontos és exact tudássá emelhetem az érzékszervek bizonytalan, esetleges szubjektiv megfigyeléseit!

Azért nem kell lemondanom a stílussajátosságok megállapításának a lehetőségéről, mert a fenyegető túlszubjektivizmus ellen vannak egészen értékes és megbízható óvszereink. Mindenekelőtt a fősúlyt nem a tartalomra és az érzésekre kell helyeznünk, hanem a formák analizisére. Erre útbaigazítással szolgálnak maguk a művészek, akiknek csaknem minden időből maradtak fenn nyilatkozataik művészeti akarásukról. S ugyan ki tudta volna jobban, hogy mi volt az alkotás célja maga, ha nem az, aki a célok megvalósítására alkotta műveit? A művészek fennmaradt irati, önvallomásai eléggé meg nem becsülhető forrását és alapját képezik stílusmegállapítási kísérletünknek. Ezt megérteni s a művekben az így megtalált sajátosságokat felkeresni: elengedhetetlenül fontos feladat. Ha ezt megtesszük, máris objektivebb talajon mozgunk. A megállapított sajátosságokat folyton ezekkel kell összevetnünk s ha oly elemre akadunk bennük, amely amazokkal meg nem fér, éles vizsgálatot és új összehasonlításokat teszünk, hogy így a becsempészett szubjektiv elemeket kirekesszük. Fontos minél több műnek az összehasonlítása s pedig rendszeresen, hogy így egyenként, részletekben kapjuk meg a közös elemeket. Ha ezek megvannak, egymás mellé kell őket állítanunk s a részletközösségekből az egész stílust felépítenünk. Közben mindig élesen kell ügyelnünk, vajjon az elemek közt, az épületrészek közt nincs-e összefüggéshiány vagy ellenmondás s ha van, az összehasonlítást az anyag lehető tágítása mellett addig kell folytatnunk, míg ez kiküszöbölhető. Ha e közös sajátosságokat megállapítottuk, gondosan mégegyszer meg kell vizs-

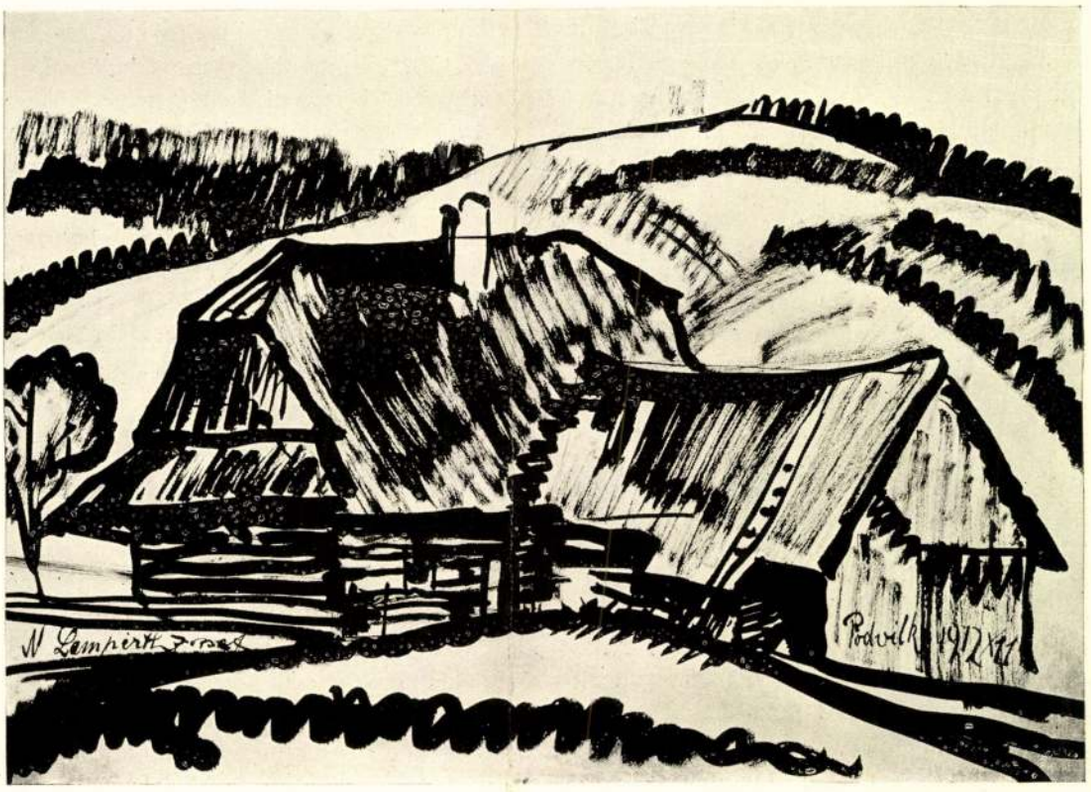

FELSŐMAGYARORSZÁGBÓL
LAMPÉRTH JÓZSEF RAJZA

gálnunk minden egyes elemet, hogy kiderítsük melyik elem lehet a megállapított tulajdonságok közül esetleg ami egyéni sajátságunkból eredő belelátás, beleérzés és belegondolás. Ezeket újból külön mérlegelés és összehasonlítás tárgyává kell tennünk. Az eredmények lehető objektivvé tételére rendkívül fontos, hogy az illető korról, nemcsak művészetéről, hanem szokásairól, történetéről, egész életberendezkedéséről minél többet tudjunk s a művészekre vonatkozó adatok, a művészek technikai ismeretei s minden lehető tudnivaló bőven álljon rendelkezésünkre. Ez ismereteink terjedelme és alaposság a szubjektiv elemek kiküszöbölésénél megbecsülhetetlen segítőeszköz. Azonban ne gondoljuk, hogy az eredmények objektivvé tétele ezzel maradék nélkül elintézhető. Hisz a megítélésben mindig mi vagyunk a források s nincs garanciánk arra nézve, hogy valaha is egyéniségünkből teljesen kitudnánk vetkőzni. Ha azonban az eredmények objektivvé tételére minden tőlünk emberileg telhetőt megtettünk, akkor a hiba és nehézség semmivel sem lesz itt nehezebb, mint általában minden történeti, pszihológiai tudományban, ahol pontos nézési és kísérleti, számítási eszközök nem állanak a rendelkezésünkre s ahol az emberi appercepció szubjektiv sajátosságában rejlő s a magáraeszmélés természetéből következő belső ellenmondással voltaképen sohasem tudnak maradék nélkül elszámolni. Amint azonban minden szellemi tudománynál van egy fontos és megbecsülhetetlen controllmódszer, mellyel a szubjektiv-gyanus eredmény igaz voltát ellenőrízhetjük, úgy találhatunk a művészettörténetben is forrást, mely az elemző eljárások gyűjtötte egyes megfigyelések helyes voltát egészen biztosan bizonyíthatja. Ha ugyanis be tudom bizonyítani, hogy a megállapított sajátosságok nem esetlegesen, véletlen folytán kerültek egymás mellé, hanem szükségkép és elválaszthatatlanul összetartoznak, ha ki tudom mutatni, hogy a stílussá összegyűjtött egyes tulaj-

Művészet 1912

ÚJ MAGYAR RAJZOK

A magyar rajzművészet története mindmáig megíratlan, pedig bizonyára sok érdekességet rejteget magában. Még azt sem tudjuk, melyik az első rajz, az első rézkarc, fametszet vagy kőnyomat a sok küzül, mely Magyarországon készült s mely a mostoha sors sokféle pusztítása után is napjainkra maradt. Nem kétséges, hogy ahol festettek, ott rajzoltak is, a középkor ezernyi ma is látható festészeti maradványa, a falképek és a szárnyasoltárok képei pedig arra vallanak, hogy az ecsetet szorgalmasan forgatták idehaza a sok évszázad alatt. Ezekből a középkori rajzokból semmi vagy alig valami maradt meg, leginkább számadáskönyvekbe firkantva; a mai szemlélőnek az az érzése, hogy ezek úgy készültek, mint manapság a gondolatokba mélyedt vagy szórakozott kávéházi vendég márványasztalokat ékesítő alkotásai. Ha lehet, a barokk-korról még kevesebbet tudunk, illetve csak azoknak a mestereknek vázlatrajzait ismerjük, akik vendégszerepelni jártak hazánkban, az idevalósi festőkét, akár magyar anyanyelvűek voltak, akár németek, sűrű homály borítja. A rajzolásnak és testvérhúgainak, a grafikai eljárásoknak összefüggő története hazánkban csak a mult század elején éledő klasszicizmus óta van. Száz esztendeje él és virul ez a gyönyörű, intím műfaj a nagy vásznak tövében, él és virul, bár hamupipőkéje a gyüjtői és tudományos érdeklődésnek.

Monografusa, mint említettük, nem akadt s ami annál érthetetlenebb, gyüjtői is kevesen vannak. A Szépművészeti Múzeum grafikai osztályán kívül, mely gyönyörű sorozatokat mentett meg e hamar kallódó műalkotásokból, magános gyüjtője a magyar rajzoknak alig van s ha van, mint ritka nevezetesség ismeretes a művészek és műbarátok körében. Ennek oka talán abban rejlik, hogy gyüjtőink, néhány kivételtől eltekintve, a mutatós alkotásokat kedvelik. A rajz pedig mutatósság terén nem versenyezhet az olajfestményekkel, bizonyos mennyiségen túl már nem is a falat díszíti, hanem mappákba kerül. Azt lehet mondani, a rajzgyüjtők a gyüjtés aszkétái, elmélyülésre hajlamosak és hivatottak.

A háború óta fokozódó pauperitás ráterelte a figyelmet e mellőzött gyüjtési ágra s itt-ott, csendben gyarapodva és növekedve, becses kollekciók akadnak. A szép magyar rajz ma is olcsó, ha ügyesen gyüjtik. Nem kell okvetlenül a mult század nagymestereinek vázlatait keresgélni, a mai élet is megtermi sajátos, jelentékeny mestereit, akiknek műterme szeretettel várja még a kispénzű közönség kopogtatását is. Ez a néhány sor azoknak íródott, akiknek nem közömbös a mai kultúránk ügye. Nem áldozatkész adakozásra hívjuk fel figyelmüket, hanem, ridegen szólván, jó üzletre, mikor kevés pénzért megfelelő anyagi értéket s azonfelül a művészet egy csillogó, meleg, életet adó sugarát kapják cserébe.

A néhány illusztráció csupán egy-két virág mai művészetünk tarka rétjéről. Beszéljen a többi helyett is, a remekbekészült lapok ezrei helyett, melyek még alkotóiknál rejtőznek. Élő festők művei közé néhány olyan rajzot kevertünk, melynek alkotói már a sírban pihennek. Így nem mellőzhettük *Ferenczy Károlynak* egyik rajzát, talán a legszebbiket azok közül, mely e kivételesen nagy művész ceruzája alól kikerült. Kiss József „Nápolyi emlék" c. versének illusztrációja s 1896-ban készült. Hangulati mélységén, csendes lírájún kívül főkép páratlan összefoglaló ereje az, mi a mai magyar rajzolás ősévé teszi. Fényesen mutatja, hogy ez az egyenes úton járó s alkotásait illetően rendkívül magas etikai fokon álló művész rajzaiban is mily közel járt az új törekvésekhez s ha ezen a téren nem is hatott olyan eleven erővel, mint festményeivel, a kiegyensúlyozott kompozíció, az alkotás tisztasága és ereje példaképül szolgálhat. Ferenczy Károly nem sokat rajzolt, legalább is lényegesen kevesebbet, mint előtte Székely Bertalan vagy Lotz Károly, kiknek grafikai munkássága szinte áttekinthetetlen. Rajzai nem annyira tanulmányok, mint önálló, kész kompozíciók, melyek éppoly befejezettek és változtathatatlanok, mint olajképei. A zárkózott lélek műhelytitkait nem szívesen vitte vásárra, csak kész, komplett műveivel jelentkezett a nyilvánosság előtt.

Ferenczy Károly e rajzával pusztán jelezni akartuk azt a mélyreható rokonságot, mely a nagybányaiak generációjának legjobbjai s mai művészeink között megnyilvánul. Külön tanulmány illetné meg Rippl-Rónai Józsefet,

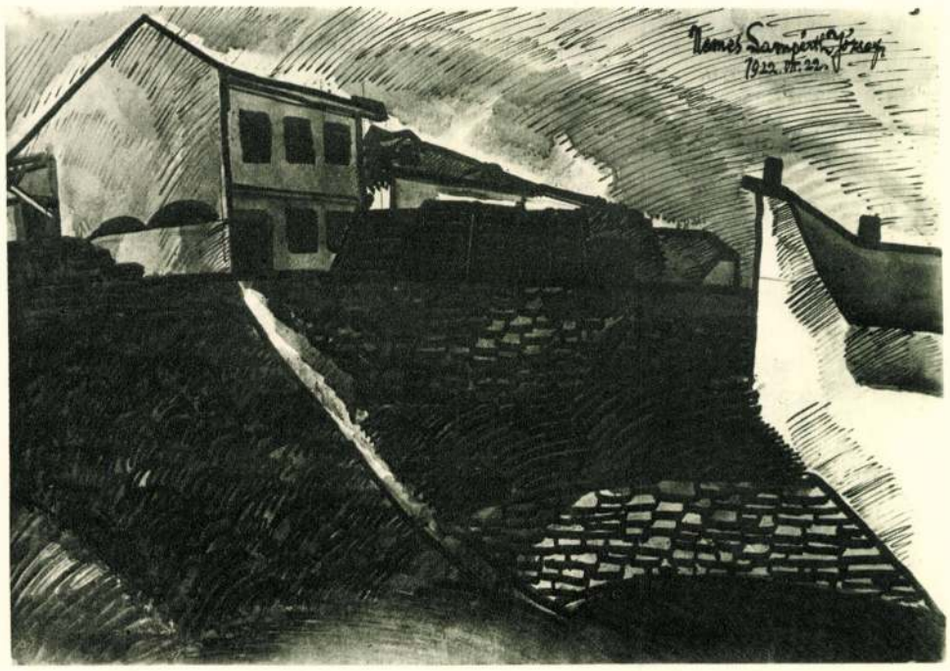

Nemes Lampérth József (1894—1924):
Tájrajz. Magántulajdon

Nemes Lampérth József (1894—1924):
Tanulmány. Pátzay Pál szobrászművész tulajdona

Magyar Művészet
1934. 18. l.

I. ÉVFOLYAM * BUDAPEST, 1926 DECEMBER 31. * 6. SZÁM

SZERKESZTŐSÉG
ÉS
KIADÓHIVATAL
ANDRÁSSY-UT 102

KVT

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
EGY ÉVRE 10 P
FÉLÉVRE 5 P
EGYES SZÁM ÁRA 1 P 60 f

MŰVÉSZETI FOLYÓIRAT — KIADJA A KÉPZŐMŰVÉSZEK UJ TÁRSASÁGA

SZERKESZTI: RÓZSA MIKLÓS

A KÉPZŐMŰVÉSZEK UJ TÁRSASÁGA TAGJAI A KUT FOLYÓIRATOT TAGILLETMÉNYKÉNT INGYEN KAPJÁK

A KUT HATHETENKINT JELENIK MEG, EGY ÉVBEN NYOLCSZOR

KOSZTA JOZSEF. KUKORICATÖRÉS

Nemes Lampérth József

Három éve már, hogy *Nemes Lampérth* József festő örök álmát alussza s ez idő óta művészetének megismerése körül alig történt valami. Élete folyása alatt (1891—1923) nem sok sikert könyvelhetett el, halálában sem magasztalták hérossá, mint ahogyan az rendesen történni szokott; bár ma már tisztán látható, hogy ő volt a fény abban a szomoru évtizedben, amelyet a *Művészház* és a *Nyolcak* szétszóródása s a *Kut* első kiállitása keretez. Az alábbi, kegyeletes sorok méltatlanul feledett szellemét szeretnék megengesztelni, művészeti hagyatékának ismertetésével, utolsó képeinek bemutatásával.

Brutális és nagyszerű talentum volt; festő, a szó legszorosabb értelmében. Témát, tárgyias tartalmat hiába keresne az ember képeiben, az elbeszélés épp oly távol áll tőle, mint a lira. Ő az egyetlen par excellence festő, kiváló kartársai között, a többiek máshogyan és mást akartak. *Csontváry* Tivadar széles elbeszélő kedvét transzcendentális, misztikus álmok zománcozzák be, *Bohacsek* Ede szerzetesi áhitatból csöndes lira virágzott, *Gulácsy* Lajos pedig fantasztikus és bizarr viziói mögött mindkettőjükkel rokon, — hogy csak azokat emlitsük, akiknek kezéből kiesett az ecset.

NEMES LAMPÉRTH JÓZSEF: APOLLÓNÓ

Nemes Lampérth József szándékai egyszerűbbek s céljai is tisztábban állanak a szemlélődő előtt. Hatalmas és következetes fejlődés bontakozik ki képeiből, utja egyenes, mint a nyil, csodálni kell konok, szinte mániákus következetességét. Mint nagy szellemrokona, *Van Gogh*, egyre fokozódó sebességgel tört a célja felé, amelynek elérésében szintugy csak az őrület és a halál akadályozhatták meg. Nemcsak a nyomor és az ingyen-sem-kellképek festése, nemcsak a téboly komor finálója avatja őket rokonokká: művészetük teljessége egymásra mutat. *Csak* festő volt mind a kettő, vad temperamentum sinekre kilökött, féktelen erejű lokomotivjai. Egyikük sem törődött a téma kiválasztásával, az ábrázolandók tetszetős elrendezésével; egyforma erővel és szenvedéllyel, válogatás nélkül festették azt, ami szemük elé került. És mégis, az a tál burgonya az egyiknél, pár zöld levél a másiknál hatalmasabb tanulságot rejt magában, mint a csemegekereskedői fantáziával kieszelt csendéletek ezrei.

Ha végignézünk *Nemes Lampérth* alkotásain, a hallatlan erő ötlik legelőször szembe. Stráfolt technikával készült robusztus aktrajzaiból, égő szinekből összerótt tájképeiből vehemens erő lüktet és sugárzik. Szineinek vad harsogása szétfeszíti a formát, extatikus ritmus és gátakat törő szenvedély hozza mozgásba a képeit. Mi sem jellemzőbb reá, minthogy az ugynevezett kompoziciót sohasem ismerte, mint ahogy problémái sem voltak soha ennek az ösztönös, kemény koponyáju piktornak. Kerülte az alakok egymás mellé állitását; portréi vannak — ha lehet efajta műveket portréknak nevezni —, de sok alakos képe egy sincs. Aktjai, tájképei és csendéletei között leomlik a választófal, valamennyiben egyformán megnyilvánul alkotójuk lázas, formát-szint összemarkoló temperamentuma.

Az erő az egyetlen tendencia, ez ad öntudatlanul szerkezetet, plaszticitást, egyensulyt és bevég-

homályból, a tárgy éppoly egyszerű, mint megoldása. A tömegek zártan és kiszámitva helyezkednek el az adott térben, mélységük pontosan meghatározza a sulypontot, a fehér és fekete biztos elrendezésében rejlik a teljesség-érzet, amelyet ébresztenek. *Nemes Lampérth* József bucsuzik bennük a világtól s ez a bucsu egyszerű gesztus, amolyan kézfogásféle. Aki pathologikumot magyaráz késői művészetébe, nézze meg tájképeit. Rejtelem nélküli, hidegen összefoglaló és nagyvonalu alkotások ezek, menten a szubjektiv érzésektől.

Ime, *Nemes Lampérth* József hagyatéka, néhány fej és egy-két tájkép, amelyeken keresztül egy bőségben bontakozó, heroikus művészlélek mondta el utolsó, megcsukló szavait. Roskadt vállakkal és korán elöregedve, nyomorban és az őrülettel viaskodva, szenvedélyeken, vágyakon és belső válságokon tul, maradandót alkotott.

Művészetének értékéről egyébként teljesebb képet fog adni az a posthumus kiállitás, melyet a *Képzőművészek Uj Társasága* fog rendezni kegyeletes kézzel az idei tavaszon a Nemzeti Szalonban, hogy oly korán és méltatlanul feledésbe merült emlékének áldozzon. Ez a kiállitás egész robusztus erejében fogja revelálni a tragikus sorsu fiatal művész kivételes egyéniségét s ujra emlékébe fogja idézni e korán letört titán gerinces alakját ama keveseknek, akik őt ismerték, akik őt a maga valóságos értékében ismerték. Mert hiszen az ugynevezett „hivatalos körök“ sohasem vettek tudomást róla — akárcsak tragikus sorsu kortársáról: a szűzien gyengéd *Bohacsek* Edéről — s ha a *Művészház* meg nem nyitja előttük kapuit, tán ugy szálltak volna korai sirjukba, hogy még azt a keveset se mondhatták volna el, amit igy elmondaniok megadatott.

Ma már csak fájdalmas, meddő kérdés, hogy vajjon mi lett volna *Lampérthből*, ha idejében felismerik tehetségét. Mégis, talán akadnak, akik meglátják sorsában a nagy utmutatást s igazat adnak Guillaume *Apollinaire*-nek:

— *Irgalmazzatok nekünk, kik mindig a végtelen s a jövendő határain küzdünk, irgalmazzatok tévedéseinkért s a vétkekért, amikbe estünk.*

Genthon István.

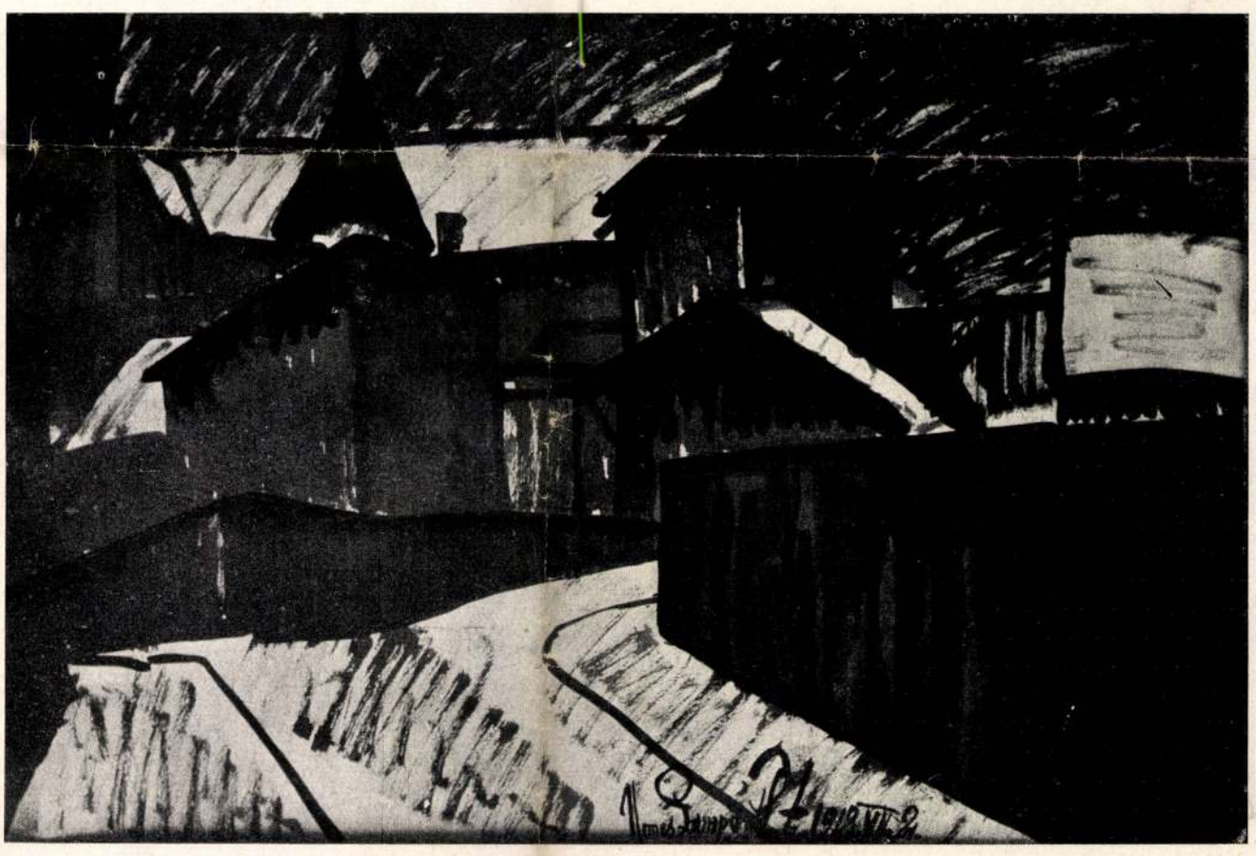

NEMES LAMPÉRTH JÓZSEF: PALÁNKOK

zettséget képeinek. Minden egyéb másodranguvá züllik mellette. Képeinek szerkezete ősi és egyszerű. Aktjai semleges, vagy nagy formákban jelzett háttér előtt állanak. Tájképeinek komor pompáját a mélységi dimenzió hangsulyozása teszi változtathatatlan adottságokká. Égő színei között szivesen használta a fekete és fehér nyers, szinte kiáltó ellentétét. Óriási fekete tömegeket tudott elhelyezni képein anélkül, hogy azok felboritanák az egyensulyt s e merészségét gyakran tetőzte azzal, hogy éles fehér fényeket vágott melléjük. Sűrűn egymás mellé rakott izgatott vonalakkal modellált, anélkül, hogy a természet formáit jelentősebben deformálta volna. Az ősi alapot nem rugta ki a lábai alól, szüksége volt reá, mert rajta keresztül nyilatkozott meg. Az 1918—1920-as évek Nemes Lampérthje az *expresszív naturalizmus* legnagyobbszabásu mestere Magyarországon, szinte maradéktalanul adja vad erejű, szenvedélyes lelkét vásznaiban. Forma, szín, mélység és fény már csak arra valók, hogy egy paroxizmusig felizgatott temperamentum keresztül gázoljon rajtuk.

Idáig jutott s meg kellett állnia. Delelőpont előtt, stilusának végső összefoglalása előtt roppant össze értelme, épp akkor, mikor a kapu már nyitva állt előtte. A jelek arra mutatnak, hogy exotikus művészete még fokozódott volna, ha a szellemi krizis ki nem üti kezéből az ecsetet. Az alkotó erő azonban a legsulyosabb tragédia után is, mely művészt érhet, szűntelenül tevékenykedett. Itt bemutatott képei kalandos külföldi utja után Budapesten készültek, egy összetört értelem fellángoló lucidum intervallumainak páratlan emlékeképpen.

Pathologikusak ezek a művei? Ugy gondoljuk, ezt a kérdést fel sem szabad vetni alkotásai előtt. Nyilvánvaló, hogy mellékes momentumok kézenfekvő megoldásáról gyakran megfeledkezett. Nyersen és elnagyoltan dobálta egymásra a formákat, a háttérrel nem törődött, tussrajzait foltos aquarellszinekkel mázolta körül: ilyféle naiv eszközökkel törekedett képszerűségre. Egyik főerősségét, a szint, teljesen feladta. Egyszinű, barna festékből bontakoznak ki monumentális férfifejei, amelyeknek testiségét csak a papirlap üresen hagyott fehér fényei adják. Szemlátomást nem egészséges művész alkotásai, de ki törődik a pathologiával, amikor remekművekkel kerül szembe.

Női feje például lenyügöző alkotás, ha nem is tudiuk maradéktalanul megérezni az alkotó intencióját ezen a meredt szemű, távolba révedező, vonalakkal lejegyzett arcon, amelynek hideg keménysége, könyörtelen leleplező ereje idegenkedést ébreszt. Az erő lehiggadt, megcsendesedett. Nyugodtan görbülő konturok vágnak síkokat a vonalnyalábok rendjébe s az arc sötéten hagyott balfele élesen elválik a világos háttértől. A részletformák ideges lerögzitése (haj, ruházat) ellenére is az egészből ismeretlen nyugalom árad. Delelőkorának izgatott drámaisága elbeszélő modorrá lassabbodik, ime a késői képekbe váratlan sajátságok fonódnak.

Férfi fejeiről ugyanezt lehet elmondani, azzal a különbséggel, hogy a vonalas technika helyébe foltokban való szerkesztés lép. Mintha idegen világból való hősök lennének valamennyien, nyugodtak e zárkózott arcok, szinte fenségesek. Mintázásuk plasztikus és koncentrált, izgatottságnak nyomát sem érezni bennük. Hallatlanul leegyszerűsitett eszközökkel készültek és mégsem sematikusak. A foltok között fehéren hagyott fénysikokban a virtuóz technikus utolsó tanitásait adja: az eszközök leegyszerűsitése nem jelenti egyuttal a formák uniformizálódását.

Tájképei — ezek a legutolsó művei — bágyadtan szinesek, a régi lángolásnak immár csak a zsarátnoka pislog. Néhány viskó, kerités merül fel a

NEMES LAMPÉRTH JÓZSEF: TANULMÁNY

L A M M E L I L O N A

I L O N A L A M M E L

KAPU
VÁROS
ÉG
A GATE
A TOWN
THE SKY

Szeretem az agyagot. Hihetetlen eleven, megőrzi az ujjam nyomát, gesztusaimat, beenged titkaiba és a végén mindig elhiszem, hogy neki van igaza.
Tisztelem törvényeit, és cinkos módon összejátszom vele, hogy amit én szeretnék ő is azt akarja.
Városban születtem. Itt élek. Házak, falak, utcák, terek. A metropolisz vonz és taszít. Néha felnézek az égre, ekkor is csak egy szeletet látok. Bemegyek a kapukon — lépcsőház —, minden zöldre van festve, még a csatorna is — a háznak lehelete van.
Az utcán, a folyosón mindig történhet valami.
Ha eső után kisüt a nap, minden ragyog. Minden megváltozik, elveszti körvonalait és felbomlik a fényben.
Minden összefügg, a villanydrótok fent, a kábelek lent.
A tér elhatárol, véd, bezár és szabadon enged.
Gyermekkoromban homokból építettem házakat, várat és kerítést is csináltam hozzá.
Most is építek. Ezek néha megnőnek, át lehet menni alattuk, és ugyanolyan örömet érzek mint akkor.

Lammel Ilona

I love clay material. It is incredibly lively, it retains the print of my fingers, it opens its secrets to me and in the end I always believe it is right.
I respect its laws and hatch a ploy to make believe that what I want is what it wants, too.
I was born in a town. I live there. Houses, walls, streets and squares. The metropolis attracts and is abhorrent. Sometimes when I look up to the sky I only see a slice. I enter a gate and everything is painted green, the staircase, even the drains, and the house breathes.
When the sun comes out after the rain, everything sparkles. Everything changes, loses its contours and dissipates in the light.
All is connected, the electrical wires up and the cables below. Space puts a barrier around you, it defends you and it locks you up and frees you. When I was a kid I used to build castles of sand and made a fence around them.
I am building now. Sometimes these grow so that you can pass under them and I feel the same kind of joy.

Ilona Lammel

Lammel

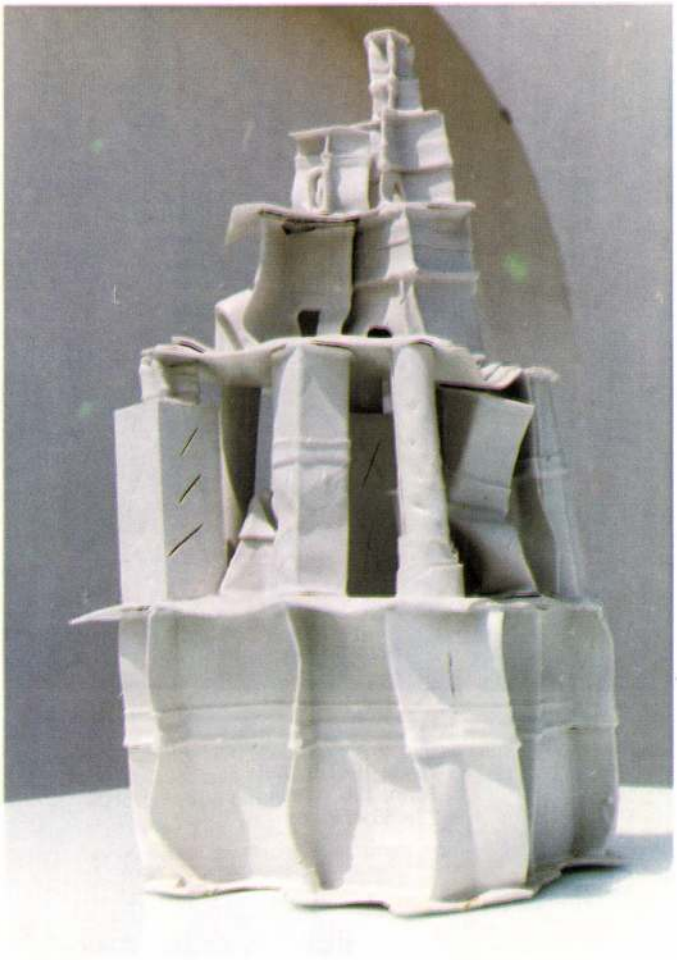

Torony I., 1989 redukált porcelán
Tower No 1, 1989 reduced china
50×25×25 cm

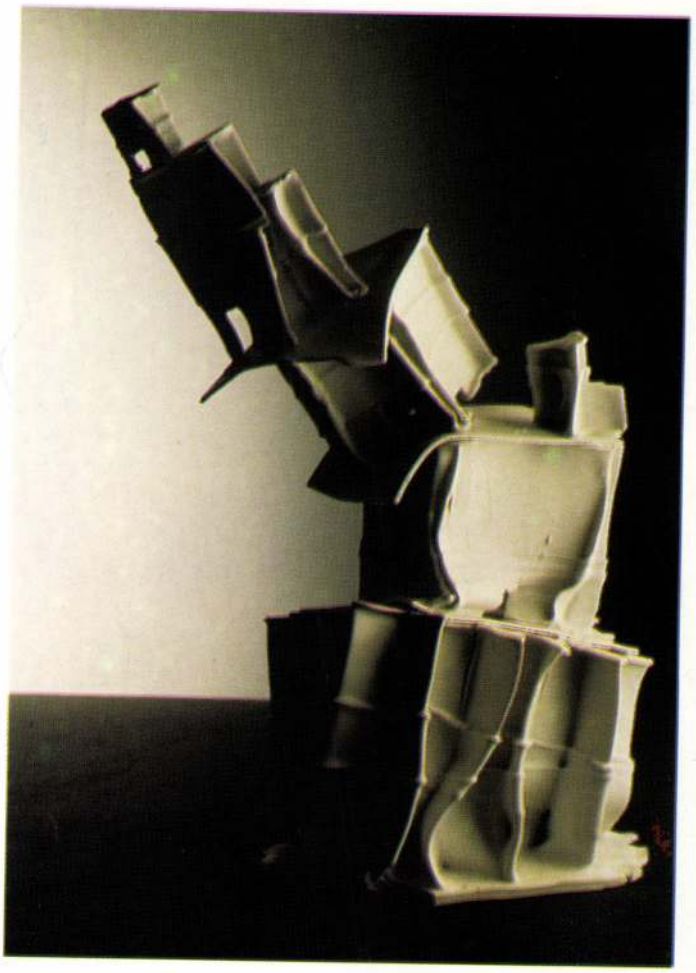

Torony II., 1989 redukált porcelán
Tower No 2, 1989 reduced china
45×25×26 cm

Lommel

Kerámia portál, Művész Mozi, 1989
fagyálló sómázas samott
Hajdú Zsófiával közösen
Ceramic entrance to Művész Cinema, 1989
freeze resistant salt coated clay
Joint work with Zsófia Hajdú

Lommel

Lommel

1950-ben született Budapesten
1976-ban végzett a Magyar Iparművészeti Főiskolán
1988 óta tagja a Magyar Képző-, és Iparművészek Szövetségének
1991-től a Magyar Iparművészeti Főiskola mesterképzőjének tanára

Önálló kiállításai

1984 Fiatal Művészek Klubja, Budapest
1986 Kossuth Lajos Tudományegyetem, Debrecen

Csoportos kiállításai

1984 VIII. Országos Kerámia Biennále, Pécs
1984 Mestina Galerija, Piran (Jugoszlávia)
1984 A Kecskeméti Kerámia Stúdió kollektív kiállítása, Collegium Hungaricum, Bécs
1985 Nemzetközi Kerámia Kiállítás, Palazzo delle Esposizioni, Faenza
1986 Nemzetközi Kerámia Kiállítás, Palazzo delle Esposizioni, Faenza
1986 IV. Kerámia Triennále, Muzej Primenjene Umetnosti, Belgrád
1987 Nemzetközi Kerámia Kiállítás, Gváldo Tadino
1987 X. Országos Kisplasztikai Biennále, Pécsi Galéria, Pécs
1987 Magyar Kultúra Háza, Kelet-Berlin
1987 Siklósi kerámia gyűjtemény bemutatkozója, Siklós
1988 Magyar Képző és Iparművészek Szövetségének kiállítása: Tavaszi tárlat, Műcsarnok, Budapest
1988 X. Országos Kerámia Biennále, Pécsi Galéria, Pécs
1989 XI. Országos Kisplasztikai Biennále, Pécsi Galéria, Pécs
1989 Magyar Napok, Városháza, Lyon
1989 Téli tárlat, Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségének kiállítása, Műcsarnok, Budapest
1989 A Kerámikusok Európája, Auxerre, Vándorkiállítás
1990 A Kerámikusok Európája, Műcsarnok, Budapest
1990 Architektonikus gondolkodás ma, MTA Soros-Alapítvány kiállítása, Műcsarnok, Budapest
1990 XI. Országos Kerámia Biennále, Pécsi Galéria, Pécs
1990 Nemzetközi Kerámia Verseny, Gvaldo Tadino
1990 Dunamenti Népek Kerámia Kiállítása, Keramikgalerie Hinteregger, St. Pölten
1990 Schrammel Imre és tanítványai, HandwerksKammer, Hamburg
1991 Magyar Kerámikusok Társaságának bemutató kiállítása, Csók Galéria, Budapest
1991 Nemzetközi Kerámia Kiállítás, Palazzo delle Esposizioni, Faenza

Díjak:

1984-ben VIII. Országos Kerámia Biennálén, Művészeti Alap különdíj
1985-ben Premio acquisto Ente Provinciale turismo di Ravenna
1990-ben XI. Országos Kerámia Biennálén, Magyar Képző-, és Iparművészek Szövetségének különdíja

Murális munkák:

1978 Akusztikai falburkolat (150 m^2), Szolnoki Művelődési Központ
1989 Kerámia portál, Művész Mozi (Hajdú Zsófiával közösen)
1990 Kerámia portál, Hunnia Mozi (Hajdú Zsófiával közösen)

Szimpóziumokon részt vett:

1985 Nemzetközi Kerámia Szimpózium, Siklós
1987 Nemzetközi Kerámia Szimpózium, Siklós
1988 Magyar Kerámia Szimpózium, Építészeti Kerámia, Siklós
1989 Nemzetközi Kerámia Szimpózium, Siklós

A kiállított művek technikája:

sómázas samott, sómázas fajansz, rakuzott samott, redukált porcelán

1950 Born in Budapest
1976 Graduated from the College of Applied Arts in Budapest
1988 Was admitted as member in the Association of Hungarian Fine and Decorative Artists

Since 1991 has taught at the Hungarian Academy of Applied Arts, "Master Course"

One-woman shows:

1984 Club of Young Artists, Budapest
1986 Lajos Kossuth University of Arts and Sciences, Debrecen

Group exhibitions:

1984 Eighth National Biennial of Ceramics, Pécs
1984 Mestina Galerija, Piran, Yugoslavia
1984 Collective Show of the Ceramics Studio of Kecskemét in the Collegicum Hungaricum in Vienna
1985 International Show of Ceramics in the Palazzo delle Esposizioni, Faenza
1986 Fourth Ceramics Triennial, Muzej Primenjene Umetnosti, Belgrade
1987 International Ceramics Show, Gváldo Tadino
1987 Tenth National Small Sculpture Biennial, Pécsi Galéria, Pécs
1987 House of Hungarian Culture, East-Berlin
1987 Introduction of the ceramics collection of Siklós, Siklós
1988 Exhibition of the Association of Hungarian Fine and Decorative Artists, Spring Show, Palace of Exhibitions, Budapest
1988 Tenth National Biennial of Ceramics, Pécsi Galéria, Pécs
1989 Eleventh Small Sculpture Biennial, Pécsi Galéria, Pécs
1989 Hungarian Days, Town Hall, Lyon
1989 Winter Show of the Association of Hungarian Fine and Decorative Artists, Palace of Exhibitions, Budapest
1989 The Europe of Potters, Auxerre, a travelling exhibition
1990 The Europe of Potters, Palace of Exhibition, Budapest
1990 Architectonic vision today, the show of the MTA Soros Foundation, Palace of Exhibitions, Budapest
1990 Eleventh National Biennial of Ceramics, Pécsi Galéria, Pécs
1990 International potters competition. Gvaldo Tadino
1990 Ceramics of the counties along the Danube, Keramikgaleria Hinteregger, St. Pölten
1990 Imre Schrammel and his disciples, HandwerksKammer, Hamburg
1991 Introductory show of the Society of Hungarian potters, Budapest
1991 International Ceramics show, Palazzo delle Esposizioni, Faenza

Prizes:

1984 Special Prize of the Art Fund at the Eighth National Ceramics Biennial
1985 Premio acquisto Ente Provinciale turismo di Ravenna
1990 Special price of the Association of Hungarian Fine and Decorative Artists at the Eleventh Ceramics Biennial

Murals:

1978 Acoustic wall covering (150 square metres) Centre for Education, Szolnok
1989 Ceramic entrance, Művész Cinema (together with Zsófia Hajdú)
1990 Ceramic entrance, Hunnia Cinema (together with Zsófia Hajdú)

Symposiums:

1985 International Ceramics Symposium, Siklós
1987 International Ceramics Symposium, Siklós
1988 Hungarian Ceramics Symposium, Architectural Ceramics, Siklós
1989 International Ceramics Symposium, Siklós

THE GATES, A TOWN, THE SKY

May 31 to June 22, 1991

Dorottya street Gallery, Budapest
Editor: Katalin Néray
Exhibition Curated by Ágnes Dobai
Photographs by Leonora Becker
Catalogue design by Zoltán Merényi
Translated by Erika László
The catalogue has been partly sponzored by the H. NEUMANN INTERNATIONAL Ltd.

KAPU, VÁROS, ÉG

1991. Május 31—Június 22.

Dorottya Utcai Kiállítóterem, Budapest
Felelős kiadó: Néray Katalin
A kiállítást rendezte: Dobai Ágnes
Fotó: Becker Leonóra
A katalógust tervezte: Merényi Zoltán
Fordította: László Erika
A katalógushoz szponzorként hozzájárult:
H. NEUMANN INTERNATIONAL KFT.

L A M M E L I L O N A

I L O N A L A M M E L

KAPU
VÁROS
ÉG
A GATE
A TOWN
THE SKY

Szeretem az agyagot. Hihetetlen eleven, megőrzi az ujjam nyomát, gesztusaimat, beenged titkaiba és a végén mindig elhiszem, hogy neki van igaza.
Tisztelem törvényeit, és cinkos módon összejátszom vele, hogy amit én szeretnék ő is azt akarja.
Városban születtem. Itt élek. Házak, falak, utcák, terek. A metropolisz vonz és taszít. Néha felnézek az égre, ekkor is csak egy szeletet látok. Bemegyek a kapukon — lépcsőház —, minden zöldre van festve, még a csatorna is — a háznak lehelete van.
Az utcán, a folyosón mindig történhet valami.
Ha eső után kisüt a nap, minden ragyog. Minden megváltozik, elveszti körvonalait és felbomlik a fényben.
Minden összefügg, a villanydrótok fent, a kábelek lent.
A tér elhatárol, véd, bezár és szabadon enged.
Gyermekkoromban homokból építettem házakat, várat és kerítést is csináltam hozzá.
Most is építek. Ezek néha megnőnek, át lehet menni alattuk, és ugyanolyan örömet érzek mint akkor.

Lammel Ilona

I love clay material. It is incredibly lively, it retains the print of my fingers, it opens its secrets to me and in the end I always believe it is right.
I respect its laws and hatch a ploy to make believe that what I want is what it wants, too.
I was born in a town. I live there. Houses, walls, streets and squares. The metropolis attracts and is abhorrent. Sometimes when I look up to the sky I only see a slice. I enter a gate and everything is painted green, the straircase, even the drains, and the house breathes.
When the sun comes out after the rain, everything sparkles. Everything changes, loses its contours and dissipates in the light.
All is connected, the electrical wires up and the cables below. Space puts a barrier around you, it defends you and it locks you up and frees you. When I was a kid I used to build castles of sand and made a fence around them.
I am building now. Sometimes these grow so that you can pass under them and I feel the same kind of joy.

Ilona Lammel

Lammel

Torony I., 1989 redukált porcelán
Tower No 1, 1989 reduced china
50×25×25 cm

Lovrics

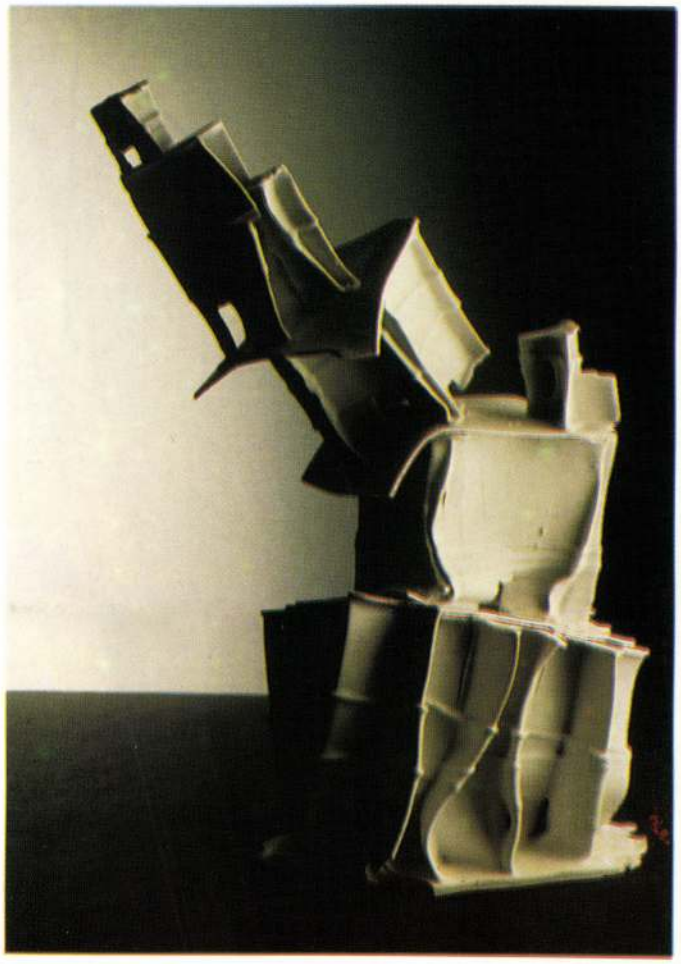

Torony II., 1989 redukált porcelán
Tower No 2, 1989 reduced china
45×25×26 cm

Lommel

Kerámia portál, Művész Mozi, 1989
fagyálló sómázas samott
Hajdú Zsófiával közösen
Ceramic entrance to Művész Cinema, 1989
freeze resistant salt coated clay
Joint work with Zsófia Hajdú

Lommel

Lommel

1950-ben született Budapesten
1976-ban végzett a Magyar Iparművészeti Főiskolán
1988 óta tagja a Magyar Képző-, és Iparművészek Szövetségének
1991-től a Magyar Iparművészeti Főiskola mesterképzőjének tanára

Önálló kiállításai

1984 Fiatal Művészek Klubja, Budapest
1986 Kossuth Lajos Tudományegyetem, Debrecen

Csoportos kiállításai

1984 VIII. Országos Kerámia Biennále, Pécs
1984 Mestina Galerija, Piran (Jugoszlávia)
1984 A Kecskeméti Kerámia Stúdió kollektív kiállítása, Collegium Hungaricum, Bécs
1985 Nemzetközi Kerámia Kiállítás, Palazzo delle Esposizioni, Faenza
1986 Nemzetközi Kerámia Kiállítás, Palazzo delle Esposizioni, Faenza
1986 IV. Kerámia Triennále, Muzej Primenjene Umetnosti, Belgrád
1987 Nemzetközi Kerámia Kiállítás, Gváldo Tadino
1987 X. Országos Kisplasztikai Biennále, Pécsi Galéria, Pécs
1987 Magyar Kultúra Háza, Kelet-Berlin
1987 Siklósi kerámia gyűjtemény bemutatkozója, Siklós
1988 Magyar Képző és Iparművészek Szövetségének kiállítása: Tavaszi tárlat, Műcsarnok, Budapest
1988 X. Országos Kerámia Biennále, Pécsi Galéria, Pécs
1989 XI. Országos Kisplasztikai Biennále, Pécsi Galéria, Pécs
1989 Magyar Napok, Városháza, Lyon
1989 Téli tárlat, Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségének kiállítása, Műcsarnok, Budapest
1989 A Kerámikusok Európája, Auxerre, Vándorkiállítás
1990 A Kerámikusok Európája, Műcsarnok, Budapest
1990 Architektonikus gondolkodás ma, MTA Soros-Alapítvány kiállítása, Műcsarnok, Budapest
1990 XI. Országos Kerámia Biennále, Pécsi Galéria, Pécs
1990 Nemzetközi Kerámia Verseny, Gvaldo Tadino
1990 Dunamenti Népek Kerámia Kiállítása, Keramikgalerie Hinteregger, St. Pölten
1990 Schrammel Imre és tanítványai, HandwerksKammer, Hamburg
1991 Magyar Kerámikusok Társaságának bemutató kiállítása, Csók Galéria, Budapest
1991 Nemzetközi Kerámia Kiállítás, Palazzo delle Esposizioni, Faenza

Díjak:

1984-ben VIII. Országos Kerámia Biennálén, Művészeti Alap különdíj
1985-ben Premio acquisto Ente Provinciale turismo di Ravenna
1990-ben XI. Országos Kerámia Biennálén, Magyar Képző-, és Iparművészek Szövetségének különdíja

Murális munkák:

1978 Akusztikai falburkolat (150 m^2), Szolnoki Művelődési Központ
1989 Kerámia portál, Művész Mozi (Hajdú Zsófiával közösen)
1990 Kerámia portál, Hunnia Mozi (Hajdú Zsófiával közösen)

Szimpóziumokon részt vett:

1985 Nemzetközi Kerámia Szimpózium, Siklós
1987 Nemzetközi Kerámia Szimpózium, Siklós
1988 Magyar Kerámia Szimpózium, Építészeti Kerámia, Siklós
1989 Nemzetközi Kerámia Szimpózium, Siklós

A kiállított művek technikája:

sómázas samott, sómázas fajansz, rakuzott samott, redukált porcelán

1950 Born in Budapest
1976 Graduated from the College of Applied Arts in Budapest
1988 Was admitted as member in the Association of Hungarian Fine and Decorative Artists

Since 1991 has taught at the Hungarian Academy of Applied Arts, "Master Course"

One-woman shows:

1984 Club of Young Artists, Budapest
1986 Lajos Kossuth University of Arts and Sciences, Debrecen

Group exhibitions:

1984 Eighth National Biennial of Ceramics, Pécs
1984 Mestina Galerija, Piran, Yugoslavia
1984 Collective Show of the Ceramics Studio of Kecskemét in the Collegicum Hungaricum in Vienna
1985 International Show of Ceramics in the Palazzo delle Esposizioni, Faenza
1986 Fourth Ceramics Triennial, Muzej Primenjene Umetnosti, Belgrade
1987 International Ceramics Show, Gváldo Tadino
1987 Tenth National Small Sculpture Biennial, Pécsi Galéria, Pécs
1987 House of Hungarian Culture, East-Berlin
1987 Introduction of the ceramics collection of Siklós, Siklós
1988 Exhibition of the Association of Hungarian Fine and Decorative Artists, Spring Show, Palace of Exhibitions, Budapest
1988 Tenth National Biennial of Ceramics, Pécsi Galéria, Pécs
1989 Eleventh Small Sculpture Biennial, Pécsi Galéria, Pécs
1989 Hungarian Days, Town Hall, Lyon
1989 Winter Show of the Association of Hungarian Fine and Decorative Artists, Palace of Exhibitions, Budapest
1989 The Europe of Potters, Auxerre, a travelling exhibition
1990 The Europe of Potters, Palace of Exhibition, Budapest
1990 Architectonic vision today, the show of the MTA Soros Foundation, Palace of Exhibitions, Budapest
1990 Eleventh National Biennial of Ceramics, Pécsi Galéria, Pécs
1990 International potters competition, Gvaldo Tadino
1990 Ceramics of the counties along the Danube, Keramikgaleria Hinteregger, St. Pölten
1990 Imre Schrammel and his disciples, HandwerksKammer, Hamburg
1991 Introductory show of the Society of Hungarian potters, Budapest
1991 International Ceramics show, Palazzo delle Esposizioni, Faenza

Prizes:

1984 Special Prize of the Art Fund at the Eighth National Ceramics Biennial
1985 Premio acquisto Ente Provinciale turismo di Ravenna
1990 Special price of the Association of Hungarian Fine and Decorative Artists at the Eleventh Ceramics Biennial

Murals:

1978 Acoustic wall covering (150 square metres) Centre for Education, Szolnok
1989 Ceramic entrance, Művész Cinema (together with Zsófia Hajdú)
1990 Ceramic entrance, Hunnia Cinema (together with Zsófia Hajdú)

Symposiums:

1985 International Ceramics Symposium, Siklós
1987 International Ceramics Symposium, Siklós
1988 Hungarian Ceramics Symposium, Architectural Ceramics, Siklós
1989 International Ceramics Symposium, Siklós

THE GATES, A TOWN, THE SKY

May 31 to June 22, 1991

Dorottya street Gallery, Budapest
Editor: Katalin Néray
Exhibition Curated by Ágnes Dobai
Photographs by Leonora Becker
Catalogue design by Zoltán Merényi
Translated by Erika László
The catalogue has been partly sponzored by the H. NEUMANN INTERNATIONAL Ltd.

KAPU, VÁROS, ÉG

1991. Május 31—Június 22.

Dorottya Utcai Kiállítóterem, Budapest
Felelős kiadó: Néray Katalin
A kiállítást rendezte: Dobai Ágnes
Fotó: Becker Leonóra
A katalógust tervezte: Merényi Zoltán
Fordította: László Erika
A katalógushoz szponzorként hozzájárult:
H. NEUMANN INTERNATIONAL KFT.

LAMMEL Hana

SMALL LAMMEL GALLERY

LIONA

A SMALL GALLERY MEGHÍVJA ÖNT LAMMEL ILONA

„COLOSSEUM" CÍMŰ KIÁLLÍTÁSÁNAK

MEGNYITÓJÁRA.

MEGNYITJA: VÁRNAGY ILDIKÓ SZOBRÁSZMŰVÉSZ

1992. AUGUSZTUS 18-ÁN 16 ÓRAKOR

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ SZEPTEMBER 2-IG,

HÉTKÖZNAPOKON 9-17 ÓRÁIG.

BUDAPEST V. KER., GERLÓCZY U. 9.

TÁMOGATÓK:

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTÉRIUM

SMALL IS BEAUTY – IDEA

MAGYAR OLAJ- ÉS GÁZIPARI RT.

MOL

CON
TEMPO
RAIN
ART

Korszerű berendezéseivel,
magas fokon képzett szakembereivel
megvalósítja az Ön elképzeléseit
az

Egri Nyomda Kft.

3300 Eger, Vincelléri iskola u. 3. (Pf. 12)
Telefon: (36) 13-147, (36) 13-324, (36) 13-699
Fax: (36) 10-576 Telex: 63-233

Könyvek, folyóiratok, tájékoztatók, címkék,
üzleti nyomtatványok stb.
gyártása kiváló minőségben,
korrekt árral, rövid határidőre.

SZIRÁKI TELEKI KASTÉLY

LAMMEL Hona

★ ★ ★

HOTEL KASTÉLY

SZIRÁK

PROGRAMFÜZET
1992

MOL RT. HOTEL KASTÉLY, H-3044 SZIRÁK, Pf. 3. Telex: 22-9298, ☎ (00 36) 06-60 53053

KIÁLLÍTÁSOK A KASTÉLYGALÉRIÁBAN

július 10—augusztus 12.
KÓSA FERENC
grafikusművész kiállítása

augusztus 14—szeptember 16.
SZENTE MÓNIKA
festőművész kiállítása

szeptember 18—október 21.
LAMMEL ILONA
keramikusművész kiállítása

október 23—november 25.
TÍMÁR FERENC
festőművész kiállítása

november 27—január 6.
BÓDI KATI
FAZEKAS-GAÁL RÉKA
grafikusművészek kiállítása

SZIRÁKI TELEKI KASTÉLY

Nógrád megyében Budapesttől 90 km-re, az ország egyik legszebb részén a Cserhát lábánál helyezkedik el a SZIRÁKI KASTÉLY.

Az értékes XVIII. századi műemlék — a volt Teleki—Dégenfeld barokk kastély — a mai kor emberének magasszintű igényeit is kielégítő háromcsillagos szállodaként, illetve tradicionális vendéglátóipari egységként működik.

A kastélyépületben 4 db appartement és 4 db kétágyas fürdőszobás szoba, a szárnyépületben további 17 db kétágyas fürdőszobás szoba áll a vendégek rendelkezésére. A szobákban színes televízió, rádió, telefon, minibár egészíti ki az igényes berendezést. Szerényebb szolgáltatást biztosít a kastély parkjában a volt magtárból átalakított 2—3 ágyas szobákból álló 26 fő elhelyezésére alkalmas FOGADÓ.

A KASTÉLY SZÁLLÓBAN kis és nagy tanácskozótermek, könyvtár, szauna, szolárium, valamint elegáns, ugyanakkor mérsékelt árú vendéglátóipari értékesítő helyek (étterem, csárda, borozó, drinkbár) biztosítják a vendégek teljes ellátását. A sziráki Kastélygaléria folyamatosan ad otthont színvonalas képzőművészeti kiállításoknak, ahol a képek, műtárgyak megvásárolhatók.

A KASTÉLY SZÁLLÓ és a hozzá tartozó hatalmas őspark (benne műanyag borítású teniszpályával) reprezentatív környezetet biztosít kislétszámú hazai és nemzetközi rendezvények, fogadások megtartására, kiválóan alkalmas sportolásra, pihenésre, alkotói tevékenység végzésére.

A KASTÉLY SZÁLLÓ melletti lóistálló, akadály- és terepálya a lovassport szerelmeseinek minden igényét kielégíti. A szálló fedett, nemzetközi előírásoknak megfelelő légfegyveres lőterén lehetőség van a céllövészet gyakorlására, s kellő siker esetén ajánljuk a Szirák környéki kitűnő vadászterepeket. A KASTÉLY SZÁLLÓ minden dolgozója készséggel áll az ÖN rendelkezésére. Vállaljuk családi és társadalmi rendezvények, koncertek, folklórprogramok, sportrendezvények szervezését, videofelvétel készítését, hőlégballonos repültetést — igény szerint. Kérjük, személyesen győződjön meg a SZIRÁKI KASTÉLY SZÁLLÓ varázsáról.

ZENEI PROGRAMOK

szeptember 18.
Hatvani kvartett

október 23.
A Zeneakadémia hallgatóinak koncertje

november 27.
Hatvani kvartett

MOL Rt.

SZIRÁKI TELEKI KASTÉLY

HOTEL

APP. SUITE	/4
	/4
	/10
	/7

Address:
Hotel Kastély Szirák
H-3044 Szirák Pf.: 3
Telex: 22-9298
T.: (00 36) 06-60 53053

INN-GASTHAUS

	/10
	/2

Lampert András

Iparostanonciskolai rajztanitói
Ohlevelet kapott

Ferképzomfoiskévk

1936/37. 88 l.

Ékszertálka, aranyozott, brüst, ovális, M1 monogram-mal, átm. 13 cm. XIX. sz. eleje

Lampert András

festő

l.

Bpvirtpály 1941

Lamperth Andrá

1931/32 - 1932/33

Ferképzomfoiskövk

107. l.

Lampérth András M.D.K.

Müvei a pedagógus kiállitáson

Q pedagógus-művész konfliktusa

Gondolatok a IV. Orsz. Pedagógus Képzőművész kiállitásen

Köznevelés 1965. febr. 26.

M.D.E.

MDK

Lampert András

Képzőművészek Május 1-ért. Szabad Nép 1949. ápr. 28.

MDK

Lampért András

szerepelt a veszprémi SZMT Kisfaludy Kulturotthon termeiben 1957. aug. 25-én megnyilt kiállitáson.

Paál Ákos: A vörösberényi müvésztelep kiállitása. PEDAGOGUSOK LAPJA. 1957. szept. 15.

MDK

Lampert András, grafikus,festö.

Akt.Vázlat. Rajz.
Tél, a szobából. Tempera.

Ipesti Föv.Képtár.- Képzömüv. Ip.müv. és Foto kiáll.
1948.ja n.3.-22.Ma

Lampért András

MDK

Szerepelt a vörösberényi pedagógus művésztelep aug. 14-iki kiállitásán.

--: Vörösberény vizsgája.
PEDAGOGUSOK LAPJA. 1960. Aug.

Az adatokat a művén
bocsátotta rendelkezésünkre.

LÁMPERT ANDRÁS

Lampért András
festő

Lamperth András
és Matzon Fripyes
pedagógus művészek

Köznevelés 1965 máj 12.

MDK

Lampert András

Tél a szobából, temp.

Pedagógus szakszerv. I.képzőm.kiáll. 1947.máj.

5. l.

MDK

Görzsönyi-Farkas Zoltán

M. rajztanárok o.egyesülete kiáll. N.Szal. 1922. máj.

lo l.

Lampert András festő M.D.K.

kiállitás a az Egressy Klubban

N api krónika

Magyar Nemzet 1965. február 21. 4.1.

MIK.

Lampert András

Kiállitásáról hiradás

Szocitalista Müvészetért 1965 ápr. lap -

MDK.

Lampért András

Kiállitási kritikája az Egressy klubból.

Pedagógusok lapja 1965.márc.2o. lap -

Lámpért András festő M.D .K.

mint r ajztanár nya ranként a vörösberényi alkotóházban dolgozik.

Dutka Mária : Érdekes kiállitás az Egressy-klubba n

Magyar Nemzet 1965. március 9. 4.l.

Lampert András

Pedagógus - képzőművész. Szombathon az Egressy-klubban kiállítása nyílt, festményeiből összeállítva.

Népsport, 1965. febr. 28. 10. l.

MDK

Lampert András

Budapest látképe

Bpvizfpály 1941. Főv.Képtár. Házi példány

9 l.

Lampert András

festő V. é

Ferkèpzomfoisk`vk

1935-36. 73. l.

S

PARAD

BUDAPEST, IV

Á

RÉZÁGY — V

SODRONY-ÁGYB

H

Postatakarékpénztári számla 335

TELEFON: 88-6-18.

Hagy. Dr Szent

1936 JUL. 18.

Van szerencsénk b. megrendelése alapján száml

összegét a. S 319.— *a mellékelt befize*

További nagybecsü megbizásait kérve, maradtu

M.D.K.

Lampért András
festő

Grafikai művei közül kiemelt
az „Épülő Erzsébet híd" —
Épülő Erzsébet híd" (repro)

"

Domiki József: Lampért András és Matrica Frigye ...
Művészet, 1965. április - 45 kép

M.D.K.

Lampért András

festő

Kiállításán grafikáit is bemutatta pl. Épülő Erzsébet híd. A művész eddig freskókat és sgraffilókat is készített.

Lampért András és Matron Frigyes

Dombi József: ~~[illegible]~~

Művészet, 1965. április - 45 lap

Lampért András M.D.Y

festő

Kiállításán gouache-okat és grafikákat állított ki. Témáját: Vörösbereny, a Balaton hörnyére, Diósgyőr és Oroszlány adja.

Lampért András és Matzon Frigyes-

Domli József: ~~Lakastextil és nádrelor kiállítás~~

Művészet, 1965. április - 45 lap

M.D.K

Lampért András

festő

Az Egressy Klubban van kiállítása.
A művész a nyanat Vörösberény-
művésztelepén tölti. Télen a csoport
budapesti studiójában dolgozik.
10 éve tagja a szakszervezet rajztanári csoportjának

Dombi József: ~~Lampért András és Malzon Frigyes~~ . . . . .

Művészet, 1965. április – 45 lap

Lampert András

III. é.

fesl. nak

Ferkèpzomfoisk vk

1933-34. 45. l.

4./ Schoen Arnold "Szé
ciszterci templ.

5./ Uj fényképezésre .

6./ Müemlék-felvételek

7./ Előre nem látottak

Budapest, 1932. április

Lampérth festő

Magyar Müvészet 1925.369-392.o.
Gerő Ödön:Az akt-kiállitás.

M.D.K.

Lanyérth - Kuretty
festők

„Be" című plakátja.

Flórián László: A magyar Tanácskő társaság plakátjai
Magyar Nemzet, 1959. ápr. 7.

4 l.

MDK

Lamperth

neve eml.

Ek Sándor gy.kiáll. Mücs. 1962.szept.

MDK.

Lampert Andrásné

Kritika

Komárommegyei Dolgozók Lapja 1966 juli. 3.

MDK.

Lampert Andrásné

Kritika

Komárommegyei Polgozók Lapja 1966 juli.

3.

MDK.

Lampert Andrásné

Kiállitási hiradás

Komárommegyei Dolgozók Lapja 1966 ápr.6.

MDK.

Lampert Andrásné

Lampérth András

MDK

résztvett a Pedagógus Szakszervezet VII. kongresszusa tiszteletére rendezett kiállitáson.

Péter Imre: Pedagógus művészek kongresszusi seregszemléje.
Köznevelés, 1963. márc. 8.

MDK

Lamperth András okl.rajztanár, festőművész

Németh Péter: Az Önállósitási Alap fiatal
jai a kereskedelmi pályákon.

Uj Magyarság, 1938.ápr.10. 12.lap

M.D.K.

Lamparth András
festő

A Rózsa Ferenc Kultúrotthonban rendezett
tárlatot nézte meg.

Makkay László: Pedagógus képzőművészek országos kiállítása
Művészet, 1965. szeptember - 45 lap.

MDK.

Lampert András

Oroszlányi munkálkodásáról

Pedagógusok lapja 1966 ápr.2o.

MDK.

Lampert András

Rövid említés

Komárommegyei Dolgozók Lapja 1966 ápr.15.

Lampért András

Festőművész - tanár képeiből Matzon Frigyes szobrász alkotásaival együtt az Egressy klubban rendeztek kiállitást.
Tájképek. Pl.: Vörösberényi udvar I és II.
Füredi kikötő; Tihanyi Muzeum; Pilisi táj;
Nagymarosi est..
Cséplés

Pingpongozó fiu - monotypia /repr/

Domonkos Imre: Lampért András és Matzon Frigyes kiál.
Rajztanitás 1965. IV. 32.l.

MDK.

Lampert András

Kiállitási hiradás

Komárommegyei Dolgozók Lapja 1966 ápr.6.

MDK.

Lampert András

Kiállítási híradás

Komáromegyei Dolgozók Lapja 1966 ápr.6.

Lampérth András

Pedagógus képzőművészek 1959-ben az Ernst Muzeumban rendezett kiállitásán részt vett, Dolgozatjavitás c. képével.

Maksay László: Pedagógus képzőművészek az Ernst Muzeumban

Rajztanitás 1959. IV.sz. 29-30. l.

M.D.K

Lampérth András

festő

A pedagógus művészek
kiállításán részt vett.

Makay Károly: Pedagógus művészek kiállítása
Művészet, 1963. július – 37 lap

Lampért András

festő

A felszabadulás után bekapcsolódott a politikai és művészeti életbe. Plakátokat tervezett, a házone éves tervet népszerűsítette és az Ipari Vásárt ismertette.

Pogány Ö.Gábor: Lampért András.

Müvészet, 1971. junius - 23.lap

Megjelent Ö. Gábor: Lampért András.

Művészet, 1971. június - 23. lap

Lampért András
festő

Az Iparrajziskola elvégzése után a Képzőművészeti Főiskolára került, ahol Benkhardt Ágost és Rudnay Gyula tanítványa volt.

Pogány,Ö.Gábor: Lampért András.
Művészet, 1971. junius - 20.oldal

Lampért András
festő

1971 február 14-én halt meg
Lampért András. Nem egészen
egy hónap múlva lett volna
hatvan éves.

Pogány Gábor: Lampért András.
Művészet, 1971. június – 23 lap

Lampért András
festő-

„Ladik" (repr)

Pogány.Ö.Gábor: Lampért András.
Művészet, 1971. junius - 20.oldal

Lampért András
festő-

Egy évvel a Főiskola elvégzése után,
1938-ban a grafétesi szalképesítést
szeszte meg Tanulmányi ideje alatt
szobafestést vállalt, ez volt a megélhetési
forrása.

Pogány G.Gábor: Lampért András.
Művészet, 1971. junius - 20.oldal

Lampért András
festő-

Képeinek szinei egő tüzek, nagyogó csillogás. A művészt a festészet technikája, technologiája foglalkoztatta. Kiseitelhet folytalott különböző uj anyagokkal.

Pogány Ö.Gábor: Lampért András.
Művészet, 1971.junius - 23.oldal

Lampért András
festő

Akvarelljei, gondolc-jai harmoni-
husak, zajtain, monolipiain ésemi
lévaló vajtudását, művészi igényes
séget.

Pogány Ö.Gábor: Lampért András.
Művészet, 1971.junius - 23.oldal

Lampért András
festő

Fiatal pár a hest hajpuban" cimmi
"hepén a fiatalokat a szin dinamika
teszi élővé. Melankolikus őszies jelle-
gű a „Zöld csónak" c. műve

Pogány Ö.Gábor: Lampért András.
Müvészet, 1971.junius - 23.oldal

Lampért András
festő

A „Magyar tekén" cinni lépén le-
egyszerűsítette a formalépzést. A
„Beatzenekar"-on az égő nőrés
sím domival

Pogány Ö.Gábor: Lampért András.
Müvészet, 1971.junius - 23.oldal

Lampért András
festő

A „Tapolcai madonna" című képen
a veröfényes nyár érzelét váltja
ki a nézőben.

Pogány Ö.Gábor: Lampért András.
Müvészet, 1971.junius - 23.oldal

Lampert András
festő

Nyaranta rendszeresen Vörösberengben dolgozott. Képeinek verérmotívumai balatonkörnyéki vidékek, vörösberengi haiak, udvarok és ott élő emberek.

Művészet
1971 juni. 23 old.

Lampért András

festő

Munkája mellett mindig talált
időt a festésher. 1955-óta tagja
volt a rajztanári csoport vörös-
berényi művésztelepnek.

Művénet 1971. júni - 23 old.

Pogány Ö.Gábor: Lampért András.
Művészet, 1971. junius - 23.lap

Lampért András
festő

1946 tól 1951 ig a Képző és Iparmű veszete
gimnázium diszítőfestő szakosztályá-
nak volt a vezető tanára, utána
hatáleig a Telepy utcai iskola rajta-
nárainit működött.

Művészet 1971 júni. 23 old

Pogány Ö.Gábor: Lampért András.
Művészet, 1971. junius - 23.lap

Lampért András

festő

Szografittót hésztetett az Útlőrőzásut egyik állomásépületebe és freskót hésztetett a szakszerveteti siekhiázba. Emellett műbeszúli és pedagógiai levekenységet is folytatott.

Művének 1971 ~~júni~~ júni 23 old

Pogány Ö. Gábor: Lampért Andrea.

Művészet, 1971. június - 23. lap

Lanyéi András
festőművész

Kik már elindultak

Németh Péter

Új Magyarság 1938 ápr. 10.

Lampert Andrásné Miskolci Emma

A Stúdió hajója

A budapesti pedagógusok képzőművészeti stúdiója 1953-1963
Bev. Vajkai Aurél Bp. 1963.

38 o.

Lampert András

a Stúdió alapító tagja és vezetőségi tagja

A budapesti pedagógusok képző [művészeti] stúdiója 1953-1963. Bev. Vajkai Aurél Bp. 1963.
29.o, 33.o.

Lampert András

A balatonfüredi parton

Guache

[gouache]

Rep.

A budapesti pedagógusok képzőművészeti stúdiója 1953-1963
Bev. Vajkai Aurél Bp. 1963.

Lampért András festő.

Kiállításon nevezel a Pincetárlat helyiségében

Magyar Nemzet 1968 X. 27

Lampért András festőművész

kiállítása május 2.-án

nyílik meg a Ferencvárosi Pincetárlat

helyiségében.

Magyar Hírlap 1970 április 26

10. old.

Lampért András

Szerepel a ferencvárosi Pincetárlat kiállításán

Szocialista Művészetért 1968 XII.

Lampért András festő

múvei szerepelnek a Ferencvárosi Pincetárlat helyiségeben október 26.-án nyíló kiállításon.

Magyar Nemzet 1968 okt. 24

— Napló —

Lampért András,

András Tibor, Balikó Ferenc, Csizmadia Emil festők és Réky Piroska grafikus közös kiállítása október 26-án, szombaton délután 5 órakor nyílik a Ferencvárosi Pincetárlat otthonában.

Krónika (kultúra - művészet)

Magyar Hírlap, 1968 október 24. 6. l.

Lambert András, festő

MDK

Kiállít a ferencvárosi pince-galériában.

-: Kis híradó

2

ESTI HIRLAP Bp. 1968. okt. 26.

Lampért András festő

Kerepel a Ferencvárosi Pincetárlat kiállításán

Magyar Nemzet 1968 X. 24

Lampért András
festő

M.D.K.

A Ferencvárosi Pincetárlaton
vett részt.

—: Kiállítások
Művészet, 1968. november - 44 lap.

Lambést András festő

Kerepel a Ferencváros-Rincetársat
kiállításán

Esti Hirlap 1968 X. 26.

Lampést András festő

Kerepel a Ferencvárosi Pincetárlat

Kiállításán

Magyar Hírlap 1968 X. 24

Lampert András

A Teleki utcai iskola tanára.
Gouache táblépekkel, pl.
„Kertinének" (rend.) nézepel
a Ferencvárosi Pincetárlat
kiáhitásán

Dr. Maksay László. Öten a IX.
kerületben

Pedagógusok Lapja 1968 XI. 20.

Lampert Andrias

festő

M.D.K.

Vörösbereny és Nagymaros népségét mutatja be képén.

Losonci Miklós: Pedagógus képzőművészek a Művészet, 1969. február – 41 lap.

Lampért András festő

1946 a Magyar Kommunista Párt
plakát pályázat kiírását, —
pályadíjat nyert

Budapesti Pártbizottság Plakát
Pályázata /Köztársaság tér
Kulturház épülete/

Lampést András

Tájképekkel szerepel az alábbi tárlaton

N.N.: Pedagógus képzőművészek a ferencvárosi pincetárlaton

Művészet 1969 II. sz.

Lampért András festőművén

Képző és iparművészeti kiállítás
a József Attila telepi MSzMP IX./4-es
párthörzet nézházában.
/Bp IX. Toronyház u 3/B/
Kiállítási idő: 1964 okt 11 – 25 között
Rendezte: a Hazafias Népfront IX. Bizott-
sága és a IX. Tanács.

Meghívó: FK.: Xantus Zoltán. FNYV 13.–5288

Lampert András festőm.

Kisvárosi-grafika

Köznevelés XXI. évf. 4 m. 1965
(145 old.)

Lampárt András festőművén

Asztaliteniszező fiú grafikai

Köznevelés ~~[illegible]~~ címlapján

Lampért András festőművész

„Nagymaros este" — quach
„Balatonboglári piac" — —"—

Kiállítás a Filmgyár Tanácstermében
/Lumumba u 174 sz./

Kiállítási idő: nov 6-tól nov 14-ig.

Kiállító művének: Lampért András
Kolezsár György
Misholczi Emmi
Lázár Pál

1965 őszén.

Lampárt András festőm.

hőlőkötöző – grafika.

Kilencedik nyár Vörösberényben...
(f.a.)

Pedagógusok lapja XVIII évf.
14-15 sz. 1962 aug 20

Lampért András festőművész

Ferencvárosi Képző és Iparművészeti kiállítás.
megnyitás: 1965 okt 16.
MSzMP. IX/4. párthőrzet nézházának dísztermében (IX. Tronyhák u 3/B/

Meghívó: F.K: Xantus Zoltán - F. Ny. V. 13
2148.

Lampért András

Kiállítás: Ferencvárosi Képzőművészek és Iparművészek kiállítása

megnyitás: 1961. nov. 19-én. 11½

Iparművészeti Múzeum
IX. Üllői út 33/37

Meghívó: FK: Kautus Zoltán –
FMV. 13 5556.

Lampért András festőművész

VII. Kerület Képzőművészek
II. csoportos kiállítása.

megnyitó: 1966. nov. 8-án du. 1/26 ^{4}.

zuhét: nov. 25-én 19-órai kezdettel a helyiségben. Vitaverető Németh Lajos művészettörténész

Meghívó: Globus nyomda

Lampért András – festőművész.

A művészről fotó felvétel munka közben – Balatonpartján Sóvárosberényi művésztelep részvevőivel.

„Balaton" Sommer-Sondernummer des Ungarischen Reisemagazins 1961. Bp. Athenaeum

– Der inspirierende Balaton –

Lampért András festőművész

„Lampért András és Matzon Frigyes
kiállítása az Egressy Klubban"
(Dombi József írása)

Művészet 1965 április VI. évf. 4 sz.
45–46 oldal.

Lampért András festőművész

Textilpavillon homlokzata 52 m hosszú freskóval. Az alkotást létrehozó művészek:
Lampért A., Deli Antal, Kántor Andor, B. Sveták József, Göllner Miklós, Banovszky Miklós, Deliné Barta Rózsi.
/reprór./

Textil Ujság
Bp. 1949 okt. 1. IV. (21) évf. 18 sz.
Fényképező: Dr. Radó Géza.

Lampért András festőművén

Az ipari Termelési Tanács a
Többtermelés szolgálatában
/plakát/ 1947.

Szikra Rt. Bp. Felelős vezető: Medveczky Lajos

Felelős kiadó: Dr. Harsányi István.

Lompért András festőművész.

Többtermelés – pályadíjat nyert műve. 1947.

(fedőlapon.)

Többtermelés – Az Ipari Termelési Tanács Lapja. A Magyar Technika állandó melléklete. Különlenyomat a Magyar Technika 1947 évi 8 számából.

Lampérth András festőművész.

„Vörösberényi udvar II." c. gouache

Bp. Fővárosi Tanács Végrehajtóbizottságának Népművelési Osztálya – Képzőművészeti vásárlás – /Történeti Múzeum Ujhori Osztályának átadta. –/

a képet 17/1965-XI.11. alatt leltárba vettük.
Bp. 1965 ápr. 23. Kéri Antal csoportv.

Lampert András festőművék

„Építjük védjük nép hazánkat"
Képzőműv.-i Kiállítás - Ernst Múzeum -
1962. katalógus előhó:
Pogány ö. Gábor.

30 oldal: Lampért A. „Rakodás" c
gouache 30×46.

/megvásárolta: A Pedagógus Kaknervezet/

/Felelős kiadó: HM Pol. Fest-ség.
2295/62 MN Térk. Int. /

Lampért András festőművén

„Dolgozatjavítás" — olaj —
„Balatoni vitorlás" — guache —

/„Dolgozatjavítás" c. művét megvásárolta a Fővárosi Tanács./

1959 Ernst Múzeum
/1959 máj 24 - jún 17 - ig./

A pedagógusok nakvervezete és a Műcsarnok rendezésében.

Katalógus: /10 oldal./

1344 Ságvári Nyomda Bp F.v:
Hermann Lajos

Lampért András festőművén

„Vihar előtt" – guache.

„Domboldalon" – –"–.

Katalogus: Bp-i képzőművének Vörösberényi művéntelepén hénült alkotásainak Katalógusa. a veszprémi SzMT. Kisfaludy Kultúr-otthonban rendezett tárlaton. (1957 aug 25 – sept 8-ig)

Veszprém megyei Nyomda Vállalat
57-2465.

Lampért András festőművész

Iparostanonciskolai rajztanítói
Oklevél.

186
183–1937 sz.

Bp. 1937 junius 18-án

Dr. Ferenczy Károly
jegyző

Benkhard Ágoston
elnök.

pecsét: dombornyomott.

Lampért András festőművész

Absolutorium: 29 szám 1940/41.

Lampért András

szül: Tass, Pest megye.

1911 márc. 10.

a Főiskola rendes hallgatói közé felvétetett, mint rendes hallgató 1931/32 tanévtől az 1935/36 tanévben a Főiskola festészeti mesterét – elvégezte, követelményeknek eleget tett.

Bp. 1940 dec. 2. aláírás: Fidló Ferenc
s rektori pecsét.

dr. Lampért Árpád festőművész

„Klinkó József" – olaj –
(50×60.)

Klinkó József Vízművek felügyelője műpártoló. Kobrot készített róla: Mészáros László szobrász. Lampért által készített olaj – kép Klinkó J. tulajdonában.

/Klinkó József ma nyugdíjas./

Lampért András festőművész.

1935-ös évben a Képzőművészeti Főiskolán hirdetett pályázatán részt vett:

(1.) Magyar Holland Bank Plakát pályázat. I díj.

(2.) Kompozíciós terv pályázat Magyarország c. ujság. 1934 díjazott.

Lampért Árpád festő

OTI.
Országos Társadalmi Biztosító Intézet pályázat:
„Család védelem" címen
1948 vagy 1949 - ben pályadíjat nyert.

Az eredeti az MKCS-C-I-77/Molnár Zsuzsa hagyaték Nemeslampérth anyagához tartozik

MEGHÍVJUK ÖNT

A

MAGYAR NEMZETI GALÉRIA

NEMES LAMPÉRTH JÓZSEF EMLÉKKIÁLLÍTÁSÁNAK

MEGNYITÁSÁRA

MEGNYITÓ BESZÉDET

GENTHON ISTVÁN

MOND

1963 MÁRCIUS 16-ÁN SZOMBATON DÉLI 12 ÓRAKOR

1022 nyv 1

Lampért József

Nagybányai művészek

Magyar Nemzet, 1986. VIII. 16.

Lippich Elek dr. VI. 310.

Lampérth József

Bul. Budapesten 1891 szept.
13. Ref. Ipárnův. isk.
1911/12. I. első osztály beli
Zemplényi Tivadarnál.
1911/12. II. első osztály beli Zemplé-
nyi Tivadarnál és Bosznay Ist-
vánnál. Zemplényitől elégte-
len osztály zatot kapott.

Az eredeti az adattár MKCS-C-I-77 fondhoz lettanozva

Nemes Lampért József

KÉPEK:

161.	Rácz-fürdő	4000.—
162.	Háttal álló akt	eladó
163.	Álló akt	eladó
164.	Városligeti részlet	2500.—
165.	Gellérthegy lejtőjén	2000.—
166.	Házak a dombon	Préger Mór ur tulajd.
167.	Házak napfényben	Mannhem Károly ur tulajd.
168.	Ravatal	eladó
169.	Pont-neuf	Dr. Herz Henrik ur tulajdona
170.	Csendélet	Dr. Fogarasi Béla ur tulajdona
171.	Csendélet	Hauser Arnold ur tulajdona
172.	Csendélet	1000.—
173.	Csendélet	1500.—
174.	Olajvázlat	500.—

RAJZOK:

175.	Portrait	Dr. Antal Frigyes ur tulajdona
176.	„	Mannheim Karoly ur tulajdona
177.	„	Hauser Arnold ur tulajdona

Schönberger Armand

178.	Női akt festmény	1000.—
179.	Gyár részlet	450.—
180.	Zárda utca télen	500 —

Nemzeti Szalon 1917. jun

181.	Tanulmány	350.—
182.	Piaci részlet	350.—
183.	Józsefvárosi részlet	450.—
184.	Férfi fej	350.—
185.	Anya gyermekkel	1000.—
186.	Nő asztalnál	800.—
187.	Városrész ősszel	500.—
188.	Hófödte házak	350.—
189.	Tájrészlet	300.—
	RAJZOK:	
190—193.	4 drb. Akt rajz	á 160.—

Lamperth József †

festő

wod
2

Az Ujság

1924. maj. 29.

(Egy fiatal festőművész halála.)

Kecskemét VII. 278.

Lamperth József, memes

festő

teljes életrajza

lásd

Genthon István cikkét

a Magyar Irás-ban.

(1926.)

Genthon körlére.

1943. XI. 5.

Nagyságos

Dr. Szenti
a Müemlékeu

Nemes Lamperth
József

vród

Pogfestfors
21, 72, 93,
142, 143. l.
képekkel

266—

Holland

~~266. Németalföldi festő, XVII. sz: Képzeleti táj. Vörösvér, olaj, 55 × 70 cm.~~

Zámi népkot. III 179

Nemes
Lengyel.

Lamperth József festő

Munkarnok Páris

1925-26 akt kiall. 178.

Lampérth József

festészet

1909-

Éinusk 1930. 85. l.

Nagyméltóságú és

Dr. Rott N

veszprémi megyéspüspök úr

alázatos tisztelettel és fiúi

Nemes Lampérth
József

vöd
Kállaineue
6–62. l.
34-36. t.

Nemes Lamperth J.

wód

Gombujrajzm

123. l.

Allgemeine Chemie [illegible]

Allgemeine Chemie

Prof.

153.-

Nemes Lamperth József

l. Genthonujmagyfest.

235–237. l.

573. A CSIGAÁRUS, szines porcellánszobr
Schneckenhändler, farbige Porzellanfig

574. SZAKÁLLAS ÖREG FÉRFI, szines
zaton. „R" mintázó jegy. Bécs, 1750 k. –
hut, auf viereckigem Sockel. Wien, um

575. KERTÉSZ, szines porcellánszobrocska,
Porzellanfigur, stehend mit Schaufel.

576. A SZAKÁCSNŐ, szines porcellánszobr
Paquier-korszak. Bécs, 1730—40. —
Wien, 1730—40.

577. ZARÁNDOKCSALÁD, szines porcellá
farbige Porzellangruppe, auf Felsen ru

578. ZENÉLŐ KOLDUSNŐ ÉS PIPÁZÓ
helyzetben. Niedermeier-mintája. Bécs
rauchend, farbige Porzellanfiguren, a

579. A MULATSÁG VÉGE, fehér porcell
„A" mintázójegy. Bécs, 1750 k. — Das E
nach Teniers. „A" Modelleurmarke. W

580. A MULATSÁG VÉGE, fehér porcellán

LUGASBAN, két szines porcellánszobrocska, piros és arany-
rmeier mintája. Bécs, 1755 k. — Gärtner und Gärtnerin
Porzellanfiguren auf goldgeziertem, roten Sockel. Modell
Illusztr. XXXII. tábl.

erités mellett, álló helyzetben. Bécsi porcellán mintájára.
n, farbige Porzellanfigur, stehend, Wiener Porzellanmodell.

kinai jelenettel és peremdisszel. Herend, 1860 k. — Vier
Szene und Randdekor. Herend, um 1860.

odoru jelenettel és gazdag peremdisszel. Herend, 1864. —
rien und reichem Randdekor. Herend, 1864.

modoru diszitéssel. Peremén rács- és medaillonokban pal-
en asztalnál ülő kinai és virágos ág, szinesen. Bécs, Du
Schüssel, Porzellan, mit Dekor in du Paquier Manir. Auf
Medaillone mit Palmettendekor, im Mittel Chinesenfigur
nzweig. Wien, Periode du Paquier, um 1730.
Illusztr. XXXIV. tábl.

án, J alaku füllel, sárkányfejes kiöntő csővel, kétoldalán
nai alakokkal, H arany betüvel. Meissen, 1735—40. —
it J förmigem Henkel, drachenförmiger Ausgussröhre, auf
r. Meissen, 1735—40.

Lampérth József festőművész

„...a művészeti direktórium most proletár képzőművészeti tanműhelyt állít fel a tehetséges ifjúmunkások számára, a tanműhely vezetését Uitz Béla festőművészre bízta, a festészeti osztályt Lampérth Józsefre!"

„Népszava, 1919. máj. 4."

Ék Sándor festőművész: Egy felvételi rajz Kalandjai.

Magyar Ifjúság, 1969. márc. 21.

M.D.K.

Lampért József /1891-1924/

916. Dunai látkép. Vörös krétarajz. 44x60 papir.
Elveszett. /Fővárosi Képtár/

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet.
64. l.
MUMOK. Bp. 1952.

Lampérth József festő

Pesti Hírlap. 1919. máj. 6. 4

Proletár képzőművészeti tanműhely

Lampérth József, Jenő

– az 1919-ben felállított proletár képző-
művészeti tanműhely festészeti oktá-
lyának vezetője.
Idézet: Népszava, 1919. máj. 4.

Nagy idők tanúi
Magyar Ifjúság, 1969. III. 21. 4. l.

Lampérth

Legutolsó rajzok kiáll. B. M.

A Képzőm. Műv. legut. rajzai. Szabad Nép
Mellett Péter 1956. okt. 16.

Nemes Lamperth József

l. Lamperth József

Fürdők, római V. 242.

Lampért József (1891-1924)

Dunai látkép.
Vörös krétarajz. Sign.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

M.D.K.

Lampert József

"Kimagaslóan sokatmondó a kiállitás két grafikus ábrázolása Lampert Józsefé és Farkas Istváné"- irja a "Kiállitás" c. beszámoló a XIX. és a XX. század festőinek önarcképeiből rendezett kiállitásról, melyet a Népmüvelési Központ készitett elő.

"SZinház Szeme Füle" c. rovat
Szinház, Bp. 1948. febr. 4-lo. IV. évf.
6. sz.

Sampérth József

Szerepel a hűnarnok akt-
tiálításán

Nemzeti Lyság 1925 XII. 8

Lampérth József

Rézkorcai a test és tér szerkezetét kutatják

(T.): A magyar grafika
Irodalmi Szemle 1965/9. Borító

Vajda Lajos

1941 szept. 7.-én hal meg. – Ámos két hónap multa megnézi útfölsö munkáit.

Ámos Imre naplója.

Magvető-almanach 1964/1. 276-7. l.

Nemes Lampért József

vród
2

Elek Artur: A Nemzeti Szalon csoportkiállítása.
Az Ujság. 1917. jun. 3.

V. 127

Nemes Lampérth

József

festő

wód

Elek Artur: A Ma-
csoport művészei.
Az Ujság: 1918. szept. 15.

Ma III ik kiáll.

Neues Lamperth. Józef

ered

Kállai, Ernst:

Zum Wesen der ungarischen Kunst.

Forum. 1938. 216. l

Kerámia osztály. Tanár: Lammel Ilona.

Lammel Ilona.

Kerámi Tusművész

a hallgatók az agyaggal való ismerkedés folyamán ízelítőt kapnak az ősi-primitív, a forekas technológiák és a szabad formálás lehetőségeiből.

Szőcsi István Nyári Kérzőművészeti Szabadiszola

Tehegérci 1985 júlyus-ag 4-ig

Lammel Ilona, keramikus

L: Karkus István

–: Heti ajánlat. 3

Új Tükör, Bp. 1986. aug. 10 XXIII/32

Lammel Ilona

Megbízták Lammel Ilonát, hogy a szolnoki Megyei Művelődési Központ~~ban~~ részére pár o gramit burkolatot készítsen.

— : Köztéri munkák.

Művészet, 1979. április – 47. lap.

Lammel Ilona, keramikusművész

Pécsett, a Széchényi téri Galériában nyitásra vár a VIII. Orsz. Kerámia Biennálé, mely okt. 14.-ig látogatható. – Két különdíjas munkát tett a zsűri: Lammel Ilona „Elhagyott város" c. kompozíciója /említve/ és Kun Irén „Percionál reliefjei" /említve./

TV-Híradó 2.

1984. IX. 1. TV 2 műsor 21.40 /JÁ/.

LAMMEL Ilona

CHIKÁN Bálint: Érmek, szobrok, épületek. = Magyar Hirlap, 24.évf. 141.sz. 1991. junius 18. 11. p.

Visegrád, Salamon Torony, Kortárs éremművészeti kiáll.
Bp., Árkád Galéria, Kisplasztikai kiáll.
Bp., Vigadó Galéria, Papacristos Andreas kiáll.
Bp., BTM, A Várbazárban alkotó művészek kiáll.
Bp., Dorottya u. Lammel Ilona: Kapu,város,ég c, kiáll.

nyeret kapok, de jöttödre Krisztus
nái adagját.
a kenyeret, utána forrásvizet ittak
ak egész éjjel.
y halála közeledik, ezt mondta An-

ogva tudom, hogy a közelben élsz, az
magányban. Most elérkezett örök pi-
ed küldött, hogy testemet földbe
det a földnek.
kérte, hogy ne hagyja el, hanem vi-
ntette:
sd, testvéreidnek szüksége van pél-
ekem azt a köpenyt, amit Athanaz

A MŰCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

LAMMEL ILONA

KERÁMIKUSMŰVÉSZ

KAPU, VÁROS, ÉG

CÍMŰ KIÁLLÍTÁSÁNAK
MEGNYITÁSÁRA

1991. MÁJUS 31-ÉN, 18 ÓRAKOR

ZENE:
SZERB KATALIN (HEGEDŰ) ÉS
VIDA FERENC (GITÁR)

DOROTTYA UTCAI KIÁLLÍTÓTEREM
BUDAPEST, V., DOROTTYA U. 8.
MEGTEKINTHETŐ: 1991. MÁJUS 31-TŐL - JÚNIUS 22-IG

LAMMEL Rom

Lammel Ilona

Magyar Iparművészet az
ezredforduló 2003
109.l

PLC method sheet

5 µm
pH 4.5 acetate puffer = 25 / 75, volume ratio
e, 14 µg/ml hydrocortisone

	RRT (Relative Retention Time)
	1.00
	1.06

LAMMEL Ilona

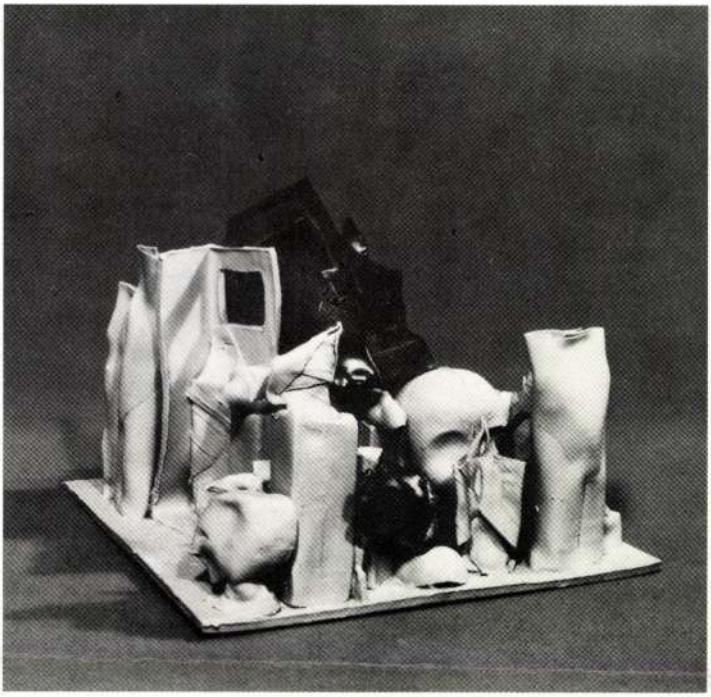

(Budapest, 1950.)
Iparművészeti főiskolán végzett.
Egyéni kiállításai: 1984. Budapest; 1985. Debrecen; 1986. Budapest.
Részt vett a 8. és a 9. Országos Kerámia Biennálén.
1984. Pécs, különdíj; 1985. Faenza, Premio Ravenna.

Címe: 1026 Budapest, Hágó utca 3.

Kortárs művészeti kiállítás,* 1988.
siklósi massza, sómáz, fém, 1180 C°, 80x30x30 cm

KRAWCZUN Halina

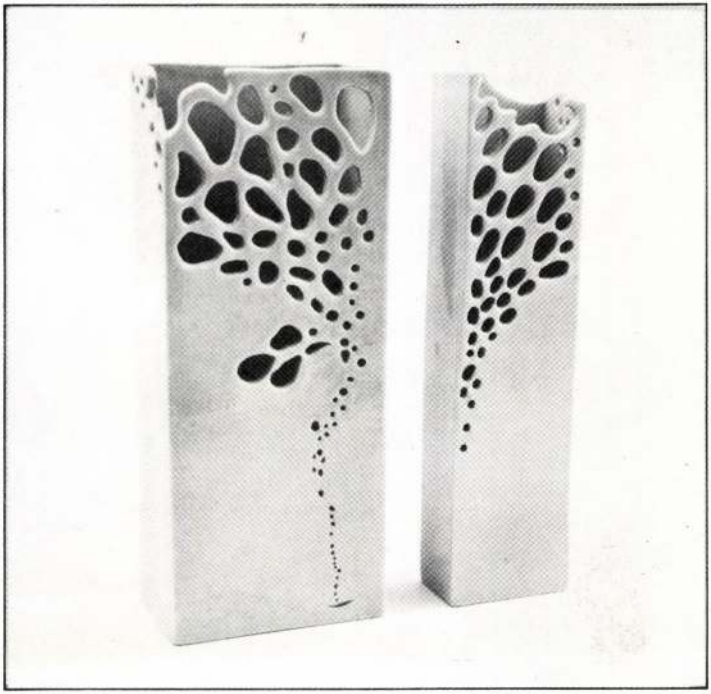

(Wegorzewo, 1957.)
Iparművészeti főiskolán végzett, a pécsi Zsolnay Porcelángyár tervezője.
Egyéni kiállításai: 1986. Pécs, Kecskemét, Hajdúböszörmény.
1984- és 1986-ban részt vett az Országos Kerámia Biennálén.

Címe: 7632 Pécs, Viktória utca 7.

Áttört porcelán váza I*–II*., 1988.
mázas porcelán, 1400 C°, 28/28,5 cm

Teaszerviz, 1987.
mázas porcelán

Gelsenkirchenben, Kölnben, Neussban, Dinslakenben, Mö-
chengladbachban és talán nemsokára Düsseldorfban is ilyes-
mi, és decemberben két napra netán „szezont zárok" a
Krieaun, *in der* v. *auf der Krieau*, tisztára bolondként, és az
Esthajnalról beszélek, melyet a Rajna mentén az éjszakai
vonatból látok, és másnap egy *Rheinpolar* nevű lóra, mert
Csillag, mint Szpéróé, felépítek egy többfutamos összefüg-
gést, és be is jön, végig, még a vak madarunkra is a tisztára
meglepetésgyőztes Navac nevű ló, csak épp nincs meg az az
alapozásom, hogy kettő-ötvenesnél nagyobbra játszhatnék,
marad, a többi veszteségekkel összevetve, a nulla-szaldó,
szaltók a nulla-szaldóért, ekkora dili, hát ezzel azt mondom
akkor, hogy: ám legyen... ezek hát fegyverei, mint Hamlet-
Osrick párbeszéd, nem?, és ami nem az én dolgom, mint
Evidencler — non est... neque... sed... nem Intelligencler,
nem is Konvencler, sed Evidencler... aztán Dei vagy sem,
nem tudom. Megyek haza az utolsó vonattal Dinslakenből,
ott kellett hagyni két futamot, hiányzik is, tudom azt is vi-
szont, hogy muszáj, haza kell érni, így Kölnben a Richmondi-
ban megiszom a szokásos éjfél előtti sörömet, rakják elém,
duma, nem, hát a Haus Apitz kocsmába nem megyek el, az
kiesik, sötétes kicsit, hiába van ott a St. Severin templom,
melynek párizsi párja láttán tizenhárom éve Szpérót, mint
küzdelmes alakot a párkányunkon, s mint meghalót — „ezek
hát fegyverei..." —, megálmodtam, s aztán egy reggel, hogy
azt éreztem, Istenem, hagyj végre örökké békén, 1977-ben...
óhh! huhoh!... hogy akkor...? és ma?!... ilyen idézeteset
mondtam, mint Intelligencler, kicsit Konvencler is, bizony
ám, evvel, akkor indult a Szpéró-sorozat, a porból, mely
hamu és gyémánt, és erre van egy vicce Főmedvémnek, Dö-
mének, hogy „Már a hamut és gyémántot is mamunak mond-
ja...", valakiről állítható ez nyilván, ki-mint-én... nem, a
kölni Severinhez most éjente nem megyek, bár hirtelen —
egy evidenciatörténet — tudtam egy nap, egykor, bár nem
láttam még a templomot, hogy egy fehér madár fog ott vár-
ni, lenni fog ott és ván ott, és egy Bentley még bekanyaro-
dott a szegény sétálóstérre, és felette még mikor gondoltam,
de már-mikor-gondoltam, és ez a még-már is egy Evidenc-
ler-elem, egy és-és, egy se-se, egy se-és, ezek mind Evidenc-
ler-elemek, mondhatni, Varták, vártájuk Vartái etc., nem,
csak akkor meg begyávulok, másik nap megint, Lord Astor,
jól meg kéne tenni, az egyest; Mönchengladbach...? Nem,
Dinslaken az is — egyébként, hát nem csuda, Gyöngyi? Köln,
Düsseldorf, Neuss, Mülheim galopp, csak galopp, más nincs
is, és Dinslaken, Recklinghausen, Mönchengladbach, Gelsen-
kirchen csak ügető, csak és csak, nem?! Nem kéne megtenni
kissé alaposabban a Lord Astort? Astra... Astor... talán
Szpéró túlnani ismerőse, egy társaságba járnak stb., meg
kéne tenni. Maradok a hitvány kettő-ötvennél, nyerek öt
márkát. Hát, ez megalázó sorozatnak is nevezhető, de meg is
edz. Mondom, ilyen bolond lennék hirtelen mindig? Egy-
szerre meghülyülnék, de folyamatosan, évtized-szám? Inkább
maradok annál, hogy amiről nálam nincs szó, arról árva egy
— „Dei...!" Evidencler! — szó sem kell nálam, nem is kell,

a galoppna
meg lehet
aztán jön
tek a pálya
járt...? A
jártunk, de
Weidenpes
spóroljunk
gyaloglás
és tarkasá
Richmondi
0,33-as pol
fel is hajtc
feledékeny
az is jó ily
rögtön ottl
úgy, mint
bágyi szab
Széchenyiv
látom abla
nyi-Clark
ez az Alag
lába jártar
thy: „Meg
épp Döblin
lát: „Üzem
is ez? Para
sze...! Ne
bejárás ez
rinthy: Szé

Köln-W
szoktam is
tő utolsó
Cipi, a te e
dolog, hűhó
Csillagképe
lagékesség
pek Díja l
elmondom,

Aztán
Mit nem ke

Az első
is teljesen
ért vásárol
díja. Mármo
kem ez viss
vak futottak
gebb lovakk
Hogy Matri
ka volt ott.
Mármost, h
Meddő? L
megnézhete

VADAS JÓZSEF:

Képzőművészet

Egykapu

A kapu nem egyszerűen bejárat — a városba vagy a házba; évszázadok vagy inkább évezredek óta egyszersmind szentség is. A gyerekek mondókája — nyitva van az aranykapu — pogány kultuszra utal. A rómaiak győzelmeik emlékére diadalmi kapukat állítottak. A szerencsésebb sorsú városokban még ma is állnak a középkori kapuk; amelyik elpusztult, annak legalább az emléke él: helyén a tér nevében. A mi csonkolásos történelmünk szomorú tanúsága, hogy a fővárosnak mindössze egyetlen ilyen emléke maradt: a bécsi kapu a vár északi végén.

Sosem volt vagy nem ismert városkapuk rekonstrukciójára senkit nem biztatnék; akármilyen erős is bennünk a nosztalgia az elveszett múlt iránt; akármilyen jó alkalom kínálkozik is most, az M0-ás körgyűrű építésekor, hogy a majdani bevezető útvonalak — Párizs mintájára — a váci, a hatvani, a kecskeméti vagy a győri kapu alól startoljanak. De hogy ma is lehet kaput állítani, azt állíthatom; sőt bárki megbizonyosodhat róla, ha ellátogat a *Dorottya utcába*, *Lammel Ilona* kiállítására. A tárlatnak ugyanis — néhány szép falképszerű kerámia lap és mekett mellett — egy óriás kapu a fő attrakciója.

Ez a mintegy hárommétéres óriás még ebben a számára kis térben sem hat monstrumnak. Épp ellenkezőleg. Feloldódik a környezetében. Szinte légies a színezése: kékek, lilák, sárgák finom erei hálózzák be felületét, mintha csak áttetszően lazúros festmény volna. S a plasztikája is hasonlóképp ételri. Szabálytalanul, majdhogynem rendetlenül illeszkednek egymáshoz az egyes darabok: az egyik felfelé kunkorodik, a másik vállrándítóan alákonyul.

Szét is esnének, szemünkben, ez a kompozíció, de Lammel Ilona tehetséges művész, következésképp minden formai szeszélye ellenére domináns marad, hogy egy kapuval állunk szemben. Egy magasztos emlékművel, amely sok száz évvel megelőzte a hatvanas évek egyik jellegzetes műtípusát: a bejárható plasztikát. Úgy érezzük, hogy nemcsak jelzésnek feltűnő, hanem szívesen át is megyünk rajta.

Ha az olvasó azt gondolja, hogy mindez csak játék, s én szabadon fantáziálok, akkor sajnos ki kell ábrándítanom. Igaz, hogy Lammel Ilona szeret játszani, önvallomásának és a már említett makettjeinek tanúsága szerint felnőttként is szívesen épít várakat. (Mellékes, hogy nem kártyából, hanem kerámia lapokból.) Mégis több — más — ez, mint a gyerekkori emlékek feleleventése. A művész nem(csak) a maga örömére készíti ezeket a stílusban posztmodern, mert romantikusan eklektikus, funkcióban pedik szakrális konstrukcióit, hanem mindannyiunk élvezetére. Mert a diadalmenet vagy a koronázás — hogy csak két olyan kollektív rítust említsek, amelyben az egyik legfontosabb díszlet a kapu — legalább annyi örömet nyújt a köznek, mint az érintett személynek. Nemcsak gyerekként szeretünk bebújni az aranykapun. Jó érzés belépni a nemrég újjáalakított Művész moziba is: Lammel Ilona kapui szentélybe vezetnek.

Lammel Ilona, keramikusművész
Gerle Margit: Porcelán-triennálé – Nyon.

Művészet, 1989. 11–12. ~~ old.~~ 4-old.

Porcelán-triennálé – Nyon

Az idén rendezték meg második alkalommal Nyonban a nemzetközi porcelántriennálét. Ez a svájci város Genf és Lausanne között fekszik, a Genfi-tó partján, hajdan jól működő porcelángyárral. Ennek a hagyománynak a fölelevenítését szorgalmazták a rendezők a triennálé megszervezésével, jelképként használva az „Aranyhal" jelét. A pályázatot az *Avantgárd törekvések a porcelán területén* címmel hirdették meg. A nemzetközi mezőny pályázóit a benyújtott fotók és diák alapján egy nemzetközi zsűri szelektálta. (A zsűri magyar tagja *Schrammel Imre* volt). A közel 300 jelentkezőből 19 művészt választottak ki, akik ezzel elnyerték a bemutatkozás lehetőségét.

A kiállítás május 31-én nyílt meg a nyoni várkastélyban. A hely szépsége a rendezés gondosságával párosult. A földszinten a pályázók, az emeleten hat meghívott mester mutatkozott be. Magyarországot négy művész képviselte: *Gerle Margit, Geszler Mária, Kecskeméti Sándor* és *Lammel Ilona.* A kiállítók (német, osztrák, román, cseh, holland, spanyol, japán, mexikói, ausztrál és angol művészek) edényekkel és kisplasztikákkal szerepeltek. A tárgyak mind tartalmi, mind technikai szempontból egyéni hangot ütöttek meg.

Az 5000 svájci frank díjat a holland Netty van den Heuvel nyerte el, hajszálvékony, finoman színezett, geometrikus porcelánjaival. A kiállításhoz egy igen reprezentatív katalógus készült.

A II. Porcelán Triennálé október 29-éig volt megtekinthető.

Gerle Margit

1. „Templom" porcelán, 25×25×40 cm, 1989.

1

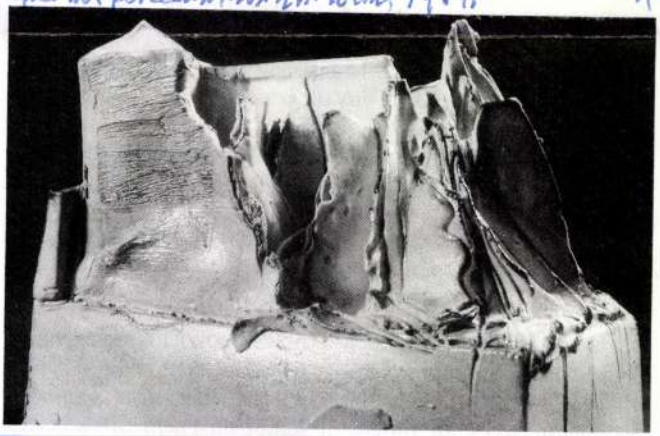

Lammel Ilona műve

világában már réges-rég a kinek használ?, a kereslet-kínálat rideg piaci törvényei uralkodnak. (Isten mindig az erős seregek oldalán áll; a szerencse vak.) Ott pedig bizonyos mennyiségű és minőségű értékfedezet nélkül – származzon az akár tiszta, akár zavaros forrásból – nem lehet gyakran labdába rúgni. Bele kell törődnünk, hogy tőlünk Keletre és Nyugatra csak kevesen ismerik *Jókai* zsibárusának kereskedői és erkölcsi bölcsességét, miszerint: becsületesnek lenni a legjobb üzlet.

Ám maradva a sporthasonlatnál – hiszen a lelátóról a bakanóták dallamára, stentori hangon zúg az ismert első világháborús sláger refrénje: Gyúrjad, Gyurka! gyúrd, és ne sajnáld! –, az élcelődő kérdés így is föltehető. Ha én történetesen szövetségi kapitány lennék, vígan kihagyhatom-e a nemzeti válogatottból azt a játékost, akit jogerősen bundázó társai ugyan feketén-fehéren nem kedvelnek, sőt leplezve-leplezetlen irigyelnek, mert például Mercédeszen nem jár a kiskapus edzésekre, és ellenzi az olyan, amilyen műkedvelő, körülbelül hatezres létszámú (!) területi bajnokságot hitbizományként békés nyugalommal csődbe pénzelő Sport Alapot (sebaj, Lemberg még a miénk!), de a kupamérkőzéseken mindig ő rúgja a továbbjutást jelentő látványos gólokat. Például újabban Belgiumban, az „Hommage à Egyesült Európa '92" bajnokságon. Kissé kínos – nemdebár?

Köztudott, hogy Brüsszel nagyon szeretne Európa fővárosa lenni, s ennek érdekében alaposan újratervezik. Többek között a város közepén alakítják ki az „Európa központja" nevű teret. Az elképzelések szerint ennek keleti sarkán helyezik el Varga Imre *Bartók*-environmentjét, amely mintegy a kompozícióhoz szervesen hozzá tartozó Európa-térképen áll. A magyar kultúrát, egyáltalán: a magyarságot a világon – egy neves labdarúgónk mellett – szinte egy személyben jelképező zeneszerzőóriás tájolt bronzfigurája napóraként is működik majd, amennyiben az árnyéka óránként a vén, „rücskös" földrész egy-egy fővárosára vetül.

„Harcunk a magyar Pokollal van", éppen ideje lenne hát, ha művészeti közállapotainkra is végre magasabb szempontból vezérelt és ütemezett, egészséges életet adó fény (Respublica, a szabadság gyermeke) sugározna, amely nem elvakítana az átkos múlt (az istenek alkonya) után, hanem – csak tiszta forrásból merítve és átlépve önmagunk árnyékát – az olyannyira áhított egyetemesség felé mutatna határozott irányt. Miként remélhessük, hogy hely legyen nemzetünk számára fenntartva az európai államcsaládok kerekasztalánál – kérdezte már *Kossuth* is –, ha az európai kultúra tényezői között meg nem jelenünk? Nem árt tehát, ha – oly sok éktelen vargabetű után – vigyázó szemeinket Párizsra, Brüsszelre... is vetjük.

Summa summárum, az én jó hírem, melyet állítólag a barguzini postamester is szívesen hallgatott költőgyanús vejétől: Bárkié is a dicsőség, a hazáé a haszon!

Menyhárt László

lott a művészetnek éppen a függetlenség, a szabadság a lényege. Nem szeretem, ha egy állami szerv áll mögöt-

múzeumok felújítására, támogatására, nem pedig tehetségtelenek eltartására. Semmiféle támogatást nem tartok helyes-

Magyar Nemzet 1991. július 5. 11. p.

LAMMEL ILONA

Kapu, város, ég

Lammel Ilona kerámiái

Nehéz dolga van manapság a keramikusnak. Edényt nem akar készíteni, miért is akarna: az a porcelánosok dolga. De ha porcelánszakon végzett is, és minden vágya a használati tárgyak tervezése volna, akkor is kérdés, szüksége van-e rá valakinek vagy pedig magának kell megtalálnia azt az utat, amelyen tehetségét kibontakoztathatja. Készíthet még dísztárgyakat is, fölfoghatja az anyagot öntörvényű anyagnak, és elindulhat a szobrászat felé, akkor tudomásul kell vennie, hogy műveit elsősorban a kiállítási termeknek készíti, hazai műtárgyforgalmunk a modern kerámia, vagy porcelánplasztikát nemigen fogja a kereskedelem választékába besorolni. Nem csoda tehát, hogy a legtöbben az épületkerámia, a díszítőplasztika felé hajlanak: itt egyszerre valósíthatják meg álmaikat, és ha szerencséjük van, valamelyik építész rácsodálkozik a kerámiára és terveihez fölhasználja. Lammel Ilonának, akinek a kerámiáit a Dorottya utcai kiállítóteremben láthattuk, szerencséje volt, sómázas, fagyálló kerámiáit, amelyeket Hajdu Zsófiával közösen készített, a Művész mozi bejáratát díszítik. Sokféle elemből, látszólag hevenyészve összerakott formákból épültek ezek az oszlopok, de közöttük mégis rend uralkodik és a különféle színű elemek, más és más bordázatú, csavart vagy sima hengerek összetartoznak. Változatosságuk elszórakoztatja a nézőt, különbözőségük jókedvű hangulatot áraszt. „Gyerekkoromban homokból építettem házakat, várat, és kerítést is csináltam hozzá. Most is építek. Ezek néha megnőnek, át lehet menni alattuk és ugyanolyan örömet érzek, mint akkor" – írja katalógusának előszavában. Ezt a játékos örömet érezzük mi is: úgy látszik, a friss lendülettel, őszinte kedvvel készített munkáknak sikerül átadni, kisugároztatni magukból valamit azokból az érzésekből, amelyekkel megszülettek.

Könnyedén dülöngélnek, tréfásan sorakoznak Lammel Ilona kerámiaházai is. Porcelánvárosa egyszerre emlékeztet a nagyvárosok egymásra rakodott dobozrendszerére, és a gyerekkori homokvárakra. Egyszerre csúnyák és izgalmasak – akárcsak a városok, a csúnyaságnak abban az értelmében, hogy itt semmi sem hízeleg, semmi sem kiszámítható. Hongkong felhőkarcolói merednek ilyen után a levegőbe, közöttük a kidűlt-bedűlt oldalú, alacsony faházakkal. Persze csak akkor lehetnek ezek a porcelánlapokból épített, sokszor félméteresnél is magasabb tornyok mókásan könnyedek, ha statikai rend bújik meg mögöttük. Ha az építőjük pontosan tudja, hol az a határ, amit még a képlékeny anyag elbír, hány „emeletet" építhet össze, és hol kell különválasztva külön kiégetni őket, lehetőleg úgy, hogy összeállítva, és újra kiégetve ne árulja el ezeket a titkokat. Ahogy a bronzszobrok készítői is pontosan tudják, hol és hogyan kell kiegyensúlyozni alkotásaikat, milyen pontra milyen erők hatnak.

Város, kapu, ég – ezt a címet viseli a kiállítás, és az ég látványát az egyszerű kerámialapok nyújtják. Barna sómázfoltok, felcsillanó színek olvadnak egymásba ezeken a kerámialapokon, ahogy egymásba futnak, szabálytalan formákat, foltokat öltenek az ég színei is. Az egyszerű elemek úgyanúgy díszíthetnék egy-egy épület falát is, bizonyítva, hogy az építészet kifogyhatatlan ötlettárra játékos társra találhat a kerámiában. Csak szakmailag megalapozottan, és olyan friss alkotókedvvel űzze valaki, ahogy ezen a tárlaton láthattuk.

(fekete)

Ellentétes álláspontok a szakszervezeti törvényről

Csütörtöki ülésén sürgősséggel tűzte napirendre a T. Ház a szakszervezetek vagyoni és működési feltételeinek szabályozását célzó képviselői önálló indítványt. A parlamenti ülés szünetében tartott sajtótájékoztatón ezt a törvényjavaslatot az MSZP súlyosan alkotmánysértőnek tartotta, az MDF, a Fidesz és az SZDSZ képviselői szerint azonban a javaslat lehetőséget ad arra, hogy feloldja a szakszervezetek körül kialakult patthelyzetet.

Kósáné Kovács Magda (MSZP) példátlannak nevezte, hogy számos fontos törvényjavaslat helyett a parlament azt a tervezetet tárgyalja, amely a szakszervezetek ellehetetlenedéséhez vezet. A képviselőnő szerint a szocialista párt kivételével azért támogatta minden párt ezt a törvénytervezetet, mert *nem érdekeltek az erős és szervezett szakszervezetek működésében*, hiszen azokkal tárgyalni és egyeztetni kell.

Ezek után *Palkovics* Imre (MDF) arról beszélt, hogy ezzel a törvényjavaslattal — az állami és a szakszervezeti vagyon szétválasztásával — megteremtődik az anyagi feltétele annak, hogy olyan érdekvédelmi szervezetek jöjjenek létre, amelyek kemény tárgyalópartnerek lehetnek. *Rockenbauer* Zoltán (Fidesz) arra mutatott rá, hogy az indítvány kísérletet tesz a szakszervezeti vagyon hiteles felmérésére.

(s. n.)

...ó

...llapotban lévő,
...dési út melletti
...ely (4300 m²)
...tésre is alkalmas)
...en a XIII. kerületben.

...lrodaház (1300 m²), raktárak, műhelyek (1500 m²)
...10 darab közvetlen városi telefonvonal!
...10 fővonalas telefonközpont, telex, telefax

...lehet a 201-5725 telefonszámon.

2926

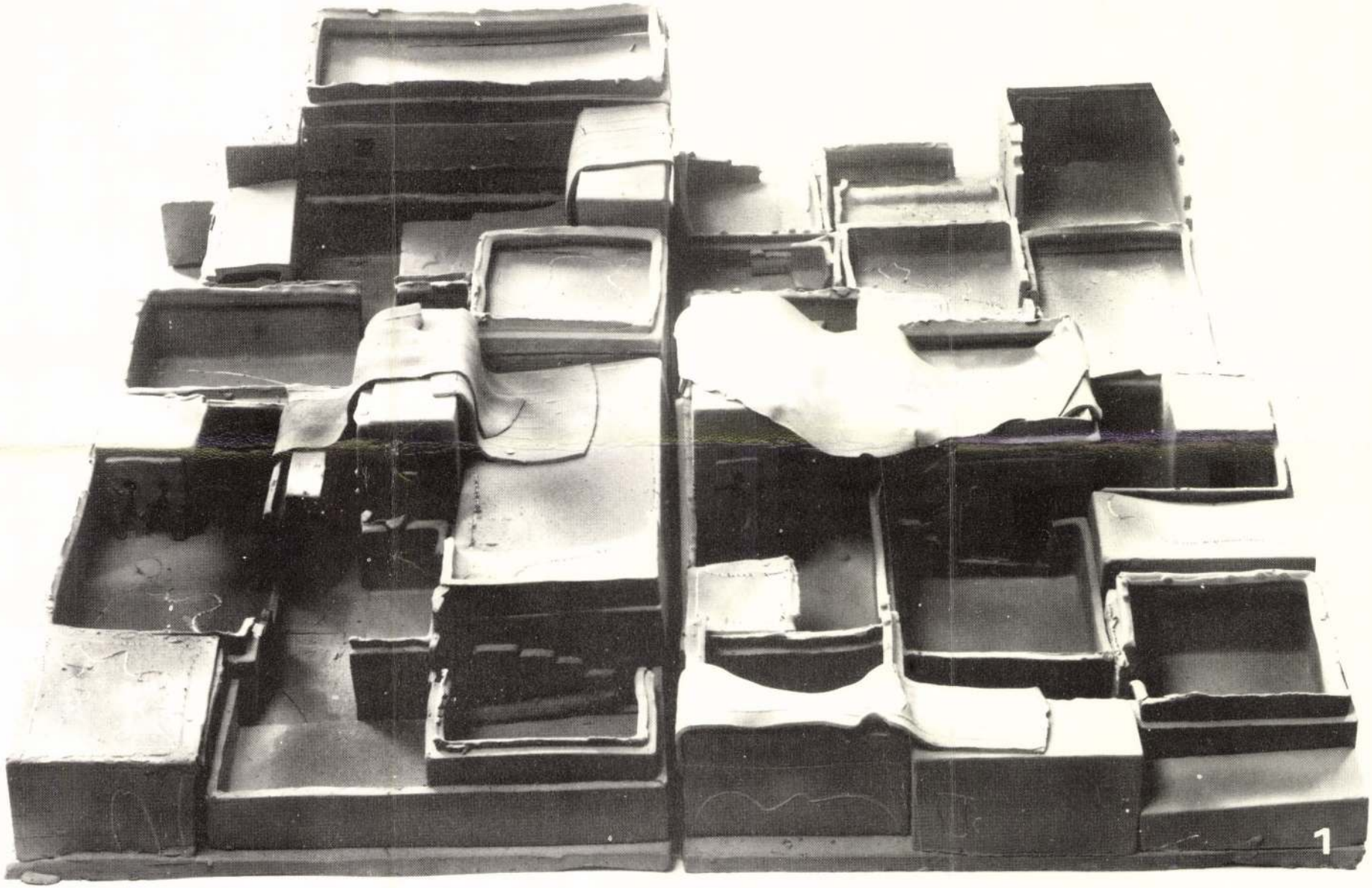
1

1950-BEN SZÜLETTEM BUDAPESTEN.
TANULMÁNYAIMAT AZ IPARMŰVÉSZETI FŐISKOLA PORCELÁN SZAKÁN VÉGEZTEM.
1976-ÓTA TÖBB HAZAI ÉS KÜLFÖLDI KIÁLLITÁSON VETTEM RÉSZT.
1980-BAN A KECSKEMÉTI NEMZETKÖZI KERÁMIA STUDIÓ ÖSZTÖNDIJASA VOLTAM.
EZ AZ ELSŐ ÖNÁLLÓ KIÁLLITÁSOM.

A KIÁLLITÁST MEGNYITJA:

SCHRAMMEL IMRE

1984. MÁRCIUS 16-ÁN 19 $\frac{h}{}$-KOR

A KIÁLLITÁS MEGTEKINTHETŐ 1984. MÁRCIUS 16-22.
REGGEL 10 - ESTE 10-IG.
SZERDA ÉS VASÁRNAP KIVÉTELÉVEL.

BUDAPEST 1063
NÉPKÖZTÁRSASÁG UTJA 112.

FOTO: KOLLÁNYI GYULA
A KIÁLLITÁST RENDEZTE: OROSZ PÉTER
F.K.: SÁNTA ÁRON, FMK

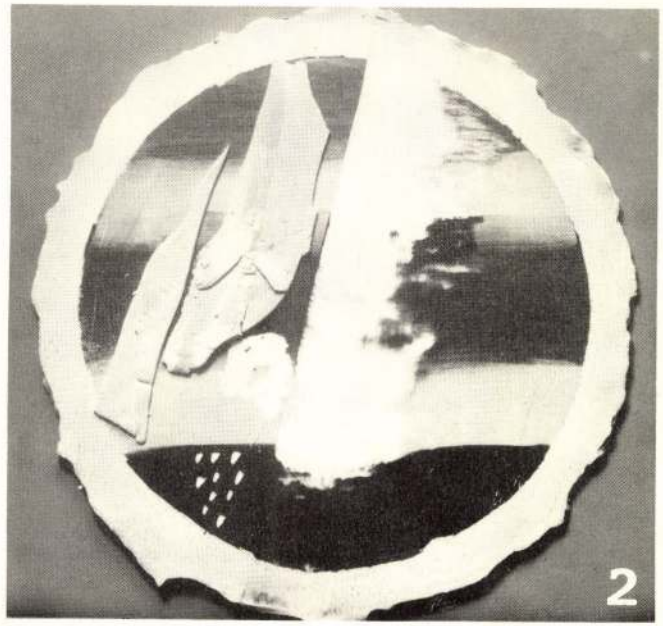

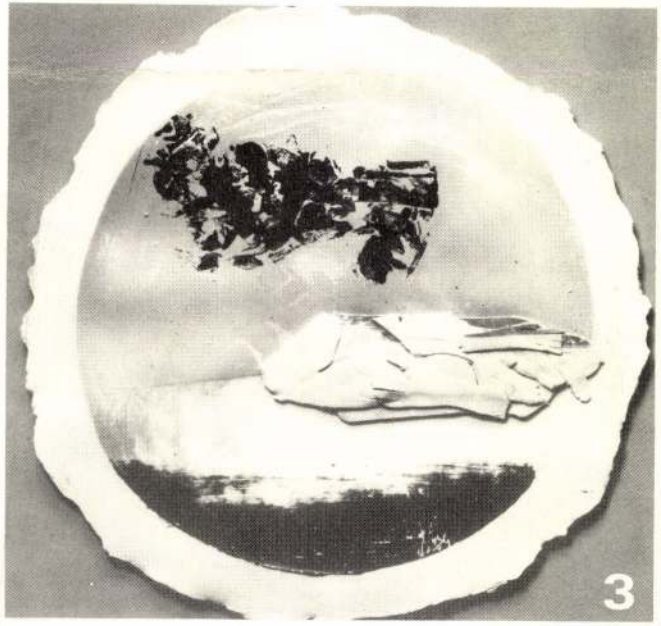

BORITÓN: 1983. PORCELÁN 1250 C° 42x27x27
1. 1984. FÉLPORCELÁN 1200 C° 67x67x14,5
2. 1984. FÉLPORCELÁN 1200 C° 39x39x0,7
3. 1984. FÉLPORCELÁN 1200 C° 39x39x0,7

LAMMEL ILONA

KERÁMIKUS KIÁLLÍTÁSA

FIATAL MŰVÉSZEK KLUBJA
1984. MÁRCIUS 16-22.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Lampérth József

ESTI HÍRLAP
1965 MÁJ 24.

1021

Ahol Kazinczy Ferenc dolgozott és Kossuth Lajos beszélt

Sátoraljaújhelyen rendbehozzák a műemlék jellegű, történelmi nevezetességű tanácsházát, amelyet az 1750-es években egy olasz építész tervei alapján készítettek. A hajdani megyeháza arról nevezetes, hogy

tanácstermében tartotta 1830-ban első beszédét Kossuth Lajos. Ennek emlékére a tanácsteremben két nagyméretű olajfestményt és a Magyar Népköztársaság bronzból készült címerét helyezik el.

A sátoraljaújhelyi levéltárban dolgozott 15 évig — haláláig — Kazinczy Ferenc, akire szintén kegyelettel emlékezik a város lakossága. Széphalmi otthonában például a Kazinczy-mauzóleumot közadakozásból építették fel, most pedig

a város legszebb parkjában — az Ifjúsági kertben — felállítják kőszobrát.

Az Esze Tamásról elnevezett iskola előtti részen helyezik el a névadó mellszobrát. A kurucvezér hajdan az újhelyi piacon hívta Rákóczi Ferenc zászlaja alá Hegyalja dolgozóit. Ezenkívül a sátoraljaújhelyi temetőben emlékművet állítanak Lampérth Józsefnek, a Tanácsköztársaság kiváló festőművészének sírjára, a városi művelődési ház előtti parkban pedig szökőkutas medencét alakítanak ki, amelyet szoborral díszítenek. (MTI)

Előretör… az ellenz…

Brüsszel, má…

Az eddig beérkezett adatok szerint a tegnapi belgiumi választásokon *veszteséget szenvedett a kormánypárti koalíció és tért hódított az ellenzék. A több mint hatmillió szavazatból eddig 4 millió 268 ezret számláltak össze.*

…get északnyugati részében fekvő *Ambeliku* térségében. A kormányerők megszállták a *Lefka* és *Ambeliku* török falvak között fekvő dombokat.

Három hónap óta *ez az első komolyabb incidens* Cipruson.

DE GAULLE VIDÉKI KÖRÚTJA

„A garasainkat! A garasainkat!"

Párizs, május 24.

De Gaulle befejezte nyugat-franciaországi körútját, és vasárnap visszatért az Élysée-palotába. A köztársasági elnök négy nap alatt vagy száz községet, várost látogatott meg és tizennégy beszédet mondott. Mindegyik…

…ket „nemzeti összefogással" kell áthidalni.

Az atomfegyverkezésről, amelynek terhei elsősorban a dolgozó rétegeket sújtják, ezúttal az egész úton nem esett szó.

De Gaulle nyugat-franciaországi…

LAMPÉRTH *József* (Nemes), festő, * Budapest 1891 szept. 13 † a sátoraljaújhelyi elmegyógyintézetben 1924. A budapesti iparművészeti iskolában, azután a képzőművészeti főiskolán Zemplényi Tivadarnál Nagybányán és Párizsban tanult. 1917. Budapesten a Nemzeti Szalónban, 1920. Berlinben Fritz Gurlittnál rendezett műveiből gyűjt kiállítást. Expresszionista műveinek egy nagy kollekciója van az angyalföldi tébolyda múzeumában. Széles vonásokkal felépített, a formákat szintétikusan leegyszerűsítő tusrajzai a magyar expresszionizmus egy nagy értékévé avatják. A Gellérthegy lejtőjén, A ravatal, Kaktusz és Női akt c. olajfestménye és számos grafikája a Szépművészeti Múzeumban van.

Sz. Gy. II. 91

a) Az Esterházy-Képtárban. 1812: III. *L. de la* [illegible] Ninus bietet der Semiramis die Krone an. — 1815: II. 4. *L. de la Hire:* Ninus bietet der Semiramis die Krone an. — 1835: VI. 3. *L. de la Hire:* Ninus bietet der Semiramis die Krone an. — 1844: V. 40. *L. de la Hire:* Ninus bietet der Semiramis die Krone an. — 1865, 1866, 1867, 1869: I. 34. *L. de la Hire:* Ninus Semiramist a koronával megkínálja.

b) Az Orsz. Képtárban. 1871: I. 34. *L. de la Hire:* Ninus Semiramist a koronával megkínálja. — 1873: I. 34. *L. de la Hire:* Ninus bietet der Semiramis die Krone an. — 1876, 1878, 1879: XIII. 472. *L. de la Hire:* Ninus felajánlja Semiramisnak a koronát. — 1881: 574. *L. de la Hire:* Ninus és Semiramis. — 1888: XX. 694. *L. de la Hire:* Ninus és Semiramis. — 1896, 1897: XX. 694. *L. de la Hire:* Ninos és Semiramis. — 1897: XX. 694. *L. de la Hire:* Ninos und Semiramis. — 1898: XX. 694. *L. de la Hire:* Ninus et Semiramis. — 1901, 1904: XX. 694. *L. de la Hire:* Ninos és Semiramis.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ZALAI HÍRLAP

1969 MÁR 9

1021

1969. március 9.

Lampérth (Nemes) József-Kmetty János: Be!

y:

vaszi szövetség

a földet,
zöldet

vaim
el,
zel

nfajta,
ján rajt a
a gyapja,
sörte
rte,
tod
e tűrte —
ncot.

ásom
nek!
ó is
ízek,
sű

Úgy szeretnék szólni,
hogy azok is hallják,
kik a jóságot is
mértéktelen falják,
azok is vigyázzák,
kik álomban élnek,
milyen dalt fakasztnak
az álmatlan éjek;
miről vallnak pengve
a vajúdó vágyak,
mikor napvilágra
peregnek a tárgyak;
úgy szeretnék szólni,
hogy azok is éljék,
kiket kézen fogva
vezetnek a gépek
dologról dologra;
hogy mindnyájan hallják,
vigyázzák és értsék,
hogy a mindenségben
a böles rend az érték;
és életüket
olyan bátran éljék,
hogy a halált is csak
társaikért féljék!

Te, ki megfésülöd

LAMPING JÓZSEF

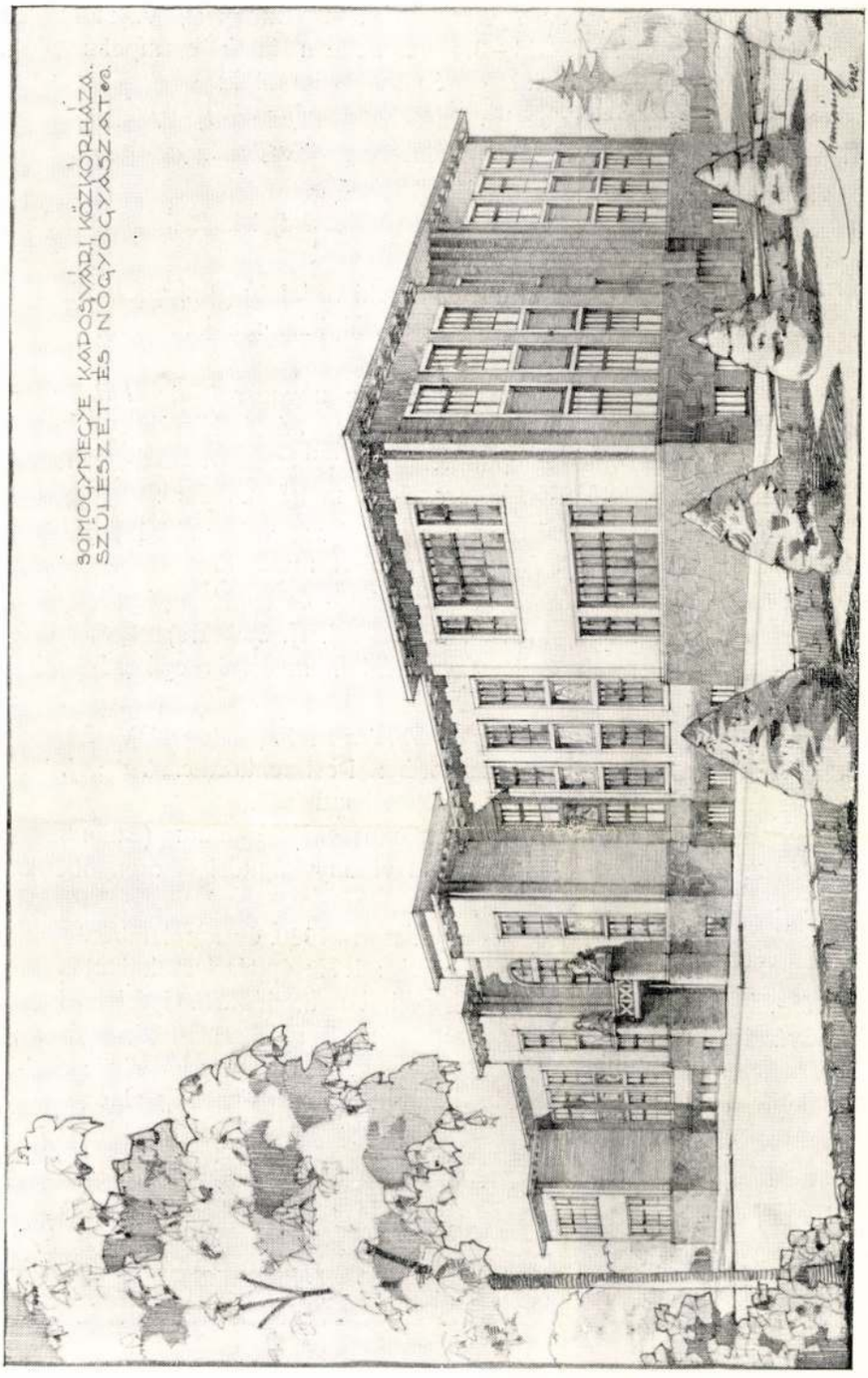

A KAPOSVÁRI KÖZKÓRHÁZ SZÜLÉSZETI ÉS NŐGYÓGYÁSZATI PAVILLON

Andrea Cementárúgyár és Építőipari R.-T. (Budapest, V., Hold-utca 19, gyártelep: Szentendre. Tel.: T. 298—37) készítette a falak csempeburkolatait, a márványlapburkolatokat és a kórház egyéb burkolómunkáit.

Kolbányi és Pákozdy okleveles mérnökök (Budapest, IV., Bástya-utca 6. Tel.: 847—15) végezték a vízvezetéki munkákat és készítették az összes fürdő- és egészségügyi berendezéseket.

Fusz Ferenc épületüvegezési vállalata (Szekszárd) készítette a kórház összes ablakait, ajtó- és tükörüvegezéseit.

Alexi és Uhlyarik villamossági és műszaki vállalata (Budapest, VI., Szondy-utca 20. Tel.: Aut. 209—93) végezte a villanyvilágítási munkálatokat és berendezéseket.

A nyíregyházai Erzsébet-közkórház. Az ugyancsak dr. *Fábián Gáspár* tervei szerint és művezetése mellett épült nyíregyházai Erzsébet közkórháznál: *ifj. Tóth Pál* és *Smiják István* építőmesterek végezték a föld-, kőműves-, elhelyező-, vasbeton-, ács-, tetőfedő-, kőfaragó- és műkőmunkákat.

Debreceni Műkőgyár készítette a csempeburkolati, márványmozaik, lapburkolat és a kórház egyéb fali és padlóburkolati munkáit.

Rietschel és Henneberg R.-T. központi fűtő- és egyéb egészségügyi berendezési vállalat (Budapest, VIII., Práter-utca 12. Tel.: J. 323—18) végezte a kórház teljes központi fűtési berendezését, vízvezetéki munkáit és egészségügyi berendezéseit.

A Pestszentlőrinci Parketgyár és Gőzfűrész R.-T. (Budapest, V., Személynök-utca 16. Tel.: Aut. 212—44, gyárvezetőség: Pestszentlőrinc. Tel.: J. 402-79) végezte az összes helyiségek keményfapadozási munkáit.

Paulay László elektrotechnikai és műszaki vállalata (Budapest, VIII., Losonczy-utca 3. Tel.: J. 401—76) végezte a villanyvilágítási és csengőberendezési munkálatokat.

A XII-ik Nemzetközi Építészkongresszus 1930. év szeptemberében Budapesten fog megtartatni. Előrelátható napirendje: 1. Az építészi szakoktatás reformja. 2. A Mérnök-, illetőleg Építész-Kamarák eddigi működése. 3. Gyári és ipari építkezések művészi kiképzése. 4. A magasépítmények szerkezete földrengéses területeken. 5. Tradícionális építészet és új építészet. A kongresszus végrehajtó-bizottságának elnöke Kertész K. Róbert h. államtitkár. Az albizottság elnöke Hoepfner Guido, titkára dr. Mueller Félix.

SZENTGYÖRGYI ÉS TÁRSA
FŰTÉS-, SZELLŐZTETÉS- ÉS VÍZVEZETÉKBERENDEZÉSI VÁLLALAT
BUDAPEST, VIII., BAROSS-U. 88. — TELEFON: J. 308—97

FÜHRER LÁSZLÓ
ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALATA
TELEFON: 842—60 BUDAPEST TELEFON: 842—60
IRODA:
IV. KER., MOLNÁR-UTCA 53
MŰHELY ÉS RAKTÁR:
VIII., NAGYTEMPLOM-U. 28

XLII. sz. TERVEZET.

Ovoda. Készítette *Lamping* Ottó III. éves építészhallgató. 1937—38. tanévben.
Entwurf No. XLII. **Kindergarten.** Plan von Stud. Arch. O. *Lamping*. Lehrjahr 1937—38.

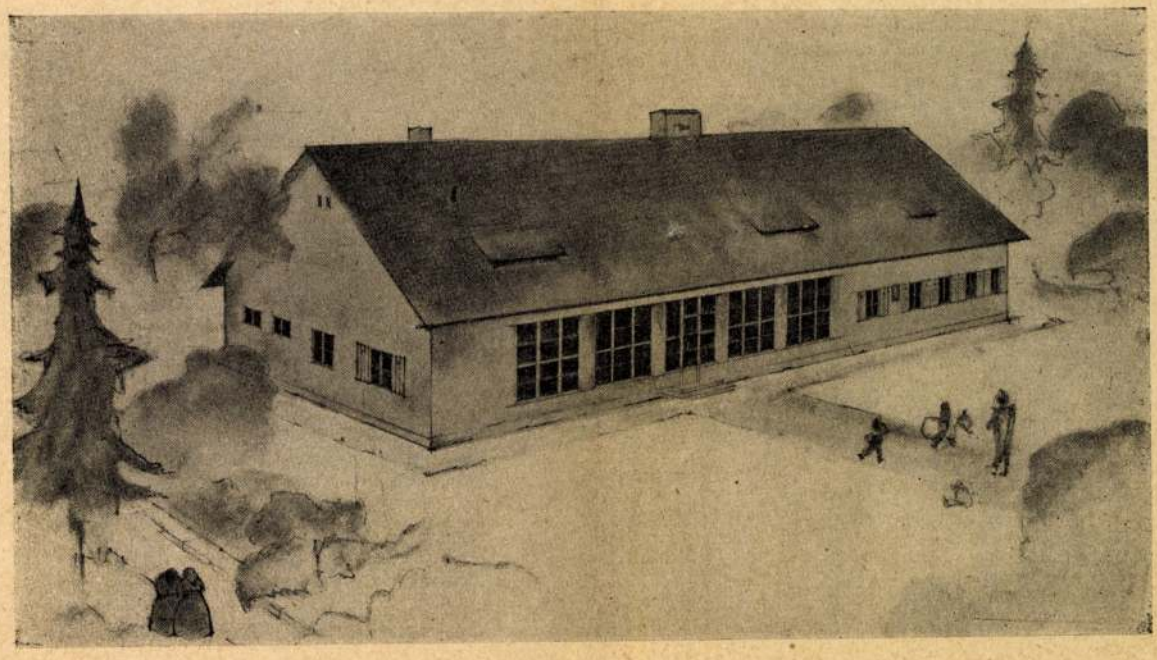

Távlati kép.

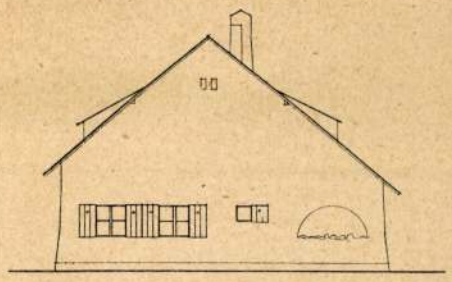

Lakás felőli oldalhomlokzat.

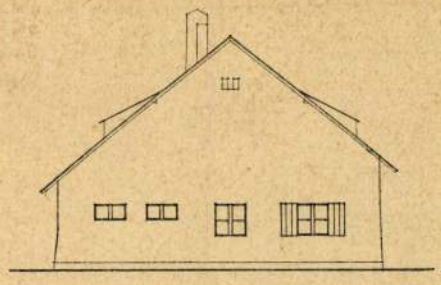

Ovoda felőli oldalhomlokzat.

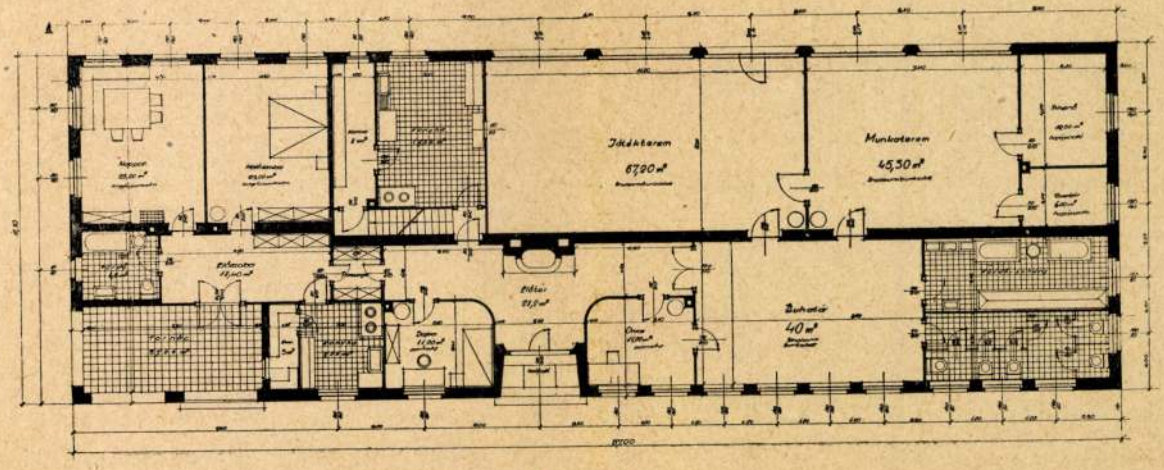

Alaprajz.

A vasszerkezetek méretezése szempontjából fontosabb kihajlási kérdések megvilágítása.

Irta: Dr. h. c. *Gállik* István.

(Folytatás.)

II.

Nyomás és hajlító nyomaték együttes működése.

8. *A hasznos terhelés alatt keletkező igénybevétel.*

A nyomás és hajlítás együttműködésének legegyszerűbb és leggyakoribb esetei a következők:

I. a nyomóerő (a) excentricitással működik

$$M_0 = Pa$$

II. a rúdnak már eredetileg egy (f) görbesége van

$$M_0 = Pf$$

III. a rúdra egy koncentrált Q terhelés hat

$$M_0 = \frac{Ql}{4}$$

IV. a rúdra $Q = pl$ elosztott terhelés is hat

$$M_0 = \frac{Ql}{8} \qquad .7.)$$

Ezek az M_0 nyomatékok azonban csak minimumok, melyek keletkeznének akkor, ha a rúd oly merev volna, hogy annak a P nyomó erő folytán bekövetkező kihajlása (y) elhanyagolható. A valóságban a rúd még y-nal kihajlik és a keletkező mértékadó nyomaték, p. o. az I. esetben lesz: $M_m = P(a + y) = M_0 + Py$ . . 8.)

Az $\frac{M_m}{M_0}$ viszonyra az elméleti rugalmasságtan megadja a képleteket, melyeket a III. táblázatban foglaltunk össze.

Ellenőriztük, hogy a ν biztonsági számnak a szabályzatokban előforduló legkisebb, $\nu = 1.7$ értékétől kezdve, tetszőlegesen nagy ν értékig, az elméleti és a gyakorlati képlet közötti különbség mindig 1%-on belül marad.

A $\varphi = 1 + \frac{\alpha}{\nu - 1}$ nagyobbító tényezőt ismerve, *a használati terhelés* alatt a szélső szálban keletkező tényleges igénybevétel lesz $\sigma_{\text{eff}} = \frac{P}{F}\varphi\frac{M_0}{W}$ . . . 10.)

Fenti képletek természetesen nem alkalmazhatók a törést előidéző kritikus erő, illetve kritikus nyomófeszültség $\sigma_{Kr} = \frac{P_{Kr}}{F}$ meghatározására, mert amint az erő és a kihajlás növekedésével a fenti módon kiszámított szálfeszültség túlhaladja a rugalmassági határt, az elméleti képletek elvesztik érvényüket és a rugalmatlan kihajlás elmélete jön alkamazásba.

9. *A kritikus erő, illetve kritikus igénybevétel.*

Az excentrikusan nyomott vagy hajlított és nyomott rúd már a terhelés kezdetétől fogva, vagyis bármilyen kis P erő alatt is már kihajlást szenved, mert az erőnek már kezdettől fogva egy nyomatéki karja van.

A terhelés növekedésével együtt nő a kihajlás, míg végül a terhelés elér egy maximumot s innen kezdve a rúd már csökkenő erő alatt hajlik tovább, egészen a törésig. Ezt a maximális erőt nevezzük kritikus erőnek,

Terhelési eset	Kezdeti nyomaték	Maximális nyomaték		Jelölések
		elméleti képlet	gyakorlati képlet	
Excentricitás	$M_0 = P.\alpha$	$M_m = M_0\left(\frac{1}{\cos x}\right)$	$M_m = M_0\left(1 + \frac{1{,}24}{\nu - 1}\right)$	$x = \frac{l}{2}\sqrt{\frac{P}{IE}}$
Kezdeti görbeség	$M_0 = P.f$	$M_m = M_0\frac{1}{\left(\frac{\pi^2}{4x^2} - 1\right)}$	$M_m = M_0\left(1 + \frac{1}{\nu - 1}\right)$	$= \frac{\pi}{2\sqrt{\nu}}$
Koncentrált teher	$M_0 = \frac{1}{4}Q.l$	$M_m = M_0\left(\frac{\operatorname{tg} x}{x}\right)$	$M_m = M_0\left(1 + \frac{0{,}82}{\nu - 1}\right)$	$\nu = \frac{P_K}{P}$
Elosztott teher	$M_0 = \frac{1}{8}Q.$	$M_m = M_0\frac{2}{x^2}\left(\frac{1}{\cos x} - 1\right)$	$M_m = M_0\left(1 + \frac{1{,}03}{\nu - 1}\right)$	$P_K = \pi^2\frac{IE}{l^2}$

E komplikált elméleti képleteknek sokkal egyszerűbb alakot adhatunk, ha kiindulunk abból a tételből, hogy a kihajlás vonala nem más, mint a nyomatéki ábrára, mint terhelésre rajzolt kötélgörbe és a számításba bevezetjük a $\nu = \frac{P_K}{P}$ viszonyt, ahol P_K a centrikusan nyomott rúdra vonatkozó Euler-féle erő, a $\nu = \frac{P_K}{P}$ tehát nem más, mint az Euler-féle erőre vonatkoztatott biztonság.

Ez esetben a fenti összes képletek egy közös képlettel kifejezhetők, ú. m.

$$M_{max} = M_0\left(1 + \frac{\alpha}{\nu - 1}\right) = \varphi M_0 \qquad . . . . 9.)$$

amelyben csak az α együtthatónak lesz a négy esetben más-más értéke éspedig $\alpha = 1.24$, 1.0, 0.82 és 1.03.

s a hozzátartozó $\sigma_{Kr} = \frac{P_{Kr}}{F}$-et pedig kritikus igénybevételnek.

A kritikus erő P_{Kr} mindig kisebb, mint a tisztán centrikusan nyomott rúd kihajlító ereje P_K. Ez könnyen belátható a 9. egyenletből, amelyet p. o. excentrikus terhelésre így írhatunk:

$$M_m = P(a + y) = Pa\left(1 + \frac{\alpha}{\frac{P_K}{P} - 1}\right)$$

Ha itt $P = P_K$ volna, akkor $y = \infty$ és $M = \infty$ lenne, ami nem lehetséges, mert a rúd egy véges M nyomaték alatt már eltörik, tehát $P_{Kr} < P_K$ és $\sigma_{Kr} < \sigma_K$ kell, hogy legyen.

E kérdéssel elméleti és kísérleti úton nagyon sokan foglalkoztak és csak a legújabb irodalomra szorítkozva

~~Balogh~~

Lamping

Nincs ced

Sallay

építészek

a sepsiszentgyörgyi
pénzügyigazgatósági
székház terv pályázatán

I. díj

MMÉEKözl.

1944. 232. l.

11552

J. B. Lampi után.

Brunszwick Terézia grófnő.

Mellig és kissé jobbrafordultan [redacted] van ábrázolva. Fátyollal körülkötött göndör haját kontybatüzötten viseli s öltözete: kivágott ruha és [redacted]kendő. Jelzése alól jobbra: Barta.

Szénrajz, méretei 43:40,7 cm.

Sz.n. 1-912
161-912-1
Át. lelt. 6958.

kell lenni minden alkotás iránt. Az újabb nemzedék azt hiszi, hogy az elmult századokat megérti, hogy azoknak szellemébe egészen behatolt, s képesnek tartja magát tökéletesen olyant alkotni, mint azon elmult századok. Ez

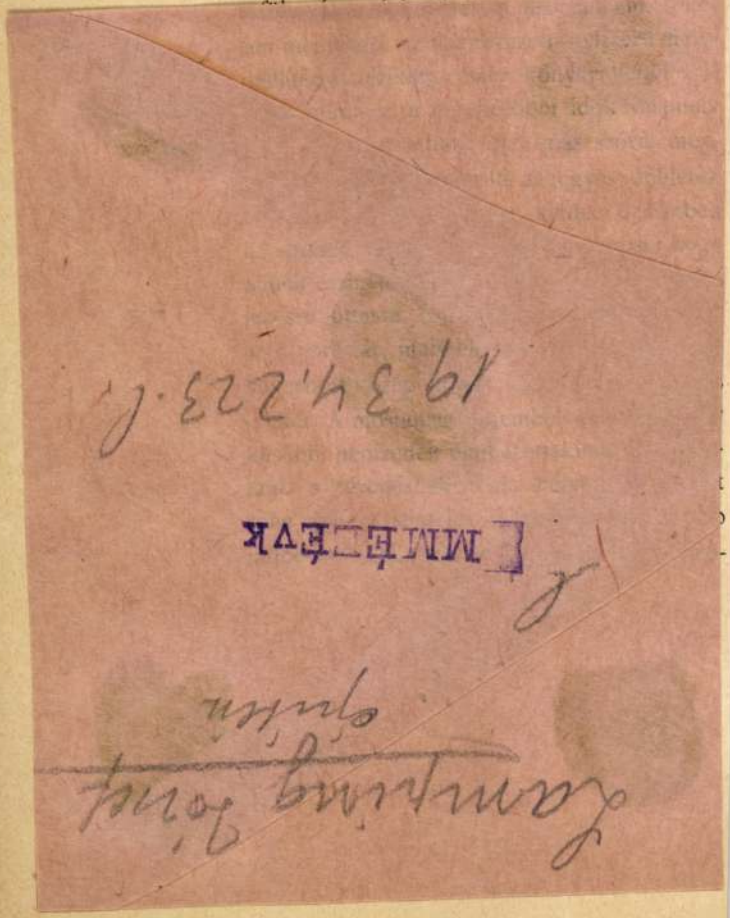
MŰEMLÉKTÁR

szintén igazolják-e az ünnepélyt? A tárlat a német császár védnöksége alatt van, tiszteletbeli elnöke a német trónörökös és az eddigi megállapodás szerint május 15-ikén nyitják meg. Az előkészületek sokat igérnek. A megállapított terv szerint a tárlat történeti jelleggel fog birni, a mennyiben felöleli a német művészetet a legutóbbi században, magvát a képirás és szobrászat fogja képviselni, de újabb módosítás szerint a művészi ipar kiválóbb alkotásai is helyet nyernek. Azonkívül lesz egyéb látnivaló is. Igy például a tárlat területén föllállítják a pergamoni Zeus-oltár utánzatát eredeti nagyságban, hasonlóképen eredeti nagyságban Zeus olympiai templomának homlokzatát. A Zeus-oltáron a gigások harczának domborművü ábrázolása a fönmaradt részletek nyomán helyre lesz állítva, az olympiai templomokon pedig a görög épület befestésével tesznek kisérletet.

W. LAMPL MÁRIA Budapesten született, itt végezte iskoláit is. Tehetsége korán megnyilvánult. Már 8 éves korában gyermekrajzkiállításon első díjat nyert. A gimnázium elvégzése után Szőnyi István, majd Aba-Novák Vilmos magán festőiskolájában kezdte meg művészeti tanulmányait. A Képzőművészeti Főiskolát 1937–1942 között Szőnyi István és Nagy Sándor tanárok növendékeként végezte művész szakon. Külföldi tanulmányúton Olaszországban, Belgiumban, Bécsben, Prágában, Párizsban, Münchenben és Leningrádban tanulmányozta a régi és modern mesterek remekműveit.

A Művészeti Alap tagja. A fővárosi közönség előtt 1978-ban mutatkozott be gyűjteményes kiállítással. 1979-ben a budapesti Derkovits-teremben, 1982-ben Szolnokon az Aba-Novák Teremben mutatta be képeit.

Csendéletein a természet és környezete festői szépségeit, főként a kerti virágok gazdag színvilágát jelenti meg lírai felfogásban. Képeivel kiegyensúlyozott, derűs életszemléletet hirdet. Örömet kíván szerezni szemnek és szívnek.

A kiállításokon bemutatott alkotásai hazai és külföldi magánosok gyűjteményét gazdagítják.

A KÉPCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

W. LAMPL MÁRIA

FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSÁNAK
ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA
1985. OKTÓBER 17-ÉN
CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 5 ÓRÁRA

MEGNYITJA

KISS ERZSÉBET
SZOLNOK MEGYEI TANÁCS MŰVELŐDÉSI CSOPORTVEZETŐ

MEGTEKINTHETŐ
1985. OKTÓBER 17–26.

KÉPCSARNOK

ABA-NOVÁK TEREM
SZOLNOK, KOSSUTH L. U. 6–8.

MŰVEK JEGYZÉKE

Kínai vázában	53x68	Pique Dame	40x50
Tavaszelő	56x75	Kitárulkozás	40x50
Őszi hangulat	50x50	Rege	40x50
Titokzatos szépek	45x60	Köszöntő	40x50
Evoe!	45x60	Sziromszonáta	40x50
Őszi színpompa	50x60	Nyaralóban	40x50
Csendes öröm	50x60	Virágpompa	40x70
Lebegő szirmok	50x60	Falusi csokor	40x50
Ezüstös ábrándok	50x60	Kvartett	40x50
Tarka-barka	50x60	Körteszüret	40x50
Halvány őszirózsák	40x50	Saját termés	40x50
Merengő	50x60	Üvegvarázs	35x45
Nyári csokor	50x60	Szignál	35x45
Előkészület	50x60	Rusztika	35x45
Lángok	40x50	Meditáció	35x45
Virágtánc	40x50	Fagyöngy	35x45
Kertem rózsái	40x50	Reminiszcencia	35x45
Extázis	40x50	Harangvirágok	36x50

MINDEN MŰ OLAJTEMPERA

F. k.: Köteles István – 85-1493 GENERALART Dorogi Ny

A MŰCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

LAMMEL ILONA

KERÁMIKUSMŰVÉSZ

KAPU, VÁROS, ÉG

CÍMŰ KIÁLLÍTÁSÁNAK

MEGNYITÁSÁRA

1991. MÁJUS 31-ÉN, 18 ÓRAKOR

ZENE:

SZERB KATALIN (HEGEDŰ) ÉS

VIDA FERENC (GITÁR)

DOROTTYA UTCAI KIÁLLÍTÓTEREM

BUDAPEST, V., DOROTTYA U. 8.

MEGTEKINTHETŐ: 1991. MÁJUS 31-TŐL - JÚNIUS 22-IG

LAMMEL Rona

Lammel Ilona

CHIKÁN Bálint: Érmek, szobrok, épületek. = Magyar Hirlap, 24.évf. 141.sz. 1991. junius 18. 11. p.

Visegrád, Salamon Torony, Kortárs éremművészeti kiáll.
Bp., Árkád Galéria, Kisplasztikai kiáll.
Bp., Vigadó Galéria, Papacristos Andreas kiáll.
Bp., BTM, A Várbazárban alkotó müvészek kiáll.
Bp., Dorottya u. Lammel Ilona: Kapu,város,ég c, kiáll.

LAMMEL Ilona

Betű és Inás az Agyagon
újpest Galéria (TERRA)
meghívó
Lásó Benkő Ilona

a 12. sz. levél jegyzetét.

jegyzetét.

iró, költő, müforditó, ekkor a
éki lap szerkesztője. 1892-ben
napilap szerkesztője volt,
ileg számos irása jelent meg
ábjain, kapcsolatuk valószinüleg

Lammel Ilona

(fekete) ≠ Kapu, város, ég : Lammel Ilona kerámiái.
= Magyar Nemzet, LIV.évf. 156.sz. 1991. julius 5. 11.p.

Bp. Dorottya utcai Kiállitóterem

RÉGI

Kiadván
Magyar
Könyvtá
egy szép
magyar
sek nag
Kiniżsi
számára
A pom
ékes kód
járól has
ellátott
tunk át a
A beveze
a magyar
letkezésé
koztat

Gömk. 248–50 (Nem teljesen
azonos szöveg.)

Lammel Ilona

LAMMEL ILONA keramikusművész kiállítása szeptember 18-tól október 21-ig látható a sziráki Teleki-kastélyban.

M. Nemet 1992. sept. 1

Nemes Lamperth József

festő

Hevesy Iván:

Futurista, expressionista és kubista festészet. Bp. 1919.

26. l. képjel

27. l.

MDK

Lampért József

Dunai látkép, vör.kr.

Főv. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke

sp.1952.

Nemes Lamperth János
vecse a Kommün alatt
Kápl.

Pogány Kálmán
cs. és kir. százados

Budapest,
IV. ker., egyetem-utcza 4. sz.

Figyelmeztetésül! A pénz legczélszerűbben postautalvány mell

Nemes Lampérth József

1916. ápr. Kiáll. N. Szalon

8 műve.

Uránia - Egyesület III. 178.

Nemes Lamperth József

Munsarnok festő Bpest

1912. tav. kiáll. 590

Antalffy – Zsiross Dezső: Sikos az út....

ez. dala VIII. 11. — Mihály

III. 240.

Nemes Lampérth József-
ről jön:
(40 sor)

Nemes Lampérth József

Kállai E. 77–79
34–36

Krisztus siratása.

405. Nicolas Poussin.

NEMES LAMPÉRTH *József*, festő.
1. *Lampérth J.*

Hadjárat.

Az előtérben lévő honvéde
kapu ellen, mig jobbra a Ge
Lánczhid és Pest egy része
alól: Die Erstürmung der Fes
am 20 Mai 184
fölül: Widobili Twrze Budin
dne 20ho Kwetn
balra: A magyarok által a b
elfoglalása
május 20-
jobbra: La valarosa pressa
li 20 Mag

jelzése a jobbsarokban tükö
a legalól középütt: No. 44.

Kny., alányomással, mér.

111-

Nemes Lamperth József

rod

Bálint Aladár:

Hét fiatal művész kiállítása. Nyugat 1917 jún. 16.

3. Vornahm

Die Probekörper sind sofort n
jede Altersclasse sind sowohl die Druck-
zu bestimmen.

Da die Dauer der Belastung be
soll bei der Prüfung auf Zugfestigkeit
100 g pro Secunde betragen.

Bei dem Einspannen der Probek
einer zur Bruchfläche senkrechten Richt

Bei der Prüfung auf Druckfestig
Druck stets auf zwei Seitenflächen der
nicht aber auf die Bodenfläche und die

In Streitfällen über die Handhabung
anstalt für hydraulische Bindemittel der Stadt

Das Cement-Comité des österreichis

Dr. G.

E. Gaertner
Obmann-Stellvertreter.

Franz Berger. **Dr. Ale**

R. Bode. **Alfr**

F. Bömches. **K.**

J. Chailly. **O.**

M.D.K.

Lampérth József festő

1919-ben a Proletár Képzőművészeti Tanmühely vezetője volt

Passuth K.: A Nyolcak festészete, Bp. 1967, 127.l.

MDK

Lampérth József, festő.

Állomás, 1917. tuss.

OMSZM - Graf. ont. - XXVII. kiáll. - 1918. márc. - 19. - 20. n.

rajz. II. soror. - Jegyz.

MDK

Lampérth József

Ars Una. 1924. I. évf. 8-9. sz. 354-355.l.

Lampérth (Nemes) József, [Jestő grafikus] M Ok

19-s plakátja művészettörténeti jelentőségű.

Kevésbé ismert plakát Lampérth (Nemes) József és Kmetty János plakátja a: Be! Felirati. Repr.

– : A Tanácsköztársaság plakátjairól 6.l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. márc. 21

Zampérth József
festő

M. D. K.

Az 1919-es magyar tanácsköztársaság
képzőművészeti intézkedései
Körner Éva

M. M. M. Évkönyve 1951. 105. old.

MDK

Lampérth József,

1911-ben az iskolában dolgozott.

A szabadiskola ideje: /1902-1913/ 88.

MDK

Nemes-Lampért József

A Gellérthegy lejtőjén
Tájkép

Képző és Iparm. Gimnázium jub.kiáll. 1954. dec.
Ernst Múz.

nemes Lampérth József, 1891-1924.

Női akt, tus
Táj, olaj
Ravatalon, olaj

Főv. Képtár XXXV. kiáll. 1948. ápr. 14 l.

Nemes Lampérth József, 1894-1924

Ligetben, szén

Árverési Közlöny, 1936. márc. 2. rendk.sz.

42 l.

Nemes Lampért/ József, 1891-1934
Önarckép

Önarckép-kiállitás. 1948. jan.

Nemes Lampérth József
Csendélet

Tamás-Galéria CXVIII.kiállitása. 1941. febr.
2 1.

Lampérth József

MDK

Női akt, olf.

Műcsarnok 1925-26 Akt-kiállítás

M.D.K.

LAMPERTH József festő

1911-ben Nagybányán a Szabadiskolában dolgozott.

Réti: Nagybánya. Bp. 1954. 329.l.

MDK

Lampérth József,

a fiatal generációból külön stilusu grafikáival szerepelt a gyüjteményben.

Müvészet, 1918. 24.1.

MDK

Lampérth József

Női akt, of.

Akt-kiáll. 1925. dec. Mücs.

Lampérth József

Női akt, of.

Akt kiáll. [illegible]. [illegible]. 1925. dec. 18.1.

Lampérth József MDK

Szépm. Muz. graf. oszt. 87. kiáll. 1954. 9. 1.

MDK

Lamperth József

Alkotasai, a Műcsarnok akt-kiall.-an.

D.A.: A Műcsarnok akt-kiall.

Magyarság,1925.dec.6. 21.l.

Lamperth József

fertő

Laid

Nemes Lamperth

József alatt

5. Schäuffelein, Hans Leonhard (né-
et festő, 1485 körül — 1539):

Szent Család. Olaj és tempera 26 x
4·5 cm.

) Körülmetélés. Olaj és tempera. 26 x
4·5 cm.

anesch, Belved 69 l.
rai Schäuffelein. — A körülmetélés
rer Marienlebenje után.

ème — Becher XXIX. kötet. 1935, 559 l.
Buchner)

Lampért József /Nemes/ MDK

festőművész

1919.okt 31. Kihallgatása a bp-i államrendőrségen

Szül. 1891 szept. 13. nőtlen Bp. Tohány u. 57-ben áprilisóta lakik, a lakást rekvirálta.

A proletár képzőművészeti tanmühely oktatója volt. A rekvirál- és átvételi bizottságban nem müködött.

M. T. Képz. Él. Bp. 1960. 162-163.o.

Lampért József MDK

1919 dec. 15-ről kelt Detektivjelentés
1891 ben sz. nőtlen , lakott Dohány u. 57.
A proletárdiktatura alatt lakást rekvináltatott magának
kb. 4 hete távozott, azzal, hogy Berlinbe utazik.

M. T. Képz. Él. Bp. 1960. 161-162.o.

Lampért József MDK

festő

A Művészeti és Muzeumi Direktorium a balatonfüredi művésztelepre akarja őt küldeni és az országos lakásbizottságot kéri, hogy fővárosi műtermét

/VII. Dohány u. 57./

erre az időre rekvirálás alól mentesitse.

/1919 máj. 31/.

63.o.

Z/

M.T. Képz. Él. Bp. 1960.

Lampért József

festőművész

MDK

A közoktatás ügyi népbiztos Uitz Bélát a Proletár Képzőművészeti Műhely vezetésével, Lampért Józsefet a festészet, Medgyesy Ferencet a szobrászat tanitásával bizza meg.

1919 máj. 2.

94.o.

M.T. Képz. Él. Bp. 1960.

MDK

Lampért József

ellen folyamatba tett nyomozást a bp-i államügyészség megszüntette, mert "bünössége nem bizonyitható."

1920. febr. 17.

M; T. Képz. Él. Bp. 1960. 210.o.

Lamperth József

1894–1924

Utca, Tusrajz

cinni pocsék

ludtollrajza vepr

Péter II

175. l.

Stoněg 176, 177. l.

178. l.

636/1937.

Nagyméltóságu Kegyel

Lamperth József

festő

lásd Nemes Lam-
pert T. alatt is.

l.

Szirmay-Pulszky

130, 131. l.

Nemes Lampert József

Ülő nő, rajz, 60 kor

Ropalotafela. 31. l.

Kelta vaskord VII. 240.

Lamperth Joisef

Nagybaiyai k.k. 1912

88

Tolókulcs bronzból, római

VI. 275.

Lamperth József

1911/12.

Ferképzomfoiskévk

107. l.

Nemes Lamperth József

festő

1891–1924

lásd

Kassákkéjzm

46, 47. l.

Keppel

04—

134. Ferrarai iskola: Krisztus sírbatétele. Fa, tempera, 43×55 cm.

Őszi kiállítás, 1930, Zpolgi: 89. szám

Lampertz József

Szerepel a hűsarnok
akt kiállításán

Magyarság 1925 XII. 6

Lampérth (Nemes) József

„Be!" c. (Kmetty Jánossal közös) plakátja (emli)

szerepel a Dunaújvárosi Múzeum kiállításán

Rózsa András: Plakátok a forradalomból

Dunaújváros 1968 X. 18

Lampérth József

A feitészeti osztályt vezette 1919-ben a Proletár Képzőművészeti Tanműhelyben

N. N.: Télévszázad

Magyar Hírlap 1969 V. 5

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Lampérth (Nemes) József

Önarcképe (emlékezés) szerepel az alábbi tárlatok

Csernát József: Forradalmi festők kiállítása Várpalotán

Veszprémi N. 1969 IV. 13

Lamperth, Josef

München 1912. 300

Magyar München
1925. 366.592

Folkusfalúi népk. V. 62.

Lampért József

MAGYAR MŰVÉSZET
1925. 366.592
1931. 307

Lamperth † József, Nemes

Magyar Művészet

1934. 18, 20

Lamperth József, festő,

mül.

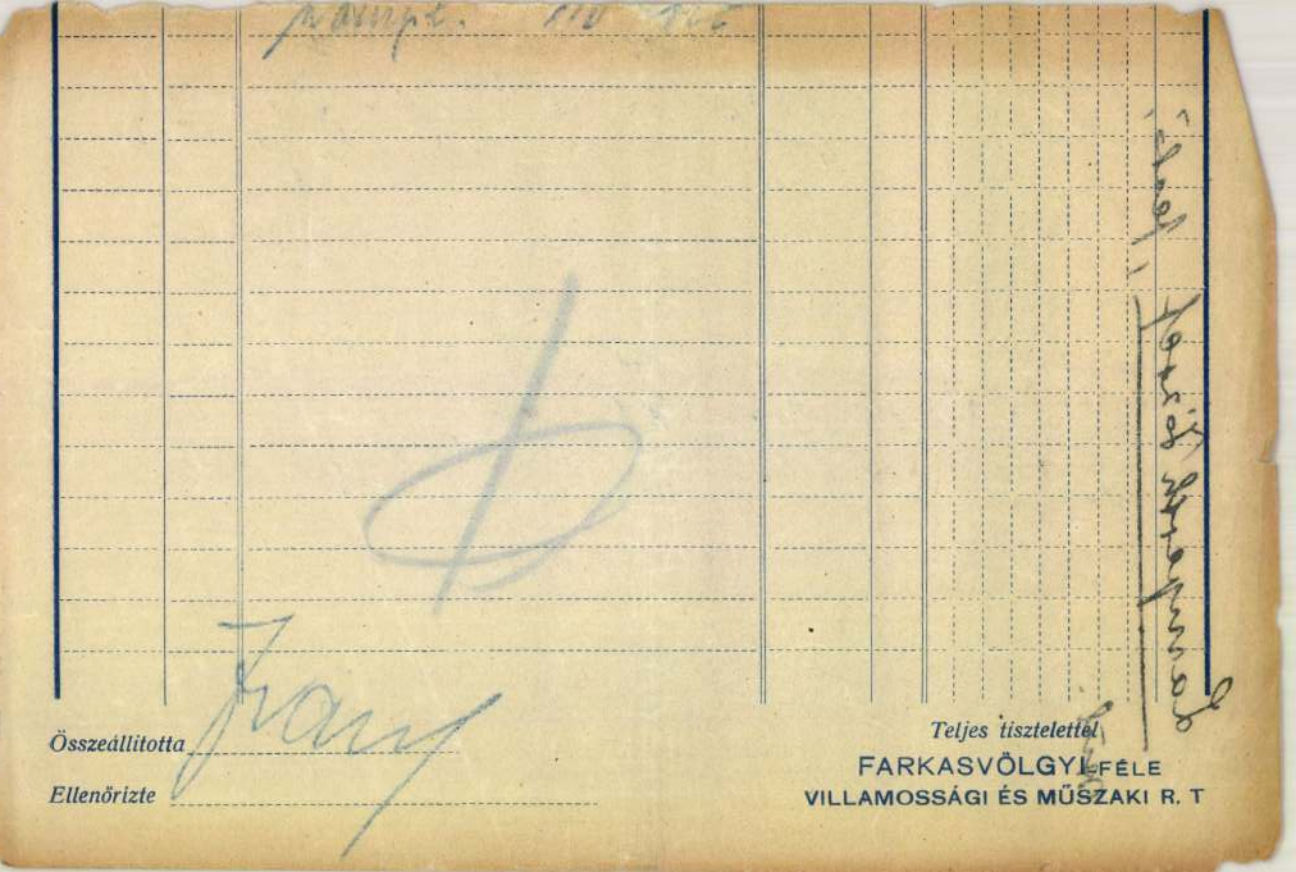

Összeállította

Ellenőrizte

Teljes tisztelettel

FARKASVÖLGYI FÉLE
VILLAMOSSÁGI ÉS MŰSZAKI R. T

Lampert József, Nemes

1917. koll. Erdős a

Nemzeti Kalomba

197

Landseer, Edwin (Thomas?) Landseer rajza után.

A sas. (The eagle.)

Qk.

146 × 204 mm.

~~170 × 287 mm.~~

K. 40.—

Lamperth József

Kiáll.

Nemzeti Szalon

1917. jun.

Főv. Képt.

Lampért József

vid. Oberst 1891

7 u. o. 1923

1917. Koll. Erath

Pesten

14 rajza a képünk

Muzeumban

Thieme-Becker

22. 272. l

† 1924

Sátoralja újhely!

895

Weirotter Franz Edmund

Éjjeli kép három alakkal. Mezzotinto.

129 m. 194 sz.

K. 3. —

Lampért József, Nemes

Irod

Péter András. Az új (magyar) fertézet kialakulása. Ujstein 1931. 82. l.

szt. Bernardin. — 1888: I. 39. *Sienai festő* a XV. századból: Sienai szent Bernardin. — 1896, 1897: I. 39. *Sienai festő* a XV. századból: Szt. Bernardin. — 1897: I. 39. *Sieneser Maler* aus dem XV. Jahrh.: Der heil. Bernhardin. — 1898: I. 39. *École siennoise*, XV. siècle: Saint Bernardin de Sienne. — 1901, 1904: I. 39. *Sienai festő* a XV. századból: Szt. Bernardin.

Lampérth József

Képei a Szépmüv-
Muzeumban

1920. Bp.

Fritz Gustittnál

Ferdinánd nagyherceg V. 215.

Lampérth József, nemes

Kassák Lajos portréja
tusrajz, fentitől
repr. -

Ma. 1917. II. évf. 12. sz.
187. l. -

Összehaj
Dèfense de pli
No bake! Zab
Interzis

Telefonszá
megváltozatt
12-92

Lamperth Josef

jó eredm.

Iparrajziskola 1911

T.2241. II.

látképen a várban az Aula Regis,
orea van kiemelve, az előtérben
yel, mig balra az úton férfi és nő
k, a háttért pedig hegyek képezik.

ima & regia
itas, ad Danubium
eus Curtam vel, vt alijs
mum nominat. Fram: Ire:

vasható.

.7: 47.3 cm.

131-91-15.

Lamperth József

2 polgári
mjilv. rajztanf.
jó eredm.
Iparrajziskola 1909

3/a

skolák lebegtek, mint módszertani
életi érdeklődés vonalán is számol-
, mint történeti realitással. Tekin-
rikus közösségen belül studium és
ıaladt, mert rendesen ugyanazok a
tőt, antik oltárköveknek épület-
és a klasszikus motívumoknak az
séből határozott esztétikai, elméleti
ıdatos klasszicizmusra lehet követ-
tik művészetnek e helyi emlékek
ása, egyáltalában intenzitásának
leme a magyar középkori kultúr-
ig még korántsem méltattak igazi

lmával előkerült követ régi össze-
belül 50 méternyire találták az
tól, melynek lábazati profiljával
ép.) Kőanyaga is ugyanabból a
zkőből áll, melyet a budakalászi
is bányásznak és amelyből az
legnagyobb része készült. A kő-
sségnek oly magas fokát mutatja,
kvádertechnikában szinte egyedül
ık — a hirschaui építőiskola nagy-
bázis vonalvezetése három fal-
ösmárványból faragott — oszlopból
tetni. Az oszloptengelyeknek meg-

Lamperth József

festő

4 elemi, 2 polg.

2 iparr. 1 iparmúv.

esti aktrajz

10 hónap, jó eredm.

Tanár Vesztróczy Manó

Iparrajziskola 1911.

3-16.

Budapest
IV. Kossuth

FORUM

Germos Heng

Lamperth József
vernes

Tamás Galéria

Uj romantika
1944 febr – márc.

Rutén fatemplomok
tusfestmény

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Lamperth József

Vöi akt, olaszt.
repr.

Uj Idők 1945. 1799

Bárka vizf. 1910
repr
n. o. 183. l.

KIRÁLYI MAGYAR
EGYETEMI NYOMDA

OKTÓBER-NOV.

31 nap 44. hét

29 sárnap	
30 Hétfő	
31 Kedd	
1 Szerda	Mindszent
2 ütörtök	1 liter desztillált víz 3 vízre ontva étkezés előtt.
3 Péntek	
4 zombat	Szucsné este 6 óra

Lamperth József

l.

Herposztmyr

7, 23, 50 l.

Lamprecht Josef

Thieme Becker

XXII. 272. l.

(Lyka)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

MDK

Lamping Ottó

építészmérnök, sz. Kaposvár, 1917
1941-42. tanévben oklevelet szerzett végzett hallg.

József nádor 1941/42. 32o l.

Nagyszokoly /Tolna/

Ev.templom, hegyessisakos, hom
közt.

/Kemény Lajos-Gyimesy Károly:
61o 1/

Lampl Hugó MDK

vizi mérnök

Sajó Elemér és Lampl Hugó: A beton c. könyve/1914/.

20.o.

Dr. Mihailich Győző: A XIX. és XX. századbeli magyar hidépités története. Bp. 1960.

ifj. Johann Baptist Lampi

(1779–1837) „Angyali üdvözlet Mária-
ja "ci mu" műve az egri Képtárban.

Voit Pál dr.: Heves megye műemlékei II. köt.
Magyarország műemlékei topográfiája VIII. kötet.
Budapest, 1972.

1751

Lampi

Lab I, 21, 134

II. 45, 73, 74, 120

IV. 117, 118

Lampi

festő

a bécsi híres arcképfestő

fia Budán 1808 bom.

lásd fiatalember

Művészet 1911. 392. l.

Lampi

l.

LykaMagyműI800-50

15-6, 134, 510,
572. l.

Lampi

Josto Buda 1809

1.

Historia 1932. V. 100. l.

LAMPI, Johann Baptist fertö

Pannonhalma 1996/2. 143, 204, 207, 226.

M.D.K.

Ifj Lampi József, festő

készíti 1812-ben a pannonhalmi apátsági templom Rózsafüzér-oltárának új oltárképét.

Levárdy Ferenc: Pannonhalma építéstörténete, Művészettörténeti Értesítő, Bp.1962.XI.évf. 1.sz. 9. old. és 47.jegyz. (23.old.)

M.D.K.

Lampi Ferenc, festő

1810-ben a pesti Szalainyi-házban fest „Portrálekat, Historiai darabokat, Oltár képeket és Mezei darabokat." 1813-ban Pozsonyban hirdeti magát, mint táj- és arcképfestő és a Nap vendéglőben fogadja a vendégeket.

Csatkai Endre: Pozsonyi képzőművészek és iparművészek 1750-1850 között
Művészettörténeti Értesitő, Bp. 1963. XII.évf. 1. sz. 22. old.

Lampi, festő, rajzoló, Johann Baptist von Lampi

Kisfaludy Károlynak Bécsben 1812-1815 között tanára volt festésben és rajzban. 56.o.

Vayernó Zibolen Ágnes: Adalékok Kisfaludy Károly művészi pályájának alakulásához. 51.o.

A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve. 7. 1967-68 Bpest. Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp

Lampi

Esterházy grófnét ábrázoló arcképe, az Ernst-muzeum aukciós kiáll.-án.

Ujság, 930. IV. 18.

LAMPL, posztónyirómester

Az egri magisztratus elrendelte, hogy a posztónyirók a szürszabók céhébe álljanak be. Ez igen hatrányos lenne a posztószabókra nézve. Hátzai és Lampl már be állták a szürszabók céhébe, 163.old. 36.jegyz

LÉNÁRT ANDOR: Az egri céhek és a magisztrátus a 18-19.század fordulóján 155.old

Az Egri Múzeum Évkönyve, XIII. 1975. Eger, 1975

MDK

Lamping, Gödre és Csécsy /Baranyamegye/

a kaposvári szinkörre kiirt tervpályázaton 500 koronás II. dijat nyertek

Tervpályázat eredménye. Épitő Ipar 1908. jul. 12. 285.l.

MDK

Lamping József építészmérnök
Kaposvár

A Kamara uj tagjai. MMÉKözl. 7-8.sz.1927.febr. 27. 52 l.

M.D.K.

Lamping József, építész

tervei szerint diókfákat ültetnek fel Kaposvárott a belvárosi plébániatemplom déli oldala előtt.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1936. LVII. évf.

jul. 15. sz. 6 old.

Lamping József
épitész
+ 1940
l.

Magy. Iparm
1940. 128. l.

miniszteri osztálytanácsos,
elnöki titkár.

ának,

B u d a p e s t .

MDK

Lamping József

A kaposvári közkorház. Repr.

Magyar Épitőművészet, 1929.5.sz. 30.lap

Lmping József M.D.K.

Kaposvár, városi m zi, 1927-28 .

Z ádor Mihály: aposvár, p. 1964. 245.l.

Laaping J ózsef . M.D.K.

Ka posvár , református gyülekezeti ház, 1933.

Z ádor Mihály : Kaposvár. Bp. 1964. 247.1.

Lamping József M.D.K.

Kaposvár, kóház bővitésének terve 1930.

Zádor Mihály: Kaposvár, Dp. 1964. 245.1.

.K.D.

Lamping József M.D.K.

A kaposvári rk. plébániatemplom déli oldalhomlokzatán levő Szt. István -szobor és kut egyik alkotója Bory Jenőmellett.

Zádor Mihály: Kaposvár, 8p. 1964. 180.1.

Lamping József

és Horváth Andor bérházterveket készítettek Kaposvár város számára 1919-ben.

Lesko László: Kaposvár, Kaposvár

(é. n.) 491

12 l

Lampl Hugó

1920. M Akv Pf Egy
kiáll. Nemzeti Szalonban
Edericsi parkrészlet virf.

Hegedüs István dr. V.66.

Lampl József

Bpesti mindenkor

l.

Kel 1885

II. k. 1. f. 105. l.

Fényhép Milgné

Képzőművészeti Főiskola: 338 ltr.

Lampl Johanna Baptiste: Rubens felesége"

(bázolat, rest.)

Kapos Nándor tanszékén restaurálták

Festmény. Rest.

Petrás fotó

Negatív kincs.

Lampel Miklós

bútorkereskedés

1906.

Címtár 1930. 85. l.

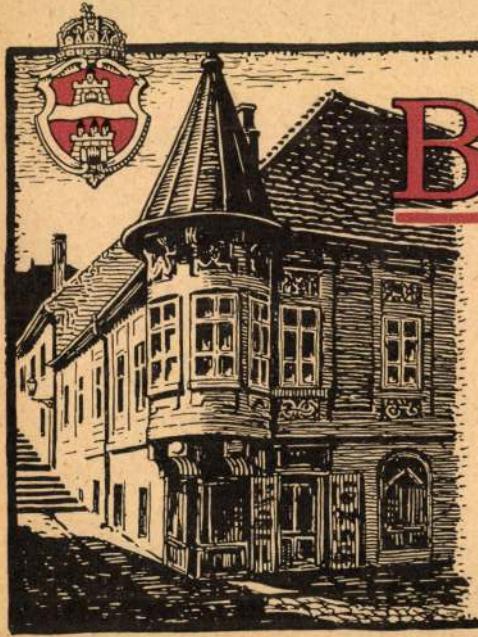

A RÉGI BUDAPEST

ALT-BUDAPEST
L'ANCIEN BUDAPEST
THE OLD BUDAPEST

I. SOROZAT
FOLGE
SERIE
SERIES

Kiadja a Műemlékek Országos Bizottsága. — Herausgegeben von der Landeskommission der Baudenkmäler. — Edition de la Commission des monuments historiques. — Edition of the Commission of artistic monuments.

W. Lampel Mária

festő

Tanulmányfej,
temperа
Szent László fővel,
freskó terv.

Nemzeti Szalon
Tavaszi Szalon

1941.

Viselet.

Alabárdos.

A diszbe öltözött alabárd
ját tartja, bal kezét pedig csi
gyes vidék jobbról épületekkel.

Ein Kayserlicher Hatsc

Szines rm., mér. a v

140-95.

~~Lampel~~ Mária Terézia
tanuló

Magyarság 1926. I. 17

Vasárnap nyilik meg a tehetséges gyermekek második munkakiállitása

— A Magyarság tudósitójától —

A kultura előrehaladottságával mindinkább fontossá vált a kérdés: ki mire van predesztinálva, mi az élethivatása? A szülők, kik gyermekeik jövőjét féltő aggodalommal viselik szivükön, kutatni kezdték gyermekeik hajlamait és képességeit. S odajutottak, hogy ma már minden anya gyermekében zsenit lát.

Különösen a müvészetek az emberi érvényesülés kábitó utai teltek meg ifju titánokkal. A „hosszu haj, rövid ész" igazsága megszünt... Ma mindenki zseni. Én is, te is, ő is... Zsenik vagyunk és szidjuk a sorsot, ha nem érvényesülhetünk. A Magyar Gyermektanulmányozási Társaság modern lélektani tudományok segitségével pontosan meg tudja állapitani mindenkinek képességeit, tanácsokkal szolgál a pályaválasztásra vonatkozólag, felkutatja és istápolja a szellemi és anyagi kulturjövendő vezetőit, müveiből pedig kiállitásokat rendez.

Ez az intézmény rendezte 1922-ben a Műcsarnokban a tehetséges gyermekek munkáinak szakszerü kiállitását. Hasonló kiállitás nyilik meg ma, vasárnap, a Mária Terézia-téri Pedagógiai Szemináriumnak negyedik emeletén. A tehetséges gyermekek és ifjak második munkakiállitása öt nagy előadóteremben és a folyosón van elhelyezve. A rendkivül gazdag és változatos anyagban legtöbb a rajz és a festmény, szobor és az iparmüvészeti alkotás. A müalkotások *meglepően magas szinvonalat árulnak el* s a magyar ifjuság értelmi s művészi fejlettségét és termékeny alkotókészségét bizonyitják.

A tanulók rajzai s egyéb munkái a termekben fejlődéstanilag, életkorok szerint vannak elhelyezve.

Az első teremben foglalnak helyet a hét—tizennégyéves gyermekek munkái; a kisebbek munkái a folyosó elejére szorultak. Az első terem főhelyén, az emelvény fölött láthatók a 11 éves *Lampel* Mária Terézia kedves és finom kivitelü festményei. *Kremmer* Gyula tizennégyéves tanuló rajzai is meglepőek. A második teremben tizenöt—tizenhatévesek munkaanyagát találjuk. Meglepőek itt *Koháry* György akvarell festményei, *Székely* László szines pasztelljei, figurális és tájképei. A harmadik teremben a tizenhétévesek alkotásai sorakoznak s a tizennyolcévesek közül *Illyefalvy Lőthe* Éva szobrai és rajzai a kiállitás diszei. A negyedik termet a tizennyolcéves *Fenyves* Sándor, *Hollós* Endre, *Göndör* Bertalan értékes müvei töltik meg. *Göndör* egyébként szépen versel is. *Földházy* Margit tizennyolcéves tanyai leány rajzai, festményei, akvarell kompoziciói és szobrai igazi tehetséget árulnak el. A kis müvész *rajzolni, festeni nem tanult. Hegedüs* Jenő kiforrott faszobrász, *Szüret* cimü müve disze a kiállitásnak. Az ötödik termet s a folyosó hátsó részletét a „Pedagógiai csoport" foglalja el. Ennek a csoportnak célja az oktatásnak s a természetes környezetnek hatását tüntetni fel a tehetségek kialakulására.

Ide vették fel a tolnamegyei Öcsén és Alsónyék ősidőktől fogva népmüvészetileg fejlett lakosságában felnövekedő nyolc-tizéves fiuk és leányok rajzait, továbbá a gyermekek szabadalkotását müvelő Uj Iskola, Családi Iskola s más községi fiu- és leányiskolák különböző alkotásait és szlöjdmunkáit. Ugyanitt foglal helyet a japán elemi iskolás tanulók rajzgyüjteménye, amelynek szingazdagsága frappáns módon bizonyitja népünk ősi szinszeretetével való rokonságát. A folyosó előtere a fiuk technikai alkotásai és rajzai s a leányok kézimunka tervei, kézimunkái s a női piperemunkák számára van fenntartva. Érdekes része a folyosón lévő anyagnak a női kézimunkák fejlődésszerü összeállitása a 18 éves korig. A sorozat befejezéseül két keretben találjuk a magyar népmüvészet nőtermékeit, amelyek felé a női kézimunkaoktatás önkénytelenül halad. *Háromszázhatvan tehetséges gyermek és ifju munkáját állitották ki*, körülbelül kétszer annyi jelentkező közül. A kiválogató bizottságnak *Nagy* László elnöklete alatt müködő tagjai: *Ozoray* Frigyes, *Pinkert* Zsigmond, *Ságody* Ottmár, *Hollós* Géza, *Ács* Lipót, *Mirkva* János, *Fetterné Farkas* Irén, *Bikfalvy* Hella derék munkát végeztek.

A kiállitás vasárnap, 17-én délelőtt tizenegy órakor nyilik meg számos előkelőség jelenlétében és február 17-ig tart. Mindennap megtekinthető délelőtt tiztől egy óráig, délután háromtól hat óráig. Belépődij felnőtteknek 5000, tanulóknak 2000 korona.

LAMPL Mária, W.

bizonyos aktuális kérdéseket. Meg is indult a nyomozás minden irányban annak a tisztázására, hogy az Emmery ur nemzetisége tekintetében felmerült gyanu jogos-e vagy nem.

Nyomozást inditottak az ügyben a pozsonyi magyar ujságirók is, akiket természetesen szintén közelről érdekel az ügy. Hamarosan megállapitották, hogy Pozsonyban valóban élnek Emeryek, akik nevüket csak egy m betüvel irják ugyan, de ez a kis különbség persze, nem döntőjelentőségü; a névnek ilyen elváltoztatása könnyen megtörténhet egy kivándorolt családnál. Két Emeryt ismernek Pozsonyban, az egyik *Emery* Henrik, a pozsonyi Első Takarékbank főtisztviselője, a másik *Emery* Lajos dr. gyakorló ügyvéd. A pozsonyi ujságirók egyiket sem tudták megtalálni, Emery Henrik jelenleg Bécsben van, Emery Lajos dr. pedig valahová vidékre utazott, igy azután Pozsonyban nem is sikerült megállapitani, hogy van-e valami rokonság a pozsonyi és a párisi Emeryek között.

Határozottabb eredményekre vezetett az a nyomozás, amelyet mi inditottunk meg itt Budapesten. Nyomozásunk kiinduló pontjának a kultuszminisztériumban őrzött, nyomtatott iskolai értesitők szolgáltak. Ezek közül kikerestük a pozsonyi főreáliskola régebbi értesitőit, és megnéztük, hogy szerepelnek-e ezekben az Emery-család sarjadékai. Valóban fel is fedeztük Emery Lajos nevét, aki az adatok szerint 1882-ben született és 1893-ban végezte a főreáliskola első osztályát. Végigkisértük az értesitőkben Emery Lajos urnak egész középiskolai pályafutását és sajnálattal kellett megállapitanunk, hogy egyáltalán nem tartozott az eminensek közé, bizonyitványai jórészt hármasokból és négyesekből állnak. A főreáliskola hatodik osztályában kapta az ügy szempontjából a legfontosabb négyest, azt, amely *a francia nyelvből és nyelvtanból* buktatta el *Emery Lajost*. Ezekután föl kellett tételeznünk, hogy Emery Lajos és Monsieur Jules Emmery között semmiféle kapcsolat nincsen ,a pozsonyi főreáliskola növendéke legalább is nem mutatott sok előszeretetet a francia nyelv iránt, amelyet névrokona oly szépen és tökéletesen beszél.

A másik pozsonyi Emery Henrik, 1894-ben született. Ezekután már csak a Budapesten élő Monsieur Emmery személyi adatait kellett megszereznünk, hogy a pozsonyi adatokkal összehasonlithassuk. A rendőrségi bejelentőhivatalban hiába jártunk, az ottani bejelentőlapon Monsieur Emmerynek sem szülétési helye, sem a születési éve nincs feltüntetve. A Hungária-szállóban kutatásaink több sikerrel jártak; sikerült megtalálnunk Monsieur Emmerynek sajátkezüleg kitöltött bejelentőlapját, amelynek adatai minden további találgatásnak elejét veszik.

A bejelentőlap szerint *Monsieur Jules Emmery 1878-ban született Franciaországban, Chateau Ron nevü kis községben. Ezek szerint tehát nem lehet azonos a pozsonyi Emeryekkel*, akik Pozsonyban születtek, az egyik négy, a másik hat évvel később, mint ő. A kétségtelenül fecsegők és elfogulatlan tárgya-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

DAILY NEWS

Mária W. Lampl

1978 JAN 19

1021

Paintings of Mária W. Lampl

Beauty of colours in flowers

Hungarian National Gallery General Director Gábor Ö. Pogány Thursday opens in the Patriotic People's Front Cultural Hall at 94, Népköztársaság útja, a comprehensive exhibition of 53 paintings by Mária W. Lampl, the first major exhibition of this artist's life work.

She graduated from Budapest's College of Art. Her masters were towering personalities of 20th-century Hungarian painting: István Szőnyi and Vilmos Aba-Novák. During her study tours in Italy, she came under the influence of mural paintings and stained glass windows seen there.

It is expected that this exhibition will win over large sections of the Hungarian art-loving public to Mária W. Lampel, who has congeniálly expressed in her art the vision of a lyrical, sensitive, delicate and reserved personality. She has produced especially fine flower-still-life works with soft colours having deep inner glow.

Flowers in vase, by Mária W. Lampl

Flower seems to be at the very centre of her artistic vision. Flowers also figure eminently in her interiors. Her coloris includes both subdued and brilliant shades and hues, and the overall impression is that they all come from the innermost of her heart. She is no follower of any of the fashionable "isms", and only follows the good advice of her signally good taste.

DN

DAIL

from the wires of the News Agency MTI
BUDAPEST

Neueste Na

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1979 NOV 1

DAILY NEWS

Mária W. Lampl

1021

Mária W. Lampl's paintings on show

Quiet beauty of the still life

An exhibition of 42 paintings by Mária W. Lampl is to be opened Thursday afternoon in show rooms of the Picture Galleries Co. Gábor Ö. Pogány, General Director of the Hungarian National Gallery will open the show, that will be on for two weeks between Nov. 1-15 (closed on Sundays). The scene is the Derkovits showrooms at 63 Lenin körút, Budapest VI.

A flower still life, by Mária W. Lampl

Works of this noted painter have been known to the art loving public as reflecting the quiet beauty of natural scenes, and revealing a profound knowledge of the texture of natural things. The painter has been known to show a lyrical approach to subject matter, and reflect in her works the sensitivy of her feeling and temperament.

Mária W. Lampl was born in Budapest. She graduated from the Colleage of Art, where she studied under the hand of outstanding 20th-century Hungarian painters István Szőnyi and Vilmos Aba-Novák. She was first attracted to mural painting (one of the fortes of Aba-Novák), a tendency confirmed during her visits to Italian centres of art.

However she later gave up mural painting, requiring the physique of a man, and increasingly drew inspiration from the scenes of everyday environment.

She has especially excelled in the flower still life idiom. Her frank admiration for garden flowers shines through her harmoniously composed pictures. Her art is entirely ingenuous—it is the artist herself, entirely without pose, who is present in all her works. With her pictures, she wants to delight viewers—as much as she herself had derived pleasure in painting them. Her coloris is fresh and vivid as she brings out both in line and in colour the unrestricted and untranslated beauty of flowers and other things of nature.

In sum, Mária W. Lampl manages to capture the permanence in fleeting beauty, presenting the quintessence of her aesthetic enjoyment.

— ta —

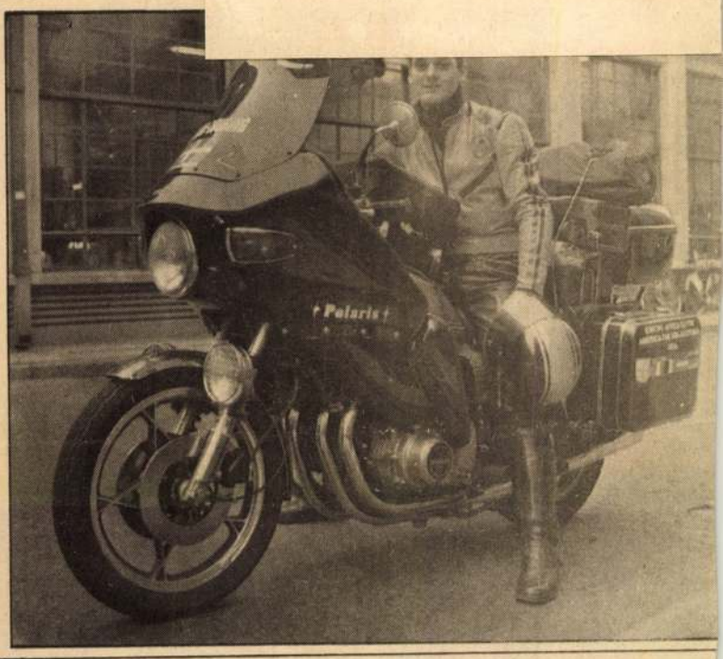

US atomic industry should be changed

COMMISSION WARNS

Washington (UPI) — The commission President Carter named to investigate the Three Mile Island nuclear accident said Tuesday the Nuclear Regulatory Commission should be abolished and the entire atomic industry changed in fundamental ways.

The commission report, presented to President Carter at a White House ceremony, recommended changes in seven broad categories ranging from planning for nuclear emergencies to requiring some new organizations to hire nuclear specialists.

Carter said he would study them carefully and report his decisions to the nation.

The most dramatic proposal called for abolition of the five-member, quasi-judicial NRC and creation of an executive agency with one director to regulate the nuclear industry. The new agency would focus primarily on safety, with guidance from an oversight committee appointed by the president.

The investigating commission said fundamental changes in the produres, practices, organization, and especially the attitude, of the NRC and the nuclear industry would be needed "to prevent nuclear accidents as serious as Three Mile Island."

If accepted, key recommendations among the 200 suggested would:

—make utilities and the nuclear industry police themselves, set high safety standards and take responsibility for all aspects of reactor operations, even during crises.

—Subject reactor licence-holders to periodic inspections, audits, performance hearings and "relicensing."

institutions for reactor operat and supervisors, and provide continuous refresher training.

—Improve control room desi

—Provide for more research nuclear plant design and probability and consequences accidents.

—Make plant licensing cont gent upon approval of disas response plans and provide preventive measures, like rad tion drugs, near reactor.

—Require major media orga zations to hire nuclear speciali to help disseminate accurate formation in case of an accid

The commission chairman v John Kemény, president Dartmouth Collage.

W. Lampl Mária, festőművész

W. Lampl Mária festőművész kiállítása a Derkovits teremben tekinthető meg november 15-ig

Pesti Műsor, 1979. nov. 14. 4. old.

Lancedelli

Weixelgärtner

Komárom. T. 2524. III.

Lovabb 2

A háttérben látszik a vár, melyet az előtérben felállitott osztrák ágyúütegekkel ostromolnak. Felirata:

COMORN,
von den kais: kön: Truppen belagert

alól balra: N.d. Natur gez. v. Fr. L'Allemand.
jobbra: Lith. v.J. Lancedelli u. Ed Wexelgärtner.
legalól középütt: Verlags Eigenthum v. J. Höfelich; Stadt, Bazar No 427. Vervielfältigung vorbehalten.

Kny., alányomással, mér. a vk. 43.3 : 65.1 cm.

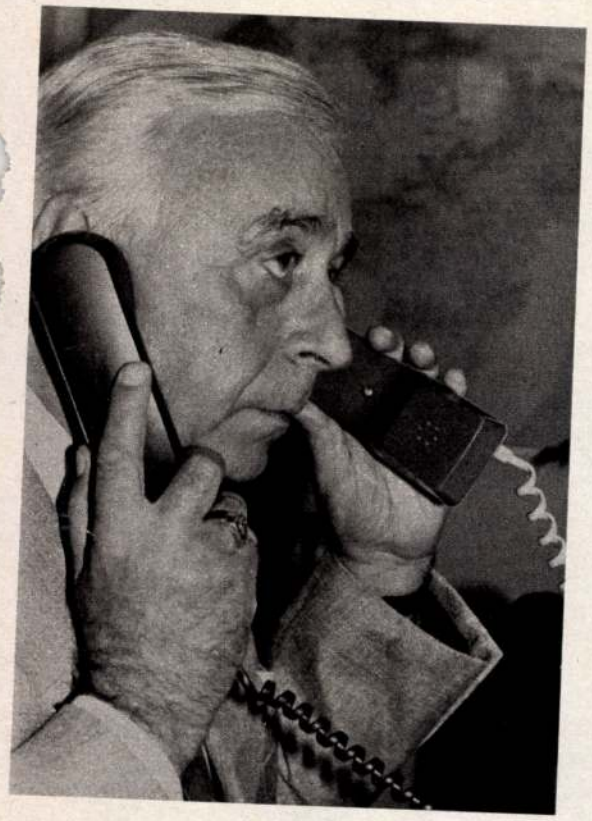

Mangold Gyulának néha három kézre lenne szüksége

jemben: vajon mi hajtja őket? Ellenállás, közöny ott; bürokrácia, esetenként hanyagság itt. Mégsem kedvetlenednek el, kitartóan ragaszkodnak magyarországi üzleti kapcsolataikhoz.

– Az ember nem tud és nem is akar kibújni a bőréből – mondja Tóth Ferenc. – A származás még akkor is erősen köt, ha jó tíz év után úgy érzem: inkább tartozom Dániához, mint Magyarországhoz.

– Én ugyan magyarnak érzem és vallom magam – vallja Mangold Gyula –, de üzletemberként dán ügyfeleim érdekeit nézem és védem elsősorban. Ez üzleti érdekem, meg aztán több mint harminc esztendeje itt élek.

Persze, Mangold Gyula, miközben dán üzletfelei érdekeit óvja, s ezért nagyon kemény partner az itthoni vendéglátó-ipari szakemberek szerint, védeni igyekszik a mi hírünket is: jobb munkát, udvariasabb kiszolgálást követelve. Mint ahogyan Kolos László is a szigorú követelményekkel tette kedveltté a magyar húsokat Dániában. És az eredmény őt igazolta, mert amikor azt firtatom, mi a ráció számára ebben a kapcsolatban, így válaszol:

– Elsősorban az, hogy anyagilag kifizetődik. Meg az, hogy biztosítom a Kolos Kød nyersanyagellátását sertés- és marhahúsokból, és a későbbiekben talán sok egyéb termékből is.

Hajtóerőben tehát nincs hiány. De ahhoz, hogy a három üzletember északról üzleti kapcsolatba kerüljön Magyarországgal, előbb üzletemberekké kellett válniok. Sikeres üzletemberekké. Ez vajon hogyan sikerült? Idegenben, amelynek kezdetben még a nyelvét sem értették.

– Talán úgy – keresi a választ Tóth Ferenc –, hogy ettől a közegtől, amelyben most élek, már eddig, tíz esztendő alatt többet kaptam, mint előtte egész életemben Magyarországtól.

– *Bizonyára azért, mert ez a közeg gazdagabb. Esetleg adakozóbb.*

– Szó sincs róla! – tiltakozik Tóth úr. – Gazdagabb ugyan, de semmi esetre sem adakozóbb, sőt. De ez a közeg arra ösztönzött, és ösztönöz napról napra ma is, hogy sikert, majd újabb és újabb sikereket érjek el a munkámban.

Kolos László nem úgy tört fel, mint Tóth Ferenc. Ő nem váltott szakmát. Amikor megérkezett Dániába, 1963-ban, ott folytatta, ahol odahaza abbahagyta: hentessegédnek ment.

– *Akkor hát mi volt karrierjének a titka?* – faggatom.

– A legfontosabb: nagyon keményen dolgoztam. És mindig ott, ahol a legmagasabb fizetést adták. Munkaidő után pedig – otthon így mondanák – másodállást vállaltam, ugyancsak hentesként. Amikor összekapartam egy kis pénzt, nyitottam egy saját hentesboltot. Aztán még egyet, később még egyet. Végül pedig átnyergeltem a nagykereskedésre.

– *Ennyi az egész?*

– Ennyi. A kulcs: kitartó szorgalom, és hozzá a tanulás persze. Mert ma már az élet iskolája önmagában kevés.

Gyors leltárt készítek: kiterjedt üzlethálózat, üzemek, műemlék otthon egy park közepén, álomszép berendezés. A WC húzója színarany. Nem állom meg, rákérdezek:

– *És megérte? A sok küzdésért, a két-három műszakos „hajtásért" kárpótolta az eredmény?*

– A legtöbb embernek az a vágya, hogy gazdag legyen – válaszol Kolos László. – De aki ezt eléri, csakhamar rájön, hogy önmagában a gazdagság nem elegendő. A boldogsághoz sem, ahogyan a nóta mondja, meg máshoz sem. De azért hallatlanul fontos, hogy az embernek legyen a meggazdagodáshoz lehetősége!

És az ajtóban, miután elköszöntünk, hozzáteszi még, mintegy búcsúzóul:

– Én innen úgy látom, hogy ez a lehetőség odahaza is megnyílik hamarosan. Legalábbis azok számára, akik egy kicsit többet akarnak elérni, és ezért tenni is hajlandók valamit.

GARAMI LÁSZLÓ

Tóth Ferenc az összecsukható konténerládák modelljével

A SZERZŐ FELVÉTELEI

PORTRÉK BRONZBAN

Emlékeznek-e még a korosabb pestiek Láncz kárpitosék reklámjára? Emlékeznek-e még a versikére, mely újságokban s persze a három fivér műhelyének vitrinjében is olvasható volt, s szólt imigyen: *„Kis lakások leghőbb vágya / Láncz kárpitos fotelágya / Éjjel alszik, nappal ül / Pihen rajta remekül. / Hogyha vendég jön a házhoz / Megoldást a fotelágy hoz. / Nappal ülve, éjjel alva / Használja, ahogy akarja."* – Mindez immár kereskedelemtörténet, a régi Pest egy darabja. Az új Montreal egyik nevezetessége pedig egy nyolcszoros életnagyságú, bronzból öntött Kennedy-mellszobor, a Jeanne Mance Street és a Kennedy Avenue sarkán lévő emlékparkban. Az 1986 novemberi avatáson ott volt a szobrot leleplező Jean Doré polgármester, Robert W. Maule, az USA montreali főkonzulja – s persze a művész, Láncz Pál, a kárpitos fivérek egyike, akiknek jó nevű műhelyében oly dolgok is készültek, mint a bükkfa rugó a háború alatti acélínséges években.

„Rendkívüli" életút, s mégis mily „hétköznapi" a történet... A Kispesten született Láncz Pál korán árvaságra jutott. Karcagra került, ott nevelkedett, s tízévesen már parasztemberfejeket faragott botvégekre. Mint mondja, azóta rajzol, mintáz. Rendes időben, rendes művészeti tanulmányokra, netán művészpályára nem gondolhatott, ám szorgosan eljárt a ma is virágzó Vasutas Képzőművész Körbe, és vendéghallgatóként Kisfaludy Strobl óráira. 1956-ban, Kanadába kerülve fordította pályáját a művészet felé. Kezdetben, ahogy meséli, inkább tömegárukról volt szó – valamiből meg kellett élni –, kis gipsz szobrokat készített, tigrist, farkaskutyát, egyebeket, melyekkel nagyfia járt házról házra. Az első szoborportré, az első szobrászsiker: Abraham Bronfmantól, az ismert likőrgyárostól kapta a megrendelést, amit számos híresség portréja követett: Leger kardinálisé, David Ben-Gurioné, Nathan Philipsé, Toronto korábbi polgármesteréé. A Frappier Institute számára dr. Armand Frappier arcmását mintázta meg, az intézetalapítóét, aki turberkulóziskutatóként szerzett hírnevet a harmincas években. Ezzel a művével Quebec kulturális miniszterének díját nyerte el. Azután – az USA egyik legnépszerűbb elnöke elleni merénylet 25. évfordulóján – a Kennedy-emlékmű.

Láncz Pál egyik legújabb alkotása a cionista mozgalom megalapítójának, Herzl Tivadarnak mellszobra. Kicsinyített mását azok kapják majd a Zsidók Világszövetségétől, akik 5000 dollárnál nagyobb összeget adományoztak a zsidó állam javára.

–b–

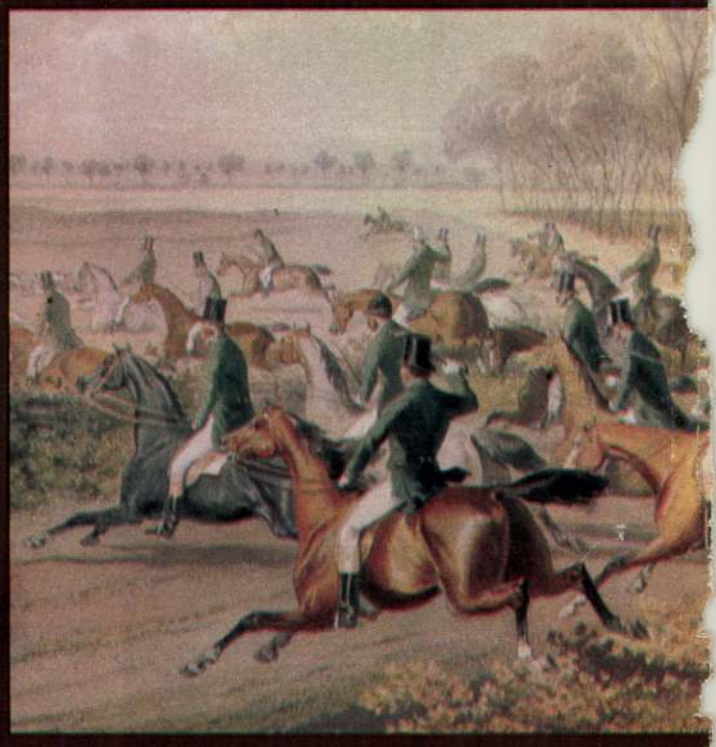

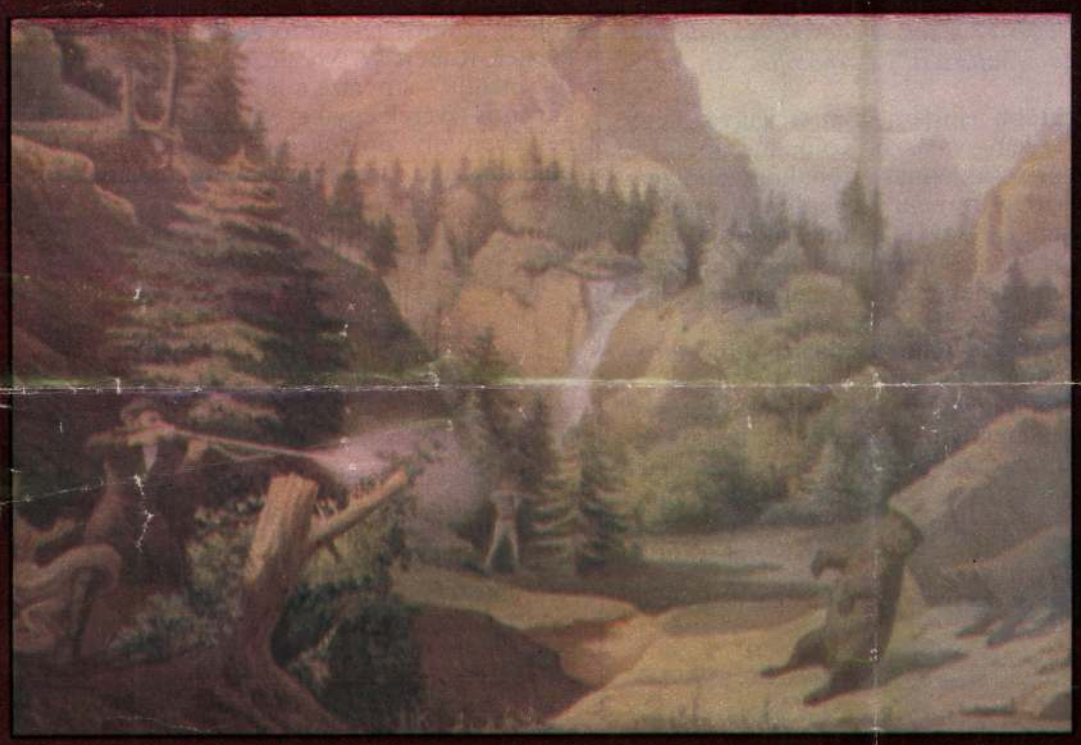

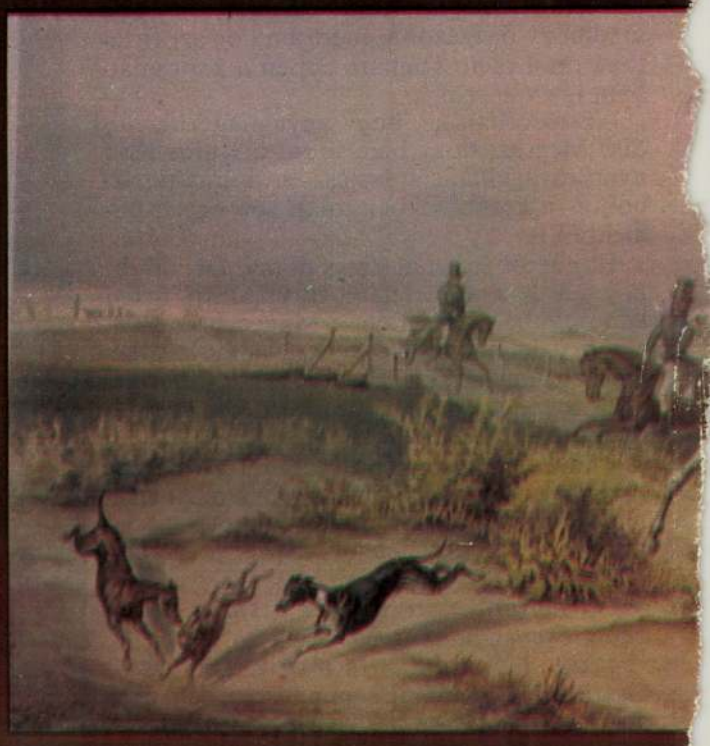

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉSZAKMAGYARORSZÁG
Láncz Pál művészettörténész
1972 SEP
6

Egy kiállítás ürügyén

1021

Kockázatos játék

A Miskolci Képtárban szeptember 2-án nyitotta meg dr. Láncz Pál művészettörténész a Tér és idő a festészetben című kiállítást, melyet a kiállítók — a Miskolci Képtár és a Magyar Tudományos Akadémia Művészettörténeti Intézetének kutatócsoportja — kísérleti jelleggel rendeztek meg. A kiállítást október 1-ig tekinthetik meg az érdeklődők.

*

A mindössze 25 műből álló kiállítás megtekintése után némi csalódást érez a látogató. A kiállítás címe, a tér és az idő problémája a festészetben, hisszük, hogy egyike a század művészetileg legizgalmasabb kérdéseinek, s következésképpen egyike a legnehezebb problémáknak is. Ez az a területe a művészetnek, amelyet az átlagosan képzett látogató a legkevésbé érzékel, a legkevésbbé ért meg, különösen akkor, ha figyelembe vesszük, a művészeti közízlés jelenlegi szintjét. A realista ábrázolásmódhoz húzó közízlés számára mindig is nehezen érthető ez a problematika, a tér és idő elvont fogalmainak ábrázolása. Persze, pusztán emiatt nem lenne elfogadható, hogy ne kíséreljük meg megértetni ezt a problematikát. De már elöljáróban meg kell mondanunk; nehezen hisszük el, hogy ezzel a kiállítással sikerült célt érni.

Ezt a következtetést nemcsak azért merjük levonni, mert ez a kis kiállítás — a kiállított művek számszerűségéből adódóan is — csak bizonyos fajta ábrázolásmódokra korlátozódhat, hanem azért is, mert a kiállított alkotások — tisztelet a néhány kivételnek — nem a legsikerültebbek, nem a legrangosabbak közül valók. Úgy érezzük, hogy beszűkült az a válogatás, amelyet láthatunk, csak bizonyos fajta stílusokból kapunk ízelítőt, s nem is a legszerencsésebben.

A kiállítás plakátja egy Vazarely-alkotás. Csábító. Ám azt hisszük, hogy aki a plakáton felbúzdulva belép a Miskolci Képtár földszinti termébe, az ott becsapottnak érzi magát.

A kiállítás ürügyén ide kívánkozik még egy megjegyzés. Kísérleti kiállítás ez is, s kísérleti jelleggel korábban már rendeztek kiállítást Miskolcon. Mivel az az egyes számot viselte, várható, tehát egy újabb belőle. S ez így már egy kicsit sok. Mert valljuk, hogy a művészeti intézményeknek, tehát a kiállító termeknek is ízlés nevelő, ízlésformáló, feladata van. Ám azt pusztán kísérleti kiállításokkal elérni kockázatos. S nem is hisszük, hogy célravezető. Ebben az esetben biztosan nem az. Jó lenne, fontolóra venni, hogy a jövőben Miskolcon, ahol a munkáskultúra és a munkásközízlés fejlesztése terén még nagyon sok feladat hárul a kiállítási intézményekre, vállalják-e ezt a nagyon kockázatos játékot.

Csutorás Annamária

Tanács
a megye
helyz

Ma, szeptember 6-án, szerdán tartják a megyei tanács vb-termében dr. Horgos Gyula kohó- és gépipari miniszter részvételével a KGM és a megyei tanács vezetőinek megbeszélését.

Az eszmecserén szó lesz az elmúlt évben hozott felsőbb szintű határozatok végrehajtásáról, valamint a KGM vállalatainak szolgáltatási munkájáról. A megbeszélésen érintik majd az árualap bővítésének lehetőségeit, továbbá a Kohó- és Gépipari Minisztériumhoz tartozó két vállalatnak, a Kismotor- és Gépgyár mezőkövesdi gyáregységének, valamint a Csepeli Varrógépgyár sátoraljaújhelyi egységének bővítési lehetőségeit.

A KGM és a megyei tanács vezetőinek megbeszélésén további, a megyét érintő gazdasági és más problémákról is szó lesz.

ját. Erre nagy figyelmet kell fordítani, mert az imperialista országok propagandája az ideológiák békés egymás mellett élését is követeli; azt kívánja, hogy a szocialista országok mondjanak le az ideológiai harcról.

Amikor a kapitalizmus propagandistái ideológiai fegyverszünetet javasolnak, szándékosan szétválasztanak szorosan összetartozó dolgokat, elválasztják az ideológiai harcot az osztályharc

240 millió to

A szocialista gazdasági integráció tagállamai 15 esztendős távlati mezőgazdasági fejlesztési terv kidolgozásán munkálkodnak. A programban szerepel magas hozamú mezőgazdasági kultúrák széles körű alkalmazása, új műszaki eszközök felhasználása, hatékony műtrágyázás és az öntözés bővítése.

A KGST-tagországok már régóta együttműködnek a mezőgazdaság területén. Az elmúlt tíz esztendő folyamán a Szovjetunió több mint 100 ezer traktort, kombájnt és más gépet szállított a tagországoknak, ugyanakkor sok szovjet szövetkezeti gazdaság

Fájdalommal tudatjuk, hogy

dr. Láncz Sándor

művészettörténész

1995. október 16-án elhunyt.

Hamvasztás utáni búcsúztatása 1995. november 6-án 12 órakor lesz
a Budapest X., Kozma utcai zsidótemetőben.

EMLÉKÉT MEGŐRIZZÜK!

Gyászolják:

felesége Zsuzsi, rokonai, barátai, művésztársai,
Magyar Tudományos Akadémia Művészettörténeti Kutatócsoportja,
Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége

Láncz Sándor

1995. nov. 6

Új hallgatói érdekképviselet

A MEFHOSZ a tandíj intézménye ellen

Nem kíván tandíjat fizetni a hét végén Gödöllőn megalakult *Magyar Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Országos Szövetsége (MEFHOSZ)*, amelyet hat intézmény diákjai hívtak életre – tudatta az *MTI*.

Az új szervezet vezetője, *Bercsényi* László vasárnap a gödöllői agráregyetemen elmondta, hogy várják soraikba a tandíj intézményének elutasítása mellett állást foglaló diákokat. Megítélésük szerint a tandíjvita nem más, mint politikai elterelő művelet az ország igazi problémáiról. A tandíjból befolyó két-három milliárd forintos bevétel az ország gazdasági gondjain nem képes enyhíteni. Az új szervezet szerint a *HÖKOSZ (Hallgatói Önkormányzatok Országos Szövetsége)* cserbenhagyta az egyetemistákat, főiskolásokat, amikor alkut kötött a kormánnyal. Ennek ellenére a MEFHOSZ korrekt kapcsolat kialakítására törekszik a HÖKOSZ-szal. A szervezet tárgyalásos úton szeretne követeléseinek érvényt szerezni, de ha a tárgyalások kevésnek bizonyulnak, úgy a törvény adta lehetőségeken belül akár polgári engedetlenséggel vagy demonstrációk szervezésével igyekszik igazát kiharcolni.

NAPLÓ

KERÉNYI MARI textilkiállítása november 16-ig tekinthető meg a Biblical World Galériában (Budapest VII., Wesselényi u. 13.).

LÁNCZ SÁNDOR művészettörténész ma 12 órakor temetik a budapesti Kozma utcai temetőben. A művészettörténeti tudomány kandidátusa hetvenhat éves korában, október 16-án hunyt el. Láncz Sándor 1960 és 1970 között a Műcsarnokban dolgozott. Ezt követően a Magyar Tudományos Akadémia művészeti kutatócsoportjának művészettörténészeként tevékenykedett. Kutatási területének középpontjában a XX. század művészete szerepelt. Láncz Sándor számos könyvet publikált, például ő a szerzője az Egry József-monográfiának

Középpontban a Hungária körútiak csepeli és

Most is ötöst ka

A pályák többségén hóesésben játszották az élvonalbeli futballbajnokság tizenharmadik fordulójának mérkőzéseit. A legutóbbi körben gólzáporos győzelmet arató MTK megsemmisítő vereséget szenvedett Csepelen, s menthetetlenül visszacsúszott a középmezőnybe. Nem segített az edzőváltás a Parmalaton és a Győrön sem, s a fehérváriak tizedik meccsvesztésük nyomán sereghajtóként szégyenkezhetnek. Menekül ellenben a Haladás, és a Stadlert sem zavarta meg az egyesület névadó szponzora elleni rendőrségi vizsgálat. Rangadón vesztett Vá-

gon. Az egyik jelölt *Bölöni* László.

(erdei)

Hiányzik Jován

VASAS–BÉKÉSCSABA 1-1 (1-1)

Fáy u., háromezer néző, vezette: Kiss G.

VASAS CASINO VIGADÓ: Sáfár – Mónos, Geress, Juhár, Maczó – Máriási, Szilveszter, Simon, Jessy – Gricajuk (Váczi, 46.), Pál.

BÉKÉSCSABAI EFC: Udvarácz – Mracskó, Csató S.,

DVSC-EPONA: Horváth – Gojan, Vadicska, Sándor Cs. – Dombi, Madar (Dobos, 69.), Arany, Pető (Szathmári, 73.), Szabó – Sándor T., Ilea.

Gólok: Miriuta (28.), Arany (44., 71.), Sándor T. (90.).

Kiállítva: Lantai (76.).

VÁC–UTE 1-0 (0-0)

Vác, ezerötszáz néző, vezette: Tóth V.

VÁC FC-SAMSUNG: Hámori – Nagy – Puglits, Siago (Andrássy, 50.), Lévai, Schwarcz, Vojtekovszki, Szoboszlai (Kasza, 46.), Sándor (Austin, 88.) – Romanek, Bor-

6 gólos: *Jak*
Arany (DVSC),
(Stadler), *Jenei* (U

Követk

November
FTC–BVSC (19.0
November 1
Magyarország–Iz
selejtező, Üllői út
November 1
Magyarország–Iz
lejtező, Fáy utca,

NB

1965 - 6.

Krónika

1021

LÁNCZ SÁNDOR

KÉPZŐMŰVÉSZETÜNK A FELSZABADULÁS ÓTA

1945–1965

I

A felszabadulás egy csapásra változtatta meg képzőművészeti életünket. Megszűnt a Képzőművészeti Társulatnak, a Műcsarnoknak az uralma, és talaját vesztette a római iskola „ösztövér neoklasszicizmusa". A fasizmus megtizedelte a haladó irányzatok képviselőit. A legtehetségesebbek közül sokan nem érték meg a felszabadulást. Akik megmaradtak, azok elsősorban a haladó polgári áramlatokat fejlesztették, mint ezt a különböző csoportosulások mindjárt megmutatták. Megalakult az „Európai Iskola"; ez rendkívül heterogén csoportosulás volt, mely Egry Józseftől Korniss Dezsőig, Bokros Biermanntól Jakovitsig a művészi kifejezésmódnak sok különböző árnyalatát ölelte fel. Újjáéledt a Szinyei Társaság is, és megalakult a Rippl-Rónai Társaság; e két utóbbi az egykori Gresham-asztal tagjaiból jött létre. E társulások alig rendelkeztek pontosan körülhatárolható programmal és inkább a negatívummal fogalmazhatnók meg működésük alapját: valami mást kell teremteni, mint ami a két világháború közti korszak hivatalos művészete volt. A Kommunista Párt hagyományként elevenítette fel Derkovits Gyula és Dési-Huber István művészetét: az első művész-kollégiumokat is róluk nevezték el. Gyűjteményes és vándorkiállításokat rendeztek Nagy Balogh János, Nagy István, Csontváry Kosztka Tivadar és mások műveiből. Ez is mutatja, milyen széles alapokra akarta fektetni a Kommunista Párt akkor az új képzőművészeti életet. Nehéz lenne találgatásokba bocsátkozni, s nem is lehet feladatunk annak fejtegetése, mi lett volna, ha . . . Mégis úgy látszik, hogy volt olyan egészséges mag a művészi alkotómunkában, melyből megfelelő tapintatos segítőkészséggel, alapos elemző bírálattal és megfelelő példák mutatásával kibontakozhatott volna az új képzőművészet. Ezt bizonyítja néhány, akkortájt született alkotás is: Ferenczy Béni Petőfi szobra, Kerényi Jenő sátoralja-

újhelyi partizánemlékműve, Barcsay Jenő monumentális mozaikkartonja. (Ez most végre anyagban is megvalósult; miután a Velencei Biennáléról visszaérkezett, most a miskolci Műszaki Egyetemre kerül.) Megemlíthetjük még Ferenczy Noémi kartonjait, Domanovszky Endre bányászkartonját, Korniss Dezső Rimbaud-illusztrációit, Hincz Gyula illusztrációit. Az új törekvések közé számíthatjuk egyre jobban fejlődő monumentális plakátgrafikánkat is, Konecsni György, Káldor László, Gábor Pál és mások maradandó műveit, a kor igényeinek szellemében. Az 1948. évi „Közösségi Művészet Felé" kiállítás bizonyságot tett arról, hogy a lassú, folyamatos, szerves átalakulás megkezdődött. Major Máté akkori megnyitójában fel is veti a képzőművészet új feladatát: „A képzőművészetnek most már a közösség lesz a fogyasztója, s a képeknek és a szobroknak már nem egy-egy kiváltságos és kivételes értő ínyencségét, hanem a tömegek kultúra-szomját, szükségletét, igényét kell kielégíteni... A közösség képzőművészete monumentális művészet."

A fejlődés azonban más irányt vett. 1949 után, a proletárdiktatúra követelményeinek megfelelően, gyorsabb tempóban került napirendre a szocialista realista művészet megteremtése. De Révai József beszéde, mely az első budapesti szovjet kiállításon (1949. Nemzeti Szalon) hangzott el, nem támaszkodik a magyar festészet közvetlen hagyományaira, a közvetlen elődökre, akiket pedig korábban a párt maga is propagált. Derkovits, Dési-Huber mintha nem is élt volna, és mintha nem is lett volna Szocialista Művészcsoport, sem azok a viták, melyeket ők a szocialista realizmusról folytattak. Itt is hasonló volt a folyamat, mint az irodalomban. A képzőművészet zászlajára Munkácsy került egyetlen haladó hagyományként. Csakhogy nem lehetett egy egészen más történelmi helyzetben kialakult festészetet csaknem száz esztendő múltán folytatni. Nem lehetett és nem is lett volna szabad megpróbálni, hogy egy tollvonással kitöröljék a művészet történetéből mindazt, amit azóta alkottak a művészek. Helytelen volt az élő múlt helyett a halott múltat elővenni.

Arra sem igen gondoltak akkoriban, hogy művészeink mennyire képesek a párt által kiadott jelszót követni. Nagy részük még csak készülődött és tusakodott. A szocialista művészet kibontakozásának megvoltak a feltételei, de a fejlődés gyors iramát nem tudták átvenni. Meghirdették a „képzőművészet nemzeti egységét", válogatás nélkül, a világnézeti különbségeket figyelembe nem véve, szervezték meg a művészeket.

Ilyen körülmények között került sor az I. Magyar Képzőművészeti Kiállítás megrendezésére 1949 augusztusában. Kétségtelen siker volt az, hogy művészeink szinte kivétel nélkül résztvettek a kiállításon. A témaválasztás hivatalos kívánalmai mindazonáltal szokatlanok voltak az UME, a KUT és a Szinyei Társaság szellemében nevelkedett festőknek. Így történhetett meg például az az elég különös eset, hogy Egry József egy művét eltávolították a kiállításról, miközben aránytalanul nagy szerepet kaptak a kevésbé tehetséges festők. Hivatalosan azt követelték a művészektől, hogy az új társadalom új emberét ábrázolják. De még nagyon is kérdéses volt, hogy ez a követelmény reális volt-e akkoriban és még nagyobb kérdés volt, hogy milyen stílust kövessenek a festők és hogyan fessenek. Visszatérni a XIX. században kialakult formákhoz és az akkori kompozíciós szemlélethez hogyan is lehetne zűrzavar és bizonytalanság keltése nélkül? Ebben a stílusban már nem lehet korunkat kifejezni.

Egy évszázad alatt alapvetően megváltozott a tömeg fogalma. A tömeg osztállyá szerveződött, jelentkezése a konkrét szituációban is egységes – mint pél-

dául Derkovits és Masereel metszetein stb. – nem szólva a típusábrázolásnak a régitől eltérő mai módjáról. Az irreális tartalmi elemek és a realista módszer között feloldhatatlan kettősség mutatkozott: ez szükségszerűen vezetett a sematizáláshoz. Minthogy a művészek nem találták meg – és akkoriban nem is találhatták meg az irreális képi elemek konkrét ábrázolásának helyes módját (ezzel viaskodnak még ma is), megadták magukat a felületes látványosságnak. Révai József figyelmeztette ugyan a művészeket a sematizmus veszélyére: „... az új téma, a közérthető ábrázolás csak akkor vezethet képzőművészetünk valódi megújhodásához, ha a művész ki tudja fejezni a maga nyelvén azokat az új eszméket, amelyek népünk megújuló életét formálják ..." Ám e figyelmeztetés önmagában, hathatós segítség nélkül, nem lehetett hatályos. Igaz, hogy a művészek kaptak hivatalos tanácsokat, ezek azonban nem váltak ikonográfiai képletekké, szocialista festészetünk jelrendszerévé. A hibát tetézte a nagy sietséggel levont „értékelés", a kiosztott állami díjak és kritikai dícséretek formájában.

Mindazonáltal ez időben is született néhány kiemelkedő alkotás. Ezek között kell említenünk Domanovszky Endre néhány művét, a *Dolgozók esti iskoláját*, a mezőgazdasági kiállítás pannóit, melyeken majdnem négy esztendőt dolgozott (1951–1955), az *Olvasztárokat* (1955) és a dunaújvárosi freskót; Bencze László téli termelőszövetkezeti életképe és a kirándulókról festett képei, új történeti festészetünk több jeles képe és Szőnyi István ekkori művei is idetartoznak. Különösen ki kell emelni Domanovszky Endre fejlődését, aki élete művét szervesen építette az 1948-as *Csillésektől* a dunaújvárosi freskóig (1955). Ez kétségen kívül a legújabbkori magyar festészet egyik legjelentősebb alkotása. A mű gondolati magva: a munkás-paraszt szövetség megörökítése. Domanovszky az elvi magvat konkrét cselekvéssé oldotta fel. Magát a frizt részletekre, mintegy induló tételekre osztotta: jobbszélen a mezőgazdasági termelést, balszélen az ipart jeleníti meg, középen találkozik a két csoport s a mezőgazdaságból érkezők kenyeret nyújtanak a martinászoknak. Domanovszkynak sikerült képbe foglalnia a gondolatot azáltal, hogy típusokat teremtett, akik konkrét cselekvésükkel mindennapi tevékenységük képviselőiként kerültek a freskóra. A mi korunk dolgozói vannak megörökítve a vasmű homlokzatán, munkások és parasztok, férfia és nője. Testi munkát végezők ezek, ám a nők szépek, mozgásuk kellemes, lágy és vonzó, a férfiak pedig határozottak és magabiztosak. Nem idealizált hősök, hanem igazándi hősei a mindennapi munkának; megjelenésük, egyéniségük hitelesen képviseli osztályukat. A kompozícióban minden a maga helyére van téve: az attributumok (a kosár, a kenyér, a martinászok vasrúdjai) meg a szereplőknek a mozgása, contrappostoja vagy elfordulása. Domanovszky fogalmazásában a természetben látott formai elemek elvesztik naturális valójukat, képi elemmé alakulnak át, jelképpé, mellyel a művész szuverén rendelkezik, rendezi és csoportosítja őket elképzelése szerint.

1953 után a problémák erősen módosított formában jelentkeztek. Lassú tisztázódás indult meg; az 1953-as párthatározat őszintébb légkört teremtett, a mesterségesen összekovácsolt egység felbomlott, a nézetek differenciálódtak. Egyre élesebb hangokon szólal meg a „művészi minőség"-nek kortól és időtől függetlenített törekvése. Ez ebben az időben konkréten a nagybányai hagyományokhoz való visszatérést jelentette – Munkácsy helyett. A művészek zöme azonban evvel sem elégedett meg többé: nem fogadták el a hagyomány értelmezésének e másik szűkítését. Egyetértettek abban, hogy nem lehet megtagadni e magyar festészet-

nek a XX. század derekáig elért eredményeit. Széleskörű vita bontakozott ki, melyben Nagybánya híveivel – az abszolút festőiség hirdetőivel – vitatkoztak. A vitát fokozta az 1954. elején megnyílt gyűjteményes Szőnyi-kiállítás. Konklúzióként elvetették a nagybányaiságnak a festőiség fogalmával való azonosítását és a következtetéseket képzőművészetünk teljes fejlődéséből szándékozták levonni.

Mindez azonban nem fedheti el, hogy ez az időszak az eszmei elbizonytalanodás kora a magyar festészetben. A revizionizmus eredményeként megerősödtek a kispolgári-polgári tendenciák; az elvi tisztázatlanságok ezek malmára hajtották a vizet. Mindennek lett az eredménye a problémáktól való visszariadás, a tanácstalanság a művészek magatartásában és alkotásaikban is. Éppen ennek ellenhatásaként bontakozott ki a párt akciója, mely a Derkovits-kiállítás megrendezésével, a Derkovits-életmű értékelésével kívánta felhívni a figyelmet proletárművészünk nagyszabású életművére, annak tanulságaira. Körner Éva így exponálja a problémát: „A kérdést, hogy miért érdemes élni, illetve az életet is feláldozni, kb. egy időben teszi fel Szőnyi és Derkovits. Szőnyi igézően békés hangulatú zebegényi idilljével, az *Estével* felel, Derkovits a kor legnagyobb, saját oeuvrejében is legkitisztultabb művével, a *Kivégzéssel*, végtelen egyszerű, magától értetődő egységbe öntve tragikus érzelmi mélységet a munkásosztály saját hivatásának legtisztább tudatával." Eközben boncolgatja Bernáth Aurél piktúráját is, mint a polgári intellektuel művészet izolált-lét felfogásának jellegzetes képviselőjét, s szembeállítja azt Derkovits művészetével, akinél hosszú idő után tevékennyé, küzdővé válik az ember, aki a többiekkel számtalan kapcsolatra képes. E helyes elvek azonban már csupán az 1956-os ellenforradalom után érvényesülhettek; a szakma túlzottan felbolydult állapotban volt ahhoz, hogy a légkör kedvező lehetett volna alkotó munkára. A burzsoá nézetek erősödése oda vezetett, hogy egyesek nyíltan elvetették a szocialista realizmust, és a non-figuratív irányzatok létjogosultságát hangoztatták új piktúránkban. Az elvi tisztázatlanságok megbosszulták magukat: a párthoz, a szocializmus ügyéhez hű művészek sem tudtak eléggé a szocialista realizmus mellett érvelni, s a helyes irányelvek nem tudtak eleven hatóerővé válni.

II

1956 után mindenekelőtt és legsürgősebben a magyar képzőművészet hagyományainak felújítását és továbbvitelét kellett megnyugtatóan tisztázni. Mint láttuk, az a két tézis, mely 1949-ben Munkácsyt, 1953-ban (vulgarizálva) Nagybányát ajánlotta követendő hagyományként az új magyar piktúrának, szűknek bizonyult. Ezért volt helyes és szükséges, hogy 1957 novemberében a „Magyar forradalmi művészet" kiállításon egész terjedelmében mutattuk meg a magyar piktúra forradalmi hagyományait. Noha e törekvés helyes volt, mégis számos túlzást is láttunk. Ám az is bizonyos, hogy Fényes Adolf, Nagy Balogh István, a fiatal Vaszary János, az alföldi piktúra, a Szocialista Művészcsoport, Dési Huber István, Derkovits Gyula művészetének ilyen hangsúlyozott bemutatása nagy mértékben hatott a fiatalokra. 1957-ben megalapították a Magyar Nemzeti Galériát. Ennek folyamatosan rendezett egyéni gyűjteményes kiállításai tovább segítették a kibontakozást. E kiállítások elhúnyt nagy művészeink életművét tárták a közönség elé. Már csak azért is szükség volt rájuk, mert az 1957. évi „Tavaszi Tárlaton" a naturalizmusnak és a non-figuratív absztrakciónak együttes jelentkezése

jól mutatta azt az eszmei zűrzavart, ahogyan a szocialista realizmust tagadták, vagy tévesen értelmezték. A korszerűség helyes művészi elvét félreértették, legtöbbször csak formai korszerűségre törekedtek. Utánozták a nyugati képzőművészet akkor divatos formáit, Bernard Buffet képeit, a tachizmust, a „mágikus realizmust". Ebből nem is születhetett más, csak új akadémizmus.

A problémák tisztázódása során mindenekelőtt a fogalmakat kellett tisztázni, hogy az azonos elnevezések mindenkiben azonos gondolatokat ébresszenek. A folyamat lassan, és tervszerűen ment végbe: a hagyományok tágabb értelmezése, a meginduló viták, a tudományos munka fellendülése, a művészi alkotások számára biztosított szabad légkör meghozta az eredményt. Meglátszott ez a két évenként megrendezett Nemzeti Kiállítások anyagán. 1957-ben megalapították a Fiatalok Stúdióját és az itt dolgozó fiatal művészek is egyre értékesebb művekkel jelentkeztek. Ugyanígy tapasztalhattuk a vásárhelyi és miskolci művésztelep tárlatainak új eredményeit.

A művészet minden korszakának alapvető kérdése a korszerűség. Ez magában hordja a társadalmi valóság adekvát kifejezésének igényét épp úgy, mint a hagyomány átadását és fejlesztését. Ennek olyan részletkérdései vannak, mint például a képzőművészet ágainak egymáshoz való viszonya, az élő külföldi képzőművészet értékelése és sok más. Az egyik legizgalmasabb és legvitatottabb kérdés a kor hősének ábrázolása. Szakítottak az egyoldalú hőskultusszal, amely szerint „a hős vezeti a tömeget" és ez természetszerűen vetette fel a típusalakítás és a tömegábrázolás új problémáit.

A megoldás kétségtelenül több variációban, hosszas kísérletezés eredményeként jelenik majd meg. Bizonyos eredményeket tapasztalhatunk a vásárhelyi művésztelep művészeinek munkásságában. Egyben az ő művészetükben láthatjuk a legpregnánsabban a magyar, sőt, a helyi hagyományokhoz kapcsolódást. E haladó hagyományokra támaszkodva kívánják megteremteni az új alföldi művészetet, melynek alapja napjaink valósága. A századelő Hódmezővásárhelyének nagy művészei és a mai fiatal nemzedék között Kurucz D. István a közvetítő. (1962-ben a Velencei Biennálén voltak kiállítva képei.) Szűkszavú stilizáltsággal megoldott alkotásain a falu, az alföldi táj időtlen egyformasága játssza a főszerepet, minden zsánerszerű, romantikus mellékzönge nélkül. De éppen legutóbbi képén, a *Cséplés*en még tovább megy: itt szerephez jut a táj, mely a közös munka képzetét idézi fel. Így Kurucz művészete közvetítőből egyben példaképpé is magasodik, mert éppen annak a változásnak lesz szószólója, mely a falu életében végbemegy. A vásárhelyi iskola másik örököse Kohán György a nagy elődnek, Tornyainak kérlelhetetlen nyugtalanságát élteti tovább képein. Viharban hajladozó fái, magukrahagyottságukban szótlanná keseredett öreg parasztasszonyai, a vásárhelyi utca tiszta geometrikus síkokra bontott foltjai, a napszítta tanya lefojtott indulatoktól sugárzó narancsszínei a „régi módon már nem lehet" és az „új módon még nem merünk" feszültségét sugározza.

Mellettük növekszik az új generáció; egy részük állandóan ott él Vásárhelyen, más részük rendszeresen odajár. Művészetükben ezek a fiatalok a paraszti lét látszólagos nyugalmas egyszerűségét ábrázolják, és a társadalmi élménynek ebből az egyoldalúságából általánosítanak. Más-más hagyományt ötvöznek a vásárhelyivel: ki az alföldi hagyományok, ki a korareneszánsz freskók, vagy a bizánci ikonok világából törekszik saját hangjának kibontására. Ez utóbbi törekvésben kétségtelenül a polgári természetelvűséggel való szembenállás jeleit találjuk, – s ez

nemcsak a vásárhelyiekre jellemző: példáit mindenütt megtaláljuk. Ezért nyúlnak útkereséseik során olyan régmúlt hagyományokhoz, melyekben a természetelvűség problémája még fel sem vetődött. E színekkel – formákkal – síkokkal megoldott „tiszta" művészi világban valamilyen „örök emberi" tartalmat keresnek, elfeledve, hogy e formavilág egykor milyen konkrét emberi tartalmak hordozójaként jött létre. E hangvétel különbözősége sok közöset takar. Az alkotások ereje éppen „mindennapiságukban" rejlik; amit az olasz neorealismo, a francia cinéma-verité hozott, azt más vonalon valósítják meg e művészek. Az őszinteség egyszerűségében, a formák szépségében, helyenkint a líra magávalragadó magasröptű tisztaságában, s etikai állásfoglalásukban van hatásuk titka, – de a szocialista formálódás mélyebb, felszín alatt mozgó problémáját ez a festészet nem igen ragadja meg.

Épp a változás sokféleségének, a mélyben zajló mozgás ábrázolásának igénye vezeti művészeink egy részét olyan utakra, melyeknek kimenetele legalábbis kétséges. Egyesek művészi alkotásaikban az „új természeti világképet" kívánják megközelíteni, s így tolmácsolni a kor igazságát. „A mikrokozmoszban feltárt makrokozmosz" elmélete azonban zsákutca. Ez a szabad asszociálásra késztető ábrázolásmód lényegében a valóságot irracionálisnak feltüntető irányzat. Lemond a világban való tájékozódás igényéről és így lemond a kompozícióról is: a képfelületet szőnyegszerűen ellepő ábrázolásokhoz vagy a valóságos és képzelt elemek szürrealisztikus egybefolyásához nincs szükség racionális szerkesztésre. Ennek legpregnánsabb példái Lakner László *Planimetrikus vonata* (a műszaki szerkezet precíz képe), vagy Korga György *Ikarusza* (a közömbös, érdektelen szemlélődés felmagasztosítása). Hogy e szőnyegszerű ábrázolásmód sem egyértelműen negatív, hogy itt is alá van rendelve a forma a tartalomnak, jól bizonyítja egyik legtehetségesebb fiatal művészünknek, Csernus Tibornak *Modellezők – Endresz György emlékére* című alkotása. A mű a repülésnek, ez új korszakot nyitó felfedezésnek s benne a magyar úttörőnek állít emléket. Alakjai szinte naturálisan ábrázoltak; de alakok és tárgyak szimbólumokká magasodnak s ezt a művész az arányok és színek megválasztásával éri el. Az alakok és tárgyak nagyságát ugyanis többé nem térbeli helyzetük – mint a perspektívikus ábrázolásban –, hanem a képen való fontosságuk határozza meg. A hierarchia látszólag tetszőleges, valójában azonban a festő vezérlő gondolatának van alávetve mindaz, amit színekkel és formákkal tolmácsol. Csernus nem a klasszikus komponálás elvei szerint dolgozik: sokkal inkább a primitív népek művészetének elvei szerint. A motívumok látszólag önállóak, egymástól függetlenek, valójában azonban egységes mű hangjaivá akkordálnak a színek szerepének megnövelésével.

Másfajta ábrázolásmód szemtanúi lehetünk azokon az alkotásokon, melyek szakítanak a térábrázolásnak a klasszikus elméletével és gyakorlatával, de nem kapcsolódnak a különböző avantgarde irányzatokhoz sem. Ez alkotásokban egy rendkívül erős konstruktivitás jut szerephez, melynek eredetét Barcsay Jenő festészetében (korábban a századforduló konstruktivista törekvéseiben) találhatjuk meg. Ide sorolhatjuk Feledy Gyula, Tóth Imre és mások alkotásait. Ez az előadásmód csupán figurákkal jelzi a teret, illetve az alakok teremtik meg saját terüket. Ez a tér alapjában véve már nem a régi értelemben vett, levegő és színreflexekkel telített valami: találóbb rá a helyszín elnevezés.

Festészetünk tehát – mint e vázlatos áttekintés is képet ad róla – rendkívül változatos módon fejlődik. Nem szóltunk olyan mesterekről, kiknek művészete

töretlen fényben ragyog piktúránk ormain, mint Bartha László, Fónyi Géza, vagy azokról a fiatalokról, akikben már a jövő reménysége fénylik, mint Patay László, Szurcsik János. Kialakulóban van már a legfiatalabbak izmos nemzedéke is. Az új magyar piktúra legyőzte a különféle epigonizmus hatásait, s ha mutatkoznak is benne az elidegenedésnek kétségtelen jelei, egészében mégis társadalmi indítékú, közösségi jellegű művészet, mely úrrá lett a közérthetőség vulgarizálásából fakadó naturalista tendenciákon, túljutott a sematizáló követeléseken, s a hagyományok sokoldalú feldolgozásával, magábaolvasztásával fejlődik.

III

Nagyjából hasonló utat tett meg szobrászatunk is az elmúlt időszakban. 1949 után az akadémizmus és a naturalizmus hadállásai ellen folyó harc esélyeit növelte, hogy még élt és alkotott az a művész, akinek legnagyobb hatása volt az utóbbi évek plasztikájának alakulására: Medgyessy Ferenc. Az ő tömör kőszobrai szinte iskolát teremtettek, – s ez az iskola az ő nyomdokain haladva, a végletes túlzásoktól megmenekedett. A szobrászat előtt álló feladatok pedig serkentően hatottak a legjobbakra – így születhetett meg Somogyi József *Martinászá*ban a kor hőse: a munkás alakjának nemes pátosztól fűtött alakja. E pátosz elsősorban a kiváló kompozícióban nyilvánul meg: ez teljesen zárt, mintha egy láthatatlan virtuális keret vasabroncsként fogná össze. Semmi esetlegesség – mindennek törvényszerű helye van e rendben, a szobor tömegének, a felület megmintázásának, a konstruktív elrendezésnek és a negatív foltok rendszerének. S mindezt áthatja a művésznek az a törekvése, hogy az alakba társadalmi tartalmat sűrítsen. A szervesen összefogott belső mozgás teszi a szobrot drámai erejűvé, s emeli fel a nézőt is az alkotás monumentális világába. S éppen a belső eszmei nagyság adja ezt a monumentalitást, mint ezt majd több más alkotásnál is látni fogjuk.

A szobrászat is a hős alakjának megfogalmazásával, a tömeg ábrázolásának érdéseivel foglalkozik, amiről már fentebb szóltunk. Az egyén ábrázolásában iváló alkotásokat produkált portrészobrászatunk: Borsos Miklós: *Egry József*, *zabó Lőrinc*, s legújabban *Kassák Lajos* feje, Vilt Tibor: *Dési-Huber István* ortréja, a fiatal Konyorcsik János *Ódry Árpád* feje, hogy csak mutatóba említink néhányat. Ugyancsak idesorolhatjuk, noha ez már inkább emlékmű-szobrátunk egyik legkiválóbb alkotása, Kerényi Jenő *Osztapenko* kapitányról mintázott szobrát, mely konkrét, egyénített harcost ábrázol, mégis egyúttal jelképe a elszabadító szovjet hadsereg hőseinek. Drámai erő és kérlelhetetlen humanizmus igárzik a műből; a felület gazdag megmintázása, mely a fény-árnyék hatásokra omponált mozgalmasságot sugároz, része és összetevője a kompozíciónak.

Szobrászatunk hatalmas lendítőjének bizonyultak azok a feladatok, melyeket z emlékművek alkotása, a köztéri feladatok róttak rájuk. A felszabadulás idején átran nevezhettük hazánkat a „rossz köztéri szobrok országának". A német kadémista-naturalizmus nyomta rá bélyegét e szobrászatra, s alig akadt olyan nagyobb város, melyben ne hirdette volna egy rossz szobor az első világháború elesettjeinek emlékét. Ritka kivételnek számított Pátzay Pál székesfehérvári emlékműve, Medgyessy Ferenc bajai Jelky Andrása, vagy debreceni négy szobra. Az új feladatok új erőfeszítéseket követeltek. Szobrászatunknak ebben segítségére sietett új építészetünk is, amely levetkőzve az oszlopos-portikuszos vasbetonépí-

tészet követelményeit, maga is új formákba töri az anyagot. A tömeg- és típusábrázolás új feladataiban a megváltozott alkotói feltételek nyomán új eredmények születtek.

Természetes, hogy a művész alkotókészsége nem mindig egyformán intenzív, invenciója nem mindig egyformán cselekvőképes. De a Tanácsköztársaság vagy a felszabadulás feszültséggel teljes történelmi eseményei serkentőleg hatnak az alkotásokra. Ezzel is magyarázható, hogy e nemben néhány nagyszerű alkotás született. Ide sorolhatjuk Kiss István debreceni, Kalló Viktor Köztársaság-téri, Segesdy György szegedi kompozícióit.

Néhány kiváló alkotás foglalkozik a tömeg megfogalmazásának új problémáival. Ezek közt legkorábbi Beck-Kerényi-Mikus domborműve a Sajtószékház József-körúti homlokzatán, mely rokonságát a római oszlopokra vezeti vissza. Függélyes, szalagszerű sávban halad alulról felfelé az újjáépítő, cselekvő tömeg. Kerényi Jenő a Népstadionhoz vezető Ifjúság-útjára készítette *Felvonulók* című háromalakos kompozícióját, mely új ifjúságunkat nagy művészi intenzitással, belső feszültséggel jeleníti meg. Mikus Sándor háromalakos *Kórus*a, síkban-térben ritmikusan elhelyezett, majdnem egyforma, nagy mértéktartással, egyszerűséggel mintázott három férfialakkal állít emléket az egykori munkáskórusoknak. Makrisz Agamemnon, az 1951 óta Magyarországon élő görög politikai emigráns, két kitűnő alkotásában is foglalkozik a tömeg ábrázolásával. A mauthauseni mártírok emlékműve kilencalakos kompozíció: a figurák két sorban, egymásnak háttal állnak, a középen kettő köti össze a szélső sorokat. Formailag erősen absztraháltak, mintázásuk madnem egyforma: rongyosra kopott ruhájuk alól kilátszó testük az éhezéstől horpadt; magasra emelt öklük végső elszántságukról szól. Formai- és tömegritmusuk, a tömeg arányai, az elhelyezés sugározza az ellenállás erejét, az egységben, az összefogásban rejlő erőt azok részéről, akiknek már nem maradt másuk, mint puszta testük: a végsőkig kifosztott nyomorultaknak ez utolsó lehetőségét a fasizmussal szemben. A másik kompozíció az építő tömeget formálja domborműbe: a budapesti XIV. kerületi pártbizottság új székházát díszíti. A: amorf kompozíció vall-vall mellé szervezett rendbe tömöríti az egyes típusoka jelképező figurákat. Az egyes alakok látszólagos vázlatosságuk ellenére is bi: tosan, konstruktívan megoldottak. Egyes figurák szimbolizáló ereje emeli mon mentálissá az egész kompozíciót, melyben az alkotó a majakovszkiji „a párt m liók egymás mellett" gondolatot álmodta kőbe.

Az új feladatok a kísérletezések fokozott fellendülését is eredményezték, ugyan szabad nagyszerűen fejlődő kisplasztikánkat ilyen leegyszerűsítve nevez A két világháború közt magasra ívelt műfaj napjainkban újabb felvirágzásn indult: erről tanúskodnak a legutóbbi időben rendezett gyűjteményes kiállításc A súlyos betegen is új műveket alkotó Ferenczy Béni pompás alkotásaitól a le fiatalabbakig. Kiss Nagy András, Kiss Kovács Gyula, Marosán László és a tö biek pompás új művekkel adtak bizonyságot erről.

IV

Képzőművészetünk egyik legvirágzóbb – s egyben leginkább szerteágazó területe grafikánk. A grafika századunk elején emelkedett ki addig betöltött mellékes szerepköréből, s kapott önálló rangot. Ezt bizonyítják a többi közt a nemzetközi grafikai kiállítások is Tokiótól Luganoig. A magyarázat sok mindenben

található: szerepe van annak is, hogy a műfaj, jellegénél fogva, gyors és mozgékony; így különösen alkalmas a gyorsan mozgó mindennapok jelenségeinek és aspektusainak sokoldalú követésére, megragadására. A hazai fellendülésben kétségkívül nagy szerepe van az idősebb mesterek – Barcsay Jenő, Hincz Gyula és mások – mellé felnőtt új grafikusnemzedék sorompóba állásának.

Grafikánk az utóbbi évek során teljesen felszabadult a látvány ábrázolásának naturális nyűgétől. Művészeink a látvány elemeinek szabadabb komponálásával – mindenkor a közérthetőség határain belül maradva – fejezik ki mondanivalójukat. Érdeklődési körük rendkívül széles: minden érinti őket, ami körülöttük történik: az algériai háború éppen úgy, mint az atombomba, pompás lapokat szült a béke védelmének magasztos gondolata. Hazánk újjáformálódó tájai, történelmünk forradalmi eseményei egyaránt megmozgatják művészeink fantáziáját de épp ennyire hat rájuk egy széprajzú fa, egy pompázó virág vagy érdekes rajzolatú ház. Líra és dráma egyaránt megfogalmazódik a vonal, a folt, a fekete-fehér nyelvén. Kétségtelen azonban az is, hogy a legutóbbi időben erős individualizálódás játszódik le a grafikusművészek közt: háttérbe szorulnak a társadalmi problémák, s előtérbe kerül az egyén érdekeltsége. Az a magas hév, mely Feledy Gyula *Vörös katonák előre!*, Raszler Károly *Szabadság!* lapjait, Raszler Károly és Czinke Ferenc salgótarjári tájait stb. létrehozta, mintha alábbhagyott volna a formai kísérletezésekben való elmerülés kedvéért. A műhelymunka elengedhetetlen az újabb alkotások magasabb színvonalon történő megoldása érdekében, – de ez a visszahúzódás mégsem hagyható szó nélkül.

Külön kell szólnunk Kondor Béláról, kinek grafikai alkotásai az elmúlt évi tokiói kiállításon első díjat nyertek. Fiatal művész, aki már a főiskolán kitűnt rendkívüli tehetségével. Látszólag nem kapcsolódik semmiféle hagyományhoz, s nem csukható be semmiféle skatulyába. Valójában magába ötvöz mindent, amire szüksége van. Merít Egryből és Vajda Lajosból, Boschból, Picassoból és Rouaultból egyaránt, s mindezt a saját képére formálja. Azok közé a művészek közé tartozik, akik saját elképzeléseik szerint értékelik a problémákat. Kondor e józan földi világot ismét angyalokkal és ördögökkel népesíti be, de korántsem a régi biblikus értelemben, sokkal inkább a goethei értelmezésben. Az ember, napi gondjai és felemelő érzései éltetik művészetét, mely mentes az illusztratív sallangoktól, vizuális valósággá érlelődött, tömör és mélyértelmű, mint Blake versei, melyekhez egyébként nagyszerű illusztrációkat is készített. Szenvedélyesen izgatják fantáziáját a gépek: ezek ceruzája alatt kezes bárányokká szelídülnek, humanizálódnak. Új fajta szépség, új fajta rendteremtés igénye szól Kondor alkotásaiból és aligha lehet ezt betörni esztétikánk szokványos értékrendjébe. De a művészi alkotás elsődlegessége a marxista esztétikának szintén alaptétele: szabályai a művészek teremtő munkája nyomán formálódnak. Kondor Béla e teremtő művészek közé tartozik. Önálló rajzai, olajképei – melyeken szintén a rajz dominál, a szín csak „cifra szolga" – vagy illusztrációi mind e teremtő készséget bizonyítják.

Részletesen kellene szólni a többiek – Csohány Kálmán, Kass János, Reich Károly, Szász Endre s a még fiatalabbak, Pásztor Gábor, Gy. Molnár István és a többiek alkotásairól: megannyi önálló hang grafikai szimfóniánkban. S még külön is a grafika két nagyszerű hajtásáról: a könyvillusztrációkról, melyek közt olyanokkal büszkélkedhetünk, mint például Martyn Ferenc Don Quijote-ja, vagy Bartha László Jean Follain verseihez készített rajzai; plakátgrafikánk kiemelkedő alkotásairól, Konecsni Györgynek és tanítványainak eredményeiről. Mindez azonban messze túlhaladná e dolgozat kereteit.

V

Néhány vázlatos vonással rajzoltuk fel képzőművészetünk fejlődését a felszabadulás óta. Az alapvető gondolat, mely egész művészetünket élteti: megteremteni a magyar szocialista realista művészetet. E téren az utóbbi időben sok minden történt. Megindult az elméleti munka is a fogalom tisztázásának érdekében. Ha nem is állíthatjuk, hogy az esztéták közt teljes az egyetértés, mint azt éppen a Kafka-vita vagy Roger Garaudy *Parttalan realizmus* című kötete is mutatja, a vita ténye is örvendetes, mert hozzájárul a fogalmak tisztázásához. Még örvendetesebb az a nagyszabású alkotó tevékenység, melyet világszerte folytatnak a realista felfogású művészek: ez lehetővé teszi az esztéták részére, hogy vitatkozzanak, anyagot nyújt a vitához. Befejezésül idézzük a nagy proletárművésznek, Dési-Huber Istvánnak 1937-ben írt sorait:

„Visszanézve eddigi kísérleteinkre, azt kell mondanom, először a tartalom túltengése, másodszor a formarendszer egyoldalúsága akadályozta meg úgy a tartalmat, mint a formát egységesítő festői módszer kialakulását... Változatlanul vallom ma is, hogy művészetünk teste-lelke modern kell hogy legyen, de ez a modernség nem lehet egy még oly forradalmi irány napi kérdéseinek ábrázolása, sem a szakma soron következő fázisa. Többre van szükségünk. Művészetünk gyökereinek az emberi lélek legtávolabbi zúgába is el kell érnie, csak így szívhat fel minden életnedvet magába; emellett vissza kell állítanunk a kutatómunka becsületét is. Adatokra van szükségünk, s egy olyan festői módszerre, amelyben él a múlt örökkévalósága, de magába foglalja az új vívmányokat is, egyszóval, valóban napjaink világszemléletét fejezi ki... Cézanne szellemét idézem, ő mondja: ‚Úgy kell lefestenünk, ami előttünk van, hogy benne legyen mindaz, ami körülöttünk történik'; a vízió így téri elemekre támaszkodik, de az időben jön létre, és nemcsak eredménye, – összege is megfigyeléseinknek. Erről mondtunk le, amikor az ábrázoltnak csak politikai lényege és társadalmi hovatartozása iránt érdeklődtünk, megelégedve e két ténynek egy modernes formalizmusba való foglalásával, és ezt kell kiindulópontnak vennünk most, hogy felismertük tévedéseinket."

A művészet ereje, hogy érzékletessé, emberivé, társadalmivá teszi a legfontosabb fogalmakat. Ebben rejlenek az egyetemesség tendenciái – ezt bizonyítják mai művészetünk főbb irányai is.

W.Lampl Mária
Tanulmányfej, temp.
Szent László füve, freskó-terv

XVI. Tavaszi Szalon. Nemzeti Szalon, 1941, julius,
8 1.

kárpitos arany trónuson ül Nárcissus püspök zöld talárban, fehér-lila ruhában. Vörös infulás feje arany glóriával övezett. Jobbjával áldást oszt, balkezében pásztorbot. Előtte kék ruhában, fehér köpenyben térdel Afra. Fején fehér kendő, imrakulcsolt kezében rózsafűzér. Mögötte barna fakas, szőke kisgyermek csupasz testébe harap. A háttér sárga falának lépcsőzetesen töredezett nyílása mögött zöld, apró bokros táj, folyó, nagytornyú épület látható, kék hegy, s halványabbkék égbolt előtt. (349. kép.)

96a lap: „... hie her in disse statt Augspurg berufft ..."

114b lap: Egy, az egész lapot betöltő, rongált miniatura (118×80 mm), amelyen *Krisztus lábmosása* Lázár házában látható. Zöld-rózsaszínkockás padlón, oszlopos architektura előtt, középen elhelyezett asztal mellett oldalt ül Krisztus, aranyszélű szürke ruhában. Haja s szakálla barna. Jobbkezével az asztalra mutat. Az asztal mögött három apostol ül, kék, vörös, zöld ruhában, az előtérben pedig külön egy sárgaruhás férfi, Judás(?) ül. Krisztus előtt térdel Mária, kék köpenyes aranybrokát ruhában, Krisztus lábát mossa. Mária mellett barna edény, kancsóval. Krisztus mögött barna épület vaspántos ajtóval. A háttér architekturáját három vékony zöld oszlop által tartott boltívek képezik, belül aranybordás, kék boltozattal. A háttér sárga falán három üvegablak. (350. kép.)

A fínom, gondos kidolgozású miniaturákat vékony aranycsík kereteli. A keretet szabályos távolságban elhelyezett feketeszakállas nagy

W. Lampl Mária
festő
I. Tavaszi Szalon
XV. 142. n

W. Lampl Mária

r.sz.i: A H. Szal. kiáll. Új Magyarság, 1941, jul.4.
6 l.

Lampl Mária

Jeno

Szépmüvészet]
1943.248-C

Az

E U R O P A

Film- könyv és lapterjesztő vállalat

Tek. Kiadóhivatalának

B u d a p e s t .

V., Rothermere u. 12. III.2.

LAMPL MÁTYÁS, asztalosmester

Pesti asztalosmester volt 1828-ban. Terézvárosi lakós. -Helyrajzi szám 453. -Segédek száma 1. -Összeirási szám 1289. 44. old.

BATÁRI FERENC: Pest-budai asztalosok 1828-ban 39. old.

AZ IPARMŰVÉSZETI MUZEUM ÉVKÖNYVEI, XIII. 1971.
Népmüv. Propaganda Iroda, Bp. 1971.

Lampl Ödön
műlakatos

l. Szefelilex.
397. l.

Elex.
m.o. 795. l.

MDK.

Lamplert János

Festményét dijazták.

Ganz Mávag 1965 ápr.2. lap -

Lamprech

bécsi ötvös

l.

Kapony jegyzetek

267 l.

Lamprecht

béesi ötvös

l.

Szm Egermüv

267. l.

Lamprecht

porcellainfestö

XIX. n

l.

Schirek Holitsch

107. l.

70666

LAMPRECHT bécsi ötvös. Eszterházy Fabich bécsi ágense utján utaltat számára összegeket
1764 ~~xxxxx~~ április 2o-án, május 12-én és junius é
1-én /Szmrecsányi 267/.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

LAMPRECHT bécsi ezüstmüves. Fabsics Eszterházy püspök bécsi ágense tudósit arról 1764-65-ben, hogy a modell után készitett gyertyatartók, amelyeket a püspök feltehetően a ~~xxxx~~ püspöki magánkápolna számára rendelt, munkában vannak.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Lamprecht bécsi ezüstműve M.D.K.

Eszterházy püspök részére gyertyatartókat készít, melyekről 1764-65-ben a püspök bécsi ágense jelenti, hogy munkában vannak. Három alkalommal fent maradtak a számára kiutalt összegek írásai. Lehetséges, hogy személye azonos a később Egerben letelepült Hartl Lampert ötvössel.

Neves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 358. old.

Lamprecht . Antoni

1554.

ÖTVÖS

IROD.

Te

M.D.K.

Lamprecht, argentifeber

feltehetőleg azonos Hartl Lambertsel azinak 1764-ben, a püspök becsi agensénak jelentésére, 3700 ft-t utaltak ki különtele munkákra. Hartl neven 1777-ben jelenik meg Pesten, mint mester a oft működik 1793-ig. 1794-ben Egerben kér letelepedési engedélyt és 1805-ben már saját hára és szolója van.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 266. old.

Lamprecht Mihály

Kőfaragó

Pozsonyból, 1845-ben a virágfestészetet tanultu.

lásd

Fleischer Bécs. 63. l.

Tátika.

Az előtérbeli sziklán látj
erősitett várat, mig a háttérbe
münket. Felirata fölül:

TADIKA

Rm., mér. a vk. 1

126-94-3

LAMPY, festő

Egerben Aszalay László kanonok képgyüjteménye adományozás révénna Liceumba került.-Ezek egyike volt:
~~85. I.Leopold, Olajfestmény, 66.old.~~
66, I.Ferenc, olajfestmény, 66.old

F.LUDANYI GABRIELLA: Az egri Liceumi Múzeum és Képtár megalakulása 65.old

Az Agri Dobó István Múzsavkönyve. 1972. Eger,1973

Lana Rudolf

festőművén Tépei a „Mai magyar Téprőművészet" c. Tiállításon a Vigszavnothan, [illegible].

Csongrád Megyei Hírlap
1984 [illegible]. 6.

Lamy László

Lamy László, a Szlőv. Elektr.
Művei építésvezetőjének lakása,
V. Visegrádi-u. 60. 291-933

Bptávb 1940 szept.

Lanber László MDK

Jubilárás építészeti kiállitás a Műcsarnokban.
Építőmesterek Lapja. A Munkaadó. 1934. dec. 13.

MDK

Lánc Lajos faszobrász

Csongrádmegyei népmüvészek találkozóján részt vesz.

Esti Hirlap 271 sz. 1959. nov. 18 6 old.

Lancedelli A

l.

Ernstkulpmesserch

Lancedelli (Lan-
zedelli) Josef

* 1774 Amperzo
† 1832. jun. 13. Bécs

NYOMTATVÁNY.

Lemberger

57. l.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

.....

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

Lancedelli, Josef

Jesto

l.

Nevesillest

25,100 l.

Rézpecsétnyomó VIII. 123.

MDK

Lancelot Ney, festő
[Ney László - n: Bp. 1900]

A képmův. Múzeum L. Ney - művel gyarapodott.

–: Irókürt, Lomok bányában

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971, febr. 26.

Lancelot

Francia rajzolóinúvész

1861-ben Pozsonytól Orsováig utazott a Dunán. Pesten három hétig időzött, s a parlament egyik ülésen meghallgatta Deák Ferenc beszédét is. Utiemlékeit a Le Tour du Monde c. folyóiratban közölte s ahhoz nehány hazánkban készült rajzot is reprodukáltatott.

Birkás Francia utazók

191. l. - 192. l.

9 egén érdekelte a mozgalmás pesti élet

A VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI M. K

190 8 évi 21581. számv. sz.

III. c. ügyosztály.

A válaszban a megkeresés számának és évének pontos feljegyzése kéretik.

Méltóságos

báró F

a műemlékek ors

Folyó évi októbe

való hivatkozással, van sze

< Lancelot >

Ikke

(-) De Paris à Bucharest, Causeries géographiques. Le Tour du Monde 1865.

gadhatónak találtatott.

Erről a tek.Bizo

ber hó 25-en 812 sz.a.kel

tisztelettel értesiteni.

Budapest, 19

Lancelot

festivál

Lasd

Egy francia lap Magyarországról – Hazonik sa Külföld

1865. I 119 l – 122

(Nippekkel)

és I. 134–135 l

(Dr. Lancelot

francia festett) a napok-
ban Párisból fővárosunkba
érkezett, hogy a „Tour de
monde" c. képes vállalatot
a Duna tájainak és Rülöf-
fele nyomtatásaik rajzai-
val gazdagítsa

(D. Vas Lip 1861.

322 l.

Fénykép

Magyar Foto: Szi 21117/1-3 Hegedűsné

Láncos Pál szobrászműtermében.
(Papp László ökölvivó bajnok portréján dolgozik..)

1952. XI. 17.

Neg. van

Lancsarics Alaj.

1922/23 I.

Ferképzomfoiskàvk

107. l.

Láncz —

Kőrajzoló

Pozsonyi látképe

Szepesy — Thiele

Merkwürdigkeiten
des Königreiches
Ungarn. II. K.
Kaschau, 1825
211. l.

Mezőszilas. Fejér m.

Petőfi-u. 64.

MDK

Láncz János fafaragó

1960 folyamán a felszabadulás makói vonatkozásait kívánja megörökíteni. Április 4-re elkészíti Makó felszabadulásának eseményeit rögzítő nagyobb méretű domborművét. Nyír fába faragja a Makói Gépgyár és a helyi termelőszövetkezet életének kimagasló mozzanatait. Rajztervei már készen vannak.

Lelemen Ferenc: Egy ügyes fafaragó. Tiszatáj, Szeged, 1960. március. 10. l.

Láncz János, Paparagó

Láncz János makói Paparagó fametszetekben örökíti meg városának másfél évtizedes fejlődését.

– Hír

Népszabadság, bp. 1959. dec. 15.

10.1

Láncz József

litograf us a XIX. sz.
elején Pozsonyban és
Pesten.
2 műve az alább
múzeumban.

Kat Bratislava

295. l.

MDK

Láncz József

Csetnek, litográfia,

Boutibonne Lajos u. Láncz József

Magyar Országi tájak festése. Hasznos Mulatságok,

1825. II. 329-33o.

MTK

Láncz József

Krasznahorka, litográfia,

Boutibonne Lajos u. Láncz József

Magyar Országi tájak festése. Hasznos Mulatságok,

1825. II. 329-330.

MDK

Láncz József

Murányalja, Boutibonne Lajos u. Láncz József

/litografia/

Magyar Országi tájak festése. Hasznos Mulatságok 1825. II. 329-330.

ETI MÚZEUM
SA GYÖRGY ÚT 41
429-759

Tárgy:

Hiv. sz.:

Melléklet:

Láncz József

Rozsnyóbánya, [illegible] /Litografia/

Magyar Országi tájak festése. Hasznos Mulatságok 1825. II. 329-330.

MDK

Láncz József

Krasznahorka, litogr., Boutionne Lajos u.
Láncz József

Magyar Országi tájak festése. Hasznos Mulatságok 1826. I. 25-26.

MDK

Láncz József

Rozsnyó, Boutibonne Lajos után Láncz József

Magyar Országi tájak festése. Hasznos Mulatságok 1826, I. 25-26.

MTAK

Láncz József

Murány, · Boutibonne Lajos u. Láncz József /litografia/ .

Magyar Országi tájak festése. Hasznos Mulatságok 1823. II. 329-330.

Láncz József, grafikus

Honművész, 1834. 516-517.

Festészet.

Láncz József, grafikus

Hasznos Mulatságok, 1825.II.329-330.

Magyar Országi tájak festése.

Láncz József, grafikus

Hasznos Mulatságok, 1826. I. 25-26.

Magyarországi tájak festése.

MDK

Láncz József

Bartova, litografia

Boutibonna Lajos u. Láncz József

Magyar Országi tájak festése. Hasznos Mulatságok

1825. II. 329-33o.

MDK

Láncz József

Bartova, Boutibonne Lajos u. Láncz József

Magyar Országi tájak festése. Hasznos Mulatságok, 1825, II. 329-33o.

MDK

Láncz Pál

M.N. kartársam, gipsz

Arckép kiáll. Ernst Muz. 1952. aug. 11 l.

MDK

Láncz Pál

M.N. kartársam, gipsz

Arcképkiáll. Ernst Múz. 1952. aug. 11 l.

Láncz Sándor művészettörténész

Kornis Dezső festőművészi
munkásságát méltatja.

cikk: „Kornis Dezső festőművész"
címmel alatt

cikkének címe: „Festészetünk egyik
megújítója Kornis Dezső"

Élet és Tudomány 1978. XI. 24

dr. Láncz Sándor, művészettörténész

Feledy Gyula kossuth-díjas festő- és grafikusmű-vészről Láncz Sándor könyve megjelent, a „Mai magyar művészet" sorozatban.

(hospácsi): Hevenyészett elemzések.
Déli Hírlap, 1983. szept. 20.

dr. Lánczi Sándor, művészettörténész

Martyn Ferenc festőművész 85 esztendős. A születésnap alkalmából Pécsett, egy Martyn alkotást avatnak: a Zsolnay Múzeumban a bejárati kapuval szemben egy hatalmas, színes üvegablak fogadja a látogatókat, a művet, Martyn Ferenc tervezte, a kivitelező Szabó Erzsébet iparművész volt. — Az ünnepre jelenik meg a mester rajzainak gyűjteménye, Lánczi Sándor tanulmányával.

Jó reggelt!

1984. VI. 9. Kossuth 4.25

LÁNCZ SÁNDOR

említve mint anyaggyüjtő
ld. Ámos Imre

Székely András: Tiszteletadás
UJ TÜKÖR 1981/XVIII/18.sz.24-25.o.

ulat közlönye / fel. szerk. Kónya Sándor ; szerk. biz.
z. (1976). - Budapest : Akadémiai K., 1976 (Budapest :

.).
nyelven. OSZK H 50.057
6 Ft számonként.

taforgalmi Szakközépiskola Jubileumi Évkönyve /
Istvan Gimn. és Postafor-
. - [Sopron] : Széchenyi István Gimn. Soproni üz.). - Ill. ; 20 cm.
] : Győr-Sopron m. Ny. Soproni üz.). - Ill. ; 20 cm.
yi István Gimnázium Évkönyve az ... Iskolai Évről az

OSZK Ért. 1.753

ónye : a Végrehajtó Bizottság hivatalos lapja / fel.
sz. (1976, febr. 28.). - [Szeged] : [Szeged m. Vá-
Ny.). - 28 cm.
ig. 31.). OSZK H 60.082

a : a Magyar Szemészeti Társaság hivatalos és tudo-
Magda ; fel. szerk. Ormándy László. - 113. évf. 1.
Lapkiadó, 1976 (Budapest : Révai Ny.). - Ill. ; 24

Orvosi Hetilap melléklete ként.

OSZK H 50.191
0 Ft számonként.

dr. Láng Sándor művészettörténész

Március 3.-án nyitja meg Kemény Éva
és Sós László politikai plakátkiállítá-
sát, a tatabányai Képházban.

Dolgozók Lapja, Tatabánya, 1973. márc. 1.

Láncz Sándor

A Corvina ~~sor~~ kiadó képzőművészeti sorozatában jelent meg: Egry József művészetéről szóló könyvet Láncz Sándor írta.

Dévényi Iván: Székely András: Csák István. Jelenkor, 1978. jan. 50-51. old.

Láncz Sándor

szüvérzettörténész

Láncz Sándorral, D. Feher Ksuzsával a nagymarosi nyári tárlatok katalógus szövegeit írják, megnyitóit mondják.

Losonci Miklós: Téli napok a nagymarosi alkotóházban.

Pestmegyei Hírlap, 1975. jan. 9.

Láncz Sándor művészettörténész

Várnai Valéria és Marosfalvi Antal kiállítása dec. 7.-én nyílik meg Győrön. a két szombathelyi festőművész tárlatát Láncz Sándor nyitja meg.

Vas Népe, 1974. dec. 5.

dr. Lőrincz Sándor, művészettörténész

Kovalyi András szobrászművész kiállítását
dr. Lőrincz Sándor művészettörténész nyitja meg
a Medgyessy Teremben, 1985. febr. 7.-én.

Meghívó

MDK.

Láncz Sándor

Kiállitási kritikája

Somogymegyei Néplap 1967 juni.11.

Lanckhus András M.D.K.

kőműves

emlitve:

Schoen A: Hölbling építőmester Budán
hűvtört. Ért. 1958 (VIII.) 2-3 sz. 145

Lancsári csucsiver

templom

(Nyitra vm)

l.

Gsecrefalkeper

513. h.

1891. A. Rodin

Nymphák.

A habok közül kiemel
~~egymást~~ átkarolva, hogy a
karoltak egyike térdre ereszk
ka pedig egészen megfordul
ra: „A. Rodin".

Bronzszobor, ma
Ára 4000 frank
Vétetett az 1900-
az 54465 sz. min. leirattal.

Sz. N. 677/900.

LÁNCZ Sándor

nekrológ (Amali Nám)

AH 1996 · 255. sill

3 Jó kvétmység

Gyűjtemény szerkezés

1) Állományolok

a) gyarapítás

b) apasztás

2.) Rendezés, fel

I. Állományolopítás